KÄLLOR TILL JÄMTLANDS OCH HÄRJEDALENS HISTORIA
utgivna digitalt av Landsarkivet i Östersund och Jämtlands läns fornskriftsällskap

RAGUNDA TINGSLAGS DOMBOKSPROTOKOLL

1691–1700

Redigerade av Tobias Sundin

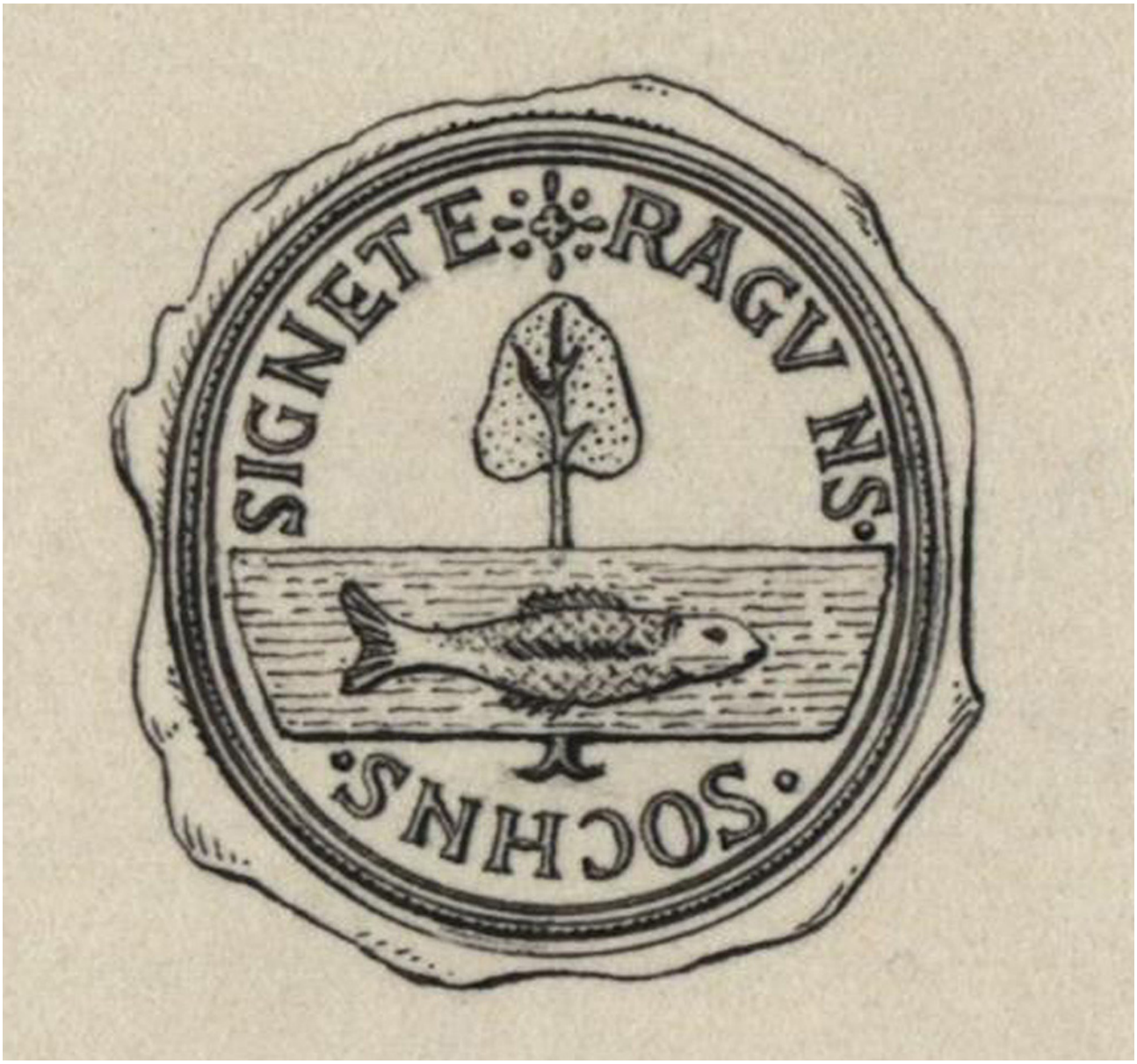

KÄLLOR TILL JÄMTLANDS OCH HÄRJEDALENS HISTORIA
UTGIVNA DIGITALT AV LANDSARKIVET I ÖSTERSUND
OCH JÄMTLANDS LÄNS FORNSKRIFTSÄLLSKAP

Ragunda tingslags domboksprotokoll 1691–1700

Redigerade av Tobias Sundin

2023

Serien *Källor till Jämtlands och Härjedalens historia* består av fritt tillgängliga digitala utgåvor i pdf-format. De nås via Jämtlands läns fornskriftsällskaps hemsida, www.fornskrift.se.
Serieredaktör: Sara Grut
En förteckning över tidigare utgåvor finns i slutet av denna publikation.

© 2023 Tobias Sundin
Omslagsbild: Ragunda sockens sigill avtryckt år 1695. Efter avbildning i Svante Höglins arkiv, Landsarkivet i Östersund.
ISBN 978-91-987044-4-0

Innehållsförteckning

Förord 7

Inledning 9

Domboksprotokoll 1691–1700 11

Bilaga: Skrivelser från Svea hovrätt 1647–1700 210

Förteckning över återgivna protokoll 224

Förord

År 2018 publicerade Jämtlands läns fornskriftsällskap avskrifter av Ragunda tingslags domboksprotokoll för tidsperioden 1649–1690. Den här utgåva är en fortsättning på detta arbete och avser nästföljande period, 1691–1700. Båda utgåvorna har med stor noggrannhet transkriberats och redigerats av Tobias Sundin. Kontrolläsning har utförts av Georg Hansson.

Fornskriftsällskapets arbete med utgivning av domboksprotokoll från Jämtland och Härjedalen för tidsperioden 1649–1710 har pågått sedan 2011. Huvudelen av domboksprotokollen är nu publicerade men transkriberingsarbetet fortskrider med ambitionen att fortlöpande ge ut nya utgåvor. En lista över samtliga volymer som publicerats i serien *Källor till Jämtlands och Härjedalens historia* finns i slutet av denna volym.

Östersund den 1 februari 2023

Sara Grut
Riksarkivet/Landsarkivet i Östersund
Jämtlands läns fornskriftsällskap

Inledning

Denna utgåva är en fortsättning på den tidigare utgivna *Ragunda tingslags domboksprotokoll 1649–1690*, och omfattar åren 1691–1700. Föreliggande utgåva innehåller förutom 19 tingsprotokoll även 2 syneprotokoll och en bilaga *Skrivelser från Svea hovrätt 1647–1700* med 19 häradsrättsdomar som har tagits upp av den högre instansen Svea hovrätt, och som sedan har sänts till landshövdingen i Härnösands- och Gävleborgs län. Under perioden 1647–1700 dömde Ragunda häradsrätt 11 människor till döden, varav sex stycken fick sitt straff lindrat av hovrätten, till exempelvis höga böter eller gatlopp. För resterande fem stycken skulle dödsstraffet verkställas och som det oftast står skrivet ”androm till sky och warnagel halshuggas”. Personerna var Sven Björnsson och Kerstin Björnsdotter ifrån Hällesjö 1648 (incest), Jon Olofsson ifrån Pålgård 1655 (mord), Ingeborg Persdotter ifrån Ansjö 1670 (barnamord) och Börje Andersson Kåck 1687 (två fall av enfalt hor samt tidelag).

Avskrifterna är huvudsakligen gjorda efter originaldomböckerna i Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv i Landsarkivet i Östersund (ÖLA). För år 1692–1693, hösttingen 1696–1697, ett extraordinarie ting och syneprotokoll 1698 saknas originalprotokoll för Ragunda tingslag, och då har de renoverade (renskrivna) protokollen i Svea Hovrätts arkiv i Riksarkivet (RA Marieberg) använts. De renoverade exemplaren har även använts för att komplettera originaldomböckerna när det varit svårläst eller förekommit textförluster, och har då oftast satts inom hakparantes med rak stil [ ]. Källan anges vid varje protokoll.

Avskrifterna återges efter handskrifterna. En reservation görs för eventuella läsfel. Bruket av stora och små bokstäver samt interpunktion är i viss mån anpassad efter nutida praxis för att underlätta läsningen. *Kursiv stil* anger upplösta förkortningar. Kompletterande text i marginaler eller mellan rader har satts på sin rätta plats mellan tecknen \ /. Svårtydda ord har markerats med [?]. Överstruken text samt anmärkningen ”NB” har i regel inte återgivits. Paragrafnummer återges med fet stil, när de förekommer i handskrifterna. Av redaktören infogade uppgifter och kommentarer, såsom var ny sida i handskriften börjar, förtydliganden, tveksamheter etc., har satts inom hakparentes med kursiv stil.

Stockholm i januari 2023.

Tobias Sundin

Domboksprotokoll 1691–1700

Ting 28 och 29 januari 1691

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I: 14, fol. 8r–17r, ÖLA.

Anno 1691 den 28 och 29 januarij medh Ragundz tinglagh, præsente prætore och desse såto i nämbden.

Jon Natanaelson i Krånge	Swän Biörson i Gewågh
Peder Olson i Gewågh	Nills Larson i Swedie
Jon Oloffson i Carlsgårdh	Jon Zachrieson i Byen
Peder Oloffson i Östansiö	Elias Clemetson i Byen
Swän Olofson i Wästanedh	Jacob Månson på Hammaren
Gulle Pederson i Lundh	Peer Jonson i Torsgårdh

1. Dato publicerades Kongl. Maij:ts förr specificerade placater och herr gouverneurens bref till befallningzman af den 10 october 1690, att allmogen skulle effter Kongl. Maij:ts förordningh tillhållas att byggia rijer.

2. Isach Nillson ifrå Hälle i Brunflodh sochn, angaff sin broder Jon Nillson a:o 1674 gått uth för soldath för faderens Nills Oloffsons hemman [*fol. 8v*] i Böhle och Fårss sochn, och han måst skaffa honom fem r.d:r till uthredningh, och ifrå julij månad till Michaelis, måst tiena hoos Erich Pederson i Österåsen hans broders åhr uth, och broderen Jon bekom full löhn, och der medh folgdt regementet uth, och icke igenkommit, men tree åhr tillförenne tient för faders hemmannet Böhle, och inga uthlagor fått, med deth afftahl, at ehoo som af bröderne skulle behålla och besittia faders hemmannet, skulle Jon för sin tienst äga 1/3 wärde där uthj: beklagandes deth Oloff Staffanson på hwariehanda sätt, slaggat hemmannet under sigh, och icke will wetta meera där af.

Resp. att Nills Olson pantsatt sitt hemman Böle till fendrick Michell Plantingh för 40 d. 20 öre sölf:rm:t som han på uthlagorne till rittmestar Berndt Bernfeldt effter befallningzmans Daniel Bertillsons uträchningh war skyldigh, hwilcken gård, war wärderat för 70 r.d. à 6 m:k heller 105 dahl. s:rm:t, och deth inrymbdt fendricken at bruka, allenast med den condition, at han och hans barn innom twå åhrs tijdh, skulle hafwa låf och macht deth inlösa, och der dhet eij skulle effterkommas, skulle fendricken och hans arfwingar dhet till ewärdelligh egendom behålla, enär han resten på dee 70 r.d. eller 105 dahl. s.m:t hade lefwereradt som sielfwa panteskrifften som Nills Olson medh nambn och boomerckie underskrifwit den 3 martij 1674; tillijka medh underskrefne män till wittnes nembl. Påhl Peersons i Biskopsgården, Erasmus [*fol. 9r*] Pedersons på Påhlåsen, Hanss Erson i Håffs, och Oloff Biörnsons på Åsen. Sedan opwijstes läns och tålffmäns breeff till vice häradzhöfdingen Knuth Ingellson dat. Ragundh den 28 martij 1674, af innehålldh, att dee effter befalldningh på Ragundz tingzplatz den 18 decembris 1673 ransakat, huru stoor arfsrätt Adam Adamson i löst och fast hoos sin faderbroder Nills Oloffson i Böhle kan hafwa och först wärderadt huus och jordh för 70 r.d:r hwar af Adam är arfburen till 20 r.d:r 3 orter 8 skil. och twå tunnor korn. Sedan är Nills Oloffson på uthlagorne skyldigh 40 d:r 20 öre s:rm:t, huilcka fendrich Michel Plantingh betallt, och will antaga hemmannet deth Adam intet will tillåta, och dy lembnadt deth till vice häradzhöfdingens omdömme, hwar å han d. 4 aprill swaradt, at fendricken synas deth böra dhet åhret bruka, som chronones rest betallt,

och Adam i rättan tijdh icke vigillerat, och sedan berättas, at fendricken hemmannet sådde 1674 och in julio samma åhr blifwit uthcommenderat, då Oloff Staffanson honom der på uthgifne 40 d. 20 öre s.m:t lefwereradt och tillträdt hemmannet, det han will bewijsa med fendrich Plantingz zedell af den 21 julij a:o 1674: lydandes, att enär Oloff Staffanson betallar till honom sex r.d:r så tillsäger han honom sin rätt i Böhlesgården. Nembdeman Joen Zachrieson i Byen som samma skrifft till wittne underskrifwidt, berättar att sex r.d. resterade då på ofwanbem:te 40: 20 öre s.m:t, huilcket allt han på tinget den 21 junij 1675 insinuerat, och blifwit dato opbudit förste gången, den 13 december dito anno andra gången och den 7 december 1676 tredie gången lagligen opbudit [*fol. 9v*] och altså a:o 1678 den 14 december där på bewilliat och gifwit fasta och doombreeff effter 7:de cap. Jordabalcken landzlagen, at bruka och behålla till ewärdeligh ägendom, emoth och för ofwanrörde werderingh af 70 r.d:r eller 105 dahl. s:rm:t nembl. till fendrich Michell Plantingh 40 dahl. 20 öre som Oloff Staffanson betallt och deth öfrige deels till arfwingarne och dels till creditorerne betallt, och resten som är 24 dahl. s.m:t ifrån sigh satt till lensman till gäldenärernes betallningh, hwilcket allt med mehra sielfwa doom- och fastebref:t af ofwanbem:te dato d. 14 december 1676 utwijser.

Sedan tillfrågades, hwarest dee insatte och deponerade 24 dahl. s:rm:t monne wara? Swaras, att lensman Hanss Erson är sedermeera lagligen tillhållen dhem ifrå sigh sättia: warandes okunnigt, hwilcka gälldenärer dem bekommit. Sedan opwijstes borgmestar Oloff Abrahamsons quittens daterat Hernösandh den 16 februarij 1687, att bemelte 24 dahl s:rm:t äre lefwererte till arf- och odalsborne Karin och Brita Oloffsdöttrar.

Actor förmente, Jon Zachrieson i Byen skulle wetta, at hans broder Joen, skulle i anseende till några åhrs uthlagor äga 1/3 i hemmannet? Resp. att han intet weeth där af mehra, än han tient för gården några åhr och att där om intet blef tallt, enär hemmannet wärderades 1674, då Jon Nillson war hemma, och intet där på yrckiat: warandes altså okunnigt, huru där medh må wara, och där bewijsligit warit, det Jon Nillson bordt hafwa några åhrs uthlagor af gården, så hade fuller han framför all annan privat gälldh den fått, hwar om i doombrefwet intet nämbnes, dy låther man deth der med förblifwa, och till dombs voterades eenhälleligen som föllier. [*fol. 10r*]

Aff föregångne ransakningh befinnes 1:mo att actoris Isach Nillsons fader Nills Oloffson i Böle, hafwer den 3 martij a:o 1674, opdragit pantewijs, då warande fendrich Michell Plantingh sitt hemman Böhle för 40 d. 20 öre s:rm:t som han warit skyldigh till ryttmestar Berndt Bernfeldt på chronones uthlagor af bem:te hemman, hwilcka 40 d. 20 öre, bemelte fendrich betallt, och stijgit till gården, med det willkor, där Nills Olson och hans barn, innom twå åhrs tijdh dhet icke, igenlösa, skulle fendricken och hans arfwingar deth behålla till ewerdelligh ägendom, och lefwerera hwad återstår på hemmannets wärde af 70 r.d:r eller 105 dahl. s:rm:t effter lagligh giordh werderingh, som panteförskrijfningen af ofwanbem:te dato d. 3 martij 1674 uthwijser, 2:do Att Plantingh samma åhr sin rätt der uti transporterat på Oloff Staffanson, emoth sina uthlagde penningar, hwilcket Oloff Staffanson 3:tio på laga tingh den 21 junij a:o 1675 förste gången den 13 dito samma åhr andra gången, och den 7:de december 1676 tredie gången opbiuda låtit, oklandrat och altså effter 7:de cap. Jordabalcken L.L. wunnit der å doom och fastebreeff den 14 decembris a:o 1678, och samma gångh warit liquiderat, at på Böles hemmans betallningh och lösn resterade allenast 24 dahl. s:rm:t som han till gäldenärernes afbetallningh satt och deponerat hoos lensman. Och såsom Oloff Staffanson der med sålledes lagligen procederat och wunnit laga fångzbreef der på, så kan rätten honom dhet intet betaga, utan håller honom effter erhåldne fastebreef wara rätta ägare till Nills Oloffsons hafde hemman [*fol. 10v*] i Böhle, och där hoos finner Isaac Nillson intet fogh hafwa att yrckia på broderens Jon Nillsons giorde tienst för hemmannet, som han sielff enär hemmannet wärderades och Plantingh

inrymbdes intet åtallat eller wijst sin fodran. Och så wijda Isaac war i krijgstiensten 1678 då doombrefwet utgafs, och han icke där om warit rätt informerat, så erkännes han slippa böta för doomqwahl.

3. Johan Samson kärade till Oloff Oloffson i Biskopsgården, för deth han 1689 tillgripit några och 40 lass giödningh som hans boskap fält, dee åhren han där suttit till huus och legdt slått af een och annan där i neijgden, och warit i köp med Jon Zachrieson i Byen att få derföre een halff tunna korn, och ¼ tunna maldh, men af lensman Håkan Jonson hindrad der ifrån, och förbuden af bohle föra? Resp. att lensman gifwit honom låf giödningen på sitt answaar uthföra som icke warit öfwer 20 lass. Jon Zachriesson tillstår sig wellat gifwa honom een halff tunna korn och ¼ tunna maldh för giödningen. Oloff Oloffson låfwar willia betalla giödningen, det han kunnat förr giordt om han blifwit påmint.

Parterne förlijchtes sålledes, at Oloff Oloffson uthlåfwade gifwa Johan Samson för giödningen ½ tunna korn och een halff tunna malder, och rächte honom sin hand där öfwer.

4. Swän Påhlson i Håssiö, kärade till Nills Larson i Swedie, för dhet han skall ohemuldt såldt hans gårdh i Håssiö by till Oloff Peerson: begärandes see hans [*fol. 11r*] fullmacht därtill? Resp. att han gården intet såldt hafwer, utan en zedell af Rangnel och Brita Swensdöttrar fått, at dee willia unna Oloff Peerson sin dehl i hemmannet, hwilcken förlagd är, men sedan haf:r Oloff Pederson af samptel. arfwingarne gården köpt som bewijses der medh, att fulkombligh köpeskrifft är der om oprättadt den 2 februarij 1689, huilcken actor Swän Påhlson medh sin broder Bengt och fadersystran Rangnel och Brita tillijka medh Oloff Swenson på Österåsen och Swän Nillson i Tohmasgårdh underskrifwidt och comminister herr Oloff Klåckhåff, Nills Larson i Swedie och Nills Oloffson i Wästanedh, såsom wittnen verificerat, huilcken den 6 september 1689 lagligen opbuden är oklandrat. Actor, att han blefwen tilltallt der om af Rangnel och Britha, och i synnerheet af Rangnel, hwilcka nu närwarande der till neka, och han inga wittnen där till hafwer: begärandes Nills Larson, att Swän Påhlson må plichta för obewijsligh beskyldningh. Saken togz i betänckiande och af nembden beslötz, dhet Swän Påhlson bör böta såsom den som androm tillwijter deth han intet giordt etc.

Såssom Swän Påhlsons faders hemman i Håsiö befins wara den 2 februarij 1689 af samptel. des odellsmän såldh till Oloff Pederson och Nills Larson tillijka medh comministro herr Oloff Klåckhåf och Nills Oloffson i Wästanedh såsom wittnen, köpet verificerat och besannadt; altså faller Swän Påhlsons käromåhl och beswäär öfwer Nills Larson i det måhlet af sigh sielfft, och efftersom han beskyldt Nills Larson [*fol. 11v*] hafwa ohemuldt såldt hans faders hemman, af föregifwande, at hans fadersystrar, honom deth förwitt som han eij kunnat bewijsa; hwarföre pröfwar rätten skälligt, at Swän Påhlson för obewijsligh beskyldningh skall effter 20:de cap. tingmålabalcken § 1 böta tree marck.

5. Probsten mag. Salomon Hofwerbergh, angaf sochnskrifwaren Måns Carllson dom. 3:d adventus 1690 reest under predijkan ifrå Håssiö neder till Ragund, och sålledes försummat gudztiensten i Håsiö. Resp. att han bijwistade predijkan om odensdagen i Hellesiö, och om lögerdagsaffton begifwit sigh på heemwägen åth Ragundh till Östansiö, en halff mijhl nedanför Håsiö kyrckia, och war ärnadt reesa längre och heem, men afrådder af Peder Oloffson at blifwa qwaar, medelst då warande stora köldh, och om söndagen rest till Ragund och om måndagen effter ordres måst reesa med contribution och annan innestående ränta till befallningzman i Brunflodh. Actor, att han kunnat wäl först sökia gudz rijke och sedan dhet werdzlige utan någons tilltahl. Swaar, at han hörde söndagz evangelium i Hellsiö om odensdagen, och måste

medh lensman Håkan Jonson utföre. Sochnskrifwaren inlade skrifftel. sedan actor war heemgången, som iblandh annat lyder, at der probsten icke bedit dem töfwa till måndagen i Ragund, at föra lax åth honom införe, så hade den som reesa skulle kunnat hinna till Stugun eller Sundsiö om lögerdagen.

Nembden resolverade at innehålla med doom där uthj till näste tingh, emedan som lensman Håkan Jonson som bårta är, är der uti intresserat och äfven vell anklagat. [*fol. 12r*]

6. Peder Jonson i Ede anklagades, hafwa förledne nyåhrsdagh, sedan prästen war gången på predijkestohlen kommit full och drucken i kyrckian, så at han knapt kunnat gå, och sålledes giordt förargellse? Swarar sigh låtit warma een kanna öol åth sigh för sin opassligheet skuldh, och kommit tillijka medh många andra till kyrckian i rättan tijdh, och ingen förargellse giordt utan gått stilla in och uth, och intet oliudh giordt. Sexman Hanss Oloffson på Ede, berättade honom wäll komma i rättan tijdh till kyrckian, men undher wägen twifwels utan i fyllerije, förtappat sin mathspan hwar effter han sedan gått, och kommit i kyrckian, sedan prästen war gången på predijkestohlen, dåch i stillheet men hela församblingen deth sedt, och han effter predijkan blifwit kalladt derföre till capplan herr Oloff Klåckhåff, och han till h. probsten den 20 huius uthförligen der om refererat, at han så drucken warit, at han knapt kunnat gå.

Saken öfwerlades till fölliande doom enhällel:n.

Alldenstundh Peder Jonson på Edhe, hafwer förledne nyåhrsdagh icke kommit till Fårss kyrckia förr än prästen war gången å predijkestolen, och dhet af egit förwållande och försummelse, som ransakningen uthwijser; altså plichtar han derföre effter Kongl. Maij:ts renoverade stadga om eder och sabbatzbrått i des 7:de § med ena mark. Och så wida han warit drucken, och intet oliudh i kyrckian giordt, är hans förseende där utj, effter 6:te § om sabbatzbrått i högstbemelte Kongl. Maij:ts stadga applicerat at straffas lijka med den som med eder och [*fol. 12v*] swordom förordsakar på gatur och gränder oliudh, huilcket den 5 § uti meerhögstbem:te Kongl. Maij:ts stadga om edher exprimerer och biuder, wara halfparten mindre än den som ingen löön niuther; altså till underdånigt föllie der af, finner rätten skälligt, at saakfella Peder Jonson at böta derföre 25 dahl. s:rm:t och stå oppenbara skrifft eller sittia twå söndagar å radh i ståcken, och böta 2 ½ dahl:r s:rm:t till kyrckian och sochnfattige, och stånde der till medh uppenbara skrifft.

7. Dragon Jöns Larson Skogh ifrå Aske sochn uti Närike, tilltalltes för dhet han söndagen näst effter sidstledne trettonde dagh juhl, hafwer kommit full och drucken i Forss kyrckia, och orenadt med opkastande förordsakat af hans öfwerlastande uti Oloff Pedersons gård i By, som den dagen giorde bröllop åth sin syster. Swarar, sig wara swager aff sigh, och kunnat om morgonen något litet förtärdt, och i hastigheet fått ondt i kyrckian, och een mundh full opkastat såsom watn. Sexman Oloff Kiehlson betyger sig see honom på bäncken, opkastat både tundt och tiockt. Nembdemännen Jon Zachrieson och Elias Clemmetson som dijth warit, betyga spyan luchtadt af öol och brännewijn. Jöns Larson tillspordes om han om morgonen druckit tobaak, swarade, sigh allenast tagit en mundh full af dragon Nills Giökz pijpa, som drack tobak i sochnstufwan.

Emedan som dragon Jöns Larson Skogh, hafwer å näst söndagen effter sidstledne trettonde dagh juhl kommit full och drucken uti Fårss kyrckia, och där medelst [*fol. 13r*] öfwerflödigh math och dryck (för än han dijth kommit) opkastadt och oreenat herrans tempell; hwarföre dömmes han effter Kongl. Maij:ts stadga och förbudh, om oliudh och förargellse i kyrckian a:o 1686, at böta 50 d. s.m:t heller löpa tree gånger gatulåppet och des utan stå oppenbara kyrckioplicht.

8. Peder Oloffson i Ansiö beswärade sigh öfwer dragon Erich Andersson Mytt, för deth han skall i sin frånwaru på probstetinget den 7 december sidstleden, slagit illa sin hustru, skuffat henne först i wäggen, sedan kastat på gålfwet, så at hon där af dånat och beswimat; och granhustrurne måst dy dijth gå, och henne leda heeman ifrån till grangården, där hon een dagh legat siuuk. Sedan skall han tagit yxan, och sagt sigh willia sönderhugga bordh och bänckia som hindrades af dragon Hanss Gädda. Sedan wille han och rehsa hans hustrusyster på ellden som honom och förwägradt bleff. Och enär actor widh heemkombsten honom där om tilltallt, fått dhet swaar, at han icke skulle wända igen, förr än han får vijta hans hustru på eldhen? Hwar emoth inwändes, at Pedher Oloffsons hustru Segridh Pedersdotter honom skambligen med mundbruuk altidh öfwerfallit, och i synnerheet een månad för juhl medh förargellige ordh, at han eij warit wärdh der effter taga ett stycke brödh af een hund och dhet allt med swäriande och bannande: tillståendes sigh henne kastadt på gålfwet för hennes elacka mundh skuldh: anhållandes at där om må blifwa wäl uth ransakadt, och at hustru Segrid intet dånade heller siuk blefwen af hans handterande: beropandes sigh på skåtzmåhl af sina förra wärdar, Erich Siuhlson i Näset [*fol. 13v*] och Erich Samsson på Ede, hwilcka honom gifwit attest at han sigh höfligen ställt emoth sigh och gårdzfolcket och uti ingen måtto warit förtretligh, utan betyga alt ähra och godt om honom. Actor beropade sigh på wittnen som hans angifwande kunna besanna, nembl. Isach Oloffson för detta sochnskrifware, Anders Jonson i tienst hoos broderen Swän Jonson i Wästanedh, och dragon Måns Barck, som berätta sigh warit tilstädes, enär Erich Mytt kommit, med sin wärdinna i träta och slagzmåhl. Erich Siuhlson i Ansiö beropes warit hoos Peder Oloffson, enär han kommit heem ifrå probstetinget, och hört dragons Myttz hafde tahl dhet han tillstår; altså aflade alla fyra sin wittnesedh å book, och betygade hwar för sigh som föllier, nembl.

Isaac Oloffson, att oredan opkom, af dhet hustru Segridh frågadt sina pijgor Elin och Segridh, om dee gifwit dragon Hanss Gädda något öol, efftersom han gått utur bönen, där till dee nekat. Om affton sedan sohlen war nedgången, kom Hanss till Peder Oloffsons och frågat hwem som stullit öhl åth sigh, och hustru Segrid swarat, deth han lögh, och håller den som deth för honom berättat, för een liugare, hwilcket Erich Mytt i sängan liggiande hördt och opstigit, och sins emillan brukat mycket ohöfligh mundh, och Erich Anderson stött hustru Segridh ifrå sigh till gålfwet men henne intet meera rördt, och hon legat stilla och ropat effter granhustrurne, och kommo Erich Siulsons och Peder Siuhlsons hustrur, och ledde henne till Erich Siuhlsons, där hon een stundh på qwällen war, och sedan heem gått, och lagt sigh i gäststufwan, där han [*renov. har:* hon] lågh till des mannen Pedher Oloffson effter [*fol. 14r*] dagzsättningen andra dagen heemkom, och då in gått. Sedan som hustro Segridh war gången i grangården haar Mytt tagit yxan, och sagdt sigh skola hugga sönder bordh och bänckiar, och Hanss Gädda tagit yxan och lagdt under bäncken. Sedan kom Erich till talls medh Peders hustrusyster Elin, och effter något mundbruk sade han, sigh skolla rehsa henne på elden, och hon swarat ohöfligen, och bedt honom rehsa dith salva venia een märafitta, och han tagit allenast i henne, och rest emoth muren, och sedan släpt henne: kunnandes intet påminna sig meera af Peder Oloffsons hustrus och Erich Mytts tahl, än at Peder Oloffson sade, at tyfwen war så kommit i hoop med honom, at han kommer icke därifrån, då Erich swarat, sig icke skulle wända igen, förr än han skulle resa hans hustru på elden.

Anders Jonson, att enär han kom in genom dörren gående, sågh han Erich Mytt stöta hustru Segridh till gålfwet, där hon lågh, och litet där effter kommo granhustrurne, och togo i henne, och ledde till Erich Siuhlsons. Sedan togh Mytten yxan, och sade sigh skolla hugga

sönder bordet, och Hanss Gädda tagit yxan och lagt under bäncken, och meera intet sedt där passera.

Måns Barck, at Hanss Gädda kommit till Peder Olsons om affton sedan sohlen war nedergången och frågat hustru Segridh, hwem som stullit dricka i sigh, och hwem som sagdt dhet, och hon sade honom skulle wara een lögnare till des han bewijser sagusman, där medh Erich Mytt stått opp uhr sängan [*fol. 14v*] och sagt sigh wara sagusman, och bedt hustro Segridh hålla sin mundh, och fått till swaar, at hon meera kåstat på hans mundh, än han på sin, och han altså tagit henne i axlan och kastadt i gålfwet, och granhustrurne kommit, och hafft henne uth i grangården och mera eij kunnat see, efftersom mycket folck inne woro, och där medh gått sina färde där ifrån.

Erich Siuhlson, at han gått till Peder Oloffson, och frågadt huru månde tillstå, och hustru Segridh som låg i sängen swarat, deth Erich Mytt sigh slagit, och hotat willia hafwa på ellden, och han swaradt, om han icke får wara i fredh, så skulle han så göra, och mera hade han intet där utj wittna.

Hustru Segridh Pedersdotter förhördes, och berättar sig wara sullen i hufwudet och å wänstra lännan och där af eij förmått stijga upp, och at hon slog hufwudet emoth wäggen, som hon bekändt för h. probsten, hwar till han nekar, och säger sigh allenast taga henne i axlan, och läggia på gålfwet, och ändå icke släpt henne handlöös. Erich Siuhlson, at hustru Segridh bedt sigh känna på lännan som skulle wara sullen och han tagit dijth, och intet kunnat förstå den sullen wara, och at hon intet tallt om deth huffwudet war sårt eller sullit.

Såssom af ransakningen befinnes, Peder Oloffsons klagan och beswäär öfwer dragon Erich Anderson Mytt, icke rörer högmåla, utan förordsakat af afwugt tahl, emellan Peder Oloffsons hustrues Segrid Persdotter och honom Erich Mytt; altså hörer deras action [*fol. 15r*] icke under häradzrättens deciderande, utan till underdånigst föllie af Kongl. Maij:ts allernådigste resolution den 6 junij 1686, remitteres och lembnes till låfl. regementzrättens optagande och afdömmande.

9. Dragon Mårten Söderman beswärade sigh öfwer Nills Ersson i Lundh, för deth han skall förhålla sigh förtient löön förledne sommar, och låfwat för hwario weka tree mark s:rm:t och allenast fått något litet där på och at han will intet komma till rächningh? Resp. att han i wåårandan hoos sigh warit i tree weckor och tree weckor i slåttandan, och bekommit i wärde 5 d:r 18 öre k:rm:t, en blaggars skiorta, ett par skoo och twå skedhblad kruth, och tillbudit gifwa honom en halff span korn till, och meera intet, och mehra haar han icke giordt rätt före. Icke heller nånsin medh honom om wiss dagzpenningh accorderat. Actor, at han arbetadt hoos honom effter Michaelis? Resp. att han där medh intet förtient meera än mathen. Nembden öfwerlade, och fan skälligt, at Söderman intet förtient meera än sex m:k kopp:rm:t om weckan till maten, efftersom halfwa lögerdagen och hela söndagen är frij, och lijkawäll niuttit kåsthåld, och berächnas för sex weckor.

Såssom dragon Mårten Söderman, intet kan öfwer bewijsa Nills Erson i Lundh låfwadt sigh wiss dagz- eller weckupenningh, och Nills icke tilstår sig willia gifwa honom någon penningelöön, för deth han hoos honom warit effter Michellsmässa, utan för tree weckor i wårasse och för tree weckor i [*fol. 15v*] slåttanden; altså hafwer nembden tagit saken i betänckiande, och funnit skälligt, at Söderman skall niuta sex mark kopp:rm:t för hwarie wecka, som är 9 dahl. och der på effter een särdelles opsattz i wärde bekommit 7 dahl. 27 ½ öre, och rester altså som Nills Erson dömmes betalla en dahl. 4 ½ öre kopp:rm:t. Men skulle Söderman kunna bewijsa sigh längre i slåttanden warit hoos Nills Erson, så hafwer han för deth öfrige effter 6 m:k om weckan at fordra.

10. Leutenampt Petter Moback opropades effter stembningz listan at swara lensman Håkan Jonson Frisk för ährrörigh beskyldningh och annat meera, då sochnskrifwaren Månss Carllson Bröms, opwijste lensmans fullmacht af den 1 januarij innewarande medh nambn och segell, at stå leutenampten till rätta för ährrörigh beskyldningh, och för deth han annan dagh pingest commenderat een underofficerare och een corporal och twå gemeene, med fult gewähr at taga sigh i arrest och wåldföra, hwar opå opwijstes leutenantens breeff till häradzhöfdingen af den 22 huius hwar uti han föregifwer sig måst effter herr öffwerstens ordre resa ett hans ährende till Ångermanlandh, desutan är hans wederpart bårta, och dy kan intet comparera, elliest skrefwer han sigh anhållit förlengst hoos h. gouverneuren om commission af uthhäradz nembdh och domare emellan sigh och lensman etc. Leutenanten är och heemkommen middagztijden detta dato.

Resolutio. Emedan som verus actor och principalis icke tillstädes är, som uti injuria actioner [*fol. 16r*] gemeenl:e fodras, så beroor saken till nästa tingh, efftersom hans jäfwande lärer intet fundament och styrkio af lagh och processer hafwa.

11. Peder Mårtensons i Byen creditorer sättes ultimat termin före, at bewijsa sina fordringar å näste tingh eller wara sina fordringar förlustige, och dee som framkomma och laga bewijs hafwa, dehla ägendomen effter hwar och ens hafwande rätt.

12. Isach Olsons fodran i Boda hoos effterfölliande undersöcktes, nembl.

Påhl Amphinson i Biskopsgården lagligen stembd för sex dahl. kopp:rm:t och gått olåfl. ifrå tinget, dy effter 33 cap. tingmåhlabalcken, böther tree marck.

13. Aff Nills Erson i Upåsen fodras 14 dahl. k:rm:t; hwar till landbonden Hellsingh icke kan obligeras swara, utan sona sonen Nills Jönson som omyndig ähr bör swara därtill, genom sin förmyndare Peder Jonson i Tryggåsen, dijth hänn actor wijses.

14. Erich Person i Österåhsen lagstembdh och sigh intet infunnit, dy saker till sina tree mark.

15. Hoos Jon Oloffson i Östansiö fodras 25 dahl. k:rm:t och berättes hemmannet wara såldt 1674, och alt gått i gälldh, och sex dahl. s:rm:t äre satte hoos Peder Oloffson i Östansiö, Jon Olsons änckias Ingeborgz fadersystrar tillhörige och boende i Nårie, som gifwit hustro Ingeborgh af sina jordep:g:r 4 r.d:r spec*ie*, dem hon fått; dy kan där till intet göras. [*fol. 16v*]

16. Kånan Ingrid Ersdotter i Stufwun betygadhes wara så uthfattigh och alldeles oförmögen, at betalla 1690 åhrs contribution såsom förtienstlöös, lagmans och häradzhöfdingz penningar, iembwähl och huusfolcks mantallspenningar, och hafwer hon sin gamble moder öfwer siuttijo åhr at skiöta, och merndels kring om tingelaget tigger födan åth sigh och henne.

17. Effterskrefne kyrckionnes sexmän aflade sin edh å book, nembl. Essbiör Rassmunson i Krånged, Oloff Erson i Nähs, Erich Siuhlson i Ansiö och Johan Michellson i By.

18. Dragonerne Erich Håff och Nills Frisk lagstembde at swara för försummelse ifrå kyrckian, och ingenthera sigh inställt eller låtit wijsa laga förfall, dy plichtar hwardera effter 33 cap. tingmålabalcken för stembningz försittiande sina tree marck.

19. Dragon Bengt Lärcka och Erich Dahl, lagstembde aff Påhl Amphinson och Oloff Oloffson i Biskopsgården för tyfwerije, och sigh intet inställt; dy effter 33 cap. Tingmåhlabalcken, plichtar dee för stembningz försittiande, hwar sina tree mark.

20. Dito Bengt Lärka stembd af Påhl Amphinson och Oloff Oloffson i Biskopsgården, för dhet han olåfwandes tagit deras båth, och sig absenterat, och böter sina tree mark för stembningz försittiande.

21. Oloff Pederson opbödh andra gången Oloff Swensons och des syskons odellshemman i Håssiö by [*fol. 17r*] och sochn af 2 ½ tunland, köpt för 216 dahl. kopp:rm:t som där till obördigh är, och derföre reserveres Kongl:e Maj:tt och chronan till lösn, där icke någon af börden innom lagssens förskrefne tijdh, deth inbördar.

22. Peder Jonson i Edhe, läth opbiuda förste gången Hemming Biörsons odallshemman i Fårss sockn och Ragunda tingelagh af twå tunlandh för 350 dahl. k:rm:t och bebrefwadt honom alla dhes tillunder etc och å begge sijdor upsatt tijo r.d:rs specie wijthe, för hwem som köpet röija skulle, som köpeskrifften dat. Fårss d. 29 decembris 1689 uthwijser: warandes Peder Jonson der till obördigh, och derföre heembiudes Kongl. Maj:tt och chronan till lösn, där icke någon af börden dhet inbördar och löser.

Ting 30 september samt 1, 2 och 3 oktober 1691

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I: 14, fol. 127v–142v, ÖLA.

Anno 1691 den 30 september och den 1, 2 och 3 octobris, höltz laga tingh medh allmogen af Ragunda tinglagh, närwarande befallningzman welbet:d Jacob Graan och desse såtho i nämbden.

Jon Natanaelson i Krånge	Swän Biörson i Gewågh
Peer Olson i Gewågh	Nills Larson i Swedie
Jon Olson i Carlsgårdh	Peer Olson i Östansiö
Jacob Månson på Hammaren	Gullich Peerson i Lundh
Peder Jonson i Torsgårdh	Jon Zachrieson i Byen
Elias Clemmetson i Byen	Svän Olson i Västanedh

1. Dato oplästes Kongl. Maij:ts tobacks placat de a:o 1687.

2. Dato aflade Oloff Peerson i Byen sin sexmans edh.

3. Herr gouverneurens remiss af den 8 julij sidstleden till föllie ransakades om sochnskräddaren Peder Hemmingson är wanwettigh och hafwer fehl på sitt förstånd iembwähl swag hellsa, effter tinglagetz fullmechtiges betygande för herr v. gouverneuren, då fullmechtigerne Swän Biörsson och Oloff Olson berätta sig icke sagt honom nu wara vanwettigh, utan för några åhr sedan, som i sanningh befinnes, och där hoos betyges så af

nembden som probsten, honom wara ällendigh och måst sättia kläderne af kråppen till förra åhrens restantier.

4. Oloff Oloffson i Biskopsgården är stembd, för det han beskyldt sexman Oloff Kiehlson i Byen försnillat tijonden för chronan och prästen, och ifrå probstetinget [*fol. 128r*] remitterat till häradzrätten, hwartill Oloff Olson skrifftelligen swarar, at dragon Gabriel Lindh haar 1689 sådt på en hans åker 1/3 tunna korn, ärter och rågh, och fått twå skylar och twå bandh, förutan deth han fått i Lillängie och Oxeböle på swedielandet, huilcket allt intet blef rächnadt, och ingen tijonde där af gifwen och enär Oloff Kiehlson hade hans tijonde rächnat och kommit i gården, frågat Gabriels hustru om deras tijonde, då hon skall swarat, och sagt deth wara een liten sädh räkna, och enär hon får bryggia, wille hon gifwa honom dricka, hwar till Kiehlson swarat, om Oloff Oloffson will tijga där medh, och han säger swarat, sig göra tijonde af sitt, och dhet andra angår honom intet. Och efftersom hans samwette deth intet kunde döllia, haar han deth angifwit för herr probsten, hwar om den 7 decemb. 1690 på probstetinget ransakades, då Kiehlson framwijst sin tijonde räkningh af 220 skyhlar, som aldeles hålles för orätt emoth tijondelängden: berättandes Kiehlson samma gångh Gabriel eij meera sädh fått än 9 bandh, och begärer deth han med edh måtte sigh befria där ifrån. Hwar emoth exciperades skrifftel. sålledes, at han hade med sigh tålfman Elias Clemmetson, och rächnat alt deth som för honom bleff bekändt, men Oloff Olson, hwarken då eller åhret näst tillförenne som andra bönder wellat gå med och vijsa uth sädan, och kommande tilbaka blef seendhe 9 bandh rågh widh kåhlsängan, hwilcka rächnades och infördes i Oloff Olsons rächningh. Item haar [*fol. 128v*] Gabriel sådt litet korn i een swedia, och fått åtta bandh korn, och emedan som hwart ax war opätit kunde han deth intet opföra: begärandes det Oloffson må för een sådan grof beskyllningh blifwa lagl. näfster. Elias Clemmetson berättar, sigh föllia Oloff Kiehlson enär kornet rächnades, och då wore 9 bandh sommar rågh uti kåhlsängan opskurne och opsatte: påståendes Kiehlson sigh intet wettat deth Gabriel sådt på Olufs tegh rågh, och dy på des stoorlångåker rächnadt tijonden öfwer allt, och at Oloff Olson den betalt, hwar till han nekar, och sägher sig icke meer tijonde giordt än för sin egen sädh, och eij kan wara deth Gabriels på honom fördes, som låfvades dricka före, och derföre intet opfördt: berättandes sin förman Påhl Pederson och Jacob Nillson på Åsen sådt deth åhret rogh på lilllångåkeren, hwar om han med dem kommit i twist, och agerat der om på höstetinget 1689, där skyhltahlet på rågen skall finnas, och mehra rågh kom intet på tijonde längden. Oloff Kiehlson, at han antechnadt så mycken rågh som honom wijstes, så väll på stoor långåkeren som å lill långåkeren, och fördt på Oloff Olsons rächningh. Oloff Olson, at ofwannembde 9 bandh sommar rågh, wore som berättadt är, heemburne tillijka med kornet och ertherne effter 1/3 tunna och ingen frågat effter korn och ärter, och Oloffson säger sig icke kunnat där om talla, efftersom ingen frågat der effter. Oloff Kiehlson förehöltz [*fol. 129r*] Oloff Oloffsons begäran, at han skulle edelligen sigh därifrån befria, dhet han sade sigh kunna säkert göra. Oloff Oloffson föregifwer i swedian icke allena wara åtta bandh, utan en skyhl 8 bandh, hwar till nekas: warandes hwarken Gabriel eller hustrun tillstädes at afhöras häruthinnan.

Saken discurerades till fölliande sluth.

Såssom dragon Gabriel Lindh och hans hustru icke äre tillstädes at afhöras, om dee angifwit för sexman Oloff Kiehlson sin hafde rogh, korn och erther 1689 och der till medh är på Oloff Oloffsons hemman ingen vinter rågh meera dhet åhret 1689 fallen, än som han på 1689 åhrs höstetingh in septembri medh sin förman Påhl Pederson och Jacob Nillson på Åhsen twistat om och skyhltalet infördt i deth åhretz protocoll som intet tillstädes är; altfördenskuldh kan rätten saken denne gången med doom intet afhielpa, utan differera till nästa laga tingh, då

angifne skyhltahl å tinget skall med deth åhretz tijonde lengd iembföras, och Gabriel medh sin hustru i deth målet förhöras.

5. Peder Mårtenson Boman i Lijen beswäradhe sig öfwer dragon Jon Ingemarsson Lijman och hans brödher Anders och Måns, som honom för en månadh sedan illa handterat, och slagit hans högra beenpipa förderfwadt, i dhet hon blifwit bräckt, och gifwit sigh tillijka senarne uth, och sedhan ett håhl i huffwudet, hwar med skall wara så tillgångit; att Elias Jonson i Ede och Anders Lijmans broder suttit uth på gärdet, et stycke ifrån Jon Lijmans gårdh, som Boman budit till barnsöhl, och bedit honom komma till sigh och dricka, och han [*fol. 129v*] sade sigh deth icke behöfwa, och dee swarat, sigh wara ährlige karlar, och bedit honom komma, dhet han omsider giorde, och enär han tallt med Elias om een sin häst, haar Elias ropat till Anders, och sagt Boman willia sigh öfwerfalla, där medh kom han löpande med fult skrijande och sigh öfwerfallit, och beggie kommit på knä, då Andersses moder och kommit, och tagit i hans håår medh, och Måns een stöör, och slagit hans been ofärdigt, och Jon Lijman med een stöör slagit honom ett håhl i huffwudet. Elias och Anders neka sigh ropat effter Boman, utan enär han kommit till dem, bedit honom dricka, och han sagt sigh det eij behöfwa, och dee sagt sigh inga oährlige karlar wara och han dy druckit medh, och skaffat en skåhl öol i laget och Anders gått litet der ifrån. Elias kommit till talls om Bohmans häst, som han tyckt vara liten och intet af stort värde, hwilcket Boman skall misshagat och Elias på skalckheet ropat effter Anders, och bedit honom komma och gå heem, efftersom Boman wille öfwerfalla sigh, och Anders kom löpande och ropte hwipplustigh, och wid deth samma kommit i håret, och enär modren hustru Märit Månsdotter, sedt sin son Anders wara blodigh i ena ögat, säger hon sigh blifwa stucken och taga Boman i håret, som lågh ofwanpå Andhers.

Måns om sina tiugu åhr, bekänner sigh medh een käpp slå Boman öfwer beenen, emedan som han lågh på sin broder, och han sågh blodh rinna uhr hans ögha.

Peder Boman beropar sigh på dragon Jacob Olofsson Lindbergh, som skall sedt Måns sig slagit först och Jon sedan med hwar sin stöör, som effter aflagdan edh [*fol. 130r*] bekänner sigh see Måns slå öfwer Bohmans been med en tiock stöör eller stångh af tree ahlnar, tree slagh så at den uti een krook af gått, och enär han reest sigh upp, kom Joon Lijman löpande med en mindre stöör: säijandes åth Boman, du hafwer hela åhret ätit opp mitt folck, och där medh slagit honom i huffwudet så at blodh rann, och Bomans swärmoder och hustru hade honom heem, och Jon Lijmans swährmoder honom derifrå heem. Boman beropar sigh på Oloff Erson i Näset som sedt hans såår, som betyger honom komma till sigh blodigat i pannan, och kunde eij wara diupt, emedan som pannan eller huffwudskåhlen tagit emoth, och wid bårtgående sagdt sigh fått hugg å benet, som blifwer styfft, och kommande till Lijen sex dagar der effter sedt benet wara sullit. Anders, at Peder Olson i Gevågh sedt sigh wara blodiger i ögat, som swarar sigh see honom andra dagen wara röögder, men icke blodiger. Elias berättar Anders wara blodiger i ögat, där emoth Boman exciperer, och protesterer emoth hans vittnande, efftersom han war hans cammerath, och honom dijthropat: föregifwandes sigh allenast stijga up enär Anders kom och blef fattadt i håret. Elias, at han gick emoth Anders litet, och kunde eij annat see, än dee slogo till både i sönder, hwar till Boman nekar och exciperer emoth hans berättellsse.

Anders förehöltz, emedhan som inga wittnen äre, at han slogh Peer Boman först, om han sielf siette kan sigh därifrå befria, hwar till han beiakade, och låfwade å nästa tingh det göra. Bomans behn besågs och [*fol. 130v*] befans litet tiockare än dhet andra, men ingen knuhla och åkoma, utan slätt och iämpt. Bohman, at foten war blånader och lännan opföre, som Oloff Erson skall sedt, hwar till Oloff nekar, och berättar sigh allenast see beenet wara sullit, och han intet tallt om blånader.

Enhälligt votum till fölliande doom.

Emedan som Anders Ingemarsson, nekar sigh först tagit Peder Mårtenson i håret, och där till inga wittnen äre som lagen fodrar, och han säger sig kunna sielf siette edelligen betyga sigh dhet eij giordt; altså fins skäligt effter 13:de capitlet Såramålabalcken med villia L.L. at Anders skall å nästa laga tingh, sielff siette gå lag sig honom eij först tagit i håret, och enär dhet är skiedt skall doom och föllia om deth Booman skall illa handterat hans öga. Hwad widkommer Måns Ingemarsons slagh på Peder Bohmans been, som warit och än är sullnat, böter han effter 13 cap. Såram. med villia i L.L. tree mark till treeskiptes, och där han effter natt och åhr skulle finnas där af wara lytter, skall rätten effter 9 cap. ibm döma om lytes both.

Betreffande dragon Jon Ingemarson Lijman, så plichter han effter 10 cap. i samma balck för gifne såår i hufvudet med sina sex marck, hwar af målsäganden tager först tree mark, och dee öfrige tree marck till treeskiptes men at deras moder hustru Märit Månsdotter tagit Boman i håret at skillia honom ifrå sin son Anders kan rätten intet finna henne derföre wara straffvärdigh.

6. Dragon Erich Hansson Håf, tilltaltes för deth han [*fol. 131r*] näst för juhl 1690 warit ifrå kyrckian hoos sin wärdh Peder Jonson i Ede, och sedt dragonerne Johan Bertillson och Nills Frisk samma gångh slagitz och håår dragitz?

Responsio, at han kommit seent om afftonen heem ifrå corporals mötett, och eij wacknadt förr än kyrckfolcket wore bårtgångne, och fått af sin wärdinna ett stoop ferskt öol uhr karet, och at Johan och Nills stimat med een pijga Sara, och sins emillan ramblat, och derföre haar han dem beggie hafft uth, och hörde dem uth på gården rambla wettandes intet om deth war medh onda eller goda: undragandes sigh icke, at plichta för sitt bårtovarande ifrå kyrckian. Herr probsten m:r Salomon Hofwerbergh, berättar honom intet för slagzmåhl wara angifwen, och at Svän Olsons son Peder om sina ellofwa åhr, berättat deth Johan och Nills slagitz. Swän föregifwer Pedher sagt, det dee flyttiadt hwar annan uth på gården, och Nills kommit liggiande under, och wid deth han opstijgit, gått sina färde. Och ehuruväll dee beggie äre tillsagde nu å tinget wara tillstädes, som intet skedt är, men Johan Bertillson är befalt detta dato opwachta regementzrätten på Frössön.

Såssom Erich Hansson Håff, hafwer utan laga förfall försummat gudztienstens opwachtande om een söndagh så plichtar han derföre i anledningh af den 11 § i Kongl. Maij:ts sabbatzordningh a:o 1665 till kyrckian ena mark silf:rm:t.

7. Håkan Jonsson Frisk fodrade af Jon Olson Köpman i Stugun, siu dahl. kopp:rm:t som han låtit honom få för een [*fol. 131v*] koo på Hanss Erssons wengnar effter hans begäran huilcka 7 d:r han sedan icke i rächningh med Hanss Erson niuttit, och dy söker Jon Oloffson där om? Resp. at Håkan tillbudit sigh bemelte siu dahl, som Hanss Erson war skyldigh, dem han och fått för 4 el. 5 åhr sedan och Hanss för 3 el. 4 åhr sedan begifwit sigh till Nårie. Lensman opwijste een ounderskrifwen räkningh medh Hans Erson om Munsåkers hemmansköp, hwaruthj dee twistige siu dahl. intet äre införde.

Såssom lensman Håkan Jonson, utan villkor och förordh betallt siu dahl. kopp:rm:t till Jon Olson på Hanss Ersons vengnar, och medan han wistades här i rijket, icke där på klandrat, så behåller Jon Olson handfångne siu dahl, och Håkan söker Hanss Erson som han bäst kan.

8. Joon Nillsson på Ede kärade till sin granne ibm Svän Oloffson om en mählingh i åkeren, och ett ängesstycke op i swedian sunnan åhn, som under hans hemman i förriga tijder lydt och legat, och effter den tijden hemmanet warit pantsatt och brukat af 4 persohner, af dåwarande

lensman Jon Biörsson i Ammeren undantagit, och lembnat till Svän Olsons hemman, dhet han söker igen winna. Hwar emoth inwändes, at deth aldrigh hördt under hans hemman, utan af urminnes tijder under sin gårdh, och deth han omtallar vara skedt, måtte wara den tijden händt, då landet lågh under Danmarck, ehuruvell dhet aldrigh war eller bewijsas kan. Ingen man är nu så gammall och i lijfvet, som nånsin kan deth minnas: begärandes deth [*fol. 132r*] Jon wille opwijsa sitt köpebreeff på gården, tillijka medh doombrefwet, och bewijs huru dhet inlöst är. Jon Nillson säger sigh intet köpe- och doombreff fått, men Swän säger honom deth hafwa, och intet will framwijsa. Åkermällingen säger actor icke liggia särskildt, utan ibland Swäns åker som dee sins emellan hafwa teghskiffte. Svän säger Erich Samssons åkertegh liggia emellan sin och Jons. Jon säger sigh hafwa åkeren neder om, och räckia till Swäns i öfra åkeren, därest han föregifwer honom hafwa både sin och hans dehl, hwar till aldeles nekas, och berättas Jon Nillson däremoth hafwa sin dehl nedanföre, hwar till Jon nekar.

Saken öfwerlades af nembden till fölliande sluth eenhällel.

Aldenstundh Jon Nillson i Ede, hwarken med breeff eller wittnen kan bewijsa, deth Swän Olofson ibm af hans hemman innehafwer een åkermällingh och ett stycke ängh sunnan åhn, som kallas swedian; altså finner rätten skälligt, at conservera och bijbehålla.

Svän Oloffson effter första cap. Jordabalcken L.L:n och Kongl. Maij:ts jordeplacat a:o 1677 wid sin uhrminnes och laghäfdade rätt till prætenderade åkermällingh och swedian sunnan åhn, ogwalt at behålla och bruka.

9. Swän Biörsson i Gewågh fodrade af hustru Anna Jonsdåtter i Stugun, betallningh för effterskrefne länte pertzedler, nembl. 1) Lego för åtta stycken koor i sex åhr à 24 öre s:rm:t, twå stycken länte hon a:o 1671, och födt i twå åhr fyra kalfwar eller ungnöth à 2 och 3 åhr, och hösten der effter togh hon åter twå st:n koor [*fol. 132v*] och bemelte kalfwar eller qwijgor blefwe koer 1673 och sålledes hafft åtta st. köör till och medh 1679 utan lego och betallningh, ehuruvell han allenast igen bekom twenne 1680, och dee andra några åhr der effter, som han intet räknar, dåch omkom en koo af wanskiötzell. 2:do) Skall han hafwa 1680 in martio sluttit med henne rächningh, och hon blifwit sig skyldigh på privat och àpart räkningh, en dahl. 16 öre s.m:t och för tu *lispund* saldt 1: 10 2/3 öre s.m:t. 3:tio) Widh reesan till Nårie 1680, ombeden at köpa åth henne twå tröijkläde af fyrlo, och där på fått een lijten black mårdh, och sedan hon rijfwit listan af klädet och det krympt, deth tillbaka sändt, hwar medh han lijkawell will wara nögdh, och will mården skäligen betalla och afrächna. 4) Hafwer hon sändt sin son Oloff till Ångermanlandh med något korn at köpa sallt före, och efftersom han intet sallt bekom, förde han kornet tillbaka, och actor länte honom 4 *lispund* salt för 2 dahl. 21 1/3 öre s.m:t, deth han tillijka med kornet heemförde. En tijdh där effter begärte Oloff på sin moders vengnar tu *pund* hampa, deth ena betallte han, och för det andra intet, rester altså der på 2 dal. s:rm:t: hafwandes han henne åffta krafdt, och icke mera fått än skambligh mundh. Hwar till hustru Anna swarade, nembl. 1) At hon bekom först twå st. koor och 4 små kalfwar, dem hon opfödt till des dee blefwe koor, som eij skedde innom några åhrs förlåpp, hwar till Swän nekar, och håller sig med sin inlaga som infört är: hafwandes ingendera bewijs om kalfwarne wore unga eller gambla, dåch tilstår hustru Anna, förutan dee twå opförde koor fått twå dito till. En koo [*fol. 133r*] säger hon fastnadt i myran och stört, och huden till Svän lefwereradt, hwar till han nekar. 2) Hustru Anna tillstår sigh sluttit rächningh medh Swän Biörson men inga penningar blifwit honom skyldigh eller något sallt, utan han sigh 1 ½ d. s:rm:t och 22 m:k:r humbla blifwit skyldigh, som hon med edh will betyga. 3) Hustru Anna tillstår det Swän köpt klädet och deth fått tilbaka och at han till des inköp fått tree timber gråwerk och en mårdh. Swän föregifwer sigh fått långt förr tree timber gråverk, och dem i räkningh henne tillförenne godt giort, och giör sigh skylldigh för

mården, efftersom han fick igen klädet. 4) Hustru Anna påminner sigh fått salltet med sonen Oloff. 5) Sammalledes om ett *pund* hampa som betalltes med sex dahl. k:rm:t, men intet dhet andra som kräfs, och at hampan war elack. Sonen Oloff berättar sigh effter modrens begäran taga tu *lispund* och ett allenast betallt. Hustru Anna fodrar af Svän Biörsson sex m:k silf:rm:t för een häst han af henne legdt at föra krijgzfolcket 1679 ifrå Bräcke till Bårdsiö. Resp. att han tingade hästen, och låfwade betalla för så långh wägh han skiutzade, och efftersom sahl. regementzskrif:n Daniel Larson Sidenius skulle reesa hijt till Ragundh, och mötte Ragundzhästarne widh Sundsiö kyrckia och frågat effter Swäns hästar, då hustru Annas son Oloff sade hans wara den han legdt, der medh togz han tillbaka, och reedhz heem till Stugun 3 ½ mijhl för hwilcka han will henne betalla, och eij meera, men hustru Anna prætenderer betallningh för hela färden, emedan som deth war på lycka och fromma, där till Swen nekar. Swän Biörson tillspordes, om [*fol. 133v*] han opskrifwit huru gambla ungnöten wore, och om sin slutne rächningh. Resp. at han allenast dhen tijden hade een plåhnbook, som han sigh till minnes technade, och enär det war swart[?] [*renov. har:* klartt], deth utstrukit.

Nembdens eenhällelige voterande till dombs.

Emedan som Swän Biörsson föregifwer, deth hustru Anna Jonsdotter, emottagit af sigh fyra qwijgkalfwar à 2 och 3 åhr gambla, at föda för fyra st:n länte koor i twå åhr, till des qwigorne blefwe köör och intet der på tallar, men sedan dee tu första åhren wore förbij, fodrar han lego så för dee gamble 4 koer som för dee fyra unga à 3 m:k s:rm:t uti sex åhr, och hustru Anna berättar sigh emottagit 4 st:n koor och 4 st:n små kalfwar, och icke ungnöth, som på tree eller fyra åhr intet kunde blifwa koer. Och ehuruvell Swän Biörsson hålles för rättrådigh, och ingen weet berätta, honom med sweck farit; Så hafwer rätten icke desto mindre funnit skälligt, at göra den moderation derutinnan, at hustru Anna intet påbyrdas betalla någon lega för dee fyra koor uti tree åhrs tijd innom hwilcka åhr qwijgkalfwarne ofelbart kunnat blifwa koer, och altså måste hustru Anna betala legan uti fem åhrs tijdh för 7 st:n köör à 24 öre s:rm:t som är 5 d:r 8 öre och för den ena som störtt allenast ett åhr, och åligger hustru Anna bewijsa med vittnen och skähl, at Svän Biörson fått huden aff den störte kohn, eller den betahla effter mätismanna ordom. Sedan, hwad Sven Biörssons fodran effter sluten räkningh in martio 1680, widkommer, bestående [*fol. 134r*] hans fodran af en dahl. 16 öre s:rm:t och 2 *pund* salt, hwar till hustru Anna nekar, och tillstår fuller räkningen blifwa sluten, men Svän blifwit sigh skyldigh 1 dahl. 16 öre s:rm:t, och der till medh fått 12 m:k humbla hwilcket allt, hustru Anna tilbiuder sigh med sin lijflige eedh besanna; hwarföre finner rätten skäligt lijkmätigt domare reglan, at hustro Anna å nästkommande tingh, tillåtes med sielff sins ede befria sig intet blifwit Svän på räkningen besagde 1 dahl. 16 öre och 2 *pund* sallt skyldigh, och der till medh, at tree timber gråskin icke äre i den rächningen inbegrepne. Men dee 4 *pund* salt som sonen Oloff kommande ifrå Ångermanlandh bårgat, kännes hon widh, och måste betalla med 2 d. 21 1/3 öre s:rm:t. Jemwäll och dömmes hustru Anna at betalla ett *lispund* hampa med 2 d:r s:rm:t, och blifwer altså hennes debet 10: 21 1/3 öre s.m:t, hwar emoth Svän Biörson bör hustru Anna göra godt, icke för hehla fählan, utan för skiutzen ifrå Sundsiö kyrckia till Stugun 1679 som är 3 ½ mijhl à 4 öre, efftersom hennes häst blef tagen som han warit Svän Biörsons, och Svän måst på den reesande derföre göra kåstnadh med plägningh. Sammalledes bör Svän berächna een mårdh för 1 d:r 10 2/3 öre s.m:t, hwarföre dömmes hustru Anna Jonsdotter, utan uppehålldh betalla resten till Svän Biörsson, som är åtta dahl:r 28 öre 16 p:g:r s:rm:t.

10. Jon Oloffson i Stugun fodrade aff hustru Anna Jonsd:r ib:m fölliande poster, nembl. effter sluten räkningh 1688 6 dahl. 29: 20 p:g:r s:rm:t. På hennes 1689 åhrs [*fol. 134v*] uthlagor först 6 d. 20 öre, och sedan 2 d:r. På 1691 åhrs dito 2 d. 13 öre, allt i silf:rm:t, och uti een kopparkiettel

1 d. 4 öre s.m:t: görandes tilhopa 19 d. 4: 20 s:rm:t, hwilcka hustru Anna erkänner, och der på lefwererat een galt för 2 d:r en rijsbijth 16 öre, en liten höstmård för 1 d:r, 1/3 uti een dito för 10 2/3 öre. En kåpparkiettel värderat med fatanet för 4 d:r alt i silf:rm:t räknat, som giör tillsammans 7 d:r 26 öre 16 p:g:r. Hustru Anna prætenderer, at Jon fått af sigh een barkat hudh, hwar till han beiakar, som är förr berächnadt och godh giordh i 1688 åhrs rächningh, deth Jon Natanaelson i Krånge som hennes ombudzman varit, betyger sandt wara. Item een ost, den han säger sigh för 7 eller 8 åhr sedan fått och berächnat, som hon och cederer. Hustro Anna fördt ett lass foder åth honom ifrå Stugun till Biäckerhällan som är pass twå mijler, och med samma tillfelle folgt till kyrckian, och rächnas för 8 öre s.m:t. Blifwer altså effter opsatt rächningh hustro Anna skyldigh forderl. at betalla till Jon Olson Köpman ellofwa dahl. 2 öre 4 p:g:r s:rm:t.

11. Joon Olofsson prætenderer och fordrar af hustru Anna fyra r.d:r specie, som hennes man Oloff Oloffsson länte af Jons fader Oloff Jonson, den tijden han böxlade hemmannet, som skiedt strax effter landet kom under Kongl. Maij:tt och chronan Sverige. Mannen är dödh för tiugu åhr sedan; hwar till hustro Anna nekar, och föregifwer sigh eller sin man dem aldrigh länt. Sammalledes fodras af henne på een älgzhud [*fol. 135r*] twå dahl. s:rm:t och på en annan en dahl. s:rm:t? Resp. at dhee samma hudar bårtskänckt sigh ovitterligit derföre betallar hon intet der af. Jon Natanaelson i Krånge betyger, henne warit med sine grannar ense om älgzhudernes bårtgifwande, och bedit Oloff Jonsson för sin part uthläggia.

Nembdens eenhällel:e votum.

Såssom hustro Anna Jonsdotter nekar, sin frambledhne man och sigh, länt 4 r.d:r specie till böxlepenningar för hemmannet, aff Oloff Jonson, och han icke heller fult bewijs där till hafwer, hwar till sedan kommer, att fordran är så gammall, at hon effter Kongl. Maij:ts resolution 1680, är förstånden och förtegat; altså uphäfwes samma fordran. Men såsom befinnes effter intygandet at hustru Anna med sina grannar warit i rådh och ense om twenne älgzhudars bårtgifwande, och bedit Oloff Jonsson betalla sin andehl där af; altså dömmes hon at betalla till sonen Jon Oloffson, tree dahl. sölf:rm:t.

12. Oloff Oloffson i Stugun angaff sigh hafwa länt sin moder hustru Anna Jonsdotter 2 ½ stor plåth? Resp. att hon fått af hans bröllopsgåfwor samma penningar, och förledne åhr låtit honom få een oxe, twå åhr gammal som nembden werderar för 7 d:r k:rm:t. Hustru Anna bekänner sigh des utan wara honom skylldigh tree dahl. k:rm:t. Blifwer hon altså skyldig in alles at låta Oloff Oloffson bekomma ellofwa dahl. kopp:m:t utan oppehåldh.

13. Oloff Oloffson beswärade sigh öfwer sin broder Jon Oloffson [*fol. 135v*] för deth han sigh för een månadt sedan; slagit med ett yxskafft tree slagh i sijdan, at han eij annat wettat än han skulle där af döö, af ingen annan ordsaak, än at han eij vellat tillåta honom gå i skogen och gildra effter älgh, emedhan som han skattar för gården, och Jon intet der med hafwer at beställa? Resp. at han sagt, sigh stuhlit bårt älgzuddarne, och der med gifwit honom en slängh med yxskafftet. Actor, at han gaf sig tree slagh, så at han föll neder å gålfwet, och måst sända effter sexman Jon Olson till hielp, som berättar så skiedt wara, och at Jon war då i cammaren af qvinfolcken dels hållen, som och rusat sexman i håret och illa låtit, som skedde om een fredagh. Sedan Joon war kommen in i stugan, åter ränt på Oloff. Han berättar och dem, dagen effter och slagitz, då modren hustru Anna säger sigh af Oloff fått ett slagh öfwer armen, hwar till han nekar, och säger sigh deth intet giort utan Jon slagit effter sigh med ett wedträd som treffat modren. Dragon Gustaf Mohrman berättar sig om een lögerdagh möta Oloff på Bogsiö skogen, och han sedt illa uth, blodiger och klöster, deth modhren tillstår, och säger Jon fått äfwen hugg,

och han twättat sigh. Mohrman, at Oloff var blå och svullen på sijdan, at han eij förmådde om söndagen rehsa sig upp, deth Peder Simonson, Peder Hemmingson och fleere tillijka med honom sågo och kunna bewittna.

Nembden förehöltz saken votera till sluth, då dee samptlige betygade, at Jon intet med sitt fulla [*fol. 136r*] förståndh är, och där hoos, at där i gränden är ett förargelligit läfwerne; Gudj och rättsinnige menniskior misshagelligh, och at ingen fredh blifwer, medan Jon där är: önskandes at han kunde komma där ifrå, at Oloff som swarar för chronones uthlagor, må obehindrat bruka chronones hemman; och blef aftallat, at förmana dem beggie till fredh och enigheet, och sättia saken àpart medelst Jon Olsons fehl på förståndet, dåch där han offtare sig sålledes förseer, skall saken stå öppen, hwar med dee strächte hwar annan handen.

14. Herr probsten mag. Salomon Hofuerberg beswärade sigh öfwer hustru Anna Jonsdotter i Stugan, i så måtto, at hon läfwer i stoor oenigheet och ogudachtigt lefwerne, så hemma i gården som elliest, och han henne offta förmant afstå der medh, dhet han och giorde Christi himmelsferdz dagh sidstleden effter gudztienstens förrättande uti sin stugu, då hon swarade, honom wara rätta man och fanens man, och kunde intet för des otijdigheet skuldh med henne intet uthrätta: begärandes at hon må blifwa lagligen derföre näfster, ehuruvell han söker icke hennes wärsta, om hon ville erkänna sina fehl, och der med afstå. Hwar till hustro Anna nekar, och föregif:r sig af herr probsten blifwa hårdelligen tilltallt och bannat utom sin skuldh, och eij meera sagt, än at hon fått aff probsten tijonde bullan, och sagt och tackat honom för hielp till sin föda, hwilcket skall irronicé vara skiedt. Probsten tillstår sigh för henne predijkat lagen, och förmant henne till gudachtigt läfwerne uthi alla [*fol. 136v*] grannars närwaru, efftersom hans privaté giorde ingen wärkan. Sexman Jon Oloffson inkalladhes at wittna i sakena, hwilcken hon gaf eden effter, at på förra giorde edh referera. Des förutan begärte hustru Anna, deth probsten wille sigh förlåta, dhet hon giordt honom emoth, och han samtychte der till, medh förmaningh, at hon tager sig till vahra, och läfwer wackert.

15. Dragons Larss Oloffson Pimps under capiten Magnus Ulfsparres compagnie hustru, Märett Staffansdotter föreställtes, och angafs af herr probsten, icke på några åhr varit hoos sin man, som hafwer sitt quarteer i Lijttz pastorat. Swaar, at hon på 4 åhr, icke hoos honom warit, och kan där icke blifwa för hans ondsko och slagh skuldh: hafwandes för ett åhr sedan, fått breef af honom at komma dijth, dhet hon säger sigh icke göra, både för hans skuldh, som och at hon eij årkar gå den wägen; hwarföre förmantes hon förfoga sigh till sin man, och tilsades icke längre blifwa hyst af brodren Oloff Staffanson heller någon annan vidh laga botum.

16. Kerstin Oloffsdotter i Walla, Rangnell Svensdotter och Brita Swänsdotter i Håssiöby, beswärade sigh öf:r dragon Svän Påhlson, för deth han 1690 på ensidigh berättelse, uthwärckadt sig doom, oachtadt dee icke wore stembde, och icke wiste der aff, förr än under tingstijman, och Swän opfördt så stoor gäldh på gården, hwar igenom han dem giordt arflösa? Resp. at faderbroderen Oloff Svenson och fadersystran Rangnell wore på tinget [*fol. 137r*] och uthförde sin sak, och doom föll oss emellan, som omständelligen wijser hwars och ens hafwande rätt, hwar widh han sigh håller. Åklagarena begära i sin skrifft få niuta sitt fasta, deth domen dhem tillerklarar.

Resolutio. Ehuruvell rätten hade fogh at saakfella Kerstin Oloffsdotter, Rangnell och Brita Swänsdöttrar för domqwahl; Så är lijkawell deras ålderdom och oförståndh där uthi considererat, och i deth anseende på Kongl. Maij:ts nådigste behagh, förskont med böter.

17. Arfwingarne till Bygården Märit, Karin och Märit Andersdöttrar, angofwo sigh ingen arff, hwarken i det lösa eller fasta efter sin fader Anders Olson niutit utan Kiehl Olson sedan fått modren till hustru, och icke heller effter henne fått någon arff. Kiehls mågh Johan Michellson, berättar sin svärfader af Oloff Nillson i Flygga uti Lijen sochn i Medellpadh, inlöst halfwa Byhemmannet, och der på fins köpe- och doombreef som icke för handen är. Sedan skall denne saak för några åhr sedan i Kiehls lijfstijdh warit här på tinget, hwars protocoll icke tillstädes är. Anders Olofsons swärfader war Nills Erson, och hans broder son war Oloff Nillson, som såldt halfwa Bygården till Kiehl. Nills Ersons skuldh befins effter gode mäns opsattz den 28 september 1665 warit 31 r.d. 4 skil. hwar af Kiehl skall något betallt, som berättes warit å tinget, och han blefwen pålagd medh quittensier bewijsa, deth han betallt. Sedan talltes [*fol. 137v*] om Nills Erssons löösören, hwar om ingen underrättelsse fins, emedan som brefwen där om skohle wara i sidsta feijgden förkombne och bårtstullne.

Resol. Till nästa tingh böör Johan Michellson framskaffa köpe- och doombrefvet på halfwa By hemmanet, och der till med wijsa med quittentzier, huru många creditorer hans swärfader Siuhl [Kiehl?] Olofsson betallt och contenterat. Till hwilcken tijdh måste infodras extract af protocollet som där öfwer på tinget kan hållit vara, at rätten kan få information om des \rätta/ sammanhangh, och sedan dömma i saken.

18. Joon Ersson ifrå Grahnsiö prætenderer at komma till faderens Erich Jonsons hemman i Byen, och will wara närmare än systran hustru Anna Ersd:r som deth en tijdh åbodt. Hwar emoth exciperades och föregafs, deth han olåfvandes emoth föräldrarnes villia begifwit sigh hemman ifrån, och hon måst altså dem försöria uti sex åhr, medan hon ogifft var, och sedan i tijo åhr. Modren dödde för twå åhr och fadren förledne vårase, hwar med Jon icke kändes, och föregaff, at brodren Peder war då hemma, och intet kunde hemmannet så många föda: warandes tree söner Jon, Nills och Peder, systran Anna. Deras fader Erich Jonson köpt 10 ½ mäl. 1647 under ächtenskapet med Märit Pedersdotter som war tree broderslåtter nembl. Oloff, Anders och Simon Nillssönners men Peder Nillsons är outhlöst, hwars barn äre, Peder Soth, Segridh och Dårdj. Kerstin är dödh barnlöös [*fol. 138r*] och Karin läfwer i Nårie barnlöös, och intet fodrat någon arff. Hustru Anna opwijste Peder Sothz Segridz och Dårdis breeff daterat Ståckholm d. 12 maij 1679 af innehåld, at Anna skrifwer det vij skolle stöta henne af hemmannet, men wij önska henne een god man, ty wij lära fuller ingendera det bruka utan oss synes syster blifwa der till närmast etc.

Jon Zachrieson i Byen betyger Jon Erson olåfvandes begifwa sigh hemman ifrån till Ångermanlandh och modran varit effter honom, men han äntå blifvit qwaar och systran Anna, föräldrarne uti stoor fattigdom födt till dödedagar, då dee woro öfwer 80 åhr gambla och där hon deth icke giort, så hade gl:e folcket blifwit förlåthne, och hemmannet fallit till ödesmåhl, deth hela nembden och berättar sant wara; altså voterades till fölliande doom.

Emedan som Jon Ersson, hafwer effter intygandet öfwergifwit och förlåtit sina gambla föräldrar, och systran Anna Ersdotter måst dem försöria uthj stoor fattigdom tillijka med hemmannet, och der hoos hafwer hon Peder Nillssons barns, Peder Sotz och hustru Segridz och hustru Dårdis Pedersdöttrars breef och förtröstan, af Stockholm d. 12 maij 1679, at besittia hemmannet, efftersom deras fader intet utlöst är. Altså finner rätten skälligt, at hust. Anna är närmare at besittia hemmannet i Byen än Jon Erichson och honom för sin andehl förnöija och betalla, dåch förbehållen Peder Nillsons barns hafwande rätt och arfspart där uthj. [*fol. 138v*]

19. Lensman Håkan Jonsson, fodrade af dragon Oloff Hällman en på lega tagen koo, och lega för en dito han igenfått i twå åhr? Rp. at den ena koon stört af watnsoth Mattzmesstijden, som

gårdzfolcket kunna bewittna, och han budit Håkan hudan tilbaka, och han eij vellat, hwar till nekas. Lars Larson som bodt i samma gårdh, berättar sin hustru, och hustru Gertrudh sagt, kohn stört af vattnsoth. Den andra koon som Håkan igenfått, föregifwer Hellman sig effter afftahl i twå åhr våhlat, och dy ingen lega gifvit. Håkan säger sig länt honom kohn på lego à 3 m:k s:rm:t.

Emedan som lensmans Håkans ena koo hoos dragon Oloff Hellman af vatnsoth effter intygandet stört så måste Hellman betalla hudan som han till sin nytta brukat med 4 dahl. k:rm:t. Och så vijda Hellman intet kan bewijsa, sig med länsmans låf och minne hafft den andra kohn i twå åhr utan lega emoth des vårdande, så dömmes han för dee tu åhren äfven som för det första, betalla effter landzsens bruk à 2 d. 8 öre k:rm:t som löper för alla tree åhren sex dahl. 24 öre kopp:rm:t.

20. Nembdeman Peder Olson i Gevågh præsenterade een lagbuden och lagstånden köpeskrifft daterat Ragunda sochnestufwa d. 12 martij a:o 1689 på des faders hemman i Gevågh à 2 ½ tunl:d som han inbördat af sine syskon för 85 dahl. s.m:t: varandes sidsta opbudet skedt den 14 feb. 1690 utan klander, dy bewilliades der å doombref, dåch bör han medh gamble breef bewijsa hemmannet wara odell och icke chrone. [*fol. 139r*]

21. Leutenant Petter Moback läth insinuera een lagbuden och lagstånden köpeskrifft daterat Nygård d. 12 martij a:o 1689, gifwen af Nills Erson i Kullstadh på des odells hemman ibm à 1 ½ tunland som leut. köpt för 67 d:r 16 öre s.m:t och der hoos offererat een tunna korn, hwar medh är lagligen procederat, och sidsta opbudet skedt d. 14 februarij 1690 dy bevillies dombref der på, der Kongl. Maij:tt och chronan icke behagar i nåder deth lösa effter hemmannet uthom börden såldt är. Dåch åligger leut:n framtee och skaffa gl:e breef om hemmannet är odell, för än doombrefwet extraderas.

22. Peder Jonsson på Ede opbödh andra gången Hemming Biörsons hemman i Ede och Fårss sochn af 2 tunl:d för 350 dahl. kopp:rm:t varandes Peder Jonson der till obördigh, och derföre heembiudes Kongl. Maij:tt och chronan till lösn der dhet i nåder skulle behaga, der icke någon af börden det innom lagssens förskrefne tijdh inbördar och löser.

23. Oloff Persson opbödh tredie gången Oloff Svenssons och des syskons odells hemman i Håssiö by och sochn af 2 ½ tunl. köpt för 216 dahl. k:rm:t som der till obördig är och reserveres Kongl. Maij:tt och chronan till lösn, effter dhet utom börden såldt är.

24. Oloff Pederson i Byhn kärade till Jon Zachrieson ib*ide*m om een slåttmyra som kallas Nills myran. Resp. at ett staargålf varit actoris fader effterlåtit, och som det af intet stort värde är, cederer Jon till sin mågh Oloff Persson samma staargålff. Oloff prætenderer och dee andra till staargålf i samma myra? Resp. ehuruvell dhet hörer hans gård icke till, så lembnas och dee [*fol. 139v*] till honom, och är han altså rådande om Nills myran. Sedan och för deth tredie, berättar han sigh fast mindre slått under sitt hemman effter skatten hafwa än hans grannar: wettandes sigh intet kunna få af det dee för gammalt oprödiat och intagit, men beklagar intet tillfelle till rydningh wara på Bydzägorne. Resp. att der fins mehra rödningzlandh än han nånsin kan hinna och förmå oprödia till ängh, såsom widh Fängsiön een och annanstandz, där han kan ungefähr taga sin nyttningh hwar till han beiakar, men beklagar sigh ringare staarslått hafwa än dee andra, men kan icke säija dem mehra innehafwa än dheras förmän innehafft: varandes altså nögder med bekombne Nills myra häreffter at tillträda, häfda och bruka.

25. Lensman Håkan Jonsson beswärade sigh öfwer sochnskrifwaren Isaac Oloffson för 1689 åhrs rest af tingelaget bestående af 25 d. s:rm:t som befallningsman honom påförer. Befallningzman berättar sigh intet kunnat komma till fulkombligh liquidation och sluth därom, efftersom dee skyldt på hwar annan. Isaach Oloffson bekänner sig böra och vilia swara för 1689 åhrs rest enär liquidation och rächningh blifwer giordt: prætenderandes och niutha deth åhretz hela sockneskrif:r löön, och icke låta Håkan niuta des halfpart som skedt är, efftersom han effter accordet så gått som intet omaak hafft, hwar emoth Håkan exciperer och vill bevijsa sig accordet hållit.

Resol. Sochneskrif:n Isaach Oloffson böör hoos befalningzman [*fol. 140r*] göra redo för 1689 åhrs opbördh af tinglaget och sökia lensman om dhet åhretz halfwa sochnskrif:r löön som han bäst gitter.

26. Nillss Nillsson i Kråkvågh tillstår sigh wara skyldigh lensman Håkan Jonson Frisk 14: 26: 16 p:g:r sölf:rm:t.

27. Jacob Månson på Hammaren bekänner sigh wara skyldigh Håkan Jonson 12 d. 7 öre s.m:t hwar ibland hans hustrus jordepenningar äre.

28. Håkan fodrar 6: 9: 8 s.m:t af Svän Olson i Ede? Resp. sig wara honom något skyldigh men icke slutit rächningh.

29. Erich Samssons i Ede obligation daterat d. 18 october 1690 lyder, at han är skyldig till lensman Håkan Jonson Frisk 41 d:r 2: 16 p:g:r s.m:t och så stoor andehl af sitt hemman till försächringh och underpant sätter effter mätismanna ordom, om han icke 1691 bem:te summa betaller, hwilcket han nu in för rätten tilstår och in maiorem fidem inprotocolleres.

30. Påhl Amphinsons i Biskopsgården obligation af den 7 october a:o 1690 på 6 d:r 27 öre 12 p:g:r s.m:t till Håkan Jonson, opvijstes, och Påhl den tillstår och låfwar betalla, så snart Håkan kommer till sigh.

31. Lensman Håkan Jonson Frisk tilltalltes 1690 Dom. 3:tia adventus tillijka medh sochnskrifwaren Måns Carllson, rest ifrå Håsiö kyrckia och försummat predijkan? Resp. at han hörde söndagz evangelium odensdagen föruth i Hellesiö, och måst uthföre [*fol. 140v*] på chronones bestellningar med penningar till befalningzman i Brunflodh, och reest Håssiö kyrckia förbij om lögerdagzaffton.

Resol. Nembden kan intet finna lensman Håkan Jonson och sochnskrifwaren Måns Carllson bråtzlige för deth dee icke warit i Håssiö kyrckia Dom. 3:a advent. 1690, först derföre, at dee i samma vecka hördt samma söndagz evangelium i Hellesiö kyrckia, och sedan icke om söndagen rest Håssiö kyrckia förbij, utan om lögerdagen, at skynda chronones opburne medell till befalningzman i Brunflodh.

32. Befallningzman förehölt nembden, sig villia och skola effter h. vice gouverneurens resolution och ordres tillhålla lensman Håkan Jonson Frisk, at restituera handfångne hållkorn, och sedan effter vellbem:te ordres söker honom derföre lagföra, men kan icke see deth kunna skee, med mindre uthsochnes nembd der till kallat warder. Hwar till nembden eenhällel. swarade, sig icke kunna wara domare i sin egen saak och begära dilation hwar ifrån nembden

må äskas till des dee medh samptel. allmogen där om kunna få samtalla, och sedan gifwa sin meningh där om till häradzhöfdingen.

33. Dato uplästes herr öffverste leutenantens Bengt Ribbingz breeff daterat Frössöön d. 22 junij sidstleden till häradzhöfdingen, hurusom dragon Samuel Biörnman een och annanstandz i landet skall arbetadt falskt sölfwer, hwar med han dels [*fol. 141r*] är beträdd och tillstått, och hans straffwärdigheet der utj remitterat till häradzrätten, hwar till Samuell nekar och beklagar, sigh å regementzrätten intet hörder blifwit och allenast swarat om een framvijst bägare, som han giort åth Peder Olson i Hufwelsvijken i Rödens sochn, eij wara af reent och godt sölfwer, deth han effter ägarens begäran arbetat, och sagt deth icke hålla prob, och war ägaren icke tillstädes: begärandes om någon vore her i tingellaget som i så måtto kan hafwa något at klaga, wille framkomma, då betygades, at allmogen warit förlengst där om påminte, och ingen angifwit, honom falskt sölfwer åth sigh smidt. Men Swän Biörson i Gewågh, berättar honom af sig sölfwer at uparbeta tagit, nembl. 28 lod sölf:r och till arbetzlöön 3 d. 16 öre s:rm:t hwilcket han nu obligerat sig betalla, sålledes, till nästkommande Karinsmessa 6 d. s.m:tt och det öfrige till S. Johannis 1692, som obligation af den 29 septembris sidstleden lyder: hafwandes Sven Biörson intet at beskylla honom hafwa falskt sölfwer åth sigh smidt och arbetadt.

34. Åth Jon Zachrieson i Byhn hafwer Samuel arbetat een bägare om sex lodh, och intet beskylles hafwa dhet förfalskadt, och bekänner Samuel sigh sedan af honom tagit sex lodh sölfwer at uparbeta, och inne hoos sigh hafwer, och låfwar betalla så snart han får sin löhn och hwad han kan hafwa at kräfia i Medellpadh.

35. Kånan Lissbeta Mattzdotter i Stehnsiö uti Lijden s:n i Medellpadh, som beskylt Samuel Biörnman för lönskoläger, effterfrågades, honom at öfwertygha barnfadren wara, då lensman berättade sig skrifvit [*fol. 141v*] lensman i Lijden till, at kalla henne hijt till tinget men hon eij kommit, och som berättas, skall hon icke varit hemma stadder. Samuel Biörnman nekar som tillförenne sig henne häfdat.

36. Biskopshemmannetz åboer i Fårss s:n äre med Bymännen ibm om deras nya tijnläije uti Skedforssen sålledes förlijchte, at Byhn skall icke uthom tijnläijie längre arm och steenkijsta hafwa, än halfparten emoth den gamble in med landet, och icke heller skall armen wridas och byggias längre uth på älfwan, än at des ythra ända blijr och sträcker sigh twå allnar uthom sielfwa ytra tijnkaaret.

37. Larss Hansson i Ammern lagstembd för gäld af Håkan Frisk och intet comparerat; dy saker effter 33 cap. Tingmåhla balcken till sina tree m:k:r.

38. Dragon Nills Frisk dito för tredsko, böter tree marck:r.

39. Dato lefwererade fendrich Petter Kruuskåpp h. maiorens Carl Gustaf de Charliers inlaga, lydandes hurusom han med lensman Håkan Frisk på höstetinget förledne åhr 1690 agerat, och uti häradzrättens doom, blef den 2:dre och 3:de puncten opskutten till nästa laga tingh; till hwilcket han gerna vellat comparera, om icke samma 2:ne ährender hade befunnitz af den naturen, at dee böre komma under een krijgzrätt, hwilcket han föredragit på landzmötet, som höltz i Fanbyen och Sundsiö d. 9 julij sidstleden, och högwelborne h. öffversten och vice gouverneuren h. Carl Hårdh der öfwer resolverat effter bijfogat resolution copialiter, och den

wärkel:n [*fol. 142r*] begärer åthniuta, iembwähl och expenser för sin och vittnens reesa till Ragundz tingh uti den definitive afsagde doom emellan sigh och Håkan Frisk; hwar till lensman Håkan swarade skrifftelligen: begärandes blifwa handhafd medh häradzrättens dom der öfwer, och intet blifwa drifwen för samma saak ifrå den ena rätten till den andra, emedan som herr maioren der emoth intet appellerat. Fendrichen tillspordes, om han är committerat saken agera? Resp. att han intet der af meera weet än at pastor mag. Salomon Hofwerbergh sagt, sig i ett breeff inlagan fått, och sigh bedit den insinuera, och kan eij wijdare sigh der medh inlåta.

Sakens sammanhangh påmintes och oplästes för nembden at noga öfwerläggia och afhielpa till lagh lijkmätigt sluth, som der och giorde, och eenhälleligen stadnade uthi effterfölliande meningar och betenckiande nembl.

Att såsom häradzrätten den 9 septembris a:o 1690 emellan herr maioren welb. Carl Gustaf d. Charlier och lensman Håkan Frisk, interlocutorie i domens 3:de § dömbdt, at Håkan till näst der på fölliande laga tingh skulle skaffa sigh ifrå Hammardahl giltige attester om den punctens innehåldh, då rätten wille dem öfwersee, och antingen afdömma eller remittera till forum competens, efftersom h. maioren under tingztijman sidstledne tingh in februario innewarande åhr, rest her förbij, och Håkan Frisk icke hemma stadder war, utan i Stockholm, och ingen påminnelsse der om giordes, kunde rätten saken intet antaga och fast [*fol. 142v*] mindre definiera deruthinnan: finnandes der hoos, sigh icke anständigt wara, lämbna saken till annat forum förr än interlocutorie domen blifwer fullgiort, utan förblifwer der medh. J lijka consideration kommer den 3 § i afsagde interlocutorié opskåfs doom. Hwad expenserne widkommer, uti den definitivé afdömbde punct, så förblifwer nembden widh sitt giorde sluth och doom derutinnan 1690 uti des 4 § till des det blifwer fullgiordt som där uti förmähles.

Ting 16 och 17 februari 1692

Källa: Svea Hovrätt, Advokatfiskalens arkiv, vol. E XI e: 3176 (Gävleborgs län), fol. 424v–430r, RA.

Anno 1692 den 16 och 17 februarij höltz laga tingh medh allmogen af Ragundz tinglagh, närwarande befallningzman Jacob Graan och desse såtho i nämbden.

Jon Natanaelsson i Krånge	Swän Biörsson i Gevåg
Peder Oluffson i Gewågh	Nills Larsson i Swedie
Jon Olufson i Carlsgårdh	Peder Olofson i Östansiö
Jacob Månsson å Hamaren	Peder Jonson i Torsgård
Jon Zachriesson i Byhn	Elias Clemetson i Byen
Swän Oloffson i Wästanedh	

1. Dato uplästes Kongl. Maij:ts förr specificerade placater.

2. Sochnskrifwaren Månss Carllsson föredrogh, sigh Michaelis tijdh sidstleden, hafwa lagstadd till drängh Nills Pederson som gått i tienster fiorton daghar effter Michaelis, och gått utur tiensten strax effter trättondedagh juhl, och så wida han warit owettigh, och låfwadt intet göra gått, begärer han honom intet i sin tienst, uthan at han må få sin tilbörlige näfst? Resp. att han Michaelis tijdh är stadd i tienst, och fått sex öre s:rm:t till stadgpenningh, och

trättondedagztijden gått olåfwandes uthur tiensten, emädan som han där swultit, och missmåhn giordes medh mathen emellan pijgan och honom, hwar till actor nekar, och beklagar, att han een owettigh mundh hafft, och farit illa medh hästen, enär han till skogz warit, och dhen medh yxa offta slagit? Swarade, sigh allenast een gångh med yxhammaren slagit hästen baak på gumpen. [*fol. 425r*]

Samptel. votum.

Emädan som Nillss Pedersson intet kan bewijsa sigh någon laga ordsaak hafft at gå utur sin lagstadde tienst, och huusbonden Månss Carllsson honom intet i sin tienst meera begärer; altså dömmes han effter Kongl. Maij:ts legohions stadga anno 1686 och des 5:te § at gifwa åter städiepenningen, och så mycket huusbonden honom tillsagdt i åhrslöön.

3. Måns Carllsson fodrade effter sin swärfaders Jöns Olufsons i Håfdsiö uti Räfsundz sochn zedell, medh nampn och signete af d. 6 januarij 1691 af Larss Larson i Hårgårdh fyra r.d:r eller aderton dahl. kopp:rm:t, hwilcka han nu utan längre uppehåldh begärer? Resp. att skullden är richtigh, men sonen Peder Jönson i Håfdsiö Påhlsmesstijden sagt, att Måns icke samma penningar skall hafwa, utan af sin fader dess utan fått så mycket han honom ärnat, hwilcket ingen åhördt; altså dömmes Larss Larson forderligast besagde 18 dahl. kopp:rm:t betalla, och inlösa där på gifne inwijsningh.

4. Oluff Swänsson på Ede, anklagade sin swäntienare dragon Nillss Frisk, för några pertzedler han sig afhänt. Resp. att han länt sigh een skintröija, och bedit bära heem åth sigh een beredd rehnshud, den han bekänner sigh förytradt, och een gamal wallmarströija tagit och hafft några dagar, och sedhan till hans moder lefwereradt. Item, ett paar sticke strumpskafft, den han och igenburit. Item, ett stycke af ett fäldtäckie, som suttit uti een glugg, hwar af han sigh giordt en nattmyssa. [*fol. 425v*]

Chergeanten Oluff Nillson Hagelbergh berättar, Nills Frisk icke medh tyfwerije förr beslagen och dömbd wara; altså effter Kongl. Maij:ts resolution den 6 junij 1686, remitteres han till låfl. regementzrätten.

5. Nillss Frisk tiltalltes för dhet han 1690 näst för juhl försummadt een söndagzpredijkan, och slagitz medh dragon Johan Bärtellson effter Swän Olufsons sons Peder berättelsse om sina ellofwa åhr. Nillss bekänner sigh försumma gudztiensten och stimadt medh Johan, men intet slagitz. Swän Olufson berättar sin son sagt, dem flyttiadt hwar andra, eij heller hafwer Swäns hustru sedt dem slåess. Altså blifwer han saker för utheblifwande ifrå kyrckian, i anledningh af den 11 § i Kongl. Maij:ts sabbatz ordinance 1665 till kyrckian en mark sölf:rmynt, och för slagzmålet frij, så wijda han där till intet öfwertygas kan.

6. Oluff Olufson i Biskopsgården beswärade sigh öfwer caplan wällärde herr Oluff Klåckhåf, för dhet han låter sina swijn, emedan sädan står på åkeren dhen förderfwa och mycket illa pynta och skada, och dhet icke allenast förledne sommar, utan och näst förrige åhren giordt: warandes Jernåhn skildnad emellan kyrckbordet och Biskopshemmannetz ägor, hwar öfwer hans swijn gå, som och mitt i sommaren merndels tårr ligger: begärandes, dhet han wille stängia sig een swijnhaga och så gärda, at hans swijn icke widare må förderfwa sin sädh å åkeren? [*fol. 426r*] Resp. att han ringar och klafwar sina swijn, och släpper dhem uth på kyrckiobohls löth, och råder icke före, att dee gå öfwer den lilla älfwan, och om Oluff Olofson uprättade een twärhaga neder widh åhn, så wore hans åkrar frije, hwar till actor nekar, och föregifwer sigh eij hinna och komma där medh till rätta, eij heller hafwa hans förmän någon hängnad där hafft.

Sedan klagar Oluff Olufson, att herr Oluff tagit skaf strax widh prästwallen som hörer Biskopsgårdarne till? Resp. att han hafwer låf der till af Påhl Amphinsson och Olufs antecessor Påhl Peerson, men actor, att Påhl Pederson där till nekadt. Påhl Amphinson berättar, sigh och honom tilståndh gifwit at hugga uth een asplundh, dhet tålfman Elias Clemetson och Jon Zachrieson betyga af Påhl Pederson wara giordt.

Nämbden discurerade utförligen om sakens sammanhangh, och eenhälleligen beslötho till fölliande doom.

Emedan som Järnåhn skillier Fårss sochns kyrckiobohl och Biskops hemmannens ägor åth, och älfwan icke kan afhålla kyrckiobohls swijnen ifrå Biskopshemmans ägor, och ingen kan jurè och med skähl obligera kyrckiobohlet hålla widare hängn, än des åker och ängh på södra sijdan sigh sträcker, och eij heller påbyrdas instängia sina swijn längre än des träde kan dem föda utan sedan dem släppa på sin löth till betz, och kan altså eij råda före, om dee gå öfwer Jernåhn (som om sommaren merndels å dhen tracten tårr ligger) och [*fol. 426v*] komma å nårra sijdan uti Biskåpsgårdarnes åker och ängh. Och efftersom kyrckiobolet inga ägor å nårra sijdan hafwer, så mycket mindre fogh är, dhet påläggia någon hängnad där hafwa; hwarföre kan rätten intet widare där medh komma, efftersåsom hwar och en bör hängna sin åker och ängh, och så böre Biskopshemmanens åboer och göra, och uprätta een twärhaga nedhan för sina åkrar och ängiar widh älfwan. Skeer dhem sedan någon åwerckan med des oprifwande och elliest, och dee sökia lagligit assistence, så skall dhet dhem eij förwägras, dåch bör kyrckbolet effter lagh i rättan tijdh ringa sina swijn, och icke låta dem aldeles wårdzlöös gå. Hwad comministri wäll:d herr Oluf Klåckhåfs tagne skaf icke långt ifrå prästwallen widkommer, så är intygadt, at han där till hafft låf och tillståndh af Påhl Amphinson och Oluff Oluffsons förman Påhl Pederson, och intet där öfwer gått; altså fins han i deth målet intet straffwärdigh.

Emoth denne doom appellerade Oluf Olufson å näste lagmanstingh at uthagera effter processen.

7. Hustru Gölu Andersdotter beswärade sigh öfwer Larss Olufson Swaan i så måtto, att han will disputera den sytningzlöön[?] som hans faderfader Larss Oluffson gifwit Erich Simonson, som bekom till hustru gl. Lars Olufsons sons Oluff Larssons änckia hustru Brita Mårtensdotter nembl. twå mälingar åker, effter tålfmans Joon Nathanaelsons attest den 12 september 1691, och will [*fol. 427r*] icke unna sigh sittia medh sina små barn (hwar af ett een krympling är) uti een lithen stufwa uti gården, och der till medh betagit henne den ringa rågh som hennes man uthsådt, och Larss sigh tillängnadt. Resp. att han kan wäll icke disputera deth sin faderbroder giordt, som ägaren och odalsman war, men hemmannet som består af ett tunlandh, kan icke tåhla gärna een så stoor sytningzdehl och rätt. 2:do att han begärer den lilla stugan och will hielpa henne medh några dagzarbeten där i neijgden opsättia een stufwa, och 3:tio ähr han nögd medh halfparten af rogen som blefwen är.

Alldenstundh Larss Oluffson Swaan, intet tilbiudher disputera och ogilla sin sahl. faders faders Lars Olufsons utlåfwade sythningzlått och dehl till sin sahl. styffadher Erich Simonsson, bestående af twå mälinger åkerjordh som nembdeman Jon Natanaelson i Krånge den 12 september a:o 1691 attesterat; altså är skähligt funnit, att där medh förblifwa skall, dåch för hemmannetz ringheet skuldh, och at deth icke bör klyfwas, tillåthes hustru Gölu Andersdotter i anseende till sina barn, och i synnerheet för deth ena som krympling är, bemelte twå mäl:r 1692, 1693 och 1694 at bruka; förståendes en mäling hwardera åhret, och effter proportion därföre skatta, som så mycket ringare blifwer som ingen ängh där undher lagd är, och widh dee åhrens expirerande gifwer Larss henne effter mätismanna ordom därföre lösn. Uthj besagde tree åhr besitter och innehafwer hon nu hafwande [*fol. 427v*] stugu, och effter deras förlåpp, hielper

Larss Olufson änckian medh några dagzwärken een annan stufwa upsättia. Sidst hwadh rogen anbelangar, så är Larss nögd med des halfpart, och änckian får altså den andra halfwa delen.

8. Gullich Pederson i Lundh hafwer effter sin zedell till nembdeman Nillss Larson i Swedie af den 1 huius, stembdt dragon Peder Barck för een älgzhudh han skall i beredningen för sigh förderfwadt och icke comparerat; dy saker till sina tree marck.

9. Petter Barck hafwer citerat Gullich Person i Lundh och Peder Olufson i Ansiö, för dhet dee honom beskyldt hafwa bårtbytt een emottagen älgzhud at bereda, och ingendera sigh inställt; dy effter 33 cap. Tingmålabalcken saker till hwar sina tree marck.

10. Gullich Peerson i Lundh är nembdeman, och ingen i sitt ställe tingat eller sigh ursächtadt, utan reest till Nårie, dy plichtar han medh sina tree marck.

11. Peder Oluffson i Gewågh och Hanss Simonson i Håssiö såsom förmyndare för sahl. Jon Simonsons änckia Ingeborgh Jonsdotter och des barn i Stufwan, tilsporde hennes fader Jon Oluffson i Stugun, huru han täncker förhålla sigh emoth sin dåtter Ingeborgh, och om han vill hålla deth contract han medh sin mågh Jon Simonson giordt den 11 november 1682, ingått: lydandes, at han updragit sin mågh Jon Simonson sitt köpte [*fol. 428r*] skattehemman i Stugun af twå tunlandh till bruukz och effter hans och hustruns dödh, dhet för sigh, sin hustru och barn behålla till ewärdelligh ägendom, och sin hustrus syskon uthlösa, effter dhet wärde, som han deth af Kongl. Maij:tt och cronan köpt hafwer, hwar till Jon Oluffson beiakar, och will dhet intet ryggia och disputera, allenast han blifwer försäkradt af hemmanet blifwer wähl häfdat, och han till dödedagar sitt nödtorfftige uppehälle, kläder och skiötzell får, och tillbörl. till grafwa befordrat: gifwandes där iempte widh handen, hurusåsom Jon Simonson wäll hafwer sigh några penningar försträcht men där hoos brukadt på sin egen hand, fiskerije och giller gångh, och i twå somrar hafft twå stycken koor och några gietter ápart, och där af faldne smöör och ost för sigh behållit, och Jon Olufson måst swara till uthlagorne, och måst under tijdhen taga till läns af honom fisk och andra pertzedlar, som han i gården förwärfwadt, och lijkawäl i penningar honom påfördt, som tyckes för swårt falla.

En specification underskrifwen af Jon Oluffson [*bom.*] den 2 julij a:o 1687 på länte penningar af sin mågh Jon Simonsson, lyder på 69 d. 24 öre 12 p:g:r s.m:t, hwilcka Jon Oluffson ehrkänner sig wara skyldigh tillijka medh fem dahl. kopp:rm:t som han länt 1691, då een slijpsteen af en dahlakarl köptes. Hwaremoth Hanss Simonson exciperer, och föregifwer dhet Jon Simonsson slijpsteen köpte för sig sielff, men Jon Olufson nekar där till och säger, den till gårdzsens behof wara köpt, och discursen [*fol. 428v*] slötz där medh, at lijka kan wara enär dhen betallas dhet Jon will göra. Joon Oluffsons hustru Brita Clemetzdotter är dödh blefwen 1690 om wåren och under ächtenskapet är hemmannet köpt, och kommer altså barnen effter lagh till 1/3, hwaremoth Jon Olufson intet hade at säija.

Såsom Jon Olufson hafwer updragit sin frambledne måg Jon Simonson besittningzrätten af sitt odalls och skatteheman i Stugun effter sin och sin hustrus dödellige afgångh, och som det kåstat och är köpt före, sin hustrus syskon utlösa och hemmannet inbörda effter contractet den 19 novembris a:o 1682, och nu så wida disputerer och will ändra, som måghen Jon Simonson döder är, och han kan sig sin dåtter Ingeborgh icke förtro, både derföre att hon owettigh skall wara, och där jempte icke mächtig hemmannet häfde och bruka, och honom försöria, och dy tilbiuder sigh willia lefwerera och betalla af honom länte penningar, som bestå af 71 dahl. 13: 20 p:g:r s.m:t i consideration och betänckiande är tagit, och till att förekomma alt missförståndh,

och afböija händandhe wahnbruk på hemmannet, hafwer rätten stadnat i dee tanckar, och funnit skähligt, at lembna Jon Olufson sielf hemmannet at häfda och bruka i sin lijfstijdh och länte penningar af sin frambledne mågh Jon Simonson, bestående af 71 dahl. 13: 20 p:g:r sölf:rm:t betalla på tree åhrs tijdh, förståendes 1/3 innewarandhe åhr Gregori tijdh. 1/3 samma tijdh 1693, och resten af 1/3 [*fol. 429r*] Gregori tijdh 1694, och där hoos Jon Simonsons barn effter contractetz lydellsse reserverat och förbehållit hemmannetz lössn och inbördande effter Jon Olufsons dödelige afgångh. Hwar wid ihugkommes, at hemannet är under ächtenskapet köpt, och Jon Olufsons hustru Brita Clemetzdotter genom döden afgången, och hafwa altså barnen effter 29 cap. Jordabalcken L.L. där af at arfwa een trediedel.

12. Till Jon Simonssons barns förmyndare tilsattes faderbroderen Hanss Simonson i Håsiö, och dee omyndigas syskonebarn Oluff Pederson i Gewågh.

13. Märit, Karin och Märit Andersdöttrars arfs prætension å By hemmannet effter sin fader Anders Oluffson kunde icke företagas slutel. emedan som Johan Michelson i Byhn icke infodrat extract af protocollet öfwer dhet som i saken å tinget är passerat, hwilcket han måste äntelligen till näste tingh effterkomma.

14. Saken emellan Oluff Kiehlson i Byhn och Oluf Olufson i Biskopsgården, kunde intet företagas och decideras, efftersom Gabriel Lindz hustru Märit Påhlsdotter effter interlocutorie domens lydellse icke tillstädes är, heller laga förfall hafwer, dy saker till sina tree mark.

15. Oluff Kiehlson som där utj interesserat är, och gårdagen warit på tingzplatzen, men detta dato intet, blifwer för sin försummelsse och föracht saker till sina tree mark.

16. Anders Ingemarsson ifrå Lijen, fälder å höstetinget [*fol. 429v*] sielf siette gå lagh, intet hafwa tagit Peder Boman först i håret, och sig icke inställt, heller wijst laga förfall; altså warder han effter 34 cap. Tingmålabalcken fällder till saken, och fördenskuldh effter 13 cap. Såramålabalcken med willia saker till tree mark.

17. Befallningzman Jacob Graan upwijste herr offwerstens och v. gouverneurens herr Carl Hårdz resolution af den 8 julij 1691, at widh tinget skall ransakas och bewijsas, at Anders Nillson i Västanbäck clarerat och betallt sin broder Oluff Nillson för dess afresa sina jordepenningar etc. Hwar om Anders Nillson tiltaltes, och föregaf, dhet rustmestaren Larss Fårssing hafwer skrifwit quittencet, och där under attesterat och där han warit hemma stadder, honom med sigh hafft till tinget, at betyga quittenzet wara i sigh sielff rätt, som nu intet skee kan, efftersom han är förrest till Ståckholm, och äfwen war han å förledne höstetingh bårta till Hernösandz marknaden. Af quittencet kan synas, at åhrtalet är dels med annat bleck ändrat, och kan där till eij meera göras, emedan som Anders Nilson berättar, ingen mehra utan gårdzfolcket samma gång warit tilstädes.

18. Peder Jonsson i Ede opbödh tredie gången Hemmingh Biörssons hemman i Ede och Fårss sochn à 2 tunl. för 350 dahl. kopp.m:t som utom börden sålt är, och förbehålles Kongl. Maij:tt och chronan till lössn etc. [*fol. 430r*]

19. Länsman Håkan Frisk opbödh andre gången halfwa Gisslegårdz heman aff Jon Thronsson köpt för 26 r.d. courent eller 39 d:r s:rm:t.

20. Länsman Håkan Frisk incaminerade een lagbuden och lagstånden köpeskrifft på halfwa hemmannet i Gisslegård 1 ½ tunl. som han köpt af Pedher Jonson för 28 r.d. à 48 öre s.m:t daterat Munsåker d. 14 februarij a:o 1687: warandhes å tree laga ting upbudit, och dhet sidsta skedt den 27 martij 1689 utan klander, dy bewilliades doom och fastebreff, så wijda Kongl. Maij:tt och cronan dhet icke i nåder behagar lösa.

Ting 30 september samt 1, 3 och 4 oktober 1692

Källa: Svea Hovrätt, Advokatfiskalens arkiv, vol. E XI e: 3176 (Gävleborgs län), fol. 532r–549r, RA.

Anno 1692 d. 30 sept. och d. 1, 3 och 4 octobris höltz laga höstetingh medh allmogen aff Ragundz tinglagh, wederwarandhe befallningzman welbet:d Lorens Backman och desse såtho i nämbden.

Jon Natanaelson i Krångedh	Swän Biörson i Gewågh
Peder Olson i Gewågh	Nills Larson i Swedie
Jon Oluffson i Carlsgårdh	Pedher Olson i Östansiö
Jacob Månson på Hamarn	Pedher Jonson i Torsgårdh
Jon Zachrieson i Byen	Elias Clemmetson i Byen
Gulle Peerson i Lundh	Anders Pederson i Opåsen

1. Dato aflade Anders Person i Opåsen sin nembdemans edh.

2. Dato publicerades effterskrefne Kongl. Maij:ts placater nembl. 1. Pardons för afweckne bruuksfolck af den 22 martij a:o 1692. 2:do hämmande af brukzfolcketz förlöpande och rymmande utrijkes sampt dhes straff af d. 22 martij 1692. 3:tio förordningh om stembningar, sampt executioner widh dombstohlarne af den 19 aprilis 1692. 4:to om förbudne sidentygs inpracticerande af den 19 aprilis 1692 och barnemordz placatet de anno 1684.

3. Dragon Jon Häggman föreställtes, och skuldgafs hafwa belägradt Karin Ersdotter ifrån Utanedh och afladt barn tilsammans, hwar till dee beggie beiakade, och Karin berättar barnet wara födt annandagh påsk sidstleden, som i lijfwet ähr: warandes hon af ächta säng född, och medh lägersmåhl tillförenne sigh intet försedt Häggman icke heller medh sådant beslagen. Karin föregifwer honom under ächtenskaps låfwen sig besåfwit [*fol. 532v*] och gifwit sigh en r.d. och en dubbel carolin, hwar till han nekar, och sägher sigh Michelsmäss affton 1691 då han wexlat en sexdalers plåth, henne länt siu tålf öres stycken. Jon Zachrieson i Byen Karins förmyndare berättar Häggman bedit klåckaren Måns Jonson hoos Karin anmähla, sig henne ächta willia, hwar till Häggman swaradhe, att som hon intet will bekänna sigh hafwande wara, haar han bedit Måns gå till hennes fadher, och berätta dhet hon hafwande war, och meera intet. Karin sägher sig då intet wara hemma stadder.

Saken discurerades till fölliande domb.

Emedan som dragon Jon Häggman, bekänner sig hafft lägersmåhl medh Karin Ersdotter, och aflat barn tilsammans som i lijfwet är, och ingenthera med then synden tilförenne beslagen;

och alldenstundh hon intet kan bewijsa honom låfwadt sigh ächtenskap; så plichter han effter 3:d cap. gifftmålab:n L.L. med sina 40 mark och hon effter praxin med 20 mark, beggie till treskiptes.

4. Dragon Mårthen Erson Södherman angafs hafwa belägradt Kerstin Hemmingzdotter i Byhn? Hwar till han beiakar, föregifwandhes sigh till henne friat, men sedan förstått henne wara förr besåfwen af sahl. dragon Petter Vimbelbergh, som och bekändt sig wara barnfaderen, som war födt, förr än han genom döden afgick. Kånan bekänner sig wara först af Vimbelbergh besåfwin, och een månadh och några dagar där effter af Söderman, och barnet föddes i påskweckan [*fol. 533r*] sidstleden uthj förordnade jordegummors närwaru, och långt föruth war kunnigt henne hafwande wara, och barnet allenast läfwat i fiortondagar. Hon berättar sig af Söderman bekommit 5 ¾ kanna ärther, ett par handskar för 5 m:k:r, en aln tryckter wäf för 18 öre. Knyttning för 16 öre. En spegell för 12 öre, en ringh för 6 öre alt i kopp:rmynt rächnadt, sedhan han henne besåfwit, hwar till han intet neka kundhe, och hon där emoth gifwit honom ett paar skoor och een skiorta, som Söderman tillstår sig fått.

Sexman Oloff Kiehlson i Byen, berättar Petter Wimbelbergh, enär comminister h. Oloff Klåckhåff besöckte Kerstin med herrans nattwardh, bekändt sigh wara barnfaderen, och äfwen sedan hon förlåssadt war. Wimbelbergh är dödh blefwen in junio sidstleden. Partherne förlijcktes om gåfworne at hwar behåller hwad gifwit ähr.

Wimbelbergz wärd Erich Nillson i Byen berättar honom genom döden af gå den 7 junij, och hade at fodra på ränthan midsommars termin som war 2 d. 23 öre s.m:t hwilcka munsterskrifwaren Johan Careel quitterat, och enär han begrofs om stoorböndagen som war den 10 junj, läth leutenant Petter Mobach och corporalen Lars Hammar hans klädher afhempta. Nembl. een ny wallmars råck och ett paar skinbyxor af tree åhrs gamal båckskin mäst nya, ett paar halfsletna skoor. Sedhan frågadhes om han penningar effter sigh lembnadt, hwar till Erich Nillson nekar. Nembdeman Jon Zachrieson i Byen berättar corporalen Larss Hammar i Vimbelbergz lijfstijd förr än manskapet marcherade till camperingen opskrifwit [*fol. 533v*] all hans ägendom: warandes Essbiörn i Utanedh hans tilldehlningzbonde. Corporal Hammar är intet tillstädes.

Samptel. votum.

Såssom frambledne dragon Petter Wimbelbergh befinnes hafwa icke allenast besåfwit Kerstin Hemmingzdotter utan och bekänt sig wara des barnfader, och där medh begått mökränckningh, som effter 3:d cap. gifftmålabalcken L.L. böör försonas med 40 mark. Och så wida hans ägendom näst för hans dödellige afgångh, intyges wara af corporalen Larss Hammar optechnadt, och munsterskrifwaren Johan Careel skall opburit och quitterat des innestådde midsommars termin innewarande åhr 2 d. 23 öre s.m:t hoos Erich Nillson i Byen, hans qwarlåtenskap i kläder hafwer och corporal Hammar till sig tagit; altså är skälligt funnit, at Vimbelbergz förtient löön och kläder, ehrkännes så långt dee förslå till besagde 40 m:k:rs böters clarerande, och Kerstin Hemmingzdotter böter effter praxin 20 mark. Och efftersom dragon Mårten Söderman, henne Kerstin Hemmingzdotter och besåfwit, sedan hon war kränckt af Vimbelbergh. Fördenskuldh plichtar han effter praxin såsom för en annan hora med tree mark, och Kerstin som andra gången sålledes sigh försyndat, belägges medh dubbla böther som är 40 mark till underdånigst föllie af Kongl:e Maij:ts resolution a:o 1679, och hwad dee hwar annan gifwes, är så dem emellan, in för rätten aftallat, att hwar behåller dhet gifwit och handfångit ähr.

5. Kånans Elizabet Mattzdotters angifwande 1690 att dragon Samuell Anderson Biörnman sig belägrat [*fol. 534r*] och där af hafwande blifwit och födt barn, och han där till nekadt, och begärt at hon wille medh giltig attest bewijsa å hwad tijdh barnet föddes: företogz: uhrsechtandes hon först sitt långsamma uteblifwande neder i Medelpadh, och sedan oppwijste comministri herr Oluff Edeni attest af den 25 huius: lydandes effter kyrckiobokens innehåldh, att Elizabeth födt oächta barn den 18 aug. 1689 på Stensiö fintårp, men Biörnman nekar som tillförenne sig henne aldrigh häfdat, och icke een gångh, som med andra pijgor, med henne tallt och narras, och hon påstår medh ingen annan hafft beblandelse, och at han till sigh friadt och folgdz till Fårss sochn och Biskopsgården och kastat henne i sängan, hwar till han och nekar: föregifwandes sig icke ens röra henne eller talla något, som hans då warandhe wärdh Påhl Amphinson skall kunna betyga, som berättade, dem beggie komma om hösten till sig at begära huus som effterletz, och han medh Samuell och till lyssningen druckit, och Lissbeta war i andra stugun hoos barnen, och enär der om morgonen upstått, lade Samuel sigh hoos Lissbeta pass een half tijma, och Påhl i andra sängen hoos sin hustru. Samuell tillstår sig druckit med Påfwell, men säger sig legat hoos honom, hwar till nekas, men intet hoos Lissbeta. Lissbeta berättar Samuell en stundh i sängen hoos sig legat, men intet häfdat utan friat, och sagt sigh willia därom hennes föräldrar till talla och hon lijkavell nekat. Samuell nekar och så der till. Samuel förehöltz at h. Oloff Edenius effter kyrkiobokens innehåldh attesterat, Elizabeta födt [*fol. 534v*] barn den 18 augustj 1689, och om han henne intet häfdat hade han eij behöfdt bekymbra sigh om födzlestunden som han 1690 giorde, och disputerade bemelte Edeni då gifne attestatum? Resp. att så wida hon ändtel. påstår sig wara barnfadren, tyckte han nödigt wara wetta födzlestundhen och önskar ännu at jordegummorne kunde dhet behörl. bewijsa: nekandes lijkafullt sig henne aldrigh häfdat.

Enhälligt votum till fölliande domb.

Såsom Samuell Anderson Biörnman, är funnen a:o 1688 den 11 novembris hafwa nattetijdh uti leut:ns Petter Mobachs fähuus legat hoos Elizabet Mattzdotter och hon födt barn den 18 aug. 1689, och Samuel intet kan bewijsa någon annan henne häfdat, och begärt wetta förwisso födzletijden, som af Lijens kyrckiobook befins wara som sagt är skedt den 18 aug. 1689; altså pröfwar rätten skälligt, att Samuell Biörman skall effter 19 cap. Tingmålabalcken å nästkommande tingh sielf tålffte gå lagh, at han Elizabeth Mattzdotter innom den tijden intet hafwer häfdat och besåfwit, gitter han eden gånga war frij, men elliest fallen till saken.

6. Oloff Kiehlssons i Byen klagan emoth Oloff Olsson i Biskopsgården, för dhet han beskylt sigh 1689 undandölt dragon Gabriell Lindz tijonde, så i rogh och korn som ärter, företogz, och tillspordes Gabriell och hans hustru Märit Påhlsdotter, om dee öfwertalt sexman Oloff Kiehlson, 1689 intet sin tijonde räkna, och låfwadt gifwa honom framdelles något dricka derföre, hwar till dee beggie nekadhe, och Gabriell berättar sig intet för [*fol. 535r*] honom sitt angifwit, utan kommande i gården sedt nijo bandh rogh hängia på gerdzlegården, och dhet lilla kornet hon sådt, war gräsudt och hafrutt, at hon intet kundhe dhet ihoopbinda och af föga wärde. Ärther effter een kannas uthsädhe blef och merndels af swijn opäthit, och dy deth intet angifwit, och kunde eij wara mehra än 7 el. 8 bandh rågh: warandes Gabriell intet hemma, då tijondrächnaren hoos Oloff Olsson wore. Hans hustru Marit nekar aldeles sig låfwadt Kiehlson dricka, eller något annat gifwa för dhet han skulle intet opföra tijondhen af rogen, och kan dhet tryggelligen medh edh besanna.

Oluff Olsson påstår, dhet Oluff Kiehlson undandölt Gabriels tijonde, och at han af sitt uthsäde hade mäst hela åhrsfödan, hwar till hustru Märit nekade: föregifwandes Oluff, sig hafwa extract af tijondelängden hemma och icke widh handen, och at han intet mehra tijonde

gifwit än af sitt egit, och at ingen mera råg fördes på tijondelängden, än som föll på lilllångåkeren, och dhet Gabriel hade på stoorlångåkeren, gicks förbij, men Oluff Kiehlson berättar sigh intet wetta Gabriel där någhon råg hafwa, dhet tålfman Elias Clemetsson betyger.

Hustro Märit, at dhet lilla som där war, war eij meera än twå bandh, och dhet öfrige wäst på lägdan, som tillsammans war 9 st. bandh som sattes i kåhlsängan.

Aldenstundh Oloff Olsson påstår kunna medh tijondelängdan och dhet som blef angifwit 1689 på tinget uthj action medh Påhl Pedersson och Jacob Nillson på Åhsen bewijsa, dhet sexman Oluff Kiehlson undandölt den [*fol. 535v*] tijondhe som dragon Gabriel Lindh 1689 bordt göra af sitt uthsäde och åhrswäxst så på stoorlångåkeren som wäster på lägdan, och hwarken tijondelängdan eller extractum protocolli widh handen är; altså kan saken nu intet komma till något sluth, utan måste differeras till nästa laga tingh, innom hwilcken tijdh Oluff Olofson åligger skaffa så tijondelängden för 1689 som extractum protocolli på 1689 åhrs höstetingh öfwer actionen om roghtijonden af lilllångåkeren.

7. Länsman Håkan Jonson hafwer medh en zedel den 17:de septembris begärt af nembdemännen Swän Olson, Elias Clemetson och Jon Zachrieson, att dee wille stembna ibland andra Erassmus Hansson på Wästeråsen, för dhet han sigh slagit på vägabyggningen, hwilcken berättes wara rest till Ångermanlandh och Sidensiö sochn till sin faderbroder före än Elias Clemetsson och Jon Zachrieson kommit heem ifrån Sundzwaldz marcknan, och dy intet blifwit stembd, men zedellen blef lijkawell skickadt kring om bygdelaget, och han utan twijfwell där om fått kundskap, och dy sig undanstuckit. Peder Erson på Österåsen, betyger Erassmus resa hemman ifrån samma dagh som sochnstembnan war, nembl. den 17 passato, då stembningz zedelln och skrijfwen är; altså kan där till intet göras.

8. Dragon Claes Mattzson Spåra tillspordes om han angifwit Peder Jonson och Johan Erassmuson på Österåsen hafwa fält älgzdiur i olaga tijdh? Rp. att han dhet intet giordt utan wåårandztijden sidstleden funnit uti een rijsbrått widh Österåhs åkerhaga een knippa medh älgzkiött [*fol. 536r*] af tålff stycken, som wore rökte, och så wida han intet wiste hwem dhet ägde, dhet burit till tålfman Jon Zachrieson i Byhn, som Jon Zachrieson tilstår skee samma tijdh som han refererat, och köttet är i behåld widh tingzplatzsen. Item att Spåran dagen förr, kommit med ett köttstycke, som han sade sig tagit af hundar, och måtte fuller någon i otijdh något älgzdiur skuttit. Spåran berättar sig undrat der på, men intet någon dhet tillwitt, icke heller dhet tagit utur rijsbråttet förr än han dhet berättat för dragon Jöns Nohrman, som berättar honom komma till sig och säija sigh funnit kött, och han fölgdt honom dijth och sedt köttet af tålf st:n där liggia: wettandhes intet huru dhet dijtkommit, och frågat hwij han dhet icke för sin bonde uppenbaradt, och fått till swaar, om han dhet skulle giörat, torde han hugga yxan i sigh, hwar till Claes nekar, och säger sig aldrigh dhet sagdt heller begärt stembningh på dhem för olaga diurfällandhe. Jon Zachrieson säger honom säija, at där med kan eij wara rätt, och at hans intention warit, at komma någon på obeståndh derföre.

Peder Erson hafwer effter sin hustrues berättelse om een lögerdagh sacknadt kiött i härberget, och måndagen näst effter, hafwer Claes kiött burit till tålfman, men hon intet dhet sagdt förr än hon hördt Claes hafft kiött, emedansom pijgan glömt om afftonen lesa igen dören, och dy tenckt, at hunderne skulle tagit köttet. Håkan Jonson, Elias Clemetson och Jon Zachrieson berätta, dhet Spåran sagt dhet Johan Erassmuson låfwat gifwa sigh tålf dahl. k:rm:t för dhet han skulle icke uppenbara hans älgzfällande [*fol. 536v*] i olaga tijdh, dhet han nu bekänner, och berättar Johan Erassmuson låfwat sigh 12 dahl. at intet talla om älgs skiutandet, hwar till Johan nekar. Claes, at han ropadt Jöns Nohrman och Håkan Roos till vittnes på Johans

låfwan. Norman sade först honom intet ropat effter sigh och sedan at han ropadt och dhet icke ansadt, utan följdt Jonas Stöör. Stören berättar Claes ropa effter Nohrman och intet medh sigh wille hafwa beställa, och dy gått sin wägh och Norman litet stadnat, och strax kommit effter. Nohrman, at Claes bedit Håkan gå heem, och där han hafft något af honom at wänta, hade han intet skickat honom bårt. Claes, at Johan låfwadt sigh tålf dahl. k:rm:t för dhet tahl som hades om söndagen, och Claes sagt för dee twenne älgzdiur du skuttit, hwar till han fulkombligen intet wellat swara, utan sagdt, för dhet som förr är om tallt. Johan Rassmuson nekar, sigh honom tålff dahl. tillsagdt, och inga älgzdiur skuttit. Jonas Stöör berättar Peder Ersson kommit at slåess medh sin drängh Johan Erassmuson uth på gården hoos Nohrman, och Johan inkommit mycket drucken, och sagdt, Peder sigh beskylt hafwa skuttit een älgh och een kalff, och icke sagt om dhet war sant eller intet, och han dhet för Claes berättat.

Johan Erasmuson beswärer sigh skrifftelligen öfwer Claes Spåra, för dhet han will sig beliuga, som skulle han sagt i Nohrmans barnsöhl sig hafwa skuttit twenne älgzdiur och sedan budit tålf dal. i förlijkningh, som är intet sant och at Claes om een söndagzmårgon på kyrckwägen begärt förlijkningh, och han sagt huru mycket will du hafwa [*fol. 537r*] och han swaradt 12 d. och skiämptewijs sagt, will du hafwa fördragh så skall du få: menandes rätt för sin osanningh, och Claes sprungit så fram, och ropadt effter Stören, Nohrman och Roos, att taga till wittne på samma ordh som eij annorledes var och aldrigh af någon alfwar och sanningh. Peder Erson och Peder Jonson i Österåsen skrifftel:n beswärade sigh öfwer Claes Spåra som dem beskylt för olåfligit älgzdiurs fällandhe som största osanningh är, och aldrigh bewijsas skall, och brukar till skiähl, att han framburit något älgzkiött, och Peder Erson uthur sitt herberge mistatt kött begärandes altså, att Claes må tilhållas at bewijsa hwarest han samma kött fått, med meera som skrifften lydher. Claes Spåra säger sigh intet hafwa stullit samma kött och burit till skogz, utan dhet funnit, och kan eij wetta om någhon tyf eller ährlig karl dhet dijthbracht. Honom förehöltz dhet han hema i byhn där han dhet skall hittadt bordt oplysa? Resp. att han hörde ingen i byen mistadt kött och dy där om intet tallat, utan burit dhet till tålfman som boor å andra sijdan om älfwen, och intet hördt Peder Erson beskylla Johan Erassmuson för älgzskiutande och intet meera där af weth, än Johan i Normans barnsöhl, drucken dhet sade, och intet tillagt dem älgzdiur olåfliget fångit: warandes Österåsen där köttet skall wara hittadt wähl ¼ mijhl ifrå Byhn, dijth Claes köttet burit till tålfman. Nembden betyga samma kiött wara af diur som är fångit om hösten och icke uthi olaga tijdh om wåren.

Johan Erassmuson förehöltz, at han munteligen in för rätten nekat sigh låfwat Claes 12 d. i förlijkningh [*fol. 537v*] och sedhan skrifftelligen uthlåtit sigh dhet skiemptwijs giort. Resp. att han intet kan minnas sigh där till nekat, men sagt skiemptwijs, emedhan som han giorde sig stoor där öfwer i een annan meningh som inlagan lydher: nekandes sig några älgzdiur skuttit. Peder Erson föregifwer sig intet förbrått Johan för älgzskiutande, utan elliest för hans owett kommit med honom i hoop. Johan Erassmuson föregifwer sig intet minnas sagt, dhet Peer Erson sigh förwitt om älgzdiurs skiutande för Jonas Stöör, icke heller af honom därföre tilltallt. Claes Spåra säger sigh wara uth på gården, enär dee sloges, och då förbrådde Peder intet Johan, och enär Johan inkom och där om tallt, war Erich Nillson i Böhle inne tillijka medh Nohrman och hans hustru Gunborgh Hansdotter.

Håkan Roos berättar Claes ropa sigh på wägen till kyrkian till wittnes, då Claes frågat Johan Erassmuson, om han wille gifwa sigh 12 d. och fått till swaar, at han på dee ordh wille gifwa honom 12 d. men huad ordh dhet war, säger han sig intet wetta heller höra och at Norman war ett litet stycke där ifrån, och icke där brede widh som Claes säger. Nohrman nekar som förr eij höra om dee tålff dahl. förr än widh kyrckian af Claes.

Erich Nillson i Böhle berättar sig icke dhet ringaste wetta af denne deras träta, utan lagdt sigh i godh tijdh om afftonen och intet hördt något buller och tahl, hwarken af den ena eller andra. Hwar emoth Claes exciperade och berättade, dhet Erich Nillson war [*fol. 538r*] opstånden, och hörde Johan Erassmusons tahl, och folgt honom till Peder Erson at förlijkas. Erich Nillson tilstår sigh fölia Johan dijth, effter ett hans par handskar, men intet at förlijka dem, som han och medh Peder Erson intet den gången tallat, och tillijka medh Johan gått till Påhlåsen. Claes, at han war till bordz medh Erich Nilson, hwar till han nekar. Clas beropar sigh på Nills Hanson som nekar sigh där inne warit, och fast mindre hördt deras tahl.

Peder Jonson på Österåsen begärte, dhet Jon Erson i Utanedh, Oloff Olson i Biskopsgården, Jonas Stöör och Jöns Norman kunde förhöras om dee ordh Claes Spåra uthj Fårss sagt nembl. af haat och afwundh och dryckenskap sin sak begynt. Jon, Oluf, Jonas och Jöns berätta sigh hördt Claes något der om hafwa tallt, men Claes begärte dhet dee förutan Jöns Norman som han iäfwer kunde aflägga sin wittnesedh, dhet dee och giorde, och giorde fölliande relation hwar för sigh, nembl.

Dragon Jonas Stöör berättar Claes Spåra Michelsmässdagen hoos Jon Nillson på Ede bidia Jon Erson bedia för sig hoos sine wederparter, dhes dee wille honom förlåta om älgzwäsende, efftersom han af haat och afwundh uti dryckenskap dem angifwit, och at hans hufwud wore af een tiärutamp sönderslagit.

Oloff Olsson, att Claes hoos Hanss Olson på Ede om Michelsmessaffton beklagat sig angifwit om älgzwäsende af haat och afwundh uti fyllerije, och at han är sönderslagen i hufwudet, och begärt at närwarande wille fälla ordh för sigh at kunna dhet unkomma. [*fol. 538v*]

Jon Erson, at Claes om fredagzmorgonen sidstleden hoos Jon Nillson på Ede anmodat af sig, at bedia Peder Jonson och Peder Erson om förlåtellse, emedan som dhet han giordt war skiedt af haat och afwundh uti fyllerije, och at hans hufwud war sönderslagit. Huilcket alt förehöltz Claes Spåra, och han swarade sigh så tallat, i meningh at han ingen om älgzskiutande beskylt, och intet widhare något der om sagt, än Johan Erasmusson för sigh berättatt, och bedit at ingen wille fatta haat till sigh derföre och at han swagt hufwud hafwer.

Peder Erson uthleth sig kunna tryggel. gå lagh sig aldrigh förbrådt Johan Erassmuson älgzdiur skuttit: williandes intet uthlåta sigh om han weth honom dhet hafwa giordt dåch omsijder bekände han, Johan Erasmusson strax effter Kindersmäss förledne winther på sin skogh skiuta ett wuxit älgzdiur, och diuret fördt heem till sin gårdh där huden än i behålldh är.

Johan Erassmuson bekänner sigh Kindersmesstijden hafwa skuttit een älgzko, och till sin huusbonde Peder Ersson fördt, där huden ligger.

Nembdens eenhällelige betenckiande är, att dee af alla omständigheeter intet annat kunna förstå, än at Claes Spåra sielff stullit köttet af Peder Erichson, och förwarat strax utom dhes åkerhaga uti een rijskaas, och der med wellat komma någon på olycka och fall. Ty om någon annan dhet afhändt, så hade han dhet så wähl i rijs haaset förwaradt, att ingen dhet igenfinna kunnat: [*fol. 539r*] gåendes där förbij, eij heller hafwer han dhet lagligen oplyst som bordt skee i samma by, hwar om dragon Jöns Norman säger sigh honom påmint, och fått till swaar, om han dhet för sin bonde skulle säija, torde han få hugg af hans yxa, och kunde altså honom för samma tyfnad icke wäria, helst och emedan som han med snatterije är beslagen.

Aldenstundh Johan Erassmuson bekänner sig allena hafwa förledne winter skuttit een älgzkoo Kindersmesstijdhen, som sträfwer emoth Kongl. Maij:ts resolution af den 16 martij a:o 1681, och högstbem:te Kongl. Maij:tt den 10 martij 1685 resolverat, at dhes straff skall wara effter skogzordningen; altså dömmes Johan Erasmuson effter den 9:d § i Kongl. Maij:ts stadga om jacht och diur fångh, at plichta med femptijo dahl. s.m:t och hudan effter praxin confiscerat

och heemfallen Kongl. Maij:tt och cronan, och der till medh effter Kongl. Maij:ts resolution de anno 1673 för förbudet wara fallen till 40 m:k:r.

Anbelangande köttet som Claes Spåra föregifwer sigh hittadt i een rijsbrått widh Österåhs åkerhaga, så befins, att Peder Erson i dee dagar uthur sitt härberghe mistadt något kött, Claes hafwer dhet eij heller lagligen i byen kungiordt och oplyst, utan dhet bracht till tålfman Jon Zachrieson ¼ mijhl där ifrån: warandhes Claes med snatterije förr beslagen; altfördenskuldh haf:r nembden i anledningh af 7:d cap. Tyfmålab:n L.L. intet kunnat wäria honom därifrån; fördenskuld blif:r han effter bemelte capitels innehåld saker till sina 40 m:k och ägaren tager igen köttet. [*fol. 539v*]

9. Pastor och præpositus mag. Salomon Hofwerbergh angaf, hurusom dragon Antonius Nimmerman hafwer sidst in maio förleden hoos Nills Olofson widh Skoghen genom dragons Carl Malmströms hustru Marit Andersdotter låtit koka saltgrönt kött, och sagt sigh dhet fått aff leutenantens Petter Mobackz hustru och sedan af een koo som stört på Kiälen, och herr probsten sedan sacknadt saltgrönt kött till ¼ tunna, utur een sin bodh, hwars fönster warit uthtagit, dhet han låtit chergeanten Oloff Hagelbergh see, och dy fattadt misstanckar, at Antonius som är een lagbunden tyf måtte wara den samma som köttet afhändt? Resp. att han om hösten 1691 köpt een koo af länsman Håkan Jonson, och dhet grönsalta låtit, at reservera något där af, för sin hustru som då hafwande war, och där af hafft behållit ett stycke, och bracht medh sigh ifrå Kiäln och sitt qwarteer, och låtit Malmströms hustru hoos Nills Olsson widh Skogen dhet koka at hafwa till Frössön och camperingen. Actor, att manskapet på Kiählen, där han logerer, gått öfwer nothskogen, och han intet bordt gå wägen hijt åth? Resp. att han hade sin musqweth widh Stugun, och derföre gått den vägen: föregifwandes Nills Olsons hustru och Malmström frågat sigh om han dhet kiöttet sielf saltadt, och sagt skiemptwijs sig dhet tagit af ett stodh som stört för Swän Påhlson i Håsiö, och at Carll Malmström som tienar hoos leutenanten må begära kött af leutenantskan, och där aff hafwa dee giordt detta sqwaller och förolämpande. Carl Malmström förhördes, och berättade Antonius komma till sigh om [*fol. 540r*] een söndagzmorgon näst för sidstledin Johannis ifrå lensmansgården, och begärt få låta koka litet kött åth sigh och om han wille låta gryhn där till, få supa medh, som honom tilletz, och enär han frågades, hwar han samma kött fått, swaradt på narri och skiempt, dhet wara af Sisslas störte ko i Håssiö, och sedan af Swän Påhlsons störta märr och äntelligen sade sigh fått dhet af leutenantskan, och låfwat derföre taga 100:d kierfwar löf, dhet Antonius intet wijdare will tillstå, än at han kan så sagt på skiempt, efftersom han tyckte sig icke wara skyldigh honom någon räkenskap föregifwandes dhet wara af afwund och sqwaller, och enär dhet kommit för leutenanten illa blifwit uthtydt och för h. probsten angifwit, och så är där medh tillgått, och håller sigh oskyldigh, och intet hafwa stullit något kött af probsten. Leutenant Petter Moback berättade sigh beklaga Antoni odygd i een och annan måtto, och meera för bussarne, som måtte esom offtast hålla wacht öfwer honom, och bedit honom wända igen at stiähla? Då han swaradt, att dee alla stiälla, hwar öfwer närwarande dragoner och i synnerheet Elias Modigh af h. capiten Rutenkrans compagnie bedit fanen wara tyff. Antonius kunde intet neka sig så sagt. Hustro Märit Malmströms berättar äfwen som sin man, och at kiöttet war något fett. Dragon Swän Påhlson berättar, dhet Antonius enär manskapet in junio sidstleden kommit till Stamnäs i Sundsiö sochn, bedit sigh säija, dhet han fått kött af sigh, som ingen wähl åhörde, men åthskillige kunna lijkwehl hördt honom dhet säija för många, men kan deras nambn intet [*fol. 540v*] minnas, och budit sigh sex mark kopp:rm:t om han wille så säija, hwar till Antonius nekade, och sade sigh honom icke där om bedit, och at capiten von Dade sigh om köttett tilltallt. Swän Påhlson, at han andre gånghen ibidem budit sigh 9 mark, och lijkawell nekat där till

samtyckt. Antonius berättar sig slackta een koo hoos Oloff Erson wid Skogen, merndels och större dehlen däraf optårckadt. Actor hafwer och mistat ¼ tunna korn, och Antoni hustru hafft en kornsäck opföro till Kiähls, och Jacobs son på Hammaren hulpit henne säcken bära. Antoni wärdh Peder Olson i Östansiö, berättar henne sagt sig af länsman fått ¼ tunna, och af hans hustru àpart 5 kan:r. Länsman Håkan Jonson, at hon fått af sigh ¼ tunna korn: wettandes intet af dee 5 kannor. Oloff Erson widh Skogen berättar Antonius hoos sigh förledne höst een tijdh wara och slachta een koo, och länt badstugan kött at tårcka, men huru han det wärckat, weth han intet. Hustro Märit Nillsdotter Oloff Ersons, berättar Antonius hoos sigh förledne höst slackta een ko, och hade badstugun till läns at tårcka kiött, men om han deth alt tårckade kan hon intet wetta, dåch intet sedan blifwit warse hoos honom något saltgrönt kött.

Leutnant Petter Mobach betyger Antonius wara in decembri 1686 på regementzrätten dömbd för tyfwerije hoos Swän Biörsson i Gewågh, och derföre plichtat medh gatulåpp, dhet Jon Natanaelson i Krånged som war Swäns fullmechtigh besannar. Anno 1688 å höstetinget är han dömbd för åthskillige små tyfwerijer i tinglaget [*fol. 541r*] och derföre afstraffat, hwilcket han tilstår. Leutenant Moback berättar, honom i Ståckholm 1691 stullit och blifwit afstraffat? Resp. att han intet stullit, utan druckit af stuhlit wijn. Länsman Håkan Jonson betyger, honom på sin caution få resa här ifrån till Ståckholm a:o 1691, och där stullit och suttit i fängelse een godh tijdh, och enär han där blef afstraffat, honom strax på platzen antaget och brackt hijt till compagniet, hwar till Antonius samtyckte. Antoni wärdh Peder Olson i Östansiö berättar sig intet hela winteren blifwit warse honom hafft saltgrönt kött.

Swän Påhlson tilspordes om han medh trygt samvethe kan edelligen betyga, dhet Antonius wellat sig öfwer talla at bewittna saltgröna köttet af sigh fått, dhet han sade sigh tryggelligen kunna göra, och icke allenast utj Stamnäs, utan och nu å första tingzdagen widh sochnstugun ytherligare begärt, dhet han intet wille deth på sig wittna, hwar till Antonius och nekar. Men Swän Påhlson påstodh sin giorde berättelse, och den ordh ifrå ordh medh sin lijflige edh besannadhe.

Sakens sammanhangh oprepades uthförligen för nembden som eenhälleligen saken till fölliande dom beslöto, efftersom han twenne gånger här i landet är lagdömbd för tyfwerije, och till tyfnaden nu icke medh fulkomblige skähl och bewijs öfwertygadt, och des medelst icke kunna dömma till lijfwet, men dåch lijkawell ingalunda kunna honom ifrå tiufften wäria och frijkalla, [*fol. 541v*] utan effter 7:de cap. tyfmålabalcken L.L. finna honom saker at betalla ¼ tunna saltgrönt kött och bötha fyrattijo marck.

Ändåch dragon Antonius Nimmerman befins twenne gånger warit här i landet lagdömbd och afstraffat för tyfwerije, och han till tiufften hoos probsten ährewyrdighe mag. Salomon Hofwerbergh, icke medh fullkomblige skähl och bewijs kan öfwertygas och där till bindas, som i lijfssaker äntelligen fodras, så är lijkawäll både af hans odygdiga läfwerne och andhre omständigheeter, såsom at een dragon intet af sitt höstslacht, kunnat bespara och conservera till juni månadt saltgrönt kött, och at Antonius effter eedel. intygande wellat öfwertalla Swän Påhlson i Håssiö att wittna sigh af honom köttet bekommit, för skäligt funnit att applicera saken till 7:d cap. tyfmålabalcken L.L. och hafwer nembden af ofwantalde motiver, och skiähl intet kunnat honom för tiufnadhen hoos herr probsten wäria och frijkalla, och altså i krafft och förmågo där aff blifwer Antonius saker till 40 marck, och betalla ¼ tunna kött med 1 d. 16 öre s.m:t dåch under höglofl. Kongl. Swea håfrättz nådh- och äntel. resolution ödmiukel. heemställt.

10. Dato påminte ährewyrdige probsten mag. Salomon Hofwerbergh, hurusom een splijth är emellan Ragundz och Stugubönderne, om ett af dee siu utsedde laga huus i prästegården, som är ett gamalt stålp herberge och [*fol. 542r*] omistande är, och ingendera will antagat och

widkännas föregifwandes Ragundz sochn, att Stugun som inga huus i prästegården hafwer, och för gamalt skollat herberget hafft, bygt och reparerat, bör dhet antaga för sin prästegårdz byggnadh, hwar till Stugubönderne neka, och föregifwa sig aldrigh någon prästegårdz byggnad hafft, utan dee siu laga huus warit delte emellan Ragundz sochn och dee andre annexerne: opwijsandes generalens högwelborne h. Carl Sparres gifne resolution den 9 februarj a:o 1666 som då gouverneur war, och Stugubönderne frijkallar för all byggnad i prästegården, efftersom hwarken dee eller dheras förfädher sådant hafwa giordt, och dertill medh uthstå mycket beswäär medh skiutz och giästningar iembwell och så långt ifrå dee andre sochnerne aflägne. Ragund föregifwa Kiälaboerne uti the danskas tijdh icke heller något bygdt i prästegården, men sedhan wedertagit. Stugubönderen begära blifwa medh sin uhrminnes rättigheet och bekombne resolution der på conserverade, hwilket af dem öfwerlades och aftalltes, emedan pastor intet kan lijda för dhet allmogen sins emellan äre stridighe att Ragundz sochn hugger och framförer timber till ett herberge, och annexerne Fårss, Håssiö och Hellesiö dhet ophugga och timbra, heller sammanskiuta penningar till des upphuggningh och förferdigande, med förbehåld at få sökia h. gouverneurens excell:s assistence och resolution där öfwer.

11. Dato öfwersågz håldne husesyhn den 9 augusti sidstleden på chronohemmannet Östansiö i Håssiö sochn [*fol. 542v*] som Oloff Jonson tillförenne åbodt om 2 ½ tunlandh och af Oloff Jonson optagit af öde på 1679, 1680 och 1681 åhrs friheet, och 1685 till förrijdare bostelle under capitens welb. Joachim von Dades compagnie anslagit, är iembfördt medh Kongl. Maij:ts 1681 åhrs husesyns ordningh, och befins fehlachtigheeten bestå som föllier, nembl.

Den östre stugun 9 ½ aln långh 10 ¼ aln bredh innom knutar finnes af nyo wara upsatt 8 hwarf hög medh wäggiar och taak och alt innanrede färdigh.

Den wästre stugun med den östra knuthfast 9 ½ aln lång 10 ¼ aln bredh af nyo upsatt af Oloff Jonson, är färdig till väggiar och taak medh innanrede, förutan murstång stålpe och skåttspield à 6 öre à 16 ör och à 26 1/3 ör facit 1: 16: 16.

Förstugu cammaren är och funnen färdigh.

Här widh observeres at taakweden öfwer bemelte twenne stugur och förstufwan är half odugelligh, som astimeres kunna göras färdigh medh – : 24: –

En liten stugu öster på gården 7 ahl. quadrat dels af nytt dels af gamalt timber upsatt af Oloff Jonson, är färdigh till väggiar och taak med innanrede: undantagandes ett litet dråpp wid skorsteen som betyges sedan synen höltz, wara botat.

Ett låfft med 2:ne underbedar 9 ½ aln långt 5 ¾ ahl bredt förutan swahlan. Syllorne något ruttnade undher, men taakweden och näfren aldeles förruttnadh, intet gålff i underboderne och sundrige dörar, pröfwes kunna göras färdigt med taak, gålff dörar och beware långh syllorne medh näfwer, för och medh 3: – : –

[*fol. 543r*]

Ett stålp herberge 5 ahl. långt 4 ½ aln bredt godt näfwertaak och eij taakwedh, wäggiarne något gambla som någon tijdh kunna brukas.

Än ett stålpherberge 4 ½ aln långt 3 ½ aln bredt, goda väggiar medh näfwertaak och taakwedh men inga gångiern på dören som köpes för – : 6: –

En miölckbodh in på gården af nya väggiar och taak dör med ett gångiern.

En källare med dugl. steenmuhr och tråssbåtn men källarswalans botn odugligh. En gl. höbodh med godt brädtaak öfwer källaren, och hwad som felas öfwer sielfwa källaresvalan är nytt timber framfördt till dhes förbettrande.

Ett wedlijder med goda väggiar och dugelligit brädtaak.

Ett hembligit huus odugel. som bygges medh 1: – : –

Badstugan med 2:ne lafwar och een ungn och et gångiern på dören syllorne och taket odugl:e och skattas med gamble örckiet kunna repareras och göras dugl. medh 3: 10: 16

Stallen 6 ahl. långh 6 ¼ aln bredh förutan portlijdret, odugelligh till väggiar och taak, bör een af nyo opsättias medh 5: – : –

Fähuset 11 ½ aln långt 10 ahl. bredt à 16 båhsrum af nyo upsatt och ferdigt till wäggiar och taak dåch är dören utan gångjern som köpes för – : 8: –

Intet swijnhuus dy bygges ett medh – : 21: 8

Kornladan 12 ahl. långh 9 ahl. bredh af nytt och gl:t timber reparerat, af ett gålff och en loa, nytt näfwertaak och ½:te af taakweden gl. som göres dugligh medh – : 10: 16

En gl. kornladu medh gamble väggiar men behållit taak utan dråpp som brukas till foderhuus. [*fol. 543v*]

Åkeren finnes i fult bruuk. 4 st. humblegårdar af 200 stänger 149 famnar halfgill gerdzlegårdh göres färdig à ½ öre 2: 10: 12

Tree st. små odugel. höladur à 21 1/3 öre och 4 st. gambla medh odugel. taak som böre repareras och astimeres eij kunna ringare skee än à 16 öre facit 4: – : –

21: 12: 20

Här widh ihugkommes at för detta förijdaren Måns Carllson brukat bostellet ett åhr och allenast upstengdt några fambnar gerdzlegård och upteckt kornladutaket.

Ofwanskrefne 21 d. 12: 20 s.m:t dömmes Oloff Jonson som bostället brukar forderl. utan längre opskåf ehrsättia medh ofwannembde fehlachtige byggnadh heller bemelte penningar betalla, och där han någon prætension till Måns Carlson för ett åhrs byggnad hafwer, står honom fritt honom lagligen derföre sökia.

12. Chergeantz bostelle Skogen i Ragund sochn om 3 tun:d chrone som Jon Hanson tillförenne åbodt, der iblandh ½ tunlandh i Näset är belägit som Oloff Erson på 1679, 1680 och 1681 åhrs frijheet optagit, ähr den 10 augustj sidstleden hålldne husesyhn iembfördt detta dato med Kongl. Maij:ts 1681 åhrs husesyhns ordningh, och felar och återstår som föllier nembl.

1) Wästre stugun 8 ¼ aln långh 9 ½ aln bredh innom knuther. På nårra långwäggen är een sylla sampt ståckarne wid spijselln ruttna. 4 st. gålftillior ruttna. Spieldh murstänger och stålpe felas, hwilcket alt astimeres kunna göras för och medh 6: 16: 16

2) Östre stugun 9 ahl. långh 9 ½ aln bredh innom knutar [*fol. 544r*] 9 hwarf högh är af nyo opbygdd både till wäggiar och taak och innanrede, spijselln medh baakungn dugligh och felas jernmurstången stålpe och spieldh, odugellig dör, kan köpes och göras ferdigh medh 2: 2: 16

Ett låfft öfwer porten 7 ½ aln långt 4 ½ aln bredt innom knuther förutan swahlan 11 hwarf högh, duglig till väggiar och taak, dör med trälåås. Ett ståcklåås köpes för – : 13: 8

En bodh brede wid låfftet 8 ahl. långh 7 ½ aln bredh af nyo opsatt ferdig och dugelligh.

En gamal miöhlbodh wäster på gården 5 ahl. i quadrat med brädhbotn dugligh till wäggiar och taak men dör utan låås som köpes för – : 16: –

Ett stålpherberge utom gården 7 ½ aln i quadrat med swalan innom knutar 13 hwarf högt, dugligit och färdigt.

Än ett stålpherberge der brede widh 6 ½ aln långt 4 ½ aln bredt 13 hwarf högh behålldne wäggiar men takwedhen ruttin, som giöres medh – : 16: 16

En miölckbodh wäster på gården behållen till väggiar och taak men takweden är odugl. som giörs dugligh för – : 8: –

Källaren är muradt, med träbotn, behållin. Källarboden der ofwanpå är dugligh till väggiar och taak.

Brygg- el. stegerhuset är dugligit till väggiar och taak. Ett wedlijder ihoop timbradt medh stegerhuset är dugl. till wäggiar och taak.

Badstugun väster om gården 7 ahl. långh 6 ½ aln bredh med twenne lafwar, en ungn, ferdig dör med gångiern dugelige väggiar och taak.

Ett hembligit huus fins dugligit.

Stallen wäster på gården med 2:ne rum sampt skulla [*fol. 544v*] öfwer 7 ahl. långh 6 ahl. bredh, behållen till wäggiar och taak med twenne dörar.

Fähuset 12 ahl. långt 10 ahl. bredt af 14 båhsrum dugl. in alles, till swijnhuus brukas gamble stallen wäster på gården åkeren befinnes i godt bruuk. Humblegården fins på twenne stellen om 50 stänger och 40 stänger i Näset som effter Kongl. husesyhns ordningen bör widgas till 200 stöör felar altså 110 st:n som anlägges medh – : 21: 8

Gerdzlegårdarne äre fundne duglige allenast till 171 famna*r* dito gl. doch brukeligh och räknas för half gill à ½ öre 2: 21: 8.

Ängiarne som finnas wid gården äre wähl häfdade.

Höladurne finnas och duglige.

Till ½ tunlandet i Näset finnes effterskrefne huus. Nembl. effter 1686 åhrs syn är stugun funnen gl. och oduglig och än är, och ehuruwell på huffwudhemanet 2:ne stugur äre så måste lijkawell här een nödvendigt wara som pröfwes kunna med den gl:s innanrede byggias med 10: – : –

Herberget är förbettrat och dugl.

Kornladan är gamal doch brukel. och behållit taak fähuset af 14 båhsrum är dugl. till väggiar och taak stallen fins och behållen.

2:ne st:n foderboder, hwaraf den ena är odugl. som bygges med 1: – : –

3 st. höladur dugl.

Gerdzlegårderne mestedelen behålldne. Humblegårdh fins om 40 stenger.

24: 14: 6

Ofwanskrefne fehlachtigheet dömes landbonden Oloff Erson nästkommande våår at ehrsättia med byggnad heller lefwerera besagde 24: 14: 6. [*fol. 545r*]

13. Erich Erson i Böhle angafs hafwa brukadt underslef medh korntijondhen, i dhet han updragit 4 skylar korn på tree stänger som tålfman Jon Natanaelson i Krånge och sexman Essbiörn Erassmuson ib:m blifwit warse, hwar till Erich Erson intet kunde neka: föregifwandes för sigh fela en stångh och förglömbdt dhet för rächnarne angifwa. Item inburit ärter till tree fambnar som han icke heller angifwit, förr än dee dhet blifwit warse, och då sagt barnen dhet inburit, på dhet creaturen dhet icke skulle förtära, dhet han och nu sägher: warandes effter tijonde längden 5 kannor prob på skyhlen och en kanna ärther effter hwario tijo fambnar.

Såsom Erich Erson hafwer under slagit och försnillat een skyhl af korntijondhen à 5 kannor prob och tree fambnar ärther berächnat een kanna för hwario tijo fambnar; altså dömmes han effter 1638 åhrs tijonde placat och des 9:d § at böta tree gånger så mycket som undandölt ähr som blif:r 15 kannor korn och 9/10 kanna ärther, hwar af Kongl. Maij:tt och cronan tilfaller dhes halfpart.

14. Hanss Erassmuson på Åsen stembder för dhet han icke hafwer fördt till Sundzwaldh 1689 åhrs linlumpor? Resp. sonen Nills Hanson föregifwer sigh dem för 1688 och 1689 emottagit, och allenast kunnat på bahr jorden skaffa till båthen 8 *pund* för 1688 som i Sundzwaldh den 15

septemb. 1688 äre quitterade, och för 1689 liggia der qwaar ännu i Edhe dem han tilbiudher sig willia skaffa uthföre till Sundzwaldh, hwar med länsman Håkan Jonson sadhe sigh kunna wara nögder om Zachries Larson som dem till pappeerbruket [*fol. 545v*] skall hafwa, wore där medh tillfredz. Hanss Erassmuson haf:r af tingellaget niuttit för fordzslen sitt nöije.

Alldenstund Hanss Erassmuson hafwer emottagit 1688 och 1689 åhrs linlumpor af tingelaget at föra till Sundzwaldh och derföre niuttit wedergällningh, och allenast dijt skaffat 1688 åhrs effter quittens af den 15 septembris 1688, och för 1689 åhrs lämbnadt i Edhe; altså finner rätten skälligt att han för tredsko och försummelse skall effter 33 cap. Tinghmålabalcken böta tree marck och 1689 åhrs lijnlumpor utan drögzmåhl skaffa till Sundzwaldh.

15. Comminister herr Oloff Klåckhåf beswäradhe sig öfwer Jon Oloffson i Stugun, för dhet han förhållit sigh 1691 åhrs cappellans tull, och gifwit förslagh dhen at få hoos probsten m:r Salomon och annorstädz och dåch intet fått, begärandes dhet han må näfsas för sin tredsko och lefwerera des rättigheet? Rp. att han intet nekadt gifwa caplans tullen och dy bedit probsten där om, som sägher sig låfwadt dhen willia betalla, om han får salt därföre, och så widha han intet sallt bekom, så blef dhet intet af. Jon Oloffson hafwer och committerat Jon Olson i Lijen at taga sex mark i Döwijken och gifwit 9 öre, hwar med herr Oluff skulle betallas, men bem:t 6 mark intet fått, och derföre blifwit ogiordt. Jon Olson låfwar willia förnöija h. Oloff för dhet hans löhn warit förhållen icke af någon tresko, utan af tillfellen som oprepade äre.

Nembden voterade Jon Olson bör plichta för tredsko och betalla capellans tullen.

Såsom Jon Olson widh Stugun hafwer förhållit caplan [*fol. 546r*] herr Oloff Klåckhåf förledne åhrs rättigheet, bestående af ¼ tunna korn, oachtadt, han den låtit fodra; altså är dhet considererat som annan tredsko, och för skälligt funnit, at Jon Olson skall dherföre plichta med sina tree m:k och utan oppehåld låta h. Oloff bekomma för 1691 ¼ tunna korn till capplans tull, effter wahnligheeten.

16. Dragon Gabriel Lind fodrade af Oloff Staffanson i Böhle 10 d. k:rm:t som han honom gifwit för een koo, som stodh hoos Påhl Pederson i Biskopsgården, som 1690 är dömbd höra Swän Biörson i Gewågh till, och Gabriel wijst at sökia sin fångsman. Resp. att han hade pantzedell på Påhl Pederson, och då uthmättes een koo och twå st. qwijgor. För qwijgorne bekom han strax betallningh och äfwen för kohn af Gabriel fått tijo dahler.

Tålfmän Jon Zachrieson och Elias Clemetson betyga sig wara på uthmätningen hoos Påhl Pederson, och antechnade all hans boskap till Nills Jerfs och Swän Biörsons betallningh men Oloff Staffansons execution war åhret tillförenne och i medler tijdh hafwer Påhl slachtadt een koo där af och i mathlagh med Gabriel dhen förtärdt.

Samptel. votum. Aldenstund befinnes att Påhl Pederson hafwer sedhan all hans boskap warit lagligen antechnadt och till creditorernes betallningh anslagen, een ko där af slachtadt och tillijka med sin mågh Gabriel Lin uti ett mathlagh förtärdt; altfördenskuldh kan samma koo icke komma creditorerne till last och skada, utan den ko Gabriell Lin hafwer af Oloff Staffansson löst, hålles för den samma som slachtadt och förtärdt bleff, och Gabriell Lind altså [*fol. 546v*] ingen regress hafwer till Oloff Staffanson, utan till swärfadren Påhl Pederson så mycket han kan pröfwas där af niuttit.

17. Larss Påhlson ifrå Hällesiö förestältes och angafs hafwa besåfwit Kerstin Ersdotter ifrån Ansiö och aflat barn tilsammans, som tillstå gärningen, och barnet är födt åtta daghar för Kindersmäss, och ännu i lijfwet. Larss Pållson bewijste sin hustru Anna Pedersdotter wara genom döden i Ståckholm afgången, medh bryggiarens Johan Andersons breff daterat

Ståckholm den 31 januarj a:o 1692 som lyder, att hon för tree åhr sedhan är där dödh och begrafwen: begärandes Kerstin till ächta, hwar till hon samtycker, men intet handslagh eller trolåfningh är dhem emellan skiedt förr lägersmåhlet. Saken skötz nembden at öfwerläggia, som eenhälleligen beslötho, at han dömmes som lagen biudher till böther.

Såsom Larss Påhlson hafwer hafft olåfligh beblandelsse medh Kerstin Erssdotter, och aflat barn tilsammans och nu henne ächta will; hwarföre warder hans saak effter 3:de cap. gifftmålabalcken L.L. half mindre, böther altså 20 m:k och hon effter praxin saker till 20 mark beggie till treskiptes.

18. Swän i Tohmasgårdh och Peder Kiehlson i Gewågh tilsades, föra fram till Frössön lembnade magazijns spannemåhl förledne wåår i Stugun, och å nästa tingh opwijsa lendzmans zedell om dhes fördzell, hwar af må kunna sees om dee sigh försummadt heller oföret dem hindrat. [*fol. 547r*]

19. Oluff Staffansson i Böhle angaff sigh för twå åhr sedhan wara i föllie medh Daniell Oloffson ifrå Nårie och köpt ett otterskin i Mattmar sochn för 4 d. 16 öre k:rm:t och i Lijtt sochn ett litet bäfwerskin för 2 dahl. k:rm:t och uti Hästeby i Rödens sochn begärte Daniel få blifwa i köpet medh som honom effterletz och lembnades at sällia, och om han skulle något meera derföre bekomma, delat, och äfwen war medh bäfwerskinnet som Oluf sållde med 16 öre profijth men otterskinnet hafwer Daniel såldt och behållit altsammans, och intet betallt halfwa inköpet? Resp. per brodren Oloff Olson, att dee beggie köpt beggie skinnen och halfwa penningar uthlagt, och at Daniel såldt otteren för 5 dahl. 16 öre och intet där af gifwit. Actor, at Daniel till intetdera något gifwit.

Resolutio. Så wida Daniel Olson intet tillstädes är och hans brodher Oluff Olson påstår honom till inkiöpet halfwa penningar gifwit; altså fins skälligt, at saken intet kan afhielpas förr än dee bäggie å nästa tingh confronteras och komma till mundz, och i medler tijdh kan bewijs skaffas af dhem som otter och bäfwer skinnet sålt, hwem af dem, dem hafwer betallt.

20. Anders Nillson i Västanbäck opwijste å nyo sin brodhers Oloff Nilsons quittens af den 1 martij a:o 1688, at han sina jordepenningher i Västanbeck, nembl. 29 dahl. k:rm:t af sin brodher Anders Nilson bekommit, och rustmestaren Lars Forssing attesterat så sant wara, som warit twifwelachtigt, emedhan som han på tingen enär där effter skulle undersökias, icke warit tilstädes, som han nu icke heller är, utan förrest till Hernösandz marknan [*fol. 547v*] och dåch den 9 septembris sidstleden refererat för probsten mag. Salomon Hofwerbergh, quittencet wara richtigt och kan med sin edh dhet verificera hwilcket probsten besagdhe dato attesterat, hwar med rätten stadnar, så wida löfftesmän för Hårgårdz hemmannet finnas, hwar af resten på dhes uthlagor af 18: 15: 12 s.m:t härflyter, nembl. Jon Essbiörnsson i Kullstad, sahl. Peder Jönson i Håsiö och för detta lensman Hanss Erson.

Effter nu ingifwen opsattz af befallningzman Jacob Graan fins Hårgårdz uthlagor in alles bestijgit 56: 24: 8, och altså är resten 19: 19: 8 s.m:t.

Nembdens eenhällel. betenckiande till dombs.

Emedhan som Anders Nillson i Wästanbeck, söker bewijsa sig hafwa till sin brodher Oloff Nillson betallt dhes hafwande jordepart i Västanbäckz hemmannet, medh ett hans quittens af den 1 martij 1688 på 29 d. k:rm:t underskrifwit af rustmestaren Lars Fårssingh, som intet warit tillstädes hwarken på 1691 åhrs höstetingh eller innewarande åhrs vintertingh, då om quittencetz wissheet skulle undersökias, icke heller nu, dåch effter probstens ehrewyrdige mag. Salomon Hofwerbergz attesterande betygat, samma quittens wara richtigt, hwilcket lembnas i

sitt wärdhe, så wijda löfftesmän för Hårgårdz hemmannet finnas, hwar af uthlagornes rest af 19: 19: 8 p:g:r s.m:t härflyter; hwarföre finner rätten skälligt, att löfftesmännen Jon Essbiörnsson i Kullstadh, Peder Jönssons arfwa i Håsiö böre utan uppehåld berörde rest af 19: 19: 8 s.m:t till Kongl. Maij:tt och cronan betalla: hafwandes sin regress på Oloff Nillson som der bäst kunna och gitta. [*fol. 548r*]

21. Herr general maiorens och gouverneurens herr Otto Vellingkz resolution, gifwin i Brunflodh den 27 aug. sidstleden på hustro Märit Månsdotters supplique att få till odalls, Hammarsgård i Ragundh sochn som aldrig legat öde; att häradzhöfdingen skulle där öfwer ransaka och befallningzman vigillera Kongl. Maij:ts interesse och iempte häradzhöfdingen ransakningen underskrifwa och insända, företogz, och befans, att där öfwer är ransakat å laga tingh den 29 maij a:o 1682, hwilcken uplästes, och kunde nembden intet där emoth något säija, uthan för blifwa där medh, fast än dee i sin gifne attest där om misstagit sig om åhrtahlen: williandes intet vetta af den oxen som i attesten infördt är af befallningzman Jonas Flodin wara på 1678 åhrs utlagor emottagen, efftersom där om intet en gång då talltes, eij heller blef attesten för dem läsen. Uti friheetzbrefwet för Hamarsgården är Swän Biörson i Gewågh och Jon Essbiörsson i Kullstadh införde för löfftesmän, som där om påmintes, och föregåfwo sigh icke wara een gångh af Jacob Hanson där om bedne och fast mindre där till beiakadt, dhet han skall kunna sielf betyga. Icke heller wid tinget af befallningzman Flodin där om tillfrågadhe, dhet då warande nembdemän skohle kunna bewittna. Hustro Märit Månsdotter tilspordes om af höga öfwerheeten skulle i nåder henne tillåthas inlösa skatträttigheeten, om hon wore mechtig betalla återstående uthlagor för 1677 och 1679, och hwad som kan restera pro annis 1675 och 1676? Resp. att hon förmente dhet kunna war giörligit, men nembden intygar henne inga medell där till hafwa, utan sitt uppehälle af sin [*fol. 548v*] mans dragons Jöns Larssons Skogz löhn, hafwer. Henne förehöltz, hwij hon icke tillförenne giordt påminnelsse om sin förmente rätt der uthj? Resp. att hon wäll där om söckt, men intet kommit tilländskap. Anno 1685 är Hammarsgård indelt till leutnantzbostelle för dhet 7:de compagniet. Jacob Hansson hafwer sitt tilhåld widh Mässlinge kopparbruk, och bör förhöras om löfftesmännen, och huru han är kommen där ifrån.

22. Swän Jonsson och Oloff Nillson i Wästanedh och Bengt Påhlson i Lundh, anklagades hafwa förledne wårasse kommit seent till Biskopsgården at gå på wägabyggningen? Resp. att dee kommit litet efftersom dee andre woro gångne \och/ på wägen hunnit upp dem, förr än något arbete war begynt, men länsman berättar dem komma seent, och dee andra måst där effter töfwa, men Elias Clemetson och Jacob Månsson berätta; allmogen widh Biskopsgården något dröija, efftersom rotherne intet wore fulla, och måst lijkawell gå derifrån, och under wägen hafwa desse dem ophint. Länsman begärer dhet må anstå till brofogden Oloff Nillson dem kan anklaga, hwar till beiakades.

23. Sahl. hustro Kerstin Jonsdotter Erich Nillsons i Lundh hafwer effter probstens m:r Salomon Hofwerbergz, Gulich Pedersons i Lundh och Swän Påhlsons i Håsiö intygande af den 29 maij 1692, testamenterat sina styfbarn Nills Erson, och hans systrar Märit och Ingiähl Erichsdöttrar all ägendom i löst och fast. Och så wida hustru [*fol. 549r*] Kerstin sedermeera genom döden afgången är, inprotocollerades hennes giordhe testamente.

24. Swän Påhlson och Oloff Pederson i Håsiö som ett hemman bebo och illa häfdat är, påmintes at dee tillförenne å laga tingh äre anmante byggia och wähl häfda sitt hemman eller wäntha lagligh correction, och bekände sigh twenne gånger wara förmante därom och willia sin

flijth göra; altså tillsadhes deth å nyo, om dee icke rättelligen som sigh bör bruka och häfda hemmannet, att Kongl. Maij:tt låther dijthsättia een annan åbo.

25. Länsman Håkan Jonson opbödh tredie gången halfwa Gisslegård, köpt af Jon Thronsson för 26 r.d. courent.

Ting 16, 17 och 18 februari 1693

Källa: Svea Hovrätt, Advokatfiskalens arkiv, vol. E XI e: 3178 (Gävleborgs län), fol. 241r–249v, RA.

Anno 1693 den 16, 17 och 18 februarij höltz laga tingh medh allmogen af Ragundz tinglagh, närwarande häradzskrifwaren wäll:tt Lars Sundbergh och desse såto i nämbden. \Insin d. [*lucka*] 1694 och præsent. d. 4 martii 1695/.

Jon Natanaelson i Krånge	Swän Biörsson i Gewågh
Nillss Larsson i Swedie	Jon Olufson i Carlsgårdh
Peer Olufson i Östansiö	Jacob Månson på Hammarn
Peder Jonsson i Torsgårdh	Jon Zachrieson i Byen
Elias Clemmetson i Byen	Gulle Pederson i Lundh
Anders Peerson i Opåsen	Peder Olufson i Gewågh

1. Dato publicerades Kongl. Maij:ts skogzelldz placat af åhr 1690. 2) Kongl. Maij:ts 1686 åhrs legohions stadga. 3) Kongl. Maij:ttz påbudh om bro- och vägabyggning 1692.

2. Länssman Håkan Jonsson Frisk beswärade sigh öfwer swäntienaren Elias Swensson på Ede, för dhet han honom illa angifwit och traducerat hoos herr öffwersten Carl Hårdh, som skulle han, honom opsatt för löösdrifware och fördehlskarl, som han eij warit, och uthslutit Jon Jonson på Ede som hafwer hafft halfåhrs tienst: anhållandes, dhet han kunde icke allenast plichta för omilt angifwande, uthan och för 1692 betalla contribution som een fördehlskarl: wijsandes med tålfmännens Jon Zachriessons och Elias Clemmetssons iempte sex andra bönders attest i sochnan, daterat d. 27 novembris 1692, at han ingen åhrslöön 1692 hoos sin broder Oluff Swänson niuttit, uthan effter contract och afftahl een fordehl hafft at skiuta fogell, och fiskia något åth sigh sielff, och därföre in decembri 1692, af herr öfwersten antagen och inskrifwen för dragon swäntienare som en löös [*fol. 241v*] karl, och Jon Jonson som war och är hoos sin styffadher Hanss Olufson, af herr öffwersten frijkallat, emedan som han nödigt behöfwes hemma till hemmans bruket, och at Elias rymbdt ifrå prophossen, och dy måst andre gången effter honom resa. Sammalledes, at han klagat sig wara 1691 nödgat i olaga tijdh gå hoos lensman till tienst, som dåch icke skall warit, utan medelst mangell på legofolck, honom där till öfwertallat? Resp. at han sigh godwilliogt inställt, och at herr öfwersten hördt des uhrsächt och icke antagit, utan tagit Jon Jonson i ställe som een half åhrs tienare, men leutenant Petter Mobach betyger Jon Jonson intet blifwa antagen, utan af herr öffwersten frijkallat och conserverat till hemmans bruket och Elias inskrifwen in decembri, då han till Frössöhn fördes. Prophossen Larss Larson, at Elias stack sig undan till skogs, och måtte å nyo upsökias. Länsman upwijste hans huusbondes Oluff Staffanssons i Böhle suppliquè till h:r öfwersten h. Carl Hårdh,

af innehåld, at lensman will practicera hans lagstadde drängh ifrån sig, och inställa för hans broder, huars dragon är förrymbd, huar på h:r öfwersten den 22 october 1692 resolverat, och remitterat till befallningzman, och han besagde dato skrifwit till lensman, huru han i sådant fall bör sigh förhålla och brefwet förseglat, som Elias upbruttit lefwereradt och wettat berätta dhes innehåld? Swarar, dhet Oloff Staffanson hafft brefwet, och af deth han fallit, upgått dhet Elias berättar sigh i Böle af honom sålledes tagit och lefwereradt, och at Staffanson sagt, sig skolla komma hijth till tinget. Signetet besågz, och befans wara med warm knijf eller sådant uphafft. Actor, at han wiste berätta huad i bredden af befallningzmans breef stått, och bedit dem dhet läsa? Swaar, at han litet [*fol. 242r*] kan läsa skrifwit, och dhet intet läst, utan sågh något i brädden wara skrifwit, då sochneskrifwaren brefwet upläste, och sagt at han intet läsit dhet som i brädden står, och intet wettat hwadh dhet war. Nämbden påminner sig höra honom bedia sochnskrifwaren läsa dhet som i brädden stodh. Actor berättade thesslijkes, at han sådt något i åkeren och i een swedia? Swaar, at han intet i någon åker, utan litet i een swedia bärgat som på arfskifftet honom tillföll. Sochnskrifwaren Månss Carllsson refererade, at Oluff Swenson tillijka medh dragonerne Erich Håf och Börie Klook berättat, honom hafwa så wäl i swedian som i åkeren sådt, men Elias nekar, och säger sigh allenast skurit och bärgat, som hans fader tagit undan på bythet. Actor, at han kommit näst för tinget heem, och dy eij kunnat stembna dragonerne Erich och Börie hijth där om. Elias hafwer nyligen till sochnskrifwaren lefwereradt contribution som een drängh för åhr 1692; om nödgande föregifwer Elias så wara beskaffat, at lensman först sände sin hustru till sigh at leija, och sedan dijthkommit sielf och intet samtyckio där till kunnat, för sin ungdom skuldh gifwa, dåch enär han tillijka medh comministro herr Oloff Klåckhoff kommit, och sagt sigh willia af fadren uthpanta contribution, där han intet wille taga tienst, der till samtyckt. Länsman föregifwer hans fader tillförenne contribution betallt, och huru der med är, hafwer han honom intet trugadt och nödgat, utan öfwertallt der till. Oloff Staffansson berättar, brefwet af ett fall blij yppet, och dhet lefwereradt till Elias, at låta lensman dhet bekomma, och där hoos sig icke stembder wara, och dy intet kunnat skaffa bewijs därom.

Elias Swänson angaf, dhet lensman låtit sig af prophossen förledne höst bindas och fängsslas, och enär dhet war giordt, af lensman fått twenne slag af kiäppen, dhet ena öfwer axlarna, och dhet andra i ansichtet, huar öfwer han [*fol. 242v*] begärer assistence? Resp. att han på första budet, at komma och gå in i landet at præsenteras herr öfwersten, rymbdt till skogs, och hållit sig undan, derföre måste han dijthreesa och låta honom taga och binda, effter befallningzmans Lorens Backmans breef den 17 novembris 1692, och widh han dijth kommit, suttit at få sig math, hwilcken tijdh honom gafs men sedan påmint, at göra sig färdigh, då han swaradt, eij så bråttom wara, och hade een öhlkanna för sigh, och där medh gifwit honom en slängh. Sochnprophossen Larss Larson berättar lensman slå honom medan han hölt på binda honom, efftersom han wille skynda honom uth, och han swarat eij så bråttom wara. Lensman föregifwer Elias intet då wara bunden heller under bindande, uthan förr, för hans owettige swaar och tredsko at skynda sig där ifrån: hållandes prophossen däruthj partisk och intet säija sanningen och at ingen war meera tillstädes än gårdzfolcket, dhet Larss Larsson besannar, och säger lensman intet drucken wara heller willia smaka öol. Tålfman Nillss Larson i Swedie berättar, sig föllia in i landet in decembri sidstleden Oluff Swenson och Elias Swenson, och sedhan dee af herr öfwersten fått zedell till capitein von Dade karlarne antaga, huar iblandh Elias war een, och Oluff Swenson hafft ordres och uthj Böhle lembnadt sina breeff till Nillss Larson at förwara, och kommande till Perigrims stahn, råkadt sochnskrifwaren Månss Carlson som wille den see, och då han brefwet framtogh, war zedellen intet medh, och föregafs at dhen skulle wara förlagd och glömbd i Böhle, och samman sköthe penningar till Oluff Swenson at gå tillbaka där effter, men Oluff Swensson gått icke tilbaka, utan fram till Sundsiö och där råkat

capitein, som effter zedeln frågadt, och den fått, och elliest intet, och at Elias wille ifrån [*fol. 243r*] Fanbyen gå effter Oluff Swenson, men hindrader? Resp. at han wille gå till kyrckian, ehuruwell han mötte prästen kommande ifrå kyrckian. Nillss Larsson, at Oluff och Elias wore där uthj, lijka goda och utj ett rådh.

Samptel. votum till fölliande doom. Emedan som Elias Swensson effter troowärdigh attest af d. 27 novemb. 1692, befins icke warit stadd till någon wiss åhrslöön utan för andra förmåner, wilkor och friheeter, som sträfwer emoth Kongl. Maij:ts stadgar, och i synnerheet den 7 § i Kongl:e Maij:ts 1686 åhrs legohions ordningh; altså är han rättmätel:n tagen till dragon swentienare. Och efftersom han wid sochnprophossens tillsäijande sig at inställa, stuckit sig af wägen och rymbdt till skogs, och lensman och prophossen altderföre måst andra gången reesa till Fårss effter honom at bringa till högwelb:ne herr öfwersten på Frössöön, så är skälligt funnit, at Elias Swänson skall betalla skiutzsen till Fårss och tilbaka för lensman Håkan Jonson Frisk och sochnprophosen Larss Larsson.

2:dre. Huad Elias Swensons angifwande, at Jon Jonsson war uthsluten, och intet upförder för half åhrs drängh, widkommer, så hafwer han warit half åhrs tienare, och upförder på specificationen, och medelst wissa omständigheeter, af h. öfwersten frijkalladt, och dy hafwer Elias traducerat lensman derutinnan, huilcket är considererat för simpelt missfirmande, och dy dömmes Elias at plichta derföre effter 20:d capitlet Tingmålabalcken med sina tree marck.

För dhet 3:die beträffande befallningsmans breef till lensman, som upbruttit af Elias Swenson är lefwereradt, och han föregifwer dhet af rådellig händelse af Oloff Staffanson wara skiedt; så synes fuller, at signetet är medh warm knijf eller annat slijckt uphafft, och han wettat påminna och säija [*fol. 243v*] widh dess upläsande, at dhet som i margine och brädden war skrifwit, intet blef upläsit, huar af kan pröfwas, at han deth läsit. Men alldenstundh Oluff Staffanson som är hans moderbroder berättar, dhet wara opgått af ett fall, uthi hans wärio, förr än Elias dhet emothtagit, så kan Elias intet widare der om tilltallas. Men Oluff Staffanson som brefwet af befallningzman tagit, åligger å näste laga tingh bewijsa det af angifne fall wara öpnadt, heller plichta som den som annans breef opbrutit.

4:de. Angående dhet Elias Swenson skall hafft swedielandh och åkersäde, och han föregifwer sig allenast bergat en lithen swedia som hans fader på bytet undantagit; så är fuller för sanningh angifwit, at Oluff Swänson på Ede och dragonerne Erich Håff och Börie Klook dhet berättadt, huilcka intet tillstädes äre; huarföre beroor dhen saken till näste laga tingh, då bemelte persohner skola förhöras, och sedan medh doom afhielpas, och enär dhet är skiedt, skall doom föllia om Elias böör slippa medh utgiorde drängz contribution 1692, eller blifwa ansedd som een fördehlskarl.

5:te. Att lensman skall hafwa trugadt och nödgat honom till sin tienst 1691, fins af ingen sanningh, utan honom där till öfwertallat, huar medh deth och stadnar.

6:te. Att lensman skall honom under fängzsslande och bindande slagit, så fins dhet lensman honom medh sin käpp twenne slagh gifwit för hans tredsko och mothwilligheet, som han pröfwes wähl hafwa förtient, helst och emedan som hans bekombne slagh intet till mehn och wahnförheet är skiedt, som af sådant tillfälle icke owanligit kan wara; altså fins lensman dherutinnan icke straffwärdigh, uthan Elias medelst tredsko och motvilligheet dhet förtient.

3. Larss Olufson i Lijen sochn och Sillie, skuldgafs hafwa belägrat Lissbetha Jonsdåtter i Biskopsgården, och afladt [*fol. 244r*] barn tillsammans som läfwer, och bäggie tillstå lägersmålet och ingendera betyges medh dhen syndhen tillförenne wara beslagen: warandhes hon af ächta sängh födder.

Såsom Larss Olufson hafwer besåfwit Lissbeta Jonsdåtter och med henne aflat barn; altså plichtar han effter 3:de cap. gifftmålabalcken L.L:n medh sina 40 mark, och hon effter praxin saker till sina 20 mark.

4. Drängen Peder Swänson på Ede tilltalltes för en sex m:k plåth som han förledne höst låtit af 1692 åhrs contribution förkomma, och intet will betalla? Resp. at han war tingadt at igentaga hästen, och såg sex m:k plåten liggia löös på ena plåthknippan, och kommande till båthlänningen, war den bårta och at han folgde slädan effter och lensman där effter, men sochnskrifwaren Månss Carlson och prophossen Larss Larson wore föruth, och at plåthen saknades, och han blef skickadt att sökia den igen, men icke funnit, och at folck i medler tijdh farit den wägen.

Samptel. votum.

Emedan som Peder Swänsson bekänner en sex markz plåth warit på eena plåthknippan i slädan, och han folgdt slädan effter, och ingen annan närmare warit, och kommande till båthlänningen war plåten bårtha; altså erkännes Peder Swenson wara dhess rätta fångzman, och bör den förkomne sex m:k plåten, utan drögzmåhl betalla.

5. Erich Nillson i Böle, Jonas Stöör och Jönss Noorman kärade till Claes Spåra, och begärte genom Jonas Stöör, wedergällningh för hafde omak och giorde kåstnadh at vittna om ett älgzdiurs skiutande å höstetinget 1692 emoth Peder Jonson och Johan Erassmuson på Österåsen? Resp. at dee hade elliest och dess utan förrättningar på tinget, och i synnerheet [*fol. 244v*] Jönss Noorman, och effter något samtahl låfwade Clas gifwa Stören tålf öre s.m:t huar medh han nögder war, och dee där om handsloges: låfwandes Spåran willia förnöija Erich Nillson, men intet Norman; altså lembnes dhet dhenne gången, efftersom actor intet tillstädes är.

6. Oloff Pedersson i Håsiö beswärade sigh öfwer Swen Påhlson ibm för dhet han will ryggia sitt kööp om hemmannet i Håsiö, som giordes den 2 februarij 1689, huar opå han hafwer begynt betalla, och der till medh accorderat med hans twenne fadersystrar Rangnell och Brita Swänsdöttrar, at dem i sin ålderdom, enär dhet begäres, sytha och sköta, och effter deras dödelige afgångh deras anpart i huus och jordh etc till ewärdelig ägendom behålla, som contractet af den 11 huius utwijser, verificerat af probsten mag. Salomon Hofwerbergh, Nillss Larson i Swedie och Peder Olufson i Östansiö, och där han icke skulle handhafwas medh kiöpet, at han kunde få igen sina uthlagde penningar. Sielfwa köpebrefwet af den 2 februarij 1689 lyder, at Oluff Swenson på Österåsen, Swän Påhlson i Håsiö, Swän Nillson i Thomasgård, Bengt Påhlson i Håsiö, Rangnilla och Britta Swensdöttrar i Håsiö, hafwa såldt Håsiöhemmannet af 2 ½ tunlandh till Oluff Pederson för 216 dahl. kopp:rm:t, och därföre afhändt dhet sigh och sina arfwa, och tillängnat Oluff Pederson, och enär dhet blijr betallt, hafwa macht begära och taga der på dombreef, huilcket Oluff å tree laga tingh oklandrat opbiuda låtit, men Swän Påhlson förbehållit sig i sin lijfstijdh, sin anpart i hemmannet at bruka, som effter hans dödellige afgångh, skall tilhöra Oluff Pederson och hans arfwinger fritt och opåtalt af Swäns hustru och barn till ewärdelligh ägendom. Huar till Swän Påhlson swarade, at han anno 1690 den 13 februarij bekommit häradzrättens doom, at tillijka med sin broder äga halfwa hemmanet [*fol. 245r*] och dhet andra halfwa lösa effter handen af gambla syskonen, huar medh han sigh håller: williandes intet sitt giorde kiöp hålla, emedan som han icke är mechtigh at bruka och häfda gården utan will skaffa sigh een annan godh landbonde. 1690 åhrs doom uplästes och öfwersågz, och är allenast ett sluth emellan Swän och Bengt Påhlssönner och deras faders

syskon, Rangnilla och Britha Swänsdöttrar etc: hafwandes Oluff Pederson på hemmans köpet betallt, nembl. till Oluff Swänson 4 d. k:rm:t effter quittens d. 30 januarij 1691. 2) Bengt Påhlsons quittens den 13 februarij 1693 på 54 d. k:rm:t. 3) Swän Nillsons i Thomasgårdh quittens af den 20 januarii 1693 för fulla nöije för hans moders sahl. Märtta Swänsdåtters anpart i Håssiö gården. 4) Kerstin Olufsdåtters quittens d. 14 februarij 1693 för dhess anpart i Håsiö gården 7 d. 5 öre 8 p:g:r kopp:rm:t: opwijsandes däriempte Swän Påhlsons faderbroders sönners Jacob, Claes och Oluff Biörnssönners och Allhedtz, Dårdi och Gertrudhz Biörsdöttrars tillijka medh Oluff Månsons hustrus Märitt Nillsdåtters transporter till Svän Nillson, af deras rättigheet uti Håssiö gårdh, ehuad nambn dhet hafwa kan, daterat Trundheem den 28 october 1689, med Jacobs signete och Claes och Olufs bomerkien. Item Nillss Nillsons signete, verificerat af Claes Nillson och h. Brant. Swän Påhlsson tillstår wäl köpet, men säger sig icke kunna wara i gården medh käringerne, och wille heller taga sin lösn, om Oluff Erson [Person?] will taga musqveten och blifwa dragon? Resp. att han will gifwa honom sina 54 dahl. k:rm:t men medh mussqweten hafwer han intet beställa: förståendes, att dee 54 dahl. böre effter hans dödh lefwereras, fast än dhet icke i kiöpebrefwet specificerat står.

Saken discurerades till fölliande doom eenhällel:n.

Alldenstundh Oloff Pederson hafwer anno 1689 den 2 februarij, tilhandlat sigh Påhl Swensons hemman i Håssiöby [*fol. 245v*] och sochn af 2 ½ tunlandh, utaf hans syskon och barn för 216 dahl. kopp.m:t som är skiedt medh win och wittnen, huar medh han lagligen hafwer procederat, och å tree laga tingh upbiuda låtit och Swen Påhlson, som sin andehl äfwen opdragit Oluff Pederson under samma köp, medh förbehåld den i sin lijfstijdh at bruka, söker ryggia sitt kööp, af föregifwande, at han intet skall wara mechtigh dhet rättelligen häfda och bruka, och at han effter och medh 1690 åhrs doom kunde blifwa handhafder. Och såsom alt lagh köp böhr stå och eij återgå, och Swän Påhlson intet angår om Oluff Pederson illa eller wähl sin köpte jordh brukar och häfdar, och at 1690 åhrs doom icke anseer hemmans köpet, utan huar och ens hafwande rätt och dehl däruthinnan huar till kommer, at Oluff Peerson hafwer effter upwijste quittentzier betallt en god dehl af utfästade köpesumma och der till medh accorderat med Swän Påhlssons fadersystrar Rangnell och Brita Swänsdöttrar, om deras arfspart i besagde hemman; altså finner rätten skälligt, at conservera Oluff Pederson medh sitt laghgiorde hemmans köp, och hade fuller fogh, låta honom till brukz bekomma hela hemmannet, efftersom sådanne intet böre rifwas och klyfwas. Och ehuruwell Swän Påhlson i kiöpeskrifften reserverat och förbehållit sigh, i sin lijfstijdh sin andehl bruka, som icke gäller emoth Kongl. Maij:ts nådigste förordningar; så hafwer dåch rätten, i anseende at han dragon är och tienar för hemmanet, på höga öfwerhetennes nådigste behagh wellat tillåta honom, en tijdh bruka sin ¼ i hemmannet, och swara till alla uthskylder proportionaliter, och sedan effter treffat köp taga sin lössn medh 54 dahl. kopp:rmynt.

7. Hustru Brita Amphinsdåtter kärade till sin brodher Påhl Amphinson i Biskopsgården, om en bössa han länt aff hennes sal. man Oluff Olson till wärde 9 d. k:rm:t [*fol. 246r*] dem hon begärer? Resp. att han bössan af Oluf Olufson länt, dhen han på sin löön för 9 d. k:rm:t af sig bekommit och enär gården upbran, hafwer hans fader bössan tagit och bracht med sigh till Bågsiö i Sundsiö sochn, där han een tijdh wistades, och skall bössan där wara förkommen heller bårtstulen, och förmenar at Oluff Iwarson i Bågsiö, som samma gångh folgdt fadren Amphin, måtte wetta om hustru Brita gifwit låff at läna bössan, huar till hon nekar, och berättar dhet sin fader låfwadt betalla bössan, och kunnat skee af hans quarlåtenskap.

Enhälligt votum. Såsom Påhl Amphinson tillstår sig länt af sin syster Brithas man sahl. Oluff Olufson een bössa till wärde 9 d. k:rm:t huilcken hans fader Amphin Påhlson skal tagit,

enär eldzwådan i Biskopsgården hände, och bracht medh sigh till Bågsiö uti Sundsiö sochn, derest hon skall förkommen wara, huar om han förmenar Oluff Ivarson i Bågsiö skall hafwa kundskap. Icke desto mindre, emedan som alt låhn bör effter 8 cap. köpmålabalcken L.L. restitueras, och Påhl är hustru Britas rätta fångsman; så finnes skälligt, at han bör samma bössa medh 9 d:r k:rm:t betalla, och sökia antingen Oloff Iwarson der om, heller göra sig betallt aff sin faders quarlåtenskap, och där ingen regress till någondera wore, sielf omgiällat som bössan hafwer länt, och icke lefwereradt till ägandhen.

8. Hustru Brita Amphinsdåtter, kärade till Nillss Nilson i Kråkwågh, om sin sahl. mans Oluff Olufsons resterande trediemans löön, såsom och till hans lagzman Oluff Anderson i Döwijken? Resp. Nills Nillson, at han weeth sig intet där på skyldig wara, och kan icke igenfinna [*fol. 246v*] sitt bekombne quittens, och förmenar sin broder Tårsten Nillson, som boor i Lijtt sochn, måtte dhet iblandh sine breef hafwa och dy begärer dilation. Oluff Anderson är icke stämbd eller tillstädhes; altså uphörer saken till nästa laga tingh, då beggie skolla wara tillstädes.

9. Swän Pederson i Påhlgård kärade till Oluff Olufson i Torsgård om ett halfft tunlandh jordh som för gamalt hördt och lydt under Påhlgård, som genom gamal arff tillkommit är. Och emedan som bem:te ½ tunlandh i forna tijder lydt under Påhlgård så begärer han dhet, där under igen: williandes gifwa åhrl:n dhen ränta som Oluff Olufson utgifwit för bemelte ½ tunland beklagandes der hoos, at Oluff Olufson intet richtigt betalt den gl:e skatten som hans förmän giordt? Resp. at som för honom är berättat, skall twenne bröder bodt i Påhlgårdh och hafft serskilte gårdar, och tomptan af den ena synes än, och medelst ringh lägenheet och willkor intet kunde där beggie blij boende, och emedan som Påhlgård egde och någon jordh i Torsgård, och den ena broderen gifftade sigh dijt med en änckias dotter i Torsgård, och dy bytte bröderne sin emillan, och den som kom till Torsgård skulle behålla ett halfft tunland i Påhlgård, huilcket sochnstugumannen Oluff Nillson, huars faders hemman Torsgård warit skall wetta berätta och betyga. Oloff Nillson berättar at twenne bröder bodt i Påhlgård, nembl. Jon Erson och Oluff Erson. Oluffs son Nillss gifftat sigh till Torsgårdh, med een änckiedotter, och bytte sig altså ifrå Påhlgårdh till Tohrsgård, och så wida Påhlgårdz ägor i Torsgårdz by, intet wore så goda och stora som halfwa Påhlgårdz hemman, blifwit iänkadt och afftalt, att Oluff Erson eller sonen Nillss skulle hafwa till fyllnad ½ tunlandh af Påhlgård. [*fol. 247r*] Oluff Erson hafwer warit denne Oluff Nillsons faderfader, som nu är på sitt andra och 70:de åhr, och giorde relation, hördt af sin fader. Swän Peerson tillstår, at Torsgård genom byte emellan bröderne, bekommit Påhlgårdz andehl i Torsgård och till fyllnadh ½ tunlandh i Påhlgård, dhet han dels bårtbytt medh Jon Olufson i Påhlgård, men dåch icke meera än ett halft tunlandh ifrå Påhlgård hafwer. Oluff Nillson betyger thesslijkes, att Torsgårdh skulle åhrligen gifwa Påhlgård skinskatten för ½ tunl:d som war 6 öre, och sedan fördubblinghen påkom 12 öre. Swän Pederson berättar, sigh 1670 för Kongl:e commissariernes excell:tier häröfwer sigh beswärat, och fått dheras resolution, som han icke kan igenfinna. Oluff Nilson föregifwer sig den tijden wara siuk, och giordt Jon Essbiörnson i Kullstadh fullmechtigh dherutinnan, som medh Swän inför deras excell:tier warit, och lärer wetta berätta, huad swaar och resolution Svän fått.

Jon Essbiörson nekar sigh warit Oluff Nillsons fullmechtig, och ingen kundskap om saken hafwa. Actor berättar resolution lyda, at enär jordrefning blifwer, så blifwer och skatten effter ägorne modererat och iänkat, och meera intet innehölt resolutionen.

Samptligas votum.

Såsom Swän Pedersons hemman i Påhlgård befinnes i forna och uhrminnes tijder warit bebodt af twenne bröder, och bestått af serskilte gårdar, som och jordägor hafft i Torsgård, och

altså medelst ena brodrens Oluff Erichsons sons Nillss Olufsons giffte till Torsgårdh, så delat sin emellan, at Oluff Erson eller sonen Nillss skulle behålla Påhlgårdz ägor i Torsgårdh, och till fyllnadt emoth hemmannetz halfpart, niuta ½ tunlandh af sielfwa hufwudhemmannet Påhlgård, och der emoth betalla åhrligen skinskatten af samma halfwa [*fol. 247v*] tunlandh; altfördenskuldh finner rätten skälligt, at conservera och bijbehålla Oluff Olufson i Torsgård widh halfwa tunlandet i Påhlgård såsom annan uhrminnes och laghäfdade ägendom under Torsgård, och dhet i krafft af 1 capit. Jordabalcken L.L. och Kongl. Maij:ts 1677 åhrs placat om skattskyldigh jordz dehlningh.

10. Herr probsten mag. Salomon Hofwerbergh, beswärade sig öfwer kyrckiowachtaren i Fårss Erich Nillson i By, at han försumligen giör sin tienst: lembnandes kyrckdören yppen, då den under confession och predijkande bör wara sluten. Och ehuruwäl han offta der om påmint och förmant är, så skieer dhet dåch intet? Resp. att han en gångh kan dhet försummat: bediandes om förlåtellse, och uthlåfwade bättringh och flijth i sitt ämbete, huar med h. probsten war nögder, dåch med dhet förbehåld, at där han icke flitigh sig steller här effter, så står deth förra öppet till answaar.

11. Länssman Håkan Jonsons saak emoth Erassmus Hanson i Påhlåsen skulle företagas, som icke skee kunde, emedhan som Oluff Pederson i Byhn som där utj wittna skall, icke hemma stadder är, utan till Hellsingellandh förrester, och medelst länsmans bårtowarelse näst för tinget, icke blifwit tilsagder. Icke heller är Lissbeta Jonsdåtter tillstädes som där om och bör afhöras.

12. Oloff Staffansson i Böhle fodrade af Hanss Erassmuson i Västeråsen 10 r.d. specie som han honom länt hafwer: wijsandes medh hans obligation af den 5 julij a:o 1688, att 20 dahl:r sölfwermynt äre försträchte, och för interesse niuttit een deel uti Handingzforssens laxfiskie, huar medh han intet nögder är, och behöfwer och begärer sina penningar igen? Huar till Hanss Erassmuson beiakar, så wida han dem [*fol. 248r*] igenfodrar, och icke will längre honom där om betroo, och skulle gärna see, at få dilation medh halfparten, men actor begärte doom där öfwer.

Resol. Såsom Hanss Erassmuson i Wästeråsen erkänner och tillstår effter sin gifne obligation d. 5 julij 1688, wara skylldigh till Oluff Staffanson i Böhle 20 dahl. s.m:t, huilcka nu igensökes; altså finner rätten skälligt, at Hanss Erassmuson böör sin obligation utan drögzmåhl honorera och inlösa medh tiugu dahl. sölf:rm:t.

13. Peder Kiehlsson i Gewågh genom Jon Natanaelson i Krånged beswärade sig öfwer sina grannar Peder Olufson och Jon Anderson i Gewågh och Nillss Nillson i Kråkwåg, för dhet dee så i skattskogen som afradzlandet, hafwa meera slått än han, och lijkawell lijka stoor skatt och afradzpenningar uthgöra: begärandes, at een lijkheet må derutinnan skee, om icke annars, genom syhn? Respondebant: att han så mycket hafwer, som för gamalt warit skifftat och delat, och kan wäll uthj myrslåtten på skattskogen något mindre hafwa, men i afradzlandet sin rätta 2/3: uthlåtandes sig willia honom där uti något cedera och förnöija, huar medh han skall warit benögder, men fullmechtigen anhåller om lagligh syn däröfwer då swaranderne föregåfwo, sig intet meera innehafwa än dheras förmän i några mans åldrar possiderat och hafft och icke desto mindre willia sökia honom förnöija, och där han icke skulle med dheras anbiudande sigh nöija, kan han å nästa tingh sökia sin lycka, huar medh fullmechtigen war tillfredz.

14. Peder Olufson och Jon Anderson i Gewågh och Nillss Nilson i Kråkwåg beswärade sigh öfwer Larss Hanson och Jon Nillson i Ammeren, i så måtto, at dee af afradzlandhet [*fol. 248v*]

Hällesiö, bårtsatt till tree bönder i Kråkwågh Tranufloändan, och ehuruwell actores hafwa sin dehl i bemelte afradzlandh, så förmena dee sig wara närmare än uthbydzman samma slått för billigt wärde bruka? Resp. att dheras förmän för een godh tijdh sedan effterlåtit Kråkwågerne samma myrslått, i anseende till een deras prætention om en skogzkijhl och kan för åklagarena wara lijka mycket, huem den hafwer, och hafwa deras förmän den wäl behöfdt, men för skogzkijlens nyttigheet och omkåstnad med hållande syn, godwilliogt besagde myrslått afstått, huar på intet klandrat är, och allenast begärt dhet dee wille wara tilstädes såsom wittnen. Sexmanna syn skall warit emellan Kråkwågh och Ammern för några åhr sedan hållen, och som berättes, lembnadt till tålfmanna syhn, huars protocoll icke för handen är, och dy kunna dee utfodra extractum protocollj, och där effter sigh rätta och förhålla som fölliande doom utwijser.

Aldenstundh Peder Olufson och Jon Anderson i Gevågh och Nillss Nillson i Kråkvågh, hafwa sine andehlar uthj Hällesiö afradzlandh, ograverade, och Larss Hansons och Jon Nillsons förmän i Ameren allenast förpachtadt af sin dehl i besagde Hällesiö affradzlandh, en myra som kallas Tranufloändan, till Anders Svensons, Jon Johansons och Iwar Hemmingsons hemman i Kråkvågh, emot en deras prætension på en skogskijhl; altså kan rätten intet finna åklagarena wara närmare till Tranufloändan i anseende af dhet, dee uthj afradzlandet sortera medh Ammern, efftersom dee sin dehl orubbat hafwa, och Ammern måst den till förlijkning till Kråkwågh afstå, hwar wid ihugkommas böör, at dee intet hafwa macht och tillståndh at bårtbrefwa något af Kongl:e Maij:ts [*fol. 249r*] och cronones afradzlandh, utan åligger Kråkwågerne uthföra sin påbegynte action medh Ammern om skogzskijlen, och sökia sig till rättelse extractum protocolli öfwer dhet som derutinnan passerat är.

15. Påhl Amphinson i Biskopsgården förmantes förste gången at wähl häfda cronones hemman, och reparera huad som felas kan på byggnaden nästkommande sommar, eller befara blifwa därifrån drifwen.

16. Hårdgårdz åboer Swän Carllson och Oluff Hällman tillsades förste gången reparera och opbyggia husen, och alt annat tilbehör, eller widh tredie anmanandet befara afträdet.

17. Swän Påhlson och Oluff Pederson i Håsiö påmyntes yterl:e och 4:de gången om hemmannetz rätta häfd och bebyggiande som 1692 åhrs protocoll å höstetinget utwijser.

18. Dato uplästes håldne afhandlingh den 11 septembris 1692 emellan Nillss Olufson i Valle och hans medarfwa om Valla hemmanetz inlösn och heemgifft, verificerat af probsten mag. Salomon Hofwerberg, lensman Håkan Jonson Frisk och 5 st. bönder, huar å ingen klandrade, dy in maiorem fidem togz det ad notam och inprotocollerades.

19. Item en föreningh emellan Jon Olufson i Håsiöby och Hanss Simonson, iemwell liquidation och rächning emellan Jon Olufson och hans creditorer, huar å ingen klandrade som inprotocollerades in majorem fidem.

20. Peder Jonson insinuerade een lagbuden och lagståndhen köpeskrifft daterat Fårss d. 27 decembris a:o 1689, gifwen af Hemming Biörson på des odellshemman i Edhe och [*fol. 249v*] Fårss sochn af 2 tunland bestående, för 350 dahl. k:rm:t huilket köp är trenne gånger lagligen upbudit, och dhet sidsta skiedt den 17 februarij 1692 Kongl. Maij:tt och cronan til lössn effter köpet utom börden giordt är, och där Kongl:e Maij:t icke behagar dhet låta inlösa, bekommer Peder laga fasta och doombreeff, dåch skolla hemmannetz adpertinentier och tillhörigheeter

noga och granneligen antechnas at hoos Hans Kongl. Maij:tt insinueras. Imedlertijdh beroor med doombrefwetz extraderande.

Ting 10, 11, 12, 13 och 14 oktober 1693

Källa: Svea Hovrätt, Advokatfiskalens arkiv, vol. E XI e: 3178 (Gävleborgs län), fol. 461v–477v, RA.

Anno 1693 den 10, 11, 12, 13 och 14 october höltz laga tingh medh allmogen aff Ragunda tinglagh, wederwarande befallningsmann welbet:d Lorens Bachman och desse såtho i nämbden.

Jon Natanelson i Krånged	Swän Biörson i Gewågh
Nills Larson i Swedie	Peer Olufson i Östansiö
Jacob Månson på Hammaren	Peer Jonson i Torsgårdh
Jon Zachrieson i Byen	Elias Clemmetson i Byen
Gulle Peerson i Lundh	Anders Peerson i Opåsen
Peder Olufson i Gewågh	Johan Michellson i Byen

1. Dato aflade Johan Michelson i Byen sin nembdemans edh.

2. Kongl. Maij:ts placat 1692 om pärlefiskerijen och herr gouverneurens excell:s resolution gifwen landet den 25 septembris 1693 uplästes.

3. Illa bebygde och häfdade hemman.

Påhl Amphinson i Biskopsgården anmantes andre gången.

Swän Carllson och Oloff Hällman i Hårgård sammaledes [*fol. 462r*] Swän Påhlson och Oloff Peerson i Håssiö hafwa wäll 1692 något bygdt effter specification, men icke tillfyllest, och äre tillförenne fyra gånger anmante. Åkeren är wäll kiörder men icke fullkombligen giödder.

4. Swän Biörson i Gewågh kärade till hustru Anna Jonsdåtter i Stugun, för dhet hon igentagit een koo, som effter häradzrättens doom den 1 och 2 october a:o 1691, och befallningzmans Jacob Grahns där på gifne execution war uthmätt, huar uthj hon sig intet will rätta: bewijsandes deth medh Oloff Pedersons i Stugun attest af den 10 feb. 1693: lydandes, at han emothtagit en ko som war Swän Biörsson till wärderat den 13 novemb. 1691 at föda till dess Swän Biörson skulle henne affodra, och effter några dagars förlåpp, togh hustro Anna henne om een affton igen med våldh och ledde heem till sigh. Item Pedher Simonsons i Stugun af berörde dato, at hustru Anna samma affton hon tagit kohn igen hoos Oloff Pedersson kommit och lembnat en klädeskåpa och en tree dalers plåth i stället för kohn som war värderat för tree dahl. s.m:t, och om sommaren 1692 afhemptade hustru Anna kommande ifrå landztinget bemelte kåpa och 3 dahlers plåth: föregifwandes sigh hafwa betallt Swän Biörson. Dagen effter kom Swän Biörson och affodrade kåpen och plåten, som allareda war uthtagen: anhållandes Swän Biörson om laga correction? Resp. at han orätt angifwit, och intet kan medh domen wara benögd: säijandes sigh willia stembna honom för Kongl. Maij:tt sielff, och där medh togh hon sitt afträde. Värderingz

lista af d. 13 novemb. 1691 på exequerade pertzedlar hoos hustro Anna Jonsdåtter till Swän Biörssons betallningh effter laga [*fol. 462v*] doom 1691 på höstetinget aff 8 d. 28: 16 s.m:t opwijstes, huariblandh een ko är för tree dahl. s.m:t som är den samma som hustru Anna olåfligen igentagit.

Resolutio. Ehuruwäll hustru Anna Jonsdåtter hafwer åtalt laga doom öfwer Swän Biörssons fodran som är befalt till execution den 16 october 1691 och effterkommit den 13 novemb. samma åhr, så är hennes förseende öfwersedt medelst dess obetenchte och ostyrige sinne och egenwillige ingrep i execution, och allenast remitterat till h. befallningzman at räckia Swän Biörson handan at igenfå uthmätte ko eller dess wärde tree dahl. s:rm:t, huar om icke stånde saken yppen.

5. Swän Biörsson i Gewågh hafwer stembdt dragon Oloff Hällman för een koo, och begärer upskåf till dhess Pedher Kiehlson i Gewågh på nästkommande tingh kommer till answar efftersom han af honom bekommit samma ko, som Hällman af Swän länt, och hoos honom stört, huar med Hällman war nögder.

6. Af halfwa Hårgårdz hemman som Oloff Nillson åbodt och Oloff Hällman effter honom, fodras innestående rest af förra landziembnan 15 öre s.m:t? Resp. att Oloff Nilson lembnadt en liten kåpparkiettell för en dahl. s.m:t och een yxa hoos sin broder Anders Nilson i Västanbäck, som suarade omsijder, at een liten yxa där allenast fins och at Anders Pederson i Swedie på sin hustrus vengnar arfde halfwa kiettellen med Oloff Nilson, och betalt honom för sin deel, och Anders sedhan samma kiettel köpt huar till Hällman nekar, och föregifwer dhet måtte vara skiedt sedan Oloff rymbde: berättandes der hoos, at Olufs hustru och lembnadt en klädeskiortell effter sigh, som [*fol. 463r*] intet kommit till rätta. Anders, at hans broder Nillss Nillson hade kiortellen i pant, och systran Margeta den samma af Nillss kiöpt heller sigh tillbytt för sin deel utj een sölfwerkosa med Nillss, huar medh Anders säger sigh intet hafwa beställa, utan Nillss kan där omsökias. Omsijder at fly widare beswär låfwade Anders Nilson at betalla sochniembnan 15 öre och behålla Oloff Nilsons lembnadhe lilla yxa.

7. Jon Essbiörnson i Kullstad kärade till Anders Nilson i Västanbäck för 19 d. 19 ör 8 p:g:r s.m:t som han medelst löffte och Päder Jönson i Håssiö äre dömbde at betalla Oloff Nillsons rest för Hårgårdz åtniutne frijheetz åhr, som aldrigh war öde? Resp. at Oloff Nilson uthtagit förr sina jordepenninghar och lösn i Västanbäck, och Jon Essbiörnson påstodh, at där på gifne quittens war giordt sedan han förrymbd war, och effter något conference och samtahl, utlåfwade Anders Nillson willia betalla där utj 7 d. 19: 8 p:g:r s.m:t och Jon Essbiörnson 6 d. och Peder Jönsons arfwa 6 d. s.m:t och sålledes blifwer cronones rest betallt, huilcket dee för när skyldskap skuld och at undkomma den widlyfftigheet som där af kunde förordsakas, giordt, huar om Jon Essbiörnson och Anders Nillson handsloges tillijka med Hanss Nilson på Peder Jönssons arfwas vengnar.

8. Under ziergeantz bostelle Skogen, är ett halfft tunland uti Näset, och Larss Siuhlson i Näset ¾ tunl., Isaac Nilson 2 tunl., och Oloff Erson 2 tunl:d, hafwandes Isach och Oloff Erichson älgzwåner någon tijdh hafft, och sedhan intagit Larss Siuhlson med sig i lag: begärandes ziergeant Oloff Hagellbergh, at och så effter sin andehl uthi samma våner blifwa deelachtigh: hafwandes med dem där om [*fol. 463v*] tallat, och fått huarken neij eller ja? Swaar, at deras förmän hafft där älgzledh som en tijdh varit förlagde, men dee andra intet, och för några åhr sedan dem oprättat och tagit Larss med sigh: williandes och låta ziergeanten effter öre och

ortugh niuta sin deel där utj, allenast han där effter giör arbete, huar medh han war nögder, och utlåfwade giöra arbete för sin quota och andeel.

9. Margetta Swänsdåtter i Gewågh föreställtes, och angafs hafwa hafft lägersmåhl med för detta corporal Petter Nohrman och aflat barn tillsammans som läfwer, och medelst hans sak medh Brita Jonsdotter Huller i Sålleffta sochn om ächtenskapslåfwen intet kommit till ändskap, och han imedlertijdh begifwit sigh med herr öfwerst Carl Hårdz låff till Ståckholm och där gifftat sigh, och icke igenkommit, huar till hon beiakar, men föregifwer deth wara skiedt undher ächtenskapslåfwen, men beggie tillijka i kyrkian på plichte pallen stått och blifwit absolverade och intagne, och fadren Swän Biörsson sedan barnet war födt öfwertalter at bejaka till deras ächtenskap, som Nohrman intet achtat utan sigh i Ståckholm gifftat; altså kan rätten icke mindre göra än sakfälla henne effter praxin till tiugu mark.

10. Länssman Håkan Jonson Frisk kärade till Erich Erichson i Böle, för dhet han förledne sommar upbrändt hans gilder och skogh på afradzlandet Hoo? Resp. at han ingen eldh där uptändt, eller veth huem deth giordt, icke heller på Böhles skogen löös kommen. Jacob Månson på Hammarn berättar, sigh i tredie storböndagz weckan fiskiat i Hammarsiön, och då sedt skogzelden varit gått in emoth des båthuus, och stadnat widh een nyss opwuxen grääs wall, och då syntes icke någon eldh: varandes till een [*fol. 464r*] half mijhl emellan siön och Böles by, och ifrå Böhle till Hoo afradzlandh till ¼ mijhl: föregifwandes Erich Erichson sigh intet blifwa warse någon eldh, och intet där af vettat förr än Jacob Månson deth berättat, eij heller skall der varit löös på Bölesskogen. Actor föregifwer sigh eij hafwa ransakat och efftersedt huarest ellden begynt, utan hållit sig medh Jacob Månssons berättelse, at den måtte varit kommen ifrå Böle. Jacob Månson, at han blifwit skylt där före och sagt elden måtte wara kommen söder ifrån, men intet nämbdt Böhle, där af han eij heller veth; huarföre fans skälligt, at gode män skolle wid tingetz sluth, som nogast undersökia och tillsee huarest elden är löös kommen antingen på Böhles eller Hooskogen, och huad skada där af är timadt och skiedt.

11. Oloff Swänsson och Erich Erson på Ede, kärade till Elias Jonson och Peder Jonson ibm, för deth dee icke få niutha lijka med dem i näth fiskie i Fårss älfwen, oachtat at dee göra lijka taxa? Resp. Elias Jonson föregifwer sigh intet stämbd wara, och derföre undrager sigh där till swara, som tålfman Elias Clemmetson besannar. Peder Jonson berättar sig i förgåhr blifwa där om tillsagd, och kan dy intet där till swara. Elias Clemmetson föregifver sigh honom stembdt på kyrckiowallen, då tingzcurssen kom, men Peder nekar och säger om så warit hade han intet hafft behof stembna andre gången.

Såsom laga citation bör föregå all action som nu icke skedt är; altså kan där till nu intet göras.

12. Leutenant Petter Moback giorde påminnelsse om ett halfft tunland som 1671 skall wara dömbdt ifrå hans bostelle Hammarsgårdh under Swän Pedersons heman i Påhlgård [*fol. 464v*] och skatten där af ännu står på Hammarsgårdh, och Swän halfwa tunlandet alt sedan hafft i possession under sin förra skatt? Resp. at han dhet hafwer, och dhet warit pantsatt till Hamarsgårdh, och skatten lijkawehl warit quaar i Påhlgårdh, och at bemelte halfwa tunlandh och där är belägit och dy hafwer han intet kunnat eller kan antaga någon skatt därföre, föregifwandes 1671 åhrs dom där öfwer wara uti Fårss sochn på Österåsen hoos Peder Erichson.

Den 13:de förekom Swän Pederson, och upwijste ett köpebreef de anno 1616 på Nillss Ersons och Erich Ersons odalsrätt uti Åsen och Påhlgårdh, som denne action icke angår:

föregifwandhes Swän sigh aldrigh sedt 1671 åhrs doom om twistige halfwa tunland, och at domen skall wara gifwen förr än han till Påhlgård kom. Leutenanten berättar sigh hafft 1671 åhrs doom, och af tillfälle dhen skickadt till prästen m:r Salomon Hofwerbergh, och den icke igenfått, emedhan som den skall wara förlagd. 1671 åhrs protocoll fins intet i häradzkistan. Af läns och tålfmäns mätningh den 28 october 1686, fins åkerjord i Hammarsgårdh in alles 18 ¼ mällingh, och i jordeboken opfördh för 2 ½ tunland crone, Swän Pederson i Påhlgård för 2 ½ tunl. skatte in alles 27 mälingar, förutan 1 ¼ mällingh ny åker.

Ehuruwell Kongl. Maij:t allernådigst resolverat d. 27 junj 1693 at alla ägotwister emellan cronehemmanen icke skohle af häradzrätterne optagas och afhielpas utan af herrar landzhöfdingerne, så är denne emellan chrone och skatte, och så wida kommit, at 1671 åhrs doom till oplyssningh äntelligen fodras, som icke af parterne kan ernåes; altså kan intet mera där till göras förr än besagde doom blifwer upwijst. [*fol. 465r*]

13. Länssman Håkan Jonsson beswärade sigh öfwer Andhers Nillson i Västanbäck, för dhet han honom 1691 angifwit för öfwersten och vice gouverneuren herr Carl Hårdh hafwa pantat aff sigh fyra dahl. s.m:t för hållkorn, huaruti han finner sigh oskyldigh, och dy söker at han må plichta för sådan grof beskyllningh? Swaar, at han wäl skrifwit dhet lenssman uthpantat meera, än han wiste sin broder Oloff Nilson wara skyldigh för Hårgård, men intet för någhot hållkorn: föregifwandes sig få resolution på och under suppliquen, och befallningzman Jacob Grahn originalet till sig tagit, och bårttappat där af tagne copia: berättandes, munsterskrifwaren Johan Careel den skrifwit, men actor, at probsten mag. Salomon Hofwerbergh dhen conciperat. Anders Nilson bekänner sig klagat, dhet han pantat mera än Hårgårdz rest war 4 dahl. s.m:t och kan dhet icke bewijsa, och där hoos, at m:r Salomon fått af Oloff Nilson förr än han flydt till Nårie några gietter. Nembden påminte sigh så wara, och at andra och fått boskap och måst effter laga doom restituera, emedhan Oluf Nilson war skyldigh till Kongl. Maij:tt och cronan åtniutne frijheetz åhr för Hårgård, som intet warit öde, men m:r Salomon intet, som skall wara å tinget ventilerat 1687 eller 1688. Anders Nilson sade sig gärna willia bedias före.

Nämbdens eenhällelige betenckiande.

Ehuruwäll Anders Nillson hafwer anklagat lenssman Håkan Jonson Frisk hafwa utpantat och exequerat 4 dahl. s.m:t mera än wara borde, så fins dhet lijkawäl wara här kommit där af, at han eij wettat skuldan för Hårgård warit högre än 15 dahl. s.m:t och utmätningen skedt på 19 d. s.m:t som wara borde, uti huilcket anseende hafwer rätten icke funnit honom för sådan obewijsligh [*fol. 465v*] beskyllningh wara saker till 40 mark, utan till tree m:k:r effter 20 cap. tingmålabalcken, och länsman, om så warit skiedt, huarken till lijf eller ähra warit angripen.

14. Länssman Håkan Jonson Frisk kärade till swäntienarena Swän Borgh och Oluff Bergh, för dhet dee honom d. 28 julj sidstleden, öfwerfallit på hans fiskiewatn i Kiählsiön och uti Fierdingen, som han af Ångermännen i Västbyen hafft låf at fiskia, medh hugg och slagh, i dhet dee honom pass mitt på wijken råkadt, kommande ifrå hans båthlänningh, och lagt sin båth wid hans båth: säijandhes Oloff Bergh nu hafwer du satan warit på wårt landh, och tagit fisk och enär där till nekades, sade Swän Borgh, jo diefwullen tage dig så wist, och iagh skall betalla tigh: tagandes en åhrlom, som dee tagit wid hans båthstadh, och slog honom i hufwudet och öfwer axlarne och armarne, så at han swijmadt och fallit neder i båten, och rifwit i håret, och tagit hans myssa bårt tillijka med en skiäppa fisk, och där medh rodt sin wägh, och enär han kommit sigh före, begynt roo bårt undan, i med wädret, och enär Swän Borgh dhet sågh ropadt och sagt till Oloff Bergh, roo fort effter honom heller slår iagh dig medh, och hinte altså på honom, och kastat in i hans båth bårttagne fisk och myssa: springandes Swän i hans båth, och

Håkan bedit, at han wille skona lijfwet, och han slogh lijkawähl, håårref och sparkade i ögnonen at näsa och mundh stodh i blodh, som dee vittna kunna som dhet sedt och attesterat. Sedan rodde dee bårt till corporalen Johan Bäck, som war Håkans föllieslagare och stodh på landet och ropadt till dhem, huar af han i sitt hufwud stoor swagheet hafwer, och sedermera intet dristadt sigh medh sitt folck begifwa dijth hänn at fiskia för deras skuldh, oansedt han där rådande är: anhållandes [*fol. 466r*] att dee måge tilbörligh och lagligh näfst få. Corporalen Johan Bäck hafwer om denne handellen den 28 augusti sidstleden attesterat, som föllier nembl. att han effter lensmanns begäran folgdt honom at fiskia den 28 julj uthj Degersiön tillijka medh Peder Jonson i Torsgårdh, och sedan gått till Kiählsiön, och rodt i een wijk, som heter Fierdingen och bekommit till en börda medh små abborar, och sedhan in i siön, då denne stijgit upp på ett nääs, at löpa någon näfwer, och lensman skulle roo till båthlänningen, och denne gå omkringh, och enär han litet gått, hördt ropas uth på siön, och där medh sprungit neder till siön, och sedt Swän Borgh slå Håkan med een åhr eller stöör, och derföre ropadt, och warnadt dem, och enär Håkan rodt ifrå dhem, så ropade Swän till Oluff, och bedt honom roo fort heller skulle han slå honom, och hinte altså upp Håkan, och fingo i hans båth, och begynte Swän at slå Håkan med samma åhr eller stöör som han tilförenne brukade, och Håkan ropat effter hielp, och bedit dem wilia skohna lijfwet, och sålledes skildes dee åth, men bäggie rodt till landz, men icke till een länningh, och enär han deth sågh, sprungit kring om vijkan, och enär dragonerne dhet sågo, honom i sin båth intagit, och sagt, at lensman fiskiadt å deras grundh, och dee få intet, och låg i deras båth en näfwa full med håår, och war lensman mycket illa swullin i sina ögon, och blå på den ena armen: frågandes Håkan om åhrlomen låg i båthen, som där intet war, altså rodde dragonerne uth på siön och den uptogo och med sig togo, och lensman ridit heem medh stoor möda.

Peder Jonson och Oluff Olufson i Torsgårdh och Oloff Erson i Skogen attesterat d. 2 augustj, sig hafwa synt [*fol. 466v*] lensman, och befunnit hans hufwud af ett slagh wara helt och hållit upswullit, och at håhl kännes at hufwudskålan är sönderkråssat och hela vänstra kinbeenet upswullit en stoor swullnadt på wänstre armen widh armboghan och frampå armen ett långt blodhslagh, och uti ögonen fem st. blodhrespor, och blodig öfwer hela ögonen och skiorthan blodigh: anhållandes lensman ytterligare, at dee måtte för sådhan våldsam giärningh blifwa lagligen straffade? Huar till dee swarade, at lensman förledne våhr med sin drängh Natanael fiskiadt i dheras siöö och fiskevatn i Kiählsiön, och bedit honom där medh afstå. Icke dess mindre, war han lijkawähl där förledne sommar och hafft med sigh corporalen Johan Bäck, och fått båten full medh fisk uti deras nothwarp, och enär dee dijtkommit var all siön öfwerfarit, och honom råkadt på siön, och tillfrågadt hwij han så giordt, och lensman nappat i yxan och wellat slå Oloff Bergh med yxan, dhet Swän hindradt och gifwit lensman ett slagh öfwer armen medh en päls, och han på omslagh sedan låtit sigh besee. För dhet tredie, hafwer lensman i höst kommit till Påhlsgård medh en blått wäria, och slagit upp alla dörar, och slagit i bordh och annat med wärian, och tårneradt och giordt heemgångh, huar till lensman aldeles nekar, och berättar dem komma på hans fiskegrundh, och så handterat som refererat är. Dragonerne föregofwo, at corporal Bäck warit i lag med länssman, och des utan fijker och fahr medh hund och bössa öfwer deras skogh, och för den ordsaken skuldh willia dee intet acceptera hans intygande. Corporalen föregaff sig intet lagh med honom hafft, utan för betallningh folgt honom at fiskia, och [*fol. 467r*] icke giordt något inpass på deras fäders skogh, utan med sin bondes Peder Jonsons i Torsgårdh låf på hans skogh någon gångh gått effter fogell, dhet Peder tillstår, och at han halp lensman enär slagzmåhlet hände, draga noth och fiskia för betallningh; altså aflade corporalen sin vittnesedh och berättade som föllier, nembl.

Att lensman drogh först ett varp widh vasan, och sedhan fyra dito i Fierdingen, och öster i siön widh een vasa ett varp, och sedan vändt tilbaka, och kommande till Fiällingznäset mitt emoth Påhlgårdz badstugo, stijgit till landz att löpa någon näfwer, och upp i skogen hörde larmas och ropas på siön, och der medh stigit till stranden och ropadt, och sedt Swän Borgh slå lensman medh een åhr eller stångh till en fambn långh som war hwijth, men intet räknade många slagh, och der medh skildes båtarne åth, och lensman rodde strax ifrå dhem, och enär dragonerne litet töfwadt, begynte roo effter, då Swän badh Oloff ro fort effter, heller skulle han få een slängh medh, och hunno altså upp honom och medh samma åår eller stångh, slagit, så at han begärte at lijfwet kunde skohnas, och intet togh emoth: seendes håår af Håkans hufwud liggia i dheras båth: achtandes icke heller huru mångha slag han bekom, en liten stundh där effter höllo dee stilla på siön och tallte, som intet hördes och der med rodde dee beggie å breddan på södre sijdhan till landet, och enär dragonerne sågo corporalen löpa på strandan, rodt till landz effter honom, då och lensman rodt till båthlänningen, och kommo tillijka dijth, och enär lenssman togh sin yxa utur båten, sade han till Swän, om iagh årkade, skulle iag betalla tigh, och Swen tagit i åhran, och bedit honom komma, som intet blef aff, och lenssman frågadt corporalen om [*fol. 467v*] åhrlomen lågh i deras båth, och han nekadt, och sades at den måtte efftersees, dhet Swän och Oloff hörde, och rodde altså ifrå landhet, och ett litet stycke der ifrån togh Swän samma stycke han slog medh upp utur siön, efftersom vädret drifwit dhet till landz, huar af den ena ändan syntes som war hwijth, och rodde till sin badstugu. Swän och Oluff tilstå Håkan rodt undan och dee effter, och honom slagit andre gången, och Oloff allenast en öhrfijl gifwit, emedhan han brukat mundh.

Första varpet widh vasan och fyra dito i Fierdingen berättes höra länsman till, men ett dragit varp öster i siön skall höra Påhlgård till. Lensman föregifwer Pålgårdzman will tillängna sigh halfwa Fierdingen och mäst hela siön, och dee andre byar, Hammarsgårdh, Torsgårdh, Munssåker, Gisslegårdh och Skogen fast litet där emoth: begärandes, at dee måtte wijsa märkien heller breef på sin rätt derutinnan: upwijsandes lensman Peder Jonsons i Torsgårdh och Nillss Olufsons widh Skogen attest af den 3 septembris 1693, at dee hafwa för 14 eller 15 åhr sedan tillijka medh Hanss Erson i Munsåker, rådt sigh noth och näth och twenne båtar i Kiählsiön, och där fiskiat, och efftersom litet vankades och at Pålgårdh som och äga i siön, fattade till dem stoor afwund, och hotade, om dee icke fly der ifrån, skulle dee skiuta neder dem, och derföre togo dee sin redskap där ifrån.

Där dragonerne råkadt lensman widh Fiälingznäset mitt emoth Pålgårdz badstuga, betyges varit på Påhlgårdz fiskie grundh, och dee kommit ifrå västre landet och Swän Biörsons båthlänningh strax brede widh lensmans, där dee medh låff tagit Swäns båth, och satt sin quaar, och som corporalen berättar, hade dee [*fol. 468r*] nothan i båten, och skulle roo till östre sijdan där deras fiskiewatn är, men intet sågh han, huar ifrån dee kommo och huru slagzmålet begyntes, efftersom han war upp i skogen, och hörde ropas och högt talas.

Påhlgårdzmän insinuerade befallningzmans Peder Erson Niures böxlebreef på Påhlgårdzlandet, af Ragund d. 15 december 1651 innom effterskrefne råmercken, som begynnes wid Hahlabrobacken, dädan och i Bedkiernan, sedhan till steenråhn widh Degersiön, sedan mitt uti Öhlsiön så i Kiällsiöaspan på wästre sijdan, sedhan i steenråen widh Lijdängie, dädan och österst i lille Öhrsiön, sedhan i skogzkiärnan, och sidst wästerst i Biörkmyran, och till Ångermännerne emothtaga.

Pålgårdzman inlefwererade 1666 åhrs afradzbreef på Pålgårdzlandet af den 25 maij 1666, huar uti allenast nämbnes Påhlgårdzlandet, men icke något fiskerij där under, som dåch i många sådanne afradzbreef tillijka medh landhet äre specificerade, och som berättes skole Påhlgårdz bäste sloar där under wara belägne.

Under discurs tillmälde lensman Håkan Jonson, Swän Biörson i Gewågh waro ophofwet och ordsaken, at han af dragonerne Swän Borgh och Oluff Bergh, så mordiskt handterat är, och begärte dhet kunde inprotocolleras, dhet Swän Biörson och begärte, och togh nembden till vittne, och wille dhet medh honom lagligen uthföra. Dragonerne bekänna at lensmans myssa kommit i deras båth, men intet tagit någon fisk af honom, ehuruwell han bedit dhem taga både notan och fisken tillijka medh båthen, enär dee kommit till landz. Lensman sade sig dhet måst göra på dhet han skulle få behålla lijfwet. Swän bekänner sigh andre gången rodt effter, och gifwit [*fol. 468v*] lenssman en slängh, och kastat myssan i hans båth. Utgifne attest, huru lensman warit handterat, förhördes.

Oloff Ersson i Skogen bekänner sig möta lensman ¼ mijhl hemman ifrån, och sågh hans hufwud på wänstre sijdan wara upswullit, och blodig öfwer hela ansichtet, och wänstra ögat syntes litet till, och wänstra armen wid handleden blå, och kunde för swullnan intet få af jackan, dhet Peder Jonson i Torsgårdh betygar sigh samma gångh see, och dagen effter tillijka medh Oluff Olufson i Torsgårdh hemma hoos lenssman sedt, at hans hufwud war å vänstre sijdan opswullit, och blått öfwer ögat, och fem st. blodrijpor på näsan och ansichtet. Sedan strax nedan wänstre armbogen een stoor sullnadh och blånadh, och fram på armen ett rödt blodhslagh, och skiortan framman till och å wänstre sijdan hehl blodigh, och å den högre något mindre. Sidst, at han bårstade sigh, och då följde något håår medh och en bahr fläck syntes å vänstre sijdan, huilcket dragonerne förehöltz, huar med dee utan edgång wore benögde.

Sakens sammanhangh påmintes nembden utförligen som stadnade eenhälleligen i dee tanckar, at Swän Borgh och Oloff Bergh af ondsko och hembd öfwerfallit Håkan Jonson med hugg och slagh twenne gångor, och icke af brådom skilnadh, och dy begått edzöre.

Aldenstundh dragonerne Swän Borgh och Oloff Bergh befinnes hafwa icke af brådom skilnadh, utan af hembd och afwundh öfwerfallit lensman Håkan Jonson Frisk uti dess båth, och Swän honom slagit först där dee honom råkadt på Kiählsiön, och sedan han rodt ifrån dhem, effterrodt, och beggie å nyo honom slagit; altså [*fol. 469r*] finner rätten dem bäggie hafwa brutit edzöre, huilcket under höglofl. Kongl. Swea håfrättz nådh- och äntelige omdömme och resolution ödmiukel. heemställes.

15. Dragon Claes Spåra stämbdt Jon Nillsson i Ammern för dhet han tillijka medh siu andra, om hösten 1692 hafwer olåfwandes widh Krångestahn tagit hans och ellofwa st:n andra dragoners båth, och rodt till Stugun, effter dheras fullmacht af den 16 september sidstleden, som lyder, at lensman Håkan Jonson Frisk gifwit bönderne låff taga båten och stå wederböranderne till rätta? Jon Nilson swarade, sigh wara befallt at begifwa sigh medh andra af allmogen på wägabyggningen å Bogsiö skogen, och kommande tillijka medh siu andra bönder till Gesundh eller Krånge båthlänningh war dheras båth af andra vägabyggiare bårttagen, och dragon båthen stodh där, och på dhet dee icke skulle försumma vägabyggningen, badh lenssman dem taga båten, och han fick een liten där stående öfwer siön, och at dragon Nills Dufwa som i Spårans båten interesserat är, warit medh på böndernes båth som togz bårt. Där till medh är ingen af dee siu som med wore, stembder, så undrager han sigh kunna där till swara. Länssman tilstår sig bedit dem taga båten i sådant nödhfall, på dhet cronones arbete icke skulle efftersättias och försummas.

Resol. Så wida Jon Nillsons föllieslagare som tagit båten icke äre stembde, så beroor saken till näste tingh, och stånde Jon Nilson fritt at stembna dem som hans båth samma gångh tagit, huar iblandh Spårans lagsman Nillss Dufwa en ähr. [*fol. 469v*]

16. Oloff Olufssons änckia hustru Brita Amphinsdåtter beswärade sigh öfwer Oloff Anderson i Döwijken för någon rest på dess mans trediemans löhn som 1676 uthcommenderades till Skåne? Resp. at honom bestodz som andre trediemän 30 d. k:rm:t och blef först beordrat in i landet, och enär marchen skulle gälla till Skåne, utfodrades huad som på hans halfpart återstodh, och bekom äntå tree dahl. öfwer hustru Brita föregifwer sig intet wäl wetta huru där med är, och man sagt enär dee skildes åth, at du seer wähl huad iagh får: tillståendes sigh sedan bekommit 6 dahl:r k.m:t och 1/3 tunna korn 1677 som galt tree dahl. k:rm:t. Här wid ihugkommes, at herr general Sparre giorde sedermera dhen förordningen, at huar tredieman skulle niutha till hufwudlega 60 dahl. k:rm:t. 30 dahl. af huardera Oloff Anderson föregaff sig låtit henne få en half tunna spijsmiöhl, huar till hon nekar, och han inga wittnen hafwer, derföre liquiderades dem emellan som fölier.

Bekommit som andra förr än		Böör hafwa	30: – : –
han af marcherade	15: – : –		
Hustru Brita sedan	6: – : –		
Nåch 1/3 tunna korn	3: – : –		
Resten måste Olof Anderson			
betala	6: – : –		
	S:ma 30		S:ma 30: –

17. Sammalledes tiltaltes Nillss Nilson i Kråkwågh för den andra halfwa trediemans lönen? Swaar, at han betallte honom först 15 d:r och efftersom han war skrifwen för tredieman, och Oloff Olufson trädde i hans ställe, låfwadt honom tijo dal. kopp.m:t och dem merndeles betallte, och dhet öfrige tillijka medh tillökningen på lönen af general Sparren till hustru Brita lefwereradt [*fol. 470r*] effter quittens af Upåsen a:o 1679 18 d. k:rm:t och 1686 genom kyrckherden m:r Salomon tree dahl. k:rm:t som han attesterat den 3 septemb. 1693. Hon tilstår sigh på 18 dahl:s quittens fått af Jacob Nilson 6 d. k.m:t och intet warit tilstädes enär dhet skrefs, men een gieth där på i Kråkwågh fått för 1 d. 4 ör k.m:t. Nills Nilson, at hon bekom ¼ tun:a korn då hon fick ofwanbem:te 6 d. som Jacob Nilson skall kunna wittna, och i Kråkwågh fått 3 d. uti systran Ingeborgs närwaru, huar till hon och nekar.

Resol. Såssom Nillss Nilsons wittnen Jacob Nilson i Upåsen och hustru Ingeborgh Amphinsdåtter i Bågsiö, icke äre kallade heller tilstädes, så måste saken uphöra till nästa laga tingh, sedan förlijcktes parterne sålledes, at Nills Nilson uthlåfwade gifwa hustru Brita 2 ¼ tunna korn 5 kan:r ärter och ½ *(skål)pund* fläsk.

18. Lenssman Håkan Jonson stembdt dragon Påhl Erson Stark för twenne sölfwerknappar han skall stullit af hans jacka och en fått igen? Resp. at så är, och at han den andra såldt till dragon Siuhl Ståhl för 15 öre och den icke igen bekommit, och den ena sålt till corporalen Anders Vulff för 12 ör som lensman igenkändt och igenfått: varandes denne Påhl Stark icke förr beslaghen medh någon tyfnat; dy till underdånigst föllie af Kongl. Maij:ts resolution den 5 junj a:o 1686, remitteres saken till wälllåfl:e regementzrätten.

19. Länssman Håkan Jonson angaf dragon Peder Boman för deth han medh wåldh hafwer tagit twenne harasnaror hoos Peder Jonson på Ede, och tillagt honom stulit een räf som suttit i een hans uthsatte snara? Swaar, at han [*fol. 470v*] strax effter Allhälgon 1692 gått ifrån sitt quarteer i Lijen till Peder Jonson i Ede, och under wägen blifwit warsse een hara stijgh, och uthsatt twenne snören, och så gått till bydz at göra skoor åth Peder Jonson, och wid dhet han skulle gå dädan, fått höra, at corporal Larss Hamar sagt i grangårderne, det een räf suttit i een

snara, och han kastat en qwist på wägen till märkie och techn, och altså bedit Peder Jonson föllia sigh dijt hän, och sagt sigh utsatt twenne snaror, och eij wäl wettat, om dhet war på Lij- eller Edeskogen, och där dhet wore på Edeskogen wille han lembna skogzlåtten, och följz till rummet där qwisten lågh, och sågh at een gått till snaran den wägen han gått derifrån som pojken Peder Swänson på Ede skal giordt, och dragon Börje Klok, mött honom, och han hafft een stuth på ryggen, seendes den ena snaran med kroken wara aldeles bårta, och af den andra, som räfwen suttit utj, war allenast litet widh stången och kroken quaar: misstenckiandes fullkombligen poijken tagit räfwen. Åtta dagar effter hafwer han gått till Peder Jonson i Ede at få sin arbetzlöön, då han icke war hema utan hans hustru och dess syster som höllo på at baka, och blef seendes ett par skoor sittia på väggen som han togh neder, och då föllo twenne snören utur skona, som han kände vara sina och dee samma han utsatt hade, och derföre dem förvarade, och hustrun suaradt, at drängen affton tillförenne snodt några skosnören och där medh gått i grangården och sedan tilbaka, då Peder Jonson war heemkommen, och enär yterligare där om taltes, sade hustrun, dhet Pär Svänson tagit nättenystan och gått i andra stugan och där snodt, och enär Boman frågadt huru snöret skulle wara blodugt, [*fol. 471r*] hon swaradt, at han skurit sigh i tumblingen, och då han lindat snöret där omkringh blef dhet blodugt? Huar till Pedher Jonson suarade, at corporalen Hammar sagt för sigh hoos Jon Nilson, om en affton, dhet en räf suttit i snaran wid vägen, och frågat om han den ägde, och han sagt neij och poijken Päder Swensson berättat sig hafwa uthsatt snören och corporalen bedit honom skynda sig at see där effter: wettandes intet om han war åstadh. Morgonen där effter enär parterne såto till måhltijdz, sade Peer Jonson, iag må undra huru blef medh räfwen, då Boman frågade, huad för räf då han sagt corporalens tahl, och Boman bekändt sig utsatt snören, och bedit Peder förhöra gåssen där om, som han säger sig göra, och gåssen nekadt och swurit därföre, och då han ytherl:e frågat honom begynt gråta och neka. Han hafwer och låtit sin hustru, som är hans syster honom fråga där om, och hon fått samma swar. Sedan folgde han Boman at besee huru där med mon wara, och råkade först den snaran som räfwen suttit utj och war god half fambn aff snaran in widh stången och kroken quaar: achtandes intet om den war afbitin eller afskurin, men vått och sölugt war snöret, och den andra war medh kroken aldeles bårta, och den 3:die war all behållen, och at Boman tagit med sigh den afgångne[?] så wäl som den behåldne snaran.

Pojken Peder Swänson nu på sitt 13:de åhr, berättar sig hafwa utsatt harasnaror, och effter corporalens Hammars tahl gått och sedt där effter, och ingen räf fått, eij heller Bomans snaror sedt, men qwisten i vägen, och fast mindre där någon räf tagit, och under wägen tilbaka mötat dragon Börie Klok, som kan wittna om han någon räf hafft. Börie Klok berättar sigh möta Peder Swänson [*fol. 471v*] om affton widh åkerhagan då solen war litet uppe, och frågat huad han bahr i stuthen, och han wändt up ned på dhen, och wijste den tohm wara, och dhet för den ordsaken at han hörde corporalen säija en räf hängia i snaran. Boman suarade, at han hade stora wägen för sigh, och kunnat mött folck förr, och räfwen förwara låtit: warandes nögd medh Klokens giorde relation.

Peder Boman frågades, huarest han hafwer dhet stycket af snaran som räfwen suttit utj och han där ifrån taghit? Swaar, at han dhet intet achtadt, utan kastat bårt sedan han det löst af stången. Corporalen Larss Hammar berättade, sigh blifwa warse en räf hängia uti een snara icke långt ifrå vägen läfwandes, och kommande till Ede frågadt grannarne, om dee några snaror dijth uth hade och alla nekadt, och Peder Jonson sade, om icke gåssen Peder Swenson, och därföre skickades effter honom och tilfrågades och han nekat ofwan för wägaskillet några hafft, och lijkawähl sedan sagt, sig några widh Stadbärget hafwa, huar wid märkies, at wägen till Stadberget och till wägaskiliet är alt een. Päder Swänson berättar sigh gå Lijwägen öfwerst widh bärget och effter dee spår som hans fader och han gått effter näfwer, då dee huggit

qwarnwedh och uthsatt snarorne, och gått öfwer buskan på vägen, och den icke rördt, utan till sina snaror wästan för Stadbärget, och kunna stängren än wäl synas. Boman beropade sig på dragon Swän Borgh, som skall hördt Oluf Swänsons hustru säija, hwij han tallar gåssen allena till, och sagt, at fleera wäll där varit. Swän Borgh, at hon frågat huarföre gåssen tilltalles, men icke nämbdt fleera. Sedan at Swän Olufson sagt, sin gåsse hafft allenast een snara, [*fol. 472r*] där till Borgen nekar. Peder Jonson betyger stången wara nedfällen, och där omkringh af räfwen trampat. Huar af nogsampt skönias kan, at när han kommit till markan at han bitit af snaran och löös kommen. Boman, at snaran kunnat fastna kring om bakdelen och han nått markan.

Alldenstundh dragon Peder Boman hafwer fulleligen tillagt Peder Swänson hafwa stuhlit en räf utur een hans utsatte snara, och gitter dhet eij bewijsa, som ransakningen widlyfftelligen utwijser; altså dömmes han effter 20 cap. Tingmålabalcken, at plichta för obewijssligh beskyllningh som angår eens ähra, med sina 40 m:k till treskiptes. Och ehuruwäll han hoos Peder Jonson tilgripit twenne snaror och dem förwaradt, så är dhet ansedt såsom till vidermälo oansedt dhet eij wara borde.

20. Oloff Staffanson i Böle borde effter dom på våhrtinget å detta bewijsa, at emottagne breef af befallningzman Lorentz Backman wara af wådeligh händelse upbruttit och intet sigh inställt, dy saker till sina tree mark.

21. Elias Swänsson på Ede tilltaltes för fördehls karls contribution 1692, som han disputerat, under prætext, at han hoos sin broder Oluff Swensson tient, och i ställe för legopenningen hafft liten fördehl, huilcket honom förehöltz och wijstes sträfwa emoth Kongl. Maij:ts legohions stadga då han godwilleligen fann sig där utj, och utlåfwade betalla sex dahl. s.m:t som een fördehlskarl, allenast 16 ör s.m:t afdrages, som äre för drängz contribution uti längdan opförde och af Oloff Swänson betallte.

22. Drängen Larss Jönson är upfördh hafwa stembdt dragon Swän [*fol. 472v*] Borgh för slagzmåhl och ökenambn, huar till Larss nekar och föregifwer sigh 1692 med Swän om slagzmålet förlijktz att få en dahl. k:rm:t och at Swän icke gifwit sig ökenambnet eij heller begärt stemningh på honom derföre, och at drängen Clemet Adamson först kallat honom Jesus, och sedan på wägabyggningen af een och annan, och at probsten m:r Sallomon Hofwerbergh och capplan herr Oluff Klåckhåf bedit honom ingen stämbna förr än dee dhet undersöcht, men lenssman, at h. Oloff bedit sigh stämbna Swän Borgh, huar till Larss nekar, och säger sig intet där af wetta, dy kan där till intet göras.

23. Peder Jonson på Österåsen angafs medelst allment rychte om lägersmåhl medh grannen Peder Ersons tienstepijga Lissbeta Ifwarsdotter, huar till han nekade, och Lissbeta berättade, dhet Peder Jonsons hustrusyster Brita Andersdåtter, dhet för sigh först sagt, deth Brita tillstår, och berättar sochnstuguman i Fårss s:n Nillss Olufson sin sagusman wara. Nillss Olufson om sina 80 åhr, warit på vägen ¼ mijhl, men förmått intet så långan wäg till twå mijler gå, och ingen häst war at bekomma, och dy berättadt för Jon Olufson i Lijen och Larss Jönson, at han intet mera däraf weth, än han näst för pingest sidstleden, hörde på Kiähln i Håssiö sochn aff Peder Jönsons änckia hustru Ingri Andersdotter i Håssiöby, som frågadt om sant är, at Peder Jonson på Österåsen hafwer hoor giordt, och han swarat, sigh deth intet tillförenne hördt, och hoppas dhet intet sant wara, och enär han kommit till Östansiö, hafwer Peer Olufsons hustru Märit Johansdotter hafft samma tahl, och fått samma [*fol. 473r*] swar, och enär han seent om een affton på heemwäghen kommit till Oloff Staffansons fäbodar, som kallas Bölesbodan begärt

huus, och sagt wara laghgrant begära huus hoos qwinfolcken, och då berättat för Kerstin Samuelsdåtter. Tålfman Peer Olson i Östansiö, berättar sigh samma tahl och rychte hördt näst för pingest sidstleden, och hans hustru frågadt Nills Olufson där om, som skall wara kommit ifrå Peder Jonssons gårdh i Håssiö, dhet dragon Axell Qwist skall där uthspridt. Hanss Nillson som nu bonde är och tahlet af Axel hördt, är medh breef skickadt till Stuguns sochn, och Axell icke heller tilstädes, utan i Hällesiö sochn och Carlsgårdh 3 ½ mijhl här ifrån.

Såsom rychtet skall wara af dragon Axel Qwist först yppat och han sagt för sahl. Peder Jönsons gårdzfolck i Håsiö och Peder Olufsons i Östansiö, och inga af dem tilstädes äre altså måste saken hwijla och beroo till näste tingh, då dee alla böre wara tilstädes.

24. Hanss Olufson på Österede en gifft persohn, angafs wara berychtadt för sängielag och hoor medh sochnprophossens Larss Larsons hustru Elin Nillsdotter, huar till dee beggie neka, och at ingen skall kunna bewijsa dem warit nånsin i ensslige rum, och fast mindre något olåfligit föröfwadt och skall beskyllningen först yppat och härkommit af hustru Anna Erichsdotter, Erich Nilsons i Byen, som bekänner hustru Ingiehl Jonsdotter Anders Peersons i Upåsen tredie dagh pingest, sagt widh prästegården i Fårss på wägen, at dee willia beskylla Hanss Olufson och Larss Larsons hustru för lägersmåhl, deth hon säger sigh tykt illa wara och främmant förekomma, efftersom Hanss [*fol. 473v*] Olufson är hennes nästa granne, och Larss Larson boor i deras huus på Ede, och intet widare frågat där effter. Hustru Ingiehl berättar dhet kånan Ingeborgh Michelsdotter för sigh dhet sagt, deth Ingeborgh tilstår sigh för henne i dess gårdh, kommande här ifrån Ragunda, sagt, och hördt dhet talet af hustru Karin Clemmetzdåtter och pijgan Karin Andersdotter ifrå Gewågh på kyrkiowallen om pingestdagen sidstleden, uti hustru Dårdj Pedersdåtters i Torsgård och hustru Karin Olufsdåtters i Torsgårdh närwaru och åhörande. Hustru Karin Clemmetzdotter berättar sigh på kyrkiowallen talla medh Ingeborgh, men intet hörde henne eller någon annan talla om Hanss Olufsons och hustru Elins lägersmåhl, förr än hon stembder bleff. Karin Andersdotter berättar ordh ifrå ordh som hustru Karin Clemetzdåtter. Hustru Dårdj bekänner sig see dem om pingestdagen tallas widh, men intet hörde huad det war och altså icke tagen till wittnes, eller någon wettenskap där om hafwer. Hustru Karin Olufsdotter säger, mästedelen af allmogen såto widh sochnstugan om pingestdagen och huarken gaf acht på, om hustru Karin Clemmetzdotter och Karin Andersdåtter wore där eller intet, och fast mindre kunnat höra om dee något tahl sins emellan där om hade. Swän Biörson och Peer Olufson i Gewågh betygha sigh aldrigh hördt det talet af hustru Karin Clemetzdotter och Karin Andersdåtter i Gewågh, och där dee dhet wettat och uthspridt, måtte dee dhet och sagt hema i byhn. På Österede boor Hanss Olufson allena, och Larss Larson uti Erich Nilsons huus på Österede, där han för et halft tunlandh skattar, och Erich Nilson en och annan gångh där wistas, men aldrigh hördt eller sedt någon lijknelsse där [*fol. 474r*] till, heller elliest under dess änklinge ståndh i twå åhr medh någon lättferdigheet misstencht eller funnen, utan sedh- och tuchtelligen sigh ställt och förhållit.

Hanss Olufsons hustru Märit Jonsdåtter effterfrågades som intet tilstädes är, och berättar hans nästa granne Peder Jonson i Västerede, at Hanss Olufson och hans hustru läfwa mycket wähl tilsammans, och hon sagt, den som utropadt honom för hustru Elin, hafwer lugit. Anders Peerson i Opåsen, betygar dem så kiärligen läfwa tilsammans som något ächta folck kunna göra, och för några dagar sedan hörde hust. Märit hålla sin man oskyldigh, och hoppas at han niuter den till goda. Larss Larson bekänner sig aldrigh förstått Hanss Olufson sökt något tillfälle at wara å ensslige rum med hans hustru, eller medh goda miner och affecter \henne/ bemött utan sigh alfwarsampt uti een och annan måtto, som een ährlig ächta man bör, förhållit: kunnandes tryggelligen medh edh hålla sin hustru derutinnan oskyldig wara.

Enhälligt votum till fölliande doom.

Såsom Hanss Olufson på Österede, utan skiähl och lijknelse är utropadt hafwa hafft sammanlagh med Larss Larsons hustru Elin Nillsdåtter af kåhnan Ingeborgh Michelsdotter, och Hans Olufsons hustru Märit Jonsdåtter för sina grannar Peder Jonson i Västerede och Anders Pederson i Upåsen, berättat honom där uti oskyldig wara; dhet Lars Larson inför rätten, om sin hustru och betygat, och således af löst tahl uthkommit; huarföre finner rätten Hanss Olufson och hustru Elin derutinnan wara oskyldige, och Ingeborgh Michelsdotter som deth utspridt och intet gitter bewijsat, dömmes effter 20 cap. tingmålab:n at böta 40 mark, dåch hemställes deth i ödmiukheet under höglofl. Kongl:e Swea håfrättz äntellige omdöme och resolution. [*fol. 474v*]

25. Dragon Mårten Söderman beswärade sigh öfwer dragon Nillss Anderson Dufwa, för dhet han sungit tuå verser af een wijsa om honom, och flera dichtat, uti dragons Wellam Meides quartehr hoos Oloff Kiehlson i Byen, och i hans närwaru den 6 martij sidstleden och å camperingen in junio sungit een verss för dragon Nillss Hammarbergh som Nillss Jonson berättar. Wellam Mejde berättar sigh aldrig hördt tallas om vijsan, och fast mindre siungas förr än Nillss Dufwa twenne wersser hoos honom sungit i Södermans närwaru, nembl. kingstugubussen är så confus, han kallar sine cammerater contract buss, och så flyga dee omkringh med kalfskin, och den 2:de verssen war snällor och snollor och pijpskafft, och på tillfrågan sagt, sig dhet lärdt af Biskopgårdz pijgorne? Nillss Dufwa bekänner sigh sungit hoos Meiden en werss, kinkstugubussen etc men den andra intet, och den samma lärdt af Mårten Söderman, huar till han nekar, och säger sig deth sagt för comministro herr Oloff Klåckhåf, sedan han deth af Dufwan hördt, som hans drängh Larss Jönson hördt, och berättar det skiee i vårasse in martio, näst för än compagnie möthe skiedde i Sundsiö sochn. Nillss Hammarbergh berättar Nillss Dufwa på camperingen wijsan siungit, och sagt sig den länt af Kerstin i Biskopsgården, och äfwen dhen hoos sin capiten Joachim v. Dade siungit, och berättat det aff Kerstin Påhlsdotter lärdt, huar till Kerstin Påhlsdotter nekar. En näfwerlapp upwijstes, som med stora bookstäfwer af een knijf wore restade. Nembl. 1691 d. 23 augustj satt wij i rogswedian och sång den samma wijsa, som är kommen på gångh. På sielfwa skrifften gifwer gran acht, ty är intet alt sant som rallstuten hafwer satt, som skall wara funnen i Påhl Amphinsons [*fol. 475r*] ängh där kyrkiowägen löper igenom a:o 1691 aff Johan Häggman och Tufwe Kusk som den lembnadt hoos herr Oloff Klåckhof. Ingeborgh Påhlsdotter berättar sigh een verss in emoth förledne våhr af Söderman hördt, och den dagen effter midsommarsdagen nämbdt och siungit, som kom af een leek som då war för handen, och hon skulle görat, och den andra versen och af Söderman lärdt, wår Ståckholms dahm hon är så flam, hon låckar från oss wår suurbeente man, huar till han nekar: föregifwandes sigh intet talat med henne, sedan han fått höra dhet hon siungit vijsan. Pijgan Brita Larssdotter i Näset berättar Ingeborgh siunga uti hennes faders gårdh i vårase enär hon skulle gå till probstetinget, och mins eij meera än Mårten Söderman komma med sin kyssetruth, dhet Ingeborgh tillstår, men föregifwer som förr dhet af Söderman lärdt, och han nekar. Pijgan Karin Mattzdotter i Edhe berättar sigh lärdt effter påska af Angnes Palm, som skall tiena hoos kyrckioherden herr Carl Alstadium i Räffsund 4 versser, och hon sagt sig dem lärdt af Biskopsgårdz stintorne lydande.

1) Kinkstugubuss är så confus han kallar sina cammerather contract buss, så hwispa dee omkringh, med sina kalfskin för hå hå.

2) Vår Ståckholms dahm hon är så flam, hon låcker ifrån oss wår suurbente man, så huispa dee omkringh etc.

3) Mårten Söderman fick fram sin kyssetruth, bassen i näfwan och röfwan bakuth, så hwispa dee omkringh etc.

4) Dee bussar som i fähuset pläga gå, kalla wij dyngiebiörnar på wårt tungomåhl, så huispa dee omkringh etc.

5) Säijandes at Angnäs sagt een vers till, der af hon intet mins mera, än hon låcker honom i kinkstugun in med öhl och bränwijn, men Hamarbergh berättar [*fol. 475v*] henne siunga mera, nembl. at dee togo huar annan i hand och spassera åth kinkstugan fram, dhet hon sigh intet påminner.

Såsom saken fodrar säkerheet, enär näfwan på huilcken om een wijsa är restat, är af dragonerne Jonas Häggman och Tufwe Kusk funnen och huarest. Sedan och at Angnäs Palm blifwer förhörd om hon lärdt pijgan Karin Mattzdotter fyra verser af een pasquil wijsa och något på den 5:te versen, och om hon sagt som berättes, dem lärdt af Biskopsgårdz pijgorne, efftersom dee där till neka heller af någon annan. Dragon Nillss Dufwa hafwer twenne verser siungit i dragon Wellam Meides quarteer, och sedan hoos h. capitein Joackim v. Dade, och sagt Kerstin Påhlsdotter i Biskopsgården dhet berättat, huar till hon nekar. Och emedan som Häggman, Kusk och Angnäs icke äre här i neijgden stadde, så är skälligt funnit at upskiuta saken till nästa laga tingh, då dee och alla andre interessenter böre wara tilstädes at afhöras.

26. Änckian hustru Rangnella Swänsdåtter i Håssiö om sina 70 åhr angaff, hurusom een \ogifft/ dragon Larss Stake nattan emoth den 9 huius kom in i hennes stugu, där hon i sin säng lågh, och med skamblige ordh och otuchtige åthäfwor öfwerföll, så at hon med sin lilla macht måtte medh honom slåess och klösa i ansichtet, som wähl kan synas, ropandes om hielp, som ingen hörde, och omsider med möda sleth sigh ifrå honom och flydde till andra gården hoos Hanss Simonson: villiandes med gewalt bruka sin otucht med henne, men inga kläder rijfwit, och hon sin stugudör widh utgående igenlest: vettandes intet annat än Larss gått till sitt quarteer hoos Hanss Nilson [*fol. 476r*] i samma by? Swaar, at han råkadt Gulle Peerson i Lund och Swän Nilson i Tomasgårdh hoos Oloff Pederson i Håssiöby och dee bedit honom gå till hustru Rangnela och henne beståfwa, och till den ända folgt honom dijth: ståendes Gulle innan för dören och Swän utanföre, huar till dee aldeles neka: berättandes sigh om affton näst tillförenne warit hoos hustru Rangnella, och fått en kanna ööl, och der medh gått till Gulles broder Oloff Pederson, dijth Larss Stake kommit, och Swän frågat honom, om han är gifft, och han nekat, och Swän sagt, kan skee du will fria till min modersyster hustru Rangnella, och han nekat: begärandes en pipa toback, som eij wankades, och där med gått bårt: tenckiandes till sitt quarteer, men dee folgde honom icke dijth, heller där warit den gången, mera än som tillförenne berättat är. Hustru Rangnella berättar sigh höra, emedan hon refs medh Larss, at een gick uth genom dören, och den igentäpt, men i mörkret intet kunde see huem deth mon vara.

Swän säger sigh intet warit uth om afftonen ifrå Olufs sedan han kom dijth ifrå Rangnel, och at Gulle een stundh där effter gått till Hanss Simonson ett ärende: hörandes intet enär han kom tilbaka. Hustru Rangnel berättar Gulle komma een liten stund effter henne till Hanss Simonson, och intet låtz wetta at Larss till henne warit. Larss säger och tillstår sig kastat i hennes sängh och wille liggia een stundh, men intet tilbudit någon otucht heller hennes kläder rifwit heller uphafft. Hustru Rangnella berättar honom deth tilbiuda, men inga kläder sönderrifwit heller nått sitt tilbudh, och wid deth hon gick uth, gått sina färde, och intet lagdt om något. Oloff Pederson berättar sig intet wetta sin broder Gulle [*fol. 476v*] och Swän Nilson om afftonen sedermera varit till Rangnel utan Gulle war till Hanss Simonson, dijth han sedan kom och sågh Rangnella där wara, och hörde henne säija, att Larss Stake wille göra sigh öfwerwåldh. Hustru Rangnell berättar Larss willia bruka sin otucht, och bad henne läggia fram (salva venia) sin fitta, och tagit i särken, den hon förswarade och klöst honom i ansichtet. Larss bekänner sigh een gångh så sagt, och intet war deth något skiälmstycke, och enär hon intet

wille, låtit blifwa, och då hon opstegh, opstijgit och gått till sitt quarteer. Larss befinnes i ansichtet wara rifwin, och han bekänner, at blodh där effter kom och ran, och hon ropadt een gångh: warandes emellan henne och Oloff Peersons stugu till fyra fambnar.

Ändåch dragon Larss Stake hafwer nattetijdh kastat sigh i sängan hoos hustru Rangnella Swänsdotter, och tilbudit willia henne häfda, så hafwer han lijkawähl sin onda wilia icke nådt, och icke något kläderef skiedt, men Larss lijkawäl för den ordsaken skuldh af hustru Rangnella fått blodhwijte. Och så wida blodhwijte är skedt och synes, så är saken effter 12 cap. Edzörebalcken L.L. lembnat till nembden som effter noga betenckiande till föllie af besagde 12 cap. fälla honom des medelst hafwa bruttit edzöre; huilcket under höglofl. Kongl. Swea håfrättz nådh- och äntellighe omdöme och resolution ödmiukel. heemställes.

27. Länssman Håkan Jonson kärade till Swän Peerson och Håkan Peerson i Påhlgård, för deth deras vallbarn förledne sommar, hafwa uptändt eldh widh fäboderne wid Påhlgårdz afradzlandh, där igenom hans skogh är upbrändt, sampt hans gilder och tuå lass näfwer? [*fol. 477r*] Swaar, at Swän Pedersons dåtter Karin antändt, at upbränna någon wåhl strax in wid wallen, med Håkans dåtters Karins minne och willia, fiorton dagar för pingest, och förmådde den intet släckia, huar till Karin Håkansdotter nekar, och hon bedit Margeta som lithen är, föllia sigh, och hon intet bätre wiste, än folgt henne och sedan tilsagd at achta, så at elden intet skulle fastna i budhagan, det hon giorde, och enär beggie Karin om affton kommit heem medh boskapen, släckt elden widh een swedia, så at dee förmodade honom där eij löös kunna komma, som dåch sedan skiedde. Fempte dagh pingest hafwer Oluff Olufson i Torsgård dijth åth kommit och sedt eldh gå i kiäln wid Hahlabron, och låtit genom tålfman Peder Jonson, Påhlgårdzmän dhet wetta, och Håkan Peerson medh sitt folck den utsläkt. Karin Swänsdåtter säger eldh wara och så uptändh wäster om dheras på den tracten åth Torssgårdz och Munsåkers fäbodar som föregifwa den wara kommen af Påhlgårdz ellden.

Swän Peerson begärer, at öfwersees kunde dhet barnen af oförståndh giordt, och war fuller ingen stoor tårka fiorton dagar för pingest: williandes gärna betalla till lenssman där igenom mistade näfwer.

Dhet betyges at Påhlgårdzmän måste åhrligen boföra till fäboderne om våren strax effter sädesandan, efftersom dee intet bete hemma hafwa, och få där hielp åth sina creatur, som dee och i wårase monde, nembl. d. 20 maij och ellden uthsattes den 22 dito.

Samptel. votum.

Oansedt Karin Swänsdåtter hafwer af oförståndh uptändt eldh i någon våhl widh Påhlgårdz landetz fäbowall [*fol. 477v*] i meeningh at renssa muhlbeten, och den fuller dämpat och släckt, at den eij skulle mehra sigh yppa, som dåch een tijdh effter skiedt, så är dhet lijkawäll skedt den 22 maij då ingen stor heta och tårka war; altså kan rätten intet finna henne där medh öfwerträdt Kongl. Maij:ts förbudh för vallbarn at uptända eldh i skogen enär stoor tårka och heta är. Icke dess mindre betallar Swän Pederson där igenom opbrände näfwer. Huad skogzellden som wästan för samma fäbowall skall wara gången, och tuiflas om huarest den är löös kommen, widkommer, så skola män dijth förordnas, at noga besee huarest den är löös kommen, och huad skada den kan giordt hafwa.

28. Nämbden och närwarande allmoge betyga sigh aldrigh hördt Peer Ersons heman i Kulstadh af 2 tunlandh nånsin warit öde, och des medelst heemfallit Kongl. Maij:tt och cronan, men om deth något åhr warit skrifwit för huusarm, som då brukades, kunna dee intet wetta.

29. Nills Olufson i Valla upbödh förste gången sin giorde afhandlingh medh sine medarfwa om Valla hemmanetz inlösn daterat den 11 september a:o 1692 oklandrat.

Ting 2, 3 och 4 april 1694

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I: 15a, fol. 35r–44r, ÖLA.

Anno 1694 d. 2, 3 och 4 aprilis höltz laga ting med allmogen aff Ragundz tinglag närwarande befallningsman welbet:d Lorens Bachman och desse såtho i nämden.

Jon Natanaelson i Krånge	Swän Biörson i Gewågh
Nillss Larson i Swedie	Jacob Månson på Hammarn
Päder Jonson i Torsgård	Elias Clemetson i Byen
Gulle Pärson i Lund	Anders Pärson i Opåsen
Päder Olson i Gewåg	Johan Michelson i Byen
Hans Simonson i Håsiö	

1. Dato uplästes Kongl. Maij:ts förr specificerade placater och resolutioner.

2. Samma dagh aflade Hans Simonson sin nämbdemans edh.

3. Leutnant Petter Mobach itererade sin giorde prætension å boställetz Hammargårdz wegnar et halft tunlandh jordh, som Swän Päderson i Påhlgårdh innehafwer och brukar, och skatten där af på Hammarsgård är anskrifwen, och han nyttan hafwer: wijsandes omsider ett extract af tingzprotocollet hållit i Ragundz tinglagh den 20 och d. 21 nov. a:o 1671: lydandes, hurusom Erich Hällieson i Nygården (Hammarsgården) beklagadt då för 10 åhr sedan wara ifrån dömdt ½ tunl:d jordh under Swän Pädersons hemman i Påhlgård, och lijkawäll måst derföre skatten betalla, och [*fol. 35v*] nämdens betenckiande warit, at medan Swän Pärson halfwa tunlandet brukar, skall han och skatten derföre draga, och Nygårdzman därföre befrias? Responsio, att den tijden domen skall wara afsagd, war hans swärmoder på gården och han intet weth där af. Sedan förehöltz honom, at han sedan 1671 inga utlagor därföre giordt? Resp. att han kan minnas sig för 2:ne åhr skatten betalt, men intet till hwem: anhållandes leut:n, at så wida Swän intet kan wijsa dombref därpå, at bemelte halfwa tunland kunde till Nygården (Hammarsgård) läggias. Resp. at ½ tunland hörde aldrig Nygården till, utan pantewijs, och han icke varit tilstädes på tinget 1671 eller tiltallt om något, ehuruwäll i domen förmäles at Swän Pärson ½ tunland brukar, och dy klart at han varit tilstädes.

Leutnanten klagar thesslijkes, att Påhlgård hafwer intagit förlandet för Nygården, som af ålder dijt hördt, huarigenom Nygårdzman sin fäwägh, skogz- och kiörwägh som han af ålder hafft, är betagen, och Påhlgård först med rijshaas och sedan effter handen med skijgärdzellgård inkrächtadt, så at bostället är insluttit, och kan huarken komma till kyrkia eller till skogz: begärandes i laga tijdh syhn där upå? Hwar till Swän wäll nekar, men säger sig giärna samtyckia till gode mäns ransakande och besichtningh därutinnan. Swän Päderson föregifwer sig i hastigheet berätta, sig hafwa betallt skatten för 2:e åhr af ½ tunl. som dåch icke är.

Enhälligt votum.

Oansedt Swän Päderson i Påhlgård föregifwer, sig intet wetta om ½ tunland jordh är dömbdt ifrå Ny eller Hamarsgård under hans hemman i Påhlgård, att dess skatt och utlagor lijkawäll blifwit qwaar och stående på Ny- eller Hammarsgården, utan ½ tunl:det skall förlengst varit ifrå Påhlgård dijth pantsatt, och skatten lijkawist blifwit stående i Påhlgård, så befinnes lijkawäll, at Erich Hällieson i Nygården hafver här på Ragundz ting d. 20 och 21 novembris a:o 1671 andragit [*fol. 36r*] däth der ifrån då allareda för 10 åhr sedan ½ tunl. jordh wara dömbdt under Swän Pädersons hemman i Påhlgård, som af ålder tillydt Nygården, och han lijkawäll måst för bemelte ½ tunl. skatten uthgiöra, och altfördenskul dömdes, at Svän Pederson som dhet brukade, skulle och därföre skatten draga, och Nygårdzman därföre befrias, huar till kommer, att Ny eller Hammarsgårdz åkerjordh, består effter 1686 åhrs refningh in alles allenast af 18 ¼ mälling, som icke giör fyllest för 2 tunland och lijkawäll anskrifwen och upfördh för 2 ½ tunl:d huar af nogsampt pröfwes Swän Pädersons ogrundade inwändningh.

Altså finner häradzrätten skiähligt, at conservera och bijbehålla Ny eller Hammarsgården wid besagde 1671 åhrs tingzdom, och i krafft där af, dömes Swän Päderson at betalla skatt och utlagor för et halfft tunland jordh till Ny- eller Hammarsgården, ifrån a:o 1671 till 1693 beggie inclusive som är 23 åhr (till dess domen på ½ tunl:d blijr oppwijst) till wederböranderne, och sedan alt framgeent och så längie halfwa tunlandetz skatt i chronones jordebook blijr fördh till Swän Pädersons hemman. Sedan, huad widkommer, at Påhlgårdzman skall intagit Nygårdz förlandh, och dess medelst betagit hans farwägh till och ifrån gårdz, och partherne lembnadt under gode mäns besichtningh, så bijfalles deth, at ägandesyhn kan i laga tijdh af dee edsworne män som dee där till utsee och kalla, skiee, som 26 cap. Byggningab. L.L. tallar och tillåter.

4. Päder Jonsons på Österåsen berychtade sak för Elizabeth Ifwarsdåtter företogz, och dragon Axel Qwist som skall deth utspridt, förhördes, som tilstår sig sagdt, deth Pär Jonson hafwer barngiordt med Lisbeta Ifwarsdåtter, och det hördt om våran 1693 hoos Larss Hansson i Ammern om een lögerdagzmiddagh, hwar till Larss nekar: föregifwandes, honom om een lögerdagzaffton hoos sig vara, och berätta Päder Jonson hafwa barngiordt, det han, hans syster som är hans [*fol. 36v*] wärdinna offta förbrådt, och sagdt henne wara hoorachtigh som broderen, med meera han om ett och annat sagt, som han en lydeligh persohn är, men Axell tilbödh honom deth öfwertyga, som intet skiedde: tilläggiandes, at han på aflöningzmötet i Kullstadh kiöpt öhl, och gifwit sig dricka, och begärt, deth han icke wille läggia om deth tahl som kan sagt wara huad till Larss och nekar, och föregifver, honom såna fälte ordh willia wända på sigh, som han ingalunda kan antaga. Hanss Nillson i Håsiö berättar, Axell i sitt wedlijder kommande ifrå Ragund 1693 om våren, säija Peder Jonson hafwa barn giordt med Lisbeta Ivarsdåtter, och intet nämdt huarest han det hördt, och huem deth berättadt. Axel föregifwer, deth rychtet warit i gränden för än han där om tallat, som Päder Olson i Östansiö kan betyga, huilken berättar, deth furieren Johan Wijde pingesttijden sidstleden hoos sig säija, deth Päder Jonson hade försedt sigh med lägersmåhl, och sagdt, att Axell Qwist deth berättadt, och intet nämdt med hwem. Furieren berättar, sig vara i föllie pingesttijden 1693 med Axell heem åth Kiälen, då han sagdt först, det en bonde i Fårs sochn horadt, och sedan, at han hether Päder Jonson, och det giordt med sin pijgha som han hördt af een bonde i Ammern, och intet kände eller kände bonden, efftersom han nyss kommen war hijth ifrån Bräcke sochn, och deth samma sagdt för Päder Olsson i Östansiö, hwar till Axell nekar, och föregifver sig deth intet för honom sagdt, och där han wille giöra edh tillijka med Larss i Ammern, will han taga saken på sigh, och dee sade, sig willia och kunna tryggel. giöra. Axel, at stugun war full med folk, och kunde wäl höra huad som talltes, hwar efter frågades, då furierens wärdh Oluff Jonson i Östansiö påmintes, at wittna

därutinnan, som berättade, sig komma heem om en affton pingesttijden, och hörde Axel säija i furerens och sin hustrus närwaru, att Päder Jonson barngiordt med een [*fol. 37r*] pijga, och han säger sig swaradt, at deth intet kan wara sant och han sagdt det är sant, och hela Ragund sochn weth där om talla, men intet nämdt Lars i Ammern eller någon annan. Huar emoth Axell intet hade meera at säija, än at han förstodh dem samtahl hafwa giordt, och måtte vara nögd med huad som kan där uti dömdt blifwa.

Samptel. votum.

Såsom till Päder Jonsons på Österåsen berychtan för Lisbeta Ivarsdåtter, inga skiähl eller lijknelser äre, utan af löst tahl och sqwaller af dragon Axell Qwist härkommit och utspridt, och han ingen sagusman gitter wijsa; altså dömes han efter 20 cap. Tingm. B:n till 3 mark, och Päder Jonson kännes för wittnesmåhlet frij. Och aldenstund Axel Qwist där medh, så å höstetinget som nu förordsakadt många långwägader gå och wittna där om, så är skiälligt funnit at han därföre och till expensier skall böta ett för allt 8 dahl. s.m:t.

5. Johan Michellson i Byen angafs vara berychtadt för Dårdj Jonsdåtter? Resp. att han är aldeles där utj oskylldigh och allenast efter comministri h. Oluf Klåckhåfs begiäran Kindersmesstijden 1692, låtit Dårdj föllia ifrån kyrkian på sin släda tillijka medh sin egen syster öfwer ijsen, medelst då varande kalla winter, och som han hördt, skall hans hustrues styffmoder Elin Nillsdåtter af ondsko och illwilia det utspridt, hwar till hon nekar: föregifvandes, deth Johans hustru Margetha Kiehlsdåtter frågadt sigh huarest Johan Michelsson pingestlögerdagen 1692 varit, och han swaradt, sig deth eij wetta, och ytterl:e om \han/ icke varit hoos Oluff Hällman, och hon sagt sig deth intet wetta, då hust. Margetha bedit henne säija till Dårdj, at hon intet skulle gifwa Johan Mickelson dricka, efftersom han altijd är ond kommandhe där ifrån. Hustro Margetha berättar, sin styfmodher säija, at en dragon Nills Hammarbergh wellat frija till Dårdj, och at Johan det hindradt, huilket hust. Elin sägher [*fol. 37v*] sig eij minnas hafwa sagt, och hustru Margetha, at orden så föllo, och allenast swaradt, at Dårdj må intet gifwa Johan dricka därföre. Oluff Hällman säger sig då vara hemma stadder, och at Johan kom in, och var litet drucken, och låtit sin syster Dårdj taga in twå stoop öhl, som dee uthdruckit, och Johan gått at ansa sin qwarn där brede widh. Dårdj, at Johan war där pingestlördagen, och fått litet dricka, men aldrig har Hamarbergh till sig friadt, och fast mindre Johan Michelsson det hindradt, utan Elin frågadt i höstasse enär Johan där war och druckit, och hon swaradt, sin broder intet öhl hafft sedan pingest, och Elin sagdt, Gud nåde Margetha, och at hon intet skulle sittia halfwa sommardagen, och gifwa Johan dricka, hwar till hon bejakar, och säger hustru Margetha deth begiärt. Sedan, hafwer han råkadt hust. Margetha sidstledne 13:de dagh i Västanbäck, och frågadt henne där effter, och hon sagt, hustru Elin så berättadt, huar till hustro Margeta iakar, och bedit henne det säija åth Dårdj, men intet sin man hafft misstäncht eller misstänker, fast än han under tijden är ondh. Item, at hustru Elin bedit Margetha intet säija för sin man Johan om Hamarbergh, dy alt han får wetta, säger han för Dårdj, och hon för honom.

Tålfmännen på Kiäln berätta, intet oährligit rychte och tahl om Johan Michelson och Dårdj varit, uthan af den oenigheet som emellan Johan Michelson och hans hustru varit, yppatz litet sqwaller och tagne misstankar, för deth Johan Michelson effter h. Olufs begiäran, låtit Dårdj föllia på sin släda, dhet probsten m:r Salomon Hofwerberg betygar sig hördt, och intet annat.

Enhälligt betänkiande.

Såsom ingen lijknelse eller utsago fins, att Johan Michelson skall medh Dårdj Jönsdåtter något olåfl. omgiängie hafft, utan medelst hans oenigheet med sin hustru, något löst tahl och

frågor emellan styfmodren h:u Elin [*fol. 38r*] Nillsdåtter Johans hustru Margetha Kiehlsdåtter och pijgan Dårdj faldne, som ingendera will tilstå, och ingen deras samtahl åhördt; altså kan där till intet giöras utan så wida inga lijknelser och skiähl där till finnas så erkännas dee och derföre frije.

6. Hustru Elin Pärsdåtter i Gewågh fodrade aff Anders Sörenson i Kråkwåg 15 dahl. kopp.m:t som skohle restera på sonens Tårsten Kiehlsons trediemans löön och lego? Resp. att hans moder skulle swara till ¼ och där på betalt och lefwereradt sex st. måhlade kannor à 16 ör k.m:t ¼ tunna korn i twenne gånger och 3 kannor sedan som felades. Hust. Elin kan intet minnas annat, än sin man dem först till Röroos, och dem sedan betallt hwar till nekas. Hustru Elin bekänner sig fått 3 kannor korn på hans kåsthåld och icke meera, warandes hufwudlegan först 30 d. hwar af Anders bör swara till ¼ som är 7 ½ d. kopp.m:t och där på kårtas 3 d. för träkannorne, som hon bekänner blif:a lefwererade medan Tårsten war hemma. Sedan förhögdes lönen och skulle in alles wara 60 d. och befans, at trediemännen fått förr än dee uthmarcherade sin först tillordnade löön.

Enhälligt votum.

Såsom Anders Jonson intet kan bewijsa sig eller sin moder hafwa betallt på Torstens trediemans löhn något korn, och kunnigt är, at ingen tredieman marcherade utur landet förr än då förordnade löön var betalt men sedan blef deras löhn förhögd och förbättradt medh 30 dahl. k:rm:t hwar af Anders bör swara till ¼ som han gitter eij bewijsa lefwereradt wara; altså dömmes han utan längre drögzmåhl betalla 7 d. 16 ör k:rm:t.

7. Larss Påhlson krafde 10 d. k.m:t af Päder Olofson i Ansiö som han honom länt i Ståckholm, och han låfvadt lefwerera [*fol. 38v*] till fadren Påfwell Larson, som han intet giordt? Resp. att han af honom länt 10 d. k.m:t at lefwerera till hans fader, och lefwereradt 3 d. och 7 d. på hans wegnar till sahl. kyrkioherden h. Oluff Clason, som han wille bewijsa med dess änkias hustro Anna Chrestophersdåtters zedell sine dato, af innehåld, att hon intet wiste hoos hwem i Ansiö den större oxen war, och at den skulle på hennes wägnar lefwereras, men intet nämbnes på huad sätt den där var, och om någon betallningh, och Päder föregifwer sig den födt i twå åhr, och intet mera derför niuttit än bemelte 7 d. som skole wara i prästens book opförde. Men actor berättar, sin fader sin skuldh till sonen Chrestopher sielf betallt med 12 d. k:rm:t som Gulle Pärson i Lundh betygar sig höra, och han låfwadt i boken uthstrycka? Resp. att han brukade kyrkiobordet, och kunde wäll vara dem och skylldig. Gulle berättar Påhls son Päder sagt, sin fader fått af Pär Olson 3 d. och Påhl där till intet swaradt, men förr nekadt där till. Actor säger sig hördt honom födt een oxe åth kyrkioherden. Päder Siuhlson i Ansiö säger sig wetta, att Päder Olufson födt en 1 ½ vinter åth sahl. kyrkioherden för dhet han honom var skylldig, men om deth var på Larss Påhls vegnar kan han intet wetta. Päder Olufson påstår sig ofwannemde 7 d. betallt till sterbhuset, som skall finnas i dess book som förmyndarne hafwa, och kan bewijs där om skaffa.

Enhälligt betenkiande.

Såsom Päder Olofson enständigt påstår sig hafwa clarerat till sahl. h. Oloff Clasons sterbhuus 7 d. k.m:t på Påhl Larsons vegnar efter Larss Påhlsons begäran, och derföre fött een oxe 1 ½ winter; och bem:t 7 d. k.m:t skole finnas honom således påförde vara; altså gifwes honom dilation där med till nästa ting at skaffa gilltig attest där öfwer, eller vara plichtig dem betalla. [*fol. 39r*]

8. Jon Olufson i Lijden kärade till Swän Pärson i Påhlgård i så måtto, att han emoth häradzdomen d. 7 decemb. 1676 hafwer slagit och bärgadt bästa slåtten i Biertmyran som han tillijka medh sin granne Ingemar Anderson antagit at gifwa afradh före nembl. 12 ör silf.m:t åhrligen, som sielfwa afradzbrefwet af d. 18 maij a:o 1666 uthwijser, och deth oachtadt at befallningzman Jacob Graan deth förbudit d. 16 feb. 1692 och där till med lensmans och sedermera befallningzmans Lorentz Bachmans af d. 13 octobris 1693; och hafwer fuller d. 14 januari sidstleden fått befalningzmans zedell, emoth löffte få dee arresterade 20 lass höö löös till laga uthförande, men intet löffte satt eller zedelln wijst för än d. 18 feb. och hört lijka wäll bårt fördt: begärandes, deth han må derföre lagligen plichta? Resp. skriffteligen, att Jon Olson hafwer mycket illa giordt i deth han låtit förbiuda sitt slagne staar på Biörkmyran deth han och hans förmän af ålder skall genom arff hafft ifrån Ingemars gården i Lijen: beklagandes sig twenne gånger måst för actoris skuldh reesa in i landet innan han fick staran löös, och under den tijden förskiämdes af swallet 3 ½ lass och derföre prætenderer betallningh derföre tillijka medh för giorde resor. 1676 åhrs påberopade dom öfwersågz, och är lydande, at Jon och Ingemar böhr wara lijka rådande uti afradzlandet Biertmyran efftersom dee lijka stoor afradh giöra. Afradzbrefwet 1676 lyder, at Lijen utfästadt 12 öre s.m:t till åhrlig afradh för Biertmyran. Befallningzmans Jacob Graan zedell d. 16 febuari lyder emellan Joon och Ingemar, at niutha half deelen hwar af Biertmyran effter 1676 åhrs doom men befallningzman Backmans af d. 13 octobris 1693 lyder at Påhlgårdz bärgade höö skulle förbiudas och sättias i qwarstadh till laga utslagh, och stämbna dem för dhet dee förledne sommar emoth länsmans förbudh, höö där [*fol. 39v*] sammastädes bärgadt. Länsman Håkan Frisk attesterat at Swän Päderson intet framwijst tilståndh att få höet löst emoth löffte förr än d. 18 februari, och ingen caution ställt, och höet bårttagit. Swän Päderson föregifwer, ett sam där om, förlengst skall wara giordt, som Ingemar hafwer, och at Påhlgårdzman äger i Biörkmyran, som sees af böxlebrefwet d. 15 decemb. 1651, som öfwersågs och fins Påhlgårdzmans rå luppit i Biörkmyran, hwar wid ihugkommes, att all böxlerätt ophäfdes a:o 1666. Swän Person bekänner, sig hafwa bärgat staar i Biertmyran, men intet 20 lass åhrl., utan måtte trädas annat hwart, och kan altså räknas 10 lass om åhret. Oloff Jonsons i Påhlgård bref af d. 17 januari 1610 lyder, at han har såldt till Anders Olson i Krokwåg sin part i Lijen förutan een myra som kallas Biertemyra, där uti han skall niutha sin anpart, som tillförenne. Länsman berättade sigh på kyrkiowallen förbiuda Swän Pärson bärga förledne sommar Biertemyran, huar till Swän nekar och inga wittnen finnas, som deth kunna betyga. Actor, at han intet något höö affördt, för än han hafft budh till befallningzman.

Såsom Jon Olufson och Ingemar Anderson i Lijen hafwa a:o 1666 d. 28 maij antagit cronones afradzlandh Biertemyran, och utfästadt därföre åhrligen gifwa 12 ör silf:rm:t som commissariernes breef af berörde dato lyder och förmår; altså finner rätten skiähligt, at samma affradzlandh Biertemyra bör lyda under bemelthe bönders hemman i Lijen, så längie dee efter brefwetz lydelse afradzpenningerne åhrligen betalla, och Swän Päderson i Påhlgårdh träde der ifrån, emedan som hans förr hafde böxlerätt under danske tijden är förlengst uphäfwen, och cronones afradzlandh böra icke huarken [*fol. 40r*] genom arff eller kiöpslaggas och dragas under någons hemman, som Swän Päderson giordt och tilbiudher. Angående förledne åhrs bärgade höö eller staar på samma myra som honom skall förbudit wara, och intet fullel. bewijsas kan; är skälligt funnit, at Swän i deth anseende den behåller, utan wedergällningh, men för deth han tilgripit emoth h. befallningzmans förbudh, och intet effter ordre ställt löffte, böter han 40 mark.

9. Swäntienaren Börie Klook hafwer förlijktz med sin värdh och bonde Päder Jonson på Ede sålledes, at han skall åhrligen niuta giählåkeren herdt wid stufwuväggen därest till 5 kannor kan

såes, och till twenne compagnie möten à 5 kannor korn och 16 öre kopp.m:t och han där emoth cederat icke taga mera än hwart annat åhr skoor strumpor och skiorter, och eftersom leut. Moback berättar, at dee intet böre huart åhr dem hafwa, så har intet Börje något cederat. Nämden föregifwa, at hwar fått åhrligen bemelte pertzedlar, och intet annat förstådt, än så wara skulle. Förlijkningen är skiedt uti fältwäbelens Oluff Hagelbärgz närwaru.

10. Jon Hemmingson i Valla och Päder Olufson i Ansiö aflade sin kyrkiowärdz edh å book.

11. Elias Jonson på Ede aflade sin sexmans edh å book.

12. Stugubönderne inlade h. general leutnantens och gouverneurens högwelb. h. Otto Vellingkz resolution på deras insinuerade suppliquè, at efter urminnes häfd och rättigheet slippa at byggia prästegårdz byggnadt widh huffwudkyrkian i Ragund daterat Stocholm den 30 novembris a:o 1693 af innehåld, at för deras [*fol. 40v*] långa aflägenheet ifrå hufwudkyrkian, och at dee äre så få at hålla sitt capell wid macht, och dee måst herbergera kyrkioherden eller caplan enär dee där skola förrätta gudztiensten som fåå gånger om åhret skieer, emedan widh dheras kyrkia intet prästebord är, och måtte i medler tijdh löhna den som för dem håller böön i capellet, och sålledes större kåstnader underkastade, än dee andre sochnerne, fast dee befrias för prästegårdzbyggnaden wid hufwudhkyrkian, derföre dee och skiähligen wid samma frikallelsse här efter som här till handhafwas. Huar emoth dee andre sochnerne så wijda skiee kan, efter resolution wid sidsta räfstetingh lära befodras, och tilbaka bekomma uthbetallte penninger för fäboderne till prästebordet, och prästebordet äntå där widh blij conserverat. Hwar medh Fårsbönderne intet gärna willia vara benögde, uthan begiära det deras wittnen kunna förhöras, som kunna betyga Stugubönderen varit tildelt kornherberget i prästegården, hwar efter frågades, och namngofwes några som i saken med dem och Ragund tillijka med annexerne Hällsiö och Håssiö wore interesserade, men alla tilstå, at Ragundz sochn under danske regementet allena bygde prästegården wid hufwudkyrkian, och Fårs, Håsiö och Hällsiö annexerne å sin kyrkiobord, och Stugun ingendera hulpit, men anno 1648 den 10 augusti på visitationen af h. superintendenten mag. Petro Steuchio förordnat, at annexerne förutan Stugun, skulle wid hufwudkyrkian hålla sine laga huus. Anno 1681 d. 22 juni är husesyn hållen i prästegården, och allmogens siu laga huus öfwersedde med det öfrige, huilken är underskrifwen icke allenast af häradzhöfdingen, utan och Ragundz sochns, Fårss, Håsiö, och Hällesiö annexers fullmechtige [*fol. 41r*] men ingen ifrå Stugun warit tilstädes. Sedan upwijstes en dehlningh på husen i prästegården, giord af ländz och tålfmän af Ragundz tinglagh d. 29 januari a:o 1673 efter låttkastningh, nembl.

Ragund sochn tager till sig fähuset, bryggestuf:n och kornladan. Fårss sochn, baarstufwan, stallen och kornherberget. Håsiö och Hällesiö sochn portstugan med sängcammaren.

Ländz och tålfmän af Ragundz tingel:e. Uti alla 4 sochnernes nambn inlades en skrifft, huarutinnan itereres, at få ransakningh emellan sig och Stugubönderen, eftersom herberget i gl:e tijder skall varit dem tilldelt etc. Men Ragund, Håsiö och Hellesiö sochner druga sig där ifrån, sedan dee husedehlningen hörde sig föreläsas, och hålla sig där widh, och willia niuta vedergällning för det dee kåstadt på nya kornherberget.

Fårsboena willia ingalunda wara nögde med 1673 åhrs giorde husedeelningh i prästegården, emedan som ingen skall minnas den vara giordh, och intet kan så mycket på dem belöpa och enär dehlningen blijr modererat och giord efter hemanstalet, undandraga dee sigh

intet fulgiöra sin skyldigheet varandes i Ragund s. 35 bönder, uti Fårs sochn 23 dito Håssiö 13 dito och i Hällsiö 11 dito.

Slutel. med allas nöije aftaltes, at kornherberget som i dehlningen 1673 är påfördt Fårs sochn, skall komma alla 4 sochnerne till, nembl. Ragund, Fårs, Håsiö och Hellsiö efter rökemantahlen, huar af föllier, at Fårs sochn som där på intet kåstadt måste proportionaliter där till contribuera, och dess utan erkändes ofwanber:de dehlningh och repartition wara och blifwa ständigh.

13. Dragon Anders Sinelius tiltaltes af Jon Anderson i Gewågh för en sölfwerskedh om 4 lodh som han afhändt [*fol. 41v*] för ellofwa åhr sedan, och det bekändt för dragon Johan Bärtillson, som dhet uppenbaradt för Jon Anderson? Resp. att han för 11 eller 12 åhr sedan i sin ungdom den afhändt och såldt till een fremmande kiöpman, och enär Jon deth wetta fått och där efter frågadt, gifwit honom een carolin i förlijkningh, huar till Jon beiakar, och säger sig låtit Johan Bärtillson den få till widermälo, eftersom han skulle saken drifwa, men intet förlijkt cronones sak, och morgon effter gifwit deth ann för leut. Mobach. Swän Biörson i Gewågh hafwer egt skedan, och den länt till Jon Anderson, och bekommit af honom därföre 3 dahl. s.m:t. Leutnant Petter Mobach berättar Sinelius intet för regementzrätten varit angifwen och dömder för något tyfwerie, icke heller har han för häradzrätten för sådant plichtadt.

Så wida dragon Anders Sinelius icke är för någon tyfnadh tillförenne dömder, så till underdånigst följe af Kongl. Maij:tz resolution d. 6 juni a:o 1686 remitteres hans förseende till välllåfl. regementzrättens, optagande och deciderande.

14. Sochnskrifwaren Måns Carllsson beswärade sigh öfwer Jon Olson Kiöpman i Stugun, för deth han in decembri sidstleden sagdt, sig hafwa bårt stullit deras breff som war om prästegårdzbyggnaden, och sedan at han hafver bårtstulit landziembnan i fiohl för dem widh Stugun, och där medh fylt sin räkningh hoos befallningzman, och det öfriga hade tingelaget gifwit Måns Carllson, och detta stuhlit af oss, som repeterades många gångher huilket fältvebelen Oluff Nillson Hagelbergh och dragon Erich Håff attesterat i Stugun d. 30 decemb. 1693 wara [*fol. 42r*] skiedt på Giesund, där dee möttes dagen tillförenne? Resp. att han misstänkt honom för general h. Carl Sparres bref om friheet at byggia i prästegården, som han skulle afcopiera, och intet lefwerertes tilbaka, förr än häradzhöfdingen honom i Röden tilhållit, och at Stuguboena gifvit Måns Carllson opsattz på extraordinarie skiutzfärder at låta beräkna i landziembnan, och aldrig fått eller hördt något där aff, och dy honom derföre misstenkt, och intet kan wäll minnas sina fälte ordh, medan han var drucken, och blef krafder för små tullar på vägen, och där utaf blifwit ondh och sticken, williandes utan edgångh vara benögd med ingifne attest.

Dragon Erich Håf berättar, Måns Carlson kräfia Jon Olson för sin tull, då han sade sig eij behöfwa gifwa honom löhn för ofwannembde orsaker skuldh.

Ehuruwäll Jon Olufson Köpman hafwer uthropadt sochnskrifwaren Månss Carllsson, för deth han bårtstuhlit Stuguböndernes breef at wara frij för prästegårdzbyggningen, och därtill med bårtstullit 1692 åhrs landziembna för Stuguboena, och intetdera gitter bewijsa, så fins deth wara skiedt i dryckenskap, och förordsakadt där af, att Måns honom krafdt sin löhn på landzwägen. Altfördenskuld finner rätten skälligt, så wida deth är skiedt af hastige mode, at bäggie considereres för ett, och derföre effter 20 cap. Tingm. B:n plichtar med sina 40 m:k till treskiptes.

15. Till hörsampt föllie af h. general lieut:ns och gouverneurens högwelborne h. Otto Vellingks resolution gifwen på räfstetinget i Röden den 25 septemb. 1693 om prästegårdens muhlbete och lötegångh undersöktes som föllier, nembl.

1) Hurudahnt muhlbete fins lyda under Ragundz [*fol. 42v*] prästebordh? Resp:bat nämden, att den är ganska ringa och at dess boskap ingallunda kunna öfwer 14 dagars tijdh hafwa där sin beth och föda.

2) Aff hwem fäbostället är försåldt, och hwar deth är belägit? Responsio. att Munsåker, Gisslegård och Nillss Olofson wid Skogen och twå st. bönder i Torsgård hafwa deth försåldt, och allmogen utgifwit 1 d. k.m:t till mans af pastoratet, som bestijgit till 80 d. k.m:t, och at det är belägit på deras affradzlandh som kallas Lundzgårdzlandet hardt in wid Ångermanlandz gräntzen, så at betesmark af Ångermännen i Västbyen är legd, och fått sitt nöije af ofwanber:de 80 dahl. k.m:t för huilket dee åhrl. gifwa 1 d. 8 öre s.m:t efter brefwet af d. 28 maij a:o 1666, föregifwandes sälliarena sigh intet friwilliogt det hafwa giordt, utan effter då upwijste resolutioner (som dem länder till mehn och förfångh) wijsandes ährew. h:r probsten mag. Salomon Hofwerbergh med en opsattz huru mycket hwar och een af interessenterne af bem:t 80 d. k.m:t opburit och bekommit hafwa, men i hastigheet intet kan igenfinna dee resolutioner och ordres som allmoghen där till bracht hafwa: begärandes dilation där med till höstetinget, då han dem opwijsa skall.

16. Om Kiehl Olufsons i Byhn discurerade arfwingarne och producerades een där öfwer afsagd dom d. 30 maij 1682 af innehåld, att Nills Ersons dåtters hustro Märitz barn varit arffaldne till \2/3 af/ halfwa hemmannet i Byen, och Nills Ersons gäld fast större än dess värde, och altså ingen prætention uti den halfwa deelen af halfwa hemmannet, hwar med deth blifwer Johan Michelson som hafwer Kiehl Olssons dåtter, säger halfwa hemmanet vara obetallt, och will uthlösa sin hustrus medarfwa 2:e Märit och Karin Anders Olsons med hust. Märit som [*fol. 43r*] som sedan blef Kiehl Olssons, och med honom aflade Johans hustru Margeta. Sonen Oluff Kiehlson fodrar sin dehl af faderens inlöste halfwa hemman i Byen, då Johan Michelson opwijste Kiehl Olufsons köpebreff på samma halfwa hemman för 16 specie r.d. medh win och wittnen, gifwit i Ragund d. 5 juli 1686, och den 6 dito opbudit första gången. Oluff Mårtenson i Utanedh förmente sin hustru Ingeborgh Nillsdåtter, och böre arfwa i halfwa hemmannet så wäll som systran Märitz barn? Resp. effter 1682 åhrs doom war skulden högre än ägendomen. Om löösörerne fodras beskedh, då Jon Esbiörson i Kullstad berättade, dem gå i skullden, och sedhan een bössa, och een smörkanna opspanadt.

Utaf 1682 åhrs faldne dom fins, att Nillss Ersons giäld och skuldh warit större än halfwa hemmannet i Byen varit värdt som Kiehl Olofson betallt; altså hans barns prætention fallit af sig sielff, huilken halfwa dehls Kiehl Olsson såldt till Johan Michellson d. 5 juli a:o 1686 dy kan Oluff Kiehlson där till intet komma, men dess halfpart är ännu obetallt, som Johan Michelson will till sig lösa, hwar till 2:e Märit och Karin Andersdöttrar och Margeta Kiehlsdåtter äre arffaldne, som af Johan Michelson efter gode mäns skällige ompröfwande niuta lössn. Hwad löösörerne widkommer, så intyger då varande målzman Jon Essbiörnson i Kullstad, att dee ringa wore, och uthdeltes till gäldens betahlningh, men den bössan och smörkannan som skulle vara opspanade af samma löösören och icke deelte, kunna arfwingarne sin emellan skiffta och dehla.

17. Pasquil action kan intet widare antagas, emedan som dragonerne Jonas Häggman och Tufwe Kusk item Agnes Palm icke äre tilsagde och tilstädes utan utom [*fol. 43v*] tingelaget wistas; hwar om länsman till näste tingh bör draga försårgh.

18. Jon Essbiörnson i Kullstadh och Swän Biörson i Gewåg förehöltz yterligare om uthfästade caution 1680 för Jacob Hanson, att på frijheet optaga Hammarsgården, som åthniuttne äre, men intet bracht till full häfd och bruk och dee som tilförenne willia draga sigh undan, som wore dee aldrigh där om bedne, och fast mindre där till samtykt. Sedan, att deth på tinget verificerat är, och at dee så när till tingzplatzen äre boende, åthminstonne kunnat hördt sådant warit å färde, och altså en annan gångh där emoth protestera kunnat? Resp. att dee dhet wäll, kunnat hördt, men eftersom dhe därtill intet samtykt, tencht intet skulle blij där om tilltalt. Jon Natanaelson i Krånge betygar, Jacob Hanson för sig sagdt, att han intet bedit Swän där om, men Jon Esbiörnson anmodat där till, deth Jon tillstår, men säger sig där till neka. H. general lieut:ns och gouverneurens breff till befallningzman Lorens Bachman af d. 10 juli a:o 1693, lyder, att deras ursächtan därutinnan, icke kan wara sufficient emoth deth som publicè och på tinget är giordt efter Kongl. Maij:tz förordningar, med mindre någon orichtigheet wore wederbörl. bewist. Omsijder tilbödo dee sigh willia accondera med leutnanten Mobach, at han swarar till hemmannetz fulla häfd och bruk, och kommo öfwereens sålledes, att huardera skaffar steen, leer och kalk till een spisell af twå rökgånger medh spieldh och murstänger, och där till med betalla muhrmestaren och arbetzfolket, och där med wara för all annan gravation angående bostellet otilltalte, och hafwa regress och fogh, at sökia leut:n Magnus Linn [*fol. 44r*] för ett åhrs byggnadh, och dragon Jönss Skogh för deth andra, som dee hemmannet brukadt, huar om dee inför rätten handsloges.

19. Jon Olufson i Stugun berättar sigh wara med länsman Håkan Jonson Frisk förlijkt, om alt dhet som dem emellan kan wara förelupit.

20. En föreeningh emellan Joon Olson i Håsiöby och Hanss Simonson sampt liquidation emellan creditorerne upbödz andre gången utan klander.

Ting 27, 28, 29 och 30 november 1694

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I: 15a, fol. 284v–293r, ÖLA.

Anno 1694 den 27, 28, 29 och 30 novembris höltz laga ting medh allmogen aff Ragunda tinglagh, närvarande befallningzman welbetrodd Lorens Backman och nämden.

Jon Natanaelson i Krånge	Swän Biörson i Gewågh
Nillss Larson i Swedie	Jacob Månson på Hammaren
Peer Jonson i Torsgård	Gulle Pederson wid Lundh
Anders Peerson i Opåsen	Peder Olufson i Gewåg
Johan Michellson i Byen	Hanss Simonson i Håsiö

1. Dato uplästes Kongl. Maij:ts förr specificerade placater och resolutioner.

2. Dragon Oluff Jonson Tredsk skuldgafs hafwa besåfwit Elin Nillsdåtter ifrån Hälliom sochn och Västbyen i Ångermanland och afladt barn tillsammans som läfwer, huar till dee beggie beiaka: williandes han henne intet ächta.

Såsom Oluff Jonson Tresk hafwer bedrijfwit lönskläger medh Elin Nillsdåtter; altså blifwer han derföre saker efter 3:de cap. gifftmålabalken L.L. till 40 m:k och Elin efter Kongl. Maij:ts resolution till sina 20 marck.

3. Tålfman Anders Peerson och sexman Elias Jonsson [*fol. 285r*] tillijka medh corporal Erick Hansson Håff beswärade sig öfwer Peder Jonson på Ede, för deth han dem uti sidstledne augusto då dee räknade och pröfwade tijonden, beskylt hafwa af hans korn skyhlar tagit dee bästa banden, och hoos sexman Elias Jonson tagit dee värsta och uthtröskadt till prob: varandes derutinnan oskylldige, och giordt efter ytersta förståndh, och tagit af beggie delarne och proben där efter giordt som blifwit lijka stoor, som af tijonde längden fins: begärandes, at han för sådant ährrörligit witesmåhl kunde blifwa näfster? Resp. at han då intet war hemma stadder, och kommande heem af sin hustru hört dem tagit stånd kornet, och tröskadt prob af och han till dem gått hoos Elias Jonson, och där om tallat: tänkiandes det så vara, och hoos Elias tagit läggian, som fast ringare är, men actores påstå, honom sagt, dem hoos honom tagit dee bästa banden, och hoos Elias dee värsta: bediandes Peder om förlåthelse; säijandes sig trodt sin hustru, och elliest icke är stark till sinnet. Åklagarena föregifwa, sigh bedia honom låtha taga skyhltals af trädesåkeren och af hallman, men han icke vellat, iembwäll och, där han intet wille med dem vara nögder, gå till lensman och begära andra edhsworne män; och enär bonden intet är hemma måtte dee låtha hustrun vijsa uth tegarne, och skillia ifrå grannarnas, huar till intet kunde nekas.

Peders hustru Sussanna Swänsdåtter, berättar, sig säija för sin man, at ett band togz på halmåkeren, ett dito på träde af läggian, ett dito på rooflandet, som och träde var ett dito på trädet och af ståndkornet, och det 5:te togz af halman och af ståndan, och mera hafwer hon intet för sinn man sagt, dåch hafft 15 skylar som af råstan skadd, och intet där af tagit? Resp. att dee där af tagit ett bandh och iänkadt i hoop deth bästa som kunnat skiee, och äfwen som på Elias Jonsons.

Enhälligt votum.

Emedan som Peder Jonson, hafwer efter sin hustrues berättelse obetenkt tilltallt tijonde räknarne, tålfman Anders Peerson och sexman Elias Jonson tillijka med corporalen Erick Håff, för deth dee skohle hafwa af hans åkrar tagit bästa banden, och af Elias Jonsons dee ringaste att tröska proben af, och sålledes giordt medhåld, och dee föregifwa [*fol. 285v*] sigh iänkadt och i

skiähligaste måtton lämpat, at ingen är för när skiedt, och at proben är des medelst på Peder Jonson och Elias Jonson lijka stoor blefwen som af tijonde längden fins; altså är för skiälligt funnit, at Peder Jonson skall efter 20 cap. Tingmålabalken för oqwädins ordh bötha för huardera tree marck till treskiptes, som är 9 marck.

4. Johan Michelson i Byen beswärade sig öfwer dragon Jon Uneson för deth han åtta dagar efter sidstledne Michaelis om een söndagzaffton till honom kommit och begiärt dricka, och fått ett stoop öhl, och begiert meera, och altså togz in een kanna och sedan begynte han låta illa, hotandes med hugg, och skiälte honom för een förluppen skiellm, och andra onyttige ord, at han måst fly utur stufwan. Sedan hotadt hans hustru med hugg, och kallat henne råfferska, och wellat slå henne med eldgaffellen, och hon måtte och fly för honom, och enär deth var skiedt tagit een yxa och skrämdt uth alt hans gårdzfolk, och kallat hans dräng Mårten Mårtenson för skiellm och tyff, huilket alt Swän Carllson i Hårgårdh och hans dräng Johan Mårtenson sågo och hörde, huar till nekas. Swän Carllson berättar sig den gången wara tilstädes och dy aflade han sin vittnesedh och betygade, nembl. att han och drängen Oluff Olufson folgdes om söndagzafton sedan mörkt var, och på vägen råkadt Jon Uhneson som var drucken, och han vändt om och folgdt dem, och han begiert een kanna öhl, som han fick, och denne såth och tallte medh Johans syster, och gaf intet acht på deras tahl, men lijkawäll hörde Jon kalla Johan skiellm, och Johan gått der med uth. Sedan hafwer hans hustru tagit kåpparskopan, och wellat släckia uth elden, och Jon tog skopan af henne, och slängde under bänken: säijandes skall du släckia uth elden, enär dragon i gården kommer, och togh af henne och så eldgaffellen, huar med hon hölt på draga brandarne ifrån huar andra at dem släckia, och hörde henne ropa och bedia honom achta sig huad han giorde, och hon gått åth döran, men icke uth som han sågh och strax där efter folgdz dädan heem, därest Jon leijer huusrum, och måtte mäst leda honom, eftersom han drucken var. Item, at Johans moder tagit yxorne at bära uth [*fol. 286r*] och Jon tagit af henne een yxa, och den hafft på arman, och den med sig hade där ifrån, och utom gården. Swän den af honom tagit och burit hem, huilket Jon Uhneson förehöltz, och han swarade, sig sagt honom skulle vara een skiellm till dess han bewijsar sigh vara een skiellm, som han honom kallat, huar till han nekar. Mårten Mårtenson framkallades, som berättar sig varit tillstädes samma gång, och hörde och sågh huad som skiedde, men Jon Uhneson exciperade emoth hans giörande vittnande, eftersom dee skolle vara i skyldskap huar till dee neka, men Gulle i Lundh berättar, hans fader sagt, sin hustru vara Johan Michelsons modersyster, huar till Johan och Mårten neka: villiandes Jon erkänna Olufs görande vittnesmåhl som icke tillstädes är, uthan tienar i Lijen sochn och Medellpad: tilståendes Jon Uneson, sigh tagit skopan och eldgaffellen af Johans hustru, men intet hotadt eller kallat råfferska. Hustru Margeta Kiehlsdåtter berättar, honom hafwa eldgaffellen i högsta hugg, och där hon intet gått undan fått hugg, och omsijder nödgatz gå uth till andra stugan, till dess han var bårtgången huar till Jon nekar, och Swän, at han intet kan minnas om hon var inne eller uthe enär dee gått där ifrån. Interim wijss förhördes Mårten Mårtenson, som berättar Jon Uhneson kalla Johan Michellson skiellm och hustrun råfferska, och tagit eldgaffellen af henne, men intet slagit eller kunde förstå hans meening, men barnen begynt gråta och hon gått uth.

Enhälligt votum.

Emedan som Jon Uhneson söker vräka Mårten Mårtenson at vittna om deth som förluppit är emellan Johan Michelson och honom, medelst skyldskap dem emellan, huar till dee fuller neka, men Mårtens fader lijkawäll, effter intygandet så berättat. Och såsom Oluff Olufson samma gång varit tillstädes, så lembnes deth andra, och aldenstund ett vittne som afhördt är,

giör intet tillfyllest, så föranlåtes rätten låta saken beroo till nästa laga ting, då Oluff Olufson skall och afhöras, och sedan skall saken afdömmas. [*fol. 286v*]

5. Fendrich Petter Kruuskåpp efter fullmacht den 28 septembri 1694 aff Bolina Ersdåtter tiltallade hennes broder Oluff Erson widh Skogen för een förgylt sölfwersked om tree lodh henne tilhörig? Resp. at hon är i behåld, och skall restitueras. 2:do om ett *pund* lijn han emothtagit? Resp, at det var intet meer än ½ *pund* som upwägdes i broderens Jon Ersons närwaru, som boor där nedre wid Hernösandh, och kan vittna deth icke mera varit, det han och förledne åhr skall sagdt. 3:tio för een laghg*amma*l oxe? Resp. at henehe[?] [*renov. har*: han] tillföll allenast een fiohlkalff och twå st. gietter, som bytheslängdan af den 25 september 1678 uthwijser, och gietterne tog hennes ombudzman Jon Nillson på Ede, huar till han icke lärer neka, och med oxen eller kalfwen blef så aftallat på bytet, att kalfwen värderades för 4 d. k.m:t eller een sådan kalff lefwerera, som Hans Olson på Ede betygar sant vara.

Fendrichen Kruuskåpp tilltalte i lijka måtto Hanss Olufson på Österede för sin systerdehl af 11 ½ r.d. inlagde jordepenninger. Resp. att 11 ¼ r.d. blefwe där inlagde och skulle betallas, och hafwer där på lefwereradt till Oluff Erson 8 r.d. eller 12 d. s.m:t som Oluff tillstår, och föregifver så vara sluttit, at samma penningar skulle stå orörde till dess förnimmas kundhe om fleera creditorer funnes, som och funnos, och till deras betallningh äre bemellte 12 d. s.m:t effter quittencier uthgifne. Nembl. till Segrid Hansdåtter på broderen Olufs vegnar som bemellte 11 ¼ r.d. uthlagdt. Till Swän Biörson i Gewåg förutan dee 5 r.d. honom påbythet tilldeeltes, eftersom han wiste honom dem böra. Tredieman Erich Nillson Spijk fått och quitterat d. 26 juli 1677 af Samson Erson, Oluff Erson och Erich Nilson i Böhle 44 d. kopp*ar*mynt och den 15 januari 1678 af rothan fått 16 d. k.m:t. A:o 1676 gick trediemännen uth, och samma våhr dödde Erich Olufson och Oluf brukade hemmannet 1677 och 1678, och 1679 antog Hanss Olufson deth. Lensman Håkan Frisks quittens på 4 d. 30 öre kopp*ar*mynt till kyrkioherden Clasons sterbhuus. Item till Pär Nillson på des vegnar 1: 30 2/3 ör s.m:t huar emoth fendrichen dels protesterade: förmenandes honom intet bordt dem betalla utan ordre och doom, eftersom dee på byteslängdan intet opförde äre. [*fol. 287r*] Swän i Gewåg sade, sigh intet wetta enär bytet skedde, och kunde eij angifwat tillijka med fleera, och der med intet förtegat sin rätt, och om Oluff Erson intet wettat, skullden wara effter boken richtig, hade han den icke betallt. Hanss Olson har inne hoos sigh 3 ¼ r.d. som är 4 d. 28 öre.

Saken discurerades till fölliande doom, att Oluff Erson niuter intet för deth han till tredieman gifwit, eftersom han sielff hafft nyttan af hemmannet, och äfwenså för landziembnan i samma anseende som i feijgdeåhren förordsakadt är, dåch bör Hanss Olson swara för 1679. Fadersystrans Lisbethas opförde 5 åhrs löner 7 d. 16 ör s.m:t finnas intet kunna god giöras efftersom dee intet finnas på bytheslängden 1678 ibland andra creditorerne, och kunnat varit bekant och vitterligit, och han som i sochnan wistadtz kunnat vetta enär bythet skedde, och owist är på huad sätt hon hoos sin broder varit. Sedan inkom Oluff Erson och berättade Lissbeta på bytet varit och fodrat så lönen som länte 4 d. k:rm:t och fått afslagh.

Samptel. votum.

Bolina Erichsdåtters arfftellige tillfalldne förgylte sölfwerskedh, tilstår hennes broder Oluff Erson sig hafwa i förvahr och dömmes at restituera, sedan anbelangande ett *pund* lijn som honom påföres hafwa emothtagit, så föregifwer han det intet meera varit än ½ *pund* som skall blifwit uti broderens Jon Ersons närwaru opwägit; huarföre pröfwar rätten skähligt at Oluff Erson skall betalla ett halfft lispund lijn medh 24 ör s.m:t och där Jon Erson betygar eij meera varit, där med vara frij och otilltallt. Beträffande oxen, så fins af byteslängdan, deth varit een fiohlkalff, och efter intygandet värderat för 1 d. 10: 16 p:g:r s.m:t huilka Oluff Erson dömmes

utan drögzmåhl betalla. Sidst, huad widkommer Bolinas systerdeel af 11 ¼ r.d. eller 16 d. 28 ör s.m:t som är 3 d. 12 öre så hafwer Hanss Olufson till Oluff Erson där på lefwereradt 8 r.d. eller 12 d. s.m:t, huar med han efter quittencier betallt till creditorerne efter bytet, nembl. Segridh Hansdåtter 2 d. 8 ör. Swän Biörson i Gewåg, 6: 24, h. Oluff Claudj sterbhuus 3: 19: 8 görandes tilsammans 12 d. 19: 8 s.m:t och altså hafwer Oluff Erson betallt öfwer 19 ör 8 p:g:r som han niuter utaf behåldne 4: 28 ör s.m:t [*fol. 287v*] hoos Hanss Olufson: varandes altfördenskuld där af hoos Hanss Olufson obetallte 4 d. 8 ör 16 p:g:r huar af Bolina niuther sin systerdeel som är 27 ör 8 p:g:r s.m:t. Oluff Ersons upförde gl. landziembna 2 d. 12 ör kunna intet bestås, emedan som dhen fins härkomma för åhren 1676, 1677 och 1678, då han brukadt hemmannet, och bör till alt beswär och tunga dee åhren swara, dåch som 1679 där uti inbegripes, och Hans Olufson hemmannet deth åhret brukadt bör han ¼ där af honom godtgiöra. Icke [h]eller kan Oluff Erson niutha opförde kåstnad till tredieman af sine syskon, eftersom han 1676, 1677 och 1678 hemmannet brukadt, då trediemännen utginge, dåch fins skälligt, att Hans Olson som hemmannet brukadhe sidsta feijgdeåhret 1679 bör till ¼ kåstnad swara. Anbelangande Lisbeta Olufsdåtters fodran för fem åhrs löner och länte 4 d. kopp*ar*mynt, så fins den prætension icke på byteslängdan god erkänd och Oluff Erson berättar dhet på bytet blifwit henne närwarande afslagit; altså kan där till intet giöras.

6. Länssman Håkan Jonson beswärade sigh öfwer Påhl Amphinson i Biskopsgården för deth han uti een sin suppliquè till h. öfwersten, hafwer klagat på en dom och honom öfwer gången execution: upwijsandes extractum protocolli af den 3 october 1691, huar uti fins, Påhl efter sin obligation af den 7 october 1690, vara skylldig till lensman 6 d. 27 ½ ör s.m:t och där under befallningzmans Jacob Graans execution af den 4:d dito? Resp. att han intet åtallat eller klandrat domen, men klagadt meera af sig pantat vara än han skylldig varit nembl. lensman sielf tagit ett *pund* rökt lax och een dahl. k.m:t opå 1691. Nåch lefwereradt 4 d. s.m:t på 1691 på samma giäldh, som framledne tålfman Jon Zachrieson i Byen och Elias Clemmetson vittnadt sine dato, och leut. Petter Mobach zedellen skrifwit. Lensman nekar sig fått laxen och een dahl. k.m:t men Påhl föregifwer Elias Clemmetson vara då tillstädes som nu är siuk och frånvarande. Prophosen Larss Larson berättar sig varit medh då twå sex dahlers plåtar uthtoges, och een annan gång folgdt Jon Zachrieson och Elias Clemmetson till honom och pantadt ett sängbålster som tålfmännen verderade och lembnade qwaar till lössn, [*fol. 288r*] minnandes intet på huad tijdh deth var, men wintertijden skedde deth, och sedan reste lensman till Ståckholm, och wid återkomsten begiärt bålstret, det han säger sig afhemptadt och fördt till prästegården, och Påhl sagt sigh inga medell hafwa deth at inlösa, och wille först giöra räkning med lensman. Påhl säger pantningen skee nyåhrsdagzaffton, huar till Lars Larson nekar, och föregifwer huarken pantningen eller dädan tagningen då skiedde, utan långt in på vinteren, men för huad värde intet, men Påhl säger, dhet sig kåstadt 4 d. s.m:t och där hoos uthtogz sex allnar västgiöth bålsterwaar och 5 ¼ aln heemwäfwit bänkekläde. Lensman föregif:r det allt vara af tålfmännen uthpantadt för 2 d. 27: 12 p:g:r s.m:t och om dee det ringdt värderat, skulle han det igenlöst men bålstret var uthnött, och varet sattes på ena sijdan.

Enhälligt votum.

Ändåch lensman Håkan Jonson hafwer tilbudit at bewijsa Påhl Amphinson hafwa medelst en supplie till h. öfwersten åtallat och qwaldt een afsagd doom, och där på gifne execution a:o 1690, så har han det intet kunnat giöra, eftersom Påfwell där till nekar, och suppliquen icke widh handen är och föregifwes allenast vara klagat, at meera skall vara exequerat än domen innehåller, och lensman nekar sigh fått opförde ett *pund* rökt lax och een dahl. k.m:t på den betallningen, utan 4 d. s.m:t een gång fått, och sedan ett gammalt sängebålster och några ahl.

bålstervahr och 5 ¼ aln gamalt hemwäfwit bänkekläde, som nämdemän Elias Clemmetson som siuker är och sahl. Jon Zachrieson exequerat och värderat hafwa, och öfwer föresatt tijd stått honom till lösn, dy måtte saken beroo till nästa ting, då Elias Clemetson bör giöra beskedh om rökte laxen och een dahl. kopp*ar*mynt som på een hans zedell upfördt är, iemväll och huru execution och värderingen är skiedt.

7. Jon Simonsons i Stugun barns förmyndare Peder Olofson i Gewåg och Hans Simonson i Håsiö tilltallte Jon Olufson i Stugun för deras faders inlagde penninger i hemmannet efftersom dee intet effter 1692 åhrs doom fått richtigt [*fol. 288v*] uthan på första 1/3 och terminen allenast 18 d. s.m:t och på 1693 och 1694 intet? Resp. at han betallt 18 d. s.m:t, och een tunna korn till barnens föda för 3 d. s.m:t huar till beiakas. Item ¼ tunna korn à 24 öre dito. En gieth för 16 ör. En koo efter Michaelis sidstleden för 3 d. 10 2/3 ör s.m:t giörandes tillsammans 25 d. 18 2/3 ör s.m:t och löper på huar termin 23: 15: 1 1/3 p:g:r s.m:t. Men, föregifwer sig intet vara lagligen stembder som befans i sanning.

Resol. Rätten kan medelst olaga citation sig intet der med besatta, och böre förmynderne gifwa Jon Olufson upsattz på dee penningar, Jon Simonson på hans vegnar till åthskillige betallt, huar på han å näst skeende ting skall swara.

8. Oluff Pedersons käremåhl i Byen till Oluff Kiehlson ibm för deth hans eena fönster blef under bröllopet sönderslagit, blef så förlijkt, at Oluff Kiehlson låfwat låta byggia fönstret och gifwa Oluff Peerson för hijtresan och tijdzspillo 24 ör s.m:t.

9. Länsman Håkan Jonson hafwer stemdt Erasmus Hanson på Åsen för deth han skall honom slagit på vägabyggningen a:o 1692 upwijsandes brofougdens Oluff Nillsons attest där öfwer d. 27 september 1692, som lyder ibland annat at Håkan af Hanss Rasmussons sönner varit slagen med een yxhammar så at han måste liggia qwaar wid een fiskie badstufwa ¼ mijhl ifrå vägabyggningens begynnelse, och wid hans dijthkomst föga beskedh kunde giöra, och om aftonen förmått begifwa sigh dijth, och intet bijstånd af honom hafwa kunde: varandes hans hufwud på vänstre sijdan upswullit, och han kunde intet något förtära. Nämdeman Anders Peerson betygar, honom vara 9 dagar för tinget tillsagd och stämd, och tillförenne där af wettat, och een gång skulle citeras, då han föruth begifwit sig till Ångermanlandh. Rp. att han med lensman är där om förlijkt och kan intet där till swara. Lensman föregifver sig cederat sin målsägare rätt, men icke Konungens och häradetz? Resp. at han intet kunnat tänkia där om skulle mera tallas, fast än han tillsagder bleff, och derföre [*fol. 289r*] inga wittnen kalladt som kunde berätta huru tilgick. Actor begiärte, at Oluff Peerson i Byen kunde lagligen afhöras som efter wittnesedens afläggiande betygade, att lensman kommit effter honom på vägen och stijgit af hästen, och sagt här vara skiellmar som tagit honom i håret och at Erasmus Hanson på Åsen var een som honom håår rijfvit i Biskopsgården, och kommande ett stycke fram såth Erasmus tillijka med fleera widh vägen, då lensman sade till honom, du sakramenska skiellm, huarföre rände du mig i håret, och Erasmus swarade, at han honom först rände i håret, där medh slog lensman med sin kiäpp twå gånger effter honom, som han afbögde, och wid tredie gången hölt han yxan emoth som treffade widh högra tinningen, så at han föll omkull, och låg som een dödh menniskia, och hade nogh giöra förr än han kom sig före och hade honom sedan på sin häst, och förde till een badstufwa, och han skilldes ifrå honom, och som sades där legat öfwer nattan: vettandes intet om Erasmus med flijth och willia slog honom med yxan, eller förordsakadt af deth han skulle afwäria käppslaget, och sedan det var skiedt, een lijten stundh stått qwaar, och sedan folgdt andra komne där ifrån. Erasmus Hanson berättar sig vara in hoos Gabriell Linn,

och kommande uth hade lensman tagit hans broders Nills Hansons yxa på fastgården, och med dess skafft slagit honom, och han ropadt hielp, och wid deth samma säger han sig komma och gaff sig emellan dem, och tagit lensman allenast i axlarne, och bedit honom hålla uppe, och kan hända träffadt i håret, och blef så bemött, och at lensman hade på gården liggiande safwa tallar på honom sönderslagit, huar till nekas, och intet meera giordt än förmant dem skynda sig fort, och fått stackut beskedh så af Clemmet Adamson som fleera. Erasmus påstår at hans broder Nils ropadt hielp i Jesu nambn, eftersom, lensman wille hafwa lijfwet af honom, som hustru Märit Pålsdåtter Lins hustru och pijgan Elisabetha [*fol. 289v*] Olufsdåtter kunna betyga. Actor at dragon Erich Person Dahl war inne hoos Lindh tillijka med Erasmus, och kan wetta huru tilgick. Erassmus säger sig gifwit honom 2 *pund* rökt lax i förlijkning 1693, och nu i höst ¼ tunna lax, rökte laxen tilstår han på förlijkningen fått, och fierdingen på hans faders rächning, huar till Erasmus nekade.

Emedan som slagzmåhlet fins wara begynt i Biskopsgården och dee som närvarande varit icke äre tillstädes, och parterne beropa sig upå till wittnen, altså kan saken intet nu afdömmas, utan måtte beroo till nästa laga tingh.

10. Fendrick Petter Kruuskåpp hafwer låtit stembna på leutnantens Vallentins Virks wegnar Hanss Erasmuson på Åsen för ¼ tunna lax som han tagit betallningh före 1691 och intet hållit ordh, och nu berättar fendricken förlijkning vara skiedt, at han nästkommande sommar låfwadt fulgiöra sin skyldigheet derutinnan, huar med han nögder är.

11. Larss Siuhlson i Näset, hafwer citerat Swän Biörson i Gewåg för een hästlega till Hernösandh med Swäns, Jon Natanaelsons och Hanss Ersons sönner, huilken Hanss Erson skulle betalla, efftersom Swän och Jon betallt tillförenne, men Hans förlengst begifwit sig till Nårie, och ehuruwäll Hans Erson borde honom förnöija som Lars wettat och försummadt fordra, hafwa Swän och Jon låfwat honom lijkawäll förnöija med twå dahl. s.m:t som Jacob på Hammaren betyger sant vara, allenast Larss Siuhlson slipper betalla stemningzpenningerne, huar till dee beiakade, och Lars wid inkommande där till samtychte.

12. Länsman Håkan Jonson beswärade sig öfwer Anders Sörenson i Kråkwåg, för deth han låtit upsättia een klageskrifft, som skulle han honom twingadt at skiutza som han säger sig intet hafwa giordt? Resp. att han blef först om söndagen förledne vårase på sidsta åkeföre tilsagd [*fol. 290r*] at komma och giöra een kongzfärdzskiutz, och sagdt sigh willia sända honom budh, och om måndagen fått budh at komma, men ingendera gången huad han föra skulle, och fått till swaar, at här wore allenast hwijta penninger, dem han sielff wille föra, men stående twå tunnor strömming uth på gården, skulle han taga och föra till Brunflod, huar till han sagdt sig swag häst hafwa, och lensman swaradt honom den skulle taga, eller för sina penninger skaffa een annan, och där med gifwit honom ett slagh öfwer ryggen med eldgaffellen, och wid det han utgått fått några slängiar, och derföre opsatt klageskrifften at ingifwa på tinget, som intet bleff af, eij [h]eller honom derföre nu stembna låtit, och enär munsterskrifwaren Johan Careel i sommars hade h. öfwerstens puncter at inquirera efter, bedit Jon Natanaelson i Krånge, den taga och insinuera, den han säger sigh till leutnanten Petter Mobach då lefwerera. Swän Biörson och Jon Natanaelson berätta samma skrifft sändas till h. öfwersten, som kom med h. maioren tilbaka med ordres, at suppliquen skulle ställas till h. öfwersten som och skiedde. Actor föregifwer honom säija osandt, så om det ena som det andra och allenast sändt honom budh at skiutza för penninger, deth han intet wille giöra, eftersom han tyckte lasset och twå tunnor strömming vara åth hans häst för tunga och derföre måst nembna Erich Erson i Böle deth at föra för betahlning,

deth han intet giorde, men intet rördt eller slagit honom: begärandes at Erich Erson kunde förhöras, om han icke fått betallning för fordzlan. Anders Sörenson, at Erich Erson låg i håll och kan intet wetta af det förre, och at han låtit Peder Olson i Gewåg, Ivar Hemmingson i Kråkwågh och Jon Natanaelson som då stadder war i Kråkwågh, skadan besee. Peder Olufson, at han kommit och klagadt sigh, vara af lensman illa slagen men intet deth vijst. Jon Natanaelson berättar, Anders komma till Ivars gården, och om bekomne hugg [*fol. 290v*] tallat, och wijst sig hafwa een blånadt öfwer axlan, och een dito utför eena armen, som dragon Lars Öman och såg, men Anders Sörenson icke stämdt lensman derföre. Lensman erkänner Jon Natanaelsons wittne icke giärna: hafwandes honom misstenkt.

Nemdens betenkiande.

Såsom lensman Håkan Jonson intet har kunnat bewijsa, deth Anders Sörenson, honom ohemult hafwa anklagadt, eftersom klageskrifften som först skall varit ställt till tingzrätten och icke ingifwen, och sedan efter ordre till h. öfwersten intet wid handen är; altså kan rättenn där till denne gången intet göra. Och eftersom Anders Sörenson intet hafwer stemdt lensman för angifne bekomne hugg och blånader, så måtte och der med beroo till nästa ting, och Anders kan honom derföre lagligen till swar citera låta.

13. Lensman Håkan Jonson angaf, Anders Sörenson 1692 varit tilsagd at komma på hållet, at skiutza probsten till probsteting för betallning, som Fårssbona utgifwit, emedan som dee borde skiutza probsten, och för aflägne orten gifwit penninger, och efftersom han intet kom, togz hans häst uth som foor illa i deth elacka föret? Resp. at honom borde skiutza, och bedit lensmans hustru bedia lensman med sin häst skiutza till sigh, eftersom deth ligger hardt in wid vägen, som eij skedde, huar till hon nekar, men begiärt låff at blij hema, som hon intet beiakadt till, men om måndagzafftonen kommit med sin häst. Drängen Nathanael säger sig varit till Böle och Ammeren at få häst åth probsten, som töfwadt på vägen, men ingen fått förr än i Döwijken.

Nemdens betenkiande.

Såsom Anders Sörenson bekänner sig wara tillsagd och böra skiutzsa, och intet kommit förr än andra dagen om afftonen, då skiutzen var förbij, och lensman måst skiutzsa så långt hans häst förmådde; altså finner nämbden, honom effter Kongl. Maij:ts 1664 åhrs gästgifware ordning och dess 13 § hafwa der med förwärkat tree marck till treeskifftes. [*fol. 291r*]

14. Länsman Håkan Jonson kärade till Anders Sörenson för deth han i olaga tijdh 10 eller 12 weckor för Michaelis sidstleden stadt hans dräng Natanael Biörson honom oåthspordt, eij heller drängen opsagdt efter Kongl. Maij:ts legohions stadga sin tienst? Resp. att han är hans foster och systerson, och råder något om honom, och sagt åth honom fiorton dagar efter barnsölet, at han skulle laga sig väll ifrån lensman och komma till sigh, och ingen legopenning honom än gifwit. Actor, at Natanael blef tillfrågadt sidsta storböndagen, om han wille blij qwaar, och swaradt sig skulle komma till Anders Sörenson, och tagit legopenningen, men han säger sig icke sagt, sig tagit legopenningen, utan skulle komma till sin moderbroder, och intet opsagdt sin tienst, och rättadt sig i deth fallet efter andra drängen dragon Elias Lant som intet opsade sin drängtienst.

Samptel. votum.

Aldenstundh Natanaell Biörnson intet hafwer efter Kongl. Maij:ts 1686 åhrs legohions stadga och des 6 § twå månader för Michaelis upsagdt sin tienst, så dömmes han till underdånigst föllie der af ännu ett åhr hoos lensman tiena för så stoor löön han förledne åhr bekommit haf:r.

15. Johan Simonson [*felskrivning för:* Samsson, se nedan] är upfördt hafwa stemdt Påhl Amphinson i Biskopsgården för giäldh? Resp. att han intet är stemder och intet stått på stemningzedellen, och at Johan och hans hustru dijth varit, och fått något, och låfwadt resten betalla till Kindersmessa. Corporalen Erich Håff hafwer läsit zedellen, och säger sig icke minnas Samsons stembning där stått, men gamble sochnskrifwaren Oluff Olufson betygar sig höra läsas, at Johan Samson stemdt honom för gieldh. Stemningzlistan har tålfman Elias Clemmetson som är siuker, och icke ifrån sig lefwereradt. Corporal Håff berättar sig höra Johan Samsons hustru i höstas säija, sig ingen betahlning få aff Påhl och giorde lensman fullmechtig gällden efter obligation infodra som är 29 d. 12 ör kopp*ar*myndt. Påhl påstår at Johan der på fått sex dahl. kopp*ar*mynt, och omsijder at hans hustru fått intet der på. [*fol. 291v*]

Enhälligt votum.

Såsom Påhl Amphinson efter sin obligation af den 26 martij innevarande åhr 1694, warit skylldig till Johan Samson 29 d. 12 öre kopp*ar*mynt, och föregifwer sig där på hafwa betallt 6 d. kopp*ar*mynt, och ehuruwäll han intet bewijs där till hafwer, och Johan Samson intet där sedermera varit, så gifwes honom lijkawist där medh dilation, at wijsa deth å nästa laga ting, men dee öfrige 23 d. 12 ör som är 7: 25: 8 s.m:t dömmes han betalla till den 9 januari nästkommande med twå d. s.m:ts wijthe efter Kongl. Maij:ts 1669 åhrs executions stadga, om han besagde 7: 28: 8 p:g:r s.m:t innan föreskrefne termin icke betallar.

16. Oluff Staffanson i Böhle gaf wid handan, hurusom han a:o 1692 in septembri, månde gifwa Margeta Ersdåtter i Österåsen på ächtenskap 9 ½ r.d. specie, uti comministri h. Oluff Klåckhåfs och hennes förmyndares sahl. Jon Esbiörsons närwaru, och hon som wiste sig hafwande vara blefwen i Ståckholm, begifwit sig dijth igen, och låfwadt till Kindersmessa 1693 komma tilbaka, och låta ächtenskapet winna sin framgång, som intet höltz, som Johan Rasmuson kan wetta betyga och Biörn Olufson som een hennes ombudzman är, och han sedermeera måst sig giffta, och första åhret leija sig een förståndersk a för 24 d. kopp.m:t och hafwer hon sina arfpenningar stående i Fårss kyrkia, huar af han söker sin betallningh. Resp. Johan Erasmuson, att hon widh båthstahn då hon reste her ifrån, sade sig skolla komma igen till Kindersmessa och intet talltes om några penningar, men actor påstår honom wetta om penningarne och dess quanto. Biörn Olufson berättar, Jon Esbiörnson säija henne fått penningerne men intet summan nämdt, dåch at han tagit temmelig till, och gifwit henne 9 eller 10 r.d. specie. Probsten mag. Salomon Hofwerberg betygar sig hördt aff comministro h. Oluff Klåckhåff, att Margetha Ersdåtter hafwer i hans närwaru fått på ächtenskap af Oluff Staffanson penninger: påminnandes sig icke huru många r.d. williandes säkert derföre stå och cavera, det lensman sade sig och willia giöra.

Enhälligt votum.

Såsom intygat är, at Oluff Staffanson på ächtenskap [*fol. 292r*] hafwer gifwit Margeta Ersdåtter 9 ½ r.d. in specie, och hon sedan begifwit sig till Ståckholm, och intet hållit ordh at komma tilbaka Kindersmesstijden 1693, och han altså förordsakadt sedan begifwa sig i ächtenskap; altså är för skähligt funnit, att Oluff Staffanson tillåtes bemelte 9 ½ r.d. specie bekomma af hennes insatte penningar i Fårss kyrkia, men hans prætension till henne i annor måtto, medelst tagne skada af hennes bårtovarande, lembnes till dess återkomst eller någon fullmechtiges answar.

17. H. probsten mag:r Salomon Hofwerbergh upwijste förr påberopade resolution, att allmogen i pastoratet skulle vara omtenkte och skylldige at försöria prästebordet med nöijachtigt muhlbete, nembl. hans excell:s h. gouverneurens högwelb. h. Carl Sparres af d. 30

martij a:o 1665, at befallningzman Daniell Bertillson beordrades, at tilhålla allmogen at förskaffat till prästegårdens ersättiande, och befallningzman till hörsampt föllie där aff befallt tålfmännen och samptel. allmogen i Ragundz tinglagh den 21 aprilis a:o 1665, att dee utan widare invändningar skole skaffa kyrkioherden nöijachtig fäbodar: förståendes, at den som fäboderne oplåter af sin skogh, skall hela pastoratet den betalla. H. probsten tilfrågade wid detta tillfället, grannarne och dem som fäbeten till prästegården opdragit och cederat, om dee där af någon skada och mehn för sine hemman taga och lijda, då lensman Håkan Jonson Frisk som een där ibland är, sade sig och sine hemman des medelst ingen skada taga och Peder Jonson i Torsgård sammalledes i anseende till muhlbeten, allenast vallbarnen achta boskapen, at dee icke komma på och widh fälötan liggiande staarmyror som mycket vähl skall låta sig giöra, emedan som muhlbeten ymnog är, och grannarne dess utan sitt nöije hafwa.

18. Peder Olufson i Gewåg som är interesserat i Kiöttsiölandhet tillijka med lensman Håkan Jonson Frisk, betyga sig tillijka med dee andra, åhrligen i skatt derföre gifwit 3 d. 3 ör 12 p:g:r s.m:t så för åhren 1692, 1693, och 1694 som för dee förrige åhren: förståendes föruthan afradzpenningerne. [*fol. 292v*]

19. Oluff Olufson i Biskopsgården beswärade sigh öfwer sin grannes Påhl Amphinsons hustru Britha Jonsdåtter för deth hon förledne våhr kommit in på hans gårdh, och sagt, diefwulen fare uti dig din gamble grå hund din mördare, som Hans Jonson och Anders Jonson hörde och wittna kunna? Resp. att ett hennes swijn kom in på hans gård, genom hans egen gerdzlegårdh, deth han och hans dräng iagade emoth een timberhoop, och sedan tog han een handspijk, huar med han swijnet slogh, och sedan baar deth utom porten, och meera slogh, och hon då kommit och bedit honom deth intet mörda, och han gått uthom porten och wellat henne slå med handspijken, som hade skiedt, om icke dragon Gabriel Lins hustru och Olufs egen dhet hindradt, dåch henne tree gånger skuffadt, huar till Oluff alldeles nekar: beropandes sig på sina vittnen som aflade sin vittnesedh och bekände nembl.

Hanss Jonson, at Olufs hustru kiörde Påhls swijn utur åkeren som där giorde skada, in på gården, och Oluff steg så neder af timbringen och öpnade porten at kiöra uth swijnet, och det luppit upp i timberhögen, och han det med ett hagaband slogh och sedan tog det upp i ryggen, och kastade uth genom porten och då kom hustru Brita och dåttran uth, och hustru Britha sade till Oluff, din gl. gråskiellm, din mördare, och sedan gingo dee uthom porten, och han huarken såg eller hörde huad som där passerade.

Anders Jonson, att Olufs hustru kiörde Påhls swijn utur åkeren in på gården, deth Oluf slogh, och togh och kastade uth genom porten, och hustru Brita kom och sade, du sacramentska gl. gråskiellm, som will mörda mitt swijn, och der med gått uth genom porten, och intet sågh eller hörde huad dee hade för sigh.

Huilket hustru Brita förehöltz, och hon beropade sig på Gabriel Lins hustru Märit Pålsdåtter, som skall sedt Oluf henne skuffat och kallat gl. satan och gl. diefwull, huar till Oluf nekar.

Enhälligt votum.

Emedan som hustru Britha Jonsdåtter hafwer efter edeligit intygande kallat Oluff Olufson gl. grå skiellm, så plichtar hon efter 20 cap. Tingmåla balken derföre med sina 40 m:k till treeskiptes, och där Oluf Olufson [*fol. 293r*] hafwer henne skuffadt och skiällt, kan hon honom derföre å nästa ting lagföra.

20. Oluff Staffanson och Erich Nillson i Böle kärade till Erasmus Hanson på Åsen för deth han sig tillängnadt ett älgzdiur som för deras ledh gått och fått dödzhugg, at deth icke öfwer 16 famnar gått förr än dhet fallit och stulpit? Resp. att ällgen gått för hans ledh in på deras skogh, och han räkt fälarne efter honom och den tagit, men actores hålla sig stadigt at älgen gått för deras ledh, och där sniö den tijden icke fallit, skulle syhn där på skiedt som skolat besanna deras angifwande. Erasmus håller sig oskylldig och will medh gode mäns syhn bewijsa sin utsagu.

Enhälligt votum.

Såsom parterne intet komma öfwereens, och begiära gode män nästkommande sommar orten besee och intyga sammanhanget, så förblifver deth där medh, och måtte Erasmus ansa kiöttet och hudan väll, och hafwa oförryckt till nästa ting, at sluth kan blifwa, huem det tilhörer.

Ting 23, 24, 25 och 26 september 1695

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I: 16, fol. 31r–41r, ÖLA.

Anno 1695 den 23, 24, 25 och 26 septembris höltz laga ting medh allmogen aff Ragundz tinglagh, närwarande häradzskrifwaren Lars Sundbergh och desse såto i nämbden.

Jon Natanaelsson i Krånge
Nillss Larson i Swedie
Peder Jonson i Torsgårdh
Anders Peerson i Opåsen
Elias Clemmetson i Byen
Hanss Simonson i Håsiö
Swän Biörson i Gewåg
Jacob Månson på Hammarn
Gulle Peerson i Lundh
Peer Olufson i Gewåg
Johan Michellson i Byen

1. Dato uplästes Kongl. Maij:ts förr specificerade placater.

2. Dato aflade efterskrefne sin sexmans ed å book, Jon Jonson i Kullstad, Jon Nillsson i Ammern, Iwar Hemmingson i Kråkwåg, Erich Nillson i Fårsböle, och Nillss Erson i Lundh.

3. Oluff Swänson ifrå Hosiö i Sundsiö sochn, angafs hafwa lägradt kånan Ingeborgh Michellsdåtter på Påhlåsen som tillförenne och varit häfdat af een ogifft persohn, huilka tillstå gierningen, och Oluff tillförenne med den synden icke beslagen; altså plichtar han efter 3:de cap. gifftmålabalken L.L. med sina 40 m:k:r och Ingeborgh som andra gången sig sålledes försedt böter efter Kongl. Maij:ts placat a:o 1694 och 40 mark och straffet sålledes fördubbladt: hafwandes intet efter högstbemellte placat att något wäntha af hans sakören.

4. Länsman Håkan Frisk angaf Elias Clemmetson i Byen och Anders Pederson på Åsen, hafwa 1690 utsläpt elld som giordt skada på Jersiöbroerne och skogen, som tinglaget opbygdt? Resp. att dee deth intet giordt, och saken 1690 om hösten eller 1691 varit framme och ventilerat, och dee funnitz oskylldige, och nämden påminner sig saken warit för och deth åhrets protocoll icke wid handen är; altså måtte där med beroo till nästa laga ting.

5. Johan Michellson och Oluff Påhlson i Byen, kärade till Oluff Nillson i Västbyen uti Holm sochn och Medellpadh om en slåttholma af twå lass staar, som ähr belägen innom Jemptellandz rå och röör, och i gamla tijder ärfdt till Västbyen, men sedan igenlöst och kiöpt [*fol. 31v*] a:o 1574 för 40 marck och fullt nöije, som kallas Wåge och lijkawäll är slåtten dem betagen, huar om cronhemmannet som Oluff Påhlson åboer \är/ till ½ rådande, och tillförenne varit ett rökemantahl: begärandes deth under förra bohlstad igen? Huaremoth exciperades sållunda efter gl. hermelse, at twenne bröder bodt i Byen, och een af dem kommit till Hålm, och kunde altså intet bruka sin ringa tillfallne arffjord i Byen, och altså skall fått bemellte slåttholma för sin arfjord, som ligger närmare Västbyen än Byen, huar å breef skall varit, men förlengst af wådeldh förbrände: tilståendes, att slåttholman icke allenast hört till Byen, utan och innom Jemptellandz råmerkiet ähr belägen, och i uhrminnes tijder sålledes som man efter man berättadt, kommit där ifrån. Actor Johan Michelson, at hans swärfader Kiehl Olson yrkiat och klandrat där på och dem citerat, men dee intet comparerat? Resp. at han hördt Kiehl där om af häradzhöfdingen Erich Sect begära stembning, men han föregifwer sig intet stämd blifwa. Oluff Nillson berättar, at twenne holmar warit ifrå Voge by, som är flyttiat och blifwit kallat Byen, den ena ben:d Biörkholmen nordan om, skall förlengst wara af Byen igenlöst, men den andra Vadzholmen olöst. Nillss Larson i Swedie berättar, sig höra sin sahl. fader som var till 80 åhr gammall, och för 10 åhr sedan afsombnadt, säija, at Wadzholmen hafwer legat för gamallt under Byen och icke wettat huru och på huad sätt det war skiedt. Sedan intygades och befans, at den twistige Wadzholmen är belägen på Hällesiö sochns afradzlandh innom des råmerken, och Byens skatteskogh lycktas wid Drogsiö båthuus som Oluff Påhlson och besannar, och bemellte holm belägen till ¼ mijhl längre bårt i östersöder åth Kallkumble råmerkie.

Enhälligt votum.

Ehuruwäll af ransakningen befins, at den twistighe Wadzhollmen i forna tijder hafwer lydt och varit brukadt, under Johan Michellsons nu varande hemman i Byhn (som för gamallt varit kallat Våge, och sedan gården där ifrå blifwit flyttiat Byen) och ingen förwisso weeth, enär eller på huad sätt den till Västbyen i Hållm sochn och Medelpad är kommen, och lijkawäl belägen innom Jemptellandz rå och landemäre; altså [*fol. 32r*] som annat uhrminnes kan skattas före, och efter Kongl. Maij:ts 1677 åhrs placat om skattskylldig jordzdehlningh borde stå orördt och blifwa under Wästbyhn, där det så längie lydt och legat. Men eftersom offtbemelte Wadzholma befinnes lyda under Kongl. Maij:ts och cronones afradzland som Hällesiö sochn innehafwer, och Byens skatteskogh lychtas wid Drågsiö båthuus, och holman är belägen till ¼ mijhl längre bårt i öster söder till råmerkiet Kallkummeren, och ingen hafwer macht huarken bytha eller sällia, eller under huariehanda prætext Kongl. Maij:ts och cronones immediate och enskylte godz och ägendom afhända och androm uplåta, som härutinnan pröfwes oförswarligen vara giordt; altfördenskuldh af ofwan skrefne skiähl finner rätten skälligt, att meerofftbemelte slått och Wadzholma utan lössn, skall läggias och lyda under Kongl. Maij:ts och cronones afradzlandh som ellofwa stycken bönder i Hellesiö sochn innehafwa, och twå dahl. s.m:t åhrligen derföre i afradh gifwa.

6. Till leut:ns Petter Mobacks barns förmyndare förordnades efterskrefne, emedan som deras sahl. modher war född i Tydsklandh, och leut:n neder i Närike, och ingen af deras slächt och anförvanter här i häradet finnas, nembl.

Länsman Håkan Jonson Frisk för dåttren Anna Lucia på sitt siuende åhr, och Oluff Jonson i Kånkebacken för sonen Casten Gierdt på andra åhret gammall, huilka efter lagh och Kongl. Maij:ts förmyndare ordning böre wara sårgfäldige om deras tillfallne ägendom och deras

uptuchtelse, och inventarium uprättes och delas uti förmyndarnes och nemdemännens Swän Biörsons i Gewåg och Peder Jonsons i Torsgård närwaru, effter lagh.

7. Leutnant Petter Moback prætenderade betahlning för giorde skiutz med twå hästar med tälten 1690 till camperingen af Kiählaboerne, efter feltwäbellens Oluff Hagelbergs och rustmestarens Larss Fårssingz attest d. 19 juli 1690, huar till swarades, at dee förmeent det vara deth åhret som Oluff Hällman och fleere dragoner tagit betahlning före, och underrättades, at deth var för 1689, och nu fodras för 1690; altså utlåfwade närwarande allmoge dhet [*fol. 32v*] willia betalla och h. leutenanten förnöija, och ingen hafwa macht här efter accordera med någon dragon om sådan skiutz, utan där om conferera med officeraren som manskapet commenderar.

8. Länsman Håkan Jonson Frisk upwijste inspectorens welbet:d Esajas Hammars breeff och fullmacht daterat Sundzwaldh den 13 septembris 1695, at lagföra drängen Larss Swahn i Döwijken, för dee pärlor han widh allmogens sammankallande bekändt sig hafwa, och låfwadt möta honom under wägen till stugan, som inthet skedde, och sedan föregifwit dem bårttappadt, och honom nu derföre tilltallt? Resp. at han sagt sig på sochnstembnan några små pärlor hafwa, och inspectorn låfwadt widh sin reesa, hans heemwist förbij, willia dem besee, och han intet kommit, och dy söndagen där efter dem med sin swärfader Peder Anderson skickadt till lensmansgården, och eftersom lensman eij varit hemma, hafft dem heem tilbaka, och han dem emothtagit, och om morgonen dem saknadt, och sedan intet igenfunnit: bekännandes den ena varit så stoor som een ärt, men swart å eena sijdan, och några små runda som mörtrum. Nämdeman Jon Natanaelson i Krånge berättar, hans swärfader Peder Anderson sagt, honom hafft 13 stycken, och een nästan så stoor som en tydsk ärt, huar till han eij kunde neka och at dee in alles kunnat wara till talet 13 stycken, honom pålades till morgondagen skaffa pärlorne till rätta.

Den 25 infann Larss Swaan sigh, och upwijste hafwande pärlor, som han föregifwer sig förlagdt och förwaradt uthi een sin eldföör pungh: varandes een något stoor som een tydsk ärt, men icke alldeles rundh, icke eller klar och mogen, och 5 stycken mycket mindre som icke eller äre runda och mogne, och siu stycken än mindre och såsom af intet värde: wettandes ägaren intet huad dee kunna vara värde, utan lembnar deth i wederbörandens omdömme: utlåtandes sig kunna med lijflig edh betyga sig dem eij wellat undandöllia, utan dee varit förlagde, och derföre förseglades dee at inspect. Hammar tilsändas, at han dem efter Kongl. Maij:ts taxa och värde kan betalla och inlösa. [*fol. 33r*]

9. H. probsten mag. Salomon Hofwerbergh hafwer lemnat een lista på några sabbatzbrått effter sexmännens angifwande på probstetinget som är remitterat till häradztinget, till sochnskrifwaren Månss Carllson d. 1 huius, och han till lensman Håkan Frisk widh återkomsten ifrån Fårss sochn d. [*lucka*] dito, huar efter sexmännen och dee angifne opropades och wore större delen bårtha och icke stämde, huarföre lensman sig ursächtar där medh, at han intet kommit heem förr än twå dagar för tinget; altså kan där till intet denne gången giöras.

10. Dragon Erich Dahl hafwer stämdt Erich Nillson i Böhle för något nederlagdt arbete och rödning, uti en hans swedia, och där upsatt een lada, at bruka någon tijd, som eij kunnat skiee, eftersom han annorstädes sitt quarteer fått, och han föregifwer sig gårdagen wara förlijkt medh Erich Nillson at få för sitt arfwode 3 d. s.m:t, och där på strax bekommit 2 dahl. s.m:t och framdeles få den resterande, det corporal Erich Håff betygar skee i sin närwaru.

11. Effter länsmans Håkan Jonson Frisks ingifne specification återstå fölliande för wägabyggningen åthskillige åhr, och at dee samma som där med stått tilbaka aff tredsko måtte plichta, men elliest med arbete fulgiörat efter h. gen. maiorens och gouverneurens resolution i Brunflodh d. 10 juni 1695 på allmogens puncter § 8 huar om undersöktes och befans nembl.

1690. Nillss Erson i Lundh 5 dagar, hafwer legdt för sig dragon Nillss Hammarbergh, som varit till vägz, och under wägen mötatt och fått ordre till camperingen och där medh wändt tilbaka, och varit tilsagdt deth at fullgiöra, och säger sig deth skola giordt, om andra hans wederlijkar varit tillsagde och kommit, och väntadt efter lensmans föresättiande dag och termin at byggia emellan Håsiö och Hellesiö och lensman sagdt sig befallt nämdeman Jon Olofson dem dag föreläggia, huar till han nekar, och tålfmännen säija sig intet där af hördt. Resol. At han å nästa wägabyggning, måtte ersättiat medelst laga förfall.

1688. Anders Anderson i Byen för tree dagar? Resp. at han accorderat med sin dragon Claes Spåra, men ingen matsäck gifwit, och han altså låtit leija sig af een annan och weet sig wara där till skylldig, och lensman till arbetz fulgiörelse legdt dragon Wellam Meijdet och Petter Vimbelbergh, det nämbden betygar sant wara. [*fol. 33v*] Resol. Att Anders Anderson skall för tree dagar betalla till länsman en dahl. s.m:t.

1692. Oluff Påhlson i Byen för 6 dagar? Resp. at han huggit sig den tijden och kunde intet komma, och weth sig skylldig wara at arbetha i dess ställe, men inghen wiss dag föresatt, som lensman säger sig föresatt och Jon Olufson nekar? Resol. Oluff Påhlson skall tilstundande wägabyggning fulgiörat.

Byhn. Johan Michellson, Jon Olufson i Carlsgård, Swän och Hellman i Hårgård och Anders i Västanbäck, hwar sin dagh, deth dee tillstå, och föregifwa sig deth försummadt och efftersätt, medelst den långa wägen.

Resol. Så wida dee intet laga förfall hafft, så plichta huardera för tredsko med sina tree marck, och å tillstundande wägabyggning fulgiöra ett dagzarbete huardera.

Ansiö. Peder Siuhlson 1692 för fem dagar, som är stemd och icke sig inställt, och berättes hafwa till wägabyggningen skickadt een ofärdig dräng, som lagdt sig neder i Swedie och sedan gått tilbaka, och tillförenne honom åstadh sändt som litet eller intet arbete kunnat giöra, huar medh tinglaget intet kan wara benögd.

Resol. Såsom Peder Siuhlson i Ansiö icke fullgiordt 1692 åhrs vägabyggning, utan då som tillförenne åstad sändt een ofärdig dräng, som icke framkommit; altså böther han derföre tree marck, och äfwen efter 33 cap. Tingmålabalken för stemningz försittiande 3 mark, och på tillstundande wägabyggning fulgiöra resterande fem dagswärken.

Fårss sochn, 4 i Byen, 3 i Utanedh, och sex sunnan åhn försummadt een half dag hwar? Resp. att dee kommo litet efter dee andra, och dee förra intet begynt på arbeta, som betygades sant wara; altså kännes derföre frije.

Jon Olson i Carllsgård 1692 rester för 8 dagar? Huar till nekas, och föregifwes legdt Mårten Söderman, deth Jacob Månson på Hammarn betygar sant wara, och altså derföre frijskones.

1694. Böle Oluff Staffanson för 5 dagar? Resp. att så är, eftersom han siuk war, och ingen fått at leija och will ersättiat, som betyges sant wara, derföre frij för bötter, och å tilstundande wägabyggning at fulgiörat. [*fol. 34r*]

1694. Hårgård Oluff Hällman i fem dagar, huar till han skylldig är, och accorderat med dragon Samuell Qwick och gått till skogz, och Samuell sedan gått för Oluff Påhlson och derföre

kan Hällman intet för tredsko böta, utan å tillstundande wägabyggning eftersatte fem dagzwärken göra.

Gewågzgrannarne angofwes hafwa eftersatt wägabygningen 1694 om hösten fem dagar? Resp. att dee i twå dagar warit till Krånge på wägabyggningen och för deth dee 1693 hugge och framförde 4 stycken långa ståckar om 20 yxskafft och timber till twenne kaar öfwer Quarnåån, ett å hwardera sijdan, och sedan deth som till sielfwa kawellbrohn behöfdes, och sompt blef klufwit, och Kråkwågerne klöfwo sedan deth som felades, och giorde kawellbrohn färdig, hwar med lensman icke war nögder, och sade at deth war allenast een liten broo, och kan icke wara så mycket arbete wärdh, nembl. 12 dagzwärken af Gewåg och 8 dito af Kråkwågerne, huarföre beslötz, at gode män skolle samma broo opmäta, och pröfwa huad arbete där på kan wara giordh.

Hwad angifwandet widkommer, at lensman Håkan Jonson skall hafft Jon Natanaelson undanför wägabyggningen, så skall rotan deth angifwat, och ingen af dem tillstädes är som där om agera will och kan.

12. Dragon Oluff Mårtenson Höök på sin hustrus Segrid Olufsdåtters wegnar, prætenderade odallsrätten på hennes moderbroders Oluff Jonsons odallshemman i Påhlgård af tree tunlandh som dödde barnlöös, utaff Håkan Pederson som där till obyrdig är? Resp. att han wäll där till obördig är, men eftersom ingen aff Oluf Jonsons slächt wille eller kunde honom och hans ålderstegne hustru antaga till skiötzell, blef han där till öfwertallt, och derföre niutha odallsrätten, och efter Oluf Jonsons död a:o 1674 med hans arfwingar sluttit wist kiöp om hemmannet för 135 d. s.m:t och där hans hustru skulle läfwa i 4 åhr skulle hon till sytning hafwa 20 r.d. eller 30 d. s.m:t där aff och ett stodh, men läfde hon längre litet eller mycket niuta 30 r.d. eller 45 d. s.m:t och stodet, och betalla Oluf Jonsons guldh och skuldh: varandes köpebrefwet förkommit och byteslängdan, huar å creditorernes fodran war upförd, och af längdan allenast sidsta bladet behållit, huilket då warande lensman Hanss Erson Håff, sahl. Amphin Påhlson i Biskopsgården och Peder [*fol. 34v*] Olufson i Gewåg underskrifwit, och ingen mera läfwer än Peder Olufson, och Hanss Erson är i Nårie. Köpebrefwet berättar han wara allenast een gång på laga ting upbudit och hurulledes han kommit till hemmannet, hafwer han skaffat sig een attest på den 18 aprilis 1695, eftersom deth förra bårtkommit är, af Påhl Amphinson efter des faders ordh som warit på arfskiffte, och Peder Olson i Gewåg som och tillstädes varit, och Anders Pederson i Opåsen som tiente hoos Oluff Jonson. Han hafwer och betallt actoris hustrus jordepenningar, dem han säger sig emothtagit, förr än han war underrättat där om.

Samptel. votum.

Ehuruwäll Håkan Pederson hafwer antagit framledhne Oluff Jonsons och dess hustru a:o 1670 till sythningh och underhåld uti deras höga ållder till dödedagar, derföre at niuta odalls- och besittningzrätten af och på bem:t Oloff Jonsons hemman i Påhlgård, och efter hans dödh med dess arfwingar accorderat och köpslagat för hemmannet at gifwa 135 d. s.m:t huar af creditorerne skulle först blifwa betallte, och dhet öfrige till arfwingarne lefwerera, efter ett sam och afftahl som der om skall giordt och förkommit wara, och han skall een gång på laga ting opbiuda låtit, hafwandes han altså skaffadt sig attest där öfwer af d. 18 aprilis 1695, att alla arfftagarena och creditorerne äre uthlöste och betallte, och der till med niutha 30 à 45 d. s.m:t för Oluff Jonsons hustrus skiötzell och föda, huar på han inga quittentzier hafwer at producera, som han föregifwer sigh willia och kunna skaffa och upwijsa: anhållandes blifwa där med handhafd, och wid sin långlige häfd conserverat, så hafwer dåch ingen macht, öfwermagas och

omyndigas jordh bårtsällia, och Segrid Olufsdåtter warit den tijden omyndig och ogifft; altså till föllie och i krafft af 16 cap. Jordabalken L.L. finner rätten skähligt at conservera hustro Segrid Olufsdåtter och des syskon medh odallsrätten af dess moderbroders framledne Oluf Jonsons hemman i Påhlgård och dess inbördande af Håkan Peerson som där till obyrdig är, och icke lagligen där till kommen är med egne penningar, och där hon eller dess syskon skulle af oskyllde få penningar där till, och sålledes bringha Påhl Peerson [Håkan?] där ifrån, och een annan oskyld det opdraga skall Påfwell [Håkan?] Pederson som hemmannet hafft i possession wäll häfdat och brukadt, hafwa för een annan oskylld där till præferentz, och där han med byggnadt och melioration, meera än hans skylldigheet varit, deth häfdat, [*fol. 35r*] niuta derföre skiälig refusion och betallning, och intet deth afträda, förr än allt är clarerat och betallt: förståendhes så wäll dhet som han där på betallt, som dhet honom bör till sythningzlöön, eftersom en bör med penningar och lösn klandra, och icke med blåtta orden.

13. Länsmans räkning med Swän Biörson i Gewåg och dess contra räkning öfwersågz och undersöktes, och fans sålunda nembl.

1688 åhrs sochnskrifware löön tilstår och erkänner Swän Biörsson sig wara skylldigh 10 2/3 ör.

1689 för een släda sammalledes 20 ör.

För Larss Larson Hellsing fodras 26 2/3 öre som skole wara lensman af honon uplåtne för hafde omak, at skaffa honom sin betahlning af Jon Kiehlsons ägendom för een båth som Johan Michellson kiöpt? Resp. at han bemelte 26 2/3 ör fått för sin fodran af Jon Kiehlson, men inwändes däremoth, at Jon Kiehlson tilgripit något af Lars Larsons penningar, och till des betahlning togz hans ena båth för 26 2/3 öre, huar till Swän nekar. Tålfman Jon Olufson i Carllsgård som warit med lensman betygar, twenne Jon Kiehlsons båthar blifwa Larss Larson tillerkände, och han dem till lensman för hafde omak opdragit. Swän Biörson föregifwer, at där på måtte wara längd och upsattz? Resp. att ingen längd uprättades, utan Larss Larson bekom till sin betallningh huad som fans, och andra creditorerne bekommo insatte penningar i kyrkian; altså debiteres Swän Biörson för besagde 26 2/3 öre.

För een koföda till Oluf Kiehlson erkännes 16 ör s.m:t.

1690, 1691 och 1692 åhrs hålliggiande à 6 öre pröfwes Swän Biörson böre betalla effter föreningen, emedan ingen dee åhren låg i håll, och det han sedan giordt, kan wara för 1693 då hwar och een skulle liggia i håll, dy 18 ör.

Lensman hafwer fördt twå tunnor magazijns spannmåhl ifrå Sundzwaldh till Frössöön, och Swän Biörson hafft sin häst hemma, med lensmans låff, för deth han skiutzadt tingelagetz penningar, och at Påhl Pederson i Biskopsgården icke [h]eller hade någon häst åstad, och at Oluff Olson som hemmannet antogh, dömd det ersättia, men Oluf Olson, att han det åhret bodde i Ångermanlandh, och där giorde sin skyldigheet, men Swän påstår, at där om är agerat och dömdt 1689, det Oluff som då tillträdde Biskopsgården i Påhls ställe och fordzlan det åhret skedde, skulle fordzlen bestå och betalla. Nämden påminner sig därom wara [*fol. 35v*] agerat, huarföre beroor der medh till des 1689 åhrs protocoll blifwer öfwersedt.

För hans sons kåsthåld känner sig skylldig 24 öre s.m:t.

Häradzhöfdingen betallar sielf fordzlan för ½ tunna strömming.

Twenne näth sönderrefne och skadan astimeres för 20 ör som Swän betallar.

Kiälsiöängiet dels afbett af Swäns hästar som tålfman Peder Jonson i Torsgård som det synt astimerer för ett lass det Swän betallar med 16 ör s.m:t.

Fodras resten på sakören och dess fordzell för Swäns dåtter 1: 23 öre s.m:t, för sielfwa sakören blijfwer Swän frij såsom målsägare rätt effter 3 cap. gifftmålabalken L.L. 1: 21:[?] 8 [*renov. har*: 1: 2: 8] och fordzlan efter häradzskrifwarens Sundbergz intygande för chronodelen betallar Swän Biörson med 1 2/3 ör s.m:t.

Swän Biörson prætenderer af Håkan Frisk 24 ör s.m:t som han honom på 1686 åhrs räkning blef skylldig, och sedhan kårtadt och afräknadt för Räfsundz hålliggiande för Torsgårdh, som Jacob Hanson deth åhret brukadt dess ½, och bör sielff deth betalla? Resp. att resten stod på hemmannet förr än han blef lensman, och den fodrade af den som hemmannet widh execution ägde och dess halfwa brukadt enär skullden giordes, huar med deth blifwer, och Swän söker Jacob Hanson.

Sammalledes för deth Håkans boskap afbett hans slått i Rasan[?], och för rätten låfwadt gifwa derföre 2 lass à 24 ör. Resp. at hans boskap deth icke giordt, utan böndernes i Skogen, och om han fins i protocollet det låfwadt eller så dömdt wara, will han fyra dubbelt det betalla.

Länsman tilstår sig 1693 fått ett skålpund tobak för 20 öre som afräknas.

Swän fodrar 6 d. s.m:t som han den 28 novembris 1693 låtit lensman bekomma: föregifwandes, at där medh skulle all deras plåckräkning wara uphäfwen? Resp. att han fått 6 dahl. s.m:t i förlijkning för deth han afstådt sin action och klagan emoth honom. Förlijkningen af bemelte dato lyder, at dee med laboriet äre förlijkte och bekomne 6 d. s.m:t intet nämde, och icke eller någon räkningh. Jon Natanaelson berättar, sig intet minnas hurusom talltes, utan at dee blefwo wänner. Oluff Olson i Biskopsgården, at Håkan begiert 6 d. s.m:t i förlijkning, eller skulle han klaga, och Swän budit 4 d. då Håkan swaradt honom sig mera wara skylldig, och willia fara fort medh sitt angifwande, då Swän gifwit honom 6 dahl. s.m:t, altså kan Swän dem intet niuta i räkning. [*fol. 36r*]

Liquidations räkning emellan ländzman Håkan Frisk och tålfman Swän Biörsson i Gewåg.

Debet	[s.m:t]	Credit	[s.m:t]
Swän Biörson betallar 1688 åhrs sochnskrifware löön	10: 16	För Torsgårdz rest af 24 ör söker Swän Biörson Jacob Hanson	
1689 för een släda sammalledes	20: –	Prætenderade skada för afbett slått i Rasan[?] beroor till des påberopade protocoll upwijses	
Item för opburne betallning för een båth af Johan Michellson emedan som intygat är den wara lensman af Lars Larson opdragen	26: 16		
För een ko föda till Oluf Kiehlson	16: –	Ett skålp:d tobak afförs	20: –
1690, 1691 och 1692 åhrs hållpenning	18: –	Upförde 6 d. s.m:t kunna intet niutas för dee skiähl i protocollet införde äre denne räkning till sluth blifwer Swän Biörson skylldig som han dömmes utan drögzmåhl betalla	4: 5: –
Med twå tun:s magazins spanmåls fördzell beroor till påberopade protocoll blijr skaffadt och upwijst			
För sonens kåsthåld	24: –		
Häradzhöfdingen betallar sielf fördzlan för ½ tunna strömming			
För 2 sönderrefne näth	20: –		
Giordt skada i Kiälsiöängiet	16: –		
Målsägare rätten af dåttrans sakören bestås fadren men på			

chronodehlen betallas fahrlöön		
till Giefle	1:16	
	4: 25: –	4: 25: –

14. Oluff Staffanson i Böle beswärade sig öfwer lensman Håkan Jonson Frisk, för det han uti sidstledne april månadh hafft hans häst öfwer utlåfwade twenne skifften och till stugan och sedan tilbaka, och fått hästen ofärdigh igen, att han med möda och kåstnadt fått honom heem, och alt till midsommaren måst hafwa honom inne och kåstadt både miöhl och korn på honom, i mening, at han skulle blij färdig som han aldrig blifwer, och dess medelst måst leija sig häst till wårandan: williandes intet wetta af honom, utan begierer utgifne 9 ½ r.d. specie, och all anwänd kåstnadt och eftersatt arbete: beropandes sig på Elias Jonsons och Erich Ersons på Ede och dragons Börie Kloks attest af d. 27 aprilis 1695, som lyder, at lensman Håkan, hästen så illa handterat, at han intet gagn af honom mera kan hafwa. Han hafwer och den 13 maij sidstleden, låtit tålffmännen Elias Clemmetson i Byen och Anders Peerson i Upåsen hästen besee, som betygat honom wara alldeles förrijden, och intet kan brukas till något säkert gangn, med deras nambn och bomerken [*fol. 36v*] huilka berätta sig warit kallade at see på hästen, men ingen attest där på gifwit, och fast mindre sina bomerken där till lembnadt, eller bedit honom den skrifwa: berättandes där hoos, hästen wara swullen på wänstra sijdan, som i deras närwaru öpnades, och utrann mycket blodwatn: achtandes intet om han war sprängder, efftersom dee intet kunde få honom utur stallet? Resp. at han med hans låff hade hästen utan lego till fiskewijken, och aftallat war, om han honom skulle längre hafwa, gifwa honom een carolin som häradzskrifwaren Lars Sundberg åhörde, och Oluff sielff tillstår så wara, och at han fått 22 öre s.m:t huilket häradzskrifwaren besannar sig höra. Lensman föregifwer sig intet hårdare rijda än h. gouverneurens excell:s körde effter och wiste honom eij ofärdig där af blifwa, och om så illa warit som han berättatt, skulle han intet igentagit hästen och at han war förr illa skafwen af bukjohlen, och kunde wäll få meera. Håkan Pederson i Påhlgård, hafwer warit af lensman bedin at besee hästen, och berättar sig sidst in aprili till Oluff Staffanson varit, och sedt hästen wara mycket swullen utför vänstra sijdan, och beggie frambenen så stehla at han intet kunde gå och komma utur stallen: kunnandes intet förstå, honom i bakbeenen wara ofärdig, och håller nu före, sedan han honom besedt, honom wara försträkt, och intet kan botas, men om han strax där om varit betroddt kunnat botan. Nämden hafwa hästen, nu på tingzplatzsen besedt, och befunnit honom intet wara färdig utan försträckt. Länsman förmenar Oluff Staffanson honom sedan sielf kunnat förkiöra? Resp. att Clemmet Elieson råkadt honom här wid sochnstugan, och inrådt honom, intet befatta sig med hästen, utan sändan tilbaka, test: Elias Clemetson, och han hafft honom ½ mijhl till Näset, och varit i föllie med fleera som skiutzadt, och sachta kiördt. Lensman tilbiuder sig willia betalla hästen, som han kan skäligen wärderas wara wärdh, enär han honom länte till skiutz, och ingen kåstnad bestå, efftersom han bordt strax lefwerera hästen ifrån sigh, och sedan kiördt träde med honom, och brukadt een gång till Medelpad och Lijen, och sedan till Sålleffta i Ångermanland, som Elias Clemetson betygade sant wara? Resp. at han will hafwa betallning som han kåstar, och huad han kåstadt på honom? Huar om med nämden discurerades, och intygades, Oluff Staffanson hafwa å bakresan ifrån Gregori marknan 1695 råkat Peder Jacobson ifrån Långsell sochn och Västerflod i [*fol. 37r*] Ångermanlandh och fått behag till hästen, och budit åtta sex dalers plåtar, och Peder begiert 10 plåtar, och at Oluff Staffanson sedan till honom warit, och låtit honom få en häst, och det öfrige i penningar, men huru mycket är okunnigt; altså heemskötz nämden votera derutinnan, som togo deth 8 cap. Köpmåhlabalken

L.L. och 1664 åhrs gästgifware ordning till rättelse, och eenhälleligen stadnade uti och till fölliande doom.

Såsom alt låhn och lego skall ospilt och färdigt lefwereras tilbaka och lensman Håkan Jonson Frisk, hafwer in aprili sidstleden länt och legdt Oluff Staffansons häst i Böle, som färdig och olytt war, men sedan och nu befunnen lytt wara; altså i förmågo och krafft af 8 cap. Köpmålabalken L.L. och Kongl. Maij:ts 1664 åhrs gästgifware ordning och dess 26 artickell, finner rätten skälligt, at lensman Håkan Frisk skall taga den lytte hästen till sig och gifwa Oluff Staffanson för honom 18 dahl. s.m:t som han pröfwes varit wärd, enär han honom länte. Anbelangande giorde kåstnadt på hästen som han prætenderer, så hade han bordt lemna hästen lensmann i händer som honom fördärfwadt, och sålledes icke behöfdt på honom någon kåstnadt giöra. Sedan hafwer han i sommar kiördt harfwan med hästen i trädet, rijdit honom till Lijdens kyrkia i Medellpadh, och till Sålleffta i Ångermanland; altfördenskuldh kan rätten intet bijfalla och finna, honom till prætenderade kåstnadt wara berättigadt.

15. Länsman Håkan Frisk hafwer låtit stembna Oluff Olufson i Biskopsgården för deth han skall skuttit een älg efter dragons Claes Mattzson Spåras angifwande, huar till Claes swarade, att drängen Anders Jonson som förledne åhr tiente hoos Oluff Olson berättadt förledne wårase uti Peder Jonsons wedlijder i Torsgård, deth Oluff Olufson bedit honom komma in i cammaren och ätha färskt kött, och intet läggia där om och affton där efter i bemelte wedlijder, uti Petter trumslagares och dragon Natanael Kåres närwaru itererat dhet samma och Claes frågadt om deth war fogell, hara, nöth eller småfä kiött, och han nekadt, då Claes skall sagdt, at deth då måtte varit älgzkiött, och han där till intet swaradt, och Claes frågat lijkawäll, huarest hudan mon wara, och Anders sagt, att den är förwaradt hoos Jacob Nillson på Åsen, den han dijth burit, och huusbonden Oluff Olufson bedit honom tiena för hudan, som wittnen intet åhörde, och på tillfrågan Anders sagdt där på wara håhl, icke efter någon udd, utan af een bösskuhla, huar till Oluff Olsson alldeles nekar.

Anders Jonson om sina 20 åhr berättar sig förledne åhr [*fol. 37v*] tiena hoos Oluff Olufson, och då om wåran af hans hustru Uhrsilla Jonsdåtter kalladt in i cammaren och fått färskt kött som han förstod wara aff een älg, och bedit honom intet talla där om, och om hösten burit een älgzhud till semskaren Jacob Nillson på Åsen, och såg hålet wara rundt och klingrutt.

Claes berättar Hanss Jonson och 1694 tiena hoos Oluff Olson och pijgorne Karin Jonsdåtter och Karin Ingemarsdotter sammalledes, dem han förmenar hafwa kundskap där om, och dherföre dem stämbna låtit.

Hanss Jonson och Karin Jonsdåtter och Karin Ingemarsdotter som Claes Spåra förmenar hafwa kundskap där om, betyges wara lagligen stämde, och till öfwerflöd, under tingztijman fått budh sig infinna, och där öfwer förklara sigh, och nu detta dato dagen efter tingzterminerne intet heller sigh inställt, altså dömmas dee efter 33 cap. för tredsko at böta hwar sina 3 marck till treskiptes, och saken beroor till nästa laga ting, då alla påberopade wittnen böre wara tilstädhes tillijka med semskaren Jacob Nillson på Åsen.

16. Länsman Håkan Frisk tilltallte Jon Olufson i Carllsgårdh för deth han brukadt ett falskt bissman? Resp. at han hade sitt bijssman intet hemma, och dy länt af sin granne Swän Carllson i Hårgård ett bissman, och där med wägit in decembri 1694 något smöör, kiött och giäddor till Oloff Jönson i Kiählstad uti Stöde sochn: wettandes intet annat, än deth warit rätt wicht, huilken sedan tilbaka kommit, och berättadt sig fått elacht wicht, och samma godz med sig fördt, och efter med hafde bissman godzet upwägit, och huad som fehlades till tree m:k på hwart *pund*

upfylt, och förnögdt honom för sin reesa. Swän Carllson förehöltz om sitt falska bissman och swarade deth warit i sin faders gårdh för gammallt, och a:o 1669 tillijka med fleras i landet iuesterat och krönt, som befans: wettandes intet där på något fehl wara, och åthskillige därefter kiöpt, och hållit rätt, och der iblandh Anders Anderson i Byen och Oluff Påhlson i Byen, som deth intygat; altså iemfördes deth misstenchte bissmanet med länsmans chronstämplade bissman och funnos lijka, och äre richtige, altderföre kan Jon Olufson och Swän Carllson intet med skiähl där om tiltallas.

17. Dårdi Sörensdåtter angifwit, sig 1686 intet wara på röklängden upförd och sochnprophossen Peder i Gisslegårdh rökpenningerne lijkawäll utpantadt, huar efter [*fol. 38r*] frågades, och lensman Håkan säger, sochnskrifwaren Oluff Olson henne opfördt på restlängdan, och kan minnas henne wara på sielfwa röklängdan opfördh. Resol. 1686 åhrs röklängd bör å nästa ting upwijsas, att man kan see om hon bordt dem uthgiöra.

18. Dato upwijste dragon Claes Mattzson Spåra, sin insinuerade suppliquè till h. general maioren och gouverneuren högwelb. h. Carl Gustaf Frölich, at lensman Håkan Jonson Frisk honom icke meera låtit bekomma af Johan Erasmusons sakören och målsägare rätten för een skuten älg än 40 marck, och 40 marck restera honom ännu, dem han söker som een rätt målsägare, eftersom han saken för lensman angifwit, och på tinget hårdt där om blifwit tilltallt. Rp. att han på ämbetes wegnar uthfördt saken, och där dhet icke skedt, hade saken blifwit nedertystadt, som han in för rätten bekändt sig saken icke angifwit, men sedan dee wore stämde, tillijka med honom sökt bewijsa, Johan Erasmuson budit förlijkning, och at han af h. probsten Hofwerbergh och leutnant Mobach öfwertallt, at cedera honom något af målsägaredelen, och deth giordt af een god willia, huilket Spårans skrifft och förlijkning af d. 4 octobris 1692 liussligen uthwijser. Och efftersom han deth åtallar, återkallar han sin låfwen, och anhåller få effterlåtne 40 marck tilbaka, och Spåran må plichta för sakfellte 40 m:k:r för älgzkiöttet som kårtades emoth honom cederade 40 marck. Spåran begierte först litet meera, och sedan, at han allenast sökt underrättelse. Af ransakninghen där öfwer på wårtinget 1692 befins, deth Claes Spåra nekadt sig angifwit Johan Erasmuson derföre, men sedan tilbudit bewijsa, det Johan Erassmuson låfwadt honom gifwa 12 d. k.m:t i förlijkning, huilket honom intet öfwertygas kunde, eij eller honom tillagdt älghen skuttit. Item efter edelligit intygande af trenne personer, att Claes Spåra sagdt, sig Johan Erassmuson af haath och afwund angifwit, och dem alla tree bedit, at han det wille förlåta, huar till han beiakadt, och sagdt sig deth giordt i anseende, at han ingen för älgzskiutandet beskyllt, men rätten förehållit Johan Erassmusons husbonde Päder Erson med edh betyga, at han eij wiste Johan älgen skuttit, som omsider bekände, det han deth giordt, huar till Johan intet kunde neka, och altså blifwit sakfällt. [*fol. 38v*]

Enhälligt votum.

Ändåch lensman Håkan Jonson Frisk söker uphäfwa ingångne förlijkning med dragon Claes Spåra efter ehrewyrdige h. probstens mag. Salomon Hofwerbergz och h. leutnant Mobackz intallande, och des medelst undt honom 40 marck af målsägare rätten som Johan Erassmuson blef sakfällter för ett älgzdiur effter hans egit quittens d. 4 octobris 1692, emedan han medelst sitt angifwande och klagan hoos h. general maioren och gouverneuren det åtalat och Claes Spåra föregifwit, sig allenast sökt underrättelse och allenast förstått sig på målsägaredehlen bekommit 40 marck och dee öfrige skulle restera; altså förblifwer rätten lijkawäll med i så måtto föreening, och låter der med beroo.

19. Claes Spåra tilfrågades, huar uti lensman honom skimpherat? Resp. att enär han war fullmechtig på några dragoners wegnar om een olåflig tagen båth i Gesundh, at lensman honom förwitt hafwa stulit flöter af Hanss Simonson i Håsiö, och at han skält honom för een lagbunden tyff, och exciperat derföre emoth honom att wara fullmechtig. Hwar till lensman swarade, at han intet plichtadt för flöthbyttan hoos Hanss Simonson, och en book och paar strumpor af Peder Simonson i Stugun om en storböndag stullit, och dy intet wellat erkänna honom för fullmechtig, huar till Spåran sade, sig oskyldig wara, och wille vara oskympheradt. Lensman tilstår sin talan, och at han är een lagbunden tyff för älgzkiött och påmintes wara höflig emoth hwar man, och inthet förbrå någon sina feel, och han sade sig det eij giordt, om han icke af honom blifwit där till retadt.

Resol. Såsom Clas Spåra är intet lagfördh för det han skall olåfligen giordt och afhändt hoos Hanss Simonson i Håsiö och Peder Simonson i Stugun, twifwels utan förordsakadt där aff, at sådanne fehl skulle för regementzrätten andragas, och bönderne intet wellat deth beswäret, medelst lång wägh sig åtaga, och sådanne saker och ärender äre i nåder lembnade at afgiöras wid häradztingen; altså bör deth skee å näst skeendhe ting, och at lensman honom derföre och för älgzkiöttet förbrådt, huar å laga doom fallen är, fins han intet straffwärdig före, eftersom han där till skall wara retadt, dåch bör han och alle andre med höfligheet ungå med sin nästa. [*fol. 39r*]

20. Oloff Staffanssons och Erich Nillsons i Böle suppliquè till h. general maioren och gouverneuren, at niutha branstodh för tagne skadha aff det ellden kommit löös uti deras röökhuus som upbrunnit, och deras där insatte lax öfwer 180 dallers wärde förbrändt, och hans excellentz remitterat d. 19 aprilis sidstleden till lagligit undersökiande, om deth af rättan wåda är timat, och deth lagligen considererat och afdömma, företogz: berättandes Oluff Staffanson, sig och Erich Nillson hafwa allt ett röökhuus och all fådde små lax opsatt at rökas, och Erich Nillson skulle första weckan achta ellden, och sidsta nattan kom elden löös, som dragon Jonas Stöör om nattan blifwit warse, och kommande uth, stod huset i liusanlåga, och alldelles förbrann: menandes at ellden kommit i ena wäggen löös, och at h. kyrkioherden kan wetta af bekomne tijende, huru mycken lax där kunnat wara, men intet hemma stadder, eller någon attest där öfwer gifwit. Erich Nillson som elld där hafft, och bordt som föregifwes, wårda, är ickeller tillstädhes. Oluff Staffanson förmodar, honom Erich Nillson åthminstonne blifwa obligerad at opbyggia ett nytt rökhuus.

Resol. Såsom Erich Nillson som hafft elld i röökhuset då den kommit löös, icke är tilstädes, sig där öfwer förklara och bewijsa ellden af rättan wåda upkommen wara, icke eller fins bewijs till huru stoor skadan warit. Och såsom Kongl. Maij:ts nådigste förordningh lyder och biuder, at alla löösören som af wådelligh händelse upbrinna, och icke i synnerheet äre sådanne som skole brukas till bondens åkerbruk, böre icke komma i consideration till branstodh, befaras inthet derföre kunna någon branstod niuta, men kan intet där uti dömma, förr än Erich Nillson blijr å nästa laga ting förhörder.

21. Anders Pedersons hustrus Ingrid Jonsdåtters suppliquè och h. gouverneurens excell:s resolution där öfwer, at ransaka om dess hemmans i Opåsen beskaffenheet företogz, och kunde inga andra omständigheeter till det är opfördt för chrone, än 1667 åhrs jordebook, huar opå resolution sig beropar, och älldre jordebook är icke wid handen. Elliest berättes, at samma jordepart i forna [*fol. 39v*] tijder lydt och legat under Utanedh, och sedan skattadt för ett tunlandh, och i fiscalens Johan Huss tijdh antagit ett halfft tunland till, och då lärer dhet blifwit

för chrone opfördt, som förmenes; altså kan där till intet giöras, förr än äldre jordeböcker blifwa öfwersedde, om icke någon annotation där uti där om fins.

22. Clemmet Adamson hafwer sökt genom suppliquè, at bekomma af Oluff Staffanson i Böhle, sin faders odalsrätt där uti, eller inbördat, och h. gouverneurens excell:s resolverat, at lagligen skall ransakas, om han sin fylldnat bekommit, huar om nu undersöktes, och befans af 1675 åhrs resolution på Ragundz ting den 22 junij, att Oluff Staffanson skulle betalla till hans fadher Adam Adamson dess arfs prætension i Böle hemmannet 20 r.d. 3 ort och 8 skil. huilka Oluff Staffanson föregaff sig hafwa betallt, som befans sållunda nembl. till Adam Adamsons hustru Märet Clemmesdotter d. 6 octobris 1684 38 dahl. 24 ör k:rm:t och till Gertrud Adamsdotter bemellte dato 2 dahl. 8 ör k.m:t som är 13: 21: 8 *p:g:r* s.m:t, föregifwandes Oluff, sig hela summan hafwa betallt dels till Adam och dels till hans hustru: brukandes till skiähl, at hustro Märit Clemmetzdåtter på sin sotesäng bekändt sig intet hafwa at fodra, som Elias Clemetson i Byen kan wetta betyga, huilken berättar henne huarken sagt honom wara något skylldig eller summan betallt, enär h. probsten henne besökt med herrans nattward, som skiedde 1689. Clemmet Adamson berättar, sin fader 1675 blifwa tredieman, och blef utcommenderat, och intet där på något upburit, då Oluff Staffanson sade sig intet wäll kunna minnas, om Adam Adamson något bekom, utan lemnadt dhet åth sin hustru, och hans systrar Gertrud och Märet, och at han 24 dahl. s.m:t insatt i kyrkkistan, men hafwer bewijs där till intet med sigh, eij [h]eller stemd för sielfwa hemmannet som tålfman Anders Pederson betygar.

Resol. Såsom Oluff Staffanson intet hafwer widh handen bewijs på dee penningar som för Böletz hemmannetz lösn uti kyrkkistan insatte äre, at rätten där af kunde få underrättelse, om Adams systrar [*fol. 40r*] Gertrud och Märit något där af böre hafwa, eller och om Adam allena bör niuta dee uti 1675 åhrs resolution nembde 20 r.d. 3 ort 8 sk; altså pröfwes skähligt differera saken till nästa ting, då Oluff Staffanson bör berörde bewijs framskaffa, tillijka med alla dee breeff och skriffter som han om hemmannetz lösn hafwer. Huad sielfwa inbördandet widkommer, så är Oluff Staffanson intet där om stemder; altfördenskuld kan denne gången där \till intet/ giöras.

23. Påhl Amphinsons i Biskopsgården klagan öfwer lensmans Håkan Friskz anställte pantning öfwer sin fodran, företogz, och befans af 1694 åhrs interlocutorie doom, at tålffman Elias Clemmetson i Byhn skulle å där på fölliande ting (som detta är) giöra beskedh om ett lispundh rökt lax och een dahl. k.m:t huilket honom förehöltz, och han berättade, deth uthtagit blifwa om hösten efter corporalens Petter Timblingz begiäran på lensmans wegnar, förr än domen war gifwen och befallt till execution: minnandes intet för huad. Actor, at laxen togz för än domen föll, men på lensmans fodran, och han berättar deth måtte wara på någon skiutz eller annan fodran. Actor tilstår deth skee förr än dee warit till tingz där om och lensman, om han dhet fått på räkning så har deth blifwit observerat enär räkningen och obligationen giordes, och enär Påhl 1691 på tinget tilstod sin obligation, huar om på Kongl. commissionen in aprili sidstleden ransakades och agerades, och till detta tinget icke citerat, huar till Påhl intet kunde neka. Elias Clemetson berättar, execution på domen skee strax efter nyåhret och intet nyåhrsafton som Påhl angifwit, och intet kan bewijsa, och at bålstret war nött, bålsterwaret och bänkklädet werderades till betallning efter dommens lydelse tillijka med 12 d. k.m:t tilhopa räknadt för 6 d. 27 ½ ör s.m:t och pertzedlerne sattes och förwarades hoos Elias Clemmetson, dem Påhl låfwadt igenlösa och intet giorde, och altså in på winteren något kom sochnprophossen Larss Larsson och dem afhemptade. Lensman tilböd honom pertzedlarne

igen, för deth prijs och wärde han dem tagit, och han icke wellat innom föresatte tijdh inlösa, och Elias Clemetson säger deth icke meera och så mycket warit värde. Påhl befruchtade det wara mycket [*fol. 40v*] slitit, och altså må dhet wäll wara som dhet är.

Ehuruwäll saken är angifwen och agerat på Kongl. commissionen, och kunde dess medelst intet antagas förr än resolution wore däröfwer fallen. Men såsom h. gouverneuren d. 19 april 1695 den till tinget remitterat, så är der om undersökt och befunnit, at det twistige *lispund* rökt lax och en dahl. k.m:t är exequerat för än lensman Håkan Jonson på Påhl Amphinson fått doom efter hans tilstådde obligation, och at execution icke är skedt efter omildt och osanfärdigt angifwande om nyåhrsaffton, utan något efter nyåhrsdagen, och pertzedlarne wärderade skiäligen, och satte hoos tålfman, äganden till återlösn, innom lagzsens determinerade tijd, deth han intet giordt, och dy lembnade till creditoren, huilka han tilbudit låta honom för samma wärde igenfå, och icke rätt wäll nögder med samma wärdering och Påhl det wedersakadt; altså finner rätten huarken lensman eller executions betienten, sig där uthinnan försedt, utan efter lag och ordinantzier procederat och för hans angifwande wara frie.

24. Jacob Månson på Hammaren prætenderat en slåttöö på södre sijdan om älfwen, och hans excell:s h. gouverneuren remitterat till tinget, och actor bekänner sig ingen stemdt hafwa; derföre kan där till intet giöras.

25. Lenssman Håkan Jonson præsenterade Håkan Pedersons i Pålgårdh obligation af den 3 aprill 1694 på 20 d. k.m:t för hafd omak och giord kåstnadh at igenskaffa dragon Antoni Nimmerman ifrån Stockholm, huaremoth intet inwändes, men begierte niuta något till afräkning, för deth han under tijden förrättat lensmanstiensten och efter mäklande och intercession för hans trägne begäran skuldh cederade lensman åtta dahl. k.m:t och Håkan Pederson låfwade betalla 12 d. till nästkommande Allhälgone dagh.

26. Swän Påhlsons i Håsiö obligation af d. 19 aug. 1694 på 10 d. 16 ör s.m:t at betalla med första tillfälle inprotocollerades till säkerheet och præference för andra creditorer.

27. Erich Nillsons skattehemman i Byen och Fårss sochn opbiudes förste gången för feelachtigheet uti dess huusbyggning, Kongl. Maij:tt och cronan till säkerheet. [*fol. 41r*]

28. Hanss Nillsons skattehemman i Håsiö sammalledhes.

29. Jacob Månsons dito på Hammaren sammalledes.

30. Sahl. Hemming Bengtsons hemman i Stugun, är af syskonen på arfskifftet opdragit sonen Peder Hemmingson för 100 r.d. courant daterat d. 23 septembris 1689, upbödz förste gången oklandrat.

31. Jon Hemmingson i Valla opbödh andre gången sin giorde afhandling med sine medarfwa om Valla hemmannettz inlösn daterat den 11 september a:o 1692, oklandrat.

32. Larss Hanson i Ammern och Peder Erichson på Åsen stämde för olaglig pärlehandell, och Larss är tilstädes sig at förklara som han sålledes giordt, at han hade 1693 på Påhlsmessmarknan een pärla, och den upwijst inspectoren Johan Rattken, den han sade wara mörk och omogen,

och intet wellat upkiöpa och dy under heemwägen såldt den samma till Peder Erson på Åsen för twå caroliner, och mera där af intet weth. Jon Nillson i Ammern betygar, sig wara på Pålsmessmarknan 1693 och vara i Sålleffta prästegård och dess stora stufwa enär Larss i Ammern upwijste een sin hafde pärla till inspectore Johan Rattken som han besedt och hafft till fönstret, och noga med på sig hafwande glasöga besedt, och sagt den mörk och intet någon glantz hafwa, och altså wara af intet wärde, och den samma intet wille inlösa, utan lembnadt Larss henne tilbaka. Jon berättar, henne wara som en stoor grå ärt till storleken, då honom upwijstes een pärla, nembl. den större som h. inspectoren Hammar förseglat skickadt till befallningzman Lorens Bachman, och han sade den icke wara den som Lars inspectoren Rattken wijst. Sedan den mindre, då han sadhe henne wara så stoor som Larses, som han kan förstå, men som han tycker litet mörkare, dåch icke förwisso, emedan som han så noga den icke besedt. Till at kunna afhielpa saken skickades gårdagen nu för ett dygn sedan een express efter Peder Erson, eftersom intet bewijs fins, at Peder Erson bekänt sig een pärla till köpswän Hanss Vijbergh försåldt, och honom intet funnit hemma; altså kan rätten denne gången där med icke widare komma, utan lembna till nästa laga ting, och Peder Erson som af tresko uteblifwit, saker till 3 mark efter 33 cap. Tingmålabalken, och där hoos betalla hästen och skiutzen, som medelst hans tredsko är förordsakadt uti Kongl. Maij:ts verserande interesse.

Ting 23, 25, 26 och 27 maj 1696

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I: 17a, fol. 104v–120r, ÖLA.

Anno 1696 d. 23, 25, 26 och 27 maj höltz laga ting med allmogen af Ragundz tinglag och desse såtho i nämden.

Jon Nathanaelson i Krånge
Jacob Månson på Hammaren
Gulle Peerson i Lund
Elias Clemetson i Byen
Hans Simonson i Håsiö
Swän Jonson i Wästanedh
Swän Biörson i Gewåg
Peer Jonson i Torsgård
Anders Peerson i Opåsen
Johan Michelson i Byen
Oloff Peerson i Gewågh

1. Dato aflade Oluff Pederson i Gewåg sin nämdemans edh.

2. Samma dag uplästes Kongl. Maij:ts tillförenne specificerade placater.

3. Dragon Isach Larson Tyst, angafs hafwa belägrat Maria Erichzdåtter ifrå Swarttårpet i Ytherlänäs sochn och Ångermanland, och afladt barn tillsammans, hwar till Isach som een gifft persohn är, nekar, och kånan [*fol. 105r*] Maria förledne winter begifwit sig till Ångermanland, och nu skall tiena hoos Anders Michelson i Östergräningen och Långsehl sochn, och på budh sig intet infunnit; altså kan där till intet giöras.

4. Kerstin Hemmingzdåtter ifrån Byen och Fårss sochn, skuldgafs hafwa födt oächta barn, och beskylt den förrymde dragon Mårten Söderman \där/före, som deth bekänner och tilstår.

Isach Tyst som samma gång som Söderman rymde och ertappat är, berättar, honom uti Öhrebro bekänna, sig henne häfdat och besåfwit, och sagt sig icke wetta, om hon där af blifwit hafwande. Oluff Kiehlson i Byen med fleera intyga, Mårten till Kerstin hafwa friat, och gifwit tree caroliner till fästningzgåfwor och handslag, men uti probstens mest. Salomon Hofwerbergz närwaru skall han hafwa det ryggiat, och åter igen begynt fria och där med rymdt bårt: hafwandes henne tillförenne häfdat och afladt barn, och derföre dömd och plichtadt.

Enhälligt votum.

Emedan som Kerstin Hemmingzdåtter hafwer andre gången låtit sig belägra af den förrymbde dragon Mårten Söderman; så dömmes hon effter Kongl. Maij:ts resolution a:o 1694 at böta därföre 40 marck.

5. Dragon Jonas Vällamson Stöör, anklagades hafwa stulit af Oluff Staffanson i Böle twenne stycken fäldämbnar af ludne fåhrskin och klijpping, och ett barkadt kalfskin, och een lappdyna af twå allnar, och icke förr än där effter lyst blifwit, igenfått allenast sex stycken små klippingzskin, ett kalfskin och lappdynan? Resp. at han icke mera afhändt än bekände sex stycken skin och lappdynan, dem han såldt till Hanss Rassmuson på Påhlåsen och skulle få 12 öre k.m:t för hwardera fåhrskinnet, och 6 öre för kalfskinnet, och för lappdynan fått ett par gambla skoor, och at han frågadt hwarest han dem fått, och han säger sig sagdt, det stulit hoos Oluff Staphanson: nekandes meera afhändt än bekändt är. Actor, at dee bästa fåhrskinnen äre än bårtha, och Hanss Rassmuson begynt på reda dee igenbekomne.

Hanss Rassmuson nekar, sig någon handell med Jonas [*fol. 105v*] Stöör hafft, och han såldt till hans hustru twå st. små klippingzskin, och sagt sig dem fått på sin hustrus arff i Lijden sochn, men Stören berättar, sig säija dem stulit hafwa, och sålde à 4 ör s.m:t. Dragon Jöns Nohrman fått barkade kalfskinnet, lappdynan och twå stycken fåhrskin, och derföre fått någon math, och icke sagt huru han dhet fått, och han intet heller frågadt där effter. Dragon Erich Johanson Åkerman fått twå st. fåhrskin för math, och han intet sagt hwarest han dem fått, och köparen intet där effter frågadt. Nohrman föregifwer honom sagt, sig skinnen och dynan sin hustrus arff fått, men Jonas nekar sig dhet hafwa sagdt. Erich Åkerman är icke stemder eller tilstädes, icke [e]ller Hanss Erassmusons hustru Kerstin Ersdåtter, som skall wara gamall och siuklig.

Emedan som dragon Jonas Stöör tilstår, sig af Oluff Staffanson stulit och afhendt sex stycken fåhrskin, ett barkadt kalfskin och een liten lappdyna, och twå st. skinn där af såldt till hustru Kerstin Ersdåtter i Påhlåsen, och skall sagdt sig dem stuhlit, och hennes man Hanss Erasmuson föregifwer, honom sagt, dem i sin hustrus arff fått, och han där till nekar, och hon är gamall och siuklig, och icke stämder. Dragon Erich Åkerman skall och twå stycken skinn fått, och wettat honom dem stulit och hwarken stämd el. tilstädes, och ingen sådan bör frånwarande dömmas, dy måste saken beroo till näste ting, at dee kunna komma till mundz där om.

6. Ziergeanten Carll Grijp prætenderade under sitt bostelle Skogen och där under liggiande ett halfft tunland i Näset, Sättingzlägdan, som är belägen inför och kring om hans där hafwande stufwa, och hans grannar Isach Nillson och Lars Siuhlson i Näset berättadt, skola hört och lydt under bostelletz halfwa tunland, och berättar Isach, sig intet mera där af wetta, än det han hafwer af sine förmän hördt, nembl. Sättingzlägdan hört under ziergeantens halfwa tunland och under Larss Siuhlsons, och at een man ifrå Edhe Håkan ben:d skall fått sin hustru ifrå Näset, och med henne Sättingzlägdan ärfft: warandes hans fader Nills Pederson, enär han för 23 åhr sedan dödde, 66 åhr gammall, som samma [*fol. 106r*] relation skall hördt af sin fader, uti hwilkens tijd

det hetes wara skiedt. Hwar till Oluff Swänson, Peer Jonson och Elias Jonson i Ede swarade och där emoth exciperade, att Sättingzlägdan aldrig lydt under ziergeantens eller Larss Siuhlsons halfwa tunland, utan af ett annat ödesgodz och hemman ib:m, som så gamalt är, at gårdztomptan är med stoor skog öfwerwuxen, och dee icke hafwa där meera än be:te Sättingzlägd, och skatten skrifwen under huffwudhemman i Ede, som sökes bewijsas med een doom, gifwen d. 17 december a:o 1632, hwar uti förmäles, at Peder Pederson i Öster Döwijken och Hanss Olufson på Västernäset och hans successor Oluff Elieson, måst göra några åhr sölfskatten för ödesplatzer Döwijken och Västernäset, oansedt där under äre allenast ringa ängesslåtter och accidentzer under deras huffwudgårdar i Gewåg och Ede, och därföre dömde frij at göra sölfskatt för ödesgodzparten etc. Sedan ett breff och contract, daterat d. 7 martij a:o 1609, af innehåld, at Peder Pederson i Utaned, Biörn i Tomasgård och Erich Nillson i Byen, giordt byte med Swän Nillson på Ede sålunda, at han dem hafwer gifwit sina 6 mark och een tunna sallt, godh för 10 marck, för all deras hafde rätt uti halfparten af Wästergården i Näset, och det afhändt sig och sina arfwingar under Swän Nillsons, som skedde nyåhrsdagen 1607, och wittnen där till warit, Ingemar i Bispgården och Chrissman i Hårgård, som wittnadt, at sahl. Nills i Åsen, sålde först samma jordepart till h. Erich Jonson för 14 r.d. och sahl. Nillss bar up där på 4 span korn, och sedan afhände sahl. h. Erich Jonson samma jord till Swän Nillson, som är betygat och skedt på Ragundz ting den 7 martij a:o 1609. Oluff Erson hafver på frijheet uptagit Skogshemmannet, under huilket ett halfft tunland i Näset lyder, och förmenes, at breff måtte där finnas, huru och på hwad sätt, och huru mycket under halfwa tunlandet lydt och lyda bör, som icke hemma stadd är, uthan wäntes till morgonen.

Den 25 upwijstes een hållen wärdering på den jord som Edzmännen i Fårss sochn uti Näset i Ragundz sochn innehafwa, och een lång tijd brukadt, af den 17 junij 1685, nembl. Wästregården för 28 d. k.m:t och Sättingen för 24 d. k.m:t hållen af lensman Hanss Erson [*fol. 106v*] och fem stycken tålfmän. På samma skrifft hafwer sahl. kyrkioherden h. Oluff Claudj Ram den 15 december 1665 skrijfwit och attesterat, at bemelte wärdering då på tinget warit upläsen, och nämden voterat, dhet Edzmännen skulle låta sig uthlösa, huilket underlagman Peer Claeson icke skall welat bijfalla, och kunna uphäfwa Edzboernes där på hafwande doom, och där med stadnat, och mera besked föregif:r Oluff Erson, sig intet där om hafwa, föruthan det, at ett halfft tunland skall wara ärfdt under Skogshemmannet.

Enhälligt votum.

Ehuruwäl Isach Nillson i Näset berättar, sig af sin fader hafwa hördt säijas, at Sättingzlägdan skall hördt under halfwa tunlandet i Näset som ziergeantzbostället wijdh Skogen tilkommer och innehafwer, och där in wid belägit är, så fins dåch, at Swän Nillson på Ede a:o 1607 hafwer sig tilbytt Peders i Utaned, Biörns i Tomasgård och Erichz i Byen hafde rätt uti Wästregården på Näset, och a:o 1632 den 17 december frij dömd at göra àpart skall för ödesparten i Näset, efftersom skatten under huffwudhemmannet Ede skrifwin war. Sedan befins, at saken warit på tinget a:o 1665 och då warande underlagmann Peer Claeson Broman, intet med nämden uti voterandet där uthinnan kommit öfwereens, effter sahl. h. Oluff Claudj attest den 15 decembris 1665; altså finner rätten skähligt och säkrast wara, intet där uti definitivè dömma förr än 1665 åhrs tingzprotocoll där om blifwer öfwersedt och considererat. \NB i 1665 åhrs protocoll fins här om ingen rättelsse/.

7. Dragon Claes Spåra beswärade sig öfwer Oluff Staffanson i Böle i så måtto, at han hoos honom satt i pant siu ahl. grått wallmar för ¼ tunna ärter som kåstade tree dahl. k:rm:t om wåran 1695, och något för juhl S. Andreæ tijd, efter begäran fått igen vallmaret, och i dess ställe satt i pant een hwijth lärefftströija, och sedan han en och annanstantz begiärt läna penninger på een

swart klädes tröija, och inga fått, till honom gått, och där på begiärt penningar till läns, och han tagit tröijan och burit i sin andra stufwa: bärandes den hwijta tröijan in, och welat honom igen lefwerera och i dess ställe behålla den swarta, det han säger sig [*fol. 107r*] intet willia giöra, utan antingen penningar eller den swarta tröijan igenfå, och han altså behölt dem bäggie? Resp. at han först öfwertallt honom at läna ¼ tunna ärther emoth siu ahlnar wallmars pant; sedan så godt som nödgat vallmaret igen, och satt hwijtha tröijan i dess ställe, och låfwadt dhen igenlösa till Kindersmessa, som han intet hölt, och enär han kom Pålsmesstijden med swarta tröijan, welat låta honom få igen den hwijtha, efftersom hon intet är wärd tree dahl., och han intet hållit termin, dhet han wedersakadt och altså blefwo dee båda qwaar. Claes nekar sig satt termin till Kindersmesso, men Oluff påstår, honom deth låfwadt, som dragon Elias Vällkommen skall kunna säija och wittna. Elias berättar, sig intet wara tilstädes då den hwijtha tröijan dijthsattes, utan sedan at Clas om en affton dijthburit dhen swarta tröijan, och effter söndagzpredijkan begiärt penninger på henne, och Oluff sagt, den hwijtha icke wara wärd 3 dahl. k.m:t och efftersom han intet sin låfwan hållit, behåller han den swartta, och tilböd Claes den hwijtha, som han wedersakade, och sade, det Hanss Erasmuson på Påhlåsen wille henne köpa, då Oluff sagdt sig willia sända sin dräng dijth med tröijan och bära penningarne heem och tilbaka, som intet bleff af, det han tilböd sig kunna med edh bestå, men Claes exciperade emoth honom, för det han är hans systerson, och Elias, at om han wore hans fader, skulle han intet med honom hålla, utan redeligen wittna sanningen. Claes tillstår Oluff budit sig igen den hwijtha och sielf burit den swarta till honom at få penningar uppå.

Nämdens eenhällelige betänkiande.

Såsom dragon Claes Spåra, först aff Oluff Staffanson bekommit ¼ tunna ärtter för 3 dahl. k.m:t och siu ahlnar grått wallmar därföre satt i underpant, och sedan dhet på trägen begäran igenfått, och i des ställe lembnadt een lärefftströija, som fins icke mera wärd än en d. k.m:t och enär Claes een tijd där effter till honom burit een halfslitin groff swart klädes tröija af wärde till 3 ½ d. k.m:t at läna penninger uppå, då Oluff den hwijtha inburit, och tilbudit Claes den igentaga, och han behålla den swartta, till des han får sin betallning, det Clas intet [*fol. 107v*] welat, och altså bäggie där blifwit liggiande, hwilket, som det är handfångit godz, och een böhr wara om sin fodran försäkradt, kan rätten intet finna, Oluff Staphansson sig däruthinnan hafwa försedt, utan Claes Spåra åligger sin pant fordersamt igenlösa.

8. Oluff Olufson i Biskopsgården beswärade sig öfwer dragon Amphin Eliæson för deth han förluppit sin åhrstienst åtta dagar för sidstledne påsk, oachtadt han honom i laga tijd stadt, och gifwit honom een carolin eller dess wärde till legopenningh, och intet om ordinarie lönen accorderat? Resp. at han tagit där tienst, och där warit till åtta dagar för sidstledne påska, och medelst mangell och knapt lijfs uppehälle, nödgatz gå utur tiensten, hwar till Oluff nekar, och föregifwer, sig ibland dee bästa i sochnan detta swaga åhr, hållit sitt folk, at ingen med skähl skall kunna klaga där öfwer, och at han honom intet för hans olydno och mothwilligheet i många måtto, begiärer i tiensten efftersom han med ingen flijth lärer hans arbete giöra och förrätta, uthan at han må effter lag plichta, och umgälla för sitt löpande.

Enhälligt votum.

Emedan som dragon Amphin Eliæson, intet kan bewijsa sig af hungers nödh och knapp spijssning till lijfs uppehälle, luppit utur sin lagstadde drängetienst hoos Oluff Olufson i Biskopsgården; altså dömmes han effter Kongl. Maij:ts 1686 åhrs legohions stadga och des 5:te § at återgifwa bekomne städiepenning, och så mycken löön som een sådan ordinarie i penningar och pertzedlar bör hafwa, och det, efftersom han intet begiärer honom i sin tienst.

9. Länsman Håkan Frisk, kärade till Jon och Larss i Ammeren, för det deras boskap mäst alla åhr afbetha ett hans där hafwande äng? Resp. at det är belägit in wid deras by och åstrandan, och at dee sielfwe hafwa sin slått sammastädes, tillijka med Kråkwågerne och Döwijken. Item prästebordet, och at ingen hängnadt kan där omkring hållas för älfwan skuldh, som gemenligen och mäst hela sommaren änget öfwerstår, [*fol. 108r*] och enär wattnet småningom uthfaller i steenfiärun, kan ingen hålla hästarne uthe, och at dee nog omak hafft åhrligen, så sin egen som utbydzmans slått at salvera, men fåfengt, och på många åhr, allenast twå åhr, där fått litet slå, förr än boskapen kommit ifrå fäboderne, och dee alla ägesmän och interessenter tilsagdt at slå och bärga deth som sig göra låter. Actor tilstår, älfwan stå längie in på samma äng, och at ingen hängnadt där nånsin warit. Håkan begiärte Larses slått på Hoöhn emot sin wid Ammern, hwar till nekades, och at dhet intet kunde med skiähl begiäras, at bårtbyta dhet som fritt är för åwärkan och afbetande, emot det som åhrligen dijth underkastat är.

Samptel. votum.

Aldenstund pröfwes, det ingen hängnadt beqwämbl. kan hafwas om Ammersängiet, för den långa steenfierun skuld wijdh älfwen; altså fins intet annat expedient och medell dess afbetande afböija, än at Ammersboerne åligger, hafwa sine hästar häfftade nord på marken, och sin boskap icke ifrå fäboderne hafwa heem förr än ängiet blifwer afslagit och bärgadt, och des emillan som nogast det wårda för utbydz hästar och creatur iempte sina egna, om dee komma heemstryckande.

10. Håkan Frisk påminte om prætenderade fordzell för twå tunnor magazijns spa[n]måhl 1689 ifrå Sundzwald af Swän Biörson i Gewåg, hwar om på 1695 åhrs hösteting agerades, och intygades, där om på 1689 åhrs hösteting wara agerat och dömdt, som pålades till detta framskaffas, som intet skiedt är; altså kan nu där till intet göras.

11. Håkan Frisk kärade till dragon Carll Malmström för det han, den 26 januari sidstleden, hafft sin bondes häst om afftonen, och föregifwit sig skulle köra effter wedh, och tagit een slädha, och kommande till hans hölada i Hahlängiet, wändt om slädan och hästen, och burit höö utur ladan, och han således mistadt till ett litet lass höö, och hafwer Peder Jonson i [*fol. 108v*] Torsgård och drängen Oluff Swänson sedt, huru höet warit burit och spilt, och hafft tålffman Peer Jonson och sexman Oluff Erson wid Skogen, at tilsee om något warit på den orten som han föregifwit, slagit, det dee giordt, och intet funnit: begärandes altså, at Carll må bewijsa, huarest han fått heemförde höö, och at han förledne sommar intet bärgadt, och lijkawäl öfwer winteren födt een koo etc. Han beskylles och hafwa welat döllia bårt ett lass stahr i det han berättadt, på myren eij mera warit qwart än 2 lass, och lijkawäl fans där tree lass. Peder Jonson och Oluff Erson betyga, ingen hafwa förledne sommar på hehla strandan något höö slagit, och at ingen hööhäsia där warit, som wäl hade kunnat synas, efftersom farwägen löper där förbij? Resp. at han fördt heem höö där ifrån, dhet han wid strandan rijfwit och sambladt, och satt i hässian: williandes intet gilla wittnens giorde berättelse, efftersom han med Päder är i action om een båth och Oluff Erson är hans afwundzman, för det han tree åhr sedan skall angifwit hans swärmoder hafft een koo, och intet skattat före, det senare fans af intet wärde. Drängen Oluff Swänson, at han sagt sigh på strandan hafft höö, men ingen menniskia dijth warit med någon häst och slädha, och icke det ringaste spårr eller fiätt dijth warit, dhet Päder och Oluff och berätta sant wara. Carls wärdinna hustru Karin Andersdåtter berättar, Carll af sin sahl. man begiära hästen till läns effter wedh om söndagzaffton: wettandes inthet huad han heemfördt, och icke eller hördt honom något höö hafft wid Hahlastranden, icke eller hördt honom nånsin

begiärt slå eller rijfwa något höö. Carll föregifwer, sig sagdt på myran wara tree lass staar behållne, och intet heemförde.

Saken heemskötz nämden efter 7 cap. Tyffmålabalken L.L. som efter noga öfwerläggiande beslöto, sigh intet kunna honom wäria, af skähl, at han begiärt häst i otijd effter wedh, och warit effter höö, och föregifwit höö tagit, där han intet bärgadt eller någon sedt höö där warit, eller något spårr dijthän, och länsman [*fol. 109r*] Håkan samma tijd höö mistadt, och wid hans lada wändt tilbaka; hwarföre blifwer Carll Malmström effter besagde capitell dömd at betala förkomne höö med 8 ör s.m:t och 40 marck till treeskiptes.

12. Larss Hansson i Ammern låfwadhe förnöija leutnanten Petter Mobach för återstående 1693 åhrs hållhöö med twå lass höö nästkommande winter, hwar med leutenanten war nögder.

13. Leutnant Petter Mobach, hafwer citerat Erich Erson på Ede och dragon Erich Stoorhuffwud, för 1689 åhrs räkning och 1688 åhrs uthlagor, hwar effter bonden skulle wara dragon skyldig tree span korn? Resp. Erich Erson, at han hafwer betallt 1688 åhrs utlagor, med 14: 9 ör s.m:t som Erich Stoorhuffwud den 15 september 1690 hafwer quitterat, deth han nu tilstår. Leut:n at han skulle på 1688 åhrs ränta betala ¾ tunna korn som leut:n och feltwäbel Hagelbärgh tillijka med Petter Nohrman attesterat? Resp. at han som bewijst är, betallt räntan, och icke skyldig något korn, fast än så skrifwit är, och lijka mycket wore enär han fått full betahlning. Storhuffwud föregifwer omtalde ¾ tunna korn härkomma af 1688 åhrs augment, som nogsampt kan sees af hans gifne specification den 9 april 1690, därest ¾ tunna nämbnes, och innestå hoos Erich Samsson. Erich berättar sig wara betingadt at föra ifrå Sundzwald twå tunnor korn, en tunna åth Erich Håff och een tunna till Storhuffwud, och Håff fick sin tunna, men Stoorhufwud war i Ståckholm, och altså bekom dragon Börie Klook hans andeel nembl. ¾ tunna, och ¼ tunna afräknades så för honom som för fleera för fordzlan, deth Börie tillstår sig fått strax effter Kindersmässa effter befallning, emädan som han intet förr fått sin augmentz tunna, och där på hafft leutenantens zedell, den då warande corporal Petter Tijbbling emoth togh: hafwandes Storhuffwud h. öffwerst Hårdz resolution, at han skall åthniuta lönen. Leutnant Moback upwijste een [*fol. 109v*] lista, hurusom dragonerne warit roterade till at afhempta 1688 åhrs augmentz spanmåhl, där uti befins, at Erich Erson på Ede heemfördt 2 tunnor, en tunna där aff hafwer Erich Håff fått, och een tunna Börie Klook, och några hafwa ingen spanmåhl, utan penningar för sitt augment fått.

Enhälligt votum.

Såsom Erich Erson på Edhe, befins hafwa heemförde twå tunnor spanmåhl ifrån Sundzwaldz magazijn 1689, richtigt lefwereradt till dragon Erich Håff och Börie Klook; så kännes han för widare tiltahl där om frij och endtledigat, och dragon Erich Stoorhuffwud, som den tijden icke warit hemma, söke sin fångzman, och den som bör för 1688 åhrs augment göra redo, efftersom Erich Erson på Ede, inthet i det anseende kan graveras med ¾ tunna som honom påfördt är, warit skyldig på 1688 åhrs uthlagor, och icke warit, emedan som han samma åhrs uthlagor bestående af 14: 9 öre s.m:t effter Stoorhuffwudz quittens, den 15 septembris 1690 hafwer betallt, det Stoorhuffwud och tilstår.

14. Oluff Nillson på Jon Olufsons wegnar i Stugun fodrade 10 dahl. s.m:t af sahl. leutnantens Magnus Linns änkia Magdalena Blanck för blått kersijn, som han på kiöp tagit, hwar af opslag skulle göras på dragonernes jackor a:o 1686 och offta honom därföre krafdt, och intet fått, och det och göra låthit genom fendrich Petter Kruuskåpp, som deth attesterat den 21 aprilis sidstleden, sig deth hafwa giordt och at sahl. leutenanten tilstådt, sig wara honom skyldig och

låfwadt betala till honom sielff, men icke nämdt summan. Jon Natanaelson i Krånge berättar, sig och där om warit ombedin, och honom påmint där om, och han låfwadt förnöijadt, och bedit taga ett hans skåp i Gewågh, som han wedersakadt, men ingendera nämbdt summan. Rp. leutnant Petter Mobach upwijste änkians breff, som lyder, at hennes sahl. man intet något kersijn af honom fått, och at han det aldrig skall kunna bewijsa: föregifwandes leutenanten, sig inthet mera där af wetta, än hon skrifwit: kunnandes dåch [*fol. 110r*] icke neka, sig hördt Jon Olufson talat om sin fodran, medan leut:n Linn läfde. Zergeant Carll Grijp berättar, Jon Olufson effter leut:ns dödh sagt, sig hafwa af honom at fodra 30 dahl. k:rm:t. Dragon Börie Klook berättar, at sombl:e dragoner kieste blått opslag a:o 1686 till paijråckerne af dåwarande fendrich Magnus Linn, men han kiöpt af een bårgare. Dragon Jöns Nohrman berättar, sig 1686 logera i Gewåg, därest Linn bodde, och såg honom intet blått kersijn hafwa, och fast mindre till någon dragon sådant såldt. Dragonerne Erick Dahl och Gabriel Linn som logera i Fårss sochn berätta, sig aldrig hördt någon dragon af Magnus Linn fått något blått kersijn, uthan till opslagh somblige köpt i Sundzwald, och somblige af gambla tröijor och kiortlar. Corporal Erich Håff berättar, sig offta hördt Jon Olufson säija det leutnant Linn war honom skyldig för blått kersijn 30 dahl. k:rm:t men intet weet någon dragon det af leut:n köpt, efftersom han hade sitt qwarteer i Räfsund och leut:n Linn i Ragund.

Saken öfwerlades till fölliande interlocutorie doom.

Ändåch Jon Olufson wid Stugun, fins hafwa krafdt sahl. leutenanten Magnus Linn för någon skuld, och han tilstådt sig wara honom skyldig, men intet huru mycket och Jon fodrar 10 dahl. s.m:t för blått kersijn, och det huarken med wittnen eller någon räkning wijsa kunnat; altså kan rätten intet där uti definiera, och något quantum determinera, förr än han skaffar sig bättre bewijs till sin fordran.

15. Swän Biörson i Gewåg fodrade af sahl. leutenantens Magnus Linns änkia Magdalena Blanck 38 dahl. k:rm:t för twenne koor à 8 d. en dito för 10 dahl. ett *pund* lijn 6 dahl. och een tunna korn 6 dahl? Resp. leutnant Mobach upwijste een transsumpt af Lins book, hwar uti han debiterar sigh 1684 allenast för tree stycken koor, 2 stycken à 8 d. och een à 9 d. och in credito wara betallt 1685 af Ingemar i Lijen 2 dahl. k.m:t af leutenanten 2 lass höö för 4: 16: – af Peder Olufson i Östansiö 3 ¾ d. och af Lill Jon [*fol. 110v*] Olufson i Stugun 9 d:r och till feltwäbelen Bårman 18 ör k:rm:t hwar på icke erkännes meera än 15 ör k:rm:t till Bårman, och wäl sagt, honom skola få af Päder i Östansiö 3 d. 24 ör och Lillbonden Jon Olufson 9 dahl. k.m:t, och enär dee krafdes, där till nekadt, och intet förr hördt talas, dhet Ingemar i Lijen skulle något betala, och fast mindre något där fått, och at han fått twå lass staar af honom, och 2 dahl. k:rm:t för een ung oxe som war wärd 6 dahl. k.m:t påståendes honom fått ett *pund* lijn och een tunna korn. Fullmechtigen föregifwer, sig ingen wettenskap där om hafwa widare än öfwersändne extraherade räkning wijser, och at han låfwadt bestå resten 5 dahl. 6 ör och till expenser under en deras hafde action, hwar till actor nekar, och at honom ingha expenser bestodz, det Jon Natanaelson säger sig minnas. Actor, at han inga wittnen hafwer om hans bekombne lijn och korn, utan han det sielff tagit, och intet kunnat troo, där till skulle nekas: hafwandes een zedell, huar opå han sin fordran antechnadt, som fins icke nyligen wara skrifwen. Gulle wid Lunn betygar, Peder Olufson strax nekadt sig wara leutenanten Lin något skyldig, utan att fodra hafwer ett *lispund* gäddor. Ingemar i Lijen nekar och så till skulden: påståendes Swän sig af Jon Olufson intet heller något fått.

Såsom sahl. leutnanten Magnus Linn effter dess book af Swän Biörson bekommit tree stycken koor för 25 d. k:rm:t och till dess betallning affördt twå lass höö som Swän tilstår sig bekommit, men på ett oxeköp, som honom åligger bewijsa. Sedhan, at Peder Olufson i Östansiö

skulle honom betala 3 ¾ d. och han där till nekadt och hoos Ingemar i Lijen 2 dahl. och Lill Jon Olufson wid Stugun 9 d. som skulden icke äre ständige; altså finnes skäligt, at leut. Lins änkia Magdalena Blanck bör utan drögzmål betala till Swän Biörson 21 d. k.m:t som är 7 d. s.m:t, och hon söker sine fångzmän som hon bäst kan, och Swän skaffar sig fult bewijs, at sahl. leut:n fått ett lispund lijn och een tunna korn, och det icke betallt. [*fol. 111r*]

16. Leutnant Mobach tiltallte Rassmus Hanson på Åsen, at swara corporalen Anders Wulff för 50 kannor magazijns spanmåhl förledne winter ifrå Jerpe? Resp. att han heemfördt 1 ½ tunna, och richtigt ifrå sig lefwereradt nembl. Jöns Norman en tunna, och Johan Smålänning ¼ tunna, och Johan Bertillson ¼ tunna af Oluff Pedersons löste half tunna för Erassmus Hanssons fadher, och han där emoth innehölt hafde ½ tunna, det Oluff Peerson betygar sant wara. Leutnanten föregifwer corporal Anders Wulff wara commenderat upp till Jerpen effter spanmåhl och intet comparerat, huilken bordt antechna, hwad hwar och een emottagit och låtit lefwerera ifrå sig? Han hafwer och fått ordre wara nu tilstädes och agera om resten, men sig intet inställt, och dragon Erich Mytt bemelte 50 kannor mistadt, men sedermera där på fått ¼ tunna, den Vulffwen andre gången skulle hafwa, efftersom han intet warit wijdh uthtächten, och låtit hwar och een få sitt. Erassmus tilspordes, hwij han icke den 23 wijdh upropandet war tilstädes? Resp. at han war trött af reesan till Sundzwald, och tänckt icke första dagen blifwa upropadt.

Samptel. votum.

Aldenstundh corporalen Anders Wulff som warit commenderat till Jerpen, at uthtaga manskapets tilslagne och förunte magazins spanmåhl, och det intet effterkommit, dess medelst 50 kannor äre såsom förkomne, och icke till wederböranden lefwererade, och corporalen icke eller sig nu till tinget infunnit, och dåch måst till bem:te 50 kannors betahlning, cedera af senare förunte magazijns spanmålen 14 kannor, altså kan rätten icke saken denne gången afdömma, utan måste beroo till nästa laga ting, då corporal Anders Wulff skall sig där öfwer förklara. Erassmus Hanson som wid upropandet den 23 huius icke war tilstädes, saker effter Kongl. Maij:ts 1695 åhrs stadga och dess 2:de § till een dahl. s.m:t. Rättens ensak effter högstbemelte stadgas 24 §. [*fol. 111v*]

17. Håkan Frisk beswärade sig öfwer drängen Nathanael Biörnson för dhet han förluppit sin åhrstienst? Resp. at han war hoos honom ifrå Mickaelis till fiortton dagar för juhl, och då begynte han at intahla honom, gå till sin moderbroder Anders Sörenson, och där blifwa emedan som han skulle få Mårten Mårtenson i tienst för bara maten, och Natanael säger sig så wäl förste gången som offta, sedan nekadt där till, och welat tiena sitt åhr uth, och han altså tilsagdt Anders Sörenson honom antaga, och han lijkawäl intet welat, och at Håkan åter igen befallt honom gå sina färde, och han nekadt, och där med tagit een kiäpp, och honom slagit öfwer ryggen tree slag, och bedit honom packa sig där ifrån, och ändå icke welat, där med han sprungit effter yxan, och sagt, där du intet packar dig bårt, skall du af yxan få qwälsmålet, och då språng pijgan Anna Mårtensdåtter emillan, och det hindrade, och Natanaell sprungit undhan, och till probsten mag. Salomon Hofverbergh, och wijst honom twenne bekomne blånader, och zergeanten Carll Grijp, och hans förglömde myssa sändt heem till hans folk, som han igenfått, och där han olåfligen gått ifrå sin tienst, hade han wisserligen låtit hempta tilbakars. Hwar till actor nekar: föregifwandes, hans relation wara aldeles osann, och för det han tubbat hans lilla dåtter Märit om sine 9 åhr, at taga olåfligen något tobak åth honom, honom några slängiar gifwit med een käpp. Anna Mårtensdåtter berättar, Håkan Frisk slå Nathanael några slag med een brandståck öfwer ryggen, för det han skulle hafwa tubbat af Märit litet tobak, och han där till nekadt, och

gifwit sig åth dören, och Håkan tagit i een yxa och hon intet hördt, at han wijst honom bårt, och intet wankades många ordh, och Natanael språng uth enär Håkan tog till yxan.

Anders Sörenson berättar, Håkan S. Thomæ dag begiära det han wille taga honom heem till Kindermässa, och kanskee honom få behålla hela åhret, men Håkan nekar [*fol. 112r*] till dhet senare, och at han låpp bårt för dhet han fått hugg. Anders Sörenson säger sig med stoor kåstnadt födt honom och skulle han honom mista nu på sommaren, wore alt för beklageligit, och om han welat hafwa honom igen, skolat sig där om tilsagdt Kindersmesstijden, och intet låtit honom där längre wara. Håkan, at han sändt drängen budh och han nekadt. Mårten Mårtenson, at Håkan sändt drängen Oluff Swenson uth effter Nathanaell, sedan han honom slagit, att bedia komma in till måltijdz, dhet Oluff tilstår, och berättar sig honom intet funnit Mårten, at han då den gången war allenast hoos Håkan 4 dagar och sedan bådhe i Medelpad och annorstädes warit, och nu åtta dagar at upwachta tinget. Herr probsten påminner sig, deth Natanael een affton kommit till prästegården, och sagt, sin huusbonde honom slagit, men kan intet påminna sig see, om det war blått eller rödt. Ziergeanten Carll Grijp berättar, sig see honom hafwa een liten blånadh, deth Oloff Erson i Skogen, effter sin hustrus ordh och berättar. Dåttran Märit berättar, Nathanal bedia henne gifwa sig litet tobak, wille han giöra skedh åth henne, och hon tagit i fönstret litet, till een pipa och honom gifwit, men han nekar sig henne där om bedit eller skedan låfwadt, uthan hon friwilliogt gifwit ett litet stycke tobak af fingers bredt, som han gifwit Oloff Erson wijdh Skogen, dhet han tilstår. Natanael tilstår, Håkan Gregori tijdh bedit honom knåpa sig i tiensten, och swaradt sig deth intet kunna göra, och at han slår ihähl honom. Actor begiärer honom i sin tienst.

Såsom drängen Natanael Biörson, intet kan bewijsa skälig ordsak till sin förlupne åhrstienst hoos lensman Håkan Frisk, och at han honom näfst med ett käppslag eller annat, är enigt med Kongl. Maij:ts 1686 åhrs legohions stadga och dess 5:te § och 19 cap. Såram. B. L.L. och dy tillåteligit, och han honom Gregori tijd tillsagdt at gå i sin tienst, och han lijkawäll sig absenterat; altså finner rätten skäligt, at han skall genast gå och inställa sig i sin förra åhrstienst, och ersättia hwad han [*fol. 112v*] i den måttan kan hafwa efftersatt, och det i krafft af högstbemelte Kongl. Maij:ts legohions stadga och des 5:te §. Så wida huusbonden honom i sin tienst begiärar och åstundar.

18. Probsten mag. Salomon Hofwerbergh, Swän Biörson, Peder Olufson och Peder Kiehlson i Gewåg, Håkan Peerson i Påhlgård, Swän Peerson och Peder Jonson i Torsgård, beswärade sig öfwer lensman Håkan Frisk, Oloff Erson och sahl. Nills Olufsons änkia hustru Karin Andersdåtter wid Skogen, för det dee åhrligen afbete med sin boskap deras äng Bredteg, som gemenligen med watn till S. Petri dag och tijdh öfwergår, och kan altså intet grääs blifwa wuxit, förr än effter Bartholomei, och förr än den tijden kommer, komma dee heem ifrå fäboderne med sin boskap, och dels af wårdzlöösheet och dels med willia låta sin boskap det afbetha, och för förrige åhren åthminstonne med skiähl prætendera 20 lass höö. Actores hafwa förledne Bartholomei dag, begiärt gode män nembl. Jon Natanaelson, Jacob Månson och Oluff i Kånkebacken då giorde skada besee och wärdera, och sade partterne till, som intet sig infunno, allenast Oluff Erson, som wäl kunde see, at ängiet war afbett och förtrampadt: wiliandes at hwar och een efter hafwande andeel där uti må hålla hängnadt litet ofwan för Flodmohn, huar till lensman icke welat samtyckia, twifwels uthan at efter förra wanligheet ängiet få afbetha? Resp. at han sin boskap widh fäboderne hafwer mäst hela sommaren, och hans grannar wijdh Skogen hafwa sin boskap hemma, och kunna där wäl göra skadha, och många gånger dem där funnit, men 1695 hafft sin boskap där, sedan dee heemkommo, efftersom där intet kunde slåes, men allenast på sine tegar: liggiandes een öfwerst på tegen, och det öfrige nederst på, och at ingen

haga kan där wäl hafwa, uthan boskap kan där inkomma, enär wattnes faller uth, huilket dåch kan förekommas. Omsijder samtychte Håkan [*fol. 113r*] at gärdzlegård kring om ängiet på fasta landet näst ofwan för Flodmohn, må sättias alt in till Gewågs twär- och skiffteshaga: begärandes dåch, at gode män wille deth taga i ögnosyn uti parternes närwaru, som icke förnekas kunde. Dee gode män som dijth warit betygha hela ängiet wara afbett, och ingen boskap där funnitt. Lensman hafwer så mycken boskap som Oluff Erson och hustru Karin: påståendes lensman, sig allenast sina tegar afbett, men intet bewijs där till, som synes intet giörligit, efftersom tegerne intet så liggia till, och at hans dehl ytterst på, är med sand mäst öfwergått och icke kan beqwembligen dijth komma, utan måst öfwer alla dee andra interessenternes tegar och sloar.

Enhälligt votum.

Ehuruwähl lensman Håkan Jonson Frisk, söker uhrsächta Bredtegz afbetande a:o 1695, som skulle han sin boskap på sina egna tegar ibidem walladt och hafft, och interessenternes andelar såsom Prästebordetz, Gewågernes, Påhlgårdz och Torsgårdz, ingen åwärkan och skada däruthinnan tilfogadt, så är det dåch af befundne omständigheeter annorledes, och at han hela ängiet Bredteg med Skogzboerne afbete låtit, och näst förrige åhren tillijka med Oloff Erson och Nills Olufson widh Skogen äfwen så. Och såsom lensman wäl så mycken boskap alla åhren hafft som dee bäggie, så fins skäligt, at han bör swara till halfwa skadhan, som in alles pröfwes uti ett för alt wara till åtta lass, kommandes altså Håkan at betala 4 lass, och Oluff Erson och Nills Olufsons änkia hwar sina 2 lass, af det slagz höö som på Bredteg wäxa plägar, till ofwannemde interessenter, effter hwars och eens där uti hafwande rättigheet och andehl. Och till at afböija och förekomma widare missförstånd och åwärken, är med parternes willia och bejakan för skäligt funnit, at hängnadt och haga kring om Bredtegh, up widh Flodhmohn skall uprättas: begynnandes öfwerst wid Gewågz twär och skiffteshaga, och så uth wijdh stranden, till des [*fol. 113v*] Bredtegzängiar lychtar: förståendes, at rätt deelningh efter hwar och eens där hafwande rätt och andeel bör skiee, och hwar sin oprätta, hålla wid macht och wårda, som det 8, 9 och 10 capitl. Byggningab. L.L. talar och biuder.

19. Hustru Brita Amphinsdåtter kärade till Oluff Staphanson i Böle, för det han henne beskylt hafwa olåfligen tagit hans sahl. hustrus Ingiehl Olufsdåtters särk, som hon dåch på sin sotesäng henne gifwit, och hans egen swärmoder hustru Märit Siuhlsdåtter kan bewittna, och dragon Erich Dahl. Erich betygar sig upwachta hustru Ingiäl så längie hon siuk låg: seendes och hörandes alt hwad hon bårt skiänkte, men ingen särk gafs bårt, det hustro Märitt och sade sig intet höra, utan Britha det sielff sagdt, men hustru Britha begierte eden af henne, den hon afladhe och bekände sig intet minnas, sin dåtter Ingiäl gifwa Brita och Kerstin några särkiar, utan dee deth sagt och berättadt, men een kiortell gaf hon Britha, det Oluff wiste och intet åtalat.

Saken betenktes sållunda, att ett wittne bringar enom at gå lag, at hustro Britha effter Kongl. Maij:ts resolution skall med sielf sins ede befrija, sig särken låfligen fått, det hon effter påminnelse och åthwarning med fritt mod giorde och presterade och där med sig befrijat.

20. Oluff Staphanson och Erich Nillson i Böle kärade till Biörn Olufson i Wästeråsen sållundha, at han må bewijsa hwad rätt han till halfwa Hanesfårssen hafwer för hwilken han ingen taxa drager? Resp. at hans fäder och förfäder det af uhrålders tijder innehafft, och 1681 warit agerat om på tinget, och då blifwit conserverat wid samma uhrminnes häfd och rättigheet, som skedt d. 12 october 1681. Sedan, at enär taxan för några åhr sedhan på alla fiskien i Fårss sochn uträknadhes giordes proportion af hwar och eens hafde andeel och rättigheet i fiskien, och där effter moderades taxan som i friskt minne är. Actores, at Bölesman egdt i Hwarfwen och Bökesfårssen som Wästeråsen innehafwa [*fol. 114r*] och half Hanesfårssen som ligger för

Böletz land och strand, begiärandes lösat under förra bohlbyen igen, men Wästeråserne äre intet citerade därföre, och dy inlåtha sig intet i action med dem. Biörn Olufson kunde intet wijsa något laga förfall, at han den 23 huius wid upropandet warit bårta, och icke då tilstädes warit.

Enhälligt votum.

Såsom Biörn Olufson hafwer laga doom af d. 12 octobris 1681 på Hanesforssen såsom annan uhrminnes rättigheet och häfd, och inga andra skiähl producerade äre som annat kunna bewijsa, så conserveres han där wijdh. Och för deth han uthan laga förfall wid upropandet den 23 huius icke warit tilstädes saker effter Kongl. Maij:ts stadga och process a:o 1695 och dess 2:de § derföre at bötha en dahl. s.m.t. Rättens ensak efter 24 § i högstbem:te stadga.

D. 26 [*maj*].

21. Dato aflade Swän Jonson i Wästaned sin nämdemans eedh.

22. Dragon Carll Malmström, angaf lendzman Håkan Jonson Frisk, förledne winter, uti Nårie köpt 8 skålpund toback som hans dräng Oluff Swenson för honom skall berättadt, hwar till han nekar, och dåch säger honom offta där om frågadt sedan han blifwit beskylt afhändt höö för lensman, och icke meera sagdt, än det han skickades tilbaka på platzsen at köpa ¼ kanna bränwijn för 12 ör s.m:t och at länsman hafft stämpladt toback till och ifrån Nårie, och där af såldt, men intet där något köpt honom witterligit: kunnandes med godt samwethe dhet edeligen betyga, om rätten kunde och wille honom edhen påläggia. Mårten Jonson ifrå Böle, som skall följdt Oloff Erson, då tobaket köptes, nekar och där till, och allenast sedt honom köpa litet bränwijn: begärandes actor, at Oluff måtte påläggias edh, det rätten inthet kunde göra och tillåtha af hans blåtta angifwande.

23. Carll Malmström angaf i lijka måtto munt- och skrifftel. hurusom lensman Håkan Frisk, för deth han skall nedertystadt tree tyffsaker, och där ibland, at drängen Jon Erson i Böle, mistadt utur een sin kista een sölf:rkosa [*fol. 114v*] och een ring, som Peder Hemmingson i Byen welat sällja i Hernösand, och Jon Erson blifwit warse och kändt sin kosa och ring igen, och Peder Hemmingson på 1693 åhrs stemningzlista därföre opförd, men intet förekommit. Resp. at han intet mera der af weeth, än han hördt deth Peder Hemmingson welat een sölfwerkosa sällia i Hernösandh, och Jon den igenkänt, och på rådstugun därom honom tiltallt och agerat, deth tålfman Elias Clemetson i Byen betygar sant wara, och at Peder Hemmingson af sin hustru syster Märit Eliesdåtter, som kommit ifrå Ståckholm, kosan fått. Actor påstår, Peder Hemmingson warit på 1693 åhrs citations lista upfördt och twijfwels uthan sedan nedertystadt, och at så wijdha stölden här i tingelaget är giordh, at dhen här borde afgöras och dömmas.

Dhen andra nedertystade tyffsaken skall wara, at dragon Peder Hällman, för 6 el. 7 åhr sedan stulit något höö af lensman, och han tagit een dubbel carolin i förlijkning? Resp. at Hällman stahl något höö som opprögdes, och han af honom een carolin fått för höet och lembnadt saken under regementzrätten, dijth sådanne saker den tijden hörde, det leutnant Petter Mobach betygar sant wara, och läth honom där medh reesa tilbaka, till h. maiorens compagnie, där under han hörde. Den tredie är, at sochnprophossen Larss Påhlson afhendt i wårasse något höö ifrån lensman och honom intet lagfördt? Resp. at han blef där medh beslagen och afbedit, då han skulle gå till absolution och han honom sin rätt efftergifwit, emedan det war af ringa wärde, huilket tålfmän Jon Natanaelson och Peder Jonson i Torsgård betyga sant wara. Actor, at han icke är derföre citerat? Resp. at dhet kommit i förgätenheet, och kan fuller än skee, och at deth icke skedt i löndom, uthan i nämdemans närwaru.

Enhälligt votum.

Aldenstund dragon Carll Malmström, intet kan bewijsa, lendzman Håkan Frisk, förledne winther köpt förbudit toback; altså blifwer han derföre otiltalt [*fol. 115r*] och frij. Angående dhet han tillwitt lendzman hafwa nedertystadt trenne tyffsaker, såsom een sölfwerkosa som Peder Hemmingson i Byen 1692 eller 1693 utbudit sällia på Hernösandz marcknaden, och ägaren Jon Erson ifrå Böle by, som uti Hernösand den tijden sin sölfwerkosa igenkändt, och Peder Hemmingson på Hernösandz rådstufwa effter intygandet lagfört, och Malmström sedan lensman honom för afhändt höö till tinget stembna låtit, den beskyllningen och action sig antagit. Dhen andra består där af, at dragon Petter Hällman för 6 el. 7 åhr sedan af lensman stulit något höö, hwilket genom leutenantens Petter Mobacks assistence blifwit så wijda hämmadt, at han betahlning för afhändne höö fått, och sielfwa action under regementzrätten lembnadt, som leutnant Mobach betygar sant wara; så befinnes, Malmström intet fog hafwa till sådan beskyllning, och för det tredie, at sochnprophossen Larss Påhlson nyligen afhändt een börda höö, och blifwit där medh beslagen, och lensman i nämdemäns Jon Natanaelsons och Peder Jonsons närwaru, sin rätt där uti efftergifwit och förbehållit Kongl. Maij:ts höga rätt där uthinnan och sålledes intet straffwärdigt: hafwandes altså rätten fogh honom för hwardera grofwa wijtesmålet at sakfälla, men änteligen stadnat där medh, i anseende där af, at han dels intet bättre wettat och förstådt, och där till förledd wara, och således funnit skähligt, att dömma honom Carll Malmström för ährrörlig beskyllning effter 20 cap. Tingm. b. till 40 mark till treskiptes.

24. Carll Malmström beswärade sig öfwer Håkan Frisk för dhet han pantat af honom een swart raskkiortell till wärde 10 dahl. k.m:t hwar uti hans hustru äger 3 ½ dahl. k:rm:t och det öfrige dragon Jon Häggmans hustru. Carls hustru Märit Andersdåtter, hafwer burit kiortellen till lensman, och begiärt, det han wille lösa till sig kiortellen, och den lembnadt, men lensman sedan nekadt gifwa hans hustrus lösn, och dhen [*fol. 115v*] behållit, till dess han betalar sin skuld: wettandes Carll intet sig wara honom något skyldig, uthan arbetadt för bekomne ¼ tunna korn? Resp. at Carls hustru Märit Andersdåtter, förtrodt honom kiortellen, och hustru Märit Pedersdåtter ägde större dehlen där uti som där med nögd war: fruchtandes, Carll skulle kiortelen försällia, och alla penningar taga och skingra, och eftersom Carll och hans hustru honom skyldig är, behållit kiortellen, men Carll förmenar, sig honom intet wara skyldig, utan med sin hustru wäl betallt bekomne 2 ½ span korn med arbethet, och han där till med haf:r något fordra för sin weckutienst ifrå Mickaelis 1694, till påska 1695, hwar till nekas, och icke där om stämder är, som skall sedan lagligen bewijsas. Häggman tilstår så passerat wara, och will kiortelen till sig lösa.

Såsom Carll Malmströms hustru Märit Andersdåtter befinnes hafwa lembnadt een rask kiortell till lensman Håkan Frisk, at lösa des andeel till sig, och dhet öfrige för dragon Jon Häggmans hustru reservera och förbehålla, och lensman kiortellen i anseende till Malmströms och des hustrus skuldh för bekomne korn hoos sig behållit: förmenandes Malmström med sitt och sin hustrus arbete, kornet hafwa betallt, hwar till nekas, och lensman derföre icke stämder är, och icke beredd där till utförligen swara och bewijsa des ofogh. Altså kan där till denne gången intet mera giöras, och där hoos fins lensman intet straffwärdig, för det han behållit till sin säkerheet förtrodde kiortell.

25. Oluff Olufson i Biskopsgården är angifwen hafwa söndagen effter Kindersmässa 1695, för predijkan såldt bränwijn till corporalen Anders Vulff, dragonerne Erich Västgiöte och Mårten Söderman, som dragon Vällam Gröning för sexman Oluff Pederson i Byhn berättadt?

Resp. at det är intet skedt för predijkan, uthan effter gudztiensten, och så snart follket [*fol. 116r*] ifrån kyrkian wore komne, såldt bränwijn för 4 ör s.m:t bekännandes, sig intet kunna komma den gången till kyrkian, effter gamall Påhl och hustrun gingo till Herrens nattward, och han måst wara hema hoos barnen. Klåckaren Måns Jonson berättar, det Claes Spåra sagt, dem kiöpt hoos Oluff Olufson bränwijn för predijkan deth han tilstår, och föregifwer, sig det hördt af dragons Jacob Linbergz hustru Anna Christina Ringling, hwar till hon nekar, och berättar sig eij meera sagt, än at dragon Mårten Söderman om morgonen bedit henne förwara een liten tähnflaska med bränwijn, deth hon giorde, och sedan kyrkiofolket wore heemkomne pass klåckan 2 el. 3 effter middagen, den igentagit, och burit till sitt qwarteer i samma by: wettandes intet hwarest han det fått, eller om han sedan meera köpt, och begiärer betahlning för hijtresan och giord omkåstnad uti oträngd måhl, och uthan beskedh och sanning. Dragon Vällam Gröning, at Mårten Söderman sagt, sig om afftonen köpt fiorton kannor öhl, och om morgonen för predijkan hoos Oluff Olufson köpt ett stoop bränwijn. Sexman Oluff Pederson, at han intet meera där af weeth än Gröningen sagdt, och at Vulfwen, Dahl och Söderman om afftonen hoos honom köpt några kannor öhl, och i god tijdh skildz åth, och Vulff och Dahl om morgonen i rättan tijdh upstijgit och gått uth, och han eij annat wettat, än till kyrkian, som dåch intet wore i kyrkian. Erich Daal, at Nillss Dufwa, Jon Häggman och corporal Erich Håff om lögerdagzafftonen köpt ett stoop bränwijn af Oluf Peersons hustru, och denne kommit dijt gående, och där uti och där af giordt sig deelachtig, och wid ändan af dess updrickande, kom corporal Wulff och dijth, och med denne legat qwar öfwer nattan, och om morgonen tillijka med Wulfwen gått till Södermans stufwa och där lagdt sig, och intet warit till kyrkian, och sedan i Södermans wärdz stufwe efter middagzmåhltijden druckit litet bränwijn, af det Söderman uti een flaska [*fol. 116v*] hade: wettandes intet hwarest eller när och huru mycket han kiöpt hade; Pijgan Ingeborg Pålsdåtter Måns Jonsons swägerska och hustrusyster, berättar, Söderman om söndagzaffton sagt, sig om lögerdagzaffton köpt 14 kannor öhl, och medan folket warit i kyrkian om söndagen, ett stoop bränwijn af Oluff Olufson, och kunnat intet annat förstå, än folket wore i wägen ifrån kyrkian.

Enhälligt votum.

Emedan som Oluff Olufson i Biskopsgården, hafwer näste söndagen effter Kindersmessa a:o 1695, strax effter folket wore komne ifrån kyrkian och högmessan, såldt bränwijn, som sträfwer emoth Kongl. Maij:ts stadga a:o 1686 om sabbatzbrått och des 4:d och 5 § som icke tillåter det at giöras, förr än effter klåckan 4 om afftonen; altså dömmes han effter högstbemelte stadga och puncter, derföre bötha 20 marck, där af angifwaren tillfaller 1/6 och det öfrige till tweskiptes till kyrkian och dee fattige: warandes åklagaren som till wittne där uthinnan kalla och stembna låtit hustru Anna Christina Ringlingh, plichtig effter lag henne förnöija med 3 mark silf:rmynt, och corporal Anders Vulff och Erich Dahl som försummadt gudztiensten samma dag lagföres därföre å näst skeende tingh.

26. Eskell Danielson ifrå Gräningen och nu boende i Böle tilltaltes, för deth han 1694 den 25 martij reest ifrå Fårss kyrkia öfwer Ångermanskogen? Resp. at han tillijka med Larss Helliesons drängiar ty wärre af oförstånd, och elliest af mangell på fouragie det giordt.

Enhälligt votum.

Aldenstund Eskell Danielson hafwer den 25 martij a:o 1694 rest ifrå Fårss kyrkia, och intet kunnat hinna till någon annan kyrkia; altså dömmes han effter Kongl. Maij:ts renoverade stadga 1686 om sabbatzbrått och des 11 § at böta 40 marck, 1/6 där af till angifwaren och det öfrige till tweskiptes till kyrkian och dee fattige effter 13 § i högstbemelte stadga. [*fol. 117r*]

27. Hanss Mårtenson och Oluf Mårtenson ifrå Kråkwåg, prætenderade besittningzrätten af faders hemmannet i Kråkwåg utaf sin systers man Iwar Hemmingson: williandes honom uthlösa? Resp. at han nu suttit een godh tijd där på, och hemmannet uprättadt som war i stoor skuld, och dels ännu är, och på sin hustrus wegnar tilkommer broderens Peder Mårtensons fodran i gården af 16 r.d. hwar å dom fins den 14 decembris 1678. En skrifft af den 1 januari 1674 lyder, at Peder Mårtenson gifwit sine systrar Segrid och Ingrid, besittningzrätten af hemmannet, om dee wähl sytha fadren och styffmodran, men Peer Jonson i Torsgård föregifwer, Peder Mårtson a:o 1675 sidst på åhret uti Tydskland dödde, och fadren dödde 1675 om wåhren hemma. Lensman Håkan Frisk berättar, Peer Mårtenson döö i begynnelsen af åhret 1676, och begrofs i Löös uthi Pommern, som han weet där af, at han då förare war och måst låtha begrafwa honom. Iwar, at han tilböd Hanss Mårtenson taga emoth hemmannet, som förfallit och wanbrukadt war, men han wille intet, och sagt sig intet deth åstundha, som Jon Natanaelson i Krånge hörde och betyga kan, det han säger sig och Oluff Anderson i Döwijken höra, dhet Hanss säger sig eij minnas, och Oluff, at det kunnat wähl skee uti deras unga åhr: kunnandes intet neka gården warit illa bygd och förfallen, och åkeren i något wanbruk.

Nämden berättar, honom wacker arff fått, och alt kåstadt på gården. Iwar Hemmingson föregifwer sig begynt utlösa gamble syskonen utur det fasta, såsom till Jon Natanaelson i Krånge effter sin hustrus fader Tårsten Nillson som war Mårtens fadherbroder, och bekommit ½ tunna sallt och ¼ tunna korn för 2: 20 ör s.m:t, och till Nills Nillson i Kråkvåg som är Tårstens sonason, af Iwar fått i penningar och korn 3: 16 ör s.m:t, och till Oluff Anderson i Döwijken som samarfwa är med Jon Natanaelson, 3 d. s.m:t [*fol. 117v*] till ofwannemde 16 r.d:rs betahlning till Segrid och Ingridh, anslogz på bytet effter hustro Ingiehl Mårtensdåtter den 8 martij 1680 10 r.d. i det fasta, och efftersom Ingiehl dödde barnlöös, tillföll systran Segrid dess anpart och icke halfbröderne Hanss och Oluff. Tårsten Nillsons arfwa prætendera 15 r.d. i jorden som Tårsten inlagdt och Iwar begynt at lösa, huilket Hanss och Oluff willia disputera, och förmena dem kunnat tillförenne dem fodrat och bekommit, och dee föregifwa sig wäl fodhrat, men intet meera fått, än som upfördt är, och ingendera stemdt den andra, icke eller alla tilstädes.

Saken öfwerlades till fölliande doom.

Ehuruwähl Hanss och Oluff Mårtensönner kunna hafwa prætension, at inbörda sin faders Mårten Pädersons hemman i Kråkwåg af sin swåger och halfsysters man Iwar Hemmingson, som rätten effter sin skyldigheet gärna welat med definitif dom afhielpa, så låter det dåch sig icke giöra, emedan som med gamble syskonens arfwingars prætenderade jordepenninghar, ingen liquidation är giordh, huilka Iwar Hemmingson begynt utlösa, och Hanss och Oluff hafwa något där uti at säija, och willia disputera, och ingen laga stemning föregången är; altså föranlåtes rätten saken opskiutha till nästa laga ting, då åklagarena böra liquidera med gambla syskonen, så frampt dee i medlertijdh, intet komma öfwereens, så at där af må kunna skönias, huru stoor rätt, Ivar uti swärfaders hemmannet kan med rätta hafwa at fordhra och prætendera. Imedlertijd besitter Ivar hemmannet och därföre Kongl. Maij:ts och cronones uthskylder betalar och clarerar.

28. Dragon Claes Spåras anhängige sak emoth Oluf Olufson i Biskopsgården, för deth han skall skuttit anno 1694 ett älgzdiur, och på 1695 åhrs hösteting blef opskutit [*fol. 118r*] medelst frånwarande wittnen Hanss Jonson, Karin Jonsdåtter och Karin Ingemarsdåtter, som han förmenar där om kundskap skola hafwa, företogz, och såsom Hanss Jonson nu tienar hoos häradzhöfdingen Mauritz Biörner i Medelpad, och han om saken tilskrifwen är, honom at hijth citera, eller edeligen där nedre ordinarie honom afhöra, hwilket är skedt på Sköns laga ting den

23 april sidstleden, och han ingen kundskap där om hafwer, utan at misstankar måtte wara komne där aff, at hans swåger Oluff Swänson på Åsen, honom tilskickadt några små stycken af älgzkiött till des hustrus fårkenmath[?]: menandes at drängen Anders måtte wara förbuden uppenbara sig äthit älgzkiött, efftersom det gemenligen brukas at hålla lönt, och Anders des utan warit ond på huusbonden, för det han hållit honom till ett flijtigt arbete som extractet uthwijser. Karin Jonsdåtter och Karin Ingemarsdåtter berätta, sig med tryggan edh kunna betyga, sig eij wetta eller kunna förstå Oluf Olufson någon älg skuttit, och at han twenne älgzdiur fått för led, och något kött af sin swåger Jacob Nillson på Åsen bekommit.

Jacob Nillson berättar och påstår, sig aldrig af Anders Jonson någon älgzhud emothtagit, då Anders sadhe sig intet wetta hwad hud det war, och at Oluff Olufson bandt ihoop een och lagdt uti een säck och burit till Åsen, och lefwereradt till Jacob Nillsons hustru ibm Margeta Jonsdåtter. Anders Peerson på Åsen berättar, sig 1694 barka een ox eller kohud åth Oluff Olufson: wettandes intet huru den dijth kom: minnandes Anders intet, om han bahr heem tohma säcken tilbaka, eller hoos Jacobs hustru lembnade, och at Claes honom tubbat säija som han sade, och utläth sig alt wetta, och han dristadt sig icke annors berätta. Claes begiärte och påstod, at få dilation till morgon, och at Jacobs hustru måtte [*fol. 118v*] komma till förhöör, och han will kåsta på sochnprophosen som kallar henne hijth. Oluff och wittnen protesterade där emoth, och at dee måtte lijda hungers nödh för hans osanfärdiga angifvande.

Dragon Claes Spåra förekom och ursächtade sig, intet kunna fått budh effter Jacob Nillsons hustru på Åsen Margeta Jonsdåtter: begiärandes upskåf om älgzskiutandet af Oluf Olufson i Biskopsgården till nästa laga tingh, hwilket bijfölls, så wida hustro Märit intet skall kunnat ifrå sine små barn komma: kunnandes där iempte intet frijkalla Claes Spåra, at betala instämde wittnen som är, Jacob Nillson på Åsen, hustru Märit Siuhlsdåtter, hustru Karin Jonsdåtter och pijghan Karin Ingemarsdåtter, at niutha för giord omkåstnadt under tingztijmorne uti ett för allt hwar sina tree marck silf:rmynt.

29. Swän Biörson i Gewåg fodrade af framledne Jon Essbiörsons sterbhuus 20: 12: kopparmynt, effter Chrestopher Austrels assignation af den 22 november 1692, för det han till hans sahl. fader h. Oluff Claudj skyldig war? Resp. at Jon Essbiörnson 1686 den 29 november låtit hålla hoos sig bythe uti lösa ägendomen, hwar uti h. Oluff Claudj fodran fins wara 3 d. s.m:t och meera will sahl. Essbiörns hustrubroder Elias Jonson intet betahla, utan lembnar i rättens omdöme: wettandes, at h. Oluff Claeson war een sådan man som icke een skilling ifrå sin nästa medh orätta wille hafwa, men kan dåch icke för omyndige barns skuld, deth opåmint låtha.

Enhälligt votum.

Ändåch Swän Biörnson efter Chrestopher Austrels assignation, af den 22 novembris 1692 fodhrar 20 dahl. 12 ör k.m:t af sahl. Jon Essbiörsons sterbhuus i Kullstad, som han skulle warit skyldig till [*fol. 119r*] dess fader sahl. h. Oluff Claeson, så fins lijkawäll på arfskiftet hoos Jon Essbiörnson den 29 novembris 1686, icke meera wara erkändt än 9 d. k.m:t, och Jon Essbiörnson sedermera genom döden är afgången, altså finner rätten skähligt, at bemelte sterbhuus, bör besagde 9 d. k.m:t till Swän Biörnson uthan drögsmåhl betalla och Swän Biörson söker sin fångzman sahl. h. Olufs sterbhuus, och dee Jon Esbiörnsons.

30. Swän Biörson fordrade 18 dahl. kopp:rmynt af Peder Jonsons [*läs*: Jönsons, se nedan] sterbhuus i Håsiö sochn och by som han warit skyldig till h. Oluff Claudj, hwar till hans sonahustrus man Hanss Nillson swarar, at han sitter där såsom een landbo, och barnens förmyndare Erich Siuhlson i Ansiö må clarera gäldan, och han hafwer hwarken byteslängd eller

annat, utan deras förmyndare må där om sökias. Actor, at han söker den som boor på hemmannet, och kan icke gå kring på wägarne och sökia effter dhem. Hanss Nillson, at sahl h. Oluff hafft ett laxfiskie i Finsellfårssen, och ingen taxa till kyrkian därföre gifwit, och kyrkwärden Peder Jönson blifwit af probsten 1678 derföre debiterat, och om han än varit skyldig till h. Oluff 18 dahl., så borde dee 9 d. där på kårtas och godtgiöras.

Enhälligt votum.

Emedan som Hanss Nillson i Håsiö, intet will swara till Swän Biörnsons fodran effter Chrestopher Austrels inwijssning på 18 dahl. k.m:t till sahl. Peder Jönsons sterbhuus, utan lembnar deth till barnens förmyndare Erich Siuhlson i Ansiö, huilket fins skäligt, och kan rätten altså icke något answar honom därföre påläggia, uthan Swän Biörnson kan barnens förmyndare där om lagligen tilltahla.

31. Oluff Swänson på Åsen hafwer citerat pijgan Britta Ersdåtter, för dhet hon förluppit sin åhrstienst, och hon [*fol. 119v*] wid opropet den 23 huius icke sig inställt utan laga förfall? Resp. at hon honom förnögdt med innestående 1694 åhrslöön, hwar med han är tilfredz, och begärer henne intet i sin tienst, hwar med rätten låter beroo, men för det hon wid upropandet warit bårtha, saker till en dahl. s.m:t effter Kongl. Maij:ts stadga och process 1695.

32. H. probsten mag. Salomon Hofwerberg påminte om en ägandesyn med Prästebordetz grannar om hängnadt kring om deras ägor, at ingen åwerkan af någons försummelse och ohängnadt må skee, hwar om dee påmintes, och uthlåfwade forderligast det låta skee, dhet länsman Håkan Frisk åligger at pådrijfwa och skynda till befordring och fullgörelse.

33. Ägandesyn hålles emellan leut:n Petter Moback och hans granne Johan Olufson i Kullstad om deras råsteenar i åkertegarne, af dee män som dee sielfwa där till utsee och wällia, uti lensmans och sochnskrifwarens närwaru, som bör noga tilsee och antechna, hwar uti deras twist består.

34. Hanss Simonson upbiuder tredie gången giorde förening emellan sig och Jon Olufson i Håsiöby och håldne liquidation emellan creditorerne på hemmanet.

35. Johan Michelson läth upbiuda första gången sin hustrus syskons hemman i Byen och Hällesiö sochn af 2 5/6 tunl. hwilket han inbördat för 80 d. s.m:t effter köpeskrifften daterat den 23 maj a:o 1696 som oklandrat skedde.

36. Eskell Danielson läth uppwijsa sin styffaders Oluf Staffansons köpeskrifft sine dato på dess hemman i Böle by och Fårss sochn à 3 tunland för 80 r.d. specie, och dess föruthan undantagit den jordh och äng som han sielf upbrukadt och nödtårfftige huusrum till dödedagar etc, och klandrades af des systerson dragon Elias Wälkommen, som prætenderer där till wara närmast och hemmannet at inbörda och besittia, hwilket lembnades till lagligit utförande. I widrigt fall och så [*fol. 120r*] widha Eskell Danielsson där till obördig är, reserveres lösn Kongl. Maij:tt och chronan.

37. Kyrkioherden erew. herr Oluff Noræus lät upwijsa Eskell Danielsons obligation den 25 juni 1696 på länte barnpenningar af des hustrus syskons omyndige, som dee effter sahl. Phillip Floman ärfdt. Nembl:n 451 dahl. kopp*ar*mynt som han till Böles hemmans köp länt, at betala till Oluff Staffanson i Fårss sochn, som honom deth såldt, hwilka han belåfwadt med 6 pro

cento interesse åhrligen wid Pauli tijd at betalla till förmyndaren bemellte h. Oluff Noræum. Och där någon af dee omyndige betarfwar sine penningar, låfwadt dem uthan beswär och omkåstnadt lefwerera, och till underpant och försäkring satt hemmannet Böle, hwilket efter begäran in maiorem fidem och säkerheet inprotocollerades.

38. Peder Hemmingson upbiuder andre gången sine syskons hemman i Stugun sochn, som han af dem inbördat för 100 r.d. efter crone wärdering, uthan klander.

Ting 18 och 19 december 1696

Källa: Svea Hovrätt, Advokatfiskalens arkiv, vol. E XI e: 3183 (Gävleborgs län), fol. 936v–958r, RA.

Anno 1696 d. 18 och 19 decembris hölltz ordinarie laga ting, med allmogen af Ragunda tingelag, närwarande chronones befallningzman wälb:de Lorentz Bachman, med följande edsworne häradz nämbdh.

Jon Natanaelson i Krånge	Gulich Persson i Lundh
Swän Biörsson i Gewåg	Jon Mickellsson i Byen
Elias Clemetson i Byen	Anders Persson i Opåsen
Jacob Månsson i Hammaren	Swän Jonsson i Wästaneed
Hans Simonson i Håsiön	Oloff Persson i Gewåg
Per Jonsson i Torssgård	Per Jonsson i Österåsen

1. Wijd detta tingelaget blef äfwen som wijd dee förra tingzfrijd aflyst, och dher på tages under händerne följande ährender.

2. Aflade nämbdemannen Per Jonson i Österåsen dess trooheetz och domare edh. [*fol. 937r*]

3. Förelästes dee Kongl. placater och bref, som utj förra protocollen specificeras.

4. Examinerades huusfolckz och boskapzlängden.
2) Giärningzmän woro icke flera än skräddare Jacob Nillsson och Erich Simsson i Stugun.
3) Betygades af nämbden och allmogen att här intet tiänstelöst folck woro.
4) Emoot en wiss taxa war ingen som wille sig beqwämma att emottaga bränwijns brännerijet.
5) Förehades dee gl. och nya afkortningerne och funnes richtige.
6) Examinerades mantalslängden.
7) Så och afradz extractet, hwar wijd ländzman wäl:t Håkan Frisk påminte, att för Hällssiö s:ns afradzlandh gifwes för ringa afradh, och derföre böd han utom dee förra 2 d:r s.m:t, än 2 d:r s.m:t till, hwilka 2 d:r ingen af dem, som bem:te afradzland för innehade, wille sig påtaga, hwarföre lembnas det till [*fol. 937v*] wälborne h:r general majorns och landzhöfdingens wijdare behag, till hwilken sådane afradzlandh egentel. höra, om icke ländzmannen der wid bör förblif:a.

5. Ställtes för rätten dragoun Isaac Tyst, gifft karl, och angafz att hafwa rådt konan Maria Erichzdotter med barn, hwilket hon så för, som wijd födzlen, jempwähl och nu påstod, men Isaac Tyst nekade alt framgent. Fördenskull blefwo wittnen förekallade först Olof Staffansson i Böhle, hoos hwilken dee bägge hafft sitt tillhåld när lägersmåhlet skiedde, och wittnade, att dee bägge hade en gång följdz åth utj en höölada ett stycke från gården åhr 1695 pingsttijden och lijtet der efter hade Maria begynt esom offtast att gråta, men hwad henne feelat, hade hon icke uthsagdt, och den tijden dee woro i ladan faller just ihoopa med födzletijden, som war Pålsmässo 1696. Tog afträde, och förhördes hans hustru Ella Eskillsdotter edel. som betygade det samma, lade och der till, att när hon märkte Maria war [*fol. 938r*] hafwandes, och efterfrågadt barnefadren, hade hon det bekiändt på Isaac, och att han i ladan hade rådt henne med barn, utj samma bekiännelsse, hade hon och continuerat och under födzlen, hwilket med henne grannehustrun Ella Olofzdotter intygade, refererades bägge der hoos att pingstafftonen 1695 woro dee tillhoopa i höölladan, och Pauli tijd 1696 föddes barnet, elliest hade intet förmärckt at denne kona med någon annan hafft tillhåld, utan elliest ställt sig wähl, hwilket icke heller Isaac kunde henne tilläggia, utan nekade eenständigdt till lägersmåhlet, men att han med henne warit tillhopa allena i höölladan måtte han wederkiännas, ehuruwähl att rätten fant honom i sitt nekande mycket laam och wankelmodig, och när honom eeden anbödz, wille han icke straxt eller directe der till jaka, utan om rätten funno honom der till capabel, wijdare war intet att påminna, och fördenskull öfwerlades detta medh [*fol. 938v*] nämbden, med hwilken här öfwer stannade i fölljande sluut.

Resolutio. Ehuruwähl Isac Tyst i förstone welat aldeles förneka, det han med konan Maria Erssdotter hafft lägersmåhl, så har han lijkwähl omsijder, sedan häradzrätten hade af föregående ransakning, honom ögonskieenligen remonstrerat, hwad stora skiähl emoot honom woro, som honom ändå till saaken lära binda, så och jempte högehrewyrdige h:r probstens bearbetande, bekiändt och tillståtdt denne giärningen, och fördenskuld dömbdes han effter Kongl. strafordningen af åhr 1653 § 1 att böta ottatijo dahl. söllf:rm:t, och konan Maria Erssdotter som ogifft är, fyratijo dal:r s.m:t, orka dee eij botum, plichta med kroppen; dess utan skohla dee bäggie ståå uppenbara kyrkioplicht, der öfwer det till högehrewyrdige h:r probsten blifwa remitterade och hänwijste. [*fol. 939r*]

6. Det hade wähl Anders Andersson i Byn stämbdt corporalen Anders Wulff, som hoos honom utj quarteer ligger, för det han, en och annan gång skall honom och hans hustru och folck icke allenast med otijdig mun, utan och med hugg och slag öfwerfallit, men nu wijd uproopet förklarade han sig med honom wara förlijkt i så måtto, att han gif:t honom dess förseende till. Men aldenstund denne saaken hade något uthseende med sig, så anstod det icke häradzrätten samma förlijkning att bifalla, utan att först, saaksens beskaffenheet ransaka; då Anders Andersson refererade, att en gång skall förleden höst sig tilldragit, det Wulff hade kommit in till honom i hans stufwa derest han satt och sömade wijd bordet, och på en dragouns wägnar fodrade 1 d:r s.m:t hwilka Anders då icke hade lägenheet att betahla, derföre hade Wulff blifwit ond, och wijdare hade dee kommit att kijfwa om någon skada, som Wulffwens boskap hade giordt utj Anders Anderssons kåhlgårdh, hwar [*fol. 939v*] på Wullff fattat Anders i skiägget, kallandes honom båda tiuf och skiällm, och wijdare icke blifwit af dhen gången, hwar till Wullff nekade. Till wittnen här öfwer, framkallades drag. Olof Tresk och hustru Anna Christina Ringklink, hwilka med parternes tillåtelse aflade eeden och separatim hördes. Hustru Anna refererade, att när corporalen war inkommen tallte han till bonden, hwad det war, wiste hon icke, och dher med slog han bonden för bröstet, under hakan, men om han tog honom i skiägget kunde hon intet märkia, eij heller hörde hon några skiältzord, utan om penningar och kåhl hade

dee hafft något taal, då och bondens ordh wijd slutet warit, jag är nog wan så att heeta tillforene, hwar med hon hade gådt uth, och hade således der om ingen wijdare kundskap, tog afträde.

Dragoun Oloff Tresk intygade, att och han wijd samma tillfälle hade warit inne hoos Anders Andersson [*fol. 940r*] och när corporalen Wullf war inkommen, hade han med Anders taltz wijd om kåhl och penningar, och så bar det ihoopa för dem, der under Wulf hade fattat Anders i skiägget, sampt kalladt honom tiuf och skiällm, men Anders hade ingen otijdig mun brukadt, utan swarade iag weet iag fåår aldrig annat af dig heeta, mehra wiste icke Tresk att referera. Corporalen Wulff kunde icke neka, att han ju blifwit någodt ifrig der af, att när han på dragounen Dahls wägnar, skulle fodra 1 d:r s.m:t att Anders efter lofwen intet wille dem betahla, utan på kiöpet beskyllade honom, som skulle hans getter upätit hans kåhl, och der öfwer hafwa några ord fallit dem emellan, hwilka han afbedit och Anders jempewähl effter gifwit. Anders nekade icke till att wara förlijkt; och lembnade alt detta, beklagade doch, att Wullff esomofftast skall wara otijdig, hwar öfwer så wähl h:r probsten Hofverberg, som h:r lieutnanten Moback sade, att bonden [*fol. 940v*] sig för dem hade beswärat. Uppå tillfrågan kunde icke Anders tilläggia corporalen, att i wredzmode gådt in till honom, sade och att dee boo i en gård, och stufwa emoot stufwa.

Förutan detta wille och Anders skylla Wulffwen att hafwa en gång slagit hans pijga och lilla son, men der till nekade Wulfwen; honom det at bewijsa, hade Anders inga wijdare skiähl än föraren Joh. Wijdz attest d. 16 hujus, att nembl:n Anders Anderssons hustru Margeta således för honom berättadt, men intet wijdare hade han det åsedt, och såsom parterne icke hade mehra att föredraga, altså blef detta med nämbden öfwerlagdt och resolveradt, att alldenstund af wittnens berättelsse det klart är, att detta owäsendet emellan Anders Andersson i Byen och corporal Anders Wullff är tijmadt af någon hastigheet och dem emellan förelupen ordewäxling, öfwer någon penningar, sampt kåhl som corporalens creatur [*fol. 941r*] skohla förderfwadt; fördenskull skall och Wulf, bööta hwar saak om sig, nembl. för det han tagit Anders i skiägget, efter det 12 cap. Sårm. will S*tads*L*agen* 3 m:k:r s.m:t så och för 2:ne skiältzord dem han af hastige modo fält, efter 43 cap. i Tingb. 2 *ggr* 3 m:k:r s.m:t, och till att här effter afhålla all oenigheet och missförstånd, sättes 5 d:r s.m:t wijte, för coporalen Wulf, om han wijdare Anders Andersson, dess hustru, barn eller tiänstefolck i någon måtto oförrättar.

7. Uppå byemännens wägnar i Lund, kärade Gulich Persson till dragoun Erich Myyt, angående en bäfwer, som utj deras fiskehuus wijd qwarnen inkommit, men dragoun uthtagit, för sig behållit och föryttrat, nembl:n skinnet till ländzman, men giället hade han här och der skingrat, påståendes dee, att dherföre ärhålla sin förnöijelsse. Erich Myyt berättade saksens sammanhang således, att när han på kärandens qwarn höllt på att [*fol. 941v*] mahla, då blef han utj qwarndammen en bäfwer warsse, kastandes effter honom med en steen, och efter den intet tog, löpp han in i qwarnen effter bästen, och skiöt bäfweren först bak igenom låret och så i hufwudet, att han dödde, och sedan flådde han skinnet af hwilket ländzman kiöpte, kiöttet åth han upp, men bäfwergiäldet hade han af okunnigheet största deelen kastat bordt, men att han någon bäfwer tagit utj kärandens fiskehuus, der till nekade han aldeles. Der emot insisterade käranden, att Erich Myyt har måst tagit bäfweren i fiskehuuset, emädan han har warit dher inne och omöijeligit war för honom att sielf gåå dher uth, beropandes sig till wittne And. Nillsson i Wästanbäck, och Jon Ollsson i Carlsgård hwilka intygade, att dee hade åsk[å]dat hurusom bäfweren hade warit utj fiskehuuset och frestat att bijta sig uth, men förgäfwes, dee wittnade och dher hoos, att genom ingången omöijeligit hade warit, det han kunnat komma uth, och annat hohl hade der icke funnit. [*fol. 942r*] Förutan detta wittnade Anders Nillsson i Wästanbäck, hoos hwilken Erich Myyt hade sitt qwarteer, att den gången skall han ingen bössa med sig hafft, dess

förutan woro hans bössa gammall och ofärdig, ehuruwähl Erich Myyt skall då han med bäfweren heemkom berättat, att han honom skutit, skinnet hade och Anders Nillson åsedt, men intet förmärkt något skått genom baklåren, utan allenast bak i halssen emoot hufwudet.

Ythermehra moverade Gulich Person att när Erich Myyt om bäfwergiället, är af h:r probsten tillspordh hade han först swaradt at han kastadt bordt det samma, men sedermehra när han blef öfwertygadt att hafwa hafft bäfwergiäld, swaradt, att han det utaf sin swärfader hade bekommit, hwilket och h:r probsten nu för rätten refererade. Dher emoot Erich Myyt alt framgeent påstod sin giorde berättelsse, offererandes det edel. ärhålla. [*fol. 942v*]

Resolutio. Såssom emoot Erich Myyt åthskillige jääf och præsumptioner äro, att han utj fiskehuuset skall tagit och fångat dhenne bäfwer, altså pröfwar häradzrätten i förmågo af det 20 cap. Tingb. så och hans egit giorde tillbudh, skiähligt att han till nästa ting med sielfz sins eede sig i detta måhl befrijar. Doch bör han imedlertijd för halfwa bäfwergiället betahla h:r probsten dess andeel med 24 öre söllf.m:t.

8. Blef afsagdt, att Påhl Amphinsson i Biskopsgården, med Biörn Ollsson i Pålsgården, som förmyndare för Erich Perssons dotter i Österåsen, Margeta Erssdotter, hwilken corporalen Erich Hoff till ächta hade bekommit, skulle nu genstan upgifwa till corporalen det inventarium, som öfwer hans sahl. swärfaders egendomb, så wähl som på giäld och skuldh är blifwit uprättadt, jempwähl och [*fol. 943r*] dee pålagde till nästa ting för deras förmynderskap wijd 5 d:r s.m:t wijte en richtig rächning giöra.

9. Samma dag resolverades, att såsom dragoun Börje Klook icke bättre hade förwarat Byy böndernes comperingz bååt, sedan han den hade brukadt och om händer tagit, än att besagde bååt af stormen är förderfwat, dy blef honom pålagdt besagde bååt med 5 d:r k.m:t genstan att betahla.

[10] Alldenstund Swän Persson i Pålsgård, icke nekade till Oloff Ersson i Nääset att betahla dee 3 r.d:r courant eller 3 d:r 16 ör s.m:t hwilka Nills Ersson i Kullstadh d. 10 martij 1688 på honom hade assignerat, altså blef honom pålagdt samma summa utan wijdare uppehåldh att clarera;

Och ehuruwähl att Jon Ollsson i Karlsgård äfwen wille för sin fodran [*fol. 943v*] hoos Nills Ersson, utj desse penninger interessera; doch emädan han hwarken någon förskrifning kunde uptee, eij heller att Swän Persson något sådant sig hade påtagit, dy blef der med till bättre bewijs differerat och upskutit.

11. Ophofz det klagomåhl som Lars Påhlsson sochneprofoss, förde till nämbdemannen wäl:t Swän Biörsson i Gewåg, angående någon beskyllning, om axegnuggande[?], eftersom der till intet bewijs kände å kärandens sijda uptees.

12. Emädan dragoun Claes Sporre enständigdt påstod, att dee ax, som på badstuf:u lafwan iblandh hans bark äro fundne, han hade hämptat på åkeren, derest kråkorne och andre fåglar, dem afhuggit, men icke tagit dhem af Per Erssons och Per Jonssons åkrar, hwilket dee icke heller egentel. honom tillade, utan heemstälte det samma rättens ompröfwande, [*fol. 944r*] fördenskull blef Claes Sporre i detta måhl frijerkiändh.

13. Blef afsagdt, at såsom dragon Nills Söderman in för rätten tillstod, att han först hade låtit sig läija till dragoun af Per Jonsson på Österåsen, och på handen bekommit 1 d:r 17 ör s.m:t 14

dagars kost, förutan att Per Jonsson hemma i sitt huus honom underhållit från d. 2 octob. till 1 decemb., men sedermehra tagit stedzell hoos Zachris Jonsson i Byen, derest han nu är för dragoun inskrifwen, derföre skulle han, Söderman, hwad han således af Per Jonsson undfådt med 2 d:r 17 *öre* s.m:t genstan återbetahla, och expenser 24 öre s.m:t.

14. Öfwer den bååt, som Per Hemmingsson i Stugun har instämdt dragon Per Lax före, lät Per Hemmingsson tillkiänna gifwa, att dee woro föreente.

15. Pijgan Dordj Swänsdotter med [*fol. 944v*] sin troolofwade fästeman Mårten Mårtensson tilltalade Olof Persson i Håssiö, om inlössningzrätten af hennes faders hemman Håsiö, aldenstund det skall utj hennes omyndige åhr till Olof Persson wara försåldt, tillbiudandes honom nu sina penningar igen. Hwar emoot Olof Persson upwijste ett kiöpebref dateradt d. 2 feb. 1689 med Dordis fader Swen Påhlsson, hans slächt och syskon öfwer heela hemmanet à 2 ½ tunl. för 216 d:r k.m:t med förbehåld, att Swän Påhlsson skulle sin andeel i hemmanet utj sin lijfztijdh bruka och behålla, hwilket kiöp och giorde afhandling Swän Person nu närwarande tillstod; wijdare upwijste Olof Persson, att å denne handell han 3 laga upbud hade ärhållit, nämbl:n d. 6 sept. 1689, 29 jan. och 2 octob. 1691 så att det alt sedan hade oqwaldt ståndit, förmeenandes att Dordi och dess fästeman icke skall kunna klandra det, som fadren, hwilken än lef[wer] [*fol. 945r*] har af moget betänckiande försåldt, och han en gång tillförene, har d. 16 febr. 1693 af häradzrätten fått afslag utj. Men Dorde påstod sitt giorde klander och at fåå efterbörda fädernes hemmanet, eftersom Oloff Persson eij skall mächtig wara, det att föreståå, och om det icke skulle låta sig giöra, begiärte hon med Mårten Mårsson, att fåå tillträda och bruuka dhen andeel som fadren sig har förbehållit och han dem updragit sin rätt utj;

Hwar öfwer resolverades, att så wijda Dordis fader Swän Påhlsson, har med sine interessenter deras andeelar i detta omtwistade hemmanet reedan 1689 till Olof Persson försåldt, hwar med han och har lagfarit, så kan dottren, medan fadren än lefwer, så mycket mindre klandra och till intet giöra, hwad fadren sielf utj sin saak har samtycht och giordt, och häradzrätten d. 16 feb. 1693 stadig och fast dömbdt, hälst dottran ingen större rätt kan prætendera, än fadren nu för tijden äger, utan böör [*fol. 945v*] Oloff Persson wijd sitt giorde kiöp och förwärfwade rättigheet oqwald förblifwa. Men skulle Dordis fader, willja updraga henne och dess tillkommande man, besittningen af dess andeel i hemmanet, efter den wijd kiöpetz sluut för sig betingade condition och hwilkor, och häradzrättens resolution d. 16 feb. 1693 så kan Dordj och dess man icke betagas utj hans rätt att träda, och effter contractet besagde deel bruuka och besittia.

16. Opböd Per Hemmingsson i Stugun det af sine syskon inlöste hemmanet i Stugun 3 *gången*.
Upböd Johan Mickelsson hemmanet Byen i Hellessiöö s:n kiöpt för 80 d:r k.m:t d. 23 maij 1696 2 *gången*.

17. Samma dag kom för rätten Oloff Staffansson i Böhle, med sin hustru Helena Eskillsdotter, frambläggiandes ett testamente som dee sins emellan hafwa författat, af d. 16 juni sidstl., dher utj dee hwar annan testamentera all deras egendomb både [*fol. 946r*] löst och fast, för den att oklandrat behålla, som längst lefwer, men när dee icke förmå hemmanet längre förestå, hafwa dee uthkorat till sytningzman en ben:d Eskill Danielsson, hustru Helenas son, eftersom dee des utan inga barn tillsammans aflagdt hafwa, till hwilken dee all egendomen både i löst och fast haf:a förtestamenteradt, begiärandes der å rättens confirmation, alldenstund Olof Staffansson

har hemmanet utom börden och af oskyldom manne inlöst. Det löösa angående war ingen som hade något att emotsäija, men utj det fasta prætenderade Olof Olofsson i Biskopzgården bördzrättigheet, efter hans hustru woro syster med Olof Staffansons förra hustru, hwar öfwer honom lembnades till nästa ting, tijd lagl. att uthföra, men med löösören förblif:r efter det 9 cap. Jordb. L.L. och 1 § i Kongl. Maij:tz stadga om testamenten. [*fol. 946v*]

18. Saakfaltes dragon Jonas Stöör för begången stöld hoos Olof Staffansson i Böhle, nembl:n.

	s.m:t
6 st. fårskin à 3	– : 18
1 st. bänkedyna	1: –
1 st. nafware	– : 2: –
1 st. knijf	– : 1: –
1 st. lijna	– : 12: –
1 st. lijnkläda à 1 al.	– : 4: –
1 st. qwinfolks hatt	– : 3: –
	2: 8[?]

Hwilken tiufnad han aldeles wederkiändes, till att böta 3 dubbelt och målsäganden sitt igen, och emädan Jonas Stöör har wid sidsta ting weelat skylla och tilläggia hustru Kerstin Nillsdotter at hafwa i stölden interesseradt och sig här till inrådt, men måste nu det återkalla, dy dömbdes för en sådan ähreröring beskyllning han effter det 20 cap. Tingb. till 40 m:k:r s.m:t.

19. Oppå hustru Giölug Ollsdotters wegnar fodrade sochneskrifwaren Måns Carlsson af Nills Ollssons enkia på [*fol. 947r*] Skougen, hustru Karin för dess andeel utj hemmanet Skogen 12 r.d:r courant, alt efter den föreening, som d. 14 octob. 1688 skiedd woro; men aldenstund af besagde föreening befans at af dee 12 r.d:r modren och förmyndaren bortgifwit hade 4 r.d:r, så kunde hustru Karin icke häffta för mehra än 8 r.d:r och för dee 4 r.d:r må Giölug sökia förmyndaren det bästa hon gitter, doch blifwer henne för dee 8 r.d:r dess säkerheet i jorden förbehållen.

20. S. d. pålades nämbdemannen wäl:t Swän Biörsson i Gewåg till ländzman wälförståndig Håkan Frisk, att betahla 7 d:r 16 ör k.m:t för dee 2 tunnor magazins spanmåhl, som ländzmannen har 1689 för Swän Biörsson fordzlat från Sundzwaldh till Brunflodh.

21. Till att hemma och innehålla den skada, som nämbdemannens Swän Biörssons hästar i Gewåg hafwa åhr efter annat tillfogadt ländzman wäl:t Håkan Frisk på dess eng Kiälssiö [*fol. 947v*] engen ben:d föreentes parterne således inför rätten att på den sijdan som är in emoot fäbowallen och mästa ohägnen skie plägar, dee skulle tillsammans hielpa åth att uprätta en giärdzlegård, och Swän Biörsson sine hästar fängzla och så laga, att ländzman af dem ingen wijdare åwärkan tillfogas wijd laga straff; öfwer den skada som ländzman hade förleden sommar på denne eng tagit, kunde nu intet dömas, aldenstund den icke woro efter lag mäten och pröfwad.

22. Såsom dragoun Amphin Eliæson, den Swän Biörsson i Gewåg har a:o 1692 legdt för sig utj wägabyggning på Ångermanlandz skougen har utaf dragon Antoni Nimmerman låtit drager sig der ifrån, hwar medelst 2 dagars arbete blifwit försummat, det rootan har måst fullborda, altså pålades Swän Biörson derför betahlning till rootan af Amphin Eliæson att skaffa à 1 d:r 8 dagen, och så [*fol. 948r*] länge derföre ståå och swara rootan, att dee sin betahlning undfåå. Den

ena dag som wijd innewarande åhrs wägabyggning Swän Biörsson har eftersatt, uthlofwade han nästkommande sommar med arbete fullborda, men den andra dagen wille han afkorta emoot det at han, ett dagzarbete mehra har måst anwända till windfalletz uphuggande utur wägarne, effter det stora blåsswädret forläden höst, hwilket såsom ländzman wille honom bestrijda, altså skulle det först af 2:ne goda män synas och pröfwas.

23. Blef resolveradt, att den twist som war emellan Lund och Ansiö byemännen, angående den oförrätt, som den ena sig beswärer öfwer, blifwa tillfogadt af den andres elgzwåhnors för nära in till byarne och betzmarken uprättande, skulle af opartiska nämbdemän ransakas, då och platzen besichtigas hwarest stoet för Nills Ersson är fält och slagit, då rätten [*fol. 948v*] will sig definitive i saaken yttra.

24. Efter föregången laga stembningz kärade ländzman wällförståndig Håkan Frisk till sochneskrifwaren wäl:t Måns Carlsson för det kiöpebreef som han honom owitterl. hade giordt på ett tunneland jord utj Hammaren ländzmannen tillhörigdt, hwar på ländzman eij heller sin betahlning har upburit utan will sochneskrifwaren den afdraga och afrächna utj några andra pertzeler och fodringar, påståendes ländzman att bem:te tunnel. måtte igen till hans hemman läggias, der wijd och ländzman inlefwererade en rächning öf:r åthskillige påster, som Måns Carlsson debiteras före, crediterandes honom der emoot å andra sijdan, hwad han deels betalt deels och giordt haf:r; hwilken räkning sochneskrifwaren icke wille agnoscera, utan inlade en annan rächning på 36 d:r 13: 12 s.m:t, och hwad kiöpebrefwet widkommer, så påstod sochneskrifwaren att det hade sin richtigheet [*fol. 949r*] som han och det samma in originali framwiste under ländzmans hand och sigill verificerade, jempnwähl och som wittne underskrif:t af Jacob Månsson på Hammaren och Olof Jonsson i Kånkebacken, dateradt Ragund d. 30 octob. 1690, tillståendes Jacob Månsson på Hammaren att kiöpet således woro slutit och underskrifwit, men om penningarne blifwit lefwererade wiste han icke. Ländzman kunde icke neeka till breef:t men förklarade wijdare sin meeningz wara den, att efter brefwetz lydelsse han icke hade sin betahlning undfådt till bewijs der af framblade han då warande sochneskrifwarens Isac Boders attest d. 10 apr. 1694, nembl:n att penningarne intet hade blifwit lefwererade, som brefwet förmäler, utan hade sochneskrif:n Måns Carlsson lofwat gifwa en contra revers att betahlningen icke woro præsteradt, men 5 d:r s.m:t wid pass skall ländzman undfådt. Sochneskrifwaren insisterade att 7 d:r 1: 8 s.m:t [*fol. 949v*] skohla blifwit lefwererade förutan annat mehra, som rächningen specificerar, och dess förutan hade ländzman tagit fullmacht i Stockholm att uthfodra hans innestående löön, för giord tiänst i sidsta krijget at der af sig betala, men wijd heemkomsten hade ländzman refereradt att han inga penningar bekommit, men icke desto mindre skall Måns Carlsson icke kunna återfåå fullmachten, att han wijdare hade kunnat der om ansökning giöra, så fodrar och sochneskrifwaren betahlning för det han, då ländzman farit sine ährender hijt och dijt, har giort hans tiänst, och der han äntel. wille kiöpet ryggia, påstår sochneskrifwaren att få wedergiäldning för det han en fullkombl. gård har på detta thunnel:t upsatt derest tillförene intet huus war, som af en förtechning han docera wille. Uppå lönen contesterade ländzman att han ingen fyrk hade bekommit, men fullmachten lefwererat till cammereraren, när han der [*fol. 950r*] om ansöchte, derest den qwar blifwit; för det att Måns Carlsson en weka eller annan förrättat ländzmans tiänst, derföre wille han honom intet bestå, dee wid Hammaren upsatte huusen, sade ländzman at de en deel woro tagne från Munsåker så att sochneskrifwaren för dem ingen wedergiäldning prætendera kunde, warandes det och elliest lag lijkmätigt at jord bygger huus; sochneskrifwaren beklagade, att ländzman har genom denne handell honom bracht at så med byggnadt, som åker och engz förbättrande, wid denne gården

en stoor omkostnad giöra för hwilket alt han påstod sin förnöijelsse för än han der ifrån träder, slutel. inlade sochneskrifwaren en protest emoot den beskyllning, som ländzman har weelat honom tilläggia, at honom owittel. skrifwit kiöpebrefwet, begiärandes [*fol. 950v*] derföre laga reconvention.

Resolutio. Häradzrätten pröfwar nödigdt för denne gången med denne saaken upskiuta till nästa ting, at dess innan öfwer parternes strijdige rächningar kan blifwa liquideradt och slutit, hwar öfwer dee under goda män böra sammanträda, så lagandes att liquidationen till besagde tijd wid 5 d:r s.m:te wijte kan wara sluten, så skall och der till af 2:ne goda män en å hwartera sijdan, den melioration som sochneskrifwaren, så i byggnad som på åker och eng har wijd Hammaren giordt mätes och wärderas, hwar med dher någontera skulle finna sig graverat, har han så i det ena som det andra, sin wederpart lagl. att instämma.

25. Afsades att till nästa ting ländzmannen skulle liquidera medh [*fol. 951r*] enkian hust. Karin wijd Skogen öfwer deras strijdige rächningar.

27. [!] Såssom Jon Jonsson i Kullstad, hwilken förleden martij månad har rymdt från sin hustru, huus och heem till Norrie, hade en anseenlig skuld hoos en och annan efter sig lembnadt, altså hade de, hans qwarlembnade hustru Walborg der öfwer låtit instämma, nembl.

1) Ländzman wälförståndig Håkan Frisk som fodrade 1 d:r s.m:t som han i contribution hade åhr 1692 betalt och dess utan 1 d:r contant, hwilka 2 d:r s.m:t Walborg intet bestridde, och altså förklarades samma fodran för ständig.
2) Nämbdeman wäl:t Swän Biörsson i Gewåg prætenderade 20 d:r k.m:t som Jon Jonsson hade för 2 åhr sedan till låns undfådt; hustru Walborg hade sig icke der af wetta; men Swän Biörsson producerade sin book hwar utj dee funnes antechnade och boken elliest richtig, och blifwer fördenskull samma fodran ständig, när effter [*fol. 951v*] praxin, Swän Biörsson sin book beswärier det han och offererade.
3) Sochneskrifwaren Måns Carlsson angaf, det han d. 19 feb. 1696, hade undsatt Jon Jonsson med 5 d:r k.m:t och han med wittnen bewiste, men hustru Walborg wille till dem icke swara, alldenstund samma låhn woro skiedt i det att Jon Jonsson drog öfwer till Norie, så att bem:te penningar aldrig i boet influtit.
4) Jon Mickellsson i Byen prætenderade wedergiäldning för 2 dubbla caroliner han förleden feb. månad hade ländt Jon Jonsson i Norrie och ett nytt seeletyg. Der emoot, af hustrun moverades samma exception, som wijd den näst föregående denne fodran bättre att bewijsa, lembnandes käranden tijdh till nästa ting.
5) Utaf dee 23 d:r 5 *öre* k.m:t dem Olof Johansson i Döfwijken prætenderade och till Jon Jonsson försträchte woro för och under echtenskapet kiändes hustru Walborg wijd 6 d:r och 2 r.d:r, hwilka derföre förklaras ständige, men [*fol. 952r*] resten måste med bättre skiähl bestyrkias.
6) Till dee 2 d:r s.m:t som Hans Simson i Håssiö fodrade, och Jon Jonsson hoos sig behållit af dee penningar, som Anders Persson i Stugun förleden wår sändt med Jonas, nekade hustru Walborg icke, men wille i dheras betahlning intet interessera, aldenstund dee utj boet icke äro influtne.
7) Till dee 2 d:r k.m:t Olof Staffanson i Böhle prætenderade måtte han skaffa bewijs, emädan hustru Walborg den bestridde.
8) Wijd afreesa till Norie utj martij månad, hade och pijgan Anna Jonsdotter försträcht honom 7 d:r 16 ör k.m:t som hustru Walborg wederkiendes, men wille der utj intet partincipera, och är altså det en skuld, som af hans enskyllte egendomb bör betahlas.

9) Och aldenstund Erich Persson i Gewåg med Erich Swänssons attest i Österåsen och Lijtz s:n wiste, att han hade lånat Jon Jonsson 6 d. k.m:t [*fol. 952v*] hwar af hustru Walborg berättade at Jon Jonsson hade sagdt, men han der af intet niutit, dy hade och den påsten sin richtigheet.
10) Öfwer dee 7 d:r 16 öre k.m:t som Hans Jonsson i Stugun, för förtiente lön fodrade, måtte bättre bewijs frambtees, aldenstund hustru Walborg der af allenast 1 d:r 8 *öre* tillstod.
11) Dee 8 d:r k.m:t hwilka pijgan Dordi Jonsdotter för resterande löön, så och contant 2 caroliner, så \och/ Giölug Andersdotter 8 d:r och 2 carol. lånte, hwar för sig fodrade, dem tillstod hustru Walborg, och blifwa derföre desse poster ständige.
12) Så bestridde icke heller hustru Walborg dee 2 d:r s.m:t dem klockaren Bengdt Ersson för 2 åhr sedan hade undfådt Jon Jonsson med, derföre bör han hafwa sin betahlning.
13) Dee 2 d:r 16 *öre* k.m:t till Elias Jonson i Ede, hwilka resterade sedan 1695 tillstod hustru Walborg, och förklarades derföre för ständige. [*fol. 953r*]
15) [14?] Af smeden wijdh Gränninge bruuk m:r Jöran Hammar har Jon Jonsson nyl. för sin afreesa tagit spijk för 7 d:r 16 *öre* k.m:t det hustru Walborg tillstod, men wille der till intet swara, alldenstund mannen hade dem till Norrie med sig tagit. Doch hade denne påsten sin richtigheet.
16) Dee 1 d:r 28 ör k.m:t hwilka Jon Jonsson hade 1695 undfådt af Jonas Snickare i Langsill och Forssa tillstod hustru Walborg.
17) Sammaledes wederkiändes hust. Walborg dee 1 d:r s.m:t som Johan Ollsson i Kullstad prætenderade och lånte woro för 3 à 4 åhr sedan.

Förutan desse creditorer påminte hustru Walborgz barns förmyndare af förra gifftet Elias Jonsson i Ede och Johan Ollsson i Kulstad, att Jon Ollsson [Jonsson?] hade wijd d. 27 octob. 1692 tagit i förwar alt barnsens arff, som efter inventarium sig bestijger till ett anseenligit, hwilket han en deel förnött, en deel försåldt och påstodo [*fol. 953v*] fördenskuld på deras wägnar, att der utj niuta præferencen utj all egendomen, sedan det fasta angående, så præcaverade dee att det på intet sätt måtte graveras, alldenstund det barnen enskylldt tillkommer.

Hustru Walborg begiärte för sin deel, att emädan som största deelen af denne giäld härhörer af mannens slöserij och förwållande det måtte fördenskull hon med dess betahlande af sitt, intet graveras hälst hans fasta och löösa egendomb der till ände lärer tillräckia, warandes hans deel i Torssgård, som brodren Per Jonsson åbor, merendeels behållen. Wijdare war intet at påminna, och dy resolverades.

Häradzrätten har desse creditores twistigheeter i noga öfwerwägande tagit, pröfwandes skiähligdt dem emellan fölljande fördeelning att giöra, nembl:n först och frambför de andre creditorer böre Jon Jonssons stiufbarn och hustru Walborgz barn af förra gifftet efter det 20 cap. L.L. och …[?] [*fol. 954r*] st. gifftob. niuta præferencen och sin betahlning af boo oskiffte, för det arff och pertzeler som Jon Jonsson efter 1692 åhrs instrumente har som ett deponitum i förwar tagit, och hwad deras fasta, som är hemmanet Kullstad, så är det barnens fäderne, hwilket dem nu som för aldeles ograveradt förbehålles.

Emellan dee öfrige creditorerne finner rätten skiähligdt den fördeelning giöra, att den giäld som är giord för echtenskapet och för bröllopetz skulld, så och under echtenskapet, den der och wärkel. i booet och till hustruns nytta, så wähl som mansens, har influtit, den bör och skall der näst af boo oskiffte så långdt det räcker betahlas, och det i förmågo af det 18 cap. Erfdb. Westg*öta*lagen, 19 cap. Jordb. L.L. och Kongl. Maij:tz förklaring öfwer lagsens rätta förstånd af åhr 1687 d. 28 maij. Men skulle löösören eij tillräckia, då angrijpes för Jon Jonssons

twå del. hans fasta utj Torssgårdh. [*fol. 954v*] Kommandes under denne puncten fölljande creditorer nembl:n ländzmannen 2 d:r s.m:t, Swän Biörsson i Gewåg när han sin book hade besworit 20 d:r k.m:t, Olof Johanson i Döfwijken 18 d:r k.m:t, Erich Persson i Gewåg 6 d:r k.m:t, pijgan Dordj Jonsdotter 11 d:r 8 *öre* k.m:t och Giölug Andersdotter 11 d:r 8 *öre* k.m:t, klockaren Bengdt Ersson 2 d:r s.m:t, Elias Jonsson i Eden 2 d:r 16 *öre* k.m:t och Jonas Snickare i Langsill 1 d:r 28 *öre* k.m:t och Johan Ollsson i Kullsta 1 d:r s.m:t.

Men den skuld, som Jon Jonsson har giordt, wijd det han drog från sin hustru till Norrie lembnandes henne efter sig utan någon orsak, för den samma kan hon icke tilltalas eller i någon måtte häffta, alldenstund bem:te penningar icke äre utj boet influtne, eller hustrun någon nytta hafft mindre att hon der till wållande warit, utan bör det i förmågo af det 27 cap. Tingb. och Kongl. Maj:t[z] [*fol. 955r*] nådigste resolution d. 17 novemb. 1669 af Jon Jonssons andeel i booet betahlas, eller der den icke tillräcker, af hans fasta i Torssgård; under denne puncten, komma alla dee öfrige creditorerne.

Medh hustru Walborgz prætenderade morgongåfwa upskiutes till bättre bewijs.

Och alldenstund sedan Jon Jonsson afreesa, öfwer egendomen intet inventarium är uprättat, så att der af egentel. kunde pröfwas huru högdt den kunde förslå, fördenskull skall hustru Walborg till nästa ting det utj goda mäns närwaro författa låta och inventera, så att intet undandölljas, det hon wijd påfodran edel:n skall ärhålla.

28. Blef undersöcht om Kiöttsiö landet utj detta tingelaget belägit, hwilket warit och än är en ödemark och skoug med någon slott, långdt bordt i marken noruth emoot Ångermanlandh belägit, [*fol. 955v*] för hwilket åhr 1673 då warande ländzman Hans Ersson har sig påtagit att skatta för half röök, jempte några flere bönder, men ingen åker hade de der uptagit, utan brukas det än i dag af Olof Johanson och Lars Ollsson i Döfwijken, Per Kiällsson och Per Ollsson i Gewåg, sampt Per Nillsson och Lars Hansson i Ammer, emoot 3 d:r 8 *öre* 12 p:g:r s.m:tz afgifft, som för ett annat afradzland, föregifwandes de at der inga lägenheeter woro t[il?] at uptaga åter, det och några af nämbden, som der warit med wiste intyga, och at det ligger för långdt i norden. Men Johan Graan och Olof Ersson wijd Skogen ärbödo sig att flyttia tijt och der upbruuka jord till ¼ röök; ofwannämbde bönder anhöllo, att det dem till skada, ingalunda måtte efterlåtas, aldenstund Kiöttsiölandet woro in wijd deras wånskog belägit, så att om desse karlar skulle [*fol. 956r*] fåå sig der indsättia, woro deras intention allenast att öda uth skogen och sedan draga af, då sedan Kongl. Maij:t och cronan ingen wijdare nytta kan dher utaff hafwa; men större afrad wille dee sig icke påtaga, emädan oftabem:te skog ingen stoor nytta skall af sig kasta. Frågades om Johan Graan och Olof Ersson wille ställa borgen att förswarl. handtera skougen, och icke fahra der ifrån för än dee bracht det i fult bruuk? Der till dee aldeles nekade, willjandes först försäkra hwad jordemån och lägenheet der fins.

Detta blef med nämbden öfwerlagdt, och höllo dee före att intet hemman på den orten kunde uptagas och beständigdt blifwa, och om desse löösa karlar kommo tijt, torde dee, sedan dee skogen förderfwat draga af, så att fördenskuld det Kongl. Maij:t och chronan torde wara nyttigare, att desse behåldne och bofasta män derföre åhrl. något [*fol. 956v*] ärläggia; doch höltz rådeligit att sielfwa orten togz i ögnasicht, och pröfwades, om dee icke någon större afrad åhrl. kunde ärläggia, wid detta påminte ländzman Håkan Frisk, att han en lång tijd bort åth hade gifwit 16 öhre k.m:t afrad med desse bönder, hwilket han eij wille wijdare giöra, emädan han ingen deel der uthi bruuckar; detta tingzrättens betänkiande, heemställes under h:r general majorns wijdare gunstige omdöme.

29. Emädan åthskillige orichtigheeter och stoora träätor, der af yppas, att wijd skiende dödzfall, inga richtige inventarier och arfskifften blifwa uprättade och giorde, eij heller der omyndige barn äro, några wissa förmyndare tillsatte, der medelst rätterne[?] af många swåra, mörka och ledsamma actioner esomofftast blif:t uthrättade, och mången omyndig [*fol. 957r*] om sin wällfärdh bracht blif:r fördenskull såsom Hans Kongl. Maij:tz så wähl i förmyndare ordningen af åhr 1669 d. 17 martij § 4, 6, 10, 12, 18 och 34 § som i dess allernådigste breef d. 21 decemb. 1695 befaller, att häradzrätterne på landet, skohla noga upseende på bondebarnens egendomens administration och deras education hafwa, så blef med nembden i detta, så wähl som dee öfrige tingelagen öfwerlagdt, huru och hwad sätt, det beqwämmast skulle låta sig giöra, och i underdånigst föllje af förmyndare ord:ns 18 § slötz, att wijd alle sådane inventarier, som efter den 4 § straxt böre \skee/ några af rättens medell skohla wara medh, hwilka 2:ne lijka exemplar skola författa, och der af lefwerera en till arfwingarne och en till rätten, hwarest det wid nästa ting kan öfwersees, och om någon oreeda woro skiedd, då straxt medan alla arfwingarne lefwa sampt [*fol. 957v*] egendomar är i behåldh rättas, så att hwar och en må komma till sitt, kunnandes samma inventarijexemplar, sedan och i frambtijden wederböranden till rättelsse i häradz el:r tingz\lagz/kistan förwaras, i fall det exemplar, som till arfwingarne extraderadt blifwit på hwariehanda sätt kunde förkomma, der efter rätten sedan åhrl. will af dem som till förmyndare satte blifwa, redoo och rächenskap infodra låta.

30. Beklagade sig åthskillige af allmogen öfwer det intrång som en deel dragouner dem tillfoga, så utj deras skogar och afradzland med fogell, ellgar och andra diurs fällande och skiutande, som och elliest i deras fiskierijen när torkar äro, förmeenandes att såsom allmogen, ~~att emäd[an]~~ för sådane lägenheeter gifwa Kongl. Maij:tz och cronan dess skatt [*fol. 958r*] hwilken dragounerne till löön och underhåld tillslagen är, det måtte de för sådant intrång blifwa befredade, elliest kunna dee sin åhrl. uthskuld icke giöra. På dragounernes wägnar blef af tillstädes warande officerare påmint, att genom en resolution af h:r öfwersten skall dragounerne wara tillåtit något att fiskia och skiuta; men alldenstund sådant syntes sträfwa emoot det 20 och 29[?] cap. B*yggninga*b*alcken* L.L. så och 1664 åhrs skogzordning, hwilket icke hans Maij:t, så wijda rätten kunnigt war, allernådigst har behagat förändra, icke heller kunde den påberopade h:r öfwerstens resolution upwijsas, och fördenskull tillsades allmogen, att om någon dhem härutinnan oförrättar, skohla dee en sådan lagföra, då dhem skall wederfaras, hwad lag och Kongl. Maij:tz nådigste stadgar påbiuda.

Ting 11, 13 och 14 december 1697

Källa: Svea Hovrätt, Advokatfiskalens arkiv, vol. E XI e: 3184 (Gävleborgs län), fol. 996v–1027v, RA.

Anno 1697 d. 11, 13, 14 decembr. hölltz laga ting med allmogen af Ragundz tingelag utj sochnestufwan, närwarande häradzfogden wälb:de Lorentz Bachman och nämbden som efterföllier.

Swän Biörson i Gewåg	Jacob Månsson på Hammaren
Per Jonsson i Torssgård	Johan Mickelson i Byen
Per Jonsson på Åsen	Swän Jonsson i Wästaneed
Elias Clemetzon i Byen	Hans Simonson i Håsiö
Gulich Persson i Lund	Anders Persson i Upåsen
Olof Persson i Gewåg	Håkan Persson i Påhlgård

1. Aldra först aflade nämbdemännen deras huld- och trooheetz eed till Hans Kongl. Maij:t Konung Carl den Tolfte, och sedan uplästes de Kongl. placater och förordningar, som wid de förra tingzprotocollen specificerade finnas.

2. Aflade säxmännerne Per Ersson, [*fol. 997r*] i Östansiö och Lars Nillson i Swedie deras säxmans eed.

3. Förehades verificationerne, såsom:

1) Examinerades huusfolckz boskapzlängden.
2) Mantahlslängden.
3) Afradz extractet hwar med betygades wara samma beskaffenheet som förledit åhr.
4) Så och med förmedlingarne både gl. och nya.
5) Giärningzmän woro eij flera än skräddaren Jacob Nillson, men Erich Simsson i Stugun begiärande för dess medellöösheet och elliest siukelige tillstånd afskied.
6) Tiänstelöst folck woro här inga, allenast hwad dee 4 st. Wästerbottens karlar angår, så fins öfwer dem här nedan till resolveradt n:o 4.
7) Emoot en wiss taxa förmåtte ingen sig bränwij[n]s brännerijet påtaga.
8) Tillstod ländzman ett för förledit åhr han åthniutit sin löön.

4. Det tilltahlade ländzman wählförståndig Håkan Frisk Hans Rassmusson [*fol. 997v*] i Wästeråsen för det han emoot Kongl. Maij:tz åthskillige publicerade förordningar hade ensijdigt wijs utan at der om gifwa wederbörande tillkiänna hade hoos sig intagit 4 st. Wästerbottniske karlar, begiärandes att han derföre, androm till warnagell alfwarl. måtte ansees. Hans Rassmudson eenskyllade sig, att desse karlar hade förleden novembr. månad kommit till honom utan efter öfwer skougen, och som dee kunde smide koppar, hade dee af honom begiärat huus och smidia till låns, der medelst med arbete utj denne swåra tijden att skaffa sig födan, och andra utj denna orten betiäna, hwilket han dem icke kunnat förneeka, eftersom dee och elliest syntes wara redeliga män, och den ena Olof Ollson med sonen Daniel hade hafft h:r landzhöfdingens pass. Desse perssoner blefwo och examinerade, berättandes Olof Ollson, som det och af hans pass daterat d. 19 januarij innewarande åhr befans, [*fol. 998r*] att han i Skieleffteå s:n och Essmark byy woro bofast bonde, men förlofwat att gåå uth, och till wåren skaffa sig sädeskorn och då sig igen inställa, det han och sade sig hafwa giort, och alldenstund säden

aldeles åter i åhr affrusit, har han å nyo gådt uth på samma pass, ehuruwähl det icke fans förnyadt, hwarutinnan han beklagade sitt oförstånd; den andra ben:d Swen Hermanson sade sig och i samma sochn och by, wara bofast bonde, och hade förleden höst då han fört pastoris sönner ib*ide*m till Hernösand, tagit skada på sin farkost, så att han till wåren måtte här förblifwa och imedlertijd hade en och annan i Hernösand inrådt honom, att efter han kunde arbeta koppar, der med sökia sin föda, och efter drängen Mickell Persson, skulle på farkosten med honom fara heemåth, hade och han imedlertijd följgdt hijt upp åth, äfwenwähl med arbete sig att nähra. Pass hade wid reesan heemifrån han intet kunnat [*fol. 998v*] taga, alldenstund han icke förmodat, att den skulle så olyckel. aflöpa. Hans Rassmusson blef förehållit, att fast än man om desse män eij annat än alt godt borde tänckia, så wijda dee sig wähl och redel. förehålla, så har han lell [*likväl*] sig emoot Kongl. Maij:tz förordningar försedt, i dy han, utan att tillsäija dem som boo i soknen, har desse karlar intagit, som en deel opassade äro; Swän Hermansson och Olof Ollson woro gamble män som till krigztiänsten intet dugde, men Daniel Ollson och Mickell Persson friska karlar, hwarföre förehölt dem befallningzman, om dee icke wille taga dragoune tiänst, eftersom dee eij annars än för löösdrifware kunde ansees. Då Mickell Persson sig straxt der till begaf och insattes för Biör Ollson i Pålåsen, hwars roota war vacant. Men Olof Ollson bad för sin son Daniel, efter han woro hans eende barn, och han honom till sitt hemmans bruuk [*fol. 999r*] icke kunde umbära, tijt han nu straxt täncker sig begifwa.

Häradzrätten öfwerlade detta, finnandes hwad Hans Rassmusson angår, det har han sig förbrutit emot Kongl. Maij:tz stadga af åhr 1686 om legiohion § 1 i dy att han desse passlösa karlar hoos sig intagit, för hwilket han jempte allmogen åhrl. äro warnade, och fördenskull kan icke häradzrätten honom frija från dee 40 m:k:r s.m:tz straff, som högstbem:te stadga påbiuder; anbelangande dee unge drängierne, så har Mickell Persson hwilken icke annars än för en löös karl kan ansees dragoune tiänsten antagit, der wijd och tingzrätten låter beroo; men med Daniel Ollson låter rätten beroo, till dess man här öfwer fåår om honom och hans faders tillstånd, med wederbörande correspondera, dee gl. gubbarne Olof Ollson och Swän Härmanson skohla så snart sig giöra låter, sig heem igen förfoga. [*fol. 999v*]

5. Kärade Jon Ollson Kiöpman ifrån Stugun, till sochneskrifwaren Måns Carlson, Per Ollson i Gewåg, Elias Månson i Byen och Olof Ollson i Biskopzgården, om en bååt hwilken de förleden septemb. månad wijd heemfärden tagit wid Stugun öfwer Gesun, men wijd bååtsteen icke bättre updragit, än båten woro af floden uttagen uthföre Krånge forssen och aldeles sönderslagen, begiärandes att dee måtte honom det ersättia, jempte den skada, han här igenom i sitt fiskerij har förleden höst tagit, sampt expenser. Swaranderne förklarade, att deras skiutzbååt hade warit anordnat till dem som till commissionen fara skulle, efter Stuguboerne intet, som wanligit warit, hafft någon bååt, och derföre hade giästgifwaren Per Simonson, uplåtit dem denne bååten, hwilken dee och wähl efter sig dragit uppå landet, men att han uthluppit, woro kommit af den oförmodel. floden, [*fol. 1000r*] hwarföre dee intet råde kunde, förmeenandes sig intet till något answar kunna bindas, hälst om Stuguboerne hållit sin skiutzbååt, swaranderne då kunna bruka \sin/ egen. Jon Ollson swarade att det woro en saak, för hwilken dee kunde tilltahla samptel. Stuguboerne, och intet hans bååt derföre obetalt lembnat, hwilken kostat 4 d:r s.m:t dem han betallt till Jon Månson i [*lucka*] som honom giort hade. Hwar till swaranderne intet wille sig beqwämma.

Resolutio. Såsom swaranderne tillstå att dee lånat denne bååt af Per Hemmingson, hwilken der efter och förän han blef äganden tillställdt, är förloradt; altså och emädan låån icke bör missfaras, utan fullom giäldom återgäldas, efter det 8 cap. Kiöpb. L.L. fördenskull kunna swaranderne, detta sig icke undandraga, utan [*fol. 1000v*] skohla dee till näste wårdag, anten

skaffa Jon Ollson så god båth igen, eller och genstan betahla med penningar, hwad gode män pröfwa honom wärd warit, utj expenser skohla dee gifwa Jon Ollson 24 öre s.m:t.

6. Efter undfången fullmacht af Jon Estensson i Teegom och Åhre sochn påminte Jon Ollson Kiöpman i Stugun samptel. detta tingelagetz allmoge, om en rest af 1 ½ öre s.m:t till mans, som dee restera med för den fählemans stufwa, han wid Skahlstuf:n upsatt åhr 1670. Hwar om han esomoftast genom ländzman och Swän Biörson i Gewåg, har låtit påminna, men ändå intet fått sin förnöijelse, begiärandes dy rättens handrächning. Allmogen en deel wille förmeena detta länge sedan wara betalt, en deel kunde icke neeka till, att ju denne fodran woro rättmätig. [*fol. 1001r*] Ländzman Frisk och Swän i Gewåg tillstodo och, att 10 à 12 åhr tillbakas, Jon i Teegom dem här om åhrl. påmint, men dee intet kunnat sig der af taga. Och såsom allmogen således war skillachtig och icke med goda, wille sig beqwämma, så skulle Jon Estensson dem samptel. till nästa ting låta citera, om han förmeenar sig här till fog hafwa.

7. Uthi den här instämbde twisten, emellan Olof Staffanson med Erich Nillson i Böhle, och Biör Ollson med Hans Rassmusson på Österåsen [*avser Västeråsen, se t.ex. § 12 i detta protokoll*], öf:r det att käranderne, som med swarande hafwa tillhopa ett afradzland, ben:d Digerlandz afradzland, och lijka stoor skatt derföre ärläggia, skohla af swaranderne utj dess nyttiande, märkel. blifwa för fördelade, begiärandes der öfwer syyn och mätning;

Resolverades, att efter det 32 cap. B*yggninga*b*alcken* L.L. så och 16 § i 1664 åhrs skogzord. detta af tolfmännen Per Jonsson [*fol. 1001v*] på Åsen, Elias Clemetzon i Byen, Anders Hellsing och ländzman synas och dem emellan jämbkas skall, så att alla niuta lijka rätt, proportionaliter emoot den afrad, dee uthgiöra, hwar med der någon skulle wara missnögd, får han wijdare sökia tingzrätten.

8. Beswärade sig Hans Simonson i Håssiö, hurusom för 12 åhr sedan, han efter Jon Ollsons trägne begiäran har antagit honom och hans hustru till sytningz, och under samma tijd, serdeles med hustrun stor wedermödo uthstådt, som med h:r probstens attest d. 8 hujus sampt fleras intygande han bewijste, och såsom Jon Ollson hade honom då försäkrat; om dess andeel i hemmanet Håssiö, så hade Hans Simonsson der uppå inlöst både gamble slächten och flere som der hafft att fodra, nembl. Nills Ollson i Upåsen 9 d:r s.m:t, Per Ollson Östansiön 9 d:r, Karin [*fol. 1002r*] Ollsdotter 4 d:r 16 öre, Nills Ollson Wästaneed 4 d:r 16 öre, Per Hansson ibm 4 d:r 16 öre alt i s.m:t, och han nu låtit sig förliuda, att willia sig åtra, dy begiärade Hans Simonson, att om Jon Ollson icke will ståå wijd aftaal, det honom måtte påläggias att betahla Hans Simonson hwad han under desse 12 åhr, kostat på honom och hans hustru. Jon Ollson förklarade der emoot, det hans fullkombl. willia woro, att Hans Simonsson skall emoot sytningen hafwa hans deel i hemmanet, den han honom och hans hustru och barn nu fullkombl. updrog, allenast Hans Simonson honom i döde dagar redel. föder och underhåller, och hederl. låter komma till grafwa; det Hans Simonson nu som förr uthlofwade, hwilken deras föreening, tingzrätten lät till protocolls föra, Hans Simonson och dess arfwingar till säkerheet. [*fol. 1002v*]

9. Det beswärade sig nämbdemannen förståndig Per Jonsson i Österåsen och Forss sochn öfwer den wattuwäg som ligger mitt igenom hans bästa åker, hwarigenom honom stoor skada höst och wår af hans och hans grannes Per Erssons boskap tillfogas, förutan att elliest af folcket, som der wattn hämpta, säden och axen lättel:n kunna förtrampas, begiärandes dy att samma wäg måtte läggias bägges deras åkrar emellan, på det att den ena eij mehra än den andra, måtte af sådant taga skada, hwar till han och redan till ett prof, låtit uthsee en beqwäm wäg, som är

närmare 4 steeg, hwilket Per Jonsson i Torssgård och Elias Clemetson i Byen, skohla kunna betyga. Men der emoot påstod Per Ersson att samma nya wäg woro 40 steeg längre och för honom mycket obeqwäm, anhållandes att fåå blifwa wijdh [*fol. 1003r*] det, som gammalt warit hade, och på det Per Jonsson der utaf ingen skada må taga, är han benägen at byta åkrar med honom, och der han med detta icke will wara tillfrijdz, begiärer han syyn, som jempnwähl kan besichtiga dee många wägar han hafwer på sine ägor. Och alldenstund desse parter icke kunna utan laga syyn skilljas, dy skall den nästkommande wår af owälde män förrättas, imedlertijd bör innehållas med all skada och åwärkan.

10. Efter uthwärkat stembning kärade Anders Sörensson, Jon Johanson och Ifwar Hemmingson i Kråkewåg till Per Ollson och Per Kiällson i Gewåg om nyttning och bäfwerwohnor utj Kråkewågz åhn, hwilken skillier Kråkewågz och Gewågz ägor, men är så smahl att inge wohnor wid landet utan mitt utj sättias måtte, derföre och den föreening dem emellan [*fol. 1003v*] skahl wara giord, och af tingzrätten för 10 à 11 åhr sedan gillad, att dee med Gewågarne skohla wara i lag tillhopa, så äro dee till förledit åhr uthslutne, då Gewågerne der fingo 2 st. bäfwer, begiärandes tingzrättens handrächning. Per Ollson swarade för sig och sine medinteressenter, att 2:ne hemman i Kråkewåg äro med dem i lag, och aldeles från käranderne skilde, som boo wästerst i Kråkewåg, hwilka ifrån elfwen up till Högforssen intet komma i åhn, utan ofwan Högforssen kunna der alla tillhopa, som hade warit deras gl. skildnad, det Per Ollson edel. wille erhålla. Men der emoot nekade käranderne, säijandes sig nedan Högforssen hafwa all sin ägor och slått, hwarföre dee och i strömen willia interessera; men Per Ollson påstod sin gl. häfd, begiärandes å både sijdor laga syyn, den häradzrätten så mycket mehra finner billigdt att förordna som der [*fol. 1004r*] utom dee icke kunna skilljas, doch hwad lagl. är afgiordt, sampt uhrminnes häfd opræjudicerad, skohlandes omkostnaden på den succumberande parten ankomma.

11. Såsom hustru Sigrid Olofzdotter i Sochnestufwan, har d. 23 sept. 1695 erhållit tingzrättens domb i börd att inlösa, dess morbroders Olof Jonssons hemman i Påhlgård, af tolfman Håkan Persson, som det utom börden kiöpt och der till woro kommen, altså hade hon nu å nyo instämbdt Håkan Persson, med begiäran att han wijsa måtte, huru och på hwad sätt han bem:te hemman hade betalt, aldenstund efter dess morbroder skall wacker egendomb warit i behåld, dher utaf giälden kunnat betalt blifwa, begiärandes att till den ändan Håkan \Person/ måtte frambtee arfzinstrumentet, hwar af sådant finnas lärer, och för will hon honom ingen lössen gifwa. [*fol. 1004v*]

Här emoot exciperade Håkan Person hållandes frij wijd domen som pålägger hustru Sigrid för egne medell att inbörda gården, men emädan hon sedan 1695 icke anbudit honom en penning, påstod han, det måtte han för hennes wijdare åtahl ändtledigas, och wijd hemmanet förblifwa, hwilket han med arfwingernes samtycke kiöpt 1674 och alt sedan dher wijd oqwald förblifwit, betygandes nu som för wid tinget 1695 att han icke weet hwart arfzinstrumentet är kommit, och hade der af eij mehra i behåld, än ett bladh, det han producerade, elliest inlade Håkan en förtechning på hwad som han på hemmanet uthbetalt, stijgandes sig till 159 d:r 10: 20 s.m:t och således 24 d:r 10: 20 öfwer hemmanetz föraccorderade kiöpesumma nembl:n 135 d:r s.m:t.

Hustru Sigridz fader Olof Nillson blef här wid förhördh, som tillstod att han med sin hustru Märit [*fol. 1005r*] Jonsdotter, Olof Jonssons syster, och arfwinge, hade wid arfskiftet 1674 warit tillstädes, men kunde på giordt förehållande intet påstå, mindre bewijsa, att honom eller hans hustru, woro der wijd något förnär skiedt, eij heller att han der på sedan den tijden,

någonsin talt eller klandrat, för än åhr 1695 då dottren hemmanet åkärade. Hustru Sigrid påstod endå framgient att arfzinstrumentet måtte framskaffas, då på hennes begiäran Håkan Persson aflade eeden, att han det hwarken skaffat af wägen eller weet hwart det kommit woro. Så inlade och Håkan Persson Påhl Anphinsons attest i Biskopzgården med Per Ollsons i Gewåg och Anders Perssons i Upåsen, den dee senare aldeles närwarande tillstodo, hwilken och wid tinget 1695 är inlagd och antechnadt, till att wijdare bestyrkia denne handelen producerade han Per Swänsons [*fol. 1005v*] attest ifrån Hammardahl och Åsen d. 28 octobr. 1695 som bewittnar att efter Olof Jonsson warit 120 r.d:r giäld, hwar af Håkan Person betalt 90 r.d:r och det öfrige är af det löösa clarerat. Här på företogz saaken till dombs som föllier.

Emellan hustru Sigrid Ollsdotter kärande och Håkan Persson i Påhlgård swarande, angående inlössningen af Olof Jonssons hemman ib:m, är detta tingzrättens domb, afsag[d] i Ragund d. 14 decemb. 1697. Det påstår wähl Sigrid Ollsdotter att efter hennes morbroder Olof Jonsson, skall så mycket löös egendomb öfwer warit, att giälden der af kunnat betahlas och hemmanet arfwingerne till deelningz i behåld blifwa; doch emädan ibland wederbörande arfwingar wid arfskiftet 1674 jempnwähl hustru Sigridz fader Olof Nillson, på sin hustrus Märit Jonsdotters [*fol. 1006*r] wägnar, som dess rätta måhlsman efter lag och det 6 cap. giftb. L.L. har tillstädes warit, hwilken med sin hustru aldrig å detta skiftet finnes hafwa tahlat, utan kommer nu deras döttrar så långdt efteråth, emoot det 15 cap. Erfdb. L.L. att tadla det, som så länge oqwaldt ståndit, och de medelst sitt stilla tijgande godt kiendt; fördenskull kan häradzrätten det så mycket mindre attendera, som en dotter emoot lag intet tillåtit är, att klandra det som föräldrarne af moget förstånd, en gång giordt och samtycht hafwa, hwilket och häradzrätten med så mycket mindre fog kan ansee, som hustru Sigrid 1695 när saaken om detta hemman förehades, denne quæstion icke finnes hafwa anfördt, derföre och häradzrätten i betrachtande till desse skiähl rättwijst pröfwar, att befrija Håkan Persson från hustru Sigridz åtahl, åliggiandes henne efter 1695 åhrs domb, honom med egne [*fol. 1006v*] medell der utur lösa, som henne förelägges intra fatalia att giöra, till hwilken ända, hemmanet nu 1 *gången* upbiudes, så att om hon inom laga tijdh icke ärlägger egne penninger, bör Håkan Persson, efter besagde domb, hemmanet för sig och sine arfwinger behålla.

12. Uthi den här instämbde saaken emellan Biör Ollson och Hans Rassmusson på Wästeråsen kärande och Per Ersson på Österåsen swarande, angående en slåttmyra ben:d Miösiöfloen, à 10 el:r 11 lass, som käranderne willia återwinna; resolverades, att ehuruwähl käranderne påstå, att aldenstund bem:te slåttemyra är inom deras skatteskog belägen, det måtte den till deras hemman återläggias, hälst de der utom ringa slått skohla äga, utan åhrl. måtte sig af bark och barr[?] för sin boskap betiäna, men swaranden der emoot med öfwerflödig slått wara försedd, tillbiudandes [*fol. 1007r*] honom, om han elliest icke will bem:te eng afstå, att då honom derföre lössen gifwa: doch emädan Per Ersson icke wehlat sig der till beqwämma, utan der hoos utaf ett gammalt breef, af d. 12 apr. 1596 bewijsat, att denne Miösiömyrfloen då redan under kiöp är från Byom kommit till Trygåsen, hwarunder det altsedan legat, jempnwähl och åhr 1649 d. 14 novembr. stadfästat så att den fördenskull under hemmanetz skatt är begrijpen, dy bör och bem:te eng i förmågo af Kongl. Maij:tz nådigste resolution d. 12 febr. 1696 wijd Per Erssons hemman frambgeent förblifwa.

13. Uppå Jon Simanssons utj Stugun omyndige barns wägnar, föredrogo dess måhlsmän, Hans Simanson i Håsiö och Per Ollson i Gewåg, hurusom dess puppiller, är d. 16 och 17 febr. 1692 förbehållit lössen och inbördandet [*fol. 1007v*] af deras morfaders Jon Ollsons skattehemman i Stugun, så och på 3 åhrs tijd att erhålla betahlning för dee 71 d:r 13: 20 s.m:t

hwilka deras fader på hemmanet har försträcht; men emädan barnens morfader Jon Ollson skall willia bem:te hemman sin son Olof Jonsson updraga, så anhålla förmynderne wijd häradzdomen förblifwa, så wähl angående hemmanet, som dess lössen, förutan hwilket dee och af Jon Ollson fodrade 14 d:rs s.m:t som mågen skall till åthskillige för swärfadren uthlagdt och dee utaf en lista wille införa.

Här emoot exciperade Jon Ollson med sonen, att Jon Simanson utj den tijd han hoos swärfadren war, till sin egen nytta skahl hafft mycken boskap så och fiskeredskap och wåhnor i skougen; och ehuruwähl det af gården härflöt, har han doch det som han der af bekommit honom Jon Ollson till gravation påfördt, förutan [*fol. 1008r*] ett tröijkläde med contribution för sin hustru och annat, hwilket alt han honom, Jon Ollson berächnadt, så att det en stoor summa giäld blifwit; beswärandes sig äfwän wähl sonen Olof Jonsson, att efter swågrens död han måst föda och kläde dess swågers barn, hwilket han begiärar att blifwa utj denne summa afkortat, och han, efter fadrens sedermehra giorde disposition, wid hemmanet förblifwa, eftersom denne handelen fadren och honom emellan, är Olof Jonsson aldeles owitterl. skiedd, så och i hans omyndige åhr, skohlandes han och på den uthsatte 71 d:r summa, uthbetallt 28 d:r 29: 8 s.m:t, elliest hwad dee 14 d:r s.m:t angår, som målsmännen af Jon Ollson fodra, så nekade han der till enständigt betygandes sig samma penningar icke afwetta. Så wille och Jon Ollson i förstonne föregifwa, att han intet hördt 1692 åhrs dom på tinget publiceras, och derföre der emoot icke kunnat [*fol. 1008v*] appellera. Men när honom annat af nämbden öfwertygades, måtte han tillstå sig hördt domen, men den icke straxt förstådt, för än han sedermehra der om blef underrättat; hwad för öfrigit angår det, som Jon Ollson \med/ sin son uppå desse 71 d:r 13: s.m:t har betalt, nembl:n först 18 d:r contant, det wederkiendes målsmännen, men dee 2:ne t:r korn à 6: 21: 8, 1 ¼ tun. korn, 3 d:r 24 1 st. geet à 16 *öre*, tillstod barnens moder hustru Ingeborg, att till deras föda hon undfådt hade; måhlsmännen begiärte och, att eftersom Jon Ollson efter domen icke betalar penningarne, det han måtte förklaras skylldig interesse derföre ärläggia. Det Jon Ollson aldeles wägrade, eftersom han för barnen stort beswär uthstådt och mågen honom i en och annan måtto hade för när giordt.

Emellan Hans Simanson i Håsiö och Per Ollson i Gewåg på Jon Simsons omyndige barns wägnar [*fol. 1009r*] kärande, och Jon Ollson Lissbon [*Lillbonde*] med dess son Olof Jonson swarande, 1) angående lössen och inbördandet af Jon Ollsons hemman i Stugun; sedan om betahlning af de 71 d:r 13: 20 s.m:t som Jon Ollson ähr 1692 pålagd till desse omyndige barn att betahla; och sidst om 14 d:r s.m:t som Jon Simsson för swärfadren Jon Ollson skall uthbetalt, och de nu med interesse återfodra, är detta häradzrättens domb afsagd på Ragunda ting d. 14 decembr. 1697.

Häradzrätten har detta alt i behörigdt öfwerwägande tagit, finnandes hwad Jon Ollsons hemmans inlössen och bördande angår, det redan 1692 d. 16 febr. wara en afdömbd saak, nembl:n att Jon Simanssons barn efter contractetz lydelse, förbehålles lössen och inbördande efter Jon Ollsons dödelige afgång, och fördenskull såsom Jon Ollson emoot samma dom icke her appellerat, så kan icke heller rätten sonens Olof Jonssons der på giorde inspråk attendera, hälst han ingen större rätt [*fol. 1009v*] der till hafwa kan, än fadren, som än lefwandes är, der till ägor och tillhörer.

Beträffande dee 71 d:r 13: 20 s.m:t så blifwer Jon Ollson gode giorde dee 28 d:r 29: 8 s.m:t sonen der på betalt, åliggiandes honom i föllje af domen hwad som restes, utan uppehåld med interesse clarera, hwar emoot Jon Ollson och dess son bestås betahlning, som goda män pröfwa, för den tijd dee Jon Simansons barn födt hafwa.

Sidst hwad widkommer dee 14 d:r s.m:t som målsmännen af Jon Ollson fodra, så warder han derföre frijkallad, alldenstund utom den upwiste listan intet skiähl der till finnes, warandes samma lista, utan dato och underskrift, som eij heller Jon Ollsons nampn der utj nembnes.

14. Det beswärade sig Anders Ingemarson i Hammarsgården, huruledes han 2 åhrs tijdh, har måst föda Jon Simanssons, eller sine 4 st. stiufbarn, och emädan han der med icke längre skall [*fol. 1010r*] uthärda, begiärar han att målsmännen Hans Simansson och Per Ollson i Gewåg måtte dem till sig taga och honom för desse 2:ne åhren förnöija. Måhlsmännen kunde icke detta sig skiähligen undandraga, begiärandes, att rätten dem till förswar, ett wist förordna wille; derföre och efter nämbdens ompröfwande, blef åhrl. för dee små barnen till dess dee sine 12 åhr fyldt, anslagit en tun. korn, men så snart någon af dem sine 12 åhr fyller, bör för honom med samma underhåld anstå.

15. Huruwähl att Olof Nillson i Sochnestufwan upwiste en assignation af Christopher Austrell, daterat d. 20 nov. 1692 på Jon Ollson Lissbon i Stugun af 14 d:r 27 ½ dem han till Austrells fader Olof Raam skall skyldig warit; doch emädan Lissbon begiärte att blif:a wid sin man som är Austrell, emädan för samma penningar han hade en sölf:r pant, det och billigt är, [*fol. 1010v*] att hand bör hand föllia, hafwandes icke heller Lissbon denne assignation accepteradt, aldtderföre och wijd så beskaffadt saak, kunde häradzrätten icke Jon Lissbon till betahlningen fölia.

16. Blef dee 10 r.d:r courant eller 15 d:r s.m:t jordepenningar som dragoun Nills Andersson Duf:a, på dess hustrus moders wägnar, hade för hennes andeel att fodra, till 2 d:r 16 öre s.m:t hoos Jon Ersson i Utaneed, wille Jon Ersson utaf Nills Dufwas swågrers, Ingemar Jonssons och Johan Simssons attestes d. 30 novemb. 1686 bewijsa, att dee dem uthtagit; doch emädan samma attest eller quittence icke war verificeradt Jon Ersson icke heller kunde fulltyga, att dee någon fullmacht eller tillåtelse hafft sin swägerskas deel att emottaga, dy blef afsagdt, att Jon Ersson bör till Dufwa dess hustrus deel à 2 d:r 16 *öre* s.m:t betahla [*fol. 1011r*] och söke han sedan sin man, det bästa han gitter.

17. Uppå Biskopzgårdzmännernes wägnar kärade Olof Johansson till Utaneedzmännerne först för det de förleden sommar skohle giordt broo öfwer en bäck, som deras ägor skillier, hwarigenom händt är, att deras hästar gådt öfwer samma broo och deras bowallar till 9 lass höö afbetat, påståendes att dee måtte skadan ärsättia och bron uprijfwa. Swaranderne nekade så wähl till det ena som det andra, till hwilket icke heller Olof Johanson kunde dem öfwertyga och fördenskull blefwo dee till wijdare bewijs frijsagde, allenast broon anbelangande, så wardt afsagdt, att så wijda der ingen allmänne wäg är, så skulle den bortrijfwas, om der någon uprättadt woro.

18. Det föredrog Anders Jonsson i [*fol. 1011v*] Gewåg, hurusom hoos hans stiufswärfader tollfman wäl:t Gulle Persson i Lund, med swärmodren skohla hans hustrus fäderne ännu innestående wara, nembl:n 15 tunnor korn 4 st. koor 2 st. får 2 st. lamb, 2 st. gietter och 2 st. bokekillingar, det han utaf ett d. 3 apr. 1677 hållit deelningz instrumente wille bewijsa, begiärandes att swärfadren tillhållas måtte, honom sådant uthlefwerera. Emoot dee 15 tunnor spanmåhl protesterade Gulle Persson aldeles, eftersom han icke heller wille det åberopade arfz instrumentet godt kiänna, hälst det icke af wederbörande är underskrifwit, hans hustru icke heller der wijd haft någon å sin sijda, som då lijkwähl war en wärnlöös enkia, skohlandes icke

någon spanmåhl warit i förråd, när hustruns förra man afleed åhr 1676 utj febr. mehra än gården kunde såes medh, [*fol. 1012r*] men att något der utaf skulle kunna barnen tilläggias för än chronones uthlagor, och folcketz löningar sampt underhåld blifwit betallte, förmodar han ingen kunna påstå, hwilket så wähl som stiufdottrens underhåld aldeles är förbij gångit, och förmynderne lijkwähl först hade bort observera, doch att mågen icke må hafwa att säija, will han honom af en god willja, men icke som en rättigheet 1676 åhrs uthsäde uplåta, som sig kan belöpa på 24 måhl. Boskapen angående uthlofwade Gulle Persson wid anfodran låta föllja. Hwar wijd och häradzrätten låter beroo, så wähl som angående spanmåhlen, och hwad der utom twistigdt blifwer, för det, samma bör Anders Jonsson dess hustrus målsmän tillijka med Gullich Persson conjunctim [*gemensamt*] sökia och tilltahla, doch honom förbehållit, hwad på stiufdottren han kan hafwa påkostat. [*fol. 1012v*]

20. [!] Såsom uppå dee 5 d:r s.m:t, som Per Kiällson i Gewåg, efter dess obligation af d. 18 octob. 1680 tillstod sig warit ländzman Håkan Frisk skylldig, han icke kunde bewijsa sig mehra betalt än 2 d:r 30 *öre*, dy afsades att han skulle resten, som är 2 d:r 2 öre s.m:t med första betahla.

21. Efter en af dess böcker uthdragen rächning fodrade tolfman wäl:t Swän Biörson i Gewåg af sahl. Nills Olofsons enkia i Skogen, hustru Karin Andersdotter 10 d:r 4: 12 s.m:t, begiärandes att häradzrätten honom till sin betahlning wille wara behielpelig; hustru Karin kunde wähl icke neeka till att iu hennes man warit Swän Biörson något skylldig, doch eij mehra än 5 r.d:r courant, hwilket han något för sin död skall bekiändt, men när posterne blefwo henne af denne rächning föreläsna och med Swän Biörsons book jembförde, [*fol. 1013r*] som elliest richtig fans, kunde hon icke aldeles neeka, derföre till att giöra ett fullt bewijs, anböd Swän Biörson eeden, den hustru Karin gaf honom upp, hwarföre och wijd så beskaffad saak, kunde rätten eij annars, än hans fodran för ständig förklara, den enkian af sin och sin mans egendom bör betahla.

22. Hustru Elin utj Gewåg tilltalade Olof Mårtenson i Utaneed, om 5 tunnor korn, 10 r.d:r specie och en tunna strömming, som hennes broder bryggiaren från Stockholm Per Biörson, utj Utaneed såsom arf hade tillfallit, och han henne förärat, hwar utaf emädan hon allenast skall bekommit strömmingz tunnan och 4 r.d:r, så anhåller hon det Olof Mårtenson, som hemmanet besitter måtte resten till henne clarera. Oloff Mårtenson upwiste [*fol. 1013v*] der emoot af deelningz instrumentet, dat. d. 20 novembr. 1683 att Per Biörsons deel allenast warit 67 d:r 16 *öre* k.m:t och intet mehra, hafwandes all spanmåhlen blifwit såld och till giäldens betahlning anwänd, som bem:te intstrumente uthwijsade, och dee 67 d:r 16 beträffande dem hade han på fölliande sätt uthbetalt till hustru Elin efter dess quittence d. 26 maij 1685 6 d:r så och på hennes wägnar till Swän Biörson i Gewåg efter quittence d. 12 martij 1688 12 d:r till h:r probsten mag. Salmon Hofwerberg, som Per Biörsons fullmechtig 49 d:r 16 k.m:t, giör en summa à 67 d:r 16 k.m:t, hafwandes h:r probsten breef för sig af Per Biörson, och när wederbörande påfodra sade han sig wara beredd, att wijsa hwart dee af honom emottagne 49 d:r 16 öre anlagde. Och alldenstund Olof Mårtensson således, för det han om händer bekommit, [*fol. 1014r*] har giort richtigt, så kunde icke heller häradzrätten, så frampt bättre skiähl eij frambtees, honom med något wijdare answar beswära, utan från hustru Elins åtahl befrijar.

23. Det har Olof Staffanson i Böhle, med sin hustru Helena Eskellsdotter d. 16 junij 1696 som barnlöst folck sig till sytningz tagit deras stiufson och son Eskell Danielson, och sedan dee inbördes hwarannan testamenterat all sin lösa och fasta egendomb, till den längst lef:r förordnat, att när dee intet förmå hemmanet längre bruka, skall Eskell Danielson dem i deras döde dagar

skiöta, och der emoot all deras egendom både löst och fast i gården Böhle om 3 tunnel. tillträda, begiärandes der öfwer rättens stadfästelse. Och såsom detta hemman war Olof Staffansons aflinge, det han åhr [*fol. 1014v*] 1674 d. 25 julij utj warande echtenskap med sin förra hustru, Ingrid Ollsdotter, utom börden kiöpt af h:r capitein Michell Planting, hwarutur så wähl som den lösa egendomen, han d. 4 maij 1692 har uthlöst dess sahl. hustrus syskon Biör Ollson, Olof och Daniel Ollssönner som af deras quittence fans, med 90 d:r s.m:t, fördenskull kunde häradzrätten bem:te hemman icke annars, än som ett aflinge ansee, med hwilket han efter det 9 cap. Jordb. L.L. och 1 § i Kongl. Maij:tz förordning om testamenten § 1 efter behag må och kan disponera, hwarföre och detta testamente han der öfwer framtedt, eij annars än för lagligit kan ansees; doch Olof Ollson i Biskopzgården tijd lembnat till nästa ting, sitt här wid giorde klander att lagl. uthföra, efter han nu af opassligheet är hindrad. [*fol. 1015r*]

24. Ehuruwähl att föraren manhaftig Joh. Lorentz Careel, emoot den tun. korn, som ländzman wählförståndig Håkan Frisk honom 1695 om sommaren för 12 d:r k.m:t har lånat, och föraren jembwähl utj dess skriftel. förklaring tillstår, will inwända, att han 1694 om hösten skall utj ländzmans egen stugu i Månsåker betalt, hwilket med hans egenhändige quittence af d. 18 octob. besagde åhr föraren will bewijsa; doch emädan hwad berörde quittence beträffar, det angår en handell som dem emellan tillförenne woro förelupen och åhr 1695 d. 18 octob. medelst detta ländzmans quittence skulle slutas, så kan det fördenskull så mycket mindre dragas till den handell som åhret efter 1695 är skiedd och 1694 då quittencet uthgafz, war okunnig, dhen ländzman därföre då icke har kunnat quittera eller [*fol. 1015v*] något afseende der på hafwa; hwarföre i anseende till desse omständigheeter, finner rätten billigt, att påläggia föraren Careel denne korntunna, efter betingat markegång, med 12 d:r k.m:t genstan att betahla.

25. Uppå lieutnanten manhaftig Petter Mobacks omyndige barns målsmäns ländzman Håkan Frisk, Olof Johanson i Kånkebacken och Per Jonssons i Torssgård, anhållande, om intechning i all lieutnantens löse och faste egendom, för den egendom han barnen tillhörig har emottagit efter dess obligation d. 14 maij 1696 blef samma intechning barnen till all giörlig säkerheet bewilljat med dhen wärkan som lag och Kongl. Maij:tz förordningar, dem tilläggia.

26. Utj den instämbde saaken emellan Per Jönsson och Per Ersson i Österåsen om en [*fol. 1016r*] strijdig wattuwäg, föreentes parterne således, att Per Ersson boendes i östra gården, skall taga åkeren på östra sijdan om wägen och inom dess renar, gifwandes Per Jonsson så stoor åker igen, på wästre sijdan om den åker, som ligger wästan brunnsreenen, så att de äga halfwa brunnsreenen hwardera, hwilken deras föreening, till mehra wisso af häradzrätten blef stadfästat.

26. [!] Det hade åthskillige creditorer hoos tolfmannen Jacob Månsson på Hammaren att fodra, hwilka fördenskull låtit honom citera, att utaf hemmanet fåå taga sin betahlning, eftersom han annan egendom icke hafwer, för än det aldeles går till öde; såsom först Jon Mårtenson i Böhle, efter förtechning 47 d:r 21: 8 s.m:t hwar af 31 d:r 18 ör s.m:t äre jordepenningar i Hammaren, och det öfrige lånte pertzeler och penningar; Oloff [*fol. 1016v*] Mårtenson i Utaneed 30 d:r s.m:t försträchte medell; så och till tolfman Swän Biörson i Gewåg efter obligation d. 16 octob. 1697 19 d:r 12 ör s.m:t sampt en koo på lego; till Jon Liman 6 d:r 6 ör s.m:t och ½ tun. korn; till Ingemar i Lijen 7 r.d:r courant. Till tolfman Gulich Person i Lund 2 tunnor korn; Hans Simansson i Håssiö 1 d:r s.m:t, Olof i Döfwijken 9 ½ k.m:t, hwilka alla fodringar Jacob Månsson tillstod och gode kiände, lofwade och dem efter handen betahla, allenast han fingo

något anstånd, och wijd hemmanet blifwa; hwar emoot creditorerne protesterade, efter om det skier han hemmanet aldeles förderfwar; det samma påminte och fäldtwäbelen Grijp på compagnietz wägnar, begiärandes en annan åboo. Jon Mårtenson i Böhle hwilken största fodran hade, jempnwähl och till hemmanet bördig, uplåte creditorerne besittningen, hwar emot han tillsade [*fol. 1017r*] Jacob Månsson och hustrun att så länge dee lefwa, fåå der sittiandes blifwa.

Resolutio. Såsom af alt detta finnes, det Jacob Månson för en anseenlig skulld häfftar, till 126 d:r 28: 8 s.m:t hwar till intet annat, än hans hemman om 3 tunnel:d är att tillgår, hwilket är mycket wanbrukat, och förfallit, så att det till creditorernes fodringar icke eens tillräcker, förutan att och så för feelachtig byggnad och häfd, Kongl. Maij:tz och chronones rätt först kommer att ansees, altderföre kan rätten öfwer hwars och ens förmån nu icke dömma, för än hemmanet efter Kongl. Maij:tz förordning 1686 lagl:n synat och wärderat warder, då tingzrätten wid näste ting öfwer præferencen will sine tankar yttre, och der Jacob Månsson icke är mächtig nästkommande [*fol. 1017v*] wår hemmanet att besåå, tillåtes swågren Jon Mårsson i Böhle, det tillträda, och till laga uthslag bruka.

27. Oppböd Erich Persson i Utaneedh dess swärfaders hemman ibm, efter contractet d. 28 octob. 1697 1 gången.
Oppbödh Johan Mickelson dess kiöpte hemman Byn i Hålssiö [*läs*: Hälssiö] 3 gången, utan klander.

28. Uppå Anders Perssons och Erich Nillsons anhållande i Upåsen, att fåå igen dee 12 d:r k.m:t dee betalt till Biskopzgårdzmännen för ett qwarnställe; resolverades, att dee dem lagl. sökia, om dee med goda eij willia sig beqwämma.

29. Det wille wähl hustru Gertrud Andersdotter påstå att Olof Staffanson i Böhle måtte henne betahla 24 d:r s.m:t som för hennes faders deel i Böhle hemmanet [*fol. 1018r*] innestå skohla; doch emädan det intygades att Olof Staffanson har samma 24 d:r utj Ragundz kyrkiokista insatt, dher utur dee af häradzhöfdingen h:r Anders Plantin, medelst assignation till h:r probsten magister Salmon Hofwerberg, för borgmästaren Olof Abramson äro a:o 1686 uthtagne och d. 16 febr. 1687 quitterade, dy kan Olof Staffanson för besagde medell, icke wijdare tilltahlas, utan blifwer han för dem nu aldeles frijerkiänd.

30. Oppsteg nämbdemannen wählförståndig Swän Biörson i Gewåg, upwijsandes en, redan 1686 d. 6 julij, lagbuden kiöpeskrifft uppå Olof och Erich Nillssönners faders hemman i Torsgård, om 3 tunnel:d emoot 30 r.d:r, som kiöpeskrifften daterat d. 5 maij 1675 wijdare uthtrycker, med begiäran att hä*radz*rätten wille honom der å fasta [*fol. 1018v*] och dombreef gifwa. Men alldenstund det befans, att Swän Biörson hade detta hemman utom börden kiöpt, så kunde honom sådant icke bewilljas, för än till underdånigst föllie af 1684 åhrs Kongl. resolution bem:te hemman blifwer Hans Kongl. Maij:t och chronan hembudit, warandes det under militien indeelt till dragoune håll wijd Räfsundz compagnie, hafwandes god åker, men lijten eng, tarfwelig weed och giärdzle skog, jempnwähl och timber, doch något aflägit, nödtorfftig muhlbeete, men ringa fiske, och som nämbden icke annat wiste sig erinra, woro det gammalt skatte.

31. Såsom Hans Rassmusson i Pålåsen först wid slutet af tinget, angaf den oförrätt ländzman honom skall tillfogadt utj den handell han giordt med broofougden om ¼ tunna korn, warandes

icke heller hans [*fol. 1019r*] wittnen wid handen, dy skiötz upp till nästa ting, då Hans Rassmuson låter ländzman lagl. instämma och sine skiähl och wittnen haf:a i beredskap.

32. Cappellanen wällärde h:r Olof Klokhoff fodrade af Swän Pålson i Håssiö 2:ne r.d:r specie, efter en dess moders Kierstin Ollsdotters obligation af d. 19 aug. 1674 hwar emoot Swän Påhlson exciperade, förmeenandes att samma penningar woro af modren betalte medan hon lefde, ehuruwähl han icke kunde wedergå, det ju h:r Olof hade honom en tijdh bortåth derföre låtit kräfia; men h:r Olof påstod obligationens richtigheet, erbiudandes sig dhen samma att edel. verificera, det hon intet wore betalt, eller han, der på något åthniutit.

Resolutio. Att så frampt h:r Olof kan wijsa det Swän Pålson något har efter sin moder ärfft, bör han denne obligation efter det 33 cap. [*fol. 1019v*] Konungb. L.L. och 5 § utj 1669 åhrs stadga förnöija, när h:r Olof efter sitt tillbudh har den eeden giort, att på bem:te obligation intet är betalt.

33. Ehuruwähl att dragoun Samuell Qwick, är redan d. 24 novembr. wijd liquidations mötet och i samptel. allmogens och bussernes närwaro af ländzman citerad, för dhen åhrkalf, han stuhlit från nämbdemannen Johan Mickellson i Byen, så har han lijkwähl sig intet inställt, icke heller, har profossen och flere som uthsände blifwit honom att hijthämpta, kunnat honom igenfinna, hwarken i sitt qwarteer eller annorstädes, utan håller han sig undan, der medelst han tagit saaken på sig;

Jon Ollson i Carlsgård och Anders Nillson i Wästanbäck hwilka Johan Mickellson påkallade, wittnade separatim och utan eed, det Samuel Qwick för dem bekiändt att han skall oförmodel. huggit denne kalf, [*fol. 1020r*] så att han död blifwit, hwilken han på Johan Mickelsons förehållande har upwist, då kalfwen flådd och sönderslagen legat i skougen under rijs giömd, hafwandes baklåren af Qwicken redan warit förtärde, hwilket han har måst tillstå, men intet hwart skiällan woro kommen, som kalfwen hafft på sig. Kalfwen blef efter noga ompröfwande wärderat för 5 d:r k.m:t och skiällan till 1 d:r.

Resolutio. Häradzrätten finner skiähligdt i anledning af processens 2 § med detta som en criminal saak till nästa ting upskiuta, då wittnen skohla edel. höras och Samuel Qwick, om han icke med goda sig inställer genom tiänl. medell hijt hämptas, imedlertijd tillåtes Johan Mickelson af dragouns löön så mycket som emoot kalfwens wärde à 5 d:r och för skiällan 1 d:r k.m:t undhålla. [*fol. 1020v*] Skohlandes Qwick för uteblifwande böta 1 d:r s.m:t.

34. Uppå probstens högwällärde magister Salomon Hofwerbergz begiäran, ansades ländzman med sine sammanlager, att nästkommande wår uprätta den giärdzlegård, som tingzdomen af d. 23 maij 1696 honom och dem pålägger, och det wid laga plicht tillgiörandes för dem som widare tergiverserar [*vägrar lyda*]; men angående den giärdzlegård som h:r probsten begiärar att ländzman måtte tillhållas upstängia bägges deras ägor emellan, det blef till nästkommande wår differerat, att först synas, och der parterne då icke skulle kunna föreenas, lembnas dem lagl. hwar annan att sökia.

35. Afsades att såsom Per Jönssons dotter i Torsgård Ingrid, först hade funnit på den ellg, som biörnen rijfwit ihiähl, och icke dragoun Carl [*fol. 1021r*] Malmström, hwilken sedermehra tillkommit, fördenskull kunde han icke utj huuden någon deel påståå, hwilken huud som ett find, kommer att ansees, der af Hans Kongl. Maij:t och chronan efter lag tillkommer 2/3 del. och Ingrid som hitte 1/3, och emädan huuden illa war rijfwen, kunde hon eij högre skattas än för 21 öre s.m:t.

36. Warnades corporalen Johan Bäck, med dragoun Carl Malmström att utan böndernes lof och minne, icke fijka eller fahra deras wånskougar, fiskerijen och afradzland, wijd straff tillgiörandes, som lag och Kongl. Maij:tz skogzordning påbiuder.

37. Den förrymbde Jon Jonssons hustru i Kullstad hustru Walborg, inlade nu för tingzrätten det instrumente som dee förordnade gode män, i anledning af tingzdomen d. 18 decembr. 1696 hafwa öfwer hennes och Jon Jonssons egendomb giordt, [*fol. 1021v*] d. 27 maij 1697 hwilket företogz, och befans dher utaf egendomens quantum till 149 d:r 8: 22 s.m:t och sedan hwar och en af creditorerne efter den förmån, som domen dem tillägger, hade fått sitt, förblif:r ändå ett öfwerskått af 9 d:r 23: 16 s.m:t nembl:n af Jon Jonssons eenskyllte egendom, dem hustru Walborg begiärade att niuta i afslag på dess giftorätt eller fördeel, och såsom all egendomen således war upgifwen och ingen på inventariumet hade att säija, anhölt hustru Walborg i lijka måtto här efter att blifwa för fleres öfwerlopp otilltalt. Detta blef af häradzrätten öfwerlagdt, och för skiähligt funnit, det kan hustru Walborg för sin mans giäld nu intet wijdare bindas, sedan hon den en gång till creditorerne updragit, som alla och så många, som wijd concurssen sig angifwit; fått sin förnöijelse, [*fol. 1022r*] utan warder hon i förmågo af Kongl. Maij:tz förordning d. 28 maij 1687 § 1 frijerkiändt, så frampt det icke skulle frambledes wijsas, att hon någon egendomb undanstuckit, eller och någon wijdare giäld yppades, då förfaras der med efter transactioner d. 27 maij 1697, men imedlertijd bör hustru Walborg efter 16 cap. giftb. L.L. i afrächning på dess fördeel till sig taga dee 9 d:r 23: 16 s.m:t som af mannens egendomb är i behåld.

38. S. d. bewilljades Per Hemmingson i Stugun fasta på dess faders gård i Stugun om 3 tunnel:d dhen han af sine syskon, Bängdt Hemmingson, Ifwar, Olof och Jon Hemmingzsönner, Bängdt, Nills och Per Erssönner har inlöst alt efter kiöpeskrifften d. 23 sept. 1689 in alles wärderat för 100 r.d:r courant eftersom och hemmanet fans [*fol. 1022v*] upbudit d. 26 sept. 1695, d. 27 maij och 19 decembr. 1697 och sedermehra oqwaldt ståndit, det bewistes och med quittencier att penningarne woro betalte, undantagandes Anna Nilssdotter, som omyndig är, hwilkens penningar hoos honom i förwar stodo, doch skulle fastebrefwet icke för än d. 20 hujus extraderas.

39. Ehuruwähl uppå Olof Bååtzmans och hustru Brijta Erichzdotters anhållande i Stugu sochn, dragoun Abram Hassell är blifwen till tinget citerad, hwar på han sig och inställte; men emädan käranderne icke sin tahlan fullfölgdt utan aldeles utheblifwit, altså och efter processens 2 § dömbdes han frij, och käranderne öppit[?] lembnadt, deras saak wid nästa ting fullföllia och sine laga förfall wijsa, doch skohla dee [*fol. 1023r*] nu i expenser gifwa honom tillhopa 1 d:r s.m:t.

40. Såsom det allment klagades att hustru Brijta i Stugun fahr omkring tingelaget och tigger, ehuruwähl hon sitter wähl behållen, dy skulle hon för sådant stämmas, och nu imedlertijd warnad der med att afståå och innehålla.

41. Hustru Walborgz fodran i Kullsta af ¼ tunna korn och 4 d:r 24 öre k.m:t hoos Jacob på Hammaren, det han tillstod blef creditore till säkerheet intechnadt.

43. [!] Det upwiste ländzman Håkan Frisk 2 listor uppå dem, som wid 1696 och 1697 åhrs räntors clarerade, icke hafwa sig inställt på de termines, som uthlyste blifwit, begiärandes att för sådan treska de måtte wederbörl:n plichta androm till rättelse och warning, samma specificioner [*fol. 1023v*] blefwo igenom gångne, hwar wijd större deelen som elliest woro tillstädz, nekade sig wara stämbde, en stoor deel war och borta, och fördenskull skiötz det upp till nästa ting, att ländzman dem då lagl. och efter processen hwar och en specifice låter instämma.

45. [!] Ländzman Håkan Frisk tilltalade efterfölljande bönder för begångit landzkiöp; såsom.

1) Erich Persson i Utaneed hwilken af corporalen Isaac Beck skahl för honom bort kiöpt någon fogell, den ländzman emoot slacht har warit lofwat; Erich Persson sade sig icke afwettat, hwad handell ländzman skall med corporalen haft, utan som corporalen war honom något skylldig måtte han taga några st. foglar i betahlning. Och aldenstund det icke \kunde/ [*fol. 1024r*] finnas, att Erich Persson kiöpt upp denne fogell den att uthprångla, så kan icke heller häradzrätten det för något landzkiöp ansee, men att Erich Person skall giordt ländzman förkiöp, det lembnas till dess corporalen Bäck blifwer instämbdt.

2) Så wille och ländzman beskylla Nills Essbiörson i Utaneed, att sammaledz hafwa hoos corporalen Bäck för honom bortkiöpt 8 st. orrar, hwilka ländzman emoot slacht warit lofwade; men emädan fadren Essbiörn Nillson, der emoot påstod, att corporalen hade af honom fått någon lax och der emot gifwit fogell igen, hafwandes han icke heller afwettat ländzmans föregifne handell med corporalen; dy kunde i förmågo af det 6 cap. Kiöpb. L.L. § 2 det intet för landzkiöp ansees;

Men hwad Jon Ersson i Utaneed anbelangar, så emädan han in för rätten tillstår, sig af Olof Ersson i Näset, som warit honom 18 d:r [*fol. 1024v*] 24 öre k.m:t skyldig tagit 40 st. jerpar och af Lars Ersson, kiöpt 8 st. dito, att föra till Stockholm till en inkiöpare att sällias, med hwilken han för plägar handla, hwilket häradzrätten eij annars än för landzkiöp kan ansee, derföre och i föllie af handelsordn. de a:o 1617 d. 12 octob. § 17 skall Jon Ersson böta 40 m:k:r till treskiftes och godzet förbrutit, blifwandes järparne, efter nu gångbart prijs i Ragund wärderade för 2 2/3 öre s.m:t st.

46. Öfwersågz hållen huusesyn på chronohemmanet Stugun 2 ½ tunnel:d dragounehåll wijd Räfsundz compagnie, hwilket Olof Ollson åhr 1689 efter sin moder Anna Jonsdotter har till brukz antagit, men hon tillförenne en lång tijd åbodt, dee af syningzmännerne antechnade feelachtigheeter, blefwo nu öf:rlagde och wärderade till 66 d:r 13 s.m:t [*fol. 1025r*] hwar öfwer med Olof Ollson för dess åhr, fölljande liquidation affattades.

Olof Ollson åbodt chronohemmanet		Upsatt en ny bod för ett åhrs	
Stugun från 1689 till 1696 inclusive		byggnad	6: 21 1/3
är 8 åhr à 6 2/3 d:r s.m:t åhrl.	53: 10 2/3	Ett fähuus hwar af drages	
		2 d:r, brist	18: –
		4 st. hölador à 1 d:r st.	4: –
		Saldo	24: 21 1/3
	53: 10 2/3		53: 10 2/3

Hwilka 24 d:r 21 1/3 öre s.m:tz brist Olof Ollsson dömes straxt att bättre eller contant betahla, eftersom för hans här tills wiste försummelse ingen längre dilation honom gifwes kunde. Der wijd ländzman Håkan Frisk påminte, att Olof Ollson der till woro aldeles oförmögen, så för sitt siukelige tillstånd, som elliest dess fattigdom, derföre och ländzman på befallningzmans wägnar, som bortreest war honom från hemmanet afsade, hwar om Olof jempnwähl [*fol. 1025v*]

förleden höst är ansagd, eftersom han på sitt answar icke kunde taga, det genom Olofz förwållande chronohemmanet aldeles skall gåå under, emädan Olof nu på några åhr icke warit mächtig sin åker att besåå, icke heller den kunnat giöda, dess utan skall han och låta en stoor deel af ängierne ståå oslagne, hwarigenom dee skog och måss wäxa. Olof Ollsons hustru swarade för mannen, hwilken för sin siukdom skull, icke förmåtte komma hijt, förmeenandes att alldenstund hennes man hade så wähl Hans Kongl. Maij:t som h:r landzhöfdingens resolution om besittningen på hemmanet, och dy skulle ingen kunna henne dher ifrån drijfwa, så länge hon med mannen derföre uthlagorne drager, (det och dragounen Abr. Hassell tillstod, att han räntan hade richtigt undfådt) [*fol. 1026r*] uthlofwandes hon med hemmanetz förbättrande giöra all flijt hälst barnen snart lära blifwa stora. Ländzman swarade att uthlagorne måste Olof hwart åhr borga, och det som wärst är, har han nu intet sädeskorn, och till Kongl. Maij:tz säkerheet kan han eij heller ställa löffte för hemmanetz upkomst. Hustrun swarade att löffte kan hon wähl intet ställa, men så wille hon lijkwähl med mannen laga alt i bästa måtten, så och wara omtänckt om sädeskorn. Kongl. Maij:tz nådigste resolution d. 12 jan. 1674 blef upläsen, i anledning af hwilken, denne hustrun blef förehållit, det Hans Kongl. Maij:t wähl tillåtit hennes man wijd detta hemmanet förblifwa, doch med förbehåld, så länge dee förmå giöra uthlagor der af, så och efter h:r general majorns och [*fol. 1026v*] landzhöfdingens förordning, d. 17 apr. 1695 hemmanet till bruuk, och byggnadt wähl skiöta, hwar annars befinnes, som redan skiedt är, kan hon med mannen ingen rätt till bem:te hemman prætendera. På compagnietz wägnar begiärte jempnwähl chiergianten Grijp en annan åbo, emädan Olof Ollson aldrig är mächtig att bättra det, han på hemmanet har låtit förfalla. Q. hwarest hon will fåå sädeskorn; swarade att hon kan hafwa wid pass 1 tunna otröskat, det öfrige will hon hoos godt folck sig skaffa, men hwarest eller af hwem kunde hon nu icke säija. Slutel. itererade ländzman sin tahlan om uthsäijningen från hemmanet.

47. Togz under händerne hållen huusesyn på Nills Ollsons hemman Skogen 2 ½ tunnel:d skatte, dragounehåll [*fol. 1027r*] wijd Räfsundz compagnie, hwilket sahl. Nills Ollson ärfft efter fadren, och nu på 20:de åhret bebodt, men illa bygdt och häfdat, så att bristen der på wärderades till 133 d:r 12: 16 s.m:t, förleden wår har sochneskrifwaren Måns Carlson efter ländz- och tolfmäns begiäran flyttiat tijt, alldenstund enkian icke förmåtte brukadt; för desse feelachtigheeter bör enkian och sterbhuuset wara Kongl. Maij:t och chronan responsable, så att hemmanet blifwer uprättadt, och imedlertijd warder jorden Kongl. Maij:t och chronan till säkerheet upbuden 1 g*ånge*n.

48. Resolverades att dee 62 d:r 6 öre s.m:tz feelachtigheet, som efter hållen syyn äre befundne wijd Jon Ollsons skattehemman Lijden 2 tunl. dragounehåll wid Räfsundz compagnie, bör skattemannen [*fol. 1027v*] Jon Ollson bättra, efter han 20 åhr der å bodt, och Kongl. Maij:t dess säkerheet i jorden imedlertijd förbehållen.

49. Anbelangande dee 16 d:r 14 s.m:tz brist som efter förrättat huusesyn fans wijd Nills Nillsons skattehemman Kråkewåg om 2 ¾ tunnel:d dragounehåll wijd Räfsundz compagnie, dem lofwade åboen nästkommande åhr bättra hwilket honom wijd laga plicht pålades.

50. För feelachtig häfd och byggnadt warnades Jacob Månsson på Hammaren, Hans Nillson och Olof Persson i Håssiö.

Häradssyn 17 maj 1698

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I: 19a, fol. 226r–227v, ÖLA.

Anno 1698 d. 17 maij höltz ordinarie häradzsyn emellan Kråkewåg och Gewågh i Ragunda tingelag, närwarande länsmannen välförståndig Håkan Frisk och häradz edzsworne nämdh.

Sven Biörsson i Gewåg	Pär Jonsson i Torsgårdh
Elias Clemsson i Byyn	And*ers* Helssingh
Pär Jonsson på Åsen	Hans Simsson i Håssiö
Swän Jonsson i Wästaned	Gulle Pärsson i Lundh
Johan Mickelsson i Byn	Elias Jonsson i Ede
Jon Ersson i Utaned	

1. Såsom på ord. tinget d. 11 decembr. 1697 är [re]solverat till häradzsyyn emellan And*ers* Sörensson, Jon Johansson och Ifvar Hemmingsson i Kråkewåg, emot Pär Olsson, \Jon Andersson/, Pehr Kiälsson i Gewåg, med Nilss Nilsson i Kråkewåg, hwilken med Gewågzboerne tilhopa participerar uti skogen som twistas om, fördhenskull war terminer till nu i dag utsatt, då of*w*annämde parter sig instälte, Pehr Kiälsson undantagen, hwilken med dhenne tvisten intet, ville hafwa att giöra. Då kiäranderne sig beswäradhe, att emot deras uhrgamble häfd och skillnad, som är ifrån Maatputten wijd stora elf*w*en, der ifrån norr uth till skogz till Grubban, och derifrån [*fol. 226v*] ända Kråkewågz elf*w*en upföre till Högforsen, swaranderne willia gåå wäster om b:t elf in på deras skog, och dem från elf*w*en stängia, ehuruwäl ifrån Grubban in til Högforssen på wästra sijdan om elf*w*en, de altid hafft och än haf*w*a sina gambla slåtter, willia och fördhenskull, effter elf*w*en dhem emellan är en skillnadt, hälfften i dess nyttning och bäf*w*erwohner participera, och sin dehl haf*w*a af de 2 st. bäfwer, swaranderne förledit åhr der fingo.

Pär Olsson i Gewåg wille taga skogzmärketz begynelsse från Ifvars badstuf*w*a i Kråkewåg till norden och rödhällen, der ifrån till Högforssen, hwar effter hela ellf*w*en kommer ho*n*o*m* och hans grannar till, och käranderne dher ifrån utslutne. Men Nilss Nilsson i Kråkewåg påstod rätta skillnaden begynnes i Matputten till rödhällen, och så i Högforssen, men badst*uf*wan wiste han intet af, williandes Pär Olsson intet tilläta käranderne at komma i elf*w*en ell. af de fångne bäfwer, någon dehl erhålla. Käranderne påstodo och of*w*an Högforssen fåå sin dehl, der till swaranderne nekade, efftersom eij heller käranderne [*fol. 227r*] nu dher till kunde några bewijs skaffa och upte, allenast at de beklagade, det dhe alt för mycket äro instängde å ena sijdan af Gewåg, å nedre af Ammers boerne, som bäggie gåå till fiäls, men Kråkewågerne intet, och skall detta största delen wara orsaken, att de i Kråkewåg så kommit af sig. Sedan rätten gåt et stycke, parterne blef*w*o till förlijkning anmante; då äntel. de således öf*we*reens kommo, att rätta ägoskillnaden emellan desse kärander i Kråkewåg och \Jon Andersson samt/ Olof Pärsson [*Pär Olofsson*?] \i Gewåg/ med Nilss Nilson i Kråkewåg förblif*we*r som gammalt warit, från Matputten wijd stora elf*w*en, norr uth till Grubban, derifrån till Högforssen, hwad dher utom är, lembnas till bättre bewijs i kärandernes sijdha, så att fördhenskull all nyttning och skog sampt slåtter, som är på wästre sijdhan om dhenne rågången, kommer käranderne till nu och i frambtijdhen aldeles oklandrat, jembwäl och half*w*a nyttningen af elf*w*en ifrån Grubban till Högforssen, både i fiske, bäf*w*erwåhnor och annat mehra, men dher emot förbiudes käranderne, här effter uti ingen den ringaste måtton, utan dhenne ärkiändhe rågången, swaranderne att oroa, ell. [*fol. 227v*] sig något af deras mark tillägna, widare laga bötter. Och de 2:e förledit åhr fångne bäfwar, gif*w*a swaranderne till käranderne 3 m:k s.m:t, och såsom denne

förening uti sig är billig, fördhenskull blif*we*r och dhen samma med \häradzrättens/ dom confirmerat och stadfästat.

Expenserne anbelangande hwilka effter Kongl. M:tz nådige förordning och til föllie der af skedd fördelning, sig bestijga till de ringaste till 12 d:r s.m:t, så böre \Pär Olsson, Jon Andersson,/ och Nilss Nilsson hwilka dhenne twisten förorsakadt, ehuruwäl de finnas dher till intet fog ell. skiäl hafft haf*w*a, betala trefierdelar nembl. 9 d. s.m:t och Kråkewågzman 3 d. s.m:t, dock afräknadt om någon af nämden hoos någondera parten fått sitt underhåld, så bör det samma af hwars och ens andehl afdragas.

Ting 18, 19 och 20 maj 1698

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I: 19a, fol. 228r–244v, ÖLA.

Anno 1698 d. 18, 19 och 20 maij höltz laga ting med allmogen af Ragunda prästegiäld, närwarande landzskrif*w*aren wäl:t Zacris Warg och nämden.

Swen Biörsson i Gewåg	Pär Jonsson i Torsgård
Pär Jonsson på Åsen	Hans Simonsson i Håssiö
Sven Jonsson i Wästaned	Gulle Pärsson i Lundh
Jacob Månsson på Hammarn	Johan Mickelsson i Byen
Olof Pärsson i Gewåg	Pär Hemmingsson i Stugun
Jon Ersson i Utaneedh	Elias Jonsson i Ede

1. Uthi de sedhan sidsta ting afgångne tolfmäns ställe, antoges Pär Hemmingsson i Stugun, Jon Ersson Utaneedh, och Elias Jonsson i Ede, dock med särdeles förbehåld för Pär Hemmingsson i Stugun, att efftersom han öf*we*r 4 mijhl från tingelaget boendes är, det skall han fördhenskull allenast brukas wijd Stugun, och uti inga andra commissioner här nedre wijd tingelaget i någon måtto beswäras, för utan ord. och extraord. ting, hwar om länsman alfwarl*igen* tilsades; sedan desse 3 tolfmän hade aflagdt sin huld- och troheetzeed togo de sitt säte wijdh bordet.

2. Företogz till slut dhen wijd sidste ting upskutne saaken emellan Johan Mickelsson i Byen och dr*agoun* Samuel Qwick, 1) om en kalf dhen Qwick för Joh*an* Mickelsson stulit, dödat och större delen förtärdt, jempte skiällan \behållit/, 2:do) [*fol. 228v*] om elgzhud den Qwick skall förledit åhr af stallskullen borttagit, och till det 3:die, om en bååt, dhen Qwick för Johan Mickelsson förfarit och i siön nedersänkt. Kalf*w*en angående måtte Qwick wederkiennas, att sedan han ho*no*m med yxan dödat, han honom flått, och något dher af niutit, hwar wijd Jöran Håhl med ho*no*m interesserat, som dock eij wijsas kunde, skiällan hade Qwick alt här tills behållit, och nu frambgaf, hwilken wärderades för 1 d. k.m:t och kalf*w*en, som war öf*we*r ett åhr gammall, för 5 d. k.m:t. Elgzhuden nekade han aldeles till, eij heller hade Joh*an* Mickelsson der till några skiäl. Båten måtte Qwick, effter långdt förnekande änte*lige*n tilståå, att han förloradt.

Resolutio. Såsom Samuel Qwick befinnes haf*w*a denne kalf för Joh*an* Mickelsson dödat, den lagdt å lönn och en dehl förtärdt, dock att intet der af är bonden kommit till goda, dy skall

han för sådan begången stöld effter Kongl. straffordningen böte 3 dubbelt, som är för kalf*w*en och skiällan 6 d. s.m:t, så och målsägaren betala kalf*w*en med 5 d. k.m:t hwar till om eij annat finnes, bör han effter Kongl. M:tz nådige resolution af åhr 1685 desse 5 d. k.m:tz skadestånd af sin löhn ärsättia, jembwäl och ståå uppenbara kyrkioplicht. För elgzhuden kan han int*et* [*fol. 229r*] graveras, för än bättre bewijs anskaffas, dhen bååt han för Johan Mickelsson förloradt, skall han med 12 ör s.m:t betala.

3. Det beswärade sig Oloff Staffansson i Böhle öf*we*r dr*agoun* Jonas Stöör hurusom för hans öf*we*rwåld och tiuf*w*erij, han ingen frijd på sin egendom kan erhålla, uthan skall nu en tijd bortåht bortstulit 2 st. qwinfolkz hattar, som wärderades 16 ör s.m:t, 1 st. ny skiorta 1 d. s.m., 1 st. järnskyffell 18 ör, 1 st slagborr 8 ör 16, 2 st. anderstång naf*w*rar 14 ör, 1 st. harfnaf*w*are 2 ör, 1 st. hana 10 ör, 2 st. kornband 8 ör, korndråsse till 1/8 tun. 12 ör, 1 st. fåhr 16 ör alt s.m:t. Utaff denne stöldh, wille Stöör int*et* wederkienna mehra, än slagborren, dock kunde han intet neka till, att han iu sedt det hustrun stulit korndråssan och kornbanden, och att han der af med henne ätit, men sådant int*et* uppenbarat, hwarföre blef ho*no*m förehållit, att dher medelst han giordt sig af stölden dehlachtig. Störs hustru war och stämd, men hade i afftons under wägen hijt åth gådt till skogan, dy påstod Olof Staffansson, att effter hon tagit saak å bak, det hon och dömmes måtte för det hon stulit, såsom förutan spanmålen \och tuppen/, \är/ hatterne och skiortan, det Stöör angaff; till nafwerne och skyffellen [*fol. 229v*] wille wäl Stöör neka, men war dher uti mycket wankelachtig och ostadig, så att dher af klarl*igen* fans att han det ena med det andra hade tagit; förutan detta måtte han wederkiennas sig från Olof Staffansson stulit en \ny/ psalmbok, som skattades för 4 d. k:rm:t, förutan annat mehra, banden eij specificera kunde.

Yttermehra angaf bonden Erich Nilsson i Byen det Stöör af ho*no*m stulit åtskillige pertzeler, nembl. 2 st. saxar som skattades för 27 ör 8 s.m:t, 2 st. lärffts qwinfolkz hattar, 14 ör, \hwar til nekades/, 1 st. förkläde och säck af hampewäf à 12 ör, som tilstodz, 1 st. g*amma*l skintröija 26 2/3 ör, den han och kiendes wijd, så wäl som och en signetz ring 24 ör, 1 st. fällskaffts knif 8 [ör], 1 kan*na* korn 4 ör, ¼ t*unna* mälder 24[?] ör [*renov. har*: 21 1/3], 1 st. höna 2 ör, alt s.m:t, och fast han wille förneka saxarne och hattarne sampt ett strij förkläde, för 4 ör, och ett ermkläde à 4 ör s.m:t, så fant dock rätten skiäligt ho*no*m der wijd binda effter han det öfrige stulit och tilstådt haf*we*r;

Än wijdare wille Olof Staffansson att Jon Stöör, måtte kiennas wijd de 2 st. fåhr hwilka 1696 näst för juhl utur hans fäähuus bortstules, efftersom han samma tijd hade hoos Johan Rassmusson i Påhlåsen utbudit råå skinn till salu. Johan Rasmusson sw*arade* att skinnen äro hans son budne, hwilken nu icke war tilstädz. Stöör exciperade att det skinn \war/ af dhen bruse, han kiöpte af [*fol. 230r*] Erich Nilsson i Böhle; Erich Nilsson berättade at Stöör åhret tilförene kiöpt en bruse aff ho*no*m, men int*et* samma åhr som det för Olof Staffansson wardt stulit.

Resolutio. Häradzrätten pröf*w*ar rättwijst, att Jonas Stöör bör häffta för dhe från Olof Staffansson bortstulne nafrar, järnskyffel, slagbor, en psalmbok, hwilket in alles sig bestijger till 2 d. 19 1/3 ör s.m:t och derföre effter Kongl. strafordn*ingen* böta 3 dubbelt, sampt målsägaren sitt åter. Äf*w*en graveras han och för 2 st. saxar, 2 st. qwinfolkz hattar, 2 st. förkläden och 1 st. ärmkläde, sampt 1 st. säck, 1 st. skintröija, 1 st. signetz ring, 1 st. knif, 1 kan*na* korn och 1/8 t*unn*a mälder, hwilket giör in alles 4 d:r 17 1/3 ör s.m:t, hwarföre han sammaledz plichta tre dubbelt med 21 d. 14 s.m:t och målsägaren sitt åter, sampt stånde uppenbara kyrkioplicht, men med fåhren, blif:r det till bättre bewijs upskutit. För det öfrige skall Störens hustru med alf*w*ar effterslås och för rätta ställas, blif*w*andes Stöör warnat här effter att wachta, effter han nu andra gången är för tiufnad dömd. \Vid*e* 1696 prot. n. 18/

4. Såsom dr*agoun* Jonas Stöörs hustru, Kerstin Samuelsdotter, sedan hon af hust. Brijta Pärsdotter i Böhle och Forss s:n blif*w*it instämd, [*fol. 230v*] för något henne förklenl*igen* tillagdt tahl, angående signerie och widskieppelsse har afwijket och på tinget sig icke welat inställa; altså och såsom uti en criminal saak, kunde häradzrätten intet döma henne hust*ru* Kerstin effter processens 2 § in contumaciam [*för tredska*], utan lembna saken till nästa \ting/, dock att ingen imedlertijd må wijd 5 d. s.m:t wijte sig fördrista, hustru Brijta dhenne beskyllning att förkasta.

5. Beswäradhe Ingrid Erssdotter, på dess moders Brijta Erssdåtters wägnar ifrån Stugun, öf*w*er dr*agoun* Abram Hassell, för det han förleden sommar deras härbärgz låås sönderbrutit och utstulit 10 kan*nor* kornmiöhl \à 4 ör kan*nan*/, ½ *pund* smör \à 1 d./ 18 m:k, ost \1 d. 16 s.m. [*renov. har*: 1 d. 20: 16 s.m:t]/, getekiött effter en bock 25 [*renov. har*: 24] ör 8 s.m., 20 aln hampewäf och en strijsäk 2 d. 4 s.m:t, begiärandes på ho*nom* laga straf. Abram tilstod effter långdt förnekande osten, smöret, och kiöttet, men det öfrige nekade han wäl till, men mycket ostadigt, dherföre kunde häradzrätten ho*nom* ifrån hela stölden icke frija, utan skulle han den effter Kongl. strafford*ingen* § 3, tredubbelt giälda med 20 d. [?] s.m:t och målsägaren sitt åter \med[?] 6, 21, 8, [… ?]/, sampt ståå kyrkioplicht, så skall han och låset betala med 10 ör s.m. sampt för låsbråttet böta 3 d. s.m. effter det 13 cap. tiufb. L.L. [*fol. 231r*]

6. Giestgif*w*aren i Stugun Pär Simonsson lät hoos tingzrätten angif*w*a, hurusom förledhen höst hans rogstack på skogen är blif*w*en utslagen, så att i stället för han der kunnat fåå 4 t*unnor* råg, han allenast undfått 1 tunna, haf*w*andes tiufwarne med långa stänger slagit ut rågen på ett täcke, de lagdt in under, dock hade en stoor hoop råg ändå legat på marken qwar, haf*w*andes han för detta, dr*agoun* Abr*am* Hassel misstänckt, efftersom han hafft råg och hoos Jon Kiöpmans hustru bortbytt en kanna, och henne anbudit än mehra om hon welat, så hade han och kokat rågsöta, så at hans barn klagadt sig ondt i buken. Abr*am* Hassell förnekade dhenne stöldh, och rågen angående, sade han sig af Pär Simanssons dåtter Brijta fått den samma. Brijta förklarade sig med dråssa tilhopa eij gif*w*it Abrams hustru mehra än en god giöpning, då hon till henne i ladan kom och tigde. Hassell förmantes at säija sanningen, om han icke warit med, och weet hvem denne stöld begådt, och om icke dr*agoun* Jon Uneson warit med. Men han insisterade ändå uti sitt förnekande. Och emedan Jon Uneson och föll misstänkt, aldenstund han jembwäl hade förleden höst \altid/ hafft råg, fördhenskull tilspordes han hwarest han den bekommit? [*fol. 231v*] Swarade att in wijd Michelis tijd bekom han af Isach sonehustru i Näset 2 k*anno*r, och wijd tinget d. 11 d*ecem*br. af Gulle Pärson i Lundh på dess hustrus wägnar ¼ t*unna*, som alt tilstodz; men emedhan han emellan Michelis och juhl altid hafft rågmiöl så förehöltz ho*nom*, det 2 k*anno*r der till lijtet kunnat förslåå, frågades dy hwarest han den rågen fått? Sw*arade* at han int*et* hafft så mycket; och emedan hans bondes Olof Pärssons folk, här om skulle wetta något att berätta, dy blef dätta till nästa ting upskutit. Vid*e* p. 102 [*se § 26 vid protokollet 5-7 december 1698*]

7. Det käradhe åter Biör Olsson i Wästeråsen till Pär Ersson i Österåsen, om Miösiömyran bestående af 1 ½ lass höö, och på hans och hans grannes skatteskog skall wara belägen, påståendes att Pär Ersson måtte wijsa, huru b:t myra under hans hemman kommen är, och på hwad sätt han den samma alt in till dhenne dag brukadt haf*we*r, och att han Biör Olsson måtte offtb:te myra åter bekomma. Pär Ersson upwiste ett gammalt pergamentz bref af d. 12 apr. 1596 huru hans förfäder bland andra ägor kiöpt Miösiö floen och denne myra från Byen, williandes dy der wijd förblif*w*a. Biör Olsson swarade at denne myra der under icke förstås, [*fol. 232r*] derföre tilspordes han, huru då b:t myra från ho*nom* till Pär Erssons hem*ma*n kommen woro,

dher på Biör Olsson intet besked gif*w*a kunde huru el*ler* enär det skedt woro, beklagandes sin ringa slått och tillägor, det samma giorde och Pär Ersson, och att sedan wissa tijonden på kommit, han slåtten eij umbära kunde.

Resolutio. Såsom Biör Olsson sielf icke kan utsäija ell*er* bewijsa när ell*er* huru Miösiö myran från hans hem*ma*n kommen är, utan fast mehra synes af 1596 åhrs bref, hwilket d. 14 nov. 1649 är af rätten confirmerat, att hon under samma kiöp är begrijpen, efftersom och häradzrätten d. 6 novbr. 1682 \har/ resolverat, dät Erick Pärssons barn skulle förutan andra ägor, jembwäl \oqwalt/ behålla den myrslått deras förfäder af forna tidher sig tilhandlat; och fördenskull bör och Pär Ersson offtab:te myrslåt här effter frambgeent \behålla/, hälst Hans K*ong*l. M*aij*:t genom dess resol*ution* d. 12 febr. 1696 har i nåde resolverat, at för indelningz wärketz beständighet, ägorne skola förblif*w*a som de nu äro.

8. Kärade Biör Olsson i Wästeråsen till dess granne Johan Rasmusson, om någon slått den Joh*an* Rasmusson skall enskylt bruka, så at Biör Olsson, hwilken med ho*nom* är i bylag, der emot intet haf*w*a skall, nembl. Miösiö [*fol. 232v*] myran 10 lass och Hästemyran 2 lass, påståendes dher af sin andehl proportionaliter at niuta. Johan Rasmusson påstod at Biör Olsson der emot hafft sin fylnat, fast en dehl der af woro bortlåtit, hwilket finnas skall, om goda män tijt komma, det samma begiärte och Biör Olsson; hwarföre afsades, att samma tolfmän som wid sidsta ting blef*w*o förordnade att jembka desse bönders afradzland, skulle och så detta ährendet, förrätta, noga effterseendes, om hwar och \en/ har \fulla ägor/ emot dess skatt i byen.

9. Föredrog Olof Staffansson i Böhle, hurusom han och hans granne Erich Nilsson, skatta för Haningzforssens laxfiske, som in för deras land ligger, och af ålder des till lydt och legadt, och lell skall Biör Olsson i Wästeråsen, som långdt dher ifrån boendes är, för någon tijd sedan utwärkat sig dom på 1/3 dehl der uti, der effter han och 1/3 dehl af fisken niuter, men ingen skatt derföre ärlägger, uthan har samma dehl genom giffte en lijten tijd brukatz under Biör Olssons hem*ma*n men stra[x]t till Böhle återlagdt. Biör Olsson påstod at åfftab:t fiske, af uhrminnes tijdher lydt till hans hem*ma*n, det han så wäl af häradzdomen [*fol. 233r*] 12 octobr. 1681 som några gl. mäns attester d. 16 febr. 1684 bewijsa wille. Och emedan 1681 åhrs dom, limitative och till dess bättre bewijs anskaffas, dömde Biör Olsson detta fiske till, så resolverades, at på Olof Staffanssons och dess grannes begiäran, denne twist skulle lagl. till dess större uplysning synas.

10. Aldenstund Näsboerne sig beswärade af en gl. dom de a:o 1598 dhe intet fåå niuta dheras ägor för Edzmännernes intrång. Altså skulle dem emellan en syyn hållas, och skillnaden, effter de i domen utsatte märken, rättas.

11. Uppå Forss s:n wägnar tiltalade Pär Jonsson i Österåsen och Jon Ersson i Uthaneedh, samptl*ige* Eedz byemän, om 1 tun*na* lax ell*er* 10 d. s.m:t för hwilken Edz män warit taxerade, och jordboken utwijsar, men de för 30 åhr sedhan drijf*w*it från sig på soknen, så att hela soknen med dem, deruti interessera måtte, och emedan Edz män emot dhe andra i soknen åtskillige goda tilfällen skola äga och innehaf*w*a, så påstå käranderne att Edzmän som lägenheterne nyttia jembwäl måtte denne taxa behålla, och soknen der ifrån befrijas; men aldenstund Edzmännerne [*fol. 233v*] för sig upwiste, generalens högwälborne h. Carl Sparres resolution d. 24 febr. 1669 som förmår, at Edzmännerne skulle för samma laxtunna befrijas, och hela soknen plichtig dhen åhrl*igen* betala, fördhenskull anstod det häradzrätten dher wid ingen ändring giöra, utan åligger parterne wälb:te resolution sig hörsam rättelsse ställa.

12. Det beswäradhe sig samptl*ige* bönderne ifrån Stugun genom tolfmannen Pär Hemmingsson, öf*we*r dhen oförrätt och intrång, som hustru Brijta Erssdotter, dem dher sammastädz ifrån långlige tijdher med sine creatur giort, i dy att hon lägger på en hoop getter åhrl*igen* in emot 30 st. wijd pass, hwilkas föda och beet om sommaren, så wäl som löf, grääs bahr och bark till winteren, hon alt hämptar uti de wid byen närmast belägne orter, så at för böndernes boskap intet är tillfångz, när de från fäboderne hemkomma, detta haf*w*a bönderne här tills någorlunda kunna tåhla, men sedan 5 st. dragouner blef*w*o hoos dhem inqvarterade, hwilka en dhehl och haf*w*a koor och getter, det de dhem icke wägra kunna, så faller hust*ru* Brijtas intrång dhem alt för swårt, hälst hon nu i åhr haf*we*r 7 st. gl. och 7 u*ng* getter, 4 st. bockar och 11 st. killar, ehuruwäl hon i byen intet [*fol. 234r*] äger, uthan har Jon Olsson Lillbonde \det/ hemmanet hon prætenderer någon rätt uti, af Kongl. M:z och cronan kiöpt till skatte, och kan nu af kiöpebref*w*et bewijssa, jembwäl och af en häradzdom d. 11 oct. 1681 att hust*ru* Brita woro utur hemmanet aldeles dömd, begiärandes dy Jon Olsson att slippa hennes intrång, efftersom hon \ändå/ påstår äga någon rätt i gården, williandes dy at han skall hålla henne nödige huus, hwilket hon int*et* mechtar, aldenstund han dessutom har dragoun på sig, utan om han icke blif*we*r hennes öf*we*rlopp frij, går han med hemmanet under. Uppå sin moders hust*ru* Brijtas wägnar, framträdde Ingrid, som föregaf at modren hade i hemmanet sitt odell och af Jon Olsson intet erhållit sin betahlning effter 1681 åhrs dom, som är 6 mälingar \sädd åker/ och 6 åhrs föda för en koo, hwilket Jon Lillbonde icke heller kunde bewijsa; elliest föregaf och Ingridz, att modren hade h. gen*eral* majorns och landzhöfdingens resolution att boo här wijd Stugun, och att Lilbonden skulle hålla henne huusrum, frambläggandes en resolution af d. 19 apr. 1695 men den angick allenast modrens befrijelsse för röke \och mantalspenninger/, dem hon skulle niuta, så länge dottren med modren blef*we* i fattigstuf*w*an; [*fol. 234v*] dåttren sw*arade* att modren intet kan gif*w*a sig tijt, utan will blif*w*a wijd byen, och att bönderne måtte upsättia hus åth henne. Bönderne swarade, att hon måtte effter h:r gen*eral* majorens resolution, flyttia till Ragundz fattigstuf*w*a, emedan och der till giort förskott, så wäl som de andra allmogen af tingelaget.

Resolutio. Aldenstund af Jon Lilbondes fastebreff, så wäl som häradzdomen d. 11 octobr. 1681 det befinnes, att hust*ru* Brijta Erssdotter ingen rättigheet uti hans hem*ma*n ägor, wijdare än hon erhåller det, han effter 1681 åhrs dom henne skyldig är, fördhenskull kan Jon Lillbonde icke heller påbördes henne några huus att hålla ell*er* härbergera, uthan åligger henne i hörsampt föllie af h. gen*eral* majorns resolution sig i fattigstuf*w*an förfoga, \dock skall han för 6 mälingar och konsföda i 6 åhr uti et för alt til henne ärläggia 4 d. s.m:t emedan han af henne en lång tijd har beswär haft/; det intrång hustru Brijta med sin boskap giör på Stuguboernes ägor, blif*we*r henne i anledning af det 19 cap. B*yggninga*b*alcken* L.L. och 17 § uti 1664 åhrs skogzord*ningen* förbudit, efftersom sådant pröf*w*as byemännen, som skatten draga, till skada och förfång; så frampt med samptl*ige* jordegendernes lof och minne, hon sådant icke erhålla gitter.

13. Begof*w*o sig sokneskrif*w*aren Måns Carlsson, Pär Olsson i Gewåg, Elias Månsson i Byen och Olof Olssons enkia i Biskopsgårdhen att betala Jon Kiöpman i Stugun med 4 d. k.m:t [*fol. 235r*] till mans, för den bååt, de förleden höst för honom förfahra låtit.

14. Dragoun från Lijt Pär Månsson fodrade på sin swärmoders hust*ru* Sigridz wägnar utaf Jacob Månsson på Hammaren, först 11 r.d. courant hwilka swärmodren, effter häradzdomen 25 junij 1680 tildömde äro att niuta, effter sahl*ige* Pär Månsson; sedan prætenderar, Pär Månsson effter ett d. 11 d*ecem*br. 1671 träfat förening på dess swärmoders, och hustrus wägnar 9 r.d:r och sidst, dess swärfaders Jon Månssons jordp*enninga*r i Hammaren 14 r.d. 14 schilling, hwilka

alla poster hoos Jacob Månsson skola inneståå, så när som på 14 r.d. der på betalte blif*w*it, hwilka när de af hela summan afdragas, [är] resten 20 r.d:r 14 skilling, dem Pär Månsson wille straxt utbekomma. Jacob Månsson tilstod alla desse poster, jembwäl och att dher på eij mehra än 14 r.d. woro ärlagda, lof*w*andes resten effter handen clarera, hwilket han lof*w*ade hälfften nästkommande höst, och hälfften om hösten åhr 1699, hwar wijd tingzrätten lät beroo och förblif*w*a.

15. Föredrog Jon Hemmingsson i Valla hurusom från ho*nom* är för 4 åhr sedan, bort stulit ett st. näät för 24 ör s.m:t hwilket han nyligen hoos corporalen Wulf igenfunnit begärandes [*fol. 235v*] wetta, huru corporalen det samma hade bekommit; Wulf sw*arade* att dr*agoun* Isac Tyst som förrymd är, hade handlat af ho*nom* en hatt, och ibland annat låtit Wulff bekomma detta nätet, beropandes sig på Joh*an* i Kullstadh, som det åhördt; men Johan sade sig dheras handell intet afwetta. Att nätet war Jon Hemmingssons, det wittnade Hans Simonsson, och dy gafz det ho*nom* tilbakas, men Wulf lembnades tijd till nästa ting sin fångesman att wijsa.

Äf*w*en hade och Anders i Byy hoos Wulf öf*we*r kommit ett näät ho*nom* tilhörigt, hwilket han Anders för 2 åhr sedan mistat; haf*w*andes dr*agoun* Modig warit med när han nätet bland Wulfvens näät öf*we*rkom. Dher emot insisterade Wulff att detta näät hörde ho*nom* till, och att Anders detta af argheet på ho*nom* dichtat. Wulf blef förehållit, att om så woro, hwarföre han icke låtit stämma Anders för sådant? Sw*arade* att han för sonen och flere, int*et* fåår wara i frijdh. Till att wijsa det nätet woro hans, framhade Anders ett sitt näät af samma sort, men på det nät Wulfven hafft, hade han ombytt flarnen ell*er* näfren, som klarl*igen* fans wara nyl*igen* skedt. Här öf*we*r kunde nu intet slutas, för än Modig komma tillstädz. [*fol. 236r*]

Wijdare wille och länsm*an* Frisk påbörda Wulf att för 2 åhr sedan, då han en natt låg i länsmansgården hoos sonen, haf*w*a från honom tagit en halssduk; hwar till emot Wulfs förnekande, länsm*an* int*et* annat skiäl hade, än det han derföre misstänker Wulfven, efftersom ingen annan då war wijd handen, här med kom man nu int*et* widare, uthan lembnades detta med det förre till bättre bewijs, för uteblifwande wijd upropet plichtar Wulff med 1 d:r s.m:t.

15. Föredrog länsm*anne*n Håkan Frisk och Pär Jonsson i Torsgårdh, hurusom cronones ödesböhle Hoo, uti Ragundz s:n, är d. 18 decembr. 1669 emot 24 ör s.m:tz afradh böxlat under deras hemman, med försäkran, att ingen skulle som deruti något intrång giöra, som dhe af afradzbref utaf besagde dato bewijsa wille; men icke desto mindre skola Lars i Ammeren och Jon Andersson i Gewåg, utan någon afrad ell*er* afgifft, lijka stoor dehl, af slått och annat dersammastädz bruka, påståendes länsman, att de måtte dherifrån.

Lars i Ammeren framblade et pergamentz breef af åhr 1500; söndagen näst effter Matzmässo, deruti Pär Olsson emot 20 m:k i sölf*we*r, uplåter Mårten Simonsson godzet Hoo i Ragunda s:n, hwar [*fol. 236v*] utaf åhrl*ige*n skattas ett skinn til cronan, hwilket swaranderne förmente för sig wara skiäl nog. Länsm*an* sw*arade* att den tijdhen hade Hoo warit behållit hemman, men som af 1669 åhrs bref finnes, har det sedan fallit till öde och således blif*w*it crono, då det under ho*nom* och Pär i Torsgård är böxlat, och att det warit den tijdhen och för 200 åhr sedan behållit, det fins af bref*w*et, effter der uti nembnes huus, åker etc. Elliest sade och länsman, at han icke kunde wetta huru Amers man sig af detta bref willia betiena, aldenstund det icke specificerar, att Mårten Simonsson bodt i Ammeren, utan förmente han, \at/ några delar af Hoo blif*w*it till Ammeren lagde, den tijd det war länsmans boställe, då och flere ägor der blef*w*e underslagne. Swaranderne beropade sig på bref*w*et och deras gl. häfd wille dock för än de skola gåå der ifrån, gif*w*a afraden 3 ör s.m. hwardera om åhret, länsm*an* sw*arade* att ägorna först måtte pröf*w*as om de högre afrad tåhla, än han gif*we*r, på hwilken händelsse han

och Pär Jonsson willia gif*w*a förökning och närmast wara hela Hoo att behålla. Elliest war ingen som minnas kunde, enär Hoo kommit under Ammeren, ell*er*, när det warit bebodt af någon, dock skall dee synas rudera effter huus och [*fol. 237r*] åker, men alt med stoora skogen öf*we*rwuxit. Af jorde- \och afradz/boken fans eij heller här om någon rättelsse; dherföre blef detta med nämden öf*we*rlagdt, och såsom detta omtwistade ödesböhlet Hoo, är crono, hwaruti käranderne och swaranderne här tills med swaranden interesseradt, men käranderne willia sig nu allena tillägna, fördhenskull kan häradzrätten med dess afslutande sig int*et* befatta, uthan blif*we*r detta effter 1693 åhrs resolution, som cronoegor emellan, till h. gen*eral* majorn och landzhöfdingen i ödhmiukhet remitterat.

16. Afsades att af dhen elgzhud, som Anders Jonsson i Gewåg förleden sommar funnit och wärderades för 2 d. s.m:t Kongl. M:z och cronan haf*w*a skulle 2/3 del*ar* och han som hitte 1/3.

17. Uthi dhen här vice versa instämde saken, emellan dr*agoun* Mårten Linfelt och länsman Håkan Frisk, först angående något dhem emellan förelupit slagzmål, sampt beskyllningar, och sedan om något läder Linfelt för länsman skall berört och bortskiämdt, resolverades.

Hwad anbelangar det desse parter emellan, hoos Pär Olsson i Gewåg förelupne slagzmåhl, så emedan Pär Olsson wittnat, \at/ dät blijf*w*it der af förorsakadt, dät Linfelt kalladt länsman [*fol. 237v*] prackare, hwar på länsman fattat honom och han länsman i håret och de således omkull, dher under Linfelt bijtit länsman i fingret och länsman rif*w*it Linfelt i ansicktet, så att bägge blött, dy skola de bägge böta hwar sak om sig, och effter det 13 cap. Sårm. will. L.L., nembl. Linfelt för hårdrag och blodsår 2 g*ånger* 3 m:k och länsman lijka så 2 g*ånger* 3 m:k s.m:t, dess utan skall och Linfelt för oqwädins ord effter det 20 och 43 [cap.] tingb. ärläggia 3 m:k s.m:t.

Dess utan har och länsman utfördt, som skulle Linfelt ho*no*m afhändt någon talg, hwilket länsman förklarade sig icke ho*no*m tilläggia, utan allenast misstänker om ho*no*m haf*w*a, effter han med honom war i boden; och aldenstund länsman sine ord rättat, så bötter han derföre effter 43 cap. tingb. allenast 3 m:k s.m.

Hwad wijdkommer dhe 3 st. elgzhudar och 10 st. bockskinn, som Linfelt uti beredningar, för länsman har bortskiämt, så kunde det af skinnen nogsampt, skiönias, hwilket och Linfelt icke kunde wedergåå, men föregaf, att länsman woro der till wållande, som alt för mycket hastade, så at Linfelt icke, fick dhem wäl smöria; länsman wille wäl der till neka, och fodrade [*fol. 238r*] derföre allenast åter, dhen utbetalte beredare lönen, nembl. 13 d:r kopp*ar*my*n*t; häradzrätten öf*we*rlade detta, och fant billigt att som de å både sijdor synas wara in culpa [*skyldiga*], det de och stå half*w*a skadan hwar, så att af den undfångne ärf*w*odis lönen, Linfelt straxt länsman åter ställer 6 d. 16 ör kopp*ar*my*n*t.

18. Dhen fodran, som dragounerne Sven Borg och Olof Bergh förde emot lieutn*ant* Mobach och länsman, om underhåld, dhen tijd [de] settat i arrest, upskiötz till dess \de/ inskaffa domen och befallningzmans förklaring och för det [Borg] 6 öre löchtade lie*ut*n*ant* Moback, böter han 3 m:k s.m:t.

19. Beswärade sig Olof Johansson i Döfwijken öf*we*r Anders Sörensson i Kråkewåg, hwilken på dhen 9:de dehl, han äger uti ett ödesböhle i Döfwijken, nedsatt sin dragoun, hwarigenom honom Olof Johansson stoor olägenheet tilfogas, samma klagan förde och Pär Olsson i Gewåg och Jon Nilsson i Ammeren med de öfrige interessenterne, och att der medelst de ingen frijd haf*w*a på sine ägor och slotter i samma ödesböhle, begiärandes att Anders Sörensson påläggias

måtte sin dragoun der ifrån flyttia till rusthållet Kråkewåg, der bostället är. H. leut*nant* Mobach påminte och, att bonden eij tillåteligit är, så långt från rusthållet haf*we*r sin dragoun boendes. Anders Sörensson [*fol. 238v*] sade sig icke afwetta, det sådant warit förbudit; och resolverades, att såsom Anders Sörensson \allenast/ en dehl, uti Döfwijkens ödesböhle tilkommer, så kan ho*nom* emot de andra interessenternes tillåtelsse och dhem til förfång icke tillåtas der något torpställe för dragoun upsättia, hälst det sträf*w*ar emot den 17 § uti 1664 åhrs skogzordning, utan bör han der ifrån flyttas till Kråkewåg, derest effter förordningen dragoun bör haf*w*a sin hemwist.

20. Såsom samptl*ige* allmogen af Håssiö, Hälssiö och Forss förklarade sig, att de warit nögde med dhen, som Ragundz allmoge utkorade, att gåå till mötet i Brunnflod om herdagzmannen, och Ragundz almoge betygade, sig der till utsedt sokneskrif*w*aren Måns Carlsson, men Pehr Hemmingsson i Stugun allenast på länsmans begiäran gådt åstad, fördhenskull afsades, det och Måns Carlsson skulle haf*w*a de till resep*enning*a*r* för ho*nom* utfäste 1 ör s.m:t till mans.

21. Det wille wäl sokneskrif*w*aren Måns Carlson förwägra sig wara plichtig effter dess med allmogen ingångne contract, at införa de åhrl*ige* lijnlumpor till Frössön, efftersom det icke i contractet stode, dock emedan allmogen [*fol. 239r*] ho*nom* öf*we*rtygade, att lijnlumporne der under skulle wara begrijpne, fördhenskull tilsades Måns Carlsson, det här effter at fulgiöra, att eij widare klagomål må förorsakas öf*we*r ho*nom*.

22. Opbödh Jon Hemmingsson i Walle, Nilss Olssons hem*ma*n i Wallen 3 g*ången* utan klander.
Oppböd Håkan i Påhlgård, Olof Jonssons hem*ma*n ib[i]dem 2 g*ången* utan klander.

23. Uppå samptl*ig*e Ragunda socknemäns wägnar, som interessera uti Ragund-sells och Wånselss laxefiske, tiltaladhe nämdemannen wälförståndig Sven Biörsson i Gewåg, Edz byemän, nembligen, Olof Svensson, Pähr Jonsson, Elias Jonsson och Erich Ersson, om den rättigheet de från gl. tijdher genom bref och förlijkningar äga att fiska uti b:te fiskerijen, berättandes hurusom för 40 åhr sedan, de af lieut*nant* Alexander Moritz, hwilken åbodde ett hemman i Ede, skola från b:t fisket Ragundzsell med hoot blif*w*it drifne, påståendes nu det samma återbekomma, till bewijs för sig, framblade Sven Biörsson först Ragunda soknemäns \orig*inal*/ attest af d. 11 maij 1602: som betygar, att de af sine förfäder \eij annat hördt/, än att b:t fiske hade lydt Rafwundzboerne till, några [*fol. 239v*] 100 åhr tilbakas, så att Edzmän icke för än då hade något klander der på giordt; än ytterligare ingaf Sven Biörson, Jörgen Hindrickssons ransakning på rättäretinget i Ragund d. 18 febr. 1603 då åtskillige gl. män \i borgmästaren Mårten Olssons närwaro, som en interessent med Edzbönderne i fisket/ betygadt, att Ragunda boerne b:t fiske en långsambl. tijd roligen hafft, som de af sine förfäder hördt haf*w*a, wijsandes wijdare af en förordning, dhen ståthållaren h. Jöns Juhl d. 13 febr. 1616, har samptl*ige* Forssboerne emellan om laxefiskerijen giordt, derest bland annat belef*w*as, att Ragundz och Edzman skulle bruka deras fiske i Ragundsell, som dhe här till hafft hade; warandes sedermehra of*w*antalde åhr d. 4 augusti uti fougden Baltzar Kardis och tingzskrif*w*arens Jöns Mickelssons närwaro, Ragunda och Edzmän emellan en förening träfad om fisket Rafwunsell, nembl. det hwar och en under sitt land skulle bruka det fiskerij han af ålder hafft hade, undantagande 3 tenor, Edzmän skulle effterlåtne wara så och att bruka en harrnoot de tijdher laxen eij går. Förebärandes Sven Biörsson at när lieut*nant* Mortiz dem från fisket dref woro desse bref i Ammeren förlagde, derest länsman hade bodt, men först för några

åhr sedan igenfundne, och anhåller [*fol. 240r*] dy dess gl. andelar i besagde fiske Ragundssell att til goda niuta, aldenstund dhe på en torr och swår ort boendes äro. Här emot beswärade sigh Edzboerne, det Ragunda boerne willia sig detta fisket tillägna, fast de der icke haf*w*a någon odalsrätt, ell*er* Kongl. breef, utan såsom i Ede \skal/ för långl*ige* tijdher, blif*w*it manfall, haf*w*a Ragundzman fisket sig antagit och utan taxa brukadt, så att Edzman äntel*igen* med process måst winnat åter, som skedde på lagmanstinget i Trundheem d. 16 junij 1602: då Ragundaboerne der ifrån \aldeles/ dömdes, aldenstund de der till hwarken några Kongl. bref kunde uptee, eij heller någon gård och grund der wijd \ägde/, utan äro dhe 2 mijhl derifrån boendes; hwilken dom hans högstsahl. Kongl. Maij:t glorwyrdigst i åminnelsse Kong Gustaf Adolph åhr 1612 d. 27 novembr. har confirmerat och stadfästat, hwarföre Edzmännerne sig dher wijd hålla; och hvad dhen åhr 1616 skedde förening berörer, så skall domen jempte Kongl. bref*w*et den tijdhen warit \med/ borgmästaren Mårten Olsson följdt till Norlanden så at de der af ingen rättelsse haf*w*a kunnat, derest bref*w*en warit till åhr 1644 ell*er* 1645 då fogden Pär Ersson dem hijt med sig infördt; och hwad [*fol. 240v*] således emot dom och Kongl. confirmation kan wara slutit, förmena de icke böra giälla, hälst Edzmän och skatten för fisket draga, så att Ragundzmän det med så mycket mindre foog prætendera kunna. Ragundzmän frågades, om de kunna wijsa det leutn*ant* Moritz dhem med wåld från fisket deraf? Swa*rade* näij, utan han hotade att slå dhem om de kommo tijt. Edzmän inwände, att då le*u*tn*ant* af \fogden/ Pär Ersson fick denne dom och Kongl. bref, förehölt han Ragunda boerne, att dhe ingen rätt hade till fisket, med warning, at om de komma tijt skulle de fahra illa, hwar medh de låto blif*w*a, och större wäsende blef int*et* af, klagandes elliest, att om de detta fisket mista, kunna de eij bestå å. Elliest wittnade nämden, att Edzmän äga stranden å bägge sijdor om fisket, men Ragundz män haf*w*a der intet, hwilket och fullmechtigen tilstå å måtte.

Medh dhenne saaken har häradzrätten sig för dhenne gången intet wijdare kunnat befatta, än till ödhmiuk hörsamt föllie af h. gen*eral* majorn och landzhöfd:s remiss här öf*we*r ransaka, haf*w*andes parterne, om äntel*ige* utslag hoos högre handhen sielf*w*a att anhålla. [*fol. 241r*]

23. [!] Oppbödh Erich Pärsson i Utanedh Olof Mårtensons hem*ma*n ibidem effter föreningen d. 28 oct. 1697, 2 g*ånge*n klanderlöst.

24. Det beswäradhe sig probsten, högwällärde h. magister Salmon Hofverbergh \genom dess skrif*w*elsse til rätten/ öf*we*r länsman Håkan Frisk, för det han 1. Intet än utbetalt det höö, hwar till han d. 23 maij 1696 är worden sakfält, för Bredtegz utbetande. 2. Att dhen gierdzlegård, länsman med dhe öfrige, för samma eng effter besagde dom skolat upsättia, woro mycket owarachtig, och sidst att länsman skall öf*we*rfalla h. probstens folk, och för dhem liggia i försååt att willia slåå dhem, när dhe skola drif*w*a boskapen i beet till denne Bredteg, anhållandes h. probsten om rättens handräkning härutinnan. Höet anbelangande så tilstod länsman, att det intet woro utlagdt, efftersom eij heller probsten det allena tilkom; gierdzlegården hade han och med Skogzboerne och de flere behörigen upsatt, dock \skal han/ af wanartigt folk esomofftast rif*w*as upp; men at länsman legat i försåt för h. probstens folk, det wille han ingalunda tilstå.

Resolutio. Såsom hwad det utdömde höet anlangar, det är en res judicata, så har h. probsten der öf*we*r att sökia h. executorens handräkning; gierdzelgården åligger \länsman och wederbörande/ effter domen förswarl*igen* hålla wijd macht, och till dess befredande [*fol. 241v*] sättes nu 3 d. s.m:t wijte för den som samma gierdzelgård rif*w*er ell*er* upkastar. För det öfrige förbiudes länsman, uti ingen den ringaste måtto, slåå ell*er* oförrätta h. probstens wallfolk, utan der de ho*nom* någon oförrätt skulle tilfoga dem derföre lagföra.

25. Företogz hållen husesyn på chergiante boställe wijd Räfsundz compagnie Skogen i Ragunda s:n 3 t*unne*l*and* crono, hwilket bonden Olof Ersson hade 1679 på 3 åhrs frijheet uptagit och brukat till sidstl*eden* fardag, uti innewarande åhr 1698, då chergianten Carl Grijp det sidst till bruks antagit, hemmannetz fehlachtigheter woro allenast 2 d. 3 ör s.m:t, hwilka bonden en dehl sedan synen höltz, en dehl lof*w*ade han med första att bättra, för hwilket han af chergianten godkiennes, och dy lät häradzrätten der wijd beroo, öf*we*r det arbete bonden nedlagdt i laxefisket, förlijktes chergianten med bonden särskilt.

26. Såsom dr*agoun* Störs hustru Kerstin Samuelsdotter hwilken under wägen till tinget förleden måndag wijket af, woro nu igenfunnen, altså ställtes hon för rätta, då bonden Erich Nilson i Böhle, sig beswärade att sedan hon löös kom, hon i gåår natt brutit up hans bod och stulit ½ t*unna* korn ¼ t*unna* råg sampt 8 kakor brödh, [*fol. 242r*] begiärandes, att för det jempte det öfrige hon plichta måtte. Kerstin nekade aldeles till denne stöld, men tuppen, 2 st. kornband, dråsan, fåhret, 2 st. hattar, 1 st. skiorta, sampt en geet, det måtte hon wederkiennas; Nilss Ersson [Erich Nilsson?] sw*arade* att hon alt sedan måndagen hållit sig undan der wid byen och måst denne stöld begådt. Kerstin kiendes och wid att hon ingenstädz warit utan wijd byen, och om nätterne legat i badstuf*w*u swalen, men int*et* stulit. Nilss Ersson berättade, at hon hootat stiäla ho*nom* och så med mannen rymma bort, haf*w*andes hon och welat tubba Olof Staffanssons dragoun med sig b:d Pehr Wässman, hwilket och Wässman henne påtygade; men hon nekade ändå till stöldhen. Yttermehra och på tilfrågan kiendes hon wijd, det hon i Mälpad, der hon för hafft sitt tilhåld, har stulit och plichtat, så att hon nu kommit andra gången igen. Och såsom hon ingalunda wille kiennas wijd kornet och rågen, dy lembnades det till bättre bewijs. För utan detta angaf Olof Staffanson at när Kierstin rymde stahl hon hans bååth, hwilket hon i förstone nekade, men måtte sedan kiennas wijd båten, wärderades för 3 d:r s.m:t dhen Olof igen bekommit. Och emedan Erik Nilsson förmente [*fol. 242v*] sig till dhen senare stölden kunna erhålla någon bättre uplyssning, dy upskiötz detta till tijsdagen at då afslutas.

27. Efftersom häradzrätten d. 26 septbr. 1695 har till wijdare bewijs upskutit dhen ransakning, som h. gen*eral* majorn och landzhöfdingen wälborne h. Carl Gustaf Fröligk d. 23 apr. 1695 har begiärat öf*we*r Anders Pärssons och Ingell Jonsdotters hem*ma*n i Upåsen, huru samma hem*ma*n som i 1667 åhrs jordbok för crono upföres, är crono blif*w*it, om det warit öde ell*er* elliest, altså och uppå Anders Pärssons giorde påminnelsse togz detta före, då Anders Pärsson refererade, det Nilss Ersson i Opåsen, som war hans hustrus förra mans fadher, ägde ½ t*unne*l*and* i Opåsen och Nilss Olssons hem*ma*n, hwilket half*w*a tunnel*andet* han brukade, och som det föll ho*nom* för swårt, at derföre gif*w*a huusmans skatten, upbrukade han till samma half*w*a tunl*and* af skatteägornes, \mark sampt/ rijs och root ett tunnel*and* antagandes derföre åhr 1672 d. 16 d*ecem*br. skatte til cronan, som för en hehl röök, men det half*w*a tunnelandetz skatt låg som den än ligger under Nilss Olofsons hem*ma*n, hwar på detta tunl*andet* i cronones jordbook blef inskrif*w*it, som besagde åhrs protocoll dicterar, emedan och räntan för samma tunnel*and* är a:o 1672 [*fol. 243r*] Kongl. M:tz och cronan beräknadt, det häradzskrif*w*aren wälb:de Lars Sundbergz attest d. 16 febr. 1697 betygar. Dess utan befans af häradzrättens resol*ution* d. 16 d*ecem*br. 1679 då om besittningen \här/af är twistat wordit, har Jöns Nilsons enkia, hust. Ingell Jonsdotter, som öf*we*r skatte, erhållit dom till inlössen, haf*w*andes \hon/ sedhan d. 25 junij och 13 decembr. 1680 lagfarit, \äf*w*en och d. 12 octob. 1681 haf*w*a de här om, som om odalsshemman agerat/ och således är offtab:t hem*ma*n considererat alt frambgeent, in till åhr 1695 när som \om/ wissa tijonden wijd landztinget förehades, då det för crono, skall effter en i jordboken befunnen annotation, blif*w*it förklaradt, men huru och på hwad sätt, ell*er* när det

crono blif*w*it blef af tingzrätten noga undersökt, men dher om wiste ingen att gif*w*a den ringaste underrätelse, alldenstund ingen kunde annat betyga, än att offtabem:te hem*ma*n alt från den tijdhen Nilss Ersson åhr 1672 skatten derföre antog, han åhrl*igen* hade \den/ richtigt ärlagdt så att det aldrig sedan öde legadt, och \det/ såledz hwarken genom ödesmål ell*er* på annat sätt woro förbrutit och förfallit till crono; dhen äldsta jordboken som här i [*fol. 243v*] landet fins af åhr 1649 blef och genom sedd, men der fans allenast ett hem*ma*n i Opåsen Nilss Erssons 1 t*unne*l*and* skatte, och intet något crono; hwilket med det öfrige uti h. gen*eral* majorns och landzhöfdingens höggunstige omdöme hemställes.

28. Sokneskrif*w*aren Måns Carlsson tiltalade länsm*an* wäl:t Håkan Frisk om ärsättning för dhe 27 d. s.m:tz kiöpskilling han, för det enna tunnelandet Hammaren, effter kiöpebref*w*etz lydelsse d. 30 oct. 1690 till länsman utbetalt, så och wedergiäldning för der å giord byggnad och förbättring, hwilken effter synemännernes wärdering d. 18 huius sig bestijger till 24 d. 24 s.m:t. Länsman sw*arade* det på kiöpskillingen han eij undfåt mehra än 6 d. s.m:t, dhem han Måns Carlsson återbetalt, och länsm*an* af en löpande räkning dhem emellan wille bewijsa, Måns Carlsson påstod sig till länsman haf*w*a fulla kiöpskillingen ärlagdt, det och han af en annan widlyfftig räkning per debet et credit fultyga sökte; men såsom här war et klart kiöp, så tilsades [*fol. 244r*] parterne, at dher på måtte wara klar lef*w*erering, och inga sådane strijdige räkningar der wid giälla, utan de till en apart liqvidation lembnas; då Måns Carlsson äntel*igen* påstod, som han och af en länsmans sedell d. 25 jan. 1692, wisa wille, sig 2 g*ånger* betalt 4 d. s.m. hwardera gången, men emot länsmans förnekande kunde han eij wijsa mehra än 6 d. s.m:t på detta t*unne*l*andet* wara utgifne.

Sedhan hwad byggnad och melioration angåår så wille länsm*an* derföre eij beståå Måns Carlsson något, hälst det hans skyldigheet warit, säijandes at så wijda han der skulle boo, måtte han och stängia. Måns Carlsson sw*arade* intet alt på en gång och så kort tijd. Dhe huus Måns Carlsson upsatt, woro en stuf*w*a, 10 d. s.m:t, 1 stabbure 3 d., 1 stall 2 d., 1 badstuf*w*a 3 d., 1 wedlijder 16 ör, s[t]ängdt 168 famb*na*r à 1 öre fambn 5 d. 8 s.m:t, giör 24 d. 24 ör, och såsom på rättens förmaning parterne eij welat komma till förening; altså resolverades; att såsom Måns Carlsson på detta tunneland äntel*igen* har måst haf*w*a huus, som och effter lagen hans plicht warit der at byggia, hwilka huus rätten eij kan finna öf*we*rflödige ell*er* onödige, utan emot gårdens stoorlek [*fol. 244v*] proportionerade, och fördhenskull bör Måns Carlsson derföre haf*w*a sin förnöijelsse, dock så at åhrl*igen* byggnaden först afdrages à 2 ½ d. s.m:t, giör i 6 åhr 15 d., det öfrige nembl. 9 d. 24 s.m:t sampt de på kiöpskillingen upborne 6 d. s.m:t åligger länsman, ho*nom* straxt återställa.

29. Upskiötz till nästa ting dhen gl. prætension, som Sven Biörsson i Gewåg hade till Pär Jonsson på Österåsen efftersom, alla interessenterne intet woro citerade, och de förre protocoller af åhr 1686 d. 25 oct. och 1682 int*et* woro wid handen.

30. Publicerades dhe Kongl. placater och förordningar, som wid förra tingzprotocollen specificeras.

31. Examinerades mantalslängdhen, så och afradzextractet.

Syn 21 maj 1698

Källa: Svea Hovrätt, Advokatfiskalens arkiv, vol. E XI e: 3483 (Västernorrlands län), fol. 669v–672v, RA.

Anno 1698 d. 21 maij hölltz besichning och saam, emellan Nääs och Eedzmän i Ragunda tingelag, närwarande tolfmännen,

Swän Biörson i Gewåg	Per Jonson i Torsgård
Olof Person ibm	Per Jonson på Åsen
Håkan Person i Påhlgård	Jon Erson i Utaneed

Såsom emellan Nääsboerne och Ragunda s:n och Eedzmän i Forss s:n sen långlig träta warit, angående deras retta skogzskillnad och muhlbeetens nyttiande, beropandes sig Nääsmän på en gammall föreening af d. 16 julij 1593 som uthsätter skillnaden dem emellan, ifrån Stoormyrkiärnen till Råsiön, der från till Lokberget, som ligger söder om elfwen; der emoot Eedzman för sig frambledde ett synebreef af åhr 1666 d. 7 junij, hwilket wähl tager begynnelsen wijd Stoormyrkiärnen, till Råsiön och Lookbärget, men uthsätter några märken och råsteenar, hwar medelst Eedzboerne gåå in på Nääsmän och serdeles wijd ändan in emoot Lookbärget, derest deras eng warit, hwilken efter den senare synedomen dem är afhändh; altså och uppå parternes begiäran woro ofwanstående tolfmän med häradzhöfdingen desse parter emellan i syyn, att [*fol. 670r*] tillsee huru hwar och en efter gl. domar och breef sin rätt och rättigheet innehade och åthniööt; på Nääsmans wägnar som kärander, woro Isack Nillson och Olof Erson, efter förnembligast dee funno sig præjudicerade, äfwen inställt sig och chiergienten Carl Grijp sampt Lars Siuhlson i Nääset, för deras andeelar i byen.

Uppå Eedzboernes sijda woro närwarande som swarande, Olof Swänson, Per Jonson, Elias Jonsson och Erich Persson i Eede, hwilka i förstonne påstodo 1666 åhrs synedom; och eftersom bägge parterne woro eense om Stoormyrkiärnen, altså togz der begynnelsen och fundamentet, derest man ochså, som 1666 åhrs dom säger, fant ett gammalt omskohlat råmärke, hwars hiertesteen war afslagen, men när man satte begge styckerne tillhopa wijsade det, N. N. O. detta röse stod på wästre sijdan nedan ett bärg uth wijd myren, mitt för siön, hwar om parterne woro eense, att Eedzmän ifrån elfwen tijt upp, gåå med Nääsman, men den skog der ofwan är, alt till Böhle man tager emot, den bruka Nääsman så och slåtten i Stormyren, som tillförene. Och emädan man eij wiste just linien der stoora steenen, med dee 12 små steenar ofwan på och 1666 [*fol. 670v*] åhrs syyn upsätter, woro tillfinnandes, altså tog man det wissaste strecket på hiertesteenen af detta röör, som efter compassen wijsade N. N. O. hwilket med stångfall fölgdes, och in på samma stora steen råkade så när som på 8 ½ steeg på dess östra sijda. Detta rör waro och parterne eense om, så wijda som det stod i linien.

Än wijdare fölgde man samma streck, och kom så fram, icke som 1666 åhrs syn förmähler, ett bösseskåtta på wäster sijdan om Skålarudden i Räsiön [*läs*: Råsiön], utan ett godt bösseskott på den östra, om besagde udd, då man satte sig öfwer siön, och på andra sijdan uppå en udd bör Stugunääs udden, fans ett röse, som temmelig lijknelse gaf till röör, men det låg 260 st*eeg* på wästra sijdan om den linien men hade gådt, hwilket der af kommit, att terminus à quo, eller röset wijd Stoormyrkiärnen wara till hiertesteenen skadat, så att linien eij så nätt kunnat aftagas; detta röse på Stugunääs udden fans elliest temmelig, wähl omskohlat, fåendes norra sijdan om siön på en högd 30 steeg från stranden, geent öfwer emot Skålörudden, straxt nedan detta röset, wid pass 5 steeg, fans och skohlad wijsa, så att ifrån Skålörudden samma wijsare och detta röse iust pekade N. N. O. och i samma [*fol. 671r*] linie med Stormyrkiärns röret och stoorsteenen; detta rör wiste swaranderne intet utaf, men käranderne hade för en tijd det

påfunnit. Nu såsom parterne woro om Skåhlörudden, som deras gl. skillnad eense, hwilken med detta röset inföll i linien, dy i anledning af sådannt, tog man den första linien och gick här ifrån N. N. O. skog ledz med stångfall, när man kom till Stoorberget, som utj 1666 åhrs syyn omtalas, söchte nämbden så wähl som parterne med all flijt efter den wijsare der skall stådt, men den kunde intet igenfinnas, altfördenskull följde man koosan än längre fram till enges remen, in emoot stora elfwen liggiandes, derest fans wijd en stoor fuhru, 18 steeg från liniens östra sijda, ett stoort omskohlat gammalt röse, alt med måsse öfwerwuxit, hwilket ingendera parten afwettet, detta röse inföll tämmel. i linien, derföre wille Nääsmän, hållat för en laga skillnad; men Eedzboerne beropade sig på det, i 1666 åhrs syn införde röse, hwilket och fans ett stycke der nedan före, doch ofwan Lookengen, på en sandåås 98 steeg wästan linien, hwilket war mycket förfallit, som det och utj 1666 åhrs syn beskrifwes.

Wijdare gick man linien ända fram och wid norra Lookengan wäster om linien [*fol. 671v*] 6 steeg wijd pass, upwijsade käranderne en gammall, stoor kullfallen fuhru, på hwilkens nedersta sijda grannel. skiöntes, att boomärken warit skorne, med dee samma i senare tijder borthuggne; ett stycke derifrån 2 st*eeg* öster om linie funnes och bomärken utj en stoor fuhru hafwa warit skorne, men dee desslijkest för någon tijd sedan borthuggne, här wijd påminte Olof Erson och Isack Nillson att desse engiar och wäster om linien belägne, hade forne tijder lydt till Nääset, men efter 1666 åhrs syyn dem afhände, och som dee nu komma in om linien så wille de hafwa dem åter, hwilket Nääsboerne icke neeka kunde.

Äntel. utj samma streck, kom man fram till stora elfwen, östan Lookberget nederst wid dess foot, hwarest utj en tall märken uthsattes.

Sedan nu parterne å begge sijdor således sedt hwars annars skiähl och prætenderade rågång, jempnwähl och syningzmännerne medelst stämfall pröfwat hwilkendera med gl. domen närmast infalla skulle, eftersom 1666 åhrs syyn, käranderne aldeles wille ogilla, för det han går emoot 1593 åhrs dom och föreening, så förmantes de till förlijkning, på det så medelst dee all wijdare process undwijka måtte, då Isac Nillson med sine interessenter swarade, att om de fåå [*fol. 672r*] behålla muhlbeeten, som wanligit warit, och rågången förblifwer efter 1593 åhrs dom, som och nu befunnit är, nembl. från Stoormyrkiärns röret till Skåhlörudden och i Lookberget, östra sijdan till elfwen der nu märket sattes, så att dee fåå behålla all skog slåtter fiskerijen, hwad som der inom på wästra sijdan är.

Eedzmän förklarade sig att ofwanbem:te linie willia dee käranderne efterlåta, så hwad slåtter engiar, och om en nyttning der inom är, allenast dee för sin deel och å östra sijdan sammaledz, fåå dee slåtter som belägne äro, men för muhlbeten willia de aldeles wara frij, då efter noga betänckiande Nääsboerne der med woro nögde, och hwar annan handen rächte, och hwad Stoormyrkiärns slåtten angår, den behålla Nääsboerne, som tillförene.

Anbelangande den skog, som är ofwan Stoormyrkiärns röret till dess Böhleman tager emoot, så wille wähl Eedeman äfwen med Nääsmän gåå lijka långdt upp, men när dem remonstrerades, att dee hafwa sin skog norr om elfwen, och Isack Nillson med Erich Persson och Rassmuss Nillsons attest i Åsen, sampt Nills Nillsons [*fol. 672v*] i Böhle med Anders i Byen, bewiste, att samma tract kommit Nääsboerne till, och att dee gådt upp till Böhleman i skogen, låto Eedzboerne äfwen i detta sin prætension falla.

Extraordinarie ting 24 maj 1698

Källa: Svea Hovrätt, Advokatfiskalens arkiv, vol. E XI e: 3483 (Västernorrlands län), fol. 673r–675r, RA.

Anno 1698 d. 24 maij hölltz extraordinarie ting med Ragunda pastorat, närwarande landzskrifwaren wel:t Zacharias Warg och nämbden.

Swen Biörson i Gewåg
Per Jonson på Åsen
Hans Simonson i Håsiö
Gulle Person i Lund
Olof Person i Gewåg
Johan Mickelson i Byn
Per Jonson i Tårsgård
Elias Jonson på Eede
Swän Jonson i Wästaneed
Jacob Månson på Hammaren
Jon Erson i Uthaneed

1. Såsom dragoun Jonas Stöörs hustru Kierstin Samuelsdotter icke wehlat bekiänna den stöld hon begådt hoos bonden i Böhle Erich Nillson, nembl. till ¼ tunna råg à 2 d:r och ½ tunna korn à 4 d:r, altså stältes hon der öf*wer* för rätta, då Erich wähl wille skylla henne för detta, alldenstund det skiedt dee dagar hon hölt sig undan, och ingen annan der warit än hon, som altijd plägar stiähla, men hon neekade frambgeent. Men stölden hoos Olof Staffanson kiändes hon wijd, nembl:n 2 st. kornband för 8 ör, korndråsse för 12 öre, 1 st. ny skiorta 1 d:r, 2 st. qwinfolckz hattar 4 öre s.m:t, 1 st. tupp 4 öre, 1 st. fåår 16 öre alt s.m:t, hwilket giör en summa af 2 d:r 22 s.m:t, [*fol. 673v*] fördenskull dömbdes hon derföre efter Kongl. strafford. att böta 3 dubbelt med 8 d:r 2 öre s.m:t och målsägeren sitt åter, sampt stå uppenbara kyrkioplicht. Elliest tillstod denne tiufkona, att hon en gång hade uti Lijen i Mellpad plichtadt för stöld tillförene, så att hon nu andra gången kommit igiän.

2. Förehades den syneförrättning som d. 24[!] hujus hållen är, emellan Eedz och Nääsboerne i detta tingelaget, och såsom desse parter der wijd äre kombne till en wänlig föreening, som deras fullmächtige in för rätten tillstodo, nembl. att rätta skillnaden dem emellan förblifwer ifrån Stormyrkiärns röret, till stora steenen, der ifrån till Skålerörudden, twärt öfwer siön till Stugunääs röret, och så linea recta öfwer Stoorberget N. N. O till O. i Lookbergetz nedersta foot på östre sijdan eller ändan, och så i elfwen, kommandes alt hwad som wäster om denne linien är begrijpit, det wara sig skog, mark, ellgzwohnor, slåtter och fiskerijen, Nääsboerne till, och äfwen hwad på östre sijdan belägit är till Eedzboerne, så att hwarken med muhlbeete el:r annat Nääsboerne må åwärka och skada Edeboerne nu eller i frambtijden; men slåtten [*fol. 674r*] wijd Stormyrkiärnen behålla Nääsboerne, som gammalt warit, jempnwähl och den skog, mark och nyttning, som ofwan Stoormyrkiärnen finnes alt in till dess Böhleman tager emoot, förblifwer och aldeles oqwaldt, som Nääsboernes wällfångne egendomb. Och såsom denne föreening fans billig och af parterne tillstodz, fördenskull wardt och den af häradzrätten gilladt, så att ingen må sig fördrista wijd laga bötter den att qwällia, skohlandes parterne till rättelse och i frambtijden effter denne linien dem emellan laggille råå sättas, nembl:n wijd Stoormyrkiärnen ett fembsteena röör, på stora steenen en wijse, på Stugunääs udden en god wijse och nederst wid elfwen och footen af Lookberget, ett 5 stena röör;

Expenserne angående, hwilka efter giord fördeelning sig bestijga till 15 ½ d:r s.m:t dem skola Nääsboerne hälfften, och hälften Edeboerne betahla.

3. Såsom dee lador och huus, Nääsboerne hafwa upsatt på det siättingzland, Eedeboerne i Nääset tillkommmer, finnes wara skiedt för långliga tijder och med loff och minne, altså böra

de der ståendes blifwa till dess [*fol. 674v*] proof och mätning skiedd är, om det är Eedeboerne der medelst på deras skattejord något för när skiedt.

4. Efter Erich Hällieson för 24 åhr sedan bortreest är till Norrie, och sedan aldrig hörtz af honom, om han är lefwandes, dy tilletz hans fattige syster att taga till sig den lilla egendomb han här lembnat, nembl. 7 st. gl. näät uthruttne wärderades för 10 *öre* s.m:t tillhopa, 1 st. bunke, 1 st. flaska, 1 st tunna, 1 st. kahr alt förloradt och söndergistadt, så at Isack Nillson i Näset det till systren Karin Hälliesdotter extradera skulle.

5. Såsom dragoun Stöörs hustru Kierstin Samuelsdotter påstod och tilltahlade hustru Brijta i Böhle det hon lärdt henne signerie och wijdskieppelse huru boskapen skulle trifwas, hwilket emoot hustru Brijtas förneekande, hustru Kierstin med intet det ringaste skiähl gitte bewijsa, utan insisterade hustru Brijta, att ärhålla sin satisfaction emoot en så ohemull beskyllning, och fördenskull dömbdes hustru Brijta frij, och hustru Kierstin efter Kongl. Maij:tz nådige resolution af åhr 1675 [*fol. 675r*] att ståå samma straff, som hustru Brijta bordt undergåå, i fall hon blifwit bunden wijd saaken, nembl:n efter d. 1 § i Kongl. Maij:tz placat om sabbatzbrått, så att hustru Kierstin för detta skall böta 10 d:r s.m:t.

[6.] Såsom efter rättens resolution wijd sidstl. winterting 1697 Olof Ollson i Biskopzgården eij heller efter hans död wijd öfwerståndne ting hafwa prosiquerat den förmeente tahlan han kunnat haft till Olof Staffansons hemman i Böhle, fördenskull och på Oloff Staffansons begiäran upbödz hemmanet nu 1 g*ången* hans stiufson Eskill tillhanda.

Ting 5, 6 och 7 december 1698

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I: 19b, fol. 504r–528v, ÖLA. Vissa kompletteringar, angivna inom hakparentes, har hämtats från Svea Hovrätt, Advokatfiskalens arkiv, vol. E XI e: 3483 (Västernorrlands län), fol. 964r–992r, RA, p.g.a av textförlust. Paragraf 12 och 25 är infogade under samma paragraf i den renoverade verisonen.

Anno 1698 d. 5, 6 och 7 decembr. höltz ord. laga ting med allmogen af Ragunda pastorat uti socknestuf*w*an, närwarande häradzfogdhen wälb:de Lorentz Bachman och nämden som wid wårtinget fins specificeradt.

1. Publicerades dhe Kongl. placater som wijd förra tingen specificerade äro.

2. Tillstod dragoun Erick Myt att från sin bonde And. Nilsson i Wästanbäck han stulit ½ *pund* salt, som wärderades för 1 d. kopp.m:t, derföre effter Kongl. straffordn. 3 § dömdes han at böta 3 dubbelt, med 1 d. s.m:t så och att stå kyrkioplicht.

3. Förehades boskapslängdhen för detta tingelaget.

4. Uppå lieutn. Mobaks begiäran, warnades fölliande åboer, effter deras hem:n äro [mycket] fehlachtige, nembl:n Jacob Nilss[ons] och Olof Pärssons i Håssiö. Jacob Mån[sons] på

Hammaren, Nilss Olssons på Skogen, [Per] Kiälssons i Gewåg, och Swän Carl[sons i] Hårgårdh, blif*w*andes till [Kongl. Maij:t och] cronones säkerheet \deras/ hemman [och skatte]rättigheeter inteknade och är [upbudne] 1 g*ånge*n och länsman jembwäl tillsagdh instundande sommar öf*we*r dhem hålla husesyner. [*fol. 504v*]

5. Opböd Erick Pärsson dess swärfaders hem*man* Utaneedh, effter contractet d. 28 octobr. 1697 3 g*ången* klanderlöst.

6. Tilstod dr. Nilss Hammarberg, att hos hust. Walborg i Kulstad, han stulit något ull och hampa, sampt 1 kan:a miöl och 1 ½ kaka bröd, hwilket in alles wärderades för 9 ör s.m:t och dy sakfältes han effter Kongl. straffordn. 3 § at böta 3 dubbelt, så och stå kyrkioplicht.

7. Wärderades 3 st. ref*w*or, som af elgzhudar, Lilbondens son i Stugun, Joh. Mickelsson i Byen och Nathanael i Krånge funnit, aff odiuren refne, Lilbondens för 10 ör, Nathanaels för 16 ör och Johan Mickelssons för 1 d. 10: [16] s.m:t hwar af som fynd, Kongl. [Maij:t] och cronan tilkommer 2/3 del. och den [som] hitte 1/3 dehl, effter det 32 cap. tiufb. [landz]lagen.

[**8.** Såsom] dragoun Nilss Ångerman sig [lagl. städiat] till \hälfften hoos/ länsman Frisk, altså [begaf han] sig genstan att träda i tiensten och af länsman fåå i löhn, 3 d. s.m:t.

9. Aflade Erich Ersson i Eede sin säxmanna eed. [*fol. 505r*]

10. Angående dhen twist som Pär Johansson i Wästanedh, hadhe med Pär Olsson i Ansiö, om dhe fäbodhar Pär Olsson för 2:ne åhr sedhan på skogen upsatt på skillnaden in wijd Anssiö skogen, hwarigenom Pär Johansson stoor skada, på dess slått och wåhnskog skall tilfogas, dher emot Pär Olsson insisterade att ho*nom* eij wägras kunde på sin skog fäbodar byggia, hälst han dess utan ingen lägenheet skall haf*w*a, skolandes detta eij heller lända hans granne till skada. Resolverades att desse fäbodars beskaffenheet af goda män synas om utom Pär Johanssons märkelige skada de där kunna beståå, dhär till dhe å hwar sin sijda kunna 2:e opartiske nämdemän taga utwälliandes för sig, Pär Johansson, tolfmännen Johan Mickelsson i Byn och Jacob M*ånsson* på Hammaren.

11. Dragoun Olof Simpel, käradhe till nämdeman*ne*n Sven Biörssons \son/ i Gewåg \Olof/ och klåkaren Bengt Erson, hurusom dhe förl. höst, hade på skogen åth Ångermanland, dragit upp ett wargaled, in wijd broon öf*we*r Hällåhn, hwar af är händt, att när Simpel skulle gåå hemåth från Ångermanland är han af samma leed med kalf*w*en slagen mitt igenom högre låhret, och sedhan han med stoor wedermöda fohlat sig till Gewåg, är han der hoos Sven [*fol. 505v*] Biörsson uti 5 wekors tijd blif*w*it liggiandes, påståendes det Sven Biörsson och Bengt Ersson eij allenast måtte omkostnaden beståå, uthan och för wärk och sweda betala, sampt skaffa karl i hans ställe, emedan här igenom till Kongl. Maij:tz tienst, han är blif*w*en odugl. Sven Biörsson och Bengt Ersson refererade, att de dagarne låto de drif*w*a boskapen till fäbodarne och såsom der war myken warg, som följde sporret effter boskapen, drog Svens son Olof och Bengt Ersson up ett wargaleed wijd Hälåhn, i mening att dher med fånga wargarne, och såsom dher öf*we*r skogen int*et* war någon wäg, förutan till deras fäbodar så kunde \de/ dher af ingen fahra förwänta, warandes rätta landzwägen neder till Forss; h. kyrkioherden så wäl som bönderne betygade äf*w*en, att här woro ingen tillåtelig wägh, uthan offta förbuden, aldenstund de hålla landzwägen, och af denne wäg, de eij allenast haf*w*a skada på sine fäbodar, uthan kan der

igenom ett och annat löst partie sig både in och utur landet lättel. inpracticera. Att detta giller war lyst kunde swaranderne intet säija, förebärandes orsaken, att det här å orten eij woro brukeligit, sedhan war det samma dag, olykan skiedde, upsatt, [*fol. 506r*] så att det eij kunde lysas, dess förutan hadhe Simpel intet giöra på dhenne wägen, som intet är allmen. Simpel sw. att både han och flere farit och än fahra dhenne wäg, skolandes Svens dotter förste gången wijsat ho*nom* dhen samma, det Sven nekade till. Sven påstod sin betahlning för det hans hustru curerat Simpel och ho*nom* uti 5 wekor födt och underhållit. Men Simpel anhölt om sin betahlning och förnöijelsse, för expenser hinder och skadestånd. Rätten öf*we*rladhe detta, och kunde det eij annars än för en handalös wåda ansee effter 2, 4 och 6 cap. Sårm. wåda L.L. ty bör det dråp anses för wåda, som en af giller blijf*we*r död slagen i krafft af det 4 cap. dråpb. wåda L.L. så kan ex simili det såår en af sådane giller får, eij annars än för wåda considereres, och effter det 4 cap. derföre bötas 3 m:k s.m:t så och för sweda och wärk 1 ½ d. s.m:t utom det Sven Biörsson redan påkost[at], men lytes boten anstår till natt och åhr är ute, i föllie af det 6 cap. eiusdem tit*ulo* dess förinnan rättan eij heller kan yttra, om til Kongl. Maij:tz tienst Simpel är odugel. ell. eij.

Resolutio. Alldenstund af hållen ransakning, häradzrätten finner det såår, som dragoun Olof Simpel fått i sitt låhr, utaf det wargegiller hwilket [*fol. 506v*] Bengt Ersson och Olof Svensson i Gewåg haf*w*a wijd deras fäwäg på skogen till Ångermanland updragit, wara utaf wåda tilkommit, fördhenskull skola dhe effter det 4 cap. Sårm. wåda L.L. dherföre böta 3 m:k s.m:t, så och för tijdz spillan sweda och wärk 1 ½ d:r s.m:t, dock oberäknadt det som Sven Biörsson kan haf*w*a Simpel wijd dess curerande påkostat, för hwilket Bengt Ersson böör ho*nom* hälfften förnöija, med lytesboten upskiutes eff*te*r det 6 cap. eiusdem tit. till dess natt och åhr är uthe.

12. Nämdemannen wälförståndig \Sven Biörsson i Gewåg och länsman Håkan Frisk/, hadhe till innewarande ting hwarannan vice versa instämdt uti åtskillige ährender, kärandes Sven Biörsson genom sonen, kyrkioherden högwällärde magister Jonas Vagenius till länsman i fölliande måhl.

1) För det länsman, förl. \2:dra/ stora böndagen för gudztiensten och under wägen till kyrkian ho*nom* öf*we*rfallit och med bittert sinne, sammanknäppandes sina händer sagdt kalladt Sven Biörsson skiälm, säijandes, at så sant, som Gud är i himmelen och idag woro böndagen, skulle länsm. slåå ho*nom* [*fol. 507r*] lemmalöös; der emodt Sven Biörsson bedit att niuta kyrkiofrijd, dhen Hans Maij:tz har sine undersåtare förunnat, påståendes mag. Vagenius, det måtte länsm. för sådant groff och straffwärdigt förfarande, Swäriges lag och K*ong*l. placater lijkmätigt, afstraffas. Länsman nekadhe sig således haf*w*a Sven Biörson öf*we*rfallit, uthan elliest med ho*nom* i wänligheet taladt; dherföre ho*nom* wider saken att binda, åberopade sig mag. Wagenius dr. Olof Berg med Amphin Nimmerman och Olof Nilsson i Soknestuf*w*an till wittnes; emot dhe 2:ne förra exciperade länsman, nembl. att Olof Berg a:o 1693 war en bland dhem som om ett fiske med ho*nom* slogz, och Nimmerman hade förl. åhr tient hoos Sven Biörson. Mag. Wagenius sw. att Bergz saak är redan 1693 afdömd och länsman sedan offta gådt till Herrans högw. nattward, och således illa att han icke deste mindre skall till Bergen bära haat; Nimmerman kan för det han ett åhr tient hoos Sven Biörsson icke i alla tijdher, som hans brödätare jäf*w*as, utan som han nu är hoos en annan och således hans tienst frij bör han få wittna, påstod dy at Nimmerman med Olof Nilsson måtte eden præstera, med Bergen skiöter han int*et* om.

Och aldenstund \Nimerman/ nu mehra int*et* är i Sven [*fol. 507v*] Biörssons tienst, så kan han eij heller kallas hans brödätare, och derföre jäf*w*as, utan till eedan admitteras med Olof Nilsson, hwar på dhe sedhan separatim afhördes.

Olof Nilsson intygade, att 2:de böndagen för gudztiensten följgdes länsm. och Sven Biörsson åth wijd kyrkiowallen, hwad tahl de hade kunde Olof int*et* wetta, men Sven Biörsson hade bedit länsman låta blif*w*a sig dhen dagen i frijd, och mehra kundskap hade han int*et*, tog dherföre afträde.

Amphin Nimmerman wittnade att 2:dra stora böndagen då han kom till soknestufwan, följgdes länsman och Sven Biörsson åth, hwar om de taltes wijd, kunde han int*et* wetta, men Sven B*iörsson* hade bedit att niuta kyrkiofrijdh, då länsman sw. nog skall du fåå kyrkiofrijd, men så sant som Gud är i himmelen och i dag är stora böndagen, skall iag slåå dig lemmalöös, mehra hade han int*et* hördt, tog afträde.

Länsm. nekade ändå sig dhe orden fält, ty om så warit hade wäl flere det åhördt, som på kyrkiowallen woro. Mag. [Wa]genius sw. at här äro 2:ne wittnen, [hw]ilket äro fult bewijs.

[H.] probsten påminte här wijd det länsman [*fol. 508r*] mechta illa hade dhenne gången sig till böndagen och gudztiensten beredt och icke som kyrkiolagen uti det 2 cap. § 2 påbiuder, med en christelig förberedelsse, uthan med trätor och oanständigt hotande. Det alt h. probsten begiärade, att blifwa wederbörl:n ansedt. Man länsman wille ändå detta icke tilståå.

2) Klagade mag. Wagenius, att förl. d. 25 junij, när med h. probsten, ägesmännen aff Bredteeg \woro/ att besee, hägnaden der kring, hadhe länsman med ohöfl. ord öf*we*rfallit Sven Biörsson och sedhan sprungit öf*we*r hagan till ho*nom* och 2:e slag af en stöörkiepp gif*w*it, och det af orsak at Sven B*iörsson* kommit förseent, för hwilket, länsman eij anstod ho*nom* att carpera, efftersom det int*et* war uti embetz förrättning, utan ägandesyn, påståendes för detta laga plicht.

Länsman sw. at de länge bidde effter ho*nom*, hwarföre när han kom, hade han gif*w*it ho*nom* en släng af en kiepp; Wagenius sw. att länsm. int*et* har macht at slåå någon uthan om fadren sig försedt, hade han bordt ho*nom* lagföra, och kom Sven int*et* förseent, dy det war tijd nog han sig instälte, då de kommo till hans gierdzellgårdzstycke. Länsm. sw. at Sven hwarken war [*fol. 508v*] brun ell. blå, och hade han slagit bättre karl än Sven. H. probsten betygade, att hoos Sven B*iörsson* han ingen otidijghet förstod, uthan för det Sven B*iörsson* int*et* kom ho*nom* emot som de andra, bleef han sticken, sprang så öf*we*r gierdzellgårdhen och gaf ho*nom* 2:ne kiepp slängiar.

3) Yttermehra beswärar sig mag. Wagenius det 3:die söndagen effter Trinitatis och effter sluten gudztienst, begynte länsman wid borggården öf*we*rfalla Sven Biörson med ähreröríge ord; hötte honom med kieppen och sadhe, iag skall betala dig din gl. skiälm, så är du och dhin son med dig, sedan wijd soknestuf*w*an hade han samma gång hotat Sven B*iörsson* och sagdt du skall föllia med mig till Kiälwallen och see hwad skada dina hästar giordt, hwilket när Sven Biörsson wägrade, ropte länsm., du skal gåå med, elliest skall iag slå dig i handklöf*w*or och föhra dig dijt, insisterandes mag. Vagenius, at länsman för alt sådant måtte alf*w*arl., straffas.

Till alt detta nekade länsman, allenast handklöf*w*erne angående, tilstod han sig sagdt det med skiämpt. Men ho*nom* [*fol. 509r*] förehöltz icke wara anständigt på sådant rum emot en ährl. man at så grofft skiämpt att bruka. Att öf*we*rtyga länsm. nämde Wagenius sine wittnen, nembl. Ifvar Hemingzsson i Kråkewåg, Lars Siulsson i Näset och Lars Hansson i Ammeren, Lars Siulsson iäf*w*ade länsm*a*n, för det de woro trätande, som och i saning befans, men de andra aflade eedan, refererandes.

Ifvar Hemmingzsson att effter sluten gudztienst, taltes länsm. och Sven B*iörsson* med hwar annan utan för borgården och föllo orden så, att länsm. sade till Sven B*iörsson* du är en

gammal skiälm och sonen din Olof med, der wid hade länsman wäl ibland hött kieppen, men att han det giordt åt Sven kunde Ifvar int*et* säija, wijdare kundskap hade han int*et* dher om, tog dy afträde.

Inkallades Lars Hansson som wittnade att effter ändad gudztienst talade länsm. till Sven B*iörsson* om en haga han skall upbrutit, och sagdt, iag skall betala dig; Sven sw. int*et* har iag det giordt, där på länsm. gif*w*it till swars, haf*we*r du int*et* giordt det, så haf*we*r sonen din den skiälmen giordt det, nembl. Olof Svensson, med något hötande med kieppen kunde han intet märkia, tog afträde.

Corporalen Beck blef [*fol. 509v*] och hörd, hwilken sadhe sig eij hördt mehra än länsm. hotat Sven, at om han eij wille föllia med, skulle han föra honom i handklöf*w*ar. Wagenius begiärte at detta behörigen måtte resenteras, det länsman så offentel:n har hans fader till heder och ähra angrijpit, påståendes för det samma satisfaction; men länsman betygade sin oskuldh.

4) Har Sven Biörsson \förl:n wåhr/ på byskogen huggit 9 st. stockar och kluf*w*it till bräden, dem länsman först hade låtit arrestera; då Sven Biörsson tänkte låtat ståå till laga utslag, men sedan har länsm. sielf häf*w*it arresten och bräderne fördt heem till sig, hwilket oanständige procedere, h. mag. Wagenius, til rättens beifrande hemstälte.

Länsman påstod at bräderne woro på hans, och cherganten skog huggne, och int*et* på Torsgårdz skog, der Sven B*iörsson* will dhehl haf*w*a.

Chergianten Grijp insisterade det samma, begiärandes för bostället dehlning i skogen, emedan den aldeles utödes. Men imedlertijd begiärte mag. Wagenius, att skogen måtte blif*w*a som den af gammalt warit, och at hans fader [*fol. 510r*] måtte fåå bräderne behålla. Q. [*frågades*] hwem som arresterade desse bräder? L*äns*m. sw., at ingen dem arresterade, wijdare än han sade till tolfman Pehr i Torsgård, dätt Sven B*iörsson* på hans skog hade huggit \desse/ bräder. Pehr i Torsgård refererade, det länsm. sielf hade på Kongl. Maij:tz wägnar, bräderne förbudit och satt i arrest, tagandes honom dher öf*we*r till wittnes.

H. probsten Hof*w*erberg, som samma gång warit med refererade, att de toges sins emellan om bräderne, och huru det stannade, lade äntel. länsman arrest på dhem, och tog Pehr i Torsgård dher öf*we*r till wittnes. Mag. Wagenius förestälte länsm. dess förfarande, att han som är en länsm. som bör styra wåld och oförrätt, skall såledz framfara, begiärandes dher öf*we*r på honom laga näpst. Länsm. sw. at det icke heller är rätt såledz at åwärka en annars skogh.

Huru många bräderne warit kunde man icke egentel. finna, efftersom tolfm. Olof Pärsson wittnade, at bräderne woro bortförde då han kom tijt.

Sidst och för det 5:te klagade mag. Wagenius at länsman förbudit hans fader resa omkring soknen att taga upp och kräf*w*ia sin utestående skuld, hwar- [*fol. 510v*] igenom Sven Biörsson stoor skada tagit, förmenandes, att såsom det intet är landzkiöp ell. sträf*w*ande emot Kongl. förordningar, det fördhenskull honom dhett icke wägras måtte, och länsman för en sådan sin förmätenheet plichta. Länsman sade sig int*et* wägrat någon att kräf*w*ia up sin giäld, uthan at drif*w*a landzkiöp gård ifrån gård, och kiöpa upp hwad som finnes. Wagenius förmente det int*et* wara landzkiöp kräf*w*ia sin giäld, och när en int*et* kan fåå p:g:r, at en då tager bondens af*w*ell i betahlning.

Dher näst företogz länsmans v*ice* v*ersa* action då mag. Wagenius inladhe länsmans sedel d. 8 nov. sidstl. till tolfmänne Pär Jonsson och Olof Pärsson om stembning på Sven Biörsson, för det han giordt Konungen, allmogen och länsman några gravationer, hwar medelst såsom han war hårdel:n angrijpen så påstod mag. Wagenius på fadrens wägnar, uppå länsman för sådant laga straff; länsman inladhe dher emot ett memorial aff 24 §, utaf hwilka alt sådant skall finnas då aldraförst under händerne toges dhe § som Sven Biörsson skall Hans Kongl. M:tz [*fol. 511r*] graverat; såsom i dhen.

17 §. Angaf länsman Håkan Frisk, det Sven Biörssons swäntienare i Gewåg Elias Lans skall a:o 1693 stulit från Sven Biörsson 32 r.d. spe*ci*e, hwilka penngar Sven tagit igen och insatt hoos swågren Bengt Ersson, dock sedan tagit dhem åther, men för denne stöld intet lagfördt Lans, uthan saken nedlagdt. Sven Biörsson nekade aldeles der till, att han dhenne saken netystadt, uthan då han war stulen och Lans kiendes wijd stölden, fick han så när 8 r.d. igen, dhem han hoos Bengt Ersson insatte, och effter Lans straxt dher effter kom till länsm. i tienst, gick han till länsm. och ho*no*m det berättade, jembwäl och att han sin målsägare rätt, för den andres trägna böön efftergif*w*it, hälst han af lönen lof*w*at betala hwad af de stulne p:g:rne woro mistat, haf*w*andes summan warit in alles 28 r.d. à \3 carol. r.d./, och hade så lembnat länsman att utföra Kongl. Maij.tz saak, samma gång hade corp. Beck fölgdt med, att om qvanto och betahlningen liqvidera med Lans, hwar till länsman ho*no*m mäst inrådde, at låta blif*w*a sacken, ty om han lagförde Lans, finge han ändå mindre, beropandes sig här wijd corp. Beck till wittnes, som deras tahl åhörde, den och länsman [*fol. 511v*] war nögd med, och aflade så med parternes samtycke eden, och wittnade, att der kan nu wara för 5 åhr sedhan, dätt länsman kallade ho*no*m och Sven Biörsson till sig, sedan de först för ho*no*m omtalt huru Lans stulit, och då de kommo tijt förlijktes Sven och Lans, att Sven skulle af hans löhn fåå sine p:g:r igen, derest hade länsman kortat af några r.d. för Sven, dem han af dhen prætenderade stullne summan måtte slåå af, och så förlijktes \de/, förlijkningen satte länsmans son skrifftel. up, hwilken Beck med Sven underskreff, men int*et* länsman. Om länsman warnat Sven B*iörsson* at int*et* förlijkas kunde Beck int*et* säija, utan lade han heller något ord till, effter han och \ibland/ war inne tilstädes, och afkortade några d. af den stulne summan, \tog afträdde/. Länsman nekade enständigt sig något lagdt till om förlijkningen, ty fast dhe woro i hans gård, så hade han lijkwäl int*et* stoor acht på, hwad som afhandlades, utan gick ut och inn. Han skulle och detta angif*w*it, men effter Sven Biörsson behölt pengarne hoos sig och intet satte dem in hoos någon tålfman, så hade länsman [*fol. 512r*] inga skiäl att gåå effter, och emedan Sven och är edsworen man, så war det och hans skyldigheet, \så wäl som länsmans/, denne stöld för rätta draga.

Sven [sw.] iag har gif*w*it det an för ehr och i hade bordt effter ehr embetzplicht förat fram, men länsman hade warit dhem som bedit låta blif*w*a sacken, ty om han lagförde tiuf*w*en finge han ändå eij annat än rijsplicht. Dher till nekade länsman säijandes, at om Sven satt pengarne hoos ho*no*m, skulle han straxt lagfördt denne tiuf. Dhen skrifftel. förlijkningen fodrades in, men Sven Biörsson sw. at han för ho*no*m woro bortkommen.

Bengt Ersson hördes och berättade, at wid pass 8 r.d. à 3 carl. st. satte Sven in hoos ho*no*m, dhem tiuf*w*en hade i behåldh, hwilken än ståå hoos ho*no*m. Men länsman förmente det nyl. wara skedt, warandes Bengt med Sven Biörsson swågrar, som giöra ett; men Bengt betygade sig sagdt sanningen. Lieutn. Petter Mobak berättade, at Sven Biörsson hade och warit till ho*no*m och \öf*w*er/ detta sig förfrågadt, då han bedit ho*no*m det hoos länsm. angif*w*a.

Elias Lans tilstod sig stulit p:g:r hos Sven Biörsson, utur en ask i cammaren, som stådt olåst, hwilket skall [*fol. 512v*] warit wijd pass 16 r.d. 3 carol. st. der af Sven bekommit hälfften ell. 8 r.d. igen, det öfrige hade han förtärdt, men för det samma hade Sven af sålden innehållit och afkortat redan 17 d. s.m:t, han hade heller sedt det saken kommit förrätta och han fått ståå sitt straff, än således miste sitt. Q. om han utom den stulne summan lof*w*at Sven B*iörsson* något i förlijkning? Rs. neij. Sven påstod att Lans för länsman och corp. Beck tilstådt 28 r.d. det och Beck nu betygade och hade Sven B*iörsson*; nu fått sitt igen, så när som på 11 d. s.m:t \som tilstodz å båda sijdor/. Om länsman inrådt Sven till förlijkning ell. elliest lagdt sig dheruti; kunde Lans int*et* säija. Dhenne Lans hade elliest godt loford, och aldrig hwarken för ell. sedan, med dhenne odygd worden beträdder.

Länsman så wäl som Sven Biörsson blef alfwarl. förehållit, att dhe giort illa, i det de låtit en sådan criminal sak liggia nedre och sig underståå dhen att förlijka, hwilket dhem bägge lär illa bekomma. \Vid*e* n. 25 infra/ [*se nedan*]

Uthi dhen 20 § angif*we*r länsman det Sven Biörsson wid 1693 åhrs mantalsskrifning [*fol. 513r*] skall undandölgdt en löös pijga Anna Olssdåtter wijd nampn som skall wara frisk och sund, och wäl förmå arbeta.

Dher till nekade Sven B*iörsson* beropandes sig på nämden, som med ho*nom* wittnade, det Sven samma pijga angaf, men som hon intygades wara gammal siukelig och utfattig, blef hon i förmågo instructionen utsluten, det och h. probsten intygade. Dhenna pijga ställtes och för rätten och såg siukel. och swag uth, war och sine 40 åhr, så att ingen för löhn utan för maten allena wille henne haf*w*a, det sokneskrif*w*aren Måns Carlsson, och flere, som henne hafft, sadhe. Wijdare kunde länsman sitt påstående int*et* bewijsa.

Sedan toges puncterne förr effter ordningen, nembl. dhen.

1 §. Om Hölsse engan den Sven Biörsson skall från länsmans gård haf*w*a, så swarade mag. Wagenius, at det war en afdömd saak 1686 ell. 1685. Derföre upskiötz det till dess domen fåås igen.

2) och 3 §. Att Sven Biörsson welat bringa länsm. till dragoun, så och gif*w*it attest det han war wärf*w*at, jembwäl och,

4) Det Sven sagdt at länsman eij skulle äta upp många t:r salt och,

5) Sven skall 1693 sielf citerat länsman [*fol. 513v*] till lagmanstinget; desse alla § nekade Sven till; efftersom och rätten fant dhem alla af altzintet wärde, dy höltz wijdare inqvisition dher öf*we*r onödig.

6 §. Att Sven B*iörsson* skall för dhem spanmål Hans Kongl. [Maij:t] månde 1693 uplåta de fattige för 9 d. tun. tagit 18 d. det nekande han aldeles till, eij heller kunde länsman det bewijsa, uthan betygade samptl. allmogen med Sven Biörsson att han det aldrig giordt, efftersom och Sven betygade, att han ingen spanmål ifrån Sundzwaldh hade fördt hijt up. Länsm. sade, at andra lära då tagit det på hans halss, anten pelaren ell. någon annan, ty kornet är uttagit och skall Sven fått 3 t:r så är för ho*nom* sagdt och wijdare underrättelsse fans int*et* höröf*we*r.

7) Att Sven Biörsson för en resa han 1688 giort in i landet för allmogen, skall tagit 6 ör k.m:t och 3 st. gråskin, det tilstod Sven Biörsson såledz, at det war deras accord, och dhen som int*et* gaf penningar, gaf gråskinnen det stodo än hoos många inne det och allmogen betygade, och, at det warit deras frija accord för Sven Biörsons omak och resa. [*fol. 514r*]

8) Det Sven Biörsson skall förbytt 5 t:r magazins korn han 1689 skulle föra till Frössön, det förnekade han, wijsandes med befalm. Grans qvittenc[e] d. 18 jan. 1695 at han samma korn richtigt lef*we*rerat.

9) Att Sven Biörsson 1692 contramande[rade], befallm:s ordres om wägabyggningen, det sade han näij till, och wijdare bewijs fans det int*et*.

10) Angående det a:o 1693 i Kiälssiön förelupne slagzmålet, det påstod mag. Wagenius redan samma åhr wara en afdömd saak, williandes att länsman för domqwal plichta måtte. Men länsman wille skylla Sven före, at haf:a upphissadt dragounerne ho*nom* at slåå, det han dock eij förmåtte bewijsa.

11) Påstår länsman att Sven Biörsson skall 1693 sändt sin son med dragounerne Sven Borg och Olof Berg nattetid ho*nom* at öf*we*rfalla i fäbodarne, uthur Kiälssiön dess nät at taga. Mag. Vagenius sw. at hans fader hade af Ångermanlänningarne arrenderat samma fiske, och så sände han contractet til länsman, med begiäran at han wille dher eij mehra [*fol. 514v*] fiska, der

öf*we*r är han \så/ otålig blif*w*en [*renov. har*: worden] att han lupit effter dhem med yxan, att de tilfogadt länsman någon wåld med ord ell. gierningar, det kunde han int*et* påstå.

13) Att Sven Biörsson eij fölgdt med brofogdhen 1693 at upmäta wägen det tilstod Sven warit orsaken, at han eij war hemma, som och Olof Pärsson intygade.

14) De 2 st. bönder som Sven Biörsson 1692 undantagit, nembl. Pehr Kiälsson och Anders Sörensson i Kråkewåg, at föra elgzhudar för ho*nom* till Soleffta tilstod han, me[n] sadhe dher emot, att han för dhen fordzlade kyrkiokornet till Sundsiö, och såsom de skulle till Soleffta att kiöpa salt, förde de åth ho*nom* några elgzhudar; detta tilstodo bönderne, och at det warit deras wänlige afhandling.

15) Att Sven Biörsson 1693[?] släpt sine hästar i länsmans bowallar och upätit höet nekade Sven till, påståendes wara redan afdömdt, som efftersees måtte.

18 och 19 §. Funnes af int*et* wärde och dy onödigt dhen införa. [*fol. 515r*]

21) Att Sven Biörsson har innewarande åhr låtit utbeta Hålssiöengan och fäbowallarne för länsman och hans grannar, der till sade Sven Biörsson näij, förmenandes at länsmans egne hästar det giort. Håkan i Pålgård och Olof Ersson [i] Torsgård, som synat, sade att de wäl funno der wara skada skedd till några lass, men hwars hästar den giordt, kunde de int*et* wetta; länsmans dräng Måns och pijgan Brijta påstodo, at Sven Biörs hästar der warit, men emot deras wittnesbörd presterade mag. Vagenius, derföre och i mangell af fulla bewijs lembnades detta till bättre skiäls anskaffande.

22 §. Om bräderne är uti v*ice* v*ersa* action utageradt.

Uti dhen 23 §, angif*we*r länsman at Sven Biörsson skall welat med sin räkning obligera Pehr Kiälsson i Gewåg, med orätta betala 4 t:r korn och 14 d. k.m:t, detta tilstod Sven B*iörsson* wara af förseende skedt, men räkningen är blif*w*en straxt rättad, så at bonden der medelst intet är blif*w*en graverad, det han och in för rätten tilstod.

För det sidsta och det 24 §, klaga länsman öf*we*r den wäg, som Biörsson sig giör öf*we*r [*fol. 515v*] hans skog till dhe fäbodar Sven sig inrättat på Ångermanlandz allmenningen, hwar med han all wånskogen bortskiämmer, så och dessutan giort sig wäg och broar en och annorstädz på länsmans och hans grannars skog, der igenom han allehanda intrång lijder. Sven Biörsson förklarade att han är nödgad att läija sig beet af Ångermanland, och kan ingen wäg komma tijt utan öf*we*r länsmans skog; då ho*nom* förehöltz at han der wijd int*et* får giöra ho*nom* någon skada. Detta bilades äntel. så, att Sven Biörsson skall då han wil till desse fäbodar, fahra hijt till Torsgård och så skogzwägen upföre med boskapen, men intet från Gewåg genast öf*we*r skogen, utan allenast när något folk går ell. fahr med klöf.

Slutel. påminte mag. Wagenius, at såsom af alt detta nogsampt finnes huru temere länsman har lagfördt hans fader, det han derföre eij måtte allenast pro temerario citigio[?] plichta, uthan och betala det a:o 1693 d. 28 utsatte 20 d. s.m:t wijte, aldenstund han nu rif*w*it up alt det som för är dömdt och förlijkt; så förlijkningen brutit, medelst det emot hans fadher föröf*w*adhe slagzmål.

Länsman förmente att Sven först [*fol. 516r*] brutit, aldenstund han på länsmans skog huggit bräder, så med sine hästar hans slått utbetat, hwilket alt länsman af allmogens 1694 d. 4 apr. hoos befalm. inlagde skrifft wille bewijsa. Wagenius sw. at det int*et* angår wijtet, som härflyter af åwärkan, uthan går wijtet egentel. deras perssoner om.

Så påminte och mag. Wagenius, dät rätten lär befunnit huru illa länsm. har hans fader till dess honeur angrijpit, och lijkwäl har han dher under och sedan för än saaken blif*w*it sluten, begådt Herrans högwördige nattward, kunnandes länsman som actor, sig int*et* skydda under det 11 cap. i kyrkiolagen, som förstås de parte læsa, et non lædente, och påstod derföre att länsman

måtte, effter K*ong*l. M:tz nådigste resol. d. 25 sept*em*br. 1697 måtte med 100 d. s.m:t bötter ansees.

Länsman sw. att Sven Biörsson har först brutit, så med bräders huggande, som annan åwärkan, och woro således i alt wållande. Mag. Wagenius sw. at om han något brutit skulle han ho*nom* lagl. söckt, och int*et* sielf sig hämma.

D. 12 §, att Sven Biörsson 1693 skall låtit sina hästar ränna genom länsmans [*fol. 516v*] näät och dhem förderf*w*at, det sade Sven sig intet rådt före, men näten lell betalt med 2 d. s.m:t, beropandes sig der öf*we*r Pehr i Torsgård till wittnes, hwilken sadhe sig wäl hördt, att dhe hållo på att talas wijd om näten, men intet weet ell. hörde han huru de blef*w*o betalte. Sven Biörsson beropade sig på dhen i detta måhl å gångne domen anten 1695 ell. 1696 hwilken dombok eij war wijdh handen och dy skiötz detta upp der till, at domen fås igen.

Till dhen 6 §, om magazins spanmålen hördes säxman Olof Pärsson i Byen, som berättade sig int*et* wetta om Sven Biörsson 1693 tog ut någon spanmål 1693, men at han sålde samma för 18 d. war wäl så. L*äns*m. sw. at någon måtte swara för det som uttagit är, begiärandes dilation uti denne §. Mag. Wagenius påstod, at som länsm. har i detta instämd hans fader, och han det int*et* kan bewijsa, det måtte dömas i saken. Länsm. påstod dilation, ty för ho*nom* är sagdt at Sven B*iörsson* tog uth korn med, och det såldt för 18 d. H. probsten at det woro för af h. Forssell i Sundzwald ransakadt. Länsman, så måtte då en annan detta giordt; det mag. Wagenius bad noteras, förbehållandes fadren laga reconvention för slijkt grofft tillmäle. Q. om länsm. detta tillägger Sven Biörsson. Rs. iag wil haf*w*a dilation, at bewijsa, det så för mig är sagdt \at/ han såldt för 18 d. tun. Wagenius sw. det skal aldrig bewijsas och förbehölt fadren dher emot reconvention. \Vid*e* n. 25 infra/ [*se nedan*] [*fol. 517r*]

13. Oppböd Håkan Pärsson i Påhlgård sitt hem:n ibidem, effter tingzdomen d. 14 decembr. 1697 3:die g*ånge*n uthan klander.

14. Öf*we*r det beswär, som Jon Lijman i Lijen förde till sin granne Pehr Boman, för det han skall flyttiat en råstaka, hwar till Boman nekade, begiärandes syyn så der öf*we*r som annat mehra dhem emellan i ägorne kan wara strijdigt, resolverades i förmågo af det 25 och 32 B*yggninga*b*alcken* L.L. det 6 goda män skulle deras ägor jembka, och med det samma om den flyttade råstakan undersökia.

15. Förentes Jon Olsson i Lijen och mågen Pehr Boman, det Jon Olsson skall åhrl. sig till underhåld såå 2 mälingar åker, så och bärga höö till 2:e kor, niuta stuf*w*u och wärma för sig i gårdhen, så och andra nödige huus, dhe 5 ½ kanna korn, så och 4 ½ kan:a råg Boman skyldig war, lof*w*ade han genstan betala, men i åhr skall Jon Olsson Boman haf*w*a till föda ½ t. korn, effter han int*et* har sådt.

16. Det påstod fuller pijgan Märit Andersdåtter, att hennes swåger Olof Larsson skall a:o 1671 då han från hennes fädernes hem:n trädde, uttagit dhe 14 d. s.m:t han der inladhe, så att hans broders Nilss Larssons arf*winga*r icke skolat warit berättigade, dhem andra gången at fodra och taga, då Jon Olsson [*fol. 517v*] kiöpte gårdhen, hwarföre och Märit nu desse 14 d. återfodrar; men såsom emot Lars Nilssons förnekande, han med int*et* skiäl gitte bewijsa, det Olof Larsson hade b:te p:g:r uttagit, så kunde eij heller rätten hennes talan attendera.

17. \Zachris Jonsson/ i Byn, kärade till sin stiufmodher hust. Sebora Nilssdotter, det måtte hon från honom uthur gården flyttia, efftersom hon i Ammern har sin jord hos brodren Jon

Nilsson, och han \Zachris Jonsson/ icke skall förmå henne längre föda, utan will giärna till dhen, som henne emottager utbetala, hwad henne effter bytzlängden tilkommer. Hustru Sebora med sin målsman påstod dher emot att hon måtte wijd gården qwarblif*w*a, i föllie af det wijd arfskifftet d. 28 oct. 1694 giorde slutet, efftersom hon i gården stora p:g:r inlagdt, nembl. af sine bröllopsgåf*w*or 40 d. af sitt arf 90 d. s.m:t förutan 5 st. kor, 8 st. fåår, 8 st. gietter och 1 st. swijn, emot hwilket henne uti det fasta är anslagit wid skifftet 30 d. s.m:t förutan på hennes barn, sonen 10 d. 29: 2 2/11 s.m. och dåttren 5 d:r 14: 13 1/11 s.m:t. Jon Zacrisson [*felskrivning för*: Zachris Jonsson, se ovan] anböd modren lössen för alt sådant, allenast hon wille flyttia uth och lembna ho*nom* gården, ty elliest kan han sig [*fol. 518r*] int*et* begåå.

Resolutio. Såsom hust. Segborg har 30 d. s.m. at fodra förutan lösören effter arfzlängden, kommandes hem:t elliest Zacris Jonsson till som odall effter jordb. så kan hon fuller för sådant icke prætendera någon rättigheet der till, widare än hon för sin lössen, dhen hon effter Kongl. Maij:tz nådige pl*acat* af åhr 1684 måste taga, aldenstund han sin dehl icke kan besittia ell. bruka, börandes Zacris Jonsson skaffa henne sina p:g:r hälfften till Gregorij, och hälfften till midsommar, hwar på hust. Segborg straxt der ifrån skall afflyttia.

18. Afsades, at för dhe 22 ör 12 p*enga*r rest, som innestod effter hust. Karin i Krångeed, skulle betalas af den egendom effter henne fans.

Men Olof Ersson i Näset skulle betala dhe 24 ö*re* s.m:t mantalsp:g:r, som dhen förrymde dragoun, Matz Lindqvist häfftade före, efftersom det intygades, att Olof Ersson med flere blif*w*it tilsagde, sådant af räntan innehålla.

Äf*w*en pålades Kiöttsiölandetz interessenter, att utbetala derföre 1691 åhrs contribution, 1 d., brandstod 16 ö*re* 3 magazins byggning 4 ör s.m:t ell. och exeqveras. [*fol. 518v*]

19. Probsten högwällärde mag. Salmon Hofverbergh, beswärade sig, att ehuruwäl tingzrätten så wäl d. 23 maij 1696 som d. 18 maij sidstl. har resolverat om en gierdzelgårdh wid macht hållande kring om Bredteegzengan, så skohla lijkwäl en dehl, det än int*et* effter kommit, såsom Skogen chergianten och Måns Carlsson, en dehl är och förl. sommar uphuggit, hwarigenom probsten tagit skada till ½ lass höö. Chergianten förklarade sig nyligen wara kommen till bostället, och wet icke hwad som kan slutit wara, och när han af domarne här om wardt underrättad, [här om], förklarade han sig skola instundande wår fulgiöra sin dehl af samma gierdzellgård, der om och Måns Carlsson wid straff effter domen, tilsades.

För gierdzellgårdens uphuggande wille h. probsten hålla sig till länsman och hans folk, emedan då han lät hämpta de bräder, som Sven i Gewåg klöf*w*it, hade han gierdzelgården uphuggit och int*et* igenstängdt, och ingen annan der kiördt.

Länsman nekade här till, men om drengen Måns det giordt, kunde han eij wetta, dock woro der af ingen skada händ, [*fol. 519r*] utan lär Carl Malmströms hustru det giort som gette boskapen, hwar till dock intet bewijs war. Måns Carlsson sade att då Måns förde in höet, hade han huggit omkull gården, men Måns nekade beropandes sig på länsm. dåtter Johanna och kiörde han fram hardt in wijd ladan, och satte stängerne wäl in igen effter sig. Länsm. förmente at boskapen så snart lär kommit in genom skogens \ostängde gierdzelgård/, påminnandes dher hoos, at han int*et* war stämd. Då probsten beropade sig på \tolfman/ Pehr i Torsgård, som refererade att han int*et* torde, effter probstens begiäran citera länsman, aldenstund då han med citation för Sven i Gewåg war tijt, han då let illa och war otidig, för hwilket länsman alfwarl. tiltaltes. Probsten begiärte det måtte länsm:n edel. erhålla, att han int*et* huggit upp hagan? Sw. at han det int*et* giordt, men om drängen det bestält woro ho*nom* owitterligit. Men Måns nekade och tålfman Olof Pärsson sade, att han detta åsedt och funnit widiorne med yxan wara afhuggne,

men hwem det giort war honom aldeles obetänkt, det samma intygade och Olof Johansson i Kånckebacken. Länsman dåtter Johanna [*fol. 519v*] berättadhe, at de foro genom wijd ladan, och sade der för dhem warit uppe, sedan följde hon fadren heem, och drängen fohr effter, men om han stängde igen kunde hon eij wetta? Olof Johansson i Kånckebacken betygade, at det holet som uphuggit war, och han synade, war wästan ladan längre bort, och således int*et* det samma, som Måns kiördt igenom. Och emedhan h. probsten äntel. påstodh plicht på dhen som gierdzell upbrutit så och sitt skadestånd åter, och man här af icke kunde egentel. finna hwem der till wållande woro, dy skiötz detta upp, till bättre bewijs.

20. Opböd h. probsten Hofverberg en qwarn han kiöpt af Olof Olsson i Torsgård d. 10 maij 1696, effter dem till Olof Olssons hemman int*et* soterar, 1/7 dehl belägen i Gerillå[?] elf*w*en, 1 g*ånge*n.

21. Opböd Essbiörn Nilsson i Utanedh dess fädernes hem:n Utaneed 4 tunl:d, inlöst för 75 d. s.m. af dess syskon d. 22 decembr. 1680, 1 g*ånge*n.

22. Opböd Oloff Swänsson, östragården i Torssgård, kiöpt för trettijo fem r.d:r specie, effter kiöpeskrifften d. 4 nov. 1698, 1 g*ånge*n. Kongl. Maij:tz höga rätt förbehållen, effter det går utom börden. [*fol. 520r*]

23. Bewilliades tolfman Johan Mickelsson fasta på dess swärfaders hem:n Byn 2 5/6 t:l inlöst af ho*nom* och swågrarne för 80 d. s.m:t effter kiöpeskrifften d. 23 maij 1696, aldenstund det fans i börd och å 3 ting lagl. upbudit, d. 26 maij och 19 decembr. 1696 sampt 14 d*ecem*br. 1697 och sedan oqwaldt ståndit, dock at för d. 14 huius det int*et* extraderas, penningarne tilstodes och wara richtigt betalte.

24. Påhl Amphinsson i Biskopsgårdhen med dess son och dotter Barbro och Erick Johanssons pijga angof*w*es 3:ne söndagar å rad i förl:n sommar, haf*w*a fiskat i laxwonerne under gudztiensten; hwar till dhe enständigt nekade, säijandes at dhe, dhe dagarne getat boskapen, straxt in wijd fisket, och som dhe funno några laxar lupit in i karet blef*w*o dhe der qwar, dhen för tiuf*w*ar och rooffoglar at wachta, till dess emot afftonen bönderne kommo tijt, widare bewijs war int*et* här till, efftersom h. Hans Klokhoff, som detta för h. probsten angif*w*it eij war hemma, utan differerades det till nästa ting.

25. \Vid*e* n. 12 supra/ [*se § 12 ovan*] Lans frågades än wijdare om han iu icke då corp. Beck med Sven Biörsson woro hos länsm. han då tilstådt at det war 28 r.d.? Swarade ja, \och 5 r.d. gaf Sven effter/, men giorde det i hastigheet, efftersom han eij räknade huru mycket dhet war han stahl.

Länsman[s] son som förlijkning skrif*w*it berättades [*fol. 520v*] nu wara i Stockholm wistas, men hoos hweem wiste fadren int*et*. Dhen stulne summan effter förlijkningen war 28 r.d. när 5 r.d. som cederades, afdrages blif*we*r saldo 23 r.d. carol. ell. 43 d. 4 s.m:t dher på har Sven Biörsson straxt fått igen 8 r.d. ell. 15 d. s.m. Sedhan af L[a]ndz lön 17 d., och resten 11 d. s.m:t hwilket giör samma summa, nembl. 43 d. s.m:t. Och efftersom eij widare war at påminna eij heller fans någon större uplysning, fördhenskull sedan ransakningen war upläsen, stannade rätten här öf*we*r i fölliande sluut:

Uthi dhen här instämde saken emellan nämdemannen wälförståndig Sven Biörsson i Gewåg, så sielf, som genom sin sohn, kyrkioherdhen högwällärde magister Jonas Wagenius,

och länsman wälförståndig Håkan Frisk, v*ice* v*ersa* kärande och swarande, angående åtskillige måhl, härflytande så af slagzmål och injurier, som andre beskyllningar och tillmälen, jempte wites brutt och annat mehra, är detta Ragunda häradzrättz dom, afsagd d. 7 decembr. a:o 1698.

Häradzrätten har parternes tahl och geenswar jempte de afhörde wittnens berättelsser och flera anförde skiäl noga åhördt och [*fol. 521r*] med flijt öf*we*rlagdt, och hwad beträffar för det

1:ta) Att länsm. förl. 2:de stora böndagen för gudztiensten wid soknestuf*w*an och under wägen till kyrkian, skall uti ett bittert sinne öf*we*rfallit Sven Biörsson, och undsagdt att slåå ho*nom* lemmalöös; så emedan länsman till sådant alt, på det högsta har nekadt, och dhe 2:ne afhörde wittnen, uti dheras berättelsser int*et* öf*we*reens stämma, warandes här således allenast emot länsman ett halfft skiäl; fördhenskull och i förmågo af det 19 cap. tingb. och d. 27, 28 och 29 domreglan, pröf*w*ar häradzrätten skiäligt, att länsm. Frisk som i ett witesmål, bör sig edel. befrija, att som angif*w*it är, han icke har Sven Biörsson angrijpit ell:r hotadt, och det med sielf sins ede, till underdånigst föllie, af K*ong*l. M:tz nådigste resol. d. 30 octobr. a:o 1695. Gitter han eden gånga wara frij, men brister han åth eden, will häradzrätten sig wijdare utlåta.

2) För det länsman Frisk aldeles utan orsak har d. 25 junij sidstl., då ägandesynen höltz wijd Breedteeg, slagit Sven Biörson 2:e slag med en kiepp af en stöör, skall länsman i krafft af det 13 och 17 cap. Sårm. will. L.L. böta 2 g*ånger* 3 m:k s.m:t.

3) Och fast än länsman förnekar, sig den 3:die söndagen Trinitatis effter sluten gudztienst [*fol. 521v*] och utan för borggården haf*w*a \kallat Sven Biörsson/ med sonen Olof skiälm, jembwäl och sedermehra sagdt till Sven Biörsson, att skulle taga honom, och föran till synen med handklöf*w*ar, om han eij elliest wille gåå; dock emedan hwad skiältzordet angår, 2:ne edel. afhörde wittnen haf*w*a intygadt, att länsm. då kalladt sonen Olof Svensson skiälm, tilståendes länsman dessutan, at han hotat Sven Biörsson med handklöf*w*arne, dock allenast med skiämpt, hwar på eij heller någon effect fölgd är; fördhenskull skall länsman för sådant af hastigo mode fälte oqwädins ord, hwilket han hwarken tilstår ell. påstår, effter det 43 cap. tingb. § 1 böta 3 m:k s.m:t och det i twebotum effter den 16 § i 1665 åhrs K*ong*l. pl*acat* om sabbatzbrått; sammaledz skall och länsm. för det han undsagdt Sven Biörsson med handklöf*w*erne, såsom för annat förklenligit tahl och tillmähle, effter of*w*an allegerade lagssens rum plichta med 6 m:k s.m:t.

För det 4:de anbelangande de bräder Sven Biörsson huggit, och länsman först arresteradt, men sedan utan någons lof ell. tilstånd affördt; så ehuruwäl [*fol. 522r*] det bewist är, att på Kongl. Maij:t wägnar länsman har samma bräder, der på platzen lågo, förbudit, men han icke desto mindre sedermehra sig understådt dhem hem till sig föhra, och såledz i sin egen saak först läggia arrest, och sedhan den samma uphäf*w*a; så kan dock häradzrätten sig för dhenne gången, här öf*we*r, som en saak länsmans embete angående int*et* befatta ell. dhen afsluta, uthan det först hans h. förman h. gen. majorn öf*we*rsten wälborne Carl Gustaf Frölig i ödhmiukhet referera, förblifwandes bräderne imedlertijd in seqvestro till dess lagl. synt och pröf*w*at w[a]rder, på hwars skog de huggne äro; om begiärte skogzdelningen har chergianten Grip på ort och ställe som wederbör ansökn*ing* att giöra.

För det sidsta at länsman under skeen af landzkiöp förbudit Sven Biörsson resa i tingelaget, med dess creditorer, för giorde försträkningar i deras trångmåhl, räkning giöra och betahlningen in fodra; det nekar länsman aldeles till, och kan Sven Biörsson så mycket mindre w[ä]gras, som emot det 6 cap. Köpmb. L.L. sådant för något landzkiöp ingalunda kan ell. bör considereras och ansees.

Beträffande länsmans v*ice* v*ersa* käromål, så har häradz[rätten] äf*w*enledz dhem noga öf*we*rlagdt. [*fol. 522v*]

1) Och ehuruwäl dr. Elias Lans eij tilförenne är med dhenne odygden beträdd, utan elliest om sitt förehållande godt loford haf*we*r; dock emedan, när qvantumet af dhen begångne stölden dhen han sielf bekienner till 16 r.d. carol. effter Kongl. straffordn. med tredubbla bötter belägges, dhen stijger till 90 d. s.m:t och således långdt gåår öf*we*r 60 d. s.m:t dy anstår häradzrätten eij annat, än i underdånigst föllie af d. 3 § uti högstb:t förordning att döma ho*nom* Elias Lans till döden; men anbelangande twisten emellan länsm. och Sven Biörsson, hwem som denne criminal saak döldt och nedtystat, ell. borde den samma angif*w*a, det warder till näste ting upskutit, efftersom de båda komma dheruti att concurrera, på det att cronones befalm:z dhem bägge dher till ens kunna instämma och \conjunction tiltala/, hwar till och dhen skedde förlijkningen emell[an] Sven Biörsson och Läns [*läs:* Lans] med flijt måtte efftersökias, på det att dher utaf, såwäl som flera skiäl, all behörig uplyssning må kunna inhämptas, dock detta med underdånödhmiukaste wördnad, nu der högl. Kongl. hofrätten understält.

2) Att wijd mantalsskrifningen 1698 Sven Biörsson skall undandölt pijgan Anna Olssdåtter, det har int*et* kunnat bewijsas. [*fol. 523r*] Alldenstund bem:te pijga då offentel. är angif*w*en, och så wäl som nu befunnen af det tilstånd, det effter Kongl. Maij:tz instructions 6 art*ickel* § 9 hon borde förskonas och förbijgås, och altdherföre warder Sven Biörsson i det målet frijerkiend.

3) Twisten om Hålssengan så och dhen skada Sven Biörssons hästar 1693 skola giordt på Hålssengan, blif*we*r upskuten, till dess \de/ förra dher öf*we*r ågångne domar framskaffas.

4) Sammaledz blif*we*r det och upskiutit om dhen \magazins/ spanmål Swän Biörsson skall 1693 fördt up från Sundzwaldh till de fattige af allmogen för 9 d. at aflåtas, men effter länsmans angif*w*ande, han skall såldt för 18 d. tun., efftersom länsm:n det \nu/ eij gittat bewijsa, uthan om dilation anhållit, dock Sven Biörsson dess reconvention i dy måhle förbehållen.

5) Dhe 6 ör k.m:t ell. 2 st. gråskin, som tingelaget lof*w*at Sven Biörsson till mans, för det han 1688 har på deras begiäran förrättat ett ährende in i landet, böre ho*nom* beståås, emedan allmogen betygadt, at det warit deras goda willia och slutne contract, hälst när hästelegan fram och tilbakas, så och underhållet effter 1686 åhrs pl*acat* ho*nom* beräknas, det för honom icke giör tillfyllest. [*fol. 523v*]

6) Att Sven Biörsson 1689 förbytt 5 t:r magazins spanmål, och fördt odugel. i stället till Frössön igen, det har häradzrätten så mycket mindre kunnat honom gravera före, som han med befalm. Jacob Grans qvittence d. 18 jan. 1695 har bewijsat lef*w*ereringen richtigt wara skedd till 8 t:r, warandes och dessutom detta en saak, som utan befalm. Grans ell. dess fulmechtiges åtahl icke bör ell. kan widare uptagas.

7) Att Sven Biörsson har uphissat dragounerne Sven Borg och Olof Berg 1693 at slåå länsm:n wid Kiälssiön, det är redan 1693 en afdömdt [saak], och kan nu, effter eij något nytt wijsas, int*et* uptages.

För det 8:de, at Sven Biörsson intalt sin son och of*w*anb:te dragouner, samma åhr om nattetijd at öf*we*rfalla länsm. i fäboderne på dess säng, det lembnas till nästa ting, at b:t dragouner med Sven Biörsson och sonen då tillijka måge inciteras, och detta som en sak tilijka afdömas.

9) Att Pehr Kiälsson i Gewåg och And. Sörensson i Kråkewåg haf*we*r för Sven Biörson fördt några elgzhudar till Solefta, det är i föllie af deras contract, en tilstådd [*fol. 524r*] sak, efftersom och Sven Biörsson der emot fordzlat deras kyrkiokorn till Sundzsiö s:n igen, som dem ålegat at giöra.

10) Dhen oförrät, som Sven Biörsson welat tilfoga Pehr Kiälsson i Gewåg, med 4 t:r korn och 14 d. kopp.m:tz påförande, är befunnit wara skedt af missräkning, hwilket \han/ och rättadt för än han något der på upburit, och kan således dher till int*et* wijdare giöras.

11) Och ehuruwäl att häradzrätten af dhen håldne synen på Hälssiöengan och fäbowallarne, finner åwärkan till några lass höö wara skedd; så kan dock rätten nu dherföre icke gravera Sven Biörsson, emedan det emot hans förnekande eij kunnat bewijsas, at hans hästar samma skada giordt, uthan blif*we*r detta till bättre bewijs utstält.

12) Dhen skada länsman skall taga på sin wåhnskog, medelst dhen wäg, Sven Biörsson giordt dher öf*we*r till sine fäboder på Ångermanl. skogen; så är dhen samma här effter at afwäria, nu förenat, det Sven Biörsson, skall när boskapen till \och/ från fäboderne drif*w*es, gåå till Torsgård och så wägen upföre, men wägen från Gewåg öf*we*r skogen, tillåtes allenast att gåå och under tijdhen med klöf fahra; dock at all skada, på hwad sätt den hälst skee må, afwärries, [*fol. 524v*] i widrigt fall der något intrång skeer, skall effter begif*w*ande dhen dubbelt ärsättias förutan bötterne effter lagh. Hwilken förening tingzrätten will haf*w*a approberadt och gilladt.

13) Hwad widkommer de näät som Sven Biörssons hästar haf*w*a för länsm. förloradt, så blif*we*r det upskutit, til dess domen kan igenfåås, som här öf*we*r skall wara fallen.

Dhe öfrige puncterne angående, som länsman anfördt, så äro de sådane befundne, som dels äro afdömde, dels och af int*et* värde \ell. bewiste/ och fördhenskull kan häradzrätten sig öf*we*r dhem int*et* widare inlåta;

För det sidsta hwad beträffar mag. Wagenij påstående, att länsman måtte ansees effter Kongl. Maij:ts nådigste resol. d. 25 sept*em*br. 1697 emedan som, sedan han haf*we*r hans fader i så åtskillig måtto oförrättadt, han ändå gådt til Herrans högw. nattward, dher wijd och h. probsten sine påminnelsser har [!] giordt; så aldenstund länsman der öf*we*r, som en särskildt sack, icke är stämd, at han kunnat behörige skiäl wid handen haf*w*a, dy warder dhet upskutit, så wäl som och hwem [*fol. 525r*] som till det utsatte 20 d. s.m:t wijte skall wara förfallen, till dess det ena med det andra blif*we*r utageradt och slutit.

Imedlertijd förmanas desse parter all wederwillia å sijdo at sättia och som rättsinninge christne och grannar [i] sämia och enigheet tilsammans lef*w*a, så att wijd straff tillgiörandes ingen må dhen andra i ringaste måtton oförrätta, ell. tilfälle till någon oenigheet gif*w*a.

26. \Vide p. 60 et n. 28. 1699/ [*se följande protokoll*]. Togz under händer, den på sidsta ting förehafde saak, om dhen råg, som för Pehr Simonsson i Stugun utur dess råghässia i skogen blif*w*it tröskat, och emedan då några omständigheter föreföllo, som syntes gravera dr. Jon Unesson, altså blef*w*o wittnen dher öf*we*r hörde, uti Jon Unesons, och Påhl Pärssons, på fadrens wäg*na*r, närwaro, då först med parternes samtycke aflade eden Olof Pärssons hustru Kierstin Biörsdåtter med dåttren \Elizabet/ och sedan separatim hördes.

Hust. Kierstin berättade, det Jon Uneson hela hösten hade råg och miöl, men huru mycket kunde hon int*et* wetta, utan allenast till slacht åth en koo, sampt kokmiöl, till slacht kunde upgåå 1/8 tun. ell. 7 kan:r men int*et* bröd såg hon ho*nom* haf*w*a, ell. att han torkade någon råg, 4 à 5 m:k:r rågmiöhl bytte [*fol. 525v*] hon af honom, och ändå hade han hafft mehra qwar. Jon Unesson sw. at det hade han af den rogen til 2 k:r ell. lijtet mehra han fick af Isacz sonehustru i Näset, som war wid pass Michaelis tijd, och giorde han int*et* straxt up, all korf*w*en, utan lembnade en dehl til julen då han från Kiälen fick ¼ t. råg. Tog affträde och inkom dottren Elizabet Matzdotter som refererade, att hon såg det Jon Unesson på badstuf*w*ulaf*w*an hade hafft råg, hwar effter rum syntes, som ¼ t. der ibland hade och warit agnar och ax ibland, som qwarlembnadt blif*w*it då det är tagit dherifrån, och detta hade warit förl:n höst, straxt effter Michaelis, Jon Unesson hade och malit först på åa, och sedan på handqwarnen, rågmiöl hade dhe och hafft både till slacht och maatmiöl, och hela hösten intet tagit mehra af hennes fader än ¼ t. korn, wijdare hade hon int*et* att berätta. Tog afträde och blef detta Jon Unesson förehållit,

efftersom 2 k:r här till eij synas kunna förslåå, och lär dy måst tagit råg af Pehr Simonssons häsia. Men han nekade ändå; äntel., när man gick något hårdt på honom, sade han, att utaf Pehr Simonssons dåtter Brijta för ½ carol. han fåt 3 k:r råg och såsom Brijta eij war tilstädz, för- [*fol. 526r*] anletz tingzrätten att här med differera tills hon kommer wijd nästa ting.

27. Såsom här i tingelaget är en stoor brist af smedar, så att allmogen såwäl som flera, dher af en stoor olägenhet esomofftast förspöria måtte, altså begiärte allmogen fåå antaga en b:d Jacob Jacobsson från Wästerbottn och Råne s:n men emedhan han eij annat pass hade, än sin pastoris, som lydde allenast om hans christendom, dy ansades han skaffa sig häradzfogdens pass; och såsom det befans at soknesmed här i tingelaget är nödig, så blef och dhenne til h. gen. majorns och öf*we*rstens widare höggunstige behag antagen.

28. Det kärade pijgan Anna Mårtzdotter, till sokneskrif*w*aren Måns Carlsson, för dhet under warande tienst förl. sommar han henne illa skall slagit och hanterat, dhet Måns Carlsson nekade, säijandes, at han kom till fäbodarne och fant henne sig der illa stält, befalte dy henne gåå heem och arbeta, det hon wägrade icke en utan många gånger, brukade och owettig mun, så at han nödgas slåå henne med en miuk widia. Wittnen framkallades Brijta Jöransdåtter, Ingrid Pärsdåtter och Karin i Skogen, hwilka aflade eeden och hördes [*fol. 526v*] hwar för sig, Brijta wittnade, det hon hörde Anna ropa öf*we*r det Måns slog henne, men orsaken hwij hon fick hugg, war det at Måns wille haf*w*a henne heem, men hon wille int*et* lyda; samma talan förde och de andra pijgorne. Wijdare undersöktes, om Anna war slagen laam ell. lytt der till hon sielf nekade, allenast hon war blåå på ryggen; och aldenstund hennes olydne, fans orsaken till det hon fått hugg, och lagen i det 19 cap. Sårm. will. L.L. tillåter husbonden skiäl att näpsa sitt folk, warandes hon här utaf till dess hälssa int*et* skadat, och altderföre blef Måns Ca[r]lsson för hennes åtahl frijerkiend.

29. Käradhe åter Jon Hemingsson i Walla till corpl. And. Wulff, om det näät för ho*no*m är bor[t]kommit, och han hoos Wulfven igenkiendt, då Wulf nu som för icke nekade det iu nätet tilhörde Jon Hemingsson, men beropade sig på sin fångesman dr. Isac Tyst, att ibland annat för en hatt, han jembwäl gif*w*it ho*no*m det nätet, beklagandes att han ännu icke har kunnat fåå något wist buud till Tysten dher om, derföre påstod Jon, att fåå sitt näät igen, effter Wulf tilstår det wara hans.

Wijdare blef undersökt om det näät, som Anders i Byy hadhe hoos Wulfven igenkiänt på [*fol. 527r*] hans nootgista, hwilket upwistes, säijandes Anders att af tälnarne och näf*w*ren kring om stenarne han det wist kienner igen, emedan ingen der i soknen, brukar sådant sätt dher med som han. Men Wulf påstod att nätet kom ho*no*m till, och at Anders gif*w*it ho*no*m tälnarne; hwar till Anders enständigt nekadhe. Nätet blef nogare påsedt och fans de öf*we*rsta näfwarne wara ombytte och nya, men de nedersta gamble, hwilket Wulf förklarade at de blif*w*it förslijtne och dy satt nya tijt, men nätet woro hans och af ho*no*m bundit. Wulf tilhöltz, om han då i förmågo af det 16 cap. tiufb. L.L. kan med ed och wittnen erhålla at det är hans heemgärdh? Hwar till han wäl i förstone sig utlet, men anböd det sedermehra Anders i Byn at giöra, så at om han med wittnen kan bewijsa målet höra ho*no*m till må han behållat. Då Anders nämde sine wittnen, nembl:n Hans Simonsson och Sven Pålsson, med hwilka Wulf war nögd och dy afladhe \de/ eden och hwar för sig betygadhe, att utaf de wissa kiennetekn de af detta nätet haf*w*a och dhe märken Anders på sine näät haf*we*r, särdeles på telningarne och näf*w*ren kring steenarne, detta nät höra Anders i Byen till. Uthi detta erhöltz närmare uplysning i dy, att på somblige af näf*we*rne [*fol. 527v*] fans Anders bomärke än qw[ar]sittiandes. Dr. Modig som warit med när

Anders i By fant på nätet blef och hörd, do[ch] utan eedh, emedan han och hade något emot Wulf, och betygade att han följde Anders förbij Wulffvens notgista; och då kiende han igen sitt näät, tog det så med sig och sattet in hoos tolfman. Men Wulf wille ändå påstå at det woro hans. Honom förehöltz; att om det så woro som han insisterar, och han woro oskyldig, hwij han då icke citerat Anders för ohemult tilmäle? Der til swarade han int*et*, uthan sade Anders det Wulf [i] går begiärt förlijkas. Det Wulff nekade till, uthan hade han bedit fåå sitt näät igen.

Anbelangande den halsduk, som länsm. Frisk beskyllade Wulfven före wid sidsta ting, men der till nekade Wulf nu som för, eij heller hade länsman något skiäl der till, utom sitt påstående, at Wulfven, då halsduken bortkom legat der i gårdhen och Wulf elliest skall bruka dhenne odygd, som han och chergianten Grijp, skall stulit ett hatteband, der till Wulf nekade, utan hade chergianten det samma ho*no*m gif*w*it för det han hoos ho*no*m arbetade; Grip sade sig wäl intet gif*w*it ho*no*m det, men det woro en ringa ting det, han eij åtala kunde. Samma band blef och påsedt, och war gamalt och utslijtet \af/ [*fol. 528r*] mässingztråd, och af int*et* wärde, derföre [det] eij heller astimeras kunde.

Yttermehra klagade dr. Modig at Wulf, hade för honom stulit en giädda af näten, dhen han af ho*no*m tagit igen; der till nekade Wulf, säijandes att den woro af hans näät, som lågo dher brede wijd. Wittnen woro här till inga, aldenstund de warit bägge allena.

Resolutio. Anbelangande det näät Jon Hemingsson igenkiendt, så tillåtes ho*no*m det taga åter, efftersom \corp. And./ Wulf sielf tilstår, det wara ho*no*m tilhörigt, och Wulf i föllie af det 17 \cap./ tiufb. L.L. natt och åhr lemnat sin hemuls man Tyst at sökia, aldenstund han utom rijkes och i Norrie stadder är.

Men hwad wijdkommer Anders näät i Byy, så emedan Wulf effter det 16 cap. tiufb. L.L. eij gittat eeden gånga at det woro hans som gärd, utan omsijder lembnat den samma till Anders, hwilken och med 2:e wittnen bewisat besagde näät wara ho*no*m tilhörigdt, fördhenskull dömes det honom till, skolandes Wulf effter besa[gde] [*fol. 528v*] lagssens rum böta 40 m:k, och öf*we*r kyrkioplichten blif*we*r han i detta måhl till wördige predikoembetet remitterat. För halssduken och gieddan befrijas Wulf, aldenstund han der till med inga skiäl kunnat bindas.

Ting 27, 28 och 29 mars 1699

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I: 20a, fol. 103r–119v, ÖLA.

Anno 1699 d. 27, 28 och 29 martij höltz ord. laga ting med allmogen af Ragunda pastorat, närwarande häradzfogden wälb:de Lorentz Backman och nämden.

Sven Biörsson i Gewåg	Pär Jonsson i Torsgård
Hans Simsson i Håssiö	Pär Jonsson på Åsen
Pär Hemingsson i Stugun	Jon Ersson i Utaneedh
Gulle Pärsson i Lund	Elias Jonsson på Ede
Sven Jonsson i Wästaned	Olof Pärsson i Gewåg
Olof Jonsson i Kånkebacken	Jacob Månsson på Hammaren

1. Afladhe Olof Jonsson i Kånckebacken dess tolfmansed, som antogz i Jacob Måns ställe på Hammaren, hwilken fick afskedh, men nu satt i Johan Mickelssons ställe på Kiälen, som war siuk.

2. Publicerades dhe Kongl. placater och förordningar, som wijd de förra protocollen anteknade finnas.

3. Förehades 1. Mantalslängdhen.
2) Gierningzmän angående; så war smeden som förl:it åhr antogz Jacob Jacobsson, nu förl. winter förrymd; men sokneskräddaren Jacob Nilsson hade för 1698 brukadt hem:n i Hällioms s:n och Ångermanland, dock angaf han sig nu och begiärte blif*w*a wijd embetet [*fol. 103v*] för åhr 1699 som till wederbörande lembnades.
3) Tienstelöst och lättingar betygades för 1698 inga wara.
4) Eij heller förmåtte någon för sig att antaga bränwijns brännerijet.
5) Med förmedlingarne gambla och nya \pro 1698/ betygades wara samma beskaffenheet som för förra åhren.
6) Länsman tilstod sig för 1698 niutit sin löhn.

4. Hustru Walborg i Kulstad föredrog, hurusom hon esomofftast blif*w*it stulen smått i sänder, för hwilket hon will sig hålla till \sin/ dr. Nilss Hammarberg, efftersom i hans säng hennes pijga funnit 3 st. dyrkar, och sedan är Hammarberg af pijgan Segrid Jonsdåtter funnen i hebbret; till dyrkarne nekade Hammarberg i förstone, men omsijder tilstod han dem, så och at han dören dyrkat och upbrutit, men dhen gången int*et* fått stiäla effter folket för hastigt kommo öf*we*r honom.

Wijdare klagade hust. Walborg, att under hennes bodbotten blif*w*it borrat och korn uttagit, som med henne Johan Olsson i Kulstad; wittnade till en half tun. wijd pass; till detta nekade Hammarberg [*fol. 104r*] ochså i förstone, men när detta blef ho*no*m omständel:n förehållit, måtte han det jembwäl wederkiännas, beklagandes att detta uti sin trångmål han giordt hade. Uppå tilfrågan nekade han sig detta håhl under båttn borrat, utan skall det wara gammalt. Q. huru han blef det warsse? Rs. der till int*et*, utan skall der settat måssa uti, och så tog han småningom uth lijtet i sänder. Dher emot klagade Hammarberg, at i hust. Walborgz bod, han skall funnit ett paar strumpor ho*no*m tilhörige, som medan han war in i landet, för ho*no*m förkommit. Hustru Walborg sade sig int*et* wetta, huru desse strumpor kommit tijt om de icke fölgdt med, då hon lät bära uth alla winter kläderne, men elliest då Hammarberg begiärte see effter dhem i boden, låste hon straxt upp för ho*no*m, då han [?] lådes, som han fant dhem i kiettan wijd döran, därest han för hade stulit miölet, men om de lågo der för, ell:r han då kastade dem dijt, woro henne obekant. Att hon stulit desse strumpor, kunde Hammarberg henne eij tilläggia. Elliest blef denne Hammarberg wid sidst ting för stölld \hos/ hustru Walborg dömd till 27 ör s.m:t och kyrkioplicht, men derföre än oexeqverad. [*fol. 104v*]

Resolutio. För dhen ¼ t. korn Hammarberg genom borrande under herbergz bottn afhändt hust. Walborg, dömmes han effter Kongl. straffordn. 3 § at böta 3 dubbelt med 6 d. s.m:t och målsägaren sitt åter, så och ståå kyrkioplicht, men för strumporne befrijas hust. Walborgz, efftersom det eij påstås, at hon i \ond/ tanka dhem tagit, uthan förmenas at de oförmodel. fölgdt med hennes kläder, efftersom och hon elliest, om sitt \redelige/ förhållande, ett godt beröm haf*we*r.

5. Såsom Jon Hemingsson i Wallen wid 1697 åhrs commission inladhe originalet af 1690 åhrs skiffte och instrumente d. 6 nov. då Nilss Olsson ho*no*m updrog hem:t Wallan med egendomen, haf*w*andes b:t skrifft fölgdt med commission acterne till Stokholm, altså hade sokneskrifwaren effter conceptet skrif*w*it ett lijka lydande, det han jempte länsman och tolfmän

som orig. underskrif*w*it, och de nu tillstodo war med dhet förra enligit, hwilket på begiäran till protocolls fördes.

6. Efftersom Sven Nilsson i Tomasgård wederkiendes, dätt And. Nilsson i Böle och Indals s:n hade prætension på ½ tun. uti Thomasgård, wärderat för 9 r.d. ell. 13 d. 16 s.m:t, hwar på han betalt effter [*fol. 105r*] qvittence 9 d. s.m:t, \dy pålades Sven Nilsson dhe öfrige 4 ½ d. s.m:t at/ clarera, hälfften till d. 1 maij, och hälfften till Michaelis instundande, så och uti expenser 1 d. s.m. effter han i en så klaar saak har låtit draga sig för rätta, och sin wederpart bekostnad giöra.

7. Föredrog Olof Nilsson i Wästbyn och Holms s:n, hurusom hans måg Olof Hellman i Hårgård är nyligen barnlös död blif*w*en, och efftersom hans hustru som obördig, eij lärer widh hem:t förblif*w*a, så anhölt Olof Nilsson, det måtte han erhålla sin förnöijelsse först 74 d. kopp.m:t han at hielpa mågen, har i hem.t inlagdt, och sedhan för ½ t. korn och ½ t. råg, så och 1 st. koo, 1 st. qwijga, 2 st. getter, 1 st. killing, 1 st. lamb, 1 st. kalf; jembwäl och att dåttren må erhålla sin morgongåf*w*a, effter h. pastoris h. Olai Edenij attest i Indahl till 10 lod förgylt sölf*we*r, så och dess gifftorätt, williandes på hennes wägnar, sig med hemmanet eij wijdare befatta. Lieutn. Mobak fodrade och innestående utlagor 6 d. 22 ½ ör k.m:t, hwarutom och flere creditorer skola wara. Dherföre och i så beskaffad saak afsades, att öf*we*r all egendomen skall så i löst som fast ett richtigt inventarium författas, der af gäld [*fol. 105v*] först betalas, sedhan mor\gon/gåf*w*a 10 lod förggylt sölf*we*r à 1 d. 8 s.m. lodet, sampt hustruns gifftorätt, effter det 16 cap. Gifftb. L.L. af det öfrige tager hon sin 1/3 dehl, dock at med det fasta förblif*we*r effter det 5 capitlet eiusdem tit. hemmanet emottaga Sven Carlsson nu i wåhr, det arf*w*ingarne tilhanda at bruka. Till inventoris uprättande förordnades med sokneskrif*w*aren Johan Mickelsson i Byn och Gulle Pärsson i Lundh.

8. Oppböd Essbiörn Nilsson i Utaneed dess fädernes hem:n ibid 4 tl., 2 g*ången*.

9. Det påstod fuller Erich Pålsson i Jerqwitzle och Lidens s:n, det Lars Hansson i Ammern måtte honom betala dhen hästefohla, som wargarne för ho*nom* ihiehlrif*w*it i Amern, efftersom Lars Hansson effter accord eij skall sändt bem:t fohla från sig ho*nom* till mötes till Ede, då ingen sådan skada tijmadt hade; dock emedan Erich Pålsson, emot Lars Hansons förnekande eij gitte bewijsa någon sådan handell dhem emellan sluten wara, mindre at Lars Hansson sig åtagit hästen at wårda, emot alla oförmodel. händelsser, uthan fast mehra, har han den samma wårdat såsom sina egna hästar ibland hwilka fohlan gådt i beet, fördhenskull och i anledning af det 9 cap. kiöpb. L.L. warder Lars Hansson från widare åtahl befrijad. \Men pro abs. wid upropet böter han 1 d. s.m:t. [*fol. 106r*]

11. [!] Angående dhen tahlan, som lieutn. Mobak fördhe till Jon Ersson i Utaneedh, om 2 t:r salt och 2 *pund* tobak; som Jon Erssons syster i Stokholm hust. Brijta, sändt hijt till Sundzvald i lieutnantens nampn, hwarigenom lieutn. eij skall fåt det godz, han förskrif*w*it från Hans Mobak i Stokholm, påståendes dy straff på Jon Ersson och sin satisfaction; hvar emot åter Jon Ersson exciperade, att för systrens action han int*et* kan swara, och skadeståndet bewiste eij lieutnanten;

Resolverades; at om lieutn. förmenar sig haf*w*a fog för detta, at under hans nampn saltet och tobaket är sändt, bör han sökia hustru Brijta i Stockholm, men öf*we*r skadeståndet måtte en specification upptas, innan der öf*we*r kan resolveras.

12. Föreentes lieutn. Mobak och Pär Olsson i Gewåg angående en pijga, som Pär Olsson skall lieutn. owitterl:n bortstädiat, at lieutn. sin tahlan afståår, efftersom han sitt käromål eij gitte fulltyga.

13. Såsom lieutn:n Mobak har från sitt boställe afsagdt dess landboer, Olof och Zacris Johanssönner af Biskopsgårdz bruk och häffd, fördhenskull tilsades, \at/ länsman instundande [*fol. 106v*] wår skulle syna hwad för sin tijd de bygdt hadhe, så och hwad dhe på klåkstapällbyggnaden kostadt, som dem alt bör beräknas.

14. Fölliande fehlachtige åboer warnades och dheras hem:n upbödes 2 *gånge*n. Hans Nilsson och Olof Pärsson i Håssiö, Jacob Månsson på Hammaren, Nilss Olsson på Skogen, Pähr Kiälsson i Gewåg och Sven Carlsson i Hårgård.

15. Olof Svensson och Erik Ersson på Ede käradhe till Elias Jonsson och Pär Jonsson ibidem, om dhen skada och intrång dhem tilfogas af dhesse deras grannar, i dy, att fast dhe alla 4 för laxfisket gif*w*a en lijka taxa, hwar emot dhe och uti tenår och noot, till ¼ part hwardera participera, will dock Elias och Pär Jonsson dhem wägra uti näteställen en lijka proportion njuta; utan påstår Elias Jonsson med brodren större dehl för sig dher wid \at/ behålla, öf*we*r hwilken åwärkan dhe begiärte rättens handräkning. Att desse grannar; ¼ part hwardera för detta fisket taxerade, tilstodz, i anseende till hwilket och Pär Jonsson sig begaf, att låta käranderne uti näte- [*fol. 107r*] läggiande lijka interessera; men Elias Jonson påstod at behålla de näteställen han och hans förfäder af ålder hafft hade, wiliandes sig till ingen delning begif*w*a.

Detta blef af nämden öf*we*rlagdt och resolveradt, att såsom desse 4 grannar hwar för sig gif*w*a lijka ell. ¼ part af laxestadgan, hwilken under hemmans räntan icke är begrijpen, så böre dhe och lijka effter det 25 cap. B*yggninga*b*alcken* L.L. § 3 hwar och en lijka i fisket med näten interessera, äf*w*en som med noot och tenor, och det således, att med nätläggiande dhe bruka åhrskiffte, på det en lijkheet må blif*w*a och hwar och en fult för fullo bekomma.

16. Efftersom Jon Ersson i Utaneedh wid sidsta ting blef dömd till dr. Nilss Duf*w*a att betala 2 d. 16 s.m:t för dess hustrus jordepenngar i Utaneedh, men ho*no*m dess regress lembnad dhem hoos Johan Samsson och Ingemar Jonsson at återsökia, hwilka b:t p:g:r af ho*no*m hade uttagit och qvitteradt d. 30 nov. 1686 altså har Jon Ersson nu instämdt Samsson, fodrandes b:t 2 d. 16 af ho*no*m, dher emot han exciperade det Ingemar Jonsson hade bem:t p:g:r emottagit, för hwilka Jon Ersson må hans egendom sökia, som är en sölfbägare [*fol. 107v*] han hos Jon Ersson lembnadt, och sedan 3 d. i en koo hoos Gabriel Lind i Biskopsgårdhen. Jon Ersson sw. att bägaren är för giäld bortgången, dher uti han och hade fodra 5 d. 24 ö*re* k.m:t för ett par byxor, Samsson sw. at Ingemar hade från Hernösand sändt byxorne åter, dhem dr. Börie Klok sedan tagit, så at för dhem Jon Ersson må dragounen sökia.

Resolutio. Såsom af 1686 åhrs qvittence finnes, det Joh. Samsson och Ingemar Jonsson haf*w*a tillijka emottagit och Jon Ersson qvitteradt Nilss Duf*w*as hustrus p:g:r 2 d. 16 s.m. så böra dhe och derföre swara hälfften hwardera således, att Joh. Samsson betalar Jon Ersson 1 d. 8 och Ingemar 1 d. 8 s.m:t, haf*w*andes för Ingemars skuld, Jon Ersson at hålla sig till hans egendom, som är 3 d. k.m:t i en koo hoos Gabriel Lind, och hwad mehra som kan finnas.

17. Igenom dess skrifft till rätten, fodrade pijgan Märit Andersdåtter af Nilss Larssons arf*winga*r i Swedie, 14 d. s.m. som deras fadher skall 2 *gånger* låtit sig betala för dess broders inlagde p:g:r i hennes [*fol. 108r*] fädernes hem:n hwilken saak wijd sidsta ting i mangell af fulle

bewijs blef upskuten; men emedan sonen Lars Nilsson nu som för der till nekade, och Märit till sit påstående inga skiäl hadhe, fördhenskull och wijd så beskaffadh saak, blef*w*o Nilss Larssons arf*winga*r dher ifrån aldeles befrijade.

18. Tilsades allmogen om \kyrkio/wägarnes oppkiörande wintertiden till Kiälarne från Forss och Ragund, då så slötz, att Nääsboerne kiöra öf*we*r sin skog; der Östansiömän taga emot och kiöra öf*we*r sin och Kulstad skog, dher emot Kulstad wäga på sin skog till Östansiö åth Gråsiön. Wijd Ede bååtsteen, håller Forss s:n en skiutzfärdzbååt och Ede en lijten bååt för resande, dhem hwar och en böör tilbakas föhra, så snart han dhen brukadt haf*we*r, wijd straff tillgiörandes.

19. Bewilliades Pär Jonsson i Ede skiötning på Ede hem:t 2 tl. kiöpt för 380 d. kopp.m:t af dess swärfaders Sven Olssons syskonebarn Heming Biörsson, effter kiöpeskrifften d. 27 decembr. 1689 och således innom börden befunnit, det allmogen med nämden bewittnade, warandes pengarne betalte [*fol. 108v*] och upbuden klanderlöst passerade d. 26 jan. 1691 och 2 oct. sampt d. 17 febr. 1692.

20. Det fodradhe dr. Amphin Nimmerman utaf Elias Clemetzon i Byen, Olof Pärsson ibidem och Pär Ersson i Österåsen någon återstående ränta för 1694, men dher emot bewiste bönderne med lieutn. Mobakz och länsmans qvittence wijd liqvidationen, at dee samma p:g:r hade utbetalt, hwilka lieutn. emottagit, som chergianten Carl Grijp intygade, och fördhenskull skulle lieutn. till nästa ting med bönderne här öf*we*r \instämmas och höras/.

21. Olof Staffansson i Böhle och Forss s:n kärade genom dr. Elias Wälkommen till sin dragoun Jonas Stöör, hwilken oachtadt dhe wijd tinget 1698 d. 18 maij till ho*nom* skedde warningar; eij har afstådt med dess wanart att stiäla, uthan när Olof Staffanssons hustru för några wekor sedan, lembnade miölkstuf*w*udören olåsen, har Stöör, efftersom dee eij annat fans at stiäla, borttagit en miölkskopa, den han bortsåldt hoos Påhl Amphinsson i Biskopsgårdhen, anhållandes, [*fol. 109r*] att såsom Stöör nu 3 g*ånge*n är lagförd för begången stöld i hans gård, det måtte han dömas och bonden således blif*w*a honom qwitt, efftersom han aldrig dhen owanan skall afståå, beklagandes dher hoos, att Stöör i många åhr stulit ho*nom*, men för hans listighet kan han int*et* fåå alt på ho*nom*. Stöör tilstod denne tiuft och at hoos Påhl Amphinsson, han för denne skopa, \hade/ fått henne 2:ne g*ånger* full med korn, 2/3 kanna wijd pass, men der intet berättad, at dhen war stulen, hwilket och Påhl Amphinsson betygade, ty \det/ war en så ringa ting, den han wäl kunde troo ho*nom* wara ägare utaf. Protocollen blef*w*o efftersedde, och fans af 1696 åhrs protocoll d. 18 decembr. att för stöld hoos Olof Staffansson han är dömd at böta 3 dubbelt med 2 d. 24 s.m., sammaledz d. 18 maij 1698 äf*w*en stulit hos denne sin bonde och dömd till 21 d. 14 s.m:t bötter med kyrkioplicht, men bägge gångerne corporaliter afstraffad. Dhen nu stulne träskopan blef fram hafd, och af nämden wärderad för 2 ör s.m:t. Wälkommen anhölt på bondens w:g:r, at blif*w*a denne dragoun qvitt, efftersom och af nämden [*fol. 109v*] intygades, at han war en arg och wanartig sälle, som denne odygdth länge brukadt, \så att hans granne Erick Nilsson begierte blif*w*a af med ho*nom*/.

Detta blef sedhan öf*we*rlagdt, finnandes rätten af föregående ransakning, att Stöör 2:e g*ånge*n tilförene är för stöld anklagad och straffad, och särdeles wid tinget in majo 1698 omständel. warnad sig at wakta, emedan han då 2:dra g*ånger* dömdes, men icke desto mindre har han nu 3:die g*ånge*n kommit igen, ehuruwäl det han nu stulit är fast ringa, och allenast 2 ör s.m:tz wärde, så att till underdånödhmiukt föllie af högl. K*ong*l. hofrättens bref d. 20 junij 1698, tingzrätten skulle falla på de tankar, at Stöör för dem sin gierning borde med [d]öden afstraffas;

men aldenstund dhen andra stölden med dess bötter sig belöper till öf*we*r 8 d. s.m:t ~~bötter~~, så synes högbem:t förordning till dhenne casum icke egentel:n kunna lämpas, och altderföre \skulle/ dhetta högl. K*ong*l. hofrätten underdånödhmiukl. underställes, och wid så beskaffadt saak, Jonas Stöör, som 3:de g*ången* igenkommit, effter K*ong*l. straffordn. 3 § till döden dömas, aldenstund i bem:t § ingen summa specificeras, utan att de som 3:de g*ången* komma igen, böre lijka med kyrkiotiuf*w*ar, om de första gången stiäla lijtet ell. mycket, dömas till döden. [*fol. 110r*]

22. Borgaren från Hernösand Jonas Buhre käradhe till dess swågrar Jacob och Isac Nilssönner, så och Jöns Nilssons enkia hustru Ingell Jonsdåtter i Åsen, öf*we*r det olaga arfskiffte som effter deras föräldrar de d. 3 nov*em*br. hållit, i dy at dhe trädt till arf*w*et för än giäld gulden war, af oskiffto, och sedan låtit modren på sin ålderdom lijda nöd och fara från den ena till dhen andra, för hwilken orsak Buren måst henne till sig taga, och särdeles på de 3 sidsta åhren hon till sängz legat med stoor bekostnad skiöta och sedan till graf*w*en skaffa, hwilket barnens förfarande sträf*w*er emot det 31 cap. Jordb. L.L. och 15 S*tads*L*agen* Dherföre och i krafft af b:t 31 cap. § 1. Buren påstår först fult uth dess betahlning för skiötzell och omwårdnad, i 3 åhr, à 2 d. k.m:t om wekan, efftersom i föllie af executions stadgans 22 § en fånge ringare underhåld eij kan gif*w*as; der näst prætenderar han proportionaliter begrafningzomkostnad \in alles/ med expenser effter särdeles räkning 387 d. kopp.m:t, hwar af sedan han arf*winga*r[ne] godt giort några upborne poster med sin hustru resterande 302 d. Och såsom alla arf*winga*rne fått bröllopskost, så förmodar han och för sin hustru det bekomma, om boet tilräcker sedan giäld är betalt, hwar och icke at dhe måtte effter det 23 cap. gifftb. L.L. det återbära och sedan till jembkningz komma låta, och sin gl. moders [*fol. 110v*] föda och uppehälle till dödedagarne proportionaliter betala. Och sedan til dhen faste egendomens behåldne arf lagl. träda, hwilket fasta aldrig hade bort gåå i giäldz betahlning för 38 ell. 40 r.d. så länge löösören tillräkte, och effter det 27 cap. tingb. först bordt tagas, anhållandes öf*we*r alt sådant häradzrättens dom och utslag. Isac och Jacob Nilssönner swarade skrifftel. att såsom deras moder hade bort i hemmanet haf*w*a sin föda, så åligger och deras swägerska hust. Ingel derföre betala Buren, hwar och icke hon det will, erbiuda dhe henne lössen för det hon i hem:t inlagdt och sedan förnöija Buhren för sytningen, efftersom till bem:te hem:n dhe lijka berättigade äro med henne. Hustru Ingell swarade och skrifftel. det Buren icke hade hafft för nöden att taga swärmodern till sig från henne, hust. Ingel, utan sade han bordt låta blif*w*a henne, som aftalt war wid skifftet, hoos Ingell, men han skall henne mäst åstundat för sine barns skiötzsell skuld, i dhe 5 åhr hon henne hade, skall hon henne wäl ansett; men till någon wedergiäldning nekar hon aldeles, efftersom och hwad hem:t angår, det wäl wijd skifftet är hållit för skatte 1 ½ tl., men sedermehra 1695 är ett t*un*n*eland* befunnit wara [*fol. 111r*] crono, fastän hon det helt och hållit betalt som skatte, med 86 d. 4: 12 s.m:t, wijsandes dher hos af en räkning, hurusom hon derföre betalt 90 d. s.m:t hwar ibland och Jonas Bure fans för 7 d. 6 s.m:t de öfrige posterne funnes \och/ richtige. Arfzinstrumentet af d. 3 nov. 1675 togz och in originali fram, derest fans 59 r.d. 2 sk. giäld, men lös egendom allenast 21 r.d. 4 sk., derföre hade af det fasta der till tagitz 38 r.d. sedan tillägges och syskonen, br[öllo]opskost, som dem eij fått, 2 ½ t. korn, en koo och 1 st. småsöd, med mehra, 5 r.d. skulle gamellfolket haf*w*a i behåld och någon boskap, detta instrumente fans och på tinget d. 16 decembr. 1679 inprotocolleradt och upbudit 1 g*ången*. Hust. Ingel inlade och en häradzdom af d. 12 oct. 1681 som tillärklarar hust. Ingelz son Nilss Jönsson, effter fadren Jöns Nilsson till föllie af rättens dom d. 16 d*ecem*br. 1679, at blif*w*a wid hem:t och de andra arf*winga*rne utlösa, dock så at farmodren, skulle af hem:t effter förra sluut tilbörl. blif*w*a född och underhållen til döde dagar. Och emedan i denne dom talades om ett contract af d. 3 d*ecem*br.

1675 så påstod Buren at det måtte frambtes, säijandes der hoos, at Pär Jonsson i Österåsen skall i bytzlängden förbytt nampnen, och för Jon Nilsson [*fol. 111v*] satt Jöns Nilsson, emot hwilken beskyllning Pär Jonsson p*ro*testerade. Hustru Ingell påstod at modren hoos henne welat blif*w*a, men Buren skall nödgat henne till sig, och det för sitt gagn skull, och som i de åhren hon orkade, han henne ingen lön gaf, så lär hon då wäl betalt för sig de åhren hon låg till sängz, dhe 5 r.d. gl. folket för sig afsatte, har och Buren bekommit, som han tilstod, förklarandes dher hoos, att för dhen nöd swärmodren ledh, nödgades han taga henne till sig. Uppå rättens anmanande förlijktes parterne äntel. som föllier.

Uthi dhen här instämde saken emellan borgaren från Hernösand Jonas Bure, och dess swågrar Jacob och Isac Nilssönner, med swägerskan Ingel Jonsdåtter i Oppåsen, angående dhen fodran, som Jonas Buhre giör, för det han i 3 åhr skiött och underhållit deras siuka moder och swärmoder sampt begrafningz omkostnad; föreentes desse parter, att dhe hwar för sig skola Buren gif*w*a 4 d. s.m:t med förmodan, det de frånwarande eij heller lära neka, hwilket af 8 syskon giör 16 plåtar, men för Pål Nilssons dehl uti desse 16 plåtar tilträder Buren alt hans arf i Kråkewåg så och 2 ½ t. korn i Opåsen, hwar med de i detta mål aldeles skola wara skilde, och till mehra stadfästelsse blif*we*r detta af rätten mehra confirmeradt. [*fol. 112r*]

22. Olof Staffansson med Erich Nilsson i Böle, käradhe till Biör Olsson i Wästeråhsen och Forss s:n om 1/3 part i twänne tenor, som Biör Olsson med dhem äger, uti laxefisket i Hanes \ell. Handogz/ forssen, påståendes att såsom samma fiske in för deras land ligger, för hwilket dhe och afraden ärläggia, det måtte Biör Olsson det afstå, hälst icke skall gitta bewijsa, at ort af ålder legadt till hans hem:n ell. at han derföre är taxerad, ty han skall för sitt fiske wid Wästeråsen \Böken ben:d/ taxera så mycket, som grannen Hans Rassmusson, hwilken har 4 tl. men Biör Olsson allenast 3 tl. men Hans Rassmusson skall i stillheet gif*w*a Biör Olsson så mycket af samma taxa tilbakas, som hans hem:n är större, förutan detta fiske, haf*w*a dhe och deras part med Bymännerne uti Ögelforssen, och såsom Biör Olsson för Hanesforssen ingen särdeles taxa ärlägger, utan Bölemännerne, så anhålla de och at fåå det för sig enskylt behålla. Biör Olsson påstod dher emot att han och hans förfäder, altid haf*w*a med Hans Rassmusson giord en lijka taxa, in till dess Hans Rassmusson erhölt tingrättens resol. d. 16 de*cem*br. 1679 att han effter tunnel. skulle niuta fisket, under hwilken tid fisket i Hanesforssen för ho*nom* [*fol. 112v*] war borta, hwilket 1681 d. 12 octobr. wans åter, som af tingzdomen han bewiste och då gaf han med Hans Rassmusson en lijka stoor taxa, som gammalt warit, då och han tillijka med Biör Olsson ibland fisket i Hanesforssen, och när dhen nya stadgan påkom, så war Hanesforssens dehl ho*nom*, Biörn Olsson, påförd och i taxan beräknadt. Af ett gammalt bytesbreff de a:o 1596 emellan Rassmuss Lauritzson och Böhlemän, hwilken emot Bölemans ¼ part i Böken, dhen uplåtit sin 1/6 part i Hanesforssen, än ett annat \kiöpe/breff af d. 27 nov. 1608, på en siätte part i Handens forssen, ¼ part i Böken, 1/8 part i Öijeforssen och ¼ part i Finssell, och det för Böhle och Wästeråhs män tillhopa. Hwilka bref så \wäl/ som 1679 åhrs dom, Hans Rassmusson om händer hade, och sonen \Nilss Hansson framblade/, berättandes dher hoos, att hans fader och Biör Olsson gif*w*a uth en lijka stadga 4 d. 9 ör s.m. till mans, men der emot måtte hans fader gif*w*a åter åhrl. til Biör Olsson wid pass 15 m:k k.m:t hwilket han nu på några åhr eij gif*w*it, emedan för det Hans Rassmusson bortpantat till Olof Staffansson Hanesforssen, Biör Olsson hafft sin fyllnadh \igen/ i fisket hemma wijd gården. Biör Olsson sw. at han med Hans Rassmusson skattar lijka, och som i heemfisket, han har ¼ part mindre [*fol. 113r*] än Hans Rassmusson, så niuter han derföre sin fyllnad i Hanes forssen, som under hans skatt är begrijpen, elliest emot Nilss Hanssons berättelsse swarade han, att nu på en tid hade Hans Rassmusson intet gif*w*it ho*nom* något tilbakas på taxan, emedan han hafft

Hanesforssen, och der emot har Biör Olsson hemma wid gården i Böken hafft lijka dhel med Hans, men sedan Biör Olss. dehl i Hanesforssen blef inlöst, skall Hans Rassmusson af de 4 d. 9 ör s.m. stadga gif*w*a ho*nom* åhrl. tilbaka in emot 4 d. k.m:t men at han särdeles taxerad är för Hanesforssen, kunde han eij bewijsa. Honom förehöltz att efftersom han har mindre dehl i Böken i föllie af tunl:den, så gif*we*r han och mindre afrad, aldenstund då af de 4 d. 9 s.m. Hans Rassmusson gif*we*r ho*nom* åter 1 d. 8 ör då Biör Olssons rätta taxa blif*we*r 3 d. 1 ör, och Hans Rasmussons 5 d. 17 ör i anledning af hwilket Biör O*lsson* inthet fog haf*we*r, at påstå någon dehl i Hanesforssen, hwilken ligger in för Bölemäns strand, och på dhen taxerad.

Detta blef med nämden öf*we*rlagdt och resolverat, att ehuruwäl af föregående ransakning det nogsampt finnes, dät \Biör/ Oloffson ingen taxa för Hanes fårssen erlägger, eller att han skall wara begrijpen under dhen taxa, som för heemfisket uthgif*w*es, för hwilket Biör Olsson. Vid n. 33 infra. [*Se nedan § 33*] [*fol. 113v*]

23. Hust. Segborg Nilssdåtter i Byen kärade till stiufssonen Zacris Jonsson [i] Byen öf*we*r det han int*et* wil låta, henne på hemmanet boendes blif*w*a, ehuruwäl hon der till skall berättigad wara, efftersom wid skifftet d. 28 oct. 1694 sådant skall henne blif*w*it lof*w*adt, i anseende till hwilket hon uti många ting skall sin rätt efftergif*w*it wid delningen, så att om hon eij fåår i gården blif*w*a, kan hon eij heller med skifftet sig åtnöija, utan påstår mehra, aldenstund hon stora pengar har i gården inlagdt och gl. slächten utlöst; sedan begiärar hon det Zacris måtte bewijsa af hwad orsaak han wil henne från gården drif*w*a, och hwaruti han skal så orolig wara. Zacris anhölt at blif*w*a wid den gifne domen, att enkian bör emot sine 30 d. lössen träda aff, ty för hennes owäsende kan han int*et* bestå och till bewijs \framkallade/ Pär Jonsson på Åsen, som intygadhe, at förel. höst war han der i gården och hörde af gumman et fuult wäsende föras medh swordom och banskap på dhe andra så at det war synd åth. Tog aftrede, och förhördes Jon Ersson i Utaneed, hwilken och warit der en gång och hördt samma wäsende, tog afträde. Grannen Elias Clemsson i Byen berättade, at de träta [*fol. 114r*] och låta illa altijd och föra ett farligit wäsende, men at Zacris och hans folk äro orsaken kunde ingen säija. Hust. Seborg sw. at \då/ hon will haf*w*a sitt uth som hon inlagdt, så blif*we*r det ondt af, påståendes at blif*w*a i gården efftersom inlagdt dher 130 d. s.m. förutan annan egendom. Zacris sade näij dher till, och widare bewijs fans int*et*, elliest hade han soldat i gården och at för stiufmodren byggia hus, finner han int*et* med. Parterne förmantes til förening, men der till kunde dhe int*et* bringas och dy resolverades.

Att såsom af 1694 åhrs arfzlängd befinnes, det hust. Segborg Nilssdåtter uti alt så löst som fast har sin andehl effter lagar, hållit, hwilket alt hon wid sidsta ting är dömd att utbekomma, innan hon gården afträdher, wid hwilken resolution nu ingen ändring giöras kan, uthan åligger hust. Segborg så snart hon sin lössen erhållit, gården afträda och från Zacris Jonsson, aldenstund deras osämia är för stoor, och det bonden till gravation länder, utom dragoune husen, ho*nom* påbörde åt henne några rum byggia. [*fol. 114v*]

24. Dhen wid sidsta ting förehafde saaken, emellan Sven Biörsson i Gewåg och länsman Håkan Frisk företogz uti dhe puncter som då lembnades oafdömde ell. och upskiötes, då länsman medh Sven B*iörsson* förklarade sig wara förente således, att all deras dhem emellan warande twist skulle uphäf*w*as och de häreffter som för[r] wara goda wänner; men aldenstund dem emellan wore några ährender, så ginges puncterne i[ge]nom at öf*we*rläggias, huru wijda de kunde förenas och slättas.

Såsom 1 §, om det länsman skall på kyrkiowallen förl. 2 stora böndagen öf*we*rfallit Sven Biörsson med otidig mun, hwar wid länsman är pålagd sig edel. befrija; så förklarade Sven

Biörsson det han gif*we*r ho*nom* samma ed upp, och afstår samma käromåhl. Häradzfogden som i detta war saksökiare, förklarade sig, at han wäl finner ett wittne, som berättat det länsman han undsagdt Sven B*iörsson* med hugg, men har hwarken då ell. sedermehra ho*nom* rördt och altså ingen effect dher på följd, hwarföre kunde han eij heller här wid något tala, utan detta rätten lembnade. Hwilket och blef öf*we*rlagdt, och såsom här allenast är ett wittne, det länsman skall \undsagdt/ Sven B*iörsson* [*fol. 115r*] at ho*nom* slåå, dock icke dhen gången, utan at han den dagen skulle haf*w*a frijd, haf*w*andes länsm. intet samma sin undsäijelsse fulfölgdt, så at någon effect der på följd är, fördhenskull som hött är med ingo bött [*gammalt ordspråk*] effter det 13 cap. Edzb. St*ads*L*agen* kunde rätten här till int*et* wijdare giöra. Dock lof*w*ade länsm. till kyrkian gif*w*a 2 d. s.m. och till de fattige ¼ tun. korn.

Det angif*w*ande om arreste bruttet i dhen 4 § fant rätten af int*et* wärde, efftersom det pröf*w*at at ingen \lagl./ arrest blif*w*it lagd, och dy kunde dhen qvæstion, som parterne sig begif*w*it, wäl blif*w*a.

3 §. I v*ice* v*ersa* action om åwärkan på Hålssengan, blef så förenadt, att parterne på båda sijdor med all åwärkan skola innehålla, skolandes länsman effter det 26 cap. B*yggninga*b*alcken* L.L. samma eng omstängia och Sven Biörsson sina hästar fängzla, men skulle åwärkan skee, då skall den uthan all if*we*r lagl. synas och slijtas.

4 §. Om magazins spanmålens föryttrande för 18 d. tun. så förklarade länsman sig inga skiäl haf*w*a sedan sidsta ting, och låter dy dhen falla, hwar emot åter Sven B*iörsson* sin reconvention lembnade; och effter länsman som delator inga [*fol. 115v*] skiäl hade, så förklarade sig häradzfogden at eij heller han kunde sig af denne saken taga.

§ 8. Att Sven Biörsson skall intalt sin son och 2 dragouner slå länsman i fäboderne, förklarade länsman sig int*et* kunna bewijsa, hälst dhe ho*nom* uti ingen måtto rördt, uthan allenast befallt at afhålla ifrån fisket, som Sven Biörson taxerade före, och således war den af int*et* wärde.

Uti dhen 12 §, woro de så förente, at Sven Biörsson geent öf*we*r skogen från Gewåg, skall här effter, som för, fåå drif*w*a sin boskap till fäboderne, dock at han ingen skada låter länsman på dess slått och bodwall tilfogas, som alt utan if*we*r synas och dömas skall.

Sidst angående Sven B*iörsson* påstående, att effter länsman oförlijkt, har under action gådt till Herrans högw. nattward, han effter Kongl. M:tz nådigste resolution måtte böta 100 d. s.m:t så är det en saak, som till Ven*erandum* Consistorium hörer och dijtremitteras.

Beträffande tiuf*w*en Elias Lans, hwem hans saak nedtystadt, och derföre bör böta, [*fol. 116r*] så emedan högl. K*ong*l. hofrätten i dess dom intet der öf*we*r resolverat ell:r samma ährende hijt remitterat, så skulle dher öf*we*r först i ödhmiukhet förfrågas;

Wijtet angående, så blef \det/ på h. probstens så wäl som parternes begiäran för denne gången utstält och lembnadt, lof*w*andes Sven B*iörsson* för sin dehl 1 d:r s.m:t til de fattige. Hwar med således desse parters twist till alla sina delar blef uphäf*w*en och dödad.

25. För uteblif*w*ande förmedelst fyllerij wid 2:e uprop, sakfältes Olof Staffanson i Böhle till 2 d. s.m:t effter processens 2 §.

26. Oppböd Olof Svensson Torsgårdh he*mmane*t 3 tl. 2 g*ången*, kiöpt af Sven Biörsson, med förbehåld som för.

27. Hust. Cicilia i Håssiö beswäradhe sig öf*we*r länsm. Håkan Frisk för det han af henne ~~fodrar~~ för en tun. magazins korn, hwilket Hans Kongl. M.tz har allmogen tillåtit at lösa för 12 d., fodrar 24 d. k.m:t och fast han der på undfåt en koo för 9 d. och en fohla stoo för 10 d. k.m.

söker han henne än för 15 d. k.m:t, begiärandes för hans ofog blif*w*a befrijad. Länsm. sw. at 1696 fick denne hust. 1 tun. magazins [*fol. 116v*] korn det hon om hösten skulle betala med 11 d. 24 ör, men som hon det och giorde tog länsm. 1 tun. korn af henne, och sattet hoos tolfm. Hans Simsson henne till lössen, men kornet stod dher ett åhr, och då nödgades länsm. för henne betala penngarne till befalm:n, hwar på han upwiste qvittence d. 20 d*ecem*br. 1697 då kornet hörde ho*nom* till, han hade det och budit Hans Simsson och flera till lössen, men de hade int*et* p:g:r. Förl. wår 1698 kom hust. Cicilia och begiär samma korn till kiöps då länsman lät henne fåå för 21 d. [ä]ndock andra togo 24 d. och således uti detta henne ingen ofog giort. Korn och stoet tilstod länsm. sig fått för 19 d. tilhopa, men ändå resterade ho*nom* 15 d. 20 *öre* som länsman af en räkning bewiste, hwilken till hwar post examinerades, och af enkian tilstodz, der wid länsman godt kiende ett halfft *pund* humbla för 3 d. så att der effter han rätta fodran wardt 12 d. 20 k.m:t. Cicilia sade at kornet eij war fulle tun. men som hon tilstod at hennes sahl. man det sielff hämptadt så kunde länsman för målet int*et* swara. Och emedan af alt detta fans [*fol. 117r*] det Cicilia utan foog klagade på länsman, så wardt han från hennes åtahl frijerkiend, och hon warnat en annan gång eij så framkomma.

28. Ehuruwäl att dr. Jon Uneson från Stugun icke allenast war af tolfman utan och aff häradzhöfdingen stämd till detta ting, uti dhen bewiste saaken, om dhen råg som 1697 för Pehr Simonsson i Stugun i dess råg stack blef utslagen till 2 t:r ell. mehra, så hade han ändock sig på upropen dhe förra tingzdagarne sig icke infunnit, och fördenskull som alla saker nu woro sluten, blef han åter upropad och på tingzplatzen efftersökt, men han fans int*et* igen, och altdherföre effter processens 2 § dömdes han för uteblif*w*ande på 3 g*ången* till 3 d. s.m:t. Pär Simsson anhölt om sluut i saaken, effter han nu på 3:die tinget, är af Jon Unesson dragen, och nu med wittnen och \de/ af ho*nom* påberopade pärssoner till 3 st. måst liggia här, eij utan stoor kostnad, på 3:die dygnet. Anders i Nygården wittnade, att Jon Unesson hade förra natten legadt i Krånge 1 ½ mijhl här från, hwarest han om morgonen bittijda gådt uth och sagdt sig skola fahra till tinget, mehra [*fol. 117v*] underrättelsse, hade man nu intet om honom. Rätten öf*we*rladhe detta, och såsom detta war en criminal saak, så kunde han int*et* dömas som absens, in contumaciam, utan måtte saken till nästa ting beroo, och länsman tilsagd, der till sig om hans pärsson försäkra. Och emedan de wid sidsta ting åberopade wittnen, nembl. Olof Jonsson och hustru Brijta [*felskrivning för*: Sigrid, se nedan] Samssonsdotter med Brijta Pärsdåtter, farit en så lång wäg till 4 ¾ mijhl hijt, så fans skiäligt at höra dhem, dock utan eed, hwilken om Jon Unesson skulle påståå, kunna dhe å nyo hijt komma.

Olof Jonsson wittnade, dät Unesons hustru hade förl. sommar sagdt för ho*nom*, det hennes man hade aff Brijta Pärsdotter om wåren kiöpt råg för ½ carolin, men intet nämde hon hösten, elliest samma tijd stölden skedde, hade Jon i 3 dagar hielpt Unesson kiöra höö, då hade Unesson int*et* annat än rågbröd at gif*w*a ho*nom* äta, så och pankaka af rågmiöl, sampt råghmiöls klimpar i wällingen, det Jon Olsson [Olof Jonsson?] alt edel. erhålla wille, tog afträde. Brijta Pärsdåtter berättade, at om wåhren fick Uneson af henne råg för ½ carolin [*fol. 118r*] wijd pass 3 kannor, som hon edel. wille besanna, \och/ att det int*et* war om hösten, tog afträde.

Hust. Sigrid wittnade, att 1697 om hösten då de fohro till tinget klagade Abr. Hassell för henne, at Unesson tubbat ho*nom* att stiäla hoos Stugukierringen, Uneson hade och welat haf*w*a honom med sig i lag att stiäla i råghässian, men der till hade Hassell nekadt, men en blöija hade han lånat Uneson at läggia under rågen, denne Hassell är tilförenne examinerad. I öfrigit förbeholtz Pär Simsson dess expenser, wid saksens sluut.

29. Efftersom wijd dhen frija skiutz, som h. probsten effter K*ong*l. M:z nådigste resolution niuter på visitationer, Stugubönderne måst graveras, så blef förafskedet, att det med tingelaget skall liqvideras, och Stugubönderne i soknejembnaden godt [!] giöras.

30. Fölliande af 1698 åhrs bötter betygades eij kunna utgå uthan corporaliter plichta, Erick Myt 1 d. Nilss Hammarberg 27 ör s.m:t And. Vulf 1 d. s.m:t. [*fol. 118v*]

31. Förkommo länsman Håkan Frisk med dhen förlijkning som han sins emellan skrifftel. giort med Sven Biörsson i Gewåg, dheruti dhe uphäf*w*a all deras twist, bediandes länsman om förlåtelsse i det han Sven Biörsson utan skiäl angrijpit, hwilket Sven honom tilgif*we*r, sättiandes sins emellan 20 d. s.m:t halfft till kyrkian och halfft til de fattige, som den andra först med ord ell. giärningar oförrättar etc. Som, förlijkningen i 2:ne exemplar utwijsar, begiärandes at rätten wille dhen confirmera; och aldenstund wijd upläsandet, den till alla sina delar af bägge parterne tilstodz, derföre blef hon i förmågo af Kongl. Maij:tz process af häradzrätten confirmerad och gillad.

32. Uppå befalm:s begiäran, reciterades af Kongl. commissorial rättens domar d. 17 sept. 1697 för länsman Frisk och sokneskrif*w*aren Måns Carlsson dhe puncter som remitterade [*fol. 119r*] wore, der effter de anten allmogen ell. allmogen dhem hade att lagl. sökia.

33. Biör Olsson lijka med Hans Rassmusson skattar, fast Hans R*assmusson* större delen effter tunnelanden i föllie af 1679 åhrs dom innehaf*we*r, påståendes dess utan dess gl. häfd på Hanesforssen; dock emedan hwad taxan angår, det en tilstådd saak är, hurudan heemlig under handell, Biör Olsson och Hans Rassmusson emellan, dher wijd är förelupen, jembwäl och häfdan beträffande, det af 1681 åhrs protocoll befinnes, att en man allenast dher om, dock utan eedh berättadt, som eij war fult skiäl, hwar effter denne andehl i Hanesforssen borde Bölesmännen afhändas, ell. saken af rätten uptagas, hälst emedan sådane ströom och laxefisken effter 1282 [!] åhrs rijkzdagzbeslut och åtskillige sedermehra utgångne Kongl. förordningar, såsom Kongl. M:z och cronones immediate rättigheter komma at ansees, hwilka under tingzrätternes jurisdiction eij sortera; fördenskull anstår tingzrätten nu eij [*fol. 119v*] heller wijdare sig med saken befatta, uthan den samma med ransakningen, h. gen. majorn och öf*we*rsten i ödhmiukheet underställer, derest Bölesmännen sin rätt haf*w*a at sökia och andraga.

Ting 20 och 21 september 1699

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I: 20b, fol. 285r–299r, ÖLA. Sista paragrafen saknas, komplettering angiven inom hakparentes har hämtats från den renoverade domboken i Svea Hovrätt, Advokatfiskalens arkiv, vol. E XI e: 3190 (Gävleborgs län), fol. 1101r–1119r, RA.

Anno 1699 d. 20 och 21 septembris höltz ord. ting med allmogen af Ragunda pastorat, närwarande länsman wälförståndig Håkan Frisk och ordinarie nämden, som wijd wårtinget fins anteknadt.

1. Opplästes dhe Kongl. placater som wijd Räfsundz protocoll annoterade äro.
Förehades boskapslängdhen.
Med förmedlingar så gl:e som nya, betygades wara samma beskaffenheet, som förra åhren.
Bränwijns brännerijet war ingen som emot wiss taxa sig antaga kunde.
Gierningzmän sokneskräddaren Jacob Nilsson i Fårss s:n som nu kommit igen från Ångermanland.
\Ibland tienstelösa och lättingar/ angafz Anders Pärsson i Forss s:n, som hwarken förl:it åhr ell:r nu tagit sig någon tienst, dock berättades \han/ wara siukel. i fötterne, så at han int*et* duger till dragoun, men arbeta kan han wäl och dy der han int*et* antager tienst, skall han ställas för rätta wijd nästa ting.

2. På Sig[h]ridh Samsdåtters wägnar från Stugun föredrog Pär Hemmingsson, hurusom ähr förl. våhr [*fol. 285v*] från henne blif*w*it bortstulit 1 st. sölf*we*rring och 4 d. k.m:t contant, så och ett hand[?]klädhe, hwar om hon ingen kundskap hade erhållit för än \nu/ förledhen sommar, dhe dr. Jon Uneson för ho*nom*, Pär Hemmingsson, hade upptächt, det han på Olof Olssons wägnar i Stugun, af hwilken han sölf*we*r ringen undfått, hadhe dhen samma pantsatt hoos dr. i Räfsund Sven Miöfisk, påståendes dy på Sigridz wägnar, att Jon Unesson ell. Olof Olsson måtte skaffa ringen till rätta, jempte de andra pertzelerne och dessutan lagl. plichta. Jon Uneson sw. att Olof Olsson hadhe fått ho*nom* ringen dhen samma att föryttra, hwilket han och hade giort och aff dr. Sven Miöfisk för honom bekommit 9 m:k kopp.m:t hwilka p:g:r han druckit upp, så att Oloff Olsson der utaf int*et* hadhe niutit, efftersom han eij heller hadhe penngarne af ho*nom* låtit fodra.

Olof Olsson förklaradhe, att han denne ring hadhe kiöpt utaf dr. Abram Hassel, och ho*nom* dherföre gif*w*it 1/8 t. korn, så och födt hans gosse alt medan han war in på ordinantz.

Hassell sadhe der till näij, betygandes sig int*et* wetta af någon ring, mindre den till Olof Olsson försåldt. Olof Olsson wille [*fol. 286r*] giöra sin eedh dher på. Hassel sw. will i giöra eden, så hielper det intet, och haf*w*a penngarne måst föllia ringen, effter dhe och ringen lågo tillhopa uti en skieppa. Q. huru Hassell kunde det så noga wetta? Sw. att Sigrid så för ho*nom* hade berättadt.

Pehr Hemingsson begiärte det Jon Uneson måtte bekienna hwad han för honom om denne ring hade refererat. Då på förehållande han äntel. sadhe, att Olof Olsson derföre hade gif*w*it honom ringen, att han skulle gåå till en wijs finne, och laga att han skulle förgiöra Pär Hemmingsson, men hwarest finnen bodde, hade han int*et* honom wijsadt, \widare/ än det han \sagdt/, han bodde på finmarken. Till hwilken berättelsse Olof Olsson på det högsta nekade. Jon Uneson sw. att Olof Olsson förl. weka, då de hoos Pär Hemmingsson woro till muns, hade det samma tilstådt, då Lillbondens Oloff och Jon Pärsson woro tilstädz och det åhörde. Pär Hemmingsson insisterade det samma, jembwäl och att Olof Olsson skall wederkiendz det han welat genom finnen förgiöra ho*nom*, för hwilket Olof då welat [*fol. 286v*] förlijkas, och lof*w*at gif*w*a 2 koor till de fattige, och att han aldrig mehra skulle komma igen, om han sluppe. Detta wille Olof Olsson ingalunda tilståå, uthan skola Pär Hemmingssons ord och råd warit, det han till de fattige skulle gif*w*a 2 koor, och så låta blif*w*a. Pehr Hemmingsson sadhe att Olof kom til honom och bad om förlijkning, det Olof nekade, säijandes att såsom han fått höra det Jon Unesson hade sådant tahl om honom fördt, förfogade han sig till Pär Hemmingsson att förnimma huru det war i sanning, aldenstund han till Pähr int*et* ondt hade. Pehr Hemmingsson frågade hwarföre han då behöfde bedia honom om förlåtelsse. Olof, sw. at han aldrig giort honom något ondt och behöfde dy sådant int*et*. Pehr Hemmingsson sadhe att Olof welat tubba

Abram att stiäla både Lilbonden och Jon Kiöpman, det och Abram wille Olof påbörda; men Olof nekade der till alt frambgeent, som en aldeles osann beskyllning. Lilbondens Oloff och Pär Jonsson woro eij stämde ell. tillstädes, \fördenskull/ [*fol. 287r*] kunde de nu intet hörde blif*w*a och wijdare skiäl funnes intet för denne gången.

Resolutio. Efftersom till uplysning i saken Lillbondens Oloff och Jon Pärsson nödwändigt måtte höras innan dhen slutes, fördhenskull blif*we*r detta till nästa ting uppskutit och att b:t wittnen då äntel. inkomma, så böre och Olof Olsson med Jon Unesson ifrån Swän Miöfisk, der till införskaffa ringen på det att den då tillijka må blif*w*a wärderad, för det Olof Olsson 2 g*ånge*n in för rätten kallat Pär Hemingsson lögnare, böter han som för oqwädins ord, 2 g*ånger* 3 m:k s.m:t effter det 43 cap. tingb.

3. Uppå capiteins wälb. h. Jockim von Dadens wägn*a*r, kärade fändricken Kruskopp, till sockneskrif*w*aren Måns Carlsson för dhe åtskillige \obewijslige/ beskyllningar han wijd 1697 åhrs commission har capitein tillagdt, för hwilka han blif*w*it befrijadt, påståendes det capitein för sådant ohemult angifwande, måtte på Måns Carlsson niuta laga reconvention. Måns Carlsson wille här till int*et* swara, aldenstund han icke lagl. och i rättan blif*w*it stämd. Fändriken beropade sig på länsman som ho*nom* stämdt. Länsm:n förklarade, at \han/ wijsat Måns Carlsson h. capitenn breff om citationen. Måns Carlsson sw. at han [*fol. 287v*] allenast dherutaf läste några ord, hurusom h. capitein på ho*nom* wille haf*w*a stembning, men aldrig citerade länsman honom wijdare, ell. lät honom wetta; uti hwad ährender h. capitein honom tiltala wille. Hwilket icke heller länsman sustinera kunde sig giordt haf*w*a. Och aldenstund citationen således icke fans wederbörl; och som processens [1] § påbiuder, förrättad, altdherföre kunde saken nu icke förtagas, uthan till nästa ting lembnad, då lagl. att instämmas.

4. Saken emellan Pär Olsson och Pär Siulson i Anssiö, emot Nilss Ersson i Lund, om några olaga giller, blef upskuten till nästa ting, emedan Nilss icke lagl. war citerad.

5. Såsom Pär Olsson i Anssiö har treskatz och eij welat gif*w*a sin dragoun camperingz kåsten, föregif*w*andes som skulle det eij wara Kongl. Maij:tz befallning, fördenskull blef han nu dher om underrättadt, med åthwarning med sådant att innehålla.

7. [!] Såsom pijgan Margreta Johansdåtter tilstod sig från Jon Kiöpmans hustru [*fol. 288r*] i Stugun haf*w*a stulit och olofl. afhändt ett förkläde; som wärderades för 8 ör s.m:t, altså och effter Kongl. straffordningens 3 § dömdes hon at böta 3 dubbelt, orkar hon eij botum, plichte med fängelsse effter Kongl. M:s resol. d. 30 maij 1698 och det allenast för stölden och int*et* för bötterne i föllie af K*ong*l. resol. d. 20 maij 1699, jembwäl och effter högstb:t resolution i stilhet uti sacristijan undergåå absolution.

8. Nämdemannen Sven Jonsson i Håssiö s:n och Wästaneedh, kärade till sin granne Pär Olsson i Anssiö om några slåttmyror, som liggia på Swän Jonssons skog, men Pär Olsson brukar, och såsom han dessutan skall haf*w*a öf*we*rflödig slått, så att han en stoor dehl bortskeppar, men Swän Jonsson dher emot mycket ringa, så anhåller han att den slått \på/ hans skatteskog är belägen, att tilträda och niuta, hälst Pär Olsson icke skall gitta bewijsa, huru han der till kommen är. Pär Olsson sw., det b:t slått af uhrminnes tijdher hade til hans hem:n legadt, hwilket, han ifrån sitt hem:n icke kan mista ell. umbära, warandes det int*et* wijst, att slåtten [*fol. 288v*] liggia på Sven Jonssons skog, effter som deras ägor och skog icke äro med råmärken skilde. Sven Jonsson påstod, att deras ägor hade wissa märken sins emellan, begiärandes goda

män, det att besichtiga; hwar till och 6 goda män förordnades i följe af det 26 cap. B*yggninga*b*alcken* L.L., dem de råda hälfften hwardera, hwar på rätten will saken definitive afsluta.

9. Företogz hållen husesyn på cronohem:t Biskopsgårdhen dragounehåll wijd Räfsundz compagnie 4 tl. hwilket emot 40 åhr Påhl Amphinsson, effter sin fadher har åbodt, dess fehlachtigheter äro af synemännen utsatte till 56 d. 22 s.m:t, hwar till när bristen för heemlighuset 8 ör och för swijnhuset 1 d. s.m:t, lägges blif*we*r hela summan 57 d. 30 s.m:t för hwilket lieutn. Mobak icke wille aldeles hålla Påhl Amphinsson solvendo, men som hem:t lell war uti temmeligit godt bruk, så föll nämden på dhe tankar åt ho*no*m 3 åhr lembnades desse fehl at bättra, då och syn medh ho*no*m hålles bör, skulle han då wijdare finnas na[c]klässig [*försumlig*] kan han der wid och widare bibehålles, dock till Kongl. M:z säkerheet, wart all hans [*fol. 289r*] egendom imedlertijd inteknad. Hwad elliest Påhl Amphinsson har att klaga öf*we*r det intrång, som cappellanen h. Olof ho*no*m tilfogar, det måtte han låta ho*no*m instämma före.

10. Togz under händer till afdömande förrättad husesyn på reserve hem:t \Hårgård/ 3 ½ tl. skatte, hwilket Swän Carlsson och Olof Jönsson brukat tilhopa några åhr, men nu haf*we*r Sven Carlsson det allena antagit, fehlachtigheterne pröf*w*ades till 31 d. 30: 5 s.m:t dem Sven Carlsson åtog sig at swara och inom 3 åhr at bota, imedlertijd och till Kongl. M:s säkerheet inteknas jordhen.

11. Angående dhe 19 d. 24 s.m:t fehlachtigheeter till häfd och byggnad, som effter hållen syyn pröf*w*ades wid Påhl Svenssons hem:n Håssiö 2 ½ tunl. skatte och Olof Pärson med dr. Sven Pålsson åbo, hwilket är dragounehåll wid Räfsundz compagnie, så lembnades dhem till dess fulbordan 3 åhr och imedlertijd blif*we*r till Kongl. M:z säkerheet jordhen inteknadt.

12. Öf*we*r dhen brist som till häfd och byggnad effter hållen syyn \til 90 d. 16 p*enga*r/ [*renov. har*: 93 d. 8: 16 p.] fans wijd Pähr Jonssons [*fol. 289v*] hem:n Håssiö 2 ½ tl. skatte dragounehåll wijd Räfsundz compagnie, hwilket Hans Nilsson nu nyligen \1698/ har till brukz antagit, blef resolveradt att åboen Hans Nilsson skall inom 3 åhr bättra, och till Kongl. M:z säkerheet dessinnan blif*we*r skatterätten inteknadt och upbuden 1 g*ånge*n.

13. Förehades hållen husesyn på Olof Nilson hem:n Torsgård, trumslagare boställe wijd Räfsundz compagnie, hwilket Olof Svensson förl. wåhr kiöpt aff Sven Biörsson i Gewåg, som det för ögonen stodh, dess brist wärderades till 76 d. 28 s.m:t dhem Olof Svensson lof*w*ade bättra effter handen, förbehållandes sig allenast att sökia ärsättning af Sven Biörsson för den skada, åkeren dher igenom tagit, at han affördt fodret. För denne, summa wardt hem:t till K[ongl.] M:s säkerheet inteknadt och upbudit 1 g*ången* och Olof Svensson lembnat 4 åhr dhett at bättra som fehlar.

14. Öf*we*rsågz hållen besichtning på häfd och byggnad wid Jacob Månssons hem:n [*fol. 290r*] Hammaren dragounehåll wijd Räfsundz compagnie 3 tl. skatte, hwilket Jacob Månsson effter sine föräldrar har åbodt, dess fehl wärderades till 46 d:r 26: 8 s.m:t, hwilka åboen dömdes inom 3 åhr at bättra, dessinnan inteknas jorden för Kongl. M:z säkerheet och upbiudes 1 g*ången* äf*w*en för sine fodringar, upbödo creditorerne dhen samma 1 g*ånge*n.

15. Så war och förl:n sommar syn hållen öf*we*r Hammarsgården hust. Märitz hem:n 2 ½ tl. crono dragounehåll wid Räfsundz compagnie hwilket alt in till indelningen 1695 warit lieutn. boställe, och af lieutn. Mobak innehafft 10 åhr wid pass, till 1696 men som åhr 1696 dher woro syn hållen, hwilken eij war tilstädz ell. afdömd, och fördhenskull blef det denne gång*en* differerat.

16. Bewilliades att Pär Jonsson i Torsgård, Elias på Ede, Pär Jonsson på Åsen och Jon Nilsson i Utaneed skulle syna och billäggia twisten emellan Pähr Boman och Jon Liman i Lijen om stridige råmärken och åkerskifften. [*fol. 290v*]

17. Nämdemannen wälförståndig Sven Biörsson i Gewåg beswärade sig öf*we*r dess grannar Pähr Olsson, Jon Andersson och Per Kiälsson, hurusom dhe eij tillijka och samma tijd med ho*nom* med sin boskap willia till fäbodarne fahra, och när de äntel. flyttia tit skola de altijd lembna hästarne hemma på ägorne, hwar igenom Sven Biörson på sine ägor och ängiar stoor skada skall taga. Och såsom Sven Biörsson om byägorne skall mehra gierdzellgård hålla än hans grannar emot tunnel:n, så anhåller om jembning sig och grannerne emellan, och at hwad fäbeeten wijdkommer hans grannar eij må dher uti ho*nom* någon skada tilfoga. Swaranderne beklagade sig att de eij sådane fäbodar haf*w*a som Sven Biörsson, och hästarne kunde för odiurens skuld, dhe int*et* haf*w*a till skogz i fäboderne, \men/ delningen af gierdzellgårdarne undrogo de sig int*et*.

Resolutio. Det åligger samptl. Sven Biörssons grannar, som och all annorstädz i landet wanligit är, samma tijd och tijllijka med sin boskap till fäboderne fahra wijd laga plicht tilgiörandes om dher öf*we*r klagadt warder. Men \hwad/ hästerne angår, så emedan de till gårdarnes bruk esomofftast wid handen fodras, så kunna de dem eij alt stadigt haf*w*a i bodarne, [*fol. 291r*] utan och ibland wijd byen, då dhe skola dem haff*wa*, så att dhe ingen skada giöra, hwilken der dem skeer och effte*r* det 9 cap. B*yggninga*b*alcken* L.L. den lagl. mätin warder, skola bönderne derföre plichte. Så böre och effte*r* det 26 cap. B*yggninga*b*alcken* L.L. § 6 de gierdzellgårdar samptl. grannarne tilhopa haf*w*a, så jembkas, at hwar och en der af håller den proportion, som emot tunnelanden swarar.

18. Det föredrog länsman wälförståndig Håkan Frisk hurusom Jon Kiöpman i Stugun emot Kongl. M:t stränga förbud har sig fördristat i tienst att taga en utan pass kommande lapp, hwilken tilförene tient så hoos h. biskopen i Hernösand som sedermehra hoos h. generalen Willink, men sig eij bättre förehållit, än at han i Gefle har måst löpa gatulopp, sedan nu Kiöpman hafft ho*nom* 20 wekor, har han och nu nyl. med dragoun Lerkia rymdt bort, sedan lappen först hade stulit hoos en och annan, påståendes länsman, at Kiöpman måtte för sådant behörigen straffas. Jon Kiöpman har för sitt påstående tijdefiske \låtit sig/ uhrsäkta, och dher hoos förklara, att det eij plägar wanligit wara att fråga lappar effter pass, hwilka elliest altid [*fol. 291v*] skola fritt passera, och derföre hade han eij heller spordt denne lapp om något sådant, uthan såsom han gaf sig uth att arbeta, tog han ho*nom* ann. Så hade och Olof Olsson i Stugun yttermehra till i åhr städiat denne lapp, det han och tilstod, effter han af Kiöpman war för antagen. Leutn. Mobak hade och gif*w*it ho*nom* stedzell 3 caroliner, det han och wederkiendes, emedan han eij annat wiste, än han war en redel. man, wille dy nu för sine bortmistade p:g:r sökia Kiöpman, som en sådan skalk först intagit hade.

Resolutio. Såsom Jon Kiöpman i Stugun har sig understådt emot Kongl. stränga förbud af åhr 1686 § 1 att intaga och hoos sig behålla en oförpassad löös persson, för hwilket han med allmogen på det alf*w*arligaste alla åhr blif*w*a förmente, kunnandes rätten denne persson icke för

någon lapp ansee, aldenstund han fiällen öf*we*rgif*w*it och en lång tijd neder på landet tient, och fördhenskull anstår icke häradzrätten, att frija Jon Kiöpman för de 40 m:k s.m:t straff som uti högstb:te placatz 1 § stadgade äro. [*fol. 292r*]

19. Bewilliades Erik Pärsson i Uthaneed fasta på dess swärfaders hem:n ibidem, hwilket effter föreningen d. 28 oct. 1697 honom updragit är att lösa, efftersom det fans lagbudit och lagståndit, dock at han först upwijser dhe andra swägerskornes qvittence på kiöpskillingen att dhen är betalt, fasta blif*we*r och till d. 6 decembr. inneliggiandes.

20. Öf*we*r det intrång som Nääsboerne klagadhe att Böhle män i Forss s:n dhem tilfoga på deras skog, så i betzmarken, som wånskogen, hwilken effter 1698 åhrs dom dem tillkommer, resolverades att såssom effter gamble synebref och domar som wid synen 1697 d. 21 maij äro producerade af Nääsboerne, det fins dett skogen och slåtten med betzmarcken wijd Stormyrkiärnen skall komma Nääsman till, altså förbiudes Böhleman dher wid att giöra dem något intrång, till dess sådant om påstås skulle, blif*we*r synat, utan låta Näsman deras bodher, betzmarck och wånskog niuta i frijd; till dess synen skeer bör och dem öf*we*r bäcken giorde bron uphäf*w*as.

21. Oppböd Oloff Svensson hem:t Torsgård om 3 tl. kiöpt af Sven i Gewåg 3 g*ången* med förbehåld som för. [*fol. 292v*]

22. Bewilliades Håkan Pärsson i Påhlgård fasta på det af honom inlöste hem:n i Påhlgård 3 tl. skatte, Olof Nilsson, hwilket han wunnit genom dom 1695 så wäl som 1697 d. 14 d*ecem*br. och sedan lagl. är upbudit och lagståndit, dock att fasta eij extraderas för än d. 7 decembr. då natt och åhr ähr ute.

23. H. lieutn. Mobak beklagade sin medellösheet at kunna betala dhe 100 d. s.m:t han af Kongl. commission är dömd i expenser att betala, efftersom för barnegodz all hans egendom häftar, will dy till en begynnelsse i af räkning lembna 1/3 part af åhrswäxten wijd bostället Biskopsgårdhen, hwilket på begiäran annoterades.

24. Såsom dhen wattuwäg som Pär Jonsson i Österåsen för sig och Pär Ersson måtte hålla genom dess åker, befinnes lända ho*nom* till stoor skada på dess träde, som nästkommande wår skall såås, så och det dijke, som Pär Ersson wäster i åkeren låtit graf*w*a in på Pär Jonssons åker; altså till förekommande af slijk skada, fantz skiäligt till laga utslag, at förbiuda [*fol. 293r*] Pär Ersson samma wattuwäg bruka nu i höst för än kiählen och sniön kommer, och i wår så snart sniön begynner gåå aff, måtte han sammaledz, b:t wäg afstå och i dess ställe kiöra boskapen i tägatan; dijket wäster i åkeren of*w*an Pär Jonssons åker, måtte nu i höst igentäppas til laga utslag, att imedlertid på sin åker Pär Jonsson eij någon skada må liuta.

25. Angående dhett järfskin, som Pär Jönsson i Håfdsiö hafft och låtit skräddaren Pål Pärsson giöra sig mössor af, hwar wid han förmenar honom en dehl af skinnet försnillat, förhördes dr. Siul Ståhl, hwilken samma skinn skall sedt, och effter aflagd eedh betygade, de samma skinn war helt och int*et* loppat ell. hårlöst, warandes det under bukan med kålf*w*an slagit, dock hade han int*et* gådt igenom, de hade och warit så stort att han wäl kunnat dher utaf fåå 2 st. hehlskorne mössbräm och att skarf*w*at. Om Pär Jönsson fått flera än denne järf*w*en wiste han int*et*, utan hade skinnet elliest warit wackert. Tog afträde. [*fol. 293v*]

27. S.d. uplästes h. baronen gen. majorns och landzhöfdingens högwälb. h. Axel von Schaars resolution för länsm. Håkan Frisk och Pär Jonsson i Torsgård af d. 2 huius, att wijd afradzlandet Hoo skola bibehåldne blif*w*a, och fördhenskull i krafft dher aff, blef*w*e Lars i Ammern och Jon Andersson i Gewåg dher ifrån utsagde, att de sig dher med eij wijdare befatta, utan låta dhe andra det samma obehindrade niuta, utom dhe 24 ör s.m:t som de här tills för detta afradzland ärlagdt effter 1669 åhrs afradzbreff, låta sig länsman \och Pär Jonsson öf*we*rtala/, gif*we*r åhrl:n 8 ör til, så at det blif*we*r in alles en dal. s.m:t, och högre skattade nämden, som dett hadhe besedt och pröf*w*at, i anseende emot andra afradzland, eij kunna taxeras, aldenstund, denne tract mäst består af berg och morast, och allenast \någon/ myr och häss höö slått, och wijd pass 1 ½ lass lägde höö.

28. Utfäste Nilss Nilsson i Kråkewåg att föda dess stiufmoder 3 månader, till nästa ting, att då utslag blif*we*r, hwad på hennes sytning han skyldig är.

29. Angående den qvæstion dr. Hans Giädda moverade emot dess bonde Pär Kiälsson i Gewågh, om dragoune lönen och monderingen; [*fol. 294r*] remitterades, som en hijtt int*et* hörande saak, till krijgzrätten.

30. Som en capiteins, wälb. h. Michel Plantingz rättzinnehaf*w*are, fodradhe fändricken Petter Kruskopp af corporalen Johan Vide 5 d. s.m:t dem hans hustru blif*w*it skyldig, för åtskillige saker hon förlorat, då hon hoos h. capitein tiente. Wide swarade, att hwarken han ell. hustrun, woro h. capitein något skyldige, och för det han förloradt hade capitein för henne innehållit 2 åhrs löhn 9 d:r s.m:t. Chergianten Grijp sadhe, at han sedt Vides bref till Planting, dheruti han lof*w*ar, att om han fingo hustrun heem, wille han betala hwad hon woro skyldig; men såsom det icke war någon klar och tijdelig obligation, dy kunde rätten icke döma Wide något att betala till Kruskopp, för än honom och capitein Planting emellan blif*w*it liqviderat och dömdt.

31. Såsom Sven i Påhlgård klagade öf*we*r grannen Håkan Pärsson. 1) Att hans dräng för honom kiört upp en reen. 2) At han slagit en ladutompt. 3) At utom en [*fol. 294v*] rååsten slagit in på ho*nom* in om en annan steen, hwar emot Håkan Pärsson nekadhe, fördhenskull resolv. at i föllie af d. 26 c*ap*. B*yggninga*b*alcken* sexmannasyn skulle detta besee, hwar med dher de eij äro nögde, haf*w*ade rätten wijdare at sökia.

32. Företogz till änteligit sluut dhen åffta förhafde saaken, emellan Pär Simonsson i Stugun och dragoun Jon Unesson, angående dhen råg han 1697 om hösten skall till 2 à 3 t:r slagit utur Pär Simonssons rågstack i skogen, hwilken saak på sidsta ting för den orsaken upskiötz att Jon Unesson sedan han war kommen in emot tingzplatzen, stack sig undan af wägen, hwarföre blef ho*nom* sådant först förehållit; men der till hade han ingen annan uhrsächt, än att efftersom Abram Hassell eij kom fram, hölt han onödigt gåå på tinget. Dher emot honom remonstrerades, att han sådant hade bordt låta rätten wetta, elliest hade Hassell då int*et* at giöra här, aldenstund han orden war examinerad. Men dher emot förestältes Jon Unesson, hurusom i Krånge och Ameren han hållit sig undan så länge tinget påstod, så ehuru flijtigt [*fol. 295r*] han då efftersöktes kunde han ändå int*et* ärtappas, hwilket nogsampt wijsar at han kiendt sig skyldig och intet tordtz fram för rätten. Jon Unesson nekade ändå till dhenne gierning, dhen han int*et* giort, och kunde den icke heller på sig bekienna; hwar emot honom af ransakningarne remonstrerades alla omständigheeter, som honom synes gravera; särdeles af sidsta ransakningen och dhen

berättelsse wittnen då giordt. Frågades hwad som Unesson giorde i Ammern och Krånge under sidsta ting? Sw. satt der och drack, men elliest kunde han in*tet* wijdare förmås at bekiennat, tog afträdhe, dhå nämden förklarade sig int*et* kunna frija Jon Unesson, eftersom emot ho*nom* så klara omständigheeter äro, och han altid hafft den odygden, fast alldrig blif*w*it bunden; hwarföre resolverades som föllier.

Emellan Pär Simsson i Stugun och dr. Jon Uneson angående någon råg, som 1697 om hösten för Pär Simsson utur dess råg hässia blif*w*it utslagen och bortstulen. Resolverades att ehuruwäl Jon Unesson till dhenne gierning framherdigt har nekadt, och sin [*fol. 295v*] oskuld påstådt; dock emedan det af ransakningarne dher emot är befunnit, hurusom Jon Uneson hela hösten 1697 så på åå- som på handqvarnen malit råg och hafft rågmiöl, icke allenast till kook och korfe miöl utan och till bröd, haf*w*andes han och till Olof Pärssons hustru bortbytt 4 à 5 kan:r så har och Elizabet Matzdåtter samma höst, då Jon Uneson hafft deras badstuf*w*a, der funnit af ho*nom* lembnad råg med ax och agnar; men dher emot har Jon Uneson eij kunna wijsa sig, dhen hösten fått mehra råg än af Isacs sonehustru i Näset 2 kan:r, och af Brijta Pärsdåtter i Stugun för ½ carolin till 3 k:r hwilket Brijta påstådt haf*w*a warit om wåhren, det och Jon Unesons hustru hade för Jon Olsson i Stugun berättadt; och enär Jon Uneson till sidsta ting war instämd med de då inkallade wittnen att confronteras, har han under wägen stuckit sig undan och eij tordz fram, och såledz lijka som tagit sig sak å bak, hwilka alla omständigheeter som de klarl. gif*w*a wid handen, det Jon Uneson hafft mera råg än han kan wijsa sig rätteligen bekommit, dy är i krafft af d. 7 cap. [*fol. 296r*] tiufb. L.L. detta skutit till häradznämd, som honom i så beskaffadt saak eij kunnat befrija, och fördenskull effter b:t capitel dömdes Jon Unesson at böta 40 m:k och rågen till 2 t:r betala med 4 d. s.m. tun:n.

33. Hans Rassmusson i Påhlåsen och Forss s:n föredrog hurusom han med sonen Rassmuss Hansson woro af ilaka menniskior kommin uti det talet, som de skola flått huden af ett stoo, som för Erich Nilsson i Böhle blef förl. midsommar dödt, och att dhe hudhen skola tagit och till sin nytto anwändt, hwilket tahl han fått uti effter dr. Jonas Stöörs hustru Kierstin Samuelsdåtter, påståendes at hon måtte wijsa sin sagesman ell. och lagl. böta för en så ährerrörig beskyllning; Kierstin sw. att då stoet dödde hielpte hon Erich i Böhle, draga den of*w*an gården till skogz och så fohr hon till fäboderne, derest hon war 8 dagar; när hon kom heem sadhe Erichz moder och hustru för henne, det märren war slagen, då Kierstin frågadt, hwem det giort, hwar på de in*tet* swarat, utan sins emellan sagdt, hon hade fläck på ena sijdan för, [*fol. 296v*] nu flådde han märren och satte skinnet på andra sijdhan, och så gåår han jempt[?], en annan gång hade och Erichz hustru sagdt, att hon mötte 2 karlar, den ena war blodig om händerne; då Kiärstin frågadt, hwem det war, men der till hade hon int*et* swarat. Wijdare, måndagen der effter gick Kierstin till Påhlåsen att arbeta och sade då till Han[s] Rassmus, [*renov. har*: måg, *framför dragoun*] dragoun Norman allenast med skiämpt, war du in*tet* galin som och flådde märren, om afftonen lade han sig qwar då war Norman något trägen att fåå wetta hwadh hon mente med det hon sade om märren, då äntel. Kierstin hade berättat de ord som Erich Nilss qwinfolk för henne berättat, hwar af Norman och hans hustru tagit illa wijd sig, så at han straxt gådt up aff sängen och uth der effter att ransaka, kom och straxt in igen sättiandes sig på en stoohl säijandes, nu tijger iag och säijer intet; hudan sitter i rökhuset, om morgonen då hon uppstod gick hon och i rökhuset, finnandes dher en hud på en stång och håren sutte in åth, och kunde nu int*et* annat säija en det war märrehuden [*fol. 297r*] effter håret war bleckt, som märren. Hans Rassmusson protesterade emot Kierstins berättelsse, påståendes att det war en elgzhud, den han något föruth fan i skogen och hösten tilförenne hade gådt för giller; samma elgzhud sade och länsman at han der hade sedt, och at hårgården på dhen samma woro wände inåth, hwilket och med honom

tolfman Pär Jonsson på Åsen wittnade. Dr. Stöör refererade at han och hielpte Erich Nilsson draga uth dhenne märr, hwilket war en söndag, om måndagen då han kom till Hans Rassmusson, hade han till Stören sagdt, Gud nåde dig, som int*et* gåår åstad och flår åth mig några skolappar af märren, hwar med han flijt åt Stören; men Stören hade int*et* gådt der effter, aldenstund eij heller Hans ho*nom* någodt dherföre lof*w*ade. Men Hans nekade här till aldeles påståendes at hwarken Stören ell. dess hustru måtte något witzord gif*w*as, emedan de äro bägge lagbundne tiuf*w*ar. Dr. Norman förklarade sig, att när Kierstin detta för ho*nom* sade wart han illa wid, och gick åstad att see der effter [*fol. 297v*] då han i rökhuset fan en hud, men dagen när liust wardt förmärkte han att det war elgzhuden, och ingen märrhud. Til uplyssning i saken blef*w*o Hans Rassmussons wittnen hörde edel., aldenstund emot dhem intet jääf war, nembl. först hust. Anna Christina, som wittnade, att hon war i Åsen då Kiersten sade till Norman en och annan gång, säg mig hwad fanen du tänckte på jösse, som gick till Böhle och flådde märren, det han i förstone uptog för skiämpt, men om afftonen då de lagdt sig begynte Norman fråga Kierstin dher om, då Kierstin swarat, att Hans Rassmusson och sonen Rassmus flått märren och at Erichz hustru i Böhle mött dhem om en morgon, då fadren warit blodig om handen, och sonen hade hafft huden uti en mees, hwar på Norman stigit up och gådt uth, emedan Kierstin och sagdt det hudhen war i gården, om en stund kom Norman in igen säijandes sig tijger och säger int*et* så länge, der sitter ett skinn \i rökhuset/, och då war hehl [*fol. 298r*] mörkt, dagen effter gick och hon tijt, finnandes dher en elgzhud och håren inåth, som eij war stoor; men märrhuden såg hon intet, tog affträde.

Inkom Brijta Pärsdotter som intygade, att under wägen til fäbodarne hadhe Kierstin för henne berättat, det Hans Rassmusson och sonen flåt mären och war Hans blodig om handen, hon sade och, at det war wäl at Erichs hustru mötte dhem då de flådde, för detta hade Kierstin tagit Biör Olssons karlar frij, ty de woro då int*et* hemma, utan Hans Rassmusson och hans karlar, mehra wiste hon intet.

Erich Nilsson i Böhle blef der näst förhörd, hwilken förklaradhe sig aldrig någon sådan beskyllning haf*w*a Hans Rassmuson tillagdt ell. kunna tilläggia, aldenstund sedan märren drogz uth, har ingen achtning på henne gaff, uthan åto hundar upp aset och weet int*et* om någon tog skinnet af henne. Hustru Elin Olssdåtter nekade och enständigt sig sådant för Störens hustru sagdt, eller kunna detta Hans Rasmusson tilläggia. Hust. Kierstin påstod sin talan, men på tilfrågan hade hon inga wittnen emedan de warit allena [*fol. 298v*] då der om talades, och som hon finner håller hon Hans Rasmusson och sonen före, att haf*w*a flått aff hudhen och dhen borttagit. Hene warnades att achta sig hwad hon säger effter hon har inga wittnen och detta är en ähreröring, beskyllning, men hon insisterade ändå sin tahlan. Och såsom inga flera bewijs stodo att hämpta, dy företogz saken till slut och resolverades.

Angående det förklenlige tahl, som om Hans Rassmusson i Påhlåsen och dess son Rasmus Hansson är utspridt, som skulle dhe förl. sommar, flått ett stoo, som Erich Nilsson i Böhle låt utdraga, och huden bortstulit; Resolverades att såsom af hållen ransakning Hans Rassmusson och sonen här till finnas aldeles oskyldige, efftersom här till emot dhem icke det ringaste skiähl kunnat frambtees, uthan frijkallar Erich Nilsson, som actor wara borde, dhem aldeles, förklarandes sig icke en gång wetta, om stooet blif*w*it huden afdragit; fördhenskull warder Hans Rassmusson med sonen dherifrån [*fol. 299r*] aldeles befrijade, så att ingen må sig wijdare underståå, dem det förewijta, och skall Kierstin Samuelsdåtter, som detta tahl först utbrakt och welat dhem tilläggia, effter det 20 cap. tingb. böta 40 m:k sölf*we*rm:t.

34. Fändricken Petter Kruskopp kom för rätten berättandes; hurusom länsman hoos sig hade intagit en fremmande oförpassad man, hwilket till Hans Kongl. Maij:tz tienst fändricken eij har

kunnat förtijga, begiärandes att han måtte blif*w*a anhållen och som en löösdrif*w*are stälter under compagniet. Länsman sw., att det är en skräddare och borgare från Sundzvaldh, hwilken en tijd warit här i landet hoos sina swågrar och arbetat, tänkiandes sig nu heem åth, haf*w*andes han dy int*et* kunna fråga ho*nom* om något pass, och om fändricken hafft ho*nom* misstänkt, frågade länsman hwij han då följgdt ho*nom* hijt, och nu några nätter med ho*nom* settat och druckit. Fändricken påstod sin förra tahlan dherföre blef denne borgare, Johan Prunk wijd nampn, förestält berättandes sig wara borgare och skräddare i Hernösand, och sedan bewistat sin swärmors begrafning i Räfsund, [*fol. 299v*] har han här i landet betient sine swågrar och gode wänner med sömande, williandes nu resa heem åth, men weet intet huru fändricken, som följgdt ho*nom* från Stugun kommer ho*nom* så att angrijpa. H. probsten iempte en dehl af nämden wiste och betyga, att denne man war en bofast borgare i Sundzvaldh [*felskrivning för*: Hernösand, se ovan samt renovationen], och dy som han på sin heemresa war stadd; kunde rätten ho*nom* dheruti int*et* hindra; men skulle fändricken förmena, at han der medelst sin burskap förloradt, att han en tijd warit från stadhen, det nu han hoos magistraten i Hernösand angif*w*a och utföra.

35. Effter befallningmans wälb:de Lorentz Backmans begiäran genom länsman wille wäl rätten undersökia om Måns Carlsson någon ograverad egendom hade, att betala expenserne med effter Kongl. commissiorial rättens dom; men såsom wid påseende af hans upsattz på giäld och skuld funnes åtskillige creditorer hwilka woro utom tingelaget boendes och int*et* citerade, altdherföre och för än de lagl. blif*w*a instämde kunde här till intet giöras.

[**34.** Effter befallningmans wälbet:e Lorens Backmans begiäran anhölt länssman att tingzrätten wille undersökia hwilka som warit landztingz karlar, då h:r Ulfsparres skiutz, så när hästerne 1693 bewilliades; men emedan desse saker woro wijd Kongl. commissiorial rätten afdömbde, så anstodh häradzrätten utan remiss af högre handen, sig med den samma icke befatta.]

Ting 9 och 10 februari 1700

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I: 21a, fol. 46r–59v, ÖLA.

Anno 1700 d. 9 och 10 februarij höltz ord. laga ting med allmogen af Ragunda pastorat, närwarande häradzskrif*w*aren wälb:de Zacris Wargh och fölliande nämdemän.

Håkan P*ärsson* i Pålgårdh	Hans Simsson i Håssiö
Pär Hemmingsson i Stugun	Pär J[o]nsson i Torsgårdh
Jacob Månsson på Hammaren	Olof Jonsson i Kånkebacken
Gulle Pärsson i Lundh	Joh*an* Mickelsson i Byen
Pär Jonsson i Åsen	Olof Pärsson i Gewåg
Elias Jonsson på Ede	Sven Jonsson i Wästaneedh

1. Uplästes dhe Kongl. placater, som wid Räfsundz protocoll äre anteknade.

2. Förehades mantalslängdhen för innewarande åhr.

3. Effter en h. probstens sedell d. 2 huius hade länsman instämdt lieutn. Petter Mobak för uteblif*w*ande från kyrkian 2:dra stoora böndagen. Hwar på lieutn. sw. at den dagen war han opasslig, och blef dy hemma allena hoos barnen, låtandes sin hustru och alt sitt folck gåå i kyrkian, och altdherföre förmente [*fol. 46v*] han sig wara utan skuld. Säxman Johan Olsson i Kullstadh, jempte Ragunda tolfmän, intygade med lieutn. det samma, och fördhenskull blef han uti detta måhl från wijdare straff frijerkiendh.

4. Effter en förtekning på giäld och skuld, som furrijarens Erik Hoffs swärfadher på Österåsen effter sig lembnat, fodradhe han af Olof Mårsson i Utaneedh 6 r.d., dhem hans hustrus förra man Pär Andersson d. 29 julij 1673 skall lånat; Olof Mårsson wille här till int*et* swara, effter det så länge sedan är skedt, uthan förmente det wara betalt, elliest kommer intet hem:t ho*nom* till utan stiufbarnen. Att dhenne fodran sedan 1673 är påtalad ell. krafd, kunde Håff icke bewijsa och fördhenskull afsades i krafft aff Kongl. resolution de a:o 1629, att för desse 6 r.d. som en förtijgat skuld Olof Mårtensson aldeles befrijas.

5. Angående dhe 33 d. k.m:t som [*fol. 47r*] effter dess sahl. swärfader furrijaren Erich Hoff, fodrade af Johan Rassmusson i Påhlåsen, föreentes parterne, det Johan Rasmusson i et för [allt] till hösten betalas 24 d. k.m:t der wid rätten lät beroo.

6. I genom fändricken manhafftig Petter Kruskopp, käradhe capitein wälb. h. Jochim von Daden till sokneskrif*w*aren Måns Carlsson, för dhe omilda beskyllningar, han h. capitein tillagdt wijd sidsta Kongl. commission. Måns Carlsson wille uti detta icke swara, emedhan citationen nu som wijd sidsta tinget icke rättel. blif*w*it förrättadhe, så att målen blif*w*it ho*nom* kundgiorde uti hwilka han skulle swara; dy hördes länsman, hwilken Måns Carlsson citeradt, som berättade att effter h. capiteins bref, d. 11 jan. han Måns Carlsson stämdt, samma bref ingaf länsman, uti hwilket inga mål specificeras, utan begiäres \allenast/, det länsman skulle stämma Måns Carlsson, för de omilda beskyllningar wid Kongl. commissionen; [*fol. 47v*] öf*we*r hwilka Kruuskopp inladhe en förtekning af 10 § puncter, som uplästes, men den samma war hwarken underskrif*w*en ell. vidimerat, elliest bestod den samma utaf åtskillige saker, som eij alla syntes angåå h. capitein; och såsom här öf*we*r fodrades fändrickens förklaring, så efterspordes om han hade någon fullmacht? Hwar till swarades näij; sedhan på förehållande kunde fändricken icke heller sig yttra uthi hwad puncter h. capitein äskade reconvention, ell. hwad straff han för detta, öf*we*r Måns Carlsson påstodo. Måns Carlsson insisterade det h. capitein måtte alla mål specificera, på det han må kunna haf*w*a wijd handen de wittnen och skiäl, som betarf*w*as.

Resolutio. Såsom h. capitein uti dess bref till länsman, icke har specificerat målen hwar före han Måns Carlsson welat låta citera, dy kan emot processens 1 § häradzrätten dhenne stembning för laglig icke ansee, så att derföre, som och att fändricken med [*fol. 48r*] behörig fullmacht eij är försedd, häradzrätten dhenne saken intet anstår att uptaga, hälst som och öf*we*r dhe måhl, som Måns Carlsson skall h:r capitein oförrättat, en ovidimerat afskrifft \allenast/ är ingif*w*en, der på häradzrätten ingen grund \kan sättia/.

7. Angående det beswär som furrijaren Erich Hoff anförde emot giästgif*w*aren i Stugun, det han en och annan gångh skall treskatz att för betahlning hielpa ho*nom* fort öf*we*r skogen, men i synnerheet nu förledhen juletijd; så kunde giestgif*w*aren dherföre, icke med något straff beläggias, hälst han påstod sig anwändt all flijt at skaffa Hoff fort, och Hoff eij heller kunde påståå, det \här/ igenom han någon skada tagit.

8. I anledning af det tahl som dragoun Jon Uneson utbrakt, det Olof Olsson i Stugun skall legdt ho*nom* åstad till en wijs finne på Kiälen, honom att öf*we*rtala, det han skulle förgiöra Pär Hemmingsson [*fol. 48v*] wijdh Stugun, hade Pär Hemmingsson instämdt Olof Olsson med Jon Uneson, beklagandes att Olof Olsson skall wara ho*nom* så illwilliande, ehuruwäl han icke weet sig sådant af ho*nom* förtient. Olof Olsson nekade här till aldeles; men Jon Uneson berättade det Olof gaf ho*nom* en sölfring för det han skulle gåå till en wijs finne på Kiälen och bedia ho*nom* giöra af med Pehr Hemingson, men hwarest han bodde ell:r hans nampn hade Olof int*et* sagdt, ringen hade Jon tagit och lodz gåå åstad, men kom int*et* längre än till Miösiö, derest hoos dr. Sven Miöfisk han druckit upp ringen. Till hwilket alt Olof nekadhe, men ringen hade han gif*w*it Jon Uneson att bortsällia. Per Hemmingsson sadhe att då Olof med Jon Unesson här öf*we*r woro hoos ho*nom* till muns, skall Olof detta tilstådt, som wittnen, skola betyga, och då jembwäl denne sin brutt afbedit. Olof swarade der till näij, uthan då han fick wetta hwad tahl Jon [*fol. 49r*] Uneson om ho*nom* utfördt, hade han gådt till Pehr Hemmingsson, at förnimma sanningen, aldenstund han int*et* ondt till Pehr hade och mehra int*et*. Pehr frågade, att om så woro, hwad han då behöfde bedia ho*nom* om förlåtelsse. Oloff sw. att för detta bad han ingen förlåtelsse, effter det eij war skedt, utan för något annat dhem kunde wara emellan. Pähr Hemmingsson beropade sig på wittnen Lilbondens Olof och Jon Pärsson wid Stugun, emot Lilbons Olof exciperade Olof Olsson, emedan han war med Pähr syskonebarn, hwilket och så befans, dy aflade allenast Jon Pärsson eden och wittnade, det han förl. höst kommit till Pär Hemmingsson, der sutto för ho*nom* Lillbondens Olof, Oloff Olsson och Jon Uneson, då hade Olof tilspordt Jon Uneson om det war sant, att han till den ändan fått ringen till ho*nom*, det han skulle låta förgiöra Pehr Hemmingsson; hwar på Jon Uneson sw. ja; men Oloff hade der till enständigt nekadt; Jon Uneson hade widare påstådt, att då Olof gaf ho*nom* [*fol. 49v*] ringen, hade han bedit ho*nom* gåå till finnarne, och höra effter om någon woro god före, att haf*w*a lijf*w*et aff Pehr Hemmingsson, då skulle Jon med dhen finnen kiöp giöra, hwad han derföre haf*w*a skulle, och sedan stämma ho*nom* till Hofssiö ell. annorstädes, der Olof kunde ho*nom* råka; när Jon Uneson warit borta och kommit igen, hade han sagdt Oloff, det finnen för detta wille haf*w*a 12 d:r hwar på Olof gif*w*it til swars, då iag fåår giöra mig bränwijn och tala med ho*nom* sielf, blif*we*r det wäl om 9 d. till hwilket Olof sagdt näij. Pehr Hemmingsson hade och frågat Oloff, hwad ondt han giordt Olof effter han wille haf*w*a lijf*w*et af ho*nom*, der emot Olof contesterat, det han sådant aldrig tänkt, uthan bedit ho*nom* gif*w*a sig till frijdz, det war int*et* om det; men Pehr Hemmingsson skall swarat sig det intet kunna giöra, ty Oloff skall så mycket giort ho*nom* emot, först at han slagit Graningzmyran, och sedan att han fahr öf*we*r alla skogar; Olof hade ändå bedit, ty om [*fol. 50r*] för detta de wille haf*w*a lijf*w*et af honom hwad woro det ändå mehra. Tog afträde, och inkom Olof Lilbonde, som hördes uthan eedh, och giorde samma berättelse med Jon Pärsson.

Pehr Hemmingsson påstod, att af detta alt synes nogsampt, det wara en tilstådd saak, dätt Olof Olsson welat förgiöra ho*nom*. Dherföre tilspordes wittnen än en gång, om Olof bedit om tilgifft för det, at han welat förgiöra Pehr? Hwar till \de/ hwar för sig nekade, beropandes sig på deras för giorde berättelsse.

Q. Om Pehr Hemmingsson här effter någon skada är tilfogadt? Sw. näij, och efftersom i dhenne saken eij war mehra att påminna, dy sedan protocollet war upläst, företogz saken till slut och resolverades.

Att ehuruwäl effter dragoun Jon Unesons utsaga, Pehr Hemmingsson har påstådt det Olof Olsson welat genom en wijs finne ho*nom* förgiöra och lijf*w*et afhända; dock emedhan \det/ emot hans förnekande eij kunna med skiäl bewijsas, efftersom och hwad Jon Uneson beträffar, hans

relation så mycket mindre witzord gif*w*as kan, [*fol. 50v*] som han eij allenast är delator, utan och en lagbunden tiuf, och fördhenskull blif*we*r Olof Olsson uti detta måhl frijerkiend, dock detta med underdånödhmiukaste wördnad, den högl. Kongl. hoffrätten understält.

9. Continuerades wijdare med dhen andra saaken emellan hust. Sigrid wijd Stugun och Olof Olsson med dr. Abram Hassell, om dhen sölf*we*r ring och 4 d. p*enga*r sampt ett handklädhe för henne bortstulne blif*w*it, warandes ringen hoos Olof Olsson funnen, och dhen samma, som han gif*w*it dr. Jon Uneson att föryttra, men Olof påstår sig kiöpt af Hassel för ¼ t. korn så och dessutan födt hans gosse medan Hassel war in i landet på ordinantz, som sidst hållne protocoll utwijsar, samma talan itererade Oloff ännu, påståendes at Abram stulit detta, emedan 1) handklädet ibland hans kläder i twetten skall funnitz, 2) när Hassell frijade till pijgan Margeta Olssdåtter, skall han skakat pungen dheruti hon skall hördt, warit penningar och sölf*we*r\ringen/, och han henne lof*w*at [*fol. 51r*] ringen om han wille ho*nom* haf*w*a. 3) Samma tijd skall Abram kiöpt en skiorta aff Nilss Modig. 4) Förutan dät och Abram altid och länge hafft wanan att stiäla, för hwilket han och är dömd och straffadh.

Men Abram nekadhe ändå här till betygandes sin oskuld, emedan och hwad handklädet angår, det eij kunde ho*nom* bewijsas. Öf*we*r pänngarne och ringen i pungen förklarade han sig, det han hafft 2: 15 ör st. som skallrat, men ingen ring, uthan den hade han lof*w*at kiöpa om Marg*re*ta welat haf*w*a ho*nom*. Margreta måtte och tilståå at hon intet sedt ringen. Af dhe penngar han utaf löningz bönderne upborit, sade Abram sig kiöpt skiörtan, för 12 ör s.m:t.

Wijdare sade Olof Olsson, det och Abram från hust. Sigris man stulit en matsäck af skinn, och af en dehl giort sig skoor, af det öfrige en mössa. Abram sw. dher till näij, haf*w*andes af en saltpåssa han fick tilbakas uhr liverie bodhen, han giort sig mössa, och wijdare kunde han intet öf*we*rbewijsas. Hustru Sigrid påstod ändå att Abram denne stöld begådt, giörandes Olof Olsson [*fol. 51v*] frij; men Abram continuerade i sitt nekande med stoora contestationer om sin oskuldh. Sigrid sade, att sedan det för henne stals, hade och Abram hafft penngar nog at kiöpa tobak före. Ille sw. intet wijdare än han kiöpt runstycke tals, af de penngar han hafft af lönen, som är 20 d:r s.m:t om åhret, tog affträdhe.

Olof Olsson wardt sedhan inkallad och alf*w*arl. tilhållen, att bekienna sanningen, emedhan Abram enständigt nekar sig honom någon ring haf*we*r såldt; men han insisterade dess giorde bekiennelsse, förmenandes sig ännu kunna större uplyssning erhålla, om han finge dilation till nästa ting, hwilket såsom uthi en saak hans ähra angående, häradzrätten honom eij förwägra kunde. [*fol. 52r*]

10. Oloff Jonsson i Kånkebacken, Anders Sörenson i Kråkewåg, Jon Johansson, Ifvar Hemmingsson och Nathanael Jonsson i Kråkewågh tiltalade Olof Olsson wid Stugun, Jon Kiöpmans son Erich och dr. Jon Uneson, för det de förl:n sommar skola brändt och rif*w*it deras bäf*w*erhuus på Sättsiölandet, fallandes misstanken på dhem, aldenstund Olof Olsson skall en gång bedit Lilbonden föllia med sig tijt, hwar till han wägrat, sedan och är dem aldrig något sådant händt, för än nu sedhan Oloff kom till Stugun att boo, och der han för bodt skall han och hafft ondt ryckte; så skall Olofz broder Jon Kiöpman, då han nyåhrsafftonen kom till Kråkewågh, och de begynt med ho*nom* tala om dhenne saken, sig utlåtit, att han wäl wiste, hwem som sööp soppan af bäfvarne för Kråkewågz man i fiohl, påståendes kärander här på laga dom.

Oloff Olsson nekadhe aldeles till dhenne gierning, betygandes härutinnan dess oskuldh, efftersom och ingen skall ho*nom* annat bewijsa der han för bodt, än han sig redeligen förehållit.

Käranderne sade [*fol. 52v*] at lijkwäl hade han samma tijdhen dätta skedde, warit till skogz några dagar, det Oloff eij förnekade, och då drog han upp sina wåhnor. Kieranderne sade at han och då hafft de andra 2 med sig? Hwar till Oloff så wäl som de nekade, uthan hade Erich och Jon Uneson warit annorstädz, att see om Kiöpmans wåhnor. Pär Hemmingsson wid Stugun sade att de på en natt kommo heem, och haf*w*a de måst följgdz åth, att de på en natt kommit heem kunde dhe eij neka, men bestridde aldeles det de i skogen följgdz åth. Eij heller kunde Pehr Hemmingsson säija, att när de kommo heem han ell. någon annan sedt, det de följgdz åth.

Att Olof bedit Lilbonden föllia med sig, dät hade Lilbonden aldeles nekadt, för fändricken Kruskopp, effter för dess opassligheet han eij orkade gåå till tinget. Till dhen relation som käranderne om Jon Kiöpman införa, sw. han, att dess ord sådane warit, när de talade om detta, för hwilket \de/ Olof beskylte, att i fiohl war Olof intet här, och ändå skedde skada på dheras wåhnor, hwem giorde dhet. [*fol. 53r*] Käranderne beropade sig till wittnes Nilss Nilsson i Kråkewåg och dr. Erik Breman, som berättade, Breman först, det Kiöpman sagdt sig wetta, hweem som sööp soppan effter deras bäfwar. Tog afträde, och hördes Nilss Nilsson, som intygade det Kiöpmans ord så fallit, att dhe bruto bäf*we*rhuus för än Olof kom hijt till Stugun, hwem giorde det, och annat kunde Nilss eij minnas.

Jon Kiöpmans son Erich med Jon Uneson nekade enständigt sig warit med Olof uthan på fadrens skog att uppgiöra wånorne.

Pär Hemmingsson sadhe att när han märkte at desse 3 karlar woro till skogz gångne skickade han Kråkewågarne bud, att dhe skulle wachta deras bäf*w*erwånor; Q. om de följgdes alla tillijka till skogz? Rs. näij, uthan hade Oloff gådt föruth. Q. om någon wijd Stugun hade sedt någon lijknelsse der till, att de hafft bäf*we*rgiäld ell. skinnet? Hwar till swarades näij. Wijdare sade Pär Hemmingsson, att morgon effter de kommit heem, hade han råkat Jon Uneson och ho*nom* förehållit [*fol. 53v*] hwarföre han warit med och brutit bäf*we*rhusen, då han skall swarat, att så mycket, som du bekienner om du warit med, så giör iag det. Män Jon Uneson sade, att han så swarat, det han intet warit åstad, ell. kunde på sig bekienna det, som osant war. Käranderne förmente, at Uneson warit med aldenstund förleden sommar, då han uth med denne elf följgde Lilbonden att leta dess stoo, han blifwit bäf*we*r huset warse, och der på skall han gådt tijt och giordt dhenne skadan. Men han och dhe andra nekade alt frambgeent; och emedan käranderne tiltrodde \sig/ ännu kunna erhålla större upplysning, desse swarander wijd saken att binda, dy på deras anhållande blef detta till nästa ting differerat och upskiutit. [*fol. 54r*]

11. Det hade länsman Håkan Frisk, instämdt dr. Johan Graan, för det han förl. d. 12 januarij, då länsman skulle fähra till qwarnen, hade han ho*nom* wijd Kråkewåg med hugg och slag öf*we*rfallit, för det att länsman af ho*nom* fodrade betahlning, 2 d. k.m:t för undfått 4 kan:r korn, påståendes, att för sådant han lagl. må plichta, så och ho*nom* dess skuld betala. Graan nekade icke till skulden, men beklagadhe att länsman hade ho*nom* först med piskan i ena handan, och stickblåsset i dhen andra öf*we*rfallit, så att han blif*w*it nödsakat sig att förswara. Till wittnes påkållades Nilss Nilsson i Kråkewåg, som afladhe eedhen och betygade, dätt han wardt af barnen uthropad at skillia dem åth, och då lågo dhe om kull Graan of*w*an på ösandes med ena handen sniö i ögonen på länsman, när nu Nilss hade skildt dhem åth och de upkommo, bar det åther i hoop i det att länsman sprang effter Graan, klösandes ho*nom* i ögonen, så att han blödde, Graan hölt i håret, och sedan Nilss dhen gången åtskildt dhem, kommo [*fol. 54v*] dhe eij mehra i hoop. Länsman sade att Graan slagit ho*nom* 3 slängiar för än han tog emot, det och Nilss Nilssons gosse om 11 åhr berättat, men Graan nekade. Resolv. Så som det eij bewijses hwem

den andra först anfallit, dy böta dhe hwar sak om sig, länsman för blodwijte effter det 13 cap. Sårm. will. L.L. 3 m:k s.m. och Graan för hårdrag lijka så 3 m:k:r s.m:t.

12. Hans Rassmusson och Biör Olsson på Wästeråsen och Forss s:n kärade till Pär Ersson på Österåsen, om en dehl uti Böke forssen och Hwarfwens laxfiske, han och hans fader för ho*nom*, öf*wer* 40 åhr uthan någon afrad skohla nutit, och dhe för ho*nom* taxan ärlagdt, anhållandes dhe, som stadgan för samma fisken ärläggia, att det utan någons intrång niuta, och Pär Ersson dömas der ifrån. Pär Ersson påstod dher emot att för dhen lilla dehl, han i detta fiske nyttiar, han gif*wer* 3 mark, hwilken under Österåhs stadgan begrijpes som är 6 dal:r 26: 16 och gif*wer* han mehra än dess granne, 3 m:k, [*fol. 55r*] hwar öf*wer* hans granne Pär Jonsson hördes, som betygade, det Pär Ersson för så gif*w*it, men nu i några åhr haf*w*a de ärlagdt lijka taxa och der hoos fiskat lijka uti Österåhs fiske, uthan att Pär Ersson sig någon lått förbehållit. Men i förledit åhr sade Pär Ersson at han apart betalt desse 3 m:k. Wästeråhsensman sadhe at de för detta fisket gif*w*a 8 d. 18 s.m:t, men der uti niuter Pär Ersson med, först hwar tridie natt, och sedan den 5:te natten, då åter begynnes med dhen 3:die och så wijdare, hwad som nu fåås den 3:die ell:r 5:te natten, dher af undfåår Pär Ersson ¼ part, som tilstodz. Huru Pär Erssons förfäder fått dhenne delen, så inladhe han 2 st. gl. pergamentz bref af d. 11 april 1596 och d. 15 febr. 1608 hwar af fans det Pär Erssons farfaders fader, Jon Nilson hade af odelsmännen kiöpt några låtter i Hwarf*w*en och Bökeforssen, jempte några mälingar åker och en myrslått, hwilka bref på tinget d. 15 decembr. 1637 och d. 14 novembr. 1649 äro upläsne och bekräftadhe, och sedermehra d. 6 nov. 1682. Pär Erson [*fol. 55v*] döms samma fiske och jordeparter at behålla, hwar wijd Pär Ersson nu påstod att förblif*w*a. Biör Olsson sadhe att Österåsen och Wästeråsen tilförene hafft fiske tilhopa och fiskadhe i lag, men 1660 gick dher en syn, då Pär Erssons granne Pär Jonssons förman gådt dher ifrån, haf*w*andes Pär Ersson alt här till blif*w*it qwar uthan taxa, hwilken de för honom alt sedhan dhen tijdhen haf*w*a måst draga. Parterne förehöltz förlijkning, anten att Pehr Ersson skulle stijga dherifrån, ell. och för det, han af desse fisken niuter, en proportional taxa ärläggia; hwar till dhe eij kunde förmåås. Fördhenskull öf*wer*lades detta af nämden och resolverades; att såsom häradzrätten icke anståår att röra det som tilförenne är dömt och afgiordt, så har Biör Olsson med sin granne sig dher effter att rätta, och Pär Ersson dess domar till godo niuta, till dess högre handhen dher öf*wer* ingen förändring har giort, efftersom och sådane strömfisken till föllie af 1282 åhrs rijkzdagzbeslut, som Kongl. M:z imediate rättigheeter komma att ansees, hwilka till h. baronen, gen. majorns och landzhöfdingens afslutande egentel. höra. [*fol. 56r*]

13. Förelästes gamble mannens Olof Staffanssons skrifft i Böhle och Forss s:n dheruti han förklarar sig med hustrun haf*w*a på dheras hem:n intagit dess stiufsons enkia hustru Brijta Pärsdåtter honom och hustrun i döde dagar att skiöta, och det med sådant hwilkor, att så länge Olof Staffansson orkar och förmår, skall han med hustrun ståå hem:t före, och hust. Brijta med sin man som barn gåå dhem till handa, men när dhe eij mechta längre med hem:t, skall hust. Brijta \gården emottaga, och/ wara förplichtadt, dem som sina föräldrar, att föda och i döde dagar skiöta sampt ährl. befodra till graf*w*en, låtandes Olof Staffansson med hustrun niuta dheras behörige underhåld och när en giäst kommer icke utslutas, utan altid behålla högsätet; dher emot Olof Staffansson och hans hustru uplåta hust. Brijta \och/ dess barn Böhle hemmanet, aldeles oklandrat för en och annan, effter deras dagar at bruka och besittia; här emot förklarade sig hust. Brijta, att hwad här of*w*an begiärat är, hon som en lydig dåtter will och skall effterkomma, och utom Olof Staffanssons wettanskap [*fol. 56v*] ingen man taga; hwilken deras föreening på begiäran wederbörande till säkerheet blef till protocolls fördh och anteknadt.

14. Efftersom Pähr Boman måtte tilståå, att dhå han till dragoun stadde Erich Ersson[s] son i Böhle, han honom lof*w*adt 9 d. k.m:t i städzell fördhenskull, dömdes han samma 9 d. som en tilstådd och privilegerad skuld effter dät 16 cap. Rådst.b. St*ads*L*agen* genstan at betala.

15. Pär Jonsson på Österåsen hade instämdt dess granne Pär Ersson om en brunnswäg från gårdarne mitt genom hans åker ligger honom till stoor skada och förfång, som de der öf*we*r hållne syner utwijsa, sedhan tiltalade han Pär Ersson om ett dijke wäster i ägorne, han genom Pär Jonssons åker haf*we*r, om en haga wid fägatan, och sidst om en råsteen 1695 af tolfmännen uppsatt, begiärandes nu dher öf*we*r dom. Pär Ersson wille eij swara, mehra än till brunnswägen dher öf*we*r han blif*w*it stämd, påståendes dhen att niuta som gammalt warit, effter [*fol. 57r*] föreeningen d. 7 junij 1645, dhen han producerade, att Erich Pärsson skulle niuta brunnswägen som gammalt warit; men det nembnes int*et* hwarest den då legat, eij heller fans någons nampn under dhenne skrifft, mindre at dhen af rätten effter wanligheeten blif*w*it verificerad, och dy påstod Pär Jonsson, att dhenne wäg måtte rättas och han utan skada blif*w*a. Pär Ersson anhölt niuta som gammalt warit.

Emellan Pär Jonsson på Österåsen och dess granne Pähr Ersson, om en brunswäg, som ligger mitt genom Pär Jonssons åker, resolverades; att såsom häradzrätten, finner dhenne wäg wara Pär Jonsson till stoor skada, af det trampande der på skeer höst och wår; aldherföre emedan effter det 1 cap. Jordb. L.L. \så/ den bör haf*w*a farwäg för mindre ligger, som \den/ för mehra, eij börandes alla en trängia, dy i krafft af det 2 cap. B*yggninga*b*alcken* L.L. pröf*w*ar rätten skiäligt, det skall denne brunswäg läggias mitt emellan bäggies åkrar, dock på Pär Jonsons åkermål, aldenstund han der [*fol. 57v*] emot igen, fåår dhen gl. wägen till åker upgiöra, efftersom och hwad 1645 åhrs föreening berörer, dhen icke finnes verificerat, som lag förmår.

16. Ehuruwäl att Pehr Boman i Lidhen och Anders Boman påstodo det \hos/ Nilss Nilsson i Kråkewåg dheras moder borde sin heemwist och underhåld haf*w*a; dock emedhan af 1678 åhrs arfz instrumente det fans, att hon förutan det lösa, hwilket hon undfått, hon allenast skulle niuta en mäling at såå, dy kunde rätten Nilss Nilsson eij widare gravera, än då för samma mäling han till henne gif*we*r åhrligen en half tunna korn, börandes i det öfrige sonen Anders Boman henne skiöta och Pehr Boman hielpa till hwad han eij fullgiöra gitter.

17. Efftersom Jon Lijman på tinget d. 5 decembr. 1698 har tillagdt Pehr Boman i Lidhen haf*w*a flyttat råån dhem emellan, och wid dhen af tolfmännen d. 24 sept*em*br. sidstl. dher öf*we*r håldne ransakning, det är befunnit, at Boman [*fol. 58r*] deruti är oskyldig, fördhenskull påstod Boman at Liman derföre måtte lagl. straffas; och ehuruwäl Liman wille sig enskylla uti detta haf*w*a gådt effter Bomans \swär/faders tahl, som dödh är; dock emedan han sådant eij gittat bewijsa, och än skiönt så woro, hade \han/ lell eij bort effter ett löst tahl, en ährlig man sådan swår beskyllning tilläggia, och altdherföre skall Lijman effter det 20 cap. tingb. böta 40 m:k s.m:t, det saam som Boman och Lijman emellan för tolfmännen är slutit, d. 24 sept*em*br. sidstl. öf*we*r några små ägotwister, blif*we*r till alla sina delar gillat, allenast gierdzellgårderne bägges techter emellan, böra de effter det 26 cap. B*yggninga*b*alcken* L.L., hålla half hwardera, och Boman nyttia ledet genom Liman hängdh, emot dess wid macht hållande, i expenser betalar Lijman til synemännen 2 d. s.m.

18. Opskiötz Abram Hassels sak om böndagz brått till nästa ting at han hijt förskaffar dess wittnen [*fol. 58v*]

19. Bewilliades Kullstad och Kånkebaks man i Ragundz s:n till mulbetens ränsande fåå swedia, dock at det observeras som 1690 åhrs Kongl. placat påbiuder.

20. Uppböd Essbiörn Nilsson i Uthaneedh dess färdenes inlöste hem:n ibid om 4 tl. 3 g*ången* uthan klander.
2) Jacob Månssons creditorer på Hammaren upbödo hans hemman nu 2 g*ången*.

21. Aldenstund wijd dhen syyn och förening, som 1698 d. 21 maij träffades emellan Ede och Nääs boerne, någon slått in emot stora elf*w*en, kom att gåå från Elias Jonsson \och Erik Ersson/ i Ede till Nääsboerne, men \dher emodt fingo Ede boerne/ någon myrslått \på skogen/ igen från Nääsman, fördhenskull och i följe af det wijd besagde syyn skedde förordz afsades, att af denne myrslått, Elias Jonsson \och Erik Ersson/ böra först erhålla dess förnöijelsse för dhen [*fol. 59r*] bortmistade slåtten, effter goda mäns wärdering, och skulle något öf*we*rskiuta, blif*w*er det samptl. Ede byemän till delningz.

22. Uplästes det a:o 1692 d. 12 decembr. uprättade inventarium hoos Oloff Lilbonde wijd Stugun på dess egendom och haf*w*ande skuld, hwilken sig besteg till 40 d. s.m. öf*we*r lösören och derföre måste dhen effter lagh af det fasta betalas.

23. Tilstod länsman, att af Påhl Amphinson han upborit dess dragouns mantalspenngar, dhem han lof*w*at betala till sokneskrif*w*aren.

Men Pär Hemingsson[s] rökep:g:r i Byen 22 ör s.m:t sade länsman sig haf*w*a dhem till Måns Carlsson haf*w*a lef*w*ererat, dher till han nekadhe, hwarföre hördes sokneskräddaren Jacob Nilsson, som edel:n wittnade, att Måns Carlsson eij welat desse penngar af länsman emottaga, effter det eij war fyllest, och dy hade penngarne på bordet blif*w*it \qwar liggiandes/, dher på länsman sig begaf dhem att betala. [*fol. 59v*]

24. Angående det stoo, som för Nilss elgz giller i Lund woro gådt Erich Siulsson i Anssiö tilhörigt, så afsades, att skogen först af goda män skulle synas, om gillren warit på fäälöten ell. på wånskogen.

Ting 3 och 4 september 1700

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I: 21b, fol. 287r–304r, ÖLA.

Anno 1700 d. 3 och 4 septembr. höltz ordinarie laga ting med allmogen af Ragunda pastorat, närwarande länsman Håkan Frisk och fölliande nämd.

Hans Simsson i Håsiö	Pär Hemmingsson i Stugun
Pär Jonsson i Torsgård	Olof Jonsson i Kånkbaken
Johan Mickelsson i Byen	Pär Jonsson på Åsen

Olof Pärsson i Gewåg	Elias Jonsson i Eede
Sven Jonsson i Westaneed	Jon Ersson i Utaneed
Essbiörn Rassmusson i Krånge	Nilss Ersson i Lund

1. Uthi Sven Biörs ställe i Gewåg och Gule Pärson i Lund, antogz Essbiörn Rassmusson i Krånge och Nilss Ersson i Lund, som aflade eden.

2. Uplästes Kongl. M:tz placat om barnemord så och om oliud och slagzmål i kyrkiorne.

3. Landzfiscalen wäl:t Jonas Frijsdahl tiltalade samptl. Stuguboerne för uthsläpt skogzelld wijd Mörtåhn; då Pehr Hemmingson med Jon och Olof Olssönner förklaradhe at Olof Jonsson Lilbonde samma eld utsläpt då han wijd Mörtåhn brände swedieland, hwilket fadren Jon Olsson [*fol. 287v*] på sonens wägnar tilstod, förmenandes honom för det samma icke kunna lijda något, aldenstund ingen skada woro timad, uthan någon små och onyttig skog allenast uppbrunnen. Och emedan fiscalen ändå påstod, at så wäl timber, som anan dugelig skog här medelst war skiämd, dy skulle detta först synas aff tolfmännen Pär Hemmingsson, Essbiörn Rasmusson och Olof Pärsson i Gewågh.

4. Säxmanen Håkan i Påhlgårdh angaf Erich Nilsson i Opåsen för det han skall drucken kommit till kyrkia förl. sommar en söndag, dock ingen förargelsse giordt. Erich Nilsson sw:de att han dagen tilförene druckit en kanna öhl ell. 2 och morgonen tagit sig något bränwijn, hwar af han blif*w*it lijtet drucken \så at han eij kommit i kyrkian/, och elliest warit af öhlet siuk, efftersom han woro af en swag natur, bad dy om förskoning dhenne gången; h. prosten Hoffverberg berättade, att när han kom utur kyrkian, \hade/ han talat [*fol. 288r*] med Erik Nilsson och funnit honom något drucken, så att han raglat, dock hade han ingen förargelsse i kyrkian giordt, hwilket jembväl säxman och flere af församblingen intygade.

Resolv. Såsom Erich Nilsson under detta sitt fyllerij ingen förargelsse ell. oliud under gudztiensten har giordt, wijdare, än \at/ han \så plägat sig, at han/ den dagen försummat gudztiensten, fördhenskull skall han i anledning af d. 10 § af Kongl. M:tz placat om sabbatzbrutt böta 5 d. s.m:t ell:r sittia 2 söndagar i stocken.

5. Uppå h. probstens begiäran, tilsades och warnades allmogen, wijd skeende soknestämmor om lördagarne, intet gåå bort från gudztiensten alt wijd laga straff tilgiörandes.

6. Uthi dhen wijd sidsta ting förehafde saak emellan Olof Jonsson i Kånkebacken, med Kråkewågzmän, och Olof Olsson i Stugun, angående bäf*w*er och bäf*we*rhuus brytande, påminte käranderne, att sidst, \hade/ Olof Olsson effter slutit ting denne gierningen tilstådt [*fol. 288v*] för tolfmännen Johan Mickelsson och Håkan i Påhlgårdh. Hwilka hwar för sig berättade, det Olof wäl bekiendt, att han brutit och bränt bäf*we*rhusen, då dr. Jon Uneson och Jon Kiöpmans son med ho*nom* warit men ingen bäf*w*er fått; det samma tilstod Oloff jembwäl nu, williandes sådant edel. erhålla, skolandes Jon Uneson honom här till bedragit. Jon Kiöpman giorde på sin sons wägnar samma relation. Och emedan käranderne äntel. påstodo, att Olof Olsson der fått några bäfrar, dy skulle detta anstå till nästa ting att Jon Uneson med Kiöpmans sonen blif*we*r hörde, imedlertijd förbiudes Olof så med bäf*we*rwånor, som elgzfångande, någon skada giöra på kärandernes skoog och mark.

7. Det föredrog Pär Hemmingsson i Stugun, hurusom förl:n sommar grannen Oloff Olsson, skall i Långtors myran flyttiat en rååsteen 10 ¾ aln in på Pär Hemmingsson, det Essbiörn i Krångeed synat och wittnade; Olof Olsson [*fol. 289r*] nekade här till, berättandes, att Påhl Pärson war samma gång i slåtten, och som Olof war nykommen til hemmanet, och sökte effter skillnaden, fan han der en grubba, och en steen liggia brede wijd ett stycke ifrån på wägen, den satte han i grubban, efftersom Påhl sagdt at der war skillnaden, men samma steen hade han intet uptagit ifrån dess förra rum. Och aldenstund Pehr Hemmingsson det påstod och Påhl Pärson, som ett wittne, uti denne angelägne saak äntel:n höras måtte, fördenskull och till hans ankomst blef detta upskutit till nästa ting att afslutas.

8. Till ödhmiuk hörsamste föllie af h. baron gen. majorns och landzhöfdingens remiss d. 27 julij sidstl:ne för bönderne från Opåsen i Forss s:n, Erich Nilsson och Nilss Jönsson, blef ransakadt om den tridie part i Haningzforssens laxefiske, som p[ro]bsten högwällärde magister Salmon Hof*w*erberg brukar, gif*w*andes dherföre åhrl. till Forss [*fol. 289v*] kyrkia 12 ör s.m:t, och emedan käranderne haf*w*a de andra 2/3 del:r, emot åhrl. taxa med förhögningen, för 1 d. 20 ör s.m:t så anhålla de för de 12 ör afrad till kyrkian, fåå jembwäl den ena tredie parten, aldenstund hela fisket på deras grund är belägit, skolandes h. probsten för besagde 1/3 part, intet gif*w*a mehra än \wid pass/ 1/6 part till kyrkian, \i proportion/ emot deras taxa till Konungen. H. probsten förklarade sig här på 1) att Opåhsboerne intet kunna säija, detta fiske på deras hemmans grund liggia, aldenstund det under hemmans skatten eij är begrijpit, uthan med alla de andra fisken, är en Kongl. M:tz immediate rättigheet, och med en särskilt stadga belagdt.

2) Anbelangande att de haf*w*a en större taxa på sine 2/3 del., än h:r probsten till kyrkian ärlägger, det haf*w*a de sig sielf*w*a åtagit, och gåår h. probsten och kyrkian intet om, uthan som fisket af ålder har under kyrkian och prästebolet warit donerat, [*fol. 290r*] förmodar h. probsten sig eij wijdare kunna gravera, än då till kyrkian gif*w*er den dehl hon derföre aff uhrminnes tijdher har hafft. 3) Så haf*we*r och pastores ifrån ålder brukat dhenne sin och kyrkians dehl, utan någons påtahl, och der på kostadt byggningar och annat; för det 4:de åberopar sig h. probsten Dråttning Christina confirmation åhr 1645, § 1 som bibehåller kyrkiorne och kyrkioherdarne wijd deras gamble hwilkor, inkomster och rättigheeter. Om det äntel. skulle för Opåhs wara et skiäl, att tilträda detta fisket, at det ligger för deras hem:n, så skulle h. probsten lättel. mista de andra fisken han i elfwen haf*w*er; på tilfrågan kunde käranderne intet påståå det berörde 1/3 dehl i fisket, någonssin warit brukad af deras förfäder, mindre wijsa om ell. när det kommit der från, uthan måtte de wederkiennas at det af ålder legat till kyrkian, förmente dock sig wara närmast det at bruka på hwilkas grund det ligger. H:r probsten beropade sig på dess för andragne [*fol. 290v*] skiäl, i krafft af hwilka han förmente ingen kunna trängia ho*n*o*m* och kyrkian från dess uhrminnes häfd. Nämden tillijka med de äldste af allmogen wiste eij heller annat betyga, än at h. pastores för sig och kyrkian denna 1/3 dehl brukadt; men huru den först kommit der under, fans ingen breff ell. annor rättelsse om, hwilket alt i högwälb. h. baron general majorns och landzhöfdingens decision ödmiukel. lembnas.

9. Emedan af sluten räkning med cappellanens sahl. h. Olofs enkia, hon befans för 1699 åhrs contribution och mantalspengar, restera med 6 d. 19: 2 s.m:t fördenskull dömdes hon dem genstan at clarera.

10. Uthi den instämde saken emellan tolfman Jon Ersson i Uthaneedh och länsman wäl:t Håkan Frisk, vice versa kärande och swarande angående skuld fodran och förtullat godz [*fol. 291r*] med mehra, är detta Ragunda tingzrättz dom gif*w*en d. 4 septembr. a:o 1700.

Att hwad dhe 6 d. 9 ör s.m:t beträffar, som Jon Ersson d. 20 januarij 1699 har i Stokholm utlagdt i tull för länsmans godz; så ehuruwäl länsman förmenar at de 8 d. s.m:t han gif*w*it dess son Måns till hästelega, jembwäl skola räkt till tullens betalning; dock emedan det pröf*w*at är, at samma 8 d. nappast hint til hästelegan, dy åligger länsman betala Jon Ersson de således för honom \i god troo/ utlagde penngar 6 d. 9 ör s.m:t så och i interesse 16 ör s.m:t sampt expenser 1 d:r s.m:t. Hwad widkommer länsmans vice versa action, at Jon Ersson måtte upwisa, huru han dess 2 lass har förtullat så och för landzkiöp ansees, det upskiutes till dess tulsedlen inkommer, den länsman af controleuren på Åhrskogen böör infodra.

11. Såsom länsman har äskat pass af Jon Erssons syster i Utaneed Brijta, som at giästa dess syskon är heem rest, [*fol. 291v*] dy inlade Jon Ersson henes husbönders pass från Stokholm af h. kyrkioherden i S:t Maria magister Malmberg verificerat.

12. Tolfmannen beskedelig Sven Biörsson i Gewåg beswärade sig öf*we*r dess grannar Pär Olsson, Jon Andersson och Pehr Kiälsson, det effter häradzrättens dom d. 21 sept*em*br. 1699 de hwarken samma tijd som han, willia fahra till fäboderne, uthan honom förl. wåhr på dess slått stoor skada giort, eij heller hålla den portion af gierdzelgårdar och leed, som effter bem:t \dom/ in för goda män, de förlijkningz wijs sig påtagit; påståendes för sådant på dem laga straff. Swaranderne förklarade, det förl. wår hade Sven Biörsson \i/ förtijd och för än sniön war i fiällen afgången, farit i bodarne, då dem omöijel:it war att gåå med, utan 8 dagar effter allenast warit hemma, dock ingen skada giort. Af gierdzelgårdarne sade tolfmännen Pär i Torsgård och Olof i [*fol. 292r*] Kånkebaken att de samptl. så blif*w*it förenade, det swaranderne skulle taga af Sven Biörson och stängia hagan yttersijdan uthan gården, sedan hwar sitt stycke i fäätäet effter tunnelanden, så och hwar sitt leed, et utom gården, ett wästan gården, och ett wid Jon Anderssons gårdz; och ehuruwäl swaranderne detta nu wille sig undandraga, så fant dock rätten denne förening med domen eenlig, och dy blef den confirmerat, wid 3 d. s.m. wijte, som dän sig wijdare emotsätter; dock hwad boskapen angår, så bör till alla sämias bibehållande grannarne sammantalas, när dem allom lägligit faller, den till fäbodarne \på en tijd at afdrif*w*a/.

13. Daniel Olsson i Byen och Forss s:n, beswärade sig, hurusom han, som med sina grannar Elias Clemetzon, Olof Pärsson och Zacris Jonsson, måtte i skiutz och annat utståå en lijka tunga och beswär, eij fåår emot dhem, som hwardera haf*w*a ¼ part i laxefisket, niuta mehra än 1/6 dehl fast hans hemman emot deras, allenast är \½/ [*fol. 292v*] tunl. \mindre/, begiärandes, till sin uprättelsse med dom en lijka andehl, emot en proportionerat taxa; swaranderne reponerade, det Elias Clemetzon för sina 4 tunl., Olof Pärsson för dess 3 tl. och Zacris emot dess 3 tl. haf*w*a hwardera ¼ part i laxfisket, men Daniel Olsson hwars hem:n är 2 ½ tl. och Erik Nilsson, som och åboor et hem:n af 1 tl. tilhopa ¼ del, således att af samma ¼ part, behåller Daniel 1/6 dehl och Erik Nilsson 1/12 dehl, dock alt för en wiss taxa, utan anseende till hemmans skatten, hwilken effter tunnelanden är proportionerad, och med laxe taxan ingen gemenskap haf*we*r. Danil Olsson påstod ändå med dhem niuta ¼ part, aldenstund hans hemman, allenast ½ tunl. är mindre än grannarnes. Här wijd kunde tingzrätten intet resolvera, efftersom sådane strömfisken såsom Kongl. M:tz enskylte rättigheeter komma att ansees, och dy under h:r baron gen. majorns och landzhöfdingens decision sortera och lyda. [*fol. 293r*]

14. Förordnades tolfmännen Elias i Ede, Essbiörn i Krånge, Johan Mickelsson på Kiälen och Jon Ersson i Utaneedh att syna twisten emellan Nilss Ersson i Lund och Ansiöboderne, angående updragne elgzgiller, om de på fäälöten ell:r i giller skogen woro.

15. Hustru Märit med pijgan Dorde Jönsdåtter, tilltalade Sven Carlsson i Hårgård, om half*w*a hemmanet ibidem, dhem tilhörigt, och Sven effter deras broders \Olof Jönssons dödh/ har tilträdt och nu jempte sin half*w*a dehl brukar, påståendes Dorde Jönsdåtter dess faders arf*w*ejord fåå tilträda och besittia, hälst Sven derföre inga penngar skall uthlagdt. Sven Carlsson kunde icke neka det käranderne half*w*a hem:t tilhörde, men det skall af brodren wara giäldbundit lembnat, och dy som det \en/ särskilt åbo eij skall kunna bära, så wille han det inlösa till sin dehl, efftersom han eij allenast woro af brodren, uthan skall jembwäl Svens moder med stoor bekostnad, wunnit detta hem:n igen till skatte, sedan det en gång war för [*fol. 293v*] crono skrif*w*it, och Sven nu af tingzdomen d. 11 januarij 1682 wille bewijsa. Dorde insisterade ändå att effter hennes morfader Biör Nilsson har redan 1653 d. 14 febr. hennes fader \Jöns/ Olsson denne half*w*a gård updragit, hwilken i sin tid och Olof Jönsson effter ho*nom* haf*w*a bebodt, det måtte hon der wid blif*w*a, emedan hemmanet af en åbo eij skall kunna tilbörl. skiötas. Men Sven Carlsson wille intet haf*w*a henne in med sig, utan allena det behålla. Nämden en dehl hölt före att 2 åbor nödigt erfodrades till dess behörige brukande, en dehl sade att eij flera än en kunde sig der på begåå. Af arfzinstrumentet effter Olof Jönsson d. 1 junij 1699 fans systrarnes 3/5 delar i half*w*a hemmanet dem förbehålne, men brodrens 2/5 del, till giäld uppgångne, så när som på 4 d. några ör s.m:t.

Emellan Dorde Jönsdåtter med dess syster hust. Märit kärande, och Sven Carlsson i Hårgård swarande, angående först deras andehl i besagde hem:n bestående af 3 ½ tunl. och sedan om besittningen af dhen samma, den Dårde Jönsdåtter således påståår [*fol. 294r*] resolverades; att såsom hwad half*w*a delen af detta hem:n berörer, Sven Carlsson icke kunnat dhen käranderne bestrijda, altså böra de \den/ samma till godo niuta, dock så att de broderens Olof Jönssons på dess andehl lembnade skuld effter inventarium d. 1 junij 1699 jembwäl skola betala. Anbelangande besittningen af merbem:t ½ dehl, den Dorde Jönsdåtter will haf*w*a, aldenstund hem:t från långl. tijder warit kluf*w*it och 2:e åboer hafft, förutan at dess ägor så stora och wijdlyfftige äro, at det eij allenast 2:e åboer tåhla kan, uthan at det jembwäl där utom icke som sig wederbör af en skall kunna brukas och föreståås; så aldenstund hem:t af den stoorlek till tunnel. fins, att i krafft af Kongl. M:tz resolution de a:o 1684 det klyf*w*as kan, dy lembnas denne Dorde Jönsdåtter på en behagelig tijd och på prooff half*w*a hem:t att tilträda och bruka på det man bättre om dess beskaffenheet må underrätta blif*w*a; emot denne dom appellerade Sven Carlsson besittningen angående, som wid nästa lagmansting bör utföras. [*fol. 294v*]

16. Emedan probsten, högwällärde magister Salmon Hofverberg, låtit instämma länsman Håkan Frisk och Olof Svensson i Gewåg, för det de 4:de dag påsk om penningar kastadt tärning, hwar af sedan stort owäsende och slagzmål timadt; dy blif*w*o dhe der öf*we*r examinerade, referandes Olof Svensson, det han 3:de dagz afftonen gådt till länsmansgården, och till 4:de dagen warit dher, då effter middagen länsman kommit heem, sedan nu chergianten Grijp och flere som der woro gådt bort, hade på länsmans begiäran han med ho*nom*, kastat tärning om penngar, der under länsman tappadt 12 ör, och som Olof eij wille spela mehra, utan gåå bort, hade länsm. sagdt, du skall hålla mig speehl, det Olof wägrat, hwarföre hade länsman der af blif*w*it wreed, gådt in i camaren effter sin krooksabell, och när han uthkom, huggit åt huf*w*udet

på Olof, men han nappat i en yxa, der med \han/ borit emot med skafftet, och såsom sabelen gick af i fästet, kastade han bort yxan och så i hoop, då de farit omkull [*fol. 295r*] på golf*w*et, äntel. hade Olof skildt sig från länsman och så uth på dören bort, både från hatt och handskar, beklagandes at länsman sedan han ho*nom* brakt med sig at spela, honom således öf*we*rfallit och handtheradt. Länsman kunde intet neka till spelet och uthan gådt effter sabelen, emedan Olof giordt orätt, i det han eij wille hålla ho*nom* spehl, och der af hade dem emellan kommit någon oreda, men ingen giordt den andra någon skada med blodsåår ell. blodwijte; Olof Svensson förklarade sig eij heller uti detta haf*w*a mehra at påminna, utan begiärte at hans oskyldigheet i detta må ansees. Länsman förehöltz haf*w*a sig här wijd mycket försedt, i dy at han som på dem androm bör haf*w*a upsyn, hwilka emot sabbatzbråtz placatet synda \effter d. 14 och 12 §/, sig sielf emot den samma haf*we*r förbrutit. Här öf*we*r discurerades med nämden och resolverades enhälligen.

At såsom länsman Frisk med Olof Svensson, haf*w*a sig understådt 4:de dag påsk haf*w*a tärninge spehl för händer, hwar af owäsende och slagzmåhl är kommit, dy anståår [*fol. 295v*] häradzrätten icke dem at skona för 40 m:k s.m:t hwardera i krafft af d. 9 § i Kongl. M:z placat om sabbatzbrått af 17 octobr. a:o 1689.

17. Pär Ersson på Österåsen fodrade åter Biör Olsson och Hans Rassmusson i Wästeråsen om laxefisket i Hwarf*w*en och Böke forssen, hwaruti Pär Ersson effter sina förfäder skall med swaranderne niutit ¼ part af den lax som fåås d. 1, 2, 4, 6, 8, 9 dygnet, men det 3, 5, 7 och 10 dygnet skola swaranderne för sig behållit och nyttiat, begiärandes at det införas måtte, emedan på sidsta ting är blif*w*it angif*w*it, det han Pär Ersson af det 3, 5, 7 dygnet skall hafft dess ¼ part; och emedan Biör Olsson och Hans Rasmusson utom detta fisket och så haf*w*a åtskillige fiskerijen, nembl. 1. Med långnoot, 2. Med näät och noot, 3) Elf*we*fisket, 4) Hwar dag en lått med Bymännen i Öije forssen; så och 5) Dehl i flåtthuset med dem, 6) Lågnefisket, 7) Näät i Hwarf*w*en; 8) Och en teenloo allena, så påståår Pär Ersson offtab:t andel i Hwarf*w*en och Bökeforssen behålla, hälst han derföre gier 3 m:k i afrad, har gl. \kiöpe/bref och domar der \på/, som alla \i förra/ [*fol. 296r*] ransakningen äro införde, och Dråttning Christina åhr 1646 resolverat, att de domar som under det danske regementet gifne äro, skola förblif*w*a wijd dess vigeur och krafft. Biör Olsson beropade sig på dess wijd sidsta ting anförde skiäl och påstod det Pär Ersson ingen afrad för Böken och Hwarf*w*ens ärlägger; hwilket nu och nogare efftersspordes, men det kunde utom sin utsago Pähr Ersson eij bewijsa; och emedan Biör Olsson upwijste högwälb. h. baron gen. majorns och landzhöfdingens resol. d. 14 junij, det han med Hans Rasmusson skulle wijd det omtwistade fisket blif*w*a conserverade, så tilsades Pär Ersson sigh der effter att rätta; emedan hwad det angår, at ordningen af dygnen \wid/ detta fisketz nyttiande, eij blif*w*it införd \som han nu begiärer/, det då effter hans relation är skedt, och dess utan intet giör till saaken; sedan at swaranderne haf*w*a flera fisken; så äro de der effter taxerade dess högre, kunnandes han med så mycket mindre fog \i/ offtabem:te fiske \dehl/ prætendera, som han derföre ingen afrad gif*we*r. [*fol. 296v*]

18. Beswärade sig tolfmannen, beskedelig Pär Jonsson på Österåsen öf*we*r länsman Håkan Frisk, hurusom i morgons bijttida han honom med otijdige \och/ swåra ord öf*we*rfallit, för en resolution den Pär Jonson förl. sommar wijd landztinget lät sig och tingelaget till rättelsse afcopiera, angående allmogens förskoning för 3:die mans roteringen, daterat Brunflo d. 13 junij sidstl., hwilken resol:n han låtit allmogen i alla soknarne wetta och dem föreläsa, som jembwäl tilstodz, men för det han bem:t resolution icke hade till länsman öf*we*rgif*w*it, har länsm. ho*nom*,

Pär, tillagdt det han besagde resolution stulit bort som en tiuf och skiälm, begiärandes för slijk beskyllning blif*w*a befredat, ell. der han bråtzlig är lagl. straffas. Länsman förklarade dess ord allenast warit, att Pär Jonsson dölgdt bort samma resolution, förmenandes det hans plicht warit straxt wijd heemkomsten, till ho*nom*, länsman, gif*w*a sådane resolutioner, och han den \samma/ allmogen till rättelsse publicera. Pär [*fol. 297r*] Jonsson sw. det originalet på landztinget i allas närwaro uplästes, och denne copia tog han för sig enskylt uth, och den på intet sätt dölgdt. Länsman sw. at Pähr icke bordt läggia sig i länsmans ämbete; han hade lell tagit bort dhenne resolution och ändå mehra, på tilfrågan hwad det war, sw. länsman, at Pähr tagit bort tingelagetz penngar, som de finge för öhlet, hwilket effter Hälsinge marchen blef öf*we*r. Emot denne beskyllning protesterade Pähr Jonsson, berättandes at när han fohr in på landztinget, hade af öhlpenngarne Johan Mickelsson på Kiälen ho*nom* lef*w*ererat 1 d. 10 s.m:t dhem hade han ännu till tingelagetz bästa i behåld och intet dölgdt bort. Wijd detta tilfälle klagade nämden med samptl. allmogen, att till denne marchen, de effter ordres utgif*w*it åtskillige pertzeler, en stoor dehl 7 kan. malt ½ m:k humbla 1 *pund* 18 m:k bröd, 5 m:k kiött ½ *pund* smör, erter, gryn etc, \till mans/ somblige och mindre, hwilket af tingelaget stijger till ett anseenligit, hwar på de intet qvittence fått ell. wetta hwart det kommit, begiära [*fol. 297v*] dy at länsman och sokneskrif*w*aren måtte derföre giöra reda, och allmogen effter Kongl. M:z förordning fåå sin betalning. Måns Carlsson sw. att hwad hwar och en utgif*w*it, det är allt upfört, men alla eij lagdt \lijka till/, en hoop och blif*w*it öf*we*r af bröd och smör som fördes till Brunflo. Allmogen klagade at de haf*w*a nu en gammall qvittence book och 3 st. nya, hwilka senare de löst för 9 ör s.m:t men fåå ändå däruti inga qvittencier, uthan ibland på lösa sedlar, ibland och intet, hwilket dem till stoor osäkerheet länder.

Sokneskrif*w*aren sw. at i de nya böckerne kan han intet qvittera, effter uthräkningarne icke äro deruti införde. Allmogen bodo enhälleligen om rättelsse härutinnan.

Wijd detta frambsteeg \tolfman Pär Hemmingsson/ i Stugun klagandes lijkaledes, det länsman ho*nom* med otijdig mun öf*we*rfallit förl. sommar då länsman fohr in på landztinget, allenast för det, att när länsman hölt på om dragounerne hästarne, hade Pehr swarat, Gud weet om allmogen råder der [*fol. 298r*] mädh, der på länsman sagdt, at bättre karl än du fåår gåå från hus och heem, din tiuf och skiälm; länsman nekade här till, uthan hade han allenast warnat Pehr, det han måtte wachta sig och lyda hans ordres. Pehr beropade sig på wittnen Jon Kiöpman, Pehr Simsson och Måns Carlsson, äf*w*en och sig till wittnes, påkallade Pär Jonsson, Måns Calsson och Pär Ersson på Österåsen.

Men länsman wille och skaffa wittnen då han blefv lagl. stämd och för kunde han eij swara. Dhe öfrige tolfmännen så wäl som allmogen klaga mycket öf*we*r länsmans swåra otijdigheet, så wijd soknestämmor som elliest, så att tolfmännen wille taga afskedh.

Och aldenstund länsman begiärar niuta laga process till godo och lagl. instämd blif*w*a, så kunde häradzrätten honom sådant icke betaga, och imedlertijd skulle detta i ödhmiukheet h. baron gen. majorn och landzhöfdingen underställas. [*fol. 298v*]

19. Håkan Pärsson i Påhlgård kärade till sin granne Sven Pärsson, för det han nu i sommar slagit ett skiffte på Bredteg, det de sins emellan brukat för åhrskiffte, ehuruwäl han förl. åhr, den bärgat och dy tilkom Håkan Pärsson den i åhr att slåå, dess utan hade och Sven slagit ett skiffte näst in till länsmans, hwilket Håkan P*ärsson* särskilt tilhörde och för långl. tijdher kommit från Munsåker till Påhlgård påståendes det åter. Sven swarade, att Håkan giort honom orätt i 3 åhr i det han af det stycke, som de böra tilhopa hwartannat åhr bärga, han åhrl:n slagit ett stycke för dess åhrl. Munsåkras dehl, och dy till at fåå sin skada igen, i åhr slagit altsammans.

Dhenne twist, blef af nämden besichtigadt i länsmans och parternes närwaro, då länsman med Håkan påstodo, det Påhlgårdz skifftet stanade wid påhlen norr om den stora stubben, och att näst till samma påhle, Håkan borde haf*w*a dess enskylte teg. Men Sven insisterade, att Håkans enskylte, teeg war emellan besagde påhle och stubben, beropandes [*fol. 299r*] sig på Oloff Nilsson i Soknestuf*w*an och Olof Ersson i Skogen. Och emedan 1698 d. 2 julij i alla wederbörandes närwaro en mätning af alla Bredtegar skedd är, den h. probsten hade, hwar effter Påhlgårdz skiffte war 17 reepslag à 40 aln. hwart st, så och 30 aln. länsmans ell:r Munsåkers dehl 12 slijke reepslag; effter mättning från Nygårdz tegen till bem:t påhle, fans Pålgårdz tegen 17 reepslag och till stubben 30 aln. Munsåkers dehl från påhlen 12 reepslag först, och sedan ändå en stoor tract öf*we*r, så at än skiönt Påhlgårdzskiffte skulle gåå effter Svens påstående till stubben, hade länsman ändå sina fulla stänger och allnetahl. Men länsman påstod påhlen wara et märke, och wille intet af sin dehl cedera. Sedan tog rätten sitt säte i tingzstuf*w*an, då wittnen hördes Jon Nilsson [Olof Nilsson?] i Soknestuf*w*an effter aflagd eedh wittnade, at för lång tid tilbakas han der hielpte slåå och då gick altid Pålgårdzman till wijde träet[?] straxt wid stubben, tog afträde. Olof Ersson fick ej swäria, effter han med Sven war skyld[ig], [*fol. 299v*] refererade dock, att han hielpt så wäl länsman, som Påhlgårdzman slåå, då de altijd hafft stubben till ett märke sins emellan. Men länsman disputerade ändå påståendes påhlen, wijdare war eij att påminna och dy resolverades.

Emellan Håkan Pärsson i Påhlgård och dess granne Swän Pärsson, med länsman Håkan Frisk, angående strijdig skillnad wid Bredteeg, resolverades.

Att ehuruwäl Håkan Pärsson med länsman, haf*w*a påstådt rätta skillnaden emellan Påhlgårdz och Munsåkers teegar, wara wijd den nedsatte påhlen, så att norr om den samma Håkan borde dess enskylte dehl haf*w*a; dock emedan, så af den 1698 d. 2 julij på Bredteeg hållne määtning, som de afhörde wittnens utsagu det bewisat är, att Påhlgårdz slått gådt in till gamble stubben, så att den der emellan och Munsåkers dehl warit hållen för en skillnad, och att norr om b:te stubbe och till pålen Håkan hafft dess enskylte dehl, fördenskull [*fol. 300r*] bör det der wijd förblif*w*a, och detta en skillnad nu och i frambtijden wara, och hwad Håkan Pärsson här medelst har Sven Pärsson \i slåtten/ för när giordt, skall han ho*nom* effter mätismanna ordom ärsättia, och till afräkning behålla det i åhr der på slagne hööet, emot denne dom appell[e]rade länsman.

20. Uthi dhen wijd tinget d. 20 septembr. 1699 för hafde twist, emellan Sven Jonsson i Wästaneedh och Pär Olsson i Ansiö med dess granne, om någon slått, Össmyrorne benämd, \at/ efftersom de inom Sven Jons skog äro belägne, det fördhenskull han må dhem återbekomma; resolverades, att alldenstund dhenne slått från uhrminnes tijdher legadt till Ansiö, så bör dhen i krafft af det 1 cap. Jordb. L.L. och Kongl. M:tz resol. de a:o 1696 dher wijd oqwaldh förblif*w*a; dhe expenser som på synemännen ankomma 3 d. 8 s.m:t, betala Ansiöboerne hälfften 1 d. 20 och Sven Jonsson resten 1 d. 20 s.m:t.

21. Förekom gl. mannen Påhl Amphinsson i Biskopsgården, förklarandes sig för dess ållderdom, eij längre förmå bem:te hem:n bruka, [*fol. 300v*] dy det samma mågen Måns Jonsson updragit, som ho*nom* och hans hustru till sytningz intager, i döde dagar skiöta och hederl. låta komma till graf*w*en, hwilket han tingzrätten för större säkerheet will andraga. Och aldenstund [Måns] Jonsson om besittningen aff detta cronohemman, effter swärfadren, har h. general lieutn. Fröliks resolution d. 6 junij 1695 dy till höga öf*we*rhetens wijdare behag, blif*we*r [Måns] Jonsson wijd hemmannet bibehållen, med warning det wäl häfda och bruka.

21. [!] Comminister wällärde h. Hans Klokhoff och Påhl Amphinsson i Biskopsgården föredrogo, hurusom deras laxerökhus förleden d. 12 augusti olyckel. genom wådeld är förbrunnit jempte 123 st. laxar, till 18 lisspund, anhållandes till uprättelsse niuta brandstod, emedan för samma fiske dhe åhrl. till Kongl. M:tz och cronan en anseenlig taxa af 31 d. s.m. måtte ärläggia, det medelst denne skada de oförmögne blif*w*a at præstera. Huru [*fol. 301r*] elden lööskommit blef undersökt och fans dett icke skedt wara genom någon deras wårdzlöösheet och försummelsse, och fördenskull effter det 37 cap. B*yggninga*b*alcken* L.L. och 34 § i hussyns ordning*en* kunde dem brandstod eij wägras, hälst i anseende der till, att för laxfisket de en stoor taxa gif*w*a, det \och/ eij annars kan considereras, än som annan bondens gröda och spanmål, blif*w*andes laxepundet wärderat för 1 1/3 d. s.m:t och huset för 4 d. s.m:t som alt högre handen ödhmiukel. hemställes.

22. Emedan såsom för Johan Olsson i Kulstad förl. d. 14 april \månad/ genom en olykel. wådeld förbrunnit en bryggestuf*w*a med ½ t. ströming ¼ t. tiära sampt åtskillige andra pertzeler, wärderade till 20 m:k 6 s.m:t så wardt der öf*we*r ransakat, och funnit det samma olyka af rätt wåda tilkommit, och dy effter det 37 cap. B*yggninga*b*alcken* och det 34 § i hussyns ordn. dömdes Johan Olsson till brandstod, för stuf*w*an, strömmingen och tiäran 12 d. 13: 8, för det öfrige kan intet bestås emot Kongl. [*fol. 301v*] resolutionen aff åhr 1694 d. 2 novembr. hwilket högre handen ödhmiuk*e*l. underställes.

23. Aldenstund effter Måns Carlssons attest d. 24 martij 1699 klåckaren Bengt Ersson, hade af sahl. hustru Anna i Stugun att fodra 3 d:r s.m:t det sonen Jon Olsson eij neka kunde, updragandes ho*nom* i betahlning 2 st. gl. kiettlar hoos Olof Olsson ståendes, efftersom annan egendom eij fans, fördhenskull lät rätten der wijd beroo.

24. Dät kärade drängierne Nilss Hansson och Olof Biörsson på Wästeråsen till Olof Staffansson i Böhle, för det Oloff Staffansson skyllat dem för h[o]rekampar; der till Olof nekade, uthan hade han allenast tiltalat dhem för det med hans sonehustru de sökte otijdigt sängelag, klagandes öf*we*r Nilss Hansson at han slagit ho*nom* en örfijhl. Nilss klagade det och Olof slagit ho*nom* blodsåår i ansichtet. Pär Jonsson på Österåsen wittnade det Olof Staffansson kalladt dem horekampar; elliest skall Olof wara en ilack sälle, förl. [*fol. 302r*] stora böndag slagitz med sin soldat och alltijd swäria, hwilket länsman skulle skaffa wittne till och utföra.

Resolutio; Olof Staffansson bötter för 2 oqwädins och skiältzord effter det 43 cap. tingb. 2 g*ånger* 3 m:k s.m:t så och för blodsåår 3 m:k och Nilss Hansson för örfijhl 3 m:k effter det 13 cap. Sår. will. L.L.

25. Twisten emellan Olof Staffansson i Böhle och hust. Brijta Pärsdåtter i några måhl om hem:t upskiötz på parternes begiäran till nästa ting, och imedlertid förordnades Pär Jonsson på Åsen till målsman för henne och henes barn.

26. Saken emot Olof Olsson i Stugun om en bortkommen ring, lembnades till nästa ting, effter dr. Hassell eij war hemma, Olof dessutan tiltrodde sig flera skiäl kunna erhålla.

27. Såsom hust. Brijta i Stugun effter h. baron gen. majorns och landzhöfdingens resolution eij wille från Stugun förfoga sig neder till fattigstuf*w*an här i Ragunda, utan blif*w*a i Stugun,

och at Lillbonden för henne skulle byggia upp [*fol. 302v*] husrum hwilket emot wälb:t resolution honom eij på läggias kunde, dy råddes hon at gif*w*a sig till sytning hoos Olof Olsson, och honom all sin egendom updraga, men det wille hon icke heller, och fördhenskull måtte hon resolutionen effterlef*w*a.

28. Föredrog probsten h. magister Salmon Hofverberg, hurusom tijd effter annan är en lijten platz bak om soknestuf*w*an prästegården tilhörig, utstängd och kommen inom Nygårdz cronohemanetz haga, och det således, att prästedrängiarne wijd hagans stängiande sökt betiena sig af soknestuf*w*uwäggen, det h. probsten, som prästeboletz rätt bör invigilera eij kunnat opåtalt lembna. Åboen på Nygården Anders Ingmarsson, war för 4 åhr sedan först dijtkommen, och hade der om ingen kundskap. Dhenne tract blef i ögnesicht tagen, och befans lång 131 ¼ aln, bred 2 ½ aln, rudera syntes och effter gambla hagastoet, dessuthan och en kiällar groop bakom soknestufwan, som jempt gick uth till hagastoet. [*fol. 303r*] Dessutan wittnade och effter aflagd eedh gl. Olof Nilsson i Soknestuf*w*an, det i h. Olof Clasons tijd, gick gierdzelgården bakom soknestuf*w*an, som h. probsten nu påstod, och platzen emellan gerdzelgården och stuf*w*an uplät h. Olof denne Olof Nilsson till hummelgård på en behagelig [tijd], men sedan är af drängiarnes wårdzlösheet \händt at de/, som gierdzelgården stängdt, fördt den samma till knuten, kiällaren hade och Olof Nilsson brukadt.

Detta blef af nämden öf*we*r lagdt; och ehuruwäl det tijdeligens fins, att of*w*annämde platz, har hördt och bör lyda till prästegården, som dess gambla rätt och rättigheet, så anstår dock häradzrätten icke deröf*we*r någon dom publicera, efftersom detta som en twist, 2:e cronohem:n emellan, effter Kongl. M:z förordning under h. baron, gen. majorns och landzhöfdingens decision hörer, tijt den och i ödhmiukhet remitteras.

29. Isac Nilsson, Olof Ersson och Lars Siulsson i Näset, beswärade sig öf*we*r Böhlesman, att fast \än/ de förra haf*w*a d. 21 sept*em*br. 1699 erhållitt rättens förbud det Bölesman eij skulle något [*fol. 303v*] intrång tilfoga Näsboerne på Stoormyran så och upkasta broon öf*we*r Bölesbäcken, sampt låta Näsboerne deras fäbodar betzmark och wånskog i frijd niuta, så skola till Bölesmän, eij allenast drif*w*a sin boskap öf*we*r forssen ell. bäcken uthan och sedan Näsboerne 2 g*ånger* upkastat broon, den uprättadt, låtandes således sina hästar upäta deras mulbete, slåendes igen elgzgillren, på det deras hästar måtte fåå fritt passera och beta på deras skogh, och der igenom förderf*w*a slåtten särdeles på Kiärnmyran; anhållandes Nääsboerne det Böhleman för förbud måtte plichta, så och betahla skadan sampt syne bekostnaden.

Resolutio, det finner rätten skiäligt, at iterera dess förra d. 21 sept*em*br. 1699 gifne förbud så at Bölesman aldeles låter Nääsman wijd deras skog, mark och mulbete orörde blif*w*a till dess de lagl:n, dem der ifrån winna; och så frampt Bölesman brutit det för giorde förbudet, lembnas Nääsman der öf*we*r, så wäl som skadestånd och expenser, dem till nästa ting stämma. [*fol. 304r*]

30. Förehades boskapslängdhen för innewarande åhr 1700.

31. Öf*we*r hust. Brijta Erssdåtters skrifft om en hund,[!] [*renov. har*: 1 t:a korn], så och en kooföda och en mäling åker af Lilbonden kunde rätten nu icke döma effter det redan 1698 in majo är en afdömd saak, der effter hon sig rättar.

32. Upböd hustru \Brita/ Böhle hem:t effter Olof Staffanssons förskrifning på tinget d. 4 febr. 1700 1 g*ången*.

Dito opböd Olof Staffansson och hust. Elin deras inbördes testamente om Böle h:n 2 g*ången*, d. 24 maij 1698 1 g*ången* upbudit.

S. D. G.

Gloria in excelsis deo et in terra pax, hominibus bona voluntas. [*Ära vare Gud i höjden och frid på jorden, människorna en god vilja*]

Bilaga: Skrivelser från Svea hovrätt 1647–1700

Skrivelse 3 juni 1647

Källa: Länsstyrelsens i Härnösands län arkiv, vol. D II a:1 (Bild 18–19 Riksarkivet), HLA. Målet finns inte återgivet i något bevarat tingsprotokoll.

Wij Per Brahe, greffwe till Wijsingzborgh, frijherre till Rydboholm och Lindholm, Sweriges rijkes rådh, drotzet, den Konungzlige hoffrätz præsident i Swerige, sampt laghman öfwer Wässmannelandh, Bergzlagen och Dalarne, och på denne tijdh samptlige närwarandes assessores; helse eder h:r landzhöfdinge wälbördigh Hans Strijch wenligen och wälwilleligen, och låte eder här medh tilhanda komma några öfwerwägade och resolverade högmåhls saaker, oss ifrå edert landzhöfdingedömme tillskickade, medh tillförsicht i wele een tilbörligh execution påfölja låta, och sedhan gifwa oss all wiss beskeedh där om tilbaka igen. Befahle edher här medh till långligh wälmågo, Gudhj wenligen och wälwilleligen.

- - - - - - -

Een dom ifrån Raffwundz tingzlagh, öfwer een be:d Casper i Påålsgården, som hafwer 1644 upbrutitt een kijsta, för Jon Jonsson i Torssgården, som han hafwer gömbt undan fienden i skogen, och där uthtagitt till 7 ¼ rijchsd:r, Casper bekenner synden.

Resolutio: Casper skall gifwa målssäganden sitt igen, och böta tree gånger så myckit tiufnaden wärdh ähr.

- - - - - - -

[*Slutet av högra sidan, bild 19*] - - - Datum Stockholm den 3 junij åhr 1647. På den Konungzlige hoffrätz wägna.

Per Brahe Gustavus Bie[lke]

Bengdtt Ekehielm

Skrivelse 18 maj 1648

Källa: Länsstyrelsens i Härnösands län arkiv, vol. D II a:1 (Bild 26 Riksarkivet), HLA. Målet finns återgivet på tinget 10 april 1648 under § 2, se sid. 46–47 i Jämtlands domböcker och landstingsprotokoll (1647–1648) IV.

Wij Peer Brahe greffwe till Wijsingzborg, frijherre till Rydboholm och Lindholm, Sweriges rijkes rådh, drotzet, den Kongl. hofrättz præsident i Swerige, laghman öffwer Wässmanneland, Bärgzlagen och Dalarna, sampt general gouverneur öf:r storfurstendömet Finland medh Åland och Österbotn. Så och på denne tijdh samptlige närwarande assessores; helsse eder h:r landzhöfdinge wälbördige Hans Strijk, wänligen och wälwilleligen, och låte eder här medh tillhanda komma en öffwerwägad och resolverad höghmåls saak, oss ifrån edert landzhöfdingedöme tillskickat, medh tillförsicht, i wele en tillbörligh execution påfölja låta, och sedan gifwa oss all wiss beskedh där om tillbaka igen. Befale eder här medh till långligh wälmågo Gudhi wänligen och wälwilleligen.

En doom ifrån Rafwens tingzlagh öf:r Swen Biörnsson ung dreng, som haffwer lägrat sin egen samsyster Kirstin Biörnsdotter, och medh henne aflat barn.

Resolutio, Swen och Kirstin skola androm till sky och warnagel hallsshuggas.

På den Konungl. hofrättz wägnar.

Per Brahe. Stockholm den 18 maij 1648.

Skrivelse 26 oktober 1655

Källa: Gävleborgs läns landskanslis arkiv, vol. D II a:3 (Bild 58–59 Riksarkivet), HLA. Målet finns återgivet på tinget 19 juni 1655 under § 1, se sid. 22–24 i Ragunda tingslags domboksprotokoll 1649–1690.

Wij Per Brahe greffwe till Wijsingzborgh, frijherre till Caijana, herre till Rydboholm, Lindholm, Brahelinna och Bogsundh, Sweriges rijkes rådh, drotzet, och den Konungzlige hoffrättz præsident i Swerige, laghman öffwer Wäsmannelandh, Bärgzlagen och Dalarne. Så och nu på dhenne tijdh samptlige nährwarande assessores. Helsse herr landzhöffdingen höghwälborne greffwe Johan Oxenstierna wenligen och wälwilleligen, och låthe honom här medh tilhanda komma några öffwerwägadhe och resolverade höghmåls saker, oss ifrån hans landzhöffdingedömme tillskickadhe, medh tillförsicht, h:r landzhöffdingen wille där opå een tilbörligh execution föllia låtha, och sedan giffwa oss all wiss beskeedh här om tilbaka igen. Befahle honom här medh till all långligh wälmågo Gudhj wenligen och wälwilleligen. Aff Stockholm den 26 octob. anno 1655.

Een ransaakningh och doom ifrån Jemptelandh öffwer Jon Olufson i Påhlgårdh, hwilcken medh twenne sina sönner Jon Jonson, och Oluff Jonsson, förledet åhr haffwa på een skogh nederskutet och ihielslagit tree st:n finnar, nemb. Israel [*domboken har*: Isak] Danielsson, Nils Matzson, och Jon Mickelsson. Samma mordh haffwa dee hollit lönt ifrån den 20 juni 1654 till den 12 feb. 1655. Jon Oluffsons granne Oluff Jonsson haffwer följdt sonnen Jon i skogen, hwarest den eene finnen ähn medh lijtet lijf lågh, hwilcken sonnen alldeeles till dödh slogh, och gaf denne Jon Oluffson [*läs*: Oluff Jonsson] een af finnarnas byssa, på dedh han skulle detta mordet döllia medh honom. Desse finnar haffwa warit [*ny sida, bild 59*] misstänchte för tiufwerij, dedh allmogen wittnar. Ländzmann[en] haffwer emot befallningh på tolffmännens och allmogens lyffte släpt den eene mördaren Jon Jonsson, men den andra Oluff Jonsson wore åth Norrigie reest, förr än saaken blef uppenbaar, fadhren Jon Oluffson ähr dömbd effter dedh 1 cap. Höghm. B. tingzlaget effter dedh 2, 5 och 32 cap. K. B. L.L.

Resolutio, Jon Oluffson skall androm blodgirigom till warnagel halsshuggas. Ländzmannen skall böta 40 m:k, men nembden medh allmogen som för honom haffwa borgat, skola wara förplichtade till nästkommande den 20 martij ställa honom till rätta eller swara hanss saak. Hwar öffwer sedan skall dömmas, och der i medler tijdh den andra broderen Jon Oluffzson [*läs*: Oluff Jonsson] kan effterslås, tingföras och dömmas, då begg[ie] dommar till dhenne Kongl. rätt försenddas. Men där han icke fångas kan, skall lichwäl dommen öffwer nembden och allmogen för uthgången, aff nästkommande session oförsummat inskickas, och grannen Oluff böta för dulsmåhlet 40 m:k.

- - - [*Slutet av högra sidan, bild 59*] - - - På dhen Konungzlige hoffrättens wägnar.

Per Brahe E. Gyldenbringh

Skrivelse 20 december 1660

Källa: Gävleborgs läns landskanslis arkiv, vol. D II a:4 (Bild 73 Riksarkivet), HLA. Se § 14 vid tinget 14 december 1663, sid. 37–38 i Ragunda tingslags domboksprotokoll 1649–1690.

Wij Per Brahe, greffwe till Wijsingzborgh, frijherre till Caijana, herre till Rydboholm, Lindholm, Brahelinna och Boghsund, Sweriges rijkes rådh, drotzet och dhen Kongel. hoffrättz præsident i Swerige, laghman öffwer Wässmannelandh, Bärgzlagen och Dalarne; Så och nu på

denna tijdh närwarandhe assessores[! *Samma mening skriven två gånger*]; helse her landzhöfdingen, höghwälborne greffue Johan Oxenstierna wän- och wälwilleligen. Uthaf bifogadhe supplication, behagadhe her landzhöfdingen förmärkia, breffwijsares beswär, öffuer Raffwundz sochn uthj Jemptelandh, som haffua caverat, för några groffue missdådare, som deras män haffwa mördat, och sedhan tagit flychten; fördenskul nu anhålla om wårt adsistence och biståndh. Hwarföre är wår wänlige begäran, her landzhöfdingen behagadhe, att förhielpa desse fattige quinnor, dhet dhe uthan oppehåldh, kunna nå någon wederbörligh satisfaction af bem:te Raffwundz sochn, och icke lengre af dhem oppehållas. Befalle her landzhöfdingen här medh Gudh alzmechtigh wän- och wälwilleligen. Aff Stockholm d. 20 decemb. 1660.

Uppå den Kongel. hoffrättens wägnar.

Per Brahe E. Gyldenbring

Skrivelse 16 mars 1670

Källa: Gävleborgs läns landskanslis arkiv, vol. D II a:5 (Bild 211–212 Riksarkivet), HLA. Se extraordinarie tinget 11 januari 1670 i Hällesjö, sid. 51–53 i Ragunda tingslags domboksprotokoll 1649–1690.

Wij Per Brahe, greffwe till Wijssingzborgh, frijherre till Caijana, herre till Rydboholm, Lindholm, Brahelinna och Bogsundh, Swerigies rijkes rådh, drotzet, och laghman öffwer Wässmanlandh, Bärgzlagen och Dalarne. Sampt Johan Gyllenstierna, frijherre till Lundholm, herre till Frössåker och Swärnkilssboo, Swerigies rijkes rådh, och præsident uthj den Kongl:e Swea rijkes hoffrätt. Så och nu på denne tijdh nährwarande assessores, helsse h:r gouverneuren wälborne h:r Carll Sparre Larsson wen- och wälwilleligen, och låthe honom här medh tilhanda komma en öffwerwägadh och resolverad höghmåhls saack, oss ifrån hans gouvernament tillskickadh medh tillförsicht h:r gouverneuren wille där opå en tilbörligh execution föllia låtha, och sedan gifwa oss all wiss beskeedh där om tilbaka igen. Befahle honom här medh Gudh alzmechtigh wen- och wälwilleligen. Aff Stockholm den 16 martij anno 1670.

- - - [*ny sida, bild 212*] - - -

Een ransakningh och dom ifrån Hällesiö sochn och Ragundz tingzlag af den 11 januarij sidstledne, öffwer Ingeborgh Pärsdotter uthj [Ansiö] by, hwilcken igenom oloffligh beblandelsse medh en ogifft dreng Oluff Suneson [*läs*: Siulson] be:d, är haffwande worden, födt ett fullgångit piltebarn, hwilcket hon effter 4 af nembdens, och fleera andras besicht[igande?] förmeenas haffwa medh en knijf mördat, emedan som uppå [den?]ness ryggh mitt emot weckalijfwet har warit twenne [fin]gars breet och diupt håhl, ehuruwähl kohnan föregiffwer fo[stret] wahra dödt födt, men såhret bekommit, tå hon dädh naket [?] fähuusskullan, hwarest hon dedh allena födde uthj badstuguswalan bar, och där fält dedh moot en steen, hade sedan [?] lagdt dedh under hamppeagnar å löhn, dock hwarcken förr födzlan bekändt sigh haffwande warit, som hon och [*ny sida*] födzlen haar söökt wara allena, och fostret å löhn lagdt, och sedan enstendigt förneekat sitt tillståndh in till dess hon af sin matmoder medh hennes granne hustrur ähr ransakadt worden, som af ransakningen wijdare ähr att see.

Resolutio, Ingeborgh Pärsdotter kan för lijffzstraffet icke befrijas, uthan skall androm wahr om tigom till skräck och wahrnagell halsshuggas och å båhle brennas.

Uppå dhen Kongl:e hoffrättens wägnar.

Per Brahe Arfvid Ifvarson

E. Gyldenbring

Skrivelse 14 november 1684

Källa: Gävleborgs läns landskanslis arkiv, vol. D II a:6 (Bild 361–362 Riksarkivet), HLA. Målet finns återgivet på tingen 26 och 27 februari 1684 samt 10 och 11 oktober 1684 under § 2 respektive § 3, se sid. 130–131 samt 135 i Ragunda tingslags domboksprotokoll 1649-1690.

Wij Magnus Gabriel De la Gardie, grefwe till Läcköö och Ahrentzburgh, frijherre till Eckholm, herre till Happsahls gebiet [*område*], Hellmet, Höijentorp, Kiägelholm, Magnusbergh, Mariædahl och Wännegarn, Hans Kongl. Maij:tz rådh, dråttzet, och general justitiæ director öfwer Swerige, Finnlandh och dhess underliggande provincier; sampt Gustaff Adolph De la Gardie, grefwe till Läcköö och Ahrentsburgh, frijherre till Eckholm, herre till Happsahls gebiet, Hellmet, Höijentorp, Kiägelholm, Magnusbergh, Mariædahl och Wännegarn, Hans Kongl. Maij:tz rådh, præsident uthi Kongl. Swea håfrätt, och laghman öfwer Wästergötlandh och Dahl; så och nu närwarande assessores, hälsse landzhöfdingen wälborne h:r Lennart Ribbing, wänn och wällwillel:n och låte honom härmed tilhanda komma en öfwerwägadh och resolverad criminal saak ifrån Ragundz tingzlagh, medh tilförsicht h:r landzhöfd:n wille häruppå en tilbörligh execution föllia låta, gifwandes oss sedan all wiss beskiedh dherom tilbaka igen. Hwarmedh wij befalle h:r landzhöfd:n Gudh alsmechtigh, wänn och wälwill:n. Stockholm d. 14 novemb. a:o 1684.

Een ransakningh och doom ifrån Ragundz tingh öfwer Zachris Eliæson i Byn, och Ingeborgh Mickelsdotter, ifrån P[å]hlåsen, ogiffte personer, hwilcke äre hwar andre skylde till andra och tredie leedh, och nu frijwilligt bekiänna, att dhe aflat barn tillsamman. Häradtzrätten dömer Zachris, effter dhet 3 cap. [*ny sida, bild 362*] gifftm. b. L.L. att plichta medh 40 m:k:r och Ingeborgh effter praxin, till sine 20 m:k:r som ransakningen wijdare innehåller.

Resolutio. Kongl:e rätten finner skiäligt att approbera och gilla häradtzdomen, påläggandes dhem dher hoos, att hwar för sigh stå uppenbara skrifft.

Uppå dhen Kongl. håfrättens wägnar.

G. A. D. la Gardie Olaus Thegner

Johan Ehrenhielm

Skrivelse 13 februari 1685

Källa: Gävleborgs läns landskanslis arkiv, vol. D II a:7 (Bild 16–17 Riksarkivet), HLA. Se extraordinarie tinget 3 november 1684, sid. 141–143 Ragunda tingslags domboksprotokoll 1649–1690.

Wij Magnus Gabriel De la Gardie, grefwe till Läcköö och Ahrentsburgh, frijherre till Eckholm, herre till Happsahls gebiet, Hellmet, Höijentorp, Kiägelholm, Magnusbergh, Mariædahl och Wännegarn, Hans Kongl. Maij:tz rådh, dråttzet, och general justitiæ director öfwer Swerige, Finnland, och dhess underliggande provincier; sampt Gustaff Adolph De la Gardie, grefwe till Läcköö och Ahrentzburgh, frijherre till Eckholm, herre till Happsahls gebiet, Hellmet, Höijentorp, Kiägelholm, Magnusbergh, Mariædahl, och Wännegarn, Hans Kongl. Maij:tz rådh, præsident uti Kongl. Swea håfrätt, och laghman öfwer Wästergötlandh och Dahl; så och nu närwarande assessores: hälsse landzhöfdingen wälborne h:r Lennart Ribbingh wänn och wällwilleligen, och låte honom härmedh tilhanda komma en öfwerwägadh och resolverad criminal saak ifrån Ragund sockns tingh, medh tillförsicht h:r landzhöfdingen wille häruppå en tilbörlig exe[cu]tion föllia låta, gifwandes oss sedan all wiss beskiedh dher om tillbaka igen;

hwarmedh wij befalle h:r landzhöfd:n Gudh alzmechtigh, wänn- och wällwillel:n. Stockholm den 13 februarij a:o 1685.

Een ransakningh och doom ifrån Ragund sockns tingz uthi Jämptelandh, öfwer rustmästaren Päder Jonson Haake, hwilcken hafwer först lägrat Kahrin Samsonsdotter, under echtenskapzlåfwen, som hon föregifwer, då han och skall gifwit henne en ringh, men dhen sedan igentagit, och dhereffter häfdat hennes halfbroders dotter, Brita Erichsdotter i Eede och Forss sockn, huar till Pähr Joenson fuller i förstone nekade, men omsijder tillstodh, icke allenast henne hafwa besåfwit dhen [*ny sida, bild 17*] gången hon säger, nembl:n midsommarsdagen a:o 1682, utan och 2:ne resor dhereffter, aldenstundh hon gått effter honom hwarföre dhe och till böter fäldta äro, men betyger aldeles wara osanningh, dhet han henne någon ringh gifwit, utan hafwer han för dhen orsak skuldh öfwergifwit henne, effter hon a:o 1683 haar aflat barn medh soldaten Otto Biörnson Lundh, oansedt han tilförene hafft tanckar henne att ächta; bekiände wijdare, sigh sedan hafwa fått behagh till Brita Erichsdotter, som war Kahrin Samsonsdotters brorsdotter, medh hwilcken han sigh trolåfwat, och under warande trolåfningh henne och så häfdat, doch betygade, dhet hennes föräldrar icke wist, att han tillförene hafft beblandelse medh Kahrin Samsonsdotter. Tillståendes Brita Erichsdotter, af honom nu hafwande wara, oansedt Kahrin Samsonsdotter hafwer a:o 1682 Mickelsmässodagh 2:ne resor warnat Brita Ehrsdotter, att hon icke skulle gå i sängh medh Pädher Haake, ty hon blifwit af honom tillförene bedragen, dhet han och torde giöra henne, hwilcket Brita Ehrsdotter och så sielf måste besanna, men eij af henne kunnat förstå, att hon af Haaken, war lägradh, uthi anledningh af alt dhetta, hafwer tingzrätten dömbt Pädher Haake och Brita Ehrsdotter till döden.

Resolutio. Pähr Joenson Haake och Brijta Erichsdotter blifwa [*ny sida*] bådhe ifrån lijfstraffet befrijade, och skall Pähr böta åttatijo dal:r silf:rm:t men kåhnan Brita plichta för lönskeläge.

Uppå dhen Kongl. håfrättens wägnar.

G. A. D. la Gardie Olaus Thegner

Johan Ehrenhielm

Skrivelse 16 april 1685

Källa: Gävleborgs läns landskanslis arkiv, vol. D II a:7 (Bild 28–29 Riksarkivet), HLA. Målet finns återgivet på tinget 24, 26 och 27 mars 1685 under § 9, se sid. 144–145 i Ragunda tingslags domboksprotokoll 1649–1690.

Wij Magnus Gabriel De la Gardie, grefwe till Läcköö och Ahrentzburgh, frijherre till Eckholm, herre till Happsals gebiet, Hellmet, Höijentorp, Kiägelholm, Magnusbergh, Mariædahl, och Wännegarn, Hans Kongl. Maij:tz rådh, dråttzet, och general justitiæ director öfwer Swerige, Finnlandh, och dhess underliggande provincier; sampt Gustaff Adolph De la Gardie, grefwe till Läcköö och Ahrentzburgh, frijherre till Eckholm, herre till Happsahls gebiet, Hellmet, Höijentorp, Kiägelholm, Magnusbergh, Mariædahl och Wännegarn, Hans Kongl. Maij:tz rådh, præsident uthi Kongl. Swea håfrätt, och laghman öfwer Wästergötlandh och Dahl; så och nu närwarande assessores: hälsse landzhöfdingen wälborne h:r Lennardt Ribbingh wänn och wällwillel:n, och låte honom härmedh tillhanda komma en öfwerwägadh och resolverad criminal saak ifrån Ragundz tingzlagh, medh tilförsicht h:r landzhöfd:n wille häruppå en tilbörligh execution föllia låta, gifwandes oss sedan all wiss beskiedh dherom tilbaka igen: hwarmedh, wij befalle h:r landzhöfd:n Gudh alzmechtigh wänn och wällwillel:n. Stockholm d. 16 aprilis 1685.

Een ransakningh och doom ifrån Ragundz tingzlagh, öfwer dragounerne Petter Norman, Johan Kruus, och Erich Stoorhufwudh, sampt kåhnan Ingeborg Larsdotter i Eede, som för lönskeläge anklagade äre, hafwandes kåhnan Michaelis tijdh sidstleden födt oächta barn, tillståendes Stoorhufwudh och Norman, att dhe som kåhnan bekiänner, hafft olåfligh beblandelse medh henne, påståendes och så Kruuslåck emoth kåhnans förneekande, dhet han i lijka måtto henne häfdat. [*ny sida, bild 29*] Stoorhufwudh kiännes wedh barnet, och haar inför rätten medh handsträckningh låfwat ächta Ingeborgh, dherföre hennes moder påtagit sigh böterne att uthlägga. Häradhzrätten dömmer Stoorhufwudh, att plichta effter dhet 3 cap. gifftmb. L.L. med 20 m:k:r och kåhnan effter praxin att böta 20 m:k:r, så och Norman medh Kruus effter praxin till 3 m:k:r, ställandes kåhnan för dhe senare 2:ne lägersmåhlen, effter rättegångs processens 2:te punct undher Kongl. rättens wijdare omdöme, som ransakn:n wijser.

Resolutio: Att förfrämia Erich Stoorhufwudz och Ingeborgh Larsdotters gifftermåhl, befrijas Erich och Ingeborgh ifrån dhe ålagde böterna. Blifwandes tingzrättens doom öfwer Petter Norman och Johan Kruus i dhet öfrige härmedh approberat och gillat.

Uppå dhen Kongl. håfrättens wägnar.

Olaus Tegner Johan Ehrenhielm

Skrivelse 4 augusti 1687

Källa: Gävleborgs läns landskanslis arkiv, vol. D II a:7 (Bild 162–163 Riksarkivet), HLA. Målet finns återgivet på tinget 28 och 30 maj 1687 under § 4, se sid. 162–165 i Ragunda tingslags domboksprotokoll 1649–1690.

Wij Gustaff A. De la Gardie, grefwe till Läcköö och Ahrentzburgh, frijherre till Eckholm, Hans Kl:e Maij:tz rådh, præsident i Kongl:e Swea håfrätt, och cantzeler öfwer Åbo academie; så och nu närwarande assessores: hälsse landzhöfdingen wälborne h:r Lennardt Ribbingh, wänn- och wählwilleligen; och låte honom härmedh tillhanda komma en öf:rwägadh och resolverad criminal saak, medh tilförsicht h:r landzhöfdingen wille häruppå en tilbörlig execution föllia låta, gifwandes oss sedan all wiss beskiedh dherom tilbaka igen, hwarmedh wij befalle h:r landzhöfdingen Gudh alzmechtigh wänn- och wählwilleligen. Stockh. d. 4 augusti 1687.

Een ransakningh och doom, ifrån Ragundz tingzlagh, öf:r dragonen Börie Andersson Kåck, gifft karl, hwilcken effter giordh bekiännelse för cappelanen i försambl:n ställdtes för rätten, och på tilfrågan, om han än ständig woro wedh dhen samma, och han för dhetta för corporalen Petter Tibbingh, och dragonerne Anders Wulf och Abraham Hassell hade giordt i Ångermanlandh, när han af dhem under sitt bortrymande ifrå regementet fasttagen bleef, tillstodh han ännu samma bekiännelse, nembligen att han a:o 1684, enfalt hoor hade begådt medh Elisabet Joensdotter i Kånckebacken, och a:o 1685 en slijk syndh föröfwat medh Kahrin Amphinsdotter i Biskopsgården och Fårss sockn, hwilcken dhe bägge in för tingzrätten omsijder, uppå [*ny sida, bild 163*] Börjes omständelige berättelse tillstå måste; såsom och att han nästledne winter, något för påska tijdelagh hade bedrifwit medh Olof Ersons grå stoo wedh Skogens by, sedan han ifrån Frösön war kommen, och dher sitt straff hade stått för dhet han rymbt hade, hwarutinnan han ochså ännu ständigh är, berättandes när han en gångh stoet hade låhnt, att kiöhra effter weedh åth sigh, dhenne grofwa missgerningh hafwa föröfwat samme gången, och aldrigh tillförene medh dhet eller något annat creatur, warandes bättre lijda här i werlden, än förgiöra både kråpp och siähl, som hans egne och[?] lijda, och sielfwa ransakn:n wijdare gif:r wedh hem tingzr:n dömmer Börie Andersson, effter dhet 14 cap. högmb. L.L. till

döden; sampt Elisabet Joensdotter och Kahrin Amphinsd:r effter Kl:e M:tz straffordn:n att böta hwar sine 40 d:r silf.m:t.

Resolutio. Börie Andersson Kåck, kan ifrån lijfsstraffet icke befrijas, uthan skall för dhenne wederstyggelige missgerningh, androm till skräck och wahrnagel, och sigh till wähl förtiähnt straff, halsshuggas och å båhle brännas, creaturet medh hwilcket han dhenne diefwulskap haar bedrifwit, skall på rätteplatzen framhafwas, dher dödas och nedergrafwas; kåhnorne Elisabet [*ny sida*] Joensdotter och Kahrin Amphinsdotter angående, approberas tingzrättens öfwer dhem fäldte doom, och skole stå uppenbara skrifft; årcka dhe eij botum, slijte rijs wedh tingstugudörren.

Uppå dhen Kongl:e håfrättens wägnar.

A. C. Silfversparre Magnus Utter

Carolus Eritz adv. fiscalis.

Skrivelse 15 februari 1689

Källa: Gävleborgs läns landskanslis arkiv, vol. D II a:7 (Bild 271 Riksarkivet), HLA. Målet finns återgivet på tinget 17, 18 och 19 december 1688 under § 7, se sid. 182–185 i Ragunda tingslags domboksprotokoll 1649–1690.

Wij Gustaff Adolph grefwe De la Gardie, Hans Kongl:e Maij:tz rådh, præsident i Kongl:e Swea håfrätt, och cantzeler öfwer Åbo academie, så och nu närwarande assessores: hälsse landzhöfdingen wälborne h:r Otto Wellingk, wänn- och wählwilleligen, och låte honom härmedh tillhanda komma en öfwerwägadh och resolverad criminal saak, medh tillförsicht h:r landzhöfdingen wille häruppå en tilbörligh execution föllia låta, gifwandes oss sedan all wiss beskiedh dherom tilbaka igen; hwarmedh wij befalle h:r landzhöfd:n Gudh alzmechtigh wänn- och wählwilleligen. Stockholm d. 15 februarij a:o 1689.

Een ransakningh och doom ifrån Ragundz tingslag i Jämptelandh, öfwer en dragon Oloff Nilsson Bergh ben:d hwilcken för åtskillige stölder anklagadh och misstänckt är, hwaraf han tillstår sigh stulit uhr en kyrckiobodh 9 m:k:r elgkiött, à 2 öre kopp.m:t m:k och 8 m:k:r ost à 3 öre k.m:t m:k, dhenne Oloff Bergh är och 2:ne gånger för detta medh stöldh beträdd och dherföre plichtat, dhessutan beskylles han hafwa rymbt ifrån regementet, hwartill han enständigt nekar, säijandes sigh då han igenfunnin bleef, elliest wara gångin ett ährende till skogz, som ransakn:n uthwijser.

Resolutio. Oloff Nilsson Bärgh blifwer ifrån lijfsstraffet befrijat, och skall plichta med tree gatulåpp.

Uppå dhen Kongl:e håfrättens wägnar.

H. Fegerstierna Johan Ehrenhielm

Skrivelse 22 februari 1689

Källa: Gävleborgs läns landskanslis arkiv, vol. D II a:7 (Bild 279–280 Riksarkivet), HLA. Målet finns återgivet på tinget 17, 18 och 19 december 1688 under § 6, se sid. 181–182 i Ragunda tingslags domboksprotokoll 1649–1690.

Wij Gustaff Adolph grefwe De la Gardie, Hans Kongl. Maij:ttz rådh och præsident uthi den Kongl. Swea hofrätt. Sampt Åbo academiæ cantzeler; så och nu närwarande assessores. Hällsse

general majoren och landzhöfdingen wälborne h:r Otto Wellingk, wän- och wählwilleligen och låte honom här medh tillhanda komma een öfwerwägad och resolverad criminal saak, medh tillförsicht h. general majoren och landzhöfdingen wille häruppå een tillbörlig execution föllia låta, gifwandes oss sedan all wiss beskedh der om tillbaka igen. Hwar medh wij befalle h:r general majoren och landzhöfdingen Gudh alzmechtigh wän- och wählwilleligen, af Stockholm d. 22 febr. a:o 1689.

Een ransakning och doom, ifrån Ragundz tingzlagh i Jemptel., öfwer Siuhl Olofsson i Ansiöö, om sine 70 åhr, hwilcken af dess hustru Anna Pehrsdotter, hoos dess siälesöriare cappellanen h. Oloff Klockhoff angifwen är, at för 10 eller 12 åhr [*ny sida, bild 280*] sedan skohla tijdelag hafft medh een dess koo, hwilken hustru förr än hon detta för honom uptäckt, haar hon några gånger skickat effter cappellanen, men aldrig uthsagdt hwadh henne om hiertat lågh, uthan klagat öfwer sin mans oläthe, att han warit ond emoth henne, och omsijder när hon, näst förledne åhr, söndagen näst effter tredie bönedag, skulle begå Herrans högwärdige nattward, haar hon detta på mannen bekändt, berättandes huru som hon skall sedt honom wed sohlens nedgång om sommaren stå baak om koon, och när han blifwit henne warse, skall han kastat sig nedh bland småfäet på golfwet, gått sedan kufad uth genom dörren in i stufwan, och lagdt sigh, skall doch intet sedt honom denne missgierning hafwa bedrijfwit uthan dee misstanckarna om honom fattadt, af detta och mehra annat. Siuhl Oloffsson nekar till denne grofwe missgierningen, tillståendes wähl hafwa gått i fähuset af det tillfälle, att han skall hördt der inne een koo bällia, då han skall funnet een [*ny sida*] oxe wara lööskommen, som stångade dee andra, hwilcken han skall bundit wedh een staka på golfwet, sedan mött hustrun i dörren, hwar effter han straxt gått till sängz, och hustrun medh. Berättades elliest om denne Siuhl Olofson, att han altijdh haar fördt ett skickeliget lefwerne, warit uthi umgänge rooligh och skämtachtig, och hustrun fördenskull misstankfull och swartsiuuk, som af ransakningen är till att see. Tingzrätten i anledning af det 14 cap. högmb. L.L. och domare reglerne befrijar Siuhl Olufsson uthi detta måhl.

Resolutio. Kongl. rätten finner rättwijst att approbera och gilla tingzrättens, i detta måhl fälte doom.

Uppå den Kongl. hoffrättens wägnar.

H. Fegerstierna Johan Ehrenhielm

Skrivelse 22 februari 1689

Källa: Gävleborgs läns landskanslis arkiv, vol. D II a:7 (Bild 281–282 Riksarkivet), HLA. Målet finns återgivet på tinget 17, 18 och 19 december 1688 under § 9, se sid. 185–186 i Ragunda tingslags domboksprotokoll 1649–1690.

Wij Gustaf Adolph grefwe De la Gardie, Hans Kongl. Maij:ttz rådh och præsident uthi den Kongl. Swea hofrätt, sampt academiæ cantzeler; så och nu närwarande assessores, hällsse general majoren och landzhöf[dingen] wälborne h. Otto Wellingk, wän- och wählwilleligen, och låte honom här med tillhanda komma een öfwerwägadh och resolverad criminal saak, medh tillförsicht h:r gen. majoren och landzhöfdingen wille här uppå een tillbörlig execution föllia låta, gifwandes oss sedan all wiss beskiedh der om tillbaka igen. Hwar medh wij befalle h. general majoren och landzhöfdingen Gudh alzmechtigh wän- och wählwilleligen. Af Stockholm d. 22 feb. a:o 1689.

Een ransakning och doom ifrån Ragundz sochns tingzlag i Jemptelandh, öfwer Peder Joensson i Ede, hwilcken för tingzrätten angafz, att han buller och förargelse skall förorsakat

uthi Forss kyrckia i Jempteland den 10:de söndagh effter hell[i]ge treefalldigheetz söndagh, [*ny sida, bild 282*] af det, at när Oluf Nillsson i Opåsen, som af kyrckiowachtaren war ombeden, att upwäckia folcket, som på lächtaren sofwo, skall medh sin handska upwäckt honom Pehr Joensson, haar han medh sin käpp, af halfftannan alns läng[d]h, slaget honom i hufwudet igen, och lutat sigh neder som förr, och då han lijtet der effter åter haar wäckt på honom igen, haar han stött åth honom medh käppen, och tr[ä]ffat drängen Hindrich Biörnsson. Pehr Joensson nekar intet hafwa knäpt Oloff på hufwudet medh een lijten käpp, och andre gången sfrätt [*läs*: sprätt] åstad medh käppen, doch icke uthi någon ond mehning, eij heller skall han sofwet, som han will föregifwa, uthan elliest lutat sig på armarna, berättar och Olof att han ingen owänskap medh Pehr hafft, och af slaget hwarcken blånad eller swulnad bekommit hafwa, för hwilcken pastor med heela Ragundz försambling een ödmiuk förb[ö]n giöra, som af ransakningen och medfölliande böneskrifft är att see. Tingzrätten dömer Pehr Joensson effter § 1 uthi Kongl. Maij:ttz stadga och påbudh om slagzmåhl och förargelse i kyrckior de a:o 1686 at straffas till lijfwet, hemställandes doch högl. Kongl. [*ny sida*] hofrättens ändtelige resolution.

Resolutio. Pehr Jonsson blifwer ifrån lijfzstraffet befrijad och skall böta ett hundrade d:r sölf:rm:tt och stå uppenbara skrifft. Orckar han eij botum, plichte antingen medh sex gånger gatulopp, eller een månadz fängelse widh wattn och brödh.

Uppå den Kongl. hofrättens wägnar.

H. Fegerstierna Johan Ehrenhielm

Skrivelse 22 november 1692

Källa: Gävleborgs läns landskanslis arkiv, vol. D II a:8 (Bild 383–384 Riksarkivet), HLA. Målet finns återgivet på tinget 30 september samt 1, 3 och 4 oktober 1692 under § 9, se sid. 41–43 i den här utgåvan.

Wij, Gustaf Adolph, grefwe De la Gardie, Kongl. Maij:tz rådh, præsident uthi den Kongl. Swea håffrätt, sampt Åbo academiæ canceller, så och nu närwarande assessores, hälse gen. majoren och landzhöfdingen wälborne h:r Otto Vellingk, wän- och wählwilleligen, och låte honom härmed tillhanda komma en öfwerwägad och resolverad criminal saak, medh tillförsicht h:r gen. maj. och landzhöfdingen wille deruppå en behörig execution föllia låta, gifwandes oss sedan wiss beskied derom tillbaka igen, och wij befalle h:r gen. majoren och landzhöfdingen Gudh allzmechtig wän- och wählwilleligen. Stockholm den 22 novembr. 1692.

Een ransakning och domb ifrån Ragundz tingzlag öfwer dragonen Antonius Nimmerman, som af pastoren och probsten mag. Salomon Hofverberg angifwen är, att hafwa stuhlit ifrån honom en fierdedeels tunna saltgrönt kiött, uthur en hans bodh, sedan fönstret warit uthtagit, påståendes att såssom Nimmerman är en [*ny sida, bild 384*] lagbunden tiuf, och iämwähl för någon tijdh sedan låtit koka saltgrönt kiött, som han intet kunnat wijsa hwar han fått, det som samma för honom uthtagne fierdedeels tunna kiött stuhlit, hwaremot Antonius inwänder, att han samma kiött till skiänckz fått, sedan at han slachtat en koo a:o 1691 om hösten, och det grönsalta låtit, hwaraf han en deel till nästledne junii månad bespart och låtit koka ett stycke deraf, att hafwa med sig till camperingen, men så befinnes, at han samma kiött effter den slachtade kohn uptorckat och intet grönsaltat, betygandes artkorii[?] wärd, sig öfwer hehla förledne wintren icke blefwit warse, att han hafft något saltgrönt kött, och wittnar iemwähl en annan dragon, Swen Person ben:d, att Antonius budit honom penningar, och elliest sökt öfwertahla honom, att säija det han samma kiött af honom bekommit, med flera omständigheeter, som ransakningen wijdare uthwijser: denne dragon är och tillförenne några

gånger för tiufwerie afstraffat; Häradzrätten dömmer [*ny sida*] Antonius Nimmerman effter det 7 cap. tiufmb. L.L. att betahla ¼ tunna kiött medh een d. 16 öre kopparmynt, och sedan böta 40 m:k.

Resolutio. Kongl. rätten pröfwar skiähligt, att Antonius Nimmerman betahlar till äganden een fierdedeels tunna kiött medh 1 d:r 16 öre s.m:t, och sedan böther 40 m:k:r sölfwermynt, orckar han eij botum, så löpa tre gånger gatulopp.

På den Kongl. håffrättens wägnar.

H. Fegerstierna Johan Lillienstedt

Skrivelse 23 november 1693

Källa: Gävleborgs läns landskanslis arkiv, vol. D II a:9 (Bild 72–73 Riksarkivet), HLA. Målet finns återgivet på tinget 10, 11, 12, 13 och 14 oktober 1693 under § 24, se sid. 67–68 i den här utgåvan.

Wij Gustaf Adolph grefwe De la Gardie; Hans Kongl. Maij:tz rådh, præsident uth[i] dhen Kongl. Swea håffrätt, sampt, Åbo academiæ cantzler, så och nu nährwarande assessores; hälsse h:r general majoren och landzhöfdingen wälborne Otto Wellingk, wän- och wällwillel:n, och låte honom här medh tillhanda komma en öfwerwägat och resolverat criminal saak, medh tillförsicht h:r gen. majoren och landzhöfd:n wille där uppå en tillbörlig execution föllia låta, gifwandes oss sedan wiss beskiedh där om tillbaka igien, och wij befalle h:r general majoren och landzhöfd:n Gudh allzmechtig wän- och wällwillel:n. Stockholm d. 23 novemb. 1693.

Een ransakning och domb ifrån Ragundz tingzlagh, öfwer Hans Olofsson på Östereede, hwilcken igienom ett af kohnan Ingeborg Mickelzdotter utspridt löst taal, nu misstänckt och berycktat blefwen, som skulle han dubbelt hoor medh sochneprofossens Lars Larssons hustru, Elin Nilssdotter, begådt, hwar till dhe bägge neka, berättandes grannarna, sig aldrig hafwa förnummit det ringaste tecken till sådant [*ny sida, bild 73*] olåfligit företagande, uthan att dhe bägge angifne, ährligen och wäll sig stält och förhållit, det och äfwen wäl hust. Elins man Lars Larsson och Hans Olssons hustru Märit Jönsdotter, seija sandt wara, icke williandes eller kunnandes sine makor för något oährligit beskylla; häradzrätten förklarar Hans Olsson och hust. Elin Nilsdotter wara oskyldige, och saakfäller Ingeborg Mickelzdotter effter det 20 cap. Tingb. mb. L.L. till 40 m:k.

Resolutio. Kongl. rätten pröfwar skiähligt, tingzrättens, öfwer Hans Olsson och hust. Elin Nilssdotter fälte domb att approbera och gilla.

Uppå dhen Kongl. håffrättens wägnar.

J. Schönberg Johan Lillienstedt

Skrivelse 23 november 1693

Källa: Gävleborgs läns landskanslis arkiv, vol. D II a:9 (Bild 73–74 Riksarkivet), HLA. Målet finns återgivet på tinget 10, 11, 12, 13 och 14 oktober 1693 under § 26, se sid. 69–70 i den här utgåvan.

Wij Gustaf Adolph grefwe De la Gardie, Hans Kongl. Maij:tz rådh, præsident, uthi den Kongl. Swea håffrätt, sampt Åbo academiæ cantzler, så och nu nährwarande assessores; hälsse general majoren och landzhöfdingen wälborne h:r Otto Wellingk wän- och wällwillel:n och låte honom här medh tillhanda komma een öf:rwägat och resolverat criminal saak, medh tillförsicht h:r

general majoren och landzhöfdingen wille där uppå en tillbörlig execution föllia låta; gifwandes oss sedan wiss beskiedh där om tillbaka igien, och wij befalle h:r general majoren och landzhöfdingen Gudh allzmechtig wän- och wällwillel:n, Stockholm d. 23 novembris a:o 1693.

Een ransakning och domb ifrån Ragundz tingzlagh öf:r en ogifft dragon Lars Stake wijdh nampn, som af enckian hustru Ragnella Swensdotter i Håsiö, om sina 70 åhr, anklagat är, för det han om een affton, då ber:de enckia legat på sin nattsäng, skall medh wåldh söckt bedrifwa medh henne sin otuckt, så att hon måst rijfwa honom i ansichtet, och medh möda kunnat slijta sig ifrån honom och fly till andra gården; hwaremot Lars Stake berättar sig först warit iblandh [*ny sida, bild 74*] några \andre/ manspersoner i andra gården, hwilcka bedt honom gå till hust. Ragnela, och henne besofwa, då han gådt till hust. Ragnela kastat sig hoos henne i sängen, och bedit henne läggia fram etc tagit i särcken, den hon förswarade, och ref honom i ansichtet, sampt ropade en gång, doch eij slijtit sönder hennes kläder, förmehnandes det icke wara någ[ot] skiälmstycke, och emädan hon intet wille samtyck[ia] till hans willia, uthan stigit up från honom och gådt i andra gården, så har och han begifw[it] sig hem till sitt härbärge. Häradzrätten dömmer Lars Stake effter det 12 cap. Edzöresb. L.L. att hafwa brutit edzöre.

Resolutio. Kongl. rätten finner det Lars Stake, edzöre begått, hwarföre skall hans lösa godz till skiöflingz gånga och han lösa högra handh medh jordh sin till 50 d:r s.m:t., men där Lars Stake uthom sin ordinarie löön och underholdh hoos rooten, intet har att tillgå och böta medh, så plichte medh femb gatulopp.

Uppå dhen Kongl. håffrättens wägnar.

J. Schönberg Johan Lillienstedt

Skrivelse 24 november 1693

Källa: Gävleborgs läns landskanslis arkiv, vol. D II a:9 (Bild 79–80 Riksarkivet), HLA. Målet finns återgivet på tinget 10, 11, 12, 13 och 14 oktober 1693 under § 14, se sid. 60–63 i den här utgåvan.

Wij Gustaf Adolph grefwe De la Gardie; Hans Kongl. Maij:tz rådh, præsident uthi den Kongl. Swea håffrätt, sampt Åbo academiæ cantzler, så och nu nährwarande assessores; hälsse general majoren och landzhöfdingen wälborne h:r Otto Wellingk, wän- och wällwillel:n och låte honom här medh tillhanda komma en öfwerwägat och resolverat criminal saak medh tillförsicht h:r general majoren och landzhöfdingen wille där uppå een tillbörlig execution föllia låta; gifwandes oss sedan wiss beskiedh där om tillbaka igien; och wij befalle h:r general majoren och landzhöfdingen Gudh allzmechtig wän- och wällwillel:n, Stockholm d. 24 novemb. a:o 1693.

Een ransakning och domb ifrån Ragundz tingzlagh öfwer swäntiänarne Sven Borg och Olof Berg, som af länsmannen Håkan Jonsson Frisk anklagade äro, att hafwa honom uthi hans egen bååt, medh hugg och slag öfwerfallit och illa handterat, hwar medh således finnes wara tillgångit, att sedan ber:de länsman d. 28 julij nästl. tagit corporalen Johan Bäck och Peder Larsson [*felskrivning för*: Jonsson, se domboken] i Torsgårdh medh sig att fiskia i Kiällsiön, och i een wijk som kallas Fiärdingen, hafwa corporalen och Peder Larsson när dhe dragit några notwarp, stigit up på landet att löpa näfwer, och sedan gå om kring till båtlänningen, men länsman:n skulle roo dijt, då emedlertijdh ofwanber:de Swen och Olof kommit till honom [*ny sida, bild 80*] på siön, och tilltalt honom medh hårde ordh, för det han skall warit på dheras watten och tagit fisk, hafwandes Olof straxt fattat till een åhr, och medh dhen slagit länsmannen i hufwudet, öfwer axlarna och tinnarne, att han fallit ned i bååten, föruthan det han honom

hårdragit, tagit hans myssa och een skiäppa fisk, hwar medh länsman:n fort rodt bårt, men dhe skyndat sigh effter, då Swen kastat myssan tillbaka i länsmannens bååt, och begynt att slå honom medh samma åhr eller stöör, och ehuruwäl länsman:n bedit honom skohna lijfwet, och corporalen som på stranden stodh, dhem wahrnat ifrån att sådant företagande, har Swen icke desmindre mycket illa slagit, håårdragit och sparckat länsmannen, hwareffter dhe rodt till landz, och där någon ordwäxling sins emellan hafft, men trätan blifwit stillat emädan länsman:n intet förmåtte hämnas, som han medh en yxa hootade willia giöra. Under detta förelupne owäsende har länsman:n fådt så mycken hugg, att hans hufwud upswullnat, blifwit blå öfwer ögat, och fådt 5 st. blodrispor på näsan och i ansichtet, straxt nedan wänstra armbågen en stoor swullnat och blånadh, och fram på armen ett rödt blodhslagh, föruthan det att mycket håår blifwit honom afdragit. Häradzrätten dömmer Olof Berg och Swen Borg, att hafwa brutit eedzöre. [*ny sida*]

Resolutio. Sven Borg och Olof Berg blifwa ifrån eedzöret befrijade, doch skohla dhe för såramåhlen plichta först, för det dhe slagit länsman:n att hufwudet på wänstra sijdan upswullnat medh 6 m:k:r s.m:t hwardehra, för en blånadh öf:r ögat 3 m:k:r s.m:t hwardehra, för 5 st. blodhrispor på näsan och ansichtet 15 m:k:r s.m:t hwardehra, för en stor swullnadh nedan wänstra armbågen 3 m:k:r s.m:t hwardehra, för en blånad där sammastädes 3 m:k:r s.m:t hwardehra, item för ett rödt blodslag fram på armen 3 m:k:r s.m:t hwardehra, sammaledes för det dhe länsman hårdragit 3 m:k:r s.m:t hwardera, och föruthan alt detta skohla dhe wårda såren där till natt och åhr är uthe, effter det gierningen war giordh. Men där Sven Borg och Olof Berg, uthom sin ordinarie löön och underhåldh hoos rusthållaren, int*et* hafwa att tillgå, så skohla dhe plichta med femb skarpa gatulopp.

Uppå dhen Kongl. håffrättens wägnar.

J. Schönberg Johan Lillienstedt

Skrivelse 7 februari 1699

Källa: Gävleborgs läns landskanslis arkiv, vol. D II a:10 (Bild 251–252 Riksarkivet), HLA. Målet finns återgivet på tinget 5, 6 och 7 december 1698 under § 12 och § 25, se sid. 160–166 respektive 168–171 i den här utgåvan.

Kongl. rättens resolution uppå en ifrån Ragunda tingzlag inkommen ransakning och dom, af d. 5, 6 och 7 decembr. 1698, öfwer swäntienaren i Gewåg Elias Lans, hwilcken för tjufwerie warit anklagad; gifwen i Stockholm d. 7 febr. 1699.

Kongl. rätten finner af den här öfwer hålne ransakning, hurusåsom länsman Håkan Frisk anklagat swäntienaren i Gewåg Elias Lans derföre, att han skall stulit anno 1693 från Swän Biörson 32 d:r r.d:r specie, deröfwer Swän med Lans förlijktz, och tiufwen gifwit honom straxt igien 8 r.d:r carol:r eller 15 d:r s.m:t, samt sedan fådt af Lanses lön 17 d:r s.m:t, derpå Lans sig förklarat, att han fuller penningarne tagit, men nekar dhem warit mer än 16 r.d:r carol:r. Häradzrätten dömmer Lans till döden, emedan när qvantumet af dhen begångne stölden, den [*ny sida, bild 252*] Lans bekienner till 16 r.d:r carol:r, effter Kongl. straffordningen med tredubbla böter beläggas, stiger till 90 d:r s.m:t, och således långt \går/ öfwer 60 d:r s.m:t, hwilket alt Kongl. rätten i behörigt öfwerwägande tagit och aldenstund stöldens bewijsliga qvantum, hwareffter straffet bör påläggias, är 30 d:r s.m:t, och således eij stiger till den summa Kongl. straffordningen med lijfzstraffet belägger, ty pröfwar Kongl. rätten rättwijst häradzrättens uthslag att upphäfwa och ändra; utan skall Elias Lans, emedan måhlsäganden redan fådt sitt igien, allenast böta tredubbla böter, neml. 90 d:r s.m:t, och sedan stå uppenbara kyrckioplicht; orkar han eij botum, plichta med tre, enkla gatulopp. Actum ut supra.

Uppå den Kongl. håffrättens wäg:r.
Lars Wallenstet G. Faltzburg
M. Sternel

Skrivelse 18 november 1699

Källa: Gävleborgs läns landskanslis arkiv, vol. D II a:10 (Bild 378–379 Riksarkivet), HLA. Målet finns återgivet på tinget 27, 28 och 29 mars 1699 under § 21, se sid. 177–178 i den här utgåvan. Skrivelsen har till viss del lidit textförlust, komplettering har gjorts från domboken.

Kongl. rättens resolution uppå en ifrån Ragunda tingzlag inkommen ransakning och dom, af den 20 och 21 sept. nästl. [*ska vara tinget 27, 28 och 29 mars 1699*], öfwer dragonen Jonas Stöör, som för tiufwerie anklagad är; gifwen i Stockholm den 18 novembr. 1699.

Kongl. rätten befinner af den här öfwer hålne ransakningen, huru såsom denne Jonas Stöör af sin bonde Olof Staffanson i Böle och Fors sochen anklagad blefwit, för det han ifrån hon[om] stulit en möhl[k]eskopa af 2 öre s.m[:tz] wärde, den han sedan bortsålt [till] Påhl Amphinson och fådt henne [twenne] gånger full med korn, wid pa[ss 2/3] kanna, det Jonas Stöör tillsto[d]. Elliest är och denne Jonas Stö[ör] a:o 1696, den 18 decembr. dömd för 2 d:r, 24 öre k.m:s stöldh, so[m] han hoos berörde sin bonde Olof begådt, sammaledes och den 18 maij 1698, blefwit dömd för 21 d:r 14 öre kopp:s stöld hoos samma sin bon[de] begången. Nämden intygar, att [*ny sida, bild 379*] denne Stöör är en arg och wanartig sälle, som denne odygd länge brukat. Tingzrätten uthlåter sig wähl skulle falla på de tankar, att Stöör för denne sin gierning borde med spö afstraffas, effter Kongl. Maij:[t]s förordning af den 20 junij 1698, angående deras straff, som under 8 d:r s.m:t stiäla; men som den andre stölden med des böter sig belöper öfwer 8 d:r s.m:s böter, så skall högstbe:te förordning till denne casum icke egentel:n lämpas kunna, och altderföre skulle detta Kongl. rätten underställas och wid så beskaffad Jonas Stöör, som 3:die gången igienkommit, effter Kongl. straffordningens 3:die §, till döden dömmas, aldenstund i bem:te § ingen summa specificeras, utan de, som tredie gången komma igien, böra lijka med kyrkiotiufwar, om de första gången stiäla lijtet, eller mycket, dömas till döden.

Så aldenstund Jonas Stöör twenne [*ny sida*] gånger för tiufware är afstraffad och nu tredie gången med stöld beträdd, så hade han fuller lijfzstraffet förtient, dock till underdånigste föllie af Kongl. Maij:[t]s ankomne allernådigste bref och referiat, blifwer Jonas Stöör ifrån dödzstraffet befrijat, men i det ställe skall han, sig till wählförtient straff och androm till warning, plichta med nijo gatulopp och stå tre söndagar på plichtapallen. Actum ut supra.

Uppå den Kongl. håffrättens [wäg:r].
G. Faltzb[urg] M. Sternel

Skrivelse 22 mars 1700

Källa: Gävleborgs läns landskanslis arkiv, vol. D II a:11 (Bild 23–24 Riksarkivet), HLA. Målet finns återgivet på tinget 9 och 10 februari 1700 under § 8, se sid. 194–195 i den här utgåvan. Skrivelsen har till viss del lidit textförlust, komplettering har gjorts från domboken.

Kongl. rättens resolution, uppå en ifrån tinget med Ragunda pastorat, inkommen ransakning och domb, af den 9 och 10 februarii 1700, öfwer Olof Olofsson i Stugun, som warit anklagad för förgärning, gifwen i Stockholm den 22 martii 1700.

Det hafwer fuller Pehr Hemmingsson i Stugun, i anledning af det tahl, som dragonen Jon Unesson har uhtbracht, att Olof Olofsson i Stugun skolat legdt honom gå åstad till en wijs finne på Kiälen, och öfwertala honom att förgö[ra] Per Hemmingsson i Stugun, låtit t[ill?] rätta stämma Olof Olofsson tillijka medh Jon Unesson, då denne Jon [igien?] ytterligare inn för häradzrätten [ta?]lat det samma Olof Olofsson påtyga[r], doch såsom Olof Olofsson emot sitt [*ny sida, bild 24*] enständige nekande, icke är med något laga bewijs till denne giärning öfwertygad, hälst Jon Unesson, hwilcken detta rychtet uhtspridt är en lagbunden tiuf; altså pröfwar Kongl. rätten medh häradzrätten skiäligit, att Olof Olofsson ifrån denne af Per Hemmingsson honom tillagde förgärning frijkänna. Actum ut supra.

Uppå den Kongl. hofrättens wägnar.

Lars Wallenstet G. Faltzburg

M. Sternel

Förteckning över återgivna protokoll

Nedan förtecknas alla protokoll som ingår i denna utgåva. Protokollen gäller ordinarie ting i Ragunda tingslag om inte annat anges. År 1695 och 1697 hölls inga ordinarie vårting. Siffror hänvisar till sidor i utgåvan.

1691 28–29/1	11
1691 30/9 och 1–3/10	18
1692 16–17/2	30
1692 30/9 samt 1, 3 och 4/10	35
1693 16–18/2	49
1693 10–14/10	57
1694 2–4/4	71
1694 27–30/11	80
1695 23–26/9	89
1696 23, 25–27/5	102
1696 18–19/12	118
1697 11, 13–14/12	129
1698 17/5 syn	143
1698 18–20/5	144
1698 21/5 syn	155
1698 24/5 extraord.	157
1698 5–7/12	158
1699 27–29/3	173
1699 20–21/9	183
1700 9–10/2	192
1700 3–4/9	199

I serien *Källor till Jämtlands och Härjedalens historia* har Landsarkivet i Östersund och Jämtlands läns fornskriftsällskap hittills publicerat följande elektroniska utgåvor:

2009: *Härjedalsbrev 1531–1645.* Red. av Christer Kalin.
2010: *Fale Burmans dagböcker över resor genom Jämtland 1793–1802.*
2011: *Hammerdals tingslags domboksprotokoll 1649–1690.* Red. av Georg Hansson.
— *Revsunds tingslags domboksprotokoll 1649–1700.* Red. av Ingegerd Richardsson.
2012: *Jämtlands avradsland 1649 och 1666.*
2013: *Undersåkers tingslags domboksprotokoll 1649–1690.* Red. av Karin Bark.
2014: *Offerdals tingslags domboksprotokoll 1649–1690.* Red. av Curt Malting.
2015: *Skogsavvittringen i Jämtland. Protokoll från Ragunda tingslag 1755–1758.* Andra, utökade utgåvan 2017. Red. av Anders Sjöberg.
— *Svegs tingslags domboksprotokoll 1649–1690*. Red. av Marianne Andersson.
2016: *Hammerdals tingslags domboksprotokoll 1691–1700.* Red. av Georg Hansson.
— *Offerdals tingslags domboksprotokoll 1691–1700.* Red. av Curt Malting.
2017: *Alsens tingslags domboksprotokoll 1649–1679.* Red. av Curt Malting.
— *Lits tingslags domboksprotokoll 1649–1690.* Red. av Sonja Olausson Hestner och Monica Kämpe.
2018: *Häggenås sockenstämmoprotokoll 1821–1862.* Red. av Birgitta Nyman.
— *Ragunda tingslags domboksprotokoll 1649–1690.* Red. av Tobias Sundin.
— *Rödöns sockenstämmoprotokoll 1742–1862.* Red. av Märta Olsson och Georg Hansson.
— *Skogsavvittringen i Jämtland. Protokoll rörande Ragunda tingslag och Borgvattnet 1759–1779.* Red. av Anders Sjöberg.
— *Undersåkers tingslags domboksprotokoll 1691–1700.* Red. av Karin Bark.
2019: *Föllinge sockenstämmoprotokoll 1761–1862.* Red. av Rolf Olsson.
— *Hackås tingslags domboksprotokoll 1649–1679.* Red. av Curt Malting.
— *Hotagens sockenstämmoprotokoll 1797–1863 och Frostvikens sockenstämmoprotokoll 1822–1863.* Red. av Rolf Olsson.
— *Åre sockenstämmoprotokoll 1754–1863.* Red. av Karin Bark.
2020: *Hallens tingslags domboksprotokoll 1648–1700.* Red. av Andreas Tegen.
— *Lits tingslags domboksprotokoll 1691–1700*. Red. av Sonja Olausson Hestner och Andreas Tegen.
— *Ovikens tingslags domboksprotokoll 1649–1690*. Red. av Curt Malting.
— *Rödöns tingslags domboksprotokoll 1649–1700*. Red. av Sonja Olausson Hestner och Andreas Tegen.
2021: *Hallens tingslags domboksprotokoll 1701–1710*. Red. av Andreas Tegen.
— *Sunne tingslags domboksprotokoll 1649–1690*. Red. av Andreas Tegen, Martin Ahlström, Mats Göransson, Georg Hansson och Mia Nilsson.
— *Sunne tingslags domboksprotokoll 1691–1700*. Red. av Georg Hansson och Andreas Tegen.
2022: *Ovikens tingslags domboksprotokoll 1691–1700*. Red. av Andreas Tegen.
2023: *Ragunda tingslags domboksprotokoll 1691–1700*. Red. av Tobias Sundin

Serieredaktörer: 2009–10: Olof Holm; 2011–18: Olof Holm och Georg Hansson (2018 även Mats Göransson); 2019–20: Georg Hansson och Mats Göransson; 2021–2022: Sara Grut och Georg Hansson; 2022–: Sara Grut

www.fornskrift.se